

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

“Büyüme k ve büyürken sahip olduklarımızı korumaya
 alışmak  zerine göz kamaştırıcı bir hikâye.”

–AMAL EL-MOHTAR

ON BİN KAPI

ALIX E. HARROW

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Çeviren: Başak Bekişli



Yedi yaşındayken, January bir Kapı keşfetti.
Bambaşka bir dünyaya açılan bir Kapı.

January Scaller, kendini bildi bileli büyük bir malikânede, Cornelius Locke isimli zengin bir koleksiyonerin vesayeti altında yaşıyordu. Pahalı giysileri, hizmetçileri, görünüşte ayrıcalıklı bir hayatı vardı. Ancak January kendini hiç de evinde hissetmiyordu.

Cornelius Locke için sanat eseri avcılığı yapan babası eve nadiren uğrar olmuştur. Hayatını katı kurallara uyararak yaşamak zorundaydı. Ve koyu renkli derisi, Bay Locke'ın koleksiyonunun egzotik bir parçası olduğunu hissettiriyordu ona.

On yedi yaşındayken, January tuhaf bir kitap buldu.
Akıl almaz hikâyeler anlatan bir kitap.

Bulduğu *On Bin Kapı* isimli kitap, January için hem çok tanıdık hem de hayal ettiği her şeyin ötesindeki şeylerden bahsediyordu. Başka dünyaların kokularını taşıyan, gizemli Kapıları ve imkânsız bir aşk hikâyesini anlatan bu kitabı okudukça January'nin içinde bir şeyler filizleniyordu. Kendisi, ailesi ve dünyası hakkındaki gerçekleri keşfededeceği bir yolculuğa çıkacak olan January'yi büyük tehlikeler bekliyordu.

"Cevaplara ulaşmak için sayfaları hızla çevirdim. Bu okuduğum en eşsiz kurgulardan biriydi."

—TAMORA PIERCE

"Hayal gücüne, maceraya ve sevginin birçok farklı gücüne yazılmış bir aşk mektubu."

—KIRKUS REVIEWS



www.ithaki.com.tr



9 786258 475449

9 786258 475449 /ithakiyayinlari

Alix E. Harrow

Kısa öyküleriyle birçok ödüle aday olan Harrow, “A Witch’s Guide to Escape: A Practical Compendium of Portal Fantasies” öyküsüyle 2019’da Hugo En İyi Kısa Öykü Ödülü’ne layık görülmüştür. Yine 2019 yılında yayımladığı çıkış romanı *On Bin Kapı* da Hugo En İyi Roman, Nebula En İyi Roman, Locus En İyi İlk Roman gibi birçok ödüle aday gösterilmiştir. Alix E. Harrow ikinci romanı *The Once and Future Witches*’ı 2020 yılında yayınlamıştır.

ALIX E. HARROW

ON BİN KAPI

Çeviren
Başak Bekişli



On Bin Kapı
Alix E. Harrow

Orijinal Adı
The Ten Thousand Door of January

İthaki Yayınları - 2027

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Yayın Sorumlusu: *Emre Aygün*

Yayıma Hazırlayan: *Eren Abaka*

Düzeltili: *Emre Aygün*

Kapak Tasarım: *Hamdi Akçay*

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*

1. Baskı, Aralık 2021, İstanbul

ISBN: 978-625-8475-44-9

Sertifika No: 46603

Türkçe çeviri © Başak Bekişli, 2021

© İthaki, 2021

© Alix E. Harrow, 2019

Bu eser AnatoliaLit Telif Ajansı aracılığıyla Orbit'le
yapılan anlaşmaya göre yayımlanmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguin Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferaga Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6 Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yoldaşım ve yol göstericim Nick'e



Mavi Kapı

Yedi yaşındayken bir kapı buldum. Sanırım istikrarlı bir şekilde beyaz karolu bir mutfak veya bir yatak odası dolabına açılan, bildiğin standart kapıdan bahsetmediğimi anla diye o sözcüğün baş harfini büyük yazmalıyım.

Yedi yaşındayken bir Kapı buldum. İşte... şimdi sözcüğün sayfa üzerinde nasıl dik ve gururlu durduğuna bir baksana, o K'nin kolları da beyaz hiçliğe uzanan siyah birer kemer gibi. O sözcüğü gördüğünde, aşinalıktan gelen ufak bir karıncalanma hissi ensedeki tüyleri havaya dikiyordur herhalde. Benim hakkımda bir şey bile bilmiyorsun; mis gibi tuzlu esinti, kitap ayracını arayan bir okur gibi bu sayfaları hızlı hızlı çevirip karıştırırken, beni bu sarıağaçtan yapılma masada oturan halimle göremiyorsun. Tenimin bir ucundan öbürüne doğru kıvrılıp bükülen ve birbirine karışıp düğümlenen yara izlerini göremiyorsun. Adımı bile bilmiyorsun (adım January Scaller; gerçi artık hakkımda ufacık da olsa bir şey biliyorsun ve ben de vurgulamak istediğim hususu mahvetmiş oldum).

Fakat *Kapı* sözcüğünü gördüğünde bunun ne anlama geldiğini bilirsin. Belki bunlardan birini, eski bir kilisede hafiften aralık ve çürümüş ya da tuğla bir duvarda yağlanmış ve ıslık ıslık hâlde, kendi gözünle görmüşsündür bile. Belki de, şayet ayaklarını beklenmedik yerlere doğru koşarken bulan şu hayalci insanlardan biriysen, onların birinin eşliğinden geçmiş ve kendini sahiden çok beklenmedik bir yerde bulmuşsundur hatta.

Ya da belki ömrühayatında bir *Kapı* gözüne bile ilişmemiştir. Eskiden olduğu kadar çok yok onlardan artık.

Fakat yine de Kapılardan haberdarsın, değil mi? Çünkü on bin *Kapı* hakkında on bin hikâye var ve biz de onları adlarımız kadar iyi biliriz. Bunlar *Periler Diyarı*'na, *Valhalla*'ya, *Atlantis*'e ve *Lemurya*'ya, *Cennet* ile *Cehennem*'e, bir pusulanın seni asla götürmeyeceği tüm yönlerle, *başka bir yere* açılır. Babam –ki kendisi yalnızca bir mürekkepli kalemi ve söylemesi gereken bir dizi sözü olan genç bir hanım değil, hakiki bir âlimdir– bunu çok daha iyi ifade eder: “Hikâyelere sit alanları olarak yaklaşır ve katmanları arasından tozları titizlikle temizleyerek ilerlersek, bir seviyede daima bir kapı aralığı olduğunu keşfederiz. *Burası* ile *orası*, biz ve onlar, sıradan ve büyümlü olan arasında bir ayrılma noktasıdır bu. İşte, kapıların açıldığı, bir şeylerin dünyalar arasında akışa geçtiği anlarda da hikâyeler gerçekleşir.”

O, kapıların baş harfini asla büyük yazmazdı. Fakat belki ki de âlimler sırf sayfa üzerinde oluşturdıkları şekillerden ötürü sözcüklerin baş harflerini büyük yazmıyordu.

1901 yılının yaz mevsimiydi, gerçi dört sayının sayfa üzerindeki yerleşimi o zamanlar benim için fazla bir anlam ifade etmiyordu. Şimdi o dönemi yeni bir yüzyılın altın kaplamalı vaatleriyle ışıldayan, çalıklı, kafayı hepten kendisiyle bozmuş türden bir yıl olarak görüyorum. On dokuzuncu yüzyılın bütün kargaşasıyla yaygarasını –bütün o savaşları, ihtilalleri ve belirsizlikleri, imparatorluklara has tüm o büyüme sancıları–

nı- üzerinden atmıştı ve şimdi insan ne tarafa baksa barış ve refahtan başka hiçbir şey görmüyordu. Bay J. P. Morgan ya-
kın zamanda tüm dünya tarihindeki en zengin adam olmuştu; Kraliçe Victoria nihayet miadını doldurmuş ve muazzam im-
paratorluğunu kral havasına sahip oğluna bırakmıştı; Çin'de o azılı Boksörler bastırılmıştı ve Küba derli toplu bir biçimde Amerika'nın medeni kanatlarının altına sokulmuştu. Akıl ve mantık zirvede hüküm sürüyordu ve sihir ya da gizeme hiç yer yoktu.

Anlaşılan o ki haritanın sınırı dışına çıkan ve orada buldu-
ğu çılgınca, imkânsız şeyler hakkında gerçeği söyleyen küçük kızlara da hiç yer yoktu.

Onu Kentucky'nin tarumar batı ucunda, tam da eyaletin ayak parmağını Mississippi Nehri'ne şöyle bir daldırıpverdiği yerde buldum. Orası, insanın gizemli ya da hatta azıcık da olsa ilginç herhangi bir şey bulmayı bekleyeceği türden bir yer değil; nü-
fusu tekdüze ve bodur görünümlü insanlardan oluşan, tekdüze ve bodur görünümlü bir yer. Güneş tepede, ağustosun tam an-
lamıyla en sonunda bile, ülkenin geri kalanında olduğundan iki kat daha sıcak ve üç kat daha parlak duruyor ve her şey, banyoyu kullanan son kişi olduğunda teninin üzerinde kalan pis sabun artığı gibi nemli ve yapış yapış bir his uyandırıyor.

Fakat Kapılar, tıpkı ucuz gizem romanlarındaki cinayet şüphelileri gibi sıklıkla onları en az beklediğin yerde olur.

Ben, Kentucky'de sırf Bay Locke iş gezilerinden birine beni yanında götürdüğü için bulunuyordum. Kendisi bunun “ger-
çek bir ödül” ve “işlerin nasıl yürütüldüğünü görmek için bir şans” olduğunu söylüyordu ama bunun asıl sebebi, dadımın histerinin eşliğinde bocalayıp durması ve geçtiğimiz ayda en az dört kez işi bırakma tehdidinde bulunmuş olmasıydı. Ele avuca sığmaz bir çocuktum o zamanlar.

Ya da belki Bay Locke beni neşelendirmeye çalıştığı içindi.

Önceki hafta babamdan bir kartpostal gelmişti. Üzerinde, yanı başına boydan boya damgalanmış OTANTİK BURMA KOSTÜMÜ sözcükleriyle birlikte, altın rengi sivri bir şapka takan ve içerlemiş bir ifadeye sahip kara bir kızın resmi vardı. Arkada ise muntazam kahverengi mürekkeple yazılmış üç satır: *Kalış süremi uzatıyorum, ekimde döneceğim. Seni düşünüyorum.* JS. Bay Locke bunu omzumun üzerinden okumuş ve koluma, “metin ol” tarzında bir havayla sarsakça vurmıştu.

Bir hafta sonra bir Pullman treninin kadife ve ahşap paneli, tabuttan bozma yataklı vagonuna tıklmış, Bay Locke, *The Times*’ın iş sayfalarını okur ve Bay Stirling de uşaklara has profesyonel ifadesizlikle gözlerini boşluğa dikmiş bakarken *The Rover Boys in the Jungle*’ı okuyordum.

Bay Locke’ı hakkıyla tanıtmam lazım; hikâyeye böyle gelişigüzel, yanlamasına dalar gibi bir tarzda gelip girmek hiç hoşuna gitmezdi. Müsaadenle Bay William Cornelius Locke’ı takdim edeyim, kendi çabalarıyla bir yerlere gelmiş hemen hemen milyarder, W. C. Locke & Co. şirketinin başkanı, Doğu Kıyısı boyunca sayıları üçün katiyen altında olmayan gösterişli malikânelerin sahibi, Nizam ve Görgü erdemlerinin savunucusu (bunlar da kendisinin kesinlikle baş harfleri büyük yazılmış şekilde görmeyi tercih edeceği sözcüklerdir – eli kalçasında bir kadın gibi duran şu *G*’yi görüyor musun?) ve aynı zamanda amatör koleksiyoncu da olan zengin, güçlü erkekler için bir tür sosyal kulüp niteliğindeki New England Arkeoloji Cemiyeti’nin yönetim kurulu başkanı. “Amatör” sözcüğünü de sırf, varlıklı erkekler arasında, tutkularından bu önemsemez tarzda, parmaklarının ufak bir fiske hareketiyle, para kazanmaktan başka herhangi bir uğraşı itiraf etmek itibarlarını lekeleyebilirmişçesine söz etmek revaçta olduğundan kullanıyorum.

Aslında bazen Locke’ın tüm para kazanma uğraşının özel olarak koleksiyon hobisini beslemek için tasarlandığından şüpheleniyordum. Vermont’taki evi –esas itibarıyla Bay

Locke'in ehemmiyetini dünyaya empoze etme amacı taşıyan el değmemiş diğer iki yapının aksine, bilfiil yaşadığımız evi-devasa, hususi bir Smithsonian Müzesi'ydi, öylesine sıkışık biçimde tıklım tığıştı ki harç ve taştan ziyade arkeolojik eserlerden inşa edilmiş gibi bir hâli vardı. Pek az nizam söz konusuydu; kireç taşından geniş kalçalı kadın figürleri, dantel gibi oymalı Endonezya paravanlarıyla arkadaşlık ediyor ve volkanik camdan ok başları da Edo halkından bir savaşçının doldurularak muhafaza edilmiş koluyla bir camekân paylaşıyordu (o koldan nefret ediyor ama bakmayı, canlı ve kaslıyken nasıl görüldüğünü, sahibinin Amerika'daki küçük bir kızın onun adını bile bilmeden kâğıt kuruluşundaki tenine bakması konusunda ne hissedeceğini merak etmekten alamıyordum kendimi).

Babam, Bay Locke'm saha elemanlarından biriydi, ben eski bir seyahat paltosuna sarılmış pathcan büyüklüğünde bir bohçadan başka bir şey değilken işe alınmıştı. "Annen henüz ölmüştü, bilirsin, çok üzücü bir hadise," diyerek olayı bana nakletmek Bay Locke'in hoşuna giderdi, "sonra bir de baban vardı -kollarında, Tanrı yardımcısı olsun, baştan aşağı *dövmeler* ile bu tuhaf renkli, korkuluk kılıklı adamcağız- bir bebekle birlikte hiçliğin tamı tamına ortasında. Kendi kendime dedim ki: Cornelius, işte birazcık hayırseverliğe ihtiyacı olan bir adam!"

Babam akşam karanlığı çökmeden işe alınmıştı. Şimdi dünyanın dört bir yanında gezip tozarak, "bilhassa eşsiz kıymete sahip" nesneler topluyor ve bunları postayla Bay Locke'a gönderiyor ki o da bunları pirinç levhalı camekânlara koyup ben onlara dokunduğumda, onlarla oynadığımda ya da *Define Adası*'ndan sahneleri yeni baştan canlandırmak için Aztek sikkelerini çaldığımda bana bağırabilsin. Ben de Locke Konutu'ndaki küçük gri odamda kalıyor ve Locke'ın beni medenileştirmek için tuttuğu dadıları canından bezdirip babamın eve gelmesini bekliyorum.

Yedi yaşında, Bay Locke’la kendi biyolojik babama kıyasla hatırı sayılır ölçüde daha fazla vakit geçirmiştım ve üç parçalı takım elbiseler içinde böylesine doğal şekilde rahat olan birini sevmenin mümkün olduğu kadarıyla onu seviyordum.

Âdeti olduğu üzere, Bay Locke bize mevcut olan en güzel müesseseden oda tutmuştu; Kentucky’de de bu, besbelli görkemli bir otel açmak isteyen ama gerçek hayatta bunlardan biriyle hiç karşılaşmamış biri tarafından inşa edilmiş, Mississippi kıyısında yayıldıkça yayılan, çam ahşabından bir otele tekabül ediyordu. Beyaz zemin üzerine renkli, incecik çizgili duvar kâğıtları ve elektrikli avizeler vardı ama ekşi bir kediballığı kokusu döşeme tahtalarından yukarı sızıyordu.

Bay Locke, hızla vurup sineği ezer gibi bir hareketle elini sallayarak müdürün yanından geçip gitti, ona, “Kıza göz kulak ol, aferin delikanlı,” dedi ve insan şekline bürünmüş bir köpek gibi peşinden ayrılmadan onu izleyen Bay Stirling’le birlikte lobiye süzüldü. Locke, çiçekli kanepelerden birinde bekleyen papyonlu bir adamı selamladı. “Vali Dockery, bu bir zevk! Son resmi mektubunuzu azami ilgiyle okudum, sizi temin ederim. Peki kafatası koleksiyonunuz nasıl gidiyor?”

Ah. Demek bunun için gelmiştik; Bay Locke, içki içmek, puro tütürmek ve böbürlenmekle geçecek bir akşam için Arkeoloji Cemiyeti’ndeki ahbablarından biriyle buluşuyordu. Her yaz Locke Konutu’nda yıllık bir Cemiyet toplantısı olurdu –ne bana ne de babama katılma izninin verildiği, fazlasıyla basmakalıp, üyelere özel bir hadisenin takip ettiği, şatafatlı bir partiydi bu– ama hakiki heveslilerden bazıları bütün bir yıl bekleyemez ve ne zaman fırsatları olsa birbirlerini arayıp bulurdu.

Müdür bana çocuğu olmayan yetişkinlerin şu zoraki, paniklemiş tarzında gülümsedi ve ben de dişlerimi göstere göstererek gülümseyerek karşılık verdim. “Ben dışarı çıkıyorum,” dedim ona, özgüvenli bir havayla. Müdür, tereddütle gözlerini

kırpıştırarak biraz daha gayretli gülümsedi. İnsanlar benimle ilgili olarak hep tereddüttedir; benim, dört bir yanı sedir ağacı talaşlarıyla kaplanmışçasına bakırımsı kızıl gibi ama gözlerim yuvarlak ve açık renk, ayrıca giysilerim de pahalı. Şımartılmış bir gözde mi yoksa hizmetçi kız mıydım ben? Zavallı müdür bana çay mı ikram etmeliydi yoksa beni hizmetçilerle birlikte mutfak bölümüne mi atıvermeliydi? Ben, Bay Locke'ın "arada kalmış türden bir şey" diye adlandırdığı varlıktım.

İçinde çiçeklerin bulunduğu uzun bir vazoyu devirdim, kesilen nefesimle samimiyetsizce, "Ah, Tanrım," deyiverdim ve müdür lanetler okuyup dağınıklığı paltosuyla silerek kurularken sinsice sıvıştım. Kapıdan dışarı kaçtım (o sözcüğün hikâyelerin en alaladesinin içine bile nasıl sızdığını görüyor musun? Bazen, kapı kolu yerine noktalar ve menteşe yerine de fiillerle, tüm cümlelerin kıvrım yerlerinde pusuda bekleyen kapılar olduğunu hissediyorum.)

Sokaklar, çamurlu nehirde bitmeden önce birbirleriyle çaprazlama kesişip duran, güneşin altında kavrulmuş çizgilerden ibaretti ama Ninley, Kentucky'nin halkı bunları düzgün şehir sokaklarıymışçasına boydan boya dolaşmaya meyilli görünüyordu. Yanlarından geçip gittiğim sırada gözlerini dikerek baktılar ve homurdandılar.

Aylak bir liman işçisi eliyle işaret edip arkadaşını dürttü. "Chickasaw Kızılderililerinden küçük bir kız bu, seninle bahse bile girerim." İş arkadaşı, Kızılderili ve kökenleri farklı yerli kızlara ilişkin engin şahsi tecrübelerine atıfta bulunarak başını iki yana salladı ve şu şekilde tahmin yürüttü: "Batı Hint Adaları'ndandır belki. Ya da melezdir."

Ben yürümeyi sürdürdüm. İnsanlar her zaman böyle tahminde bulunuyor, beni şu ya da bu şey olarak sınıflandırıyor ama Bay Locke bana hepsinin de aynı ölçüde hatalı olduğu konusunda güvence vermişti. "Tam manasıyla eşsiz bir numunelik," derdi o bana. Bir seferinde hizmetçi kızların birinden

gelen bir yorumun ardından ona siyahi olup olmadığımı sormuştum ve o da alaycı bir şekilde homurdanarak gülmüştü. “Siyaha benzer, tuhaf renkli derisi olan birisin belki ama pek de siyahi sayılmazsın.” Bir insanın siyahi olmasını ya da olmamasını sağlayanın ne olduğunu bilmiyordum doğrusu fakat bunu söyleyiş şekli, öyle olmadığım için sevinmeme yol açmıştı.

Tahmin yürütme olayı babam benimle birlikteyken daha kötü olurdu. Onun teni benimkinden daha koyu renk, ışık saçan bir kızıl-siyah, ayrıca gözleri öyle kara ki beyazları bile incecik kahverengi çizgilerle örülü. Dövmeleri de işin içine kattın mı –kıvrılıp bükülerek her iki bilekten de yukarı uzanan mürekkepten helezonlar– bir de pejmürde takım elbiseyle gözlüğü ve çorba gibi olmuş aksanı, bir de... eh. İnsanlar gözlerini dikip bakıyordu.

Ben yine de onun yanımda olmasını diliyordum.

Yürümekle ve arkama, tüm o beyaz yüzlere bakmamakla öyle meşguldüm ki birine tosladım. “Üzgünüm, hanımefendi, ben...” Kamburu çıkmış ve soluk bir ceviz gibi kırış kırış çizgiler içindeki yaşlı bir kadın, başını eğerek bana sert sert baktı. Üzerinde çalışılmış, büyükanne havasında bir sert bakıştı bu, fazla hızlı hareket edip kendisine çarpan çocuklar için bilhas-sa yaratılmıştı. “Üzgünüm,” dedim tekrar.

Yanıt vermedi ama gözlerinde bir şey, derin bir uçurumun yarılarak açılması gibi aniden kımıldanarak yön değiştirdi. Ağzı açık kaldı ve perde inmiş, donuk gözleri panjur gibi sonuna kadar açılıp kocaman oldu. “Kim... sen de kim oluyor-sun böyle?” diye tısladı bana. İnsanlar arada kalmış şeyleri sevmiyordu herhalde.

Alalacele koşarak kedibalığı kokan otele geri kaçmam ve Bay Locke’ın güvenli, paralı gölgesine sokulmam gerekirdi, orada bu lanet insanların hiçbirisi bana ulaşamazdı; yapılması münasip kaçacak şey bu olurdu. Fakat Bay Locke’ın böyle sıklıkla yakındığı üzere, bazen epey münasebetsiz, dik başlı ve

delice acar (arkadaşlık ettiği sözcüklerden yola çıkarak gurur okşayıcı olmadığını farz ettiğim bir ifade) olabiliyordum.

O yüzden kaçıp gittim.

Dal gibi ince bacaklarım titreyene ve göğsüm elbisemin incecik dikişlerini zorlayarak şiddetle inip kalkana dek koştum. Sokak, kıvrıla kıvrıla ilerleyen dar bir yola dönüşene ve arkamdaki binalar mor salkım ve hanımelleri içinde tümüyle kaybolup gidene dek koştum. Koştum ve yaşlı kadının yüzüne dikilmiş gözlerini ya da ortadan kaybolduğum için başımın ne kadar belaya gireceğini düşünmemeye çalıştım.

Ayaklarım, çırpınma işini ancak altlarındaki toprağın üst üste binmiş çimlere döndüğünün farkına varınca kesti. Kendimi ıssız, her tarafını ot bürümüş bir çayırda buldum, öyle mavi bir gökyüzünün altındaydı ki bana babamın Acem'den gelirken getirdiği çinileri anımsattı; insanın içine dalabileceği, dünyayı içine çekip yutan görkemli bir mavi. Uzun, pas rengi çimler bu maviliğin altında uzanıyor ve etrafa dağılmış birkaç sedir ağacı da yukarıya, ona doğru kıvrılıp gidiyordu.

Manzaranın biçimindeki bir şey –kurumuş sedir ağacının güneşin altındaki yoğun kokusu, gökyüzüne karşı turuncu ve mavi renkler arasındaki bir dişi kaplan gibi salınan çimler– bende annesini bekleyen bir geyik yavrusu gibi kuru ot gövdelerinin arasına kıvrılma isteği uyandırdı. Amaçsızca dolaşarak, ellerimi yabancı tahıl tanelerinin kıvrımlı tepeleri arasından geçe geçe arkadan gelmesi için serbest bırakarak, güçlkle daha iç kısımlara ilerledim.

Neredeyse Kapıyı fark etmiyordum bile. Bütün Kapılar öyledir, biri onlara tam da doğru şekilde bakıncaya dek kısmen gölgede kalmış ve yan dönmüş vaziyette olurlar.

Bu Kapı, iskambil kâğıtlarından yapılmış bir evin başlangıç kısmına benzer bir biçimde düzenlenmiş eski, keresteden bir çerçeveden ibaretti. Menteşelerle çivilerin erircesine hiçliğin içinde kaybolduğu yerlerde pas lekeleri ahşabı kirletiyordu ve

kapının kendisinden geriye yalnızca birkaç yürekli kalas kalmıştı. Pul pul soyulmakta olan boya, gökyüzüyle aynı kraliyet mavisiydi ve hâlâ ahşabın üzerine tutunmaktaydı.

Bak şimdi, o zamanlar Kapılar hakkında bilgim yoktu ve elime görgü tanığı raporlarının üç ciltlik açıklamalı bir derlemesini tutuşturmuş bile olsan sana inanmazdım. Fakat çayırda böyle yapayalnız duran o yıkık dökük kapıyı gördüğümde başka bir yere çıkmasını istedim. Ninley, Kentucky'den başka bir yere; yeni, görülmemiş ve asla sonuna ulaşamayacağım kadar engin bir yere.

Avucumu mavi boyaya bastırarak kapıyı ittim. Menteşeler, tıpkı okuduğum tüm ucuz gazeteler ve macera hikâyelerindeki perili evlere açılan kapılar gibi inlercesine gürültüyle gıcırdadı. Kalbim göğsümde pat-pat etti, ruhumun saf bir köşesi de beklenti içinde nefesini tutuyor, büyülü bir şey olmasını bekliyordu.

Kapının öbür tarafında hiçbir şey yoktu tabii ki; yalnızca kendi dünyamın kobalt ve tarçın renkleri, gökyüzü ve çayır. Sonra –Tanrı bilir neden– bu manzaranın görüntüsü yüreğimi burktu. Güzel keten elbisemle oturdum ve bunun kaybıyla gözyaşı döktüm. Ne beklemiştim ki? Kitaplarımda çocukların her daim rastlayıp durduğu şu büyülü geçitlerden birini mi?

Samuel orada olsa en azından rol yapma oyunu oynayabilirdik. Samuel Zappia benim hayal ürünü olmayan yegâne arkadaşım; hikâye yayımlayan uyduruk gazetelere hastalık derecesinde bağımlılığı olan ve ufku izleyen bir denizcinin uzaklara dalıp gitmiş ifadesine sahip kara gözlü bir oğlan. Yan tarafında süslü kıvrımlar verilmiş altın harflerle ZAPPİA AİLE BAKKALİYESİ, AŞ. yazar kırmızı bir yük arabasıyla haftada iki kez Locke Konutu'nu ziyaret eder ve genellikle un ve soğanlarla birlikte, *The Argosy Tamamı Hikâye Haftalık Dergisi* ya da *The Halfpenny Marvel* dergisinin son sayısını gizlice bana ulaştırmanın bir yolunu bulurdu. Hafta sonları göl kıyısında haya-

let ve ejderhalar içeren incelikli hayal canlandırma oyunlarında bana katılmak üzere ailesinin dükkânından kaçardı. Annesi ona *sognatore* derdi, bu da Samuel'in dediğine göre "sürekli hayal kurarak annesinin kalbini kıran beş para etmez oğlan"ın Italyancasıydı.

Fakat çayırdaki o gün Samuel yanımda değildi. O yüzden ben de küçük cep günlüğümü çıkardım ve onun yerine bir hikâye yazdım.

Yedi yaşındayken, o günlük sahip olduğum en kıymetli şeydi, gerçi ona kelimenin tam anlamıyla sahip olup olmadığım yasal açıdan tartışmaya açık bir konu. Onu satın almamıştım ve hiç kimse de bana vermemişti – onu bulmuştum. Yedi yaşına basmadan hemen önce, Firavun Salonu'nda oyun oynuyor, ölümlere ait küllerin saklandığı tüm küpleri açıp kapatıyor, mücevherleri üzerimde deniyordum ve tesadüfen güzel, mavi bir hazine sandığını açmış bulundum (*Fildişi, abanoz ve mavi fayansla süslenmiş, kubbe kapaklı kutu, Mısır; orijinali birbirine eş bir çift*). Sandığım içinde, en dipte de bu günlük vardı işte; kaplandığı deri yanık tereyağı rengine, kaymak gibi koton sayfaları ise yeni yağmış kar kadar el değmemiş ve davetkâr.

Bay Locke'ın bunu, kendisinin doğrudan veremeyecek kadar hırçın olduğu gizli bir hediye olarak ben bulayım diye bırakmış olması muhtemel görünüyordu, o yüzden ben de tereddütsüz aldım. Ne zaman yalnız kalsam ya da kendimi kaybolmuş gibi hissetsem yazdım; veya babam uzaklarda olduğunda, Bay Locke meşgulken ve dadı korkunç davranıyorken. Çok yazdım.

Çoğunlukla da Samuel'a ait *the Argosy* sayılarında okuduklarıma benzer, sarı saçlı ve Jack, Dick ya da Buddy gibi isimleri olan cesur küçük oğlanlarla ilgili hikâyeler yazardım. O hikâyeler için insanın kanını donduran başlıklar düşünüp bunları fazladan kıvrımlı hatlarla temize çekerek epey vakit harcar ("Maymuncuğun Gizemi", "Altın Hançer Cemiyeti",

“Uçan Yetim Kız”), ana konu ve olay örgüsüne kafa yormaya ise katiyen vakit ayırmazdım. O öğleden sonra o ıssız çayırda, herhangi bir yere açılmayan Kapının yanı başında otururken farklı türden bir hikâye yazmak istedim. Gerçek olan türden bir hikâye, sırf yeterince şiddetle inansam içine kıvrılabileceğim bir şey.

Bir zamanlar, bir Kapı bulan cesur ve delice ajar (imlâ?) bir kız vardı. Bu büyülü bir Kapıydı, o yüzden K harfi büyük. Kız, Kapıyı açtı.

Sadece bir saniyeliğine –K’nin iki yana uzattığı kollarıyla başlayıp kalemim nokta etrafında kavisli son dönüşünü gerçekleştirdiğinde sona eren, uzadıkça uzamış bir zaman dilimi boyunca– buna inandım. Çocukların Noel Baba’ya ya da perilere kısmen yalancıktan inanması gibi değil, insanın yerçekimine ya da yağmura iliklerine işlemiş biçimde inanması gibi.

Dünyada bir şey kaydı. Bunun boktan bir tarif olduğunun farkındayım, hanımefendiliğe yakışmayan üslubumun kusuruna bakma ama bunu başka nasıl ifade edeceğimi bilmiyorum. Tek bir çim yaprağını yerinden oynatmayan bir deprem, tek bir gölge düşürmeyen bir tutulma, muazzam ama gözle görülmez bir değişimdi bu. Ani bir esinti günlüğün kenarını hızla çekti. Tuz ve sıcak taş kokuyor, ayrıca Mississippi’nin yanı başındaki çalı çırpı içinde kalmış dağınık bir çayıra ait olmayan, uzaklardan gelmiş onlarca koku taşıyordu.

Günlüğümü eteğimin katmanları arasına geri sokuşturdum ve ayağa kalktım. Bacaklarım yorgunlukla sarsılarak, altımda rüzgâr etkisindeki huş ağaçları gibi titredi ama buna aldırış etmedim çünkü Kapının ahşap çürüğü ve pul pul soyulan boyadan yaratılmış yumuşak, şamatalı bir dilde mırıldanıyormuş gibi bir hâli vardı. Tekrar ona doğru uzandım, tereddüt ettim ve sonra...

Kapıyı açtım ve adım atarak içinden geçtim.

Herhangi bir yerde bile değildim. Yankılı bir arada kalmış-

lık hissi, engin bir gölün dibine yüzmüşüm gibi kulak zarlarıma baskı yaptı. Uzanan elim boşluğun içinde gözden kayboldu; ayağımdaki bot hiç sona ermeyen bir kavisi izleyerek savruldu.

O arada kalmış yere Eşik diyorum artık (E'nin, ana çizginin iki boş alanı ayıran alt ve üst uzantıları arasında kalmış o küçük çizgisiyle, Eşik). Eşikler tehlikeli yerlerdir, ne burası ne de orasıdır ve bunlardan birini geçmek, aşağı doğru yarı yolda kanatlanacağına dair saf inançla bir uçuşumun kenarından ileri adım atmak gibidir. Tereddüt etmek ya da şüphe duymak olmaz. Arada kalmış yerden korkulmaz.

Ayağım kapının diğer tarafında yere indi. Sedir ağacı ile güneş ışığı kokusunun yerini ağızındaki bakırmısı bir tat aldı. Gözlerimi açtım.

Tuzlu su ve taştan oluşan bir dünyaydı bu. Dört bir yanı uçsuz bucaksız gümüşü bir denizle çevrili, yüksek, sarp bir tepede duruyordum. Benden çok aşağıda da, adanın kıvrımlı kıyısıyla bir avucun içindeki çakıl taşı gibi kavranmış hâlde bir şehir vardı.

En azından ben bunun bir şehir olduğunu farz ettim. Şehirlerin alışılmış debdebeli özelliklerinden herhangi birine sahip değildi; hiçbir tramvay arı gibi çalışıp vızır vızır içinden geçmiyor ve kömür dumanından doğan hiçbir pus da tepesini perde misali örtmüyordu. Onun yerine, yerleşimi ustalıklı sarmallar hâlinde düzenlenmiş, üzerine kara gözlere benzeyen açık pencerelerin yarattığı dağınık noktalar saçılmış, beyaz badanalı taş binalar vardı. Birkaç kule kalabalığın üzerinden kafasını kaldırıyor ve küçük gemilerin direkleri sahil boyunca minicik bir orman oluştuyordu.

Yine ağlıyordum. Abartılı hareketler ya da taşkınlık olmadan, yalnızca... ağlıyordum işte, fena hâlde istediğim ama elde edemediğim bir şey varmışçasına. Yalnız olduğunu sandığı zamanlarda babamın da bazen yaptığı gibi.

“January! January!” Adımı haykıran ses birkaç kilometre uzaktaki ucuz bir gramofondan geliyormuş hissi yaratıyordu ama Bay Locke’ın kapı aralığından geçerek arkamdan yankılanan sesini tanıdım. Beni nasıl bulduğunu bilmiyordum ama başımın belada olduğunun bilincindeydim.

Ah, geri dönmeyi nasıl da istemediğimi anlatamam sana. Denizin nasıl da vaatlerle böylesine dolup taşıyormuş gibi koktuğunu, aşağıdaki şehirde kıvrıla kıvrıla ilerleyen sokakların nasıl da bir tür metin oluşturur gibi göründüğünü. Bana seslenen Bay Locke olmasaydı –lüks trenlere binmeme izin veren ve bana güzel keten elbiseler alan adam, babam beni hayal kırıklığına uğrattığında koluma hafif hafif vuran ve bulmam için cep günlükleri bırakan adam– kalabilirdim.

Fakat Kapıya geri döndüm. Bu tarafta farklı görünüyordu; kapı işlevi görmesi için kalasların sağlayacağı ağırbaşlılıktan bile yoksun, yıpranmış bazalttan yıkık dökük bir kemer. Gri bir perde onun yerine açıklıkta dalgalanıyordu. Perdeyi kenara çektim.

Kemerden geçip geri dönmek üzere adım atmamdan hemen önce bir gümüş parıltısı ayaklarımın dibinde titreşti; yuvarlak bir sikkе toprağa kısmen gömülmüş şekilde duruyordu, üzerine yabancı dilde birkaç sözcük ve taç giymiş bir kadının yandan görünüşü damgalanmıştı. Avucumda sıcak bir his yarattı. Onu elbisemin cebine atıverdim.

Bu sefer eşik üzerimden bir kuş kanadının kısa süreli gölgesi gibi geçip gitti. Çim ve güneşin yavan kokusu geri döndü.

“Janua... ah, işte buradasın.” Bay Locke gömleği ve yeleği içinde dikiliyor, birazcık oflayıp pufluyordu, bıyığı da yakın zamanda rahatı bozulup sinirlendirilmiş bir kedinin kuyruğu gibi diken dikendi. “Neredeydin sen? Buralarda sesim kısılana kadar bağırıp durdum, Alexander’la toplantımı kesmek zorunda kaldım... bu da ne?” Gözlerini mavi benekli Kapıya dikmiş bakıyordu, suratı gevşemişti.

“Hiç, efendim.”

Gözleri aniden Kapıdan ayrılıp bana kilitlendi, buz keskinliğindeydi. “January. Ne yapıyordun, söyle bana.”

Yalan söylemem gerekirdi. Bu o kadar çok kederi önlemiş olurdu ki. Fakat anlamam lazım; Bay Locke sana kendisine özgü bu hususi tarzda, ay gibi soluk gözleriyle baktığında, çoğunlukla sonunda onun senden yapmanı istediğin şeyi yapmak zorunda kalırsın. Herhalde W.C. Locke & Co. şirketinin bu kadar kârlı olmasının sebebi de bu.

Yutkundum. “Ben... ben sadece oyun oynuyordum ve bu kapıdan geçtim, görüyorsunuz ya, o da başka bir yere çıkıyor. Deniz kenarında beyaz bir şehir vardı.” Yaşım daha büyük olsaydı şöyle diyebilirdim: *Tuz, yıllanmışlık ve macera kokuyordu. Başka bir dünya gibi kokuyordu ve ben de derhal geri dönmek, o tuhaf sokaklarda yürümek istiyorum.* Onun yerine, tane tane konuşarak şöyle ekledim: “Hoşuma gitti.”

“Gerçeği söyle.” Bakışlarıyla beni sindirdi.

“Söylüyorum, yemin ederim!”

Uzun bir an boyunca daha gözlerini ayırmadan baktı. Çene kaslarının birbirine ters hareketlerle dönerek kasılıp gevşemesini izledim. “Peki bu kapı nereden çıktı? Sen mi... sen mi diktin? Bu döküntüden bulup buluşturduklarını mı birleştirdin?” El kol hareketleriyle işaret etti ve Kapının arkasındaki, etrafa yayıldıkça yayılan çürümüş kereste yığını, bir evin etrafa saçılmış iskeletini fark ettim.

“Hayır, efendim. Ben sadece buldum. Bir de hakkında bir hikâye yazdım.”

“Hikâye mi?” Sohbetimizdeki olasılık dışı görünen her bir beklenmedik yön değişimi karşısında bocaladığını ve bundan nefret ettiğini görebiliyordum; Bay Locke karşılıklı herhangi bir konuşmaya kendisi hâkim olmaktan hoşlanırdı.

El yordamıyla cep günlüğümü arayıp buldum ve onu zorla adamın ellerine tutuşturdum. “Hemen şuraya bakın, görüyor

musunuz? Küçük bir hikâye yazdım ve sonra da kapı, şey, açılmış gibi oldu. Bu doğru, yemin ederim ki doğru.”

Gözleri sayfa üzerinde üç cümlelik bir hikâyeyi okumak için gerekenden çok daha fazla kez gezindi. Sonra ceketinin cebinden son kısmı kalmış bir puro çıkardı ve bir kibrit yakarak, puronun ucu bana doğru bir ejderhanın kızmış, parlak turuncu gözü gibi ışıyana dek hızlı hızlı soludu.

Bay Locke, yatırımcılarına kötü bir haber vermeye mecbur kaldığında yaptığı tarzda iç geçirdi ve günlüğümü kapattı. “Ne uyduruk ne hayalci saçmalıklar bunlar, January. Kaç kere seni bundan kurtarmaya çalıştım ben?”

Başparmağını günlüğümün kapağı üzerinde boydan boya gezdirdi sonra da onu kasıtlı ama temkinli bir tavırla, neredeyse kederle, arkasındaki darmadağın kereste yığınının içine fırlattı.

“Hayır! Yapamazsınız...”

“Üzgünüm, January. Sahiden.” Benimle göz göze geldi ve eliyle, bana doğru uzanmak istemiş gibi sonuçsuz kalan bir hareket yaptı. “En basit şekliyle yapılması gereken bu, senin iyiliğin için. Seni akşam yemeğinde bekliyor olacağım.”

Ona karşı koymak istedim. İtiraz etmek, günlüğümü toprağın içinden kapmak... ama yapamadım.

Onun yerine kaçıp gittim. Gerisingeri çayırı aştım, gerisingeri kıvrıla kıvrıla uzanan toprak yollarda ilerledim, gerisingeri ekşi kokulu otel lobisine girdim.

Yani hikâyemin en başı, birkaç saatlik bir süre zarfında iki kez firari olan çırpı bacaklı bir kız içeriyor. Çok da kahramanlığa yakışır bir giriş değil, öyle değil mi? Fakat –hiçbir akraba ya da hiç parası olmayan, kendi iki bacağı ve gümüş bir sikkeden başka hiçbir şeyi olmayan, arada kalmış türden bir yaratıksan– bazen kaçıp gitmek yapabileceğin tek şeydir.

Hem zaten kaçıp giden kızlardan olmasaydım, mavi Kapıyı bulamazdım. Anlatacak pek bir hikâye de olmazdı.

O akşam ve ertesi gün beni Tanrı ve Bay Locke korkusu sessiz tuttu. Bay Stirling ve gergin otel müdürü tarafından sıkı şekilde göz hapsinde tutuluyordum; müdür de beni, insanın hayvanat bahçesindeki değerli ama tehlikeli bir hayvanı idare edebileceği tarzda güdüyordu. Bir süreliğine kuyruklu piyanonun tuşlarına şiddetle vurarak ve onun irkilmesini izleyerek kendimi eğlendirdim ama en sonunda önüme düşölüp bana odama kadar eşlik edildi ve yatıp uyumam tavsiye edildi.

Güneş büsbütün batmadan önce alçak pencereden çıkmış, bir o yana bir bu yana kaçarak dar sokak boyunca hızla ilerliyordum. Yola sığ, siyah su birikintilerine benzeyen gölgeler dağılmıştı ve çayıra ulaştığımda, yıldızlar duman ve tütünün Ninley'nin üzerinde asılı duran sıcak pusunu aşarak ışıldıyordu. Çimlerin arasından sendeleye sendeleye ilerledim, bir yandan da şu iskambil kâğıtlarından yapılmış ev şeklini arayarak loşluğun içine doğru gözlerimi kısıyordum.

Mavi Kapı orada değildi.

Onun yerine çimlerin içinde hatları düzensiz, siyah bir daire buldum. Kapımdan geriye kalanlar kül ve kömürleşmiş kalıntılardan ibaretti. Cep günlüğüm kıvrılıp bükülmüş ve kararmış hâlde kömürlerin arasında duruyordu. Onu orada bıraktım.

Çökmeye yüz tutmuş, pek de görkemli olmayan otele paladırl küldür geri daldığımda, gökyüzü katran karasıydı ve diz altı çoraplarım lekelenmişti. Bay Locke lobide, koca hesap defterleri ile evrakları önüne yayılmış ve en sevdiği yeşim içki bardağı akşam viskisiyle dolu hâlde, yağlı bir mavi duman bulutu içinde oturuyordu.

“Peki bu akşam nerelerdeydin bakalım? O kapıdan tekrar geçip kendini Mars'ta mı buldun? Ya da belki de Ay'da?” Fakat ses tonu nazikti. Bay Locke'la ilgili durum şu ki kendisi bana karşı sahiden kibardı. İşin en kötü kısmı yaşanırken bile her zaman kibardı.

“Hayır,” diye itiraf ettim. “Ama bahse varım tıpkı onun gibi daha fazla Kapı vardır. Bahse varım onları bulup onlar hakkın-da yazabilirim ve hepsi de açılır. Hem siz bana inanmasanız da umurumda değil.” Neden yalnızca aptal ağzımı kapalı tutmadım ki? Neden başımı iki yana sallayıp sesimde gözyaşlarına dair ufak bir emareyle özür dilemedim ve mavi Kapının hatırasını cebimdeki gizli bir tılsım gibi taşıyarak yatağa sıvışmadım? Çünkü yedi yaşında ve inatçıydım, ayrıca gerçek hikâyelerin bedelini henüz anlamamıştım.

Bay Locke’ın tek söylediği, “Demek öyle,” oldu ve ben de daha ağır bir cezadan yakayı sıyırdığıma dair izlenimle hızlıca odama yürüdüm.

Bir hafta sonra yeniden Vermont’a ulaşana dek yanıldığımı idrak edemedim.

Locke Konutu, Champlain Gölü’nün kıyısına kondurulmuş, tepesi bacalar ve bakır çatılı kulelerin yarattığı bir ormanla kaplı, kırmızı taştan devasa bir şatoydu. İç kısımları ahşap panelli ve labirent gibiydi; tuhaf, nadir ve kıymetli şeylerle doluydu. *Boston Herald* gazetesinden bir köşe yazarı bir seferinde orayı “mimari açıdan girift ve hayalci, çağdaş bir adamın konutundan ziyade *Ivanhoe*’yu çağrıştıran” bir yapı olarak tarif etmişti. Deli bir İskoç’un burayı 1790’larda yaptırdığı, burada bir hafta geçirdiği ve sonra sonsuza dek ortadan kaybolduğu rivayet edilirdi. Bay Locke burayı 1880’lerde bir müzayedede almış ve dünyanın harikalarıyla doldurmaya başlamıştı.

Babam ve ben üçüncü kattaki iki odaya tıklılmıştık; babam için, büyük bir masası ve tek bir penceresi olan derli toplu, düz bir ofis ve benimle dadım için de iki dar yatağın bulunduğu gri, küf kokulu bir oda. Dadıların en yenisi, Bayan Wilda adında, ağır ve siyah yün elbiseler giyip henüz yirminci yüzyıla dair fazla bir şey görmediğini ama yine de şu âna kadar onu hararetle kınadığını belirten bir ifade takınıp duran bir Alman göçmeniydi. Kendisi ilahilerden ve yeni katlanmış çamaşırlar-

dan hoşlanır, yaygaradan, dağınıklıktan ve küstahlıktan nefret ederdi. Doğuştan düşmandık.

Geri dönüşümüz üzerine Wilda ve Bay Locke holde alelacele bir sohbet gerçekleştirdi. Kadının gözleri bana doğru, gereğinden fazla cıllanmış manto düğmeleri gibi ışıldadı.

“Bay Locke bana diyor ki son zamanlarda aşırı derecede uyarılmış, neredeyse histerik vaziyetteymişsin, küçük güvercin.” Bayan Wilda bana sık sık *küçük güvercin* derdi; telkin gücüne inanan bir insandı.

“Hayır, hanımefendi.”

“Ah, zavalılık. Seni çabucak turp gibi yapacağız.”

Aşırı derecede uyarılmanın devası ise dikkat dağıtacak şeylerin olmadığı sakin, planlı bir ortamdı; hâliyle odam renkli, acayip ya da kıymetli her şeyden hızla temizlendi. Perdeler çekildi ve kitap rafı *Çocuklar İçin Resimli İncil*’den daha heyecanlı her şeyden arındırıldı. En sevdiğim pembe ve altın sarısı yatak örtüm (bunu babam bana önceki sene Bangalore’den göndermişti), kolalı beyaz çarşaf ve neyresimle değiştirildi. Samuel’in ziyarete gelmesi yasaklandı.

Bayan Wilda’nın anahtarı kilidin içine kayıp gürültüyle döndü ve yalnız kaldım.

Başta kendimi Amerikan Devrimi sırasında kırmızı ceketli İngiliz askerlerine ya da İç Savaş’ta isyancı Konfederasyon askerlerine direnen bir savaş esiri olarak hayal edip metanetli bir direniş edamı takındım. Fakat ikinci güne gelindiğinde sessizlik kulak zarlarıma baskı yapan iki başparmak gibiydi ve bacaklarım koşma, koşmaya devam etme, o sedir ağaçlarının sarmallar oluşturduğu çayıra geri dönme, mavi Kapının külleleri arasından geçip başka bir dünyaya çıkma arzusuyla ürperip titriyordu.

Üçüncü günde odam bir hücreye, hücreden kafese, kafesten de tabuta dönüştü ve yüreğimin bir ucundan öbürüne deniz altı mağaralarındaki yılan balıkları gibi yüzen en ama en

derin korkuyu keşfettim: kapana kısılmış ve yalnız vaziyette, bir yere kapatılmak.

Benliğimin merkezindeki bir şey çatırdadı. Pençe gibi kıvrılmış ve tırmalayan tırnaklarla perdelere saldırdım, şifonyer çekmecelerinden topuzları söktüm, küçük yumruklarımı kitli kapağıya vurduğum ve sonra da yere oturup hıçkırık dalgalarıyla akan muazzam gözyaşı nehirleri döktüm; ta ki Bayan Wilda, beni âdeta alıp götürerek bir süreliğine kendimden uzaklaştıran bir kaşık dolusu şurubumsu bir şeyle geri dönerdek. Kaslarım yağlıymış gibi ağır ve yoğun, dermansız nehirlerle döndü ve başım o nehirlerin yüzeyi boyunca gevşekçe aşağı yukarı sallanıp durdu. Kilimlerin bir ucundan öbürüne uzanan gölgelerin sinsice sokuluşu dehşet verici bir dramatik gösteriye dönüştü, öyle ilgi çekiciydi ki uykuya dalıncaya kadar kafamda başka herhangi bir şeye yer olmadı.

Uyandığımda, Bay Locke yatağımın yan tarafında oturmuş gazete okuyordu. “Günaydın, canım. Nasıl hissediyorsun bakalım?”

Zehir gibi tükürüğümü yuttum. “Daha iyi, efendim.”

“Sevindim.” Gazetesini mimari bir hassasiyetle katladı. “Beni çok dikkatli bir şekilde dinle, January. Sen çok büyük –hatta devasa!– potansiyele sahip bir kızsın ama terbiyeni takınmayı öğrenmek durumundasın. Bundan böyle uyduruk, hayalci saçmalıkların, kaçıp gitmelerin ya da çıkmaması gereken yerlere çıkan kapıların devamı katiyen olmayacak.”

Beni dikkatle yokladığı sıradaki ifadesi bana eski çağlardan kalma resimli Tanrı tasvirlerini düşündürdü; haşın bir biçimde baba havasına sahip, insanı layık buluncaya dek ölçüp tartan türden sevgi bahşeden bir varlık. Gözleri ezdikçe ezen iki taşı. “*Haddini bilecek ve uslu bir kız olacaksın.*”

Çaresizce Bay Locke’ın sevgisine layık olmak istedim. “Evet, efendim,” diye fısıldadım. Öyle de oldum.

Babamın, valizi kadar yıpranıp buruşmuş ve bitap düşmüş görünerek geri dönmesi kasım ayına dek gerçekleşmedi. Geleceği her zamanki düzeninin adımlarını izledi; yük arabası çıtırtılı seslerle araba yolundan ilerledi ve Locke Konutu'nun taştan ihtişamı önünde durdu. Bay Locke tebrik mahiyetinde sırta şaplaqlar indirme jestini sunmak üzere dışarı çıktı ve ben de kendimi, aşırı derecede büyük bir kabuğun içindeki bir kaplumbağa gibi hissedeceğim kadar kolalanmış bir jile giymiş vaziyette, Bayan Wilda'yla birlikte ön taraftaki holde bekledim.

Kapı açıldı ve babam bir karaltı hâlinde durdu, kasım ayının soluk güneş ışığında çok kara ve yabancı görünüyordu. Eşikte durakladı çünkü bu genellikle yirmi-yirmi beş kiloluk heyecanlı küçük kız bedeninin onun dizkapaklarına füze gibi atıldığı an olurdu.

Fakat ben yerimden kımıldamadım. Hayatımda ilk defa ona koşmadım. Karaltının omuzları çöktü.

Bu sana acımasızca geliyor, öyle değil mi? Yokluğu için babasını cezalandıran asık suratlı bir çocuk. Fakat seni temin ederim, o zamanki niyetlerim tamamen karman çormandı; onun kapı aralığındaki görüntüsünün şeklinde, öfkeden gözü-mü karartan bir şey vardı işte. Belki de kendisi balta girmemiş ormanlar, buharlı gemiler ve maceralar gibi, gölgeler içindeki mağaralar ve görülmemiş harikalar gibi koktuğu, benim dünyam ise böylesine şiddetli ölçüde alelade olduğu içindi. Ya da belki yalnızca ben bir yere kapatıldığım ve o da kapıyı açmak üzere orada bulunmadığı içindi.

Babam tereddütlü üç adım attı ve geniş antrede önüme çömeldi. Hatırladığımdan daha yaşlı görünüyordu, çenesindeki bir-iki günlük sakal siyah yerine donuk bir gümüş rengine parlıyordu; sanki benden uzakta geçirdiği her gün onun dünyasında üç gündü. Üzüntü her zaman olduğu gibiydi gerçi, gözleri üzerine indirilmiş bir tül gibi.

Bileklerinin etrafına kıvrılıp bükülen siyah yılanlar dövül-müş elini omzuma koydu. “January, bir sorun mu var?”

Adımın onun dudaklarındaki tanıdık tınısı, onun hem tu-haf hem de tuhaf olmayan aksanı soğukkanlı duruşumu nere-deyse yıkıyordu. Ona gerçeği söylemek istedim –*Görkemli ve vahşi bir şeye, dünyanın şeklinde yarık açan bir şeye rastladım. Bir şey yazdım ve bu gerçektir*– ama dersimi almıştım. Artık uslu bir kızdım.

“Her şey yolunda, efendim,” diye yanıt verdim ve sesimin soğuk yetişkin havasının babama bir tokat gibi çarpmasını iz-ledim.

O akşam yemek masasında onunla konuşmadım ve o gece ondan hikâye dilenmek için sessizce odasına sokulmadım (üs-telik kendisi hikâye anlatımında bir şampiyondu, söyleyeyim sana; işinin yüzde doksanın hikâyeleri takip etmek ve insanı nereye götürdüklerine bir bakmak olduğunu söylerdi hep).

Fakat benim o uyduruk, hayal ürünü saçmalıklarla işim bitmişti. Artık kapılar ya da Kapılar yoktu, gümüşü denizler ve beyaz badanalı şehirlere dair hayaller yoktu. Daha fazla hikâye yoktu. Bunun yalnızca büyüme süreci içinde saklı olan, her-kesin eninde sonunda öğrendiği şu derslerden biri olduğunu farz ediyordum.

Yine de sana bir sır vereceğim; üzerinde yabancı kraliçenin portresi bulunan o gümüş sikke hâlâ bendeydi. Onu iç eteği-me dikilmiş minicik bir cepte, ten sıcaklığında belime dayanır hâlde saklıyordum ve elimde tuttuğumda da denizin kokusu-nu alabiliyordum.

On yıl boyunca en kıymetli varlığım oldu o. On yedi yaşına basana ve *On Bin Kapı*’yı bulana kadar.



Deri Ciltli Kapı

Kuş olmasa onu bulamazdım.

Aşçı Bayan Purtram'dan akşam kahvesi aşırarak üzere aşağı, mutfığa doğru ilerliyordum ki cıvıltılı, çırpıntılı bir ses duydum ve ikinci merdivenin yarısını inmişken durakladım. Bu yeniden olana dek bekledim; çırpılan kanatların ortama hücum eden sessizliği ve kulağa bir boşluktan yankılanırmış gibi gelen bir patırtı. Sessizlik.

Sesi ikinci katın Firavun Salonu olarak tanımlanmış büyük odasına kadar takip ettim. Burası Bay Locke'ın kapsamlı Mısır koleksiyonuna ev sahipliği yapıyordu: kırmızı ve mavi mücevher kutuları; ölümlere ait küllerin saklandığı, kulp niyetine kanatları olan kapaklı mermer vazolar; deri kordonlar üzerinde minicik, altından antik Mısır haçları; öksüz bırakılmış çocuklar gibi tapınaklarından sökülüp alınmış oymalı taş sütunlar. Odanın tamamında sarımsı-altın bir ışıltı vardı, bir yaz akşamının ha çöktü ha çökecek dedirten karanlığında bile.

Ses odanın güney köşesinden, mavi hazine sandığının hâlâ durmakta olduğu yerden geliyordu. Sandık, destek tabanı üzerinde takırdıyordu.

Cep günlüğümü bulduktan sonra kendimi arada bir dönüp dolaşıp sandığın başına geçmekten ve onun tozlu tozlu koku derinliklerine dikkatle bakmaktan alamamıştım. Noel'e doğru, her bir uzvuna tutturulmuş küçük ahşap çubuklarla, kâğıttan oyulmuş bir kukla bebek belirdi. Sonraki yaz, Rus tınılı bir vals çalan küçücük bir müzik kutusu vardı, sonra parlak renkli boncuklarla süslenmiş küçük kara bir bebek, ondan sonra ise *Orman Kitabı*'nın resimli, Fransızca bir baskısı.

Kendisine hiçbir zaman doğrudan sormadım ama bunların Bay Locke'tan gelen hediyeler olduğundan emindim. Tam da onlara en çok ihtiyaç duyduğum zamanlarda, babam başka bir doğum gününü unuttuğunda ya da başka bir tatille bayramı kaçırdığında ortaya çıkma eğilimi gösteriyorlardı. Neredeyse Bay Locke'ın ne yapacağını bilemeyen, acemi elini omzumda hissedebiliyordum, sessizce teselli vadediyordu.

Bununla birlikte kutuya bile bile bir kuş saklaması da son derece olasılık dışı görünüyordu. Buna pek de inanmayarak kapağı kaldırdım ve gri ile altın sarısı bir şey, küçük bir top-tan fırlatılmışçasına yukarı, bana doğru patlayıp salonun dört bir yanında oradan oraya sekti. Marmelat rengi kafası ve uzun ince bacakları olan narin, kabarık ve dağınık görünümlü bir kuştı bu. (Ne olduğunu araştırmayı sonradan denedim ama Bay Audubon'un kitabındaki kuşlardan herhangi birine benzemiyordu.)

Sandığın kapağını bırakarak dönüp gidiyordum ki içeride hâlâ bir şey olduğunun farkına vardım.

Bir kitap. Yıpranmış köşeleri ve altın yaldızla işlenmiş adının kısmen soyulup silindiği –ON İN API– yerde içe göçük baskı izleriyle, küçük sayılabilecek, deri ciltli bir kitap. Başparmağımla sayfaları hızlı hızlı çevirip karıştırdım.

Kitaplarla yüzeyselliğin ötesine geçen bir aşinalığı olanlarınız –boş öğleden sonralarını köhne kitapçılarda geçiren, tanıdık gelen isimlerin bulunduğu kitap sırtlarına kaçamak, müşfik okşayışlar sunanlarınız– sayfa karıştırmanın, insanın yeni bir kitapla tanışma sürecinde elzem bir unsur olduğunu anlar. Sözcükleri okumakla ilgili değildir bu; toz ve kâğıt hamurundan bir bulut hâlinde sayfalardan yayılan kokuyu okumakla ilgilidir. Pahalı ve sağlam ciltli kokabilir ya da pelür inceliğinde kâğıt ve iki renkli bulanık baskılar gibi veya tütün içen ihtiyar bir adamın evinde elli yıldır okunmamış gibi de kokabilir. Kitaplar basit heyecanlar ya da titiz bilimsel araştırma gibi, edebi ağırlık veya çözülmemiş gizemler gibi de kokabilir.

Bu kitabın kokusu ise o zamana dek elimde tuttuğum hiçbir kitabinkine benzemiyordu. Tarçın ve kömür dumanı, yeraltı mezarlıkları ve killi toprak. Rutubetli sahil akşamları ve palmye dalları altında parlak, kaygan, incecik ter tabakalarıyla kaplı öğle vakitleri. Yıllar boyunca dünyanın çevresini dolaşıp durarak ve üst üste çok fazla kıyafet giymiş bir sokak serserisine benzer şekilde koku katmanları toplayarak herhangi bir paketin kalabileceğinden daha uzun süre postada kalmış gibi kokuyordu.

Maceranın ta kendisi yabani doğada hasat edilmiş, damıtılarak güzel bir şarap hâline getirilmiş ve her bir sayfaya boydan boya sıçratılmış gibi kokuyordu.

Fakat acelecî davranarak hataya düşüyorum. Hikâyelerin, giriş, gelişme ve sonuç bölümleriyle, sıraya göre anlatılması gerekir. Ben katiyen âlim değilim ama o kadarını biliyorum.

Mavi Kapıdan sonraki yılları dik başlı, delice acar çoğu kızın yapması gerekeni yaparak geçirdim: Böyle olmayı azaltarak.

1903 yılının sonbaharında dokuz yaşındaydım ve dünya *modern* sözcüğünü diline dolamış, sanki damakta nasıl bir tat bıraktığına bakıyordu. Carolina eyaletlerinde iki erkek kar-

deş uçaklarıyla hevesli bir şekilde denemeler yapıyordu; yeni başkanımız bize yumuşak bir ses tonuyla konuşmamızı ama büyük sopalar taşımamızı henüz tavsiye etmişti, belli ki bu da Panama'yı işgal etmemiz gerektiği anlamına geliyordu; bir de parlak kırmızı saç kısa süreliğine popüler olmuştu, ta ki kadınlar baş dönmesi ve saç dökülmesi şikâyetleri bildirmeye başlayana ve Bayan Valentine'ın Saç İksiri'nin de kırmızı fare zehrinden hallice olduğu ortaya çıkarılana dek. Babam kuzey Avrupa'da bir yerlerdeydi (kartpostalımda karlı dağlar ve Hansel ile Gretel gibi giyinmiş bir çift çocuk gözüküyor; arkada ise *Geçmiş doğum günün kutlu olsun* yazıyordu) ve Bay Locke da en sonunda bana, beni başka bir geziye götürecek kadar güvenmişti.

Kentucky hadisesinden bu yana davranışlarım kusursuzdu. Bay Stirling'e eziyet etmiyor ya da Bay Locke'ın koleksiyonlarını karıştırmıyordum; Wilda'nın bütün kurallarına, yakalarını hemen ütölemenin ardından katlamakla ilgili gerçekten aptalca olanlara bile uyuyordum; arazide "göçmen gemisinden daha yeni inmiş, her tarafı bitli sokak çocuklarıyla" oyun oynamıyor, yalnızca Samuel'in bakkal arabasını sürmesini babamın çalışma odasına ait üçüncü kat penceresinden izliyordum. Samuel, kurnazlıkla bir yolunu bulup da Bayan Purtram'ı aşarak iletmeyi ne zaman becerebilse, hikâye yayımlayan gazeteleri, en sevdiği sayfaların köşeleri katlanmış olarak, hâlâ gizlice bana ulaştırıyordu ve ben de onları boş süt şişeleri içinde sıkıca kıvrılmış ve en güzel, en hunhar satırlar daire içine alınarak işaretlenmiş şekilde geri gönderiyordum.

Samuel giderken hep kafasını kaldırıp bakar, hep beni gördüğünü bilmeme yetecek kadar uzun süre gözlerini diker ve bir elini kaldırırdı. Bazen eğer Wilda bakmıyorsa ve ben de kendimi cüretkâr hissediyorsam, ona karşılık vermek için parmak uçlarımı pencere camına dokundururdum.

Çoğunlukla vaktimi Latince fiil çekimleri yaparak ve özel

öğretmenimin sulanmış gözünün takibi altında hesap yaparak geçiriyordum. Bay Locke'la haftalık derslerimi sonuna kadar dayanıp hiç yerimden kalkmadan takip ediyor, kendisi hisse senetleri, neyin ne olduğunu bilmeyen düzenleyici kurullar, gençliğinde İngiltere'de yaptığı çalışmalar ve İskoç viskisinin en iyi üç çeşidi üzerine nutuklar atarken kibarca kafa sallıyordum. Baş kâhyayla görgü talimleri yapıp ziyarete gelen her konuğa ve müşteriye kibarca gülümsemeyi öğrendim. “Nasıl da cici, minik bir şeysin sen öyle,” diyerek yapmacık yapmacık sırtırdı onlar da. “Hem de böyle tatlı dilli!” İyi eğitilmiş bir kucak köpeğiymişim gibi hafif hafif vurarak saçımı okşarlardı.

Bazen öyle yalnızlık çekiyordum ki kuruyup küle dönebileceğimi ve bir sonraki başıboş esintide sürüklenip gidebileceğimi düşünüyordum.

Bazen ise kendimi Bay Locke'ın koleksiyonunda “*January Scaller, 145 santimetre, bronz; ne işe yaradığı bilinmiyor*” diye etiketlenmiş bir parça gibi hissediyordum.

Hâl böyle olunca, Bay Locke beni –onun ağzından çıkan her bir sözü bizzat Tanrı buyruğuymuş gibi dinlemeye razı olmam şartıyla– Londra'ya giderken kendisine eşlik etmeye davet ettiğinde öyle hevesle evet dedim ki Bay Stirling bile yerinden sıçradı.

Okuduğum hikâyelerin ve heyecan dolu ucuz romanların yarısı Londra'da geçiyordu, o yüzden beklentilerim konusunda kendimden emindim: sokak çocukları ve melon şapkalı menfur adamların doldurduğu loş, puslu sokaklar; insanın tepesinde tatmin edici şekilde kasvetli kasvetli iyice yükseklerle uzanan, siyah lekeli binalar; sessiz sedasız sıralar hâlinde gri evler. Karındaşen Jack'le birleştirilmiş, belki küçük bir parça da Sara Crewe havası eklenmiş *Oliver Twist*.

Belki Londra'nın bazı bölümleri hakikaten öyledir ama benim 1903 yılında gördüğüm şehir hemen hemen bunun tam zıddıydı; gürültülü, ıslı ıslı ve hareketliydi. Euston

İstasyonu'nda Londra ve Kuzey Batı Demiryolu vagonundan iner inmez, bir örnek lacivert giysiler içindeki bir grup okullu çocuğun izdihamı yüzünden neredeyse panikle kaçışıp dağılmaya mecbur kalıyorduk. Zümrüt yeşili sarık takmış bir adam geçerken kibarca eğilerek selam verdi; koyu tenli bir aile kendi dilinde tartışıyordu; istasyon duvarındaki kırmızı ve altın sarısı bir poster ise şöyle tanıtım yapıyordu: *Dr. Goodfellow'un Hakiki İnsan Sergisi – Pigmeleri, Zulu Savaşçılarını, Kızılderili Şeflerini ve Doğu'nun Köle Kızlarını sunar!*

“Şimdiden lanet olasıca bir insan sergisindeyiz ya,” diye söylenen Locke, Bay Stirling'i bizi doğruca Kraliyet Kauçuk Şirketi'nin genel merkezine götürmesi için bir taksi bulmaya yolladı. Hamallar Bay Locke'ın bavullarını taksinin arka tarafına tıktırdı, Stirling'le ikimiz de şirket merkezinin beyaz mermer basamaklarından yukarı sürükledik.

Bay Locke ve Bay Stirling, siyah takım elbiseli, önemli görünen birkaç adamla birlikte loş koridorlara dalıp gözden kayboldu ve bana da lobideki dar arkalıklı bir sandalyede oturma, kimseyi rahatsız etmeme, hiç gürültü yapmama ya da herhangi bir şeye dokunmama talimatı verildi. Karşı duvardaki resmi uzun uzun süzdüm; elinde üç uçlu mızrak ve kalkanıyla, miğferli kadın savaşçı Britannia'ya bir sepet kauçuk sarmaşığı uzatan, diz çökmüş bir Afrikalıyı tasvir ediyordu. Afrikalının suratında köleliği epey çağrıştıran, gözü kamaşmışçasına hayran hayran bakan bir ifade hâkimdi.

Londra'da Afrikalıların siyahi sayılıp sayılmadığını merak ettim ve sonra da benim sayılıp sayılmadığımı merak edip ufak bir özlem ürpertisi hissettim. Daha büyük bir topluluğun parçası olma, dik dik bakan gözlerin hedefinde olmama, yeri mi tam olarak bilme özlemi. “Tam manasıyla eşsiz bir numunelik” olmak insana yalnızlık çektiren bir durummuş meğer.

Sekreterlerden biri gözlerini kışmasına yol açan bir gayretle beni izliyordu. O tipleri bilirsin; görünüşe göre tüm hayatla-

rını birinin parmak eklemlerine cetvelle vurma şansı için can atarak yaşayan şu ince dudaklı, tıknaz, beyaz kadınlardan biri. Ona bu fırsatı vermeyi reddettim. Bay Locke'ın bana seslendiğini duymuş gibi yaparak yerimden fırladım ve onun peşinden koridorda seke seke ilerledim.

Kapı aralıktı. Lambalardan gelen yağ gibi yoğun ışık dışarı sızıyor ve adamların sesleri meşe panellere çarparak yumuşak, iştahlı yankılar yapıyordu. Yavaşça ilerleyerek içeriyi görme yetecek kadar yaklaştım. Üzerine Locke'ın tüm bavullarının tepeleme yığıldığı uzun bir masanın etrafına yerleşmiş, bıyıklı sekiz-dokuz adam vardı. Siyah sandıklar açılmıştı ve buruşturulmuş gazete kâğıtlarıyla samanlar her yere saçılmıştı. Locke'ın kendisi ise masanın başında ayakta duruyor, elinde göremediğim bir şey tutuyordu.

“Çok kıymetli bir buluntu hakikaten beyler, ta Siyam'dan geliyor ve bana söylendiğine göre toz hâline getirilmiş bir tür hayvan pulu içeriyor, hayli tesirli...”

Adamlar, yüzlerinde yakışsız bir hevesle, omurgaları mıknaatısla çekilip mecbur bırakılmış gibi Bay Locke'a doğru kıvrılarak dinliyordu. Onlarda tuhaf bir şey vardı – insan bile değillermiş de siyah düğmeli takım elbiseler içine tıkıştırılmış farklı cins yaratıklarının gibi, topluluğun tamamını kapsayan bir tür “tam olarak gerektiği gibi olmama” hâli.

Onlardan birini tanıdığımı fark ettim. Onu geçen temmuzdaki Cemiyet partisinde, ok gibi oradan oraya çevrilen sarımsı gözlerle salonu tararken ve kenardan kenardan dolaşırken görmüştüm. Sansar gibi bir surat ve Bayan Valentine'ın Saç İksiri'nin ortaya çıkarabileceğinden bile daha kızıl saçlarla huzursuz, kıpır kıpır bir adamdı. Tıpkı diğer herkes gibi Locke'a doğru eğiliyordu... ama sonra pek de hoşlanmadığı bir koku alan bir köpek gibi burun delikleri genişleyerek titreşti.

İnsanların kendilerini gizli gizli gözetleyen itaatsiz küçük kızların kokusunu alamayacağını biliyorum, sahiden biliyorum.

Hem sırf baktığım için başım gerçekten ne kadar belaya girerdi ki? Fakat toplantıda gizli kapaklı bir hava vardı, kanunsuz bir hava; adam da tuhaf bir kokuyu yakalamaya ve izini sürmeye çalışır gibi başını yukarı çeviriyordu...

Hızla fırlayıp kapıdan uzaklaştım ve sessizce lobideki sandalyeme geri döndüm. Sonraki bir saat boyunca da ayak bileklerim kibarca çapraz yapılmış hâlde, gözlerimi fayans zemininden ayırmadım ve sekreterden gelen iç geçirme, oflayıp puflama seslerini yok saydım.

Dokuz yaşındaki çocuklar fazla şey bilmez ama aptal da değildirler; babamın bulduğu tüm eser ve hazinelerin sonunun Locke Konutu'nda sergilenmek olmadığını bundan önce de tahmin etmiştim. Görünüşe göre bazıları Atlantik'in öbür ucuna yollanıyor ve havasız toplantı odalarında açık artırma ile satılıyordu. Ait olduğu gerçek yuvasından çalınmış, sahipsiz ve yalnız hâlde dünyanın çevresini dolaşmaya yollanmış, sonunda da ancak etiketlenip üzerinde ne yazdığını bile bilmeyen insanlar için sergilenmiş hâle düşen zavallı bir kil tablet ya da elyazmasını kafamda canlandırdım. Sonra kendi kendime bunun zaten, az çok, bizzat Locke Konutu içinde gerçekleşen şey olduğunu hatırlattım; hem Bay Locke, fırsatları değerlendirmeye çalışmadan peşlerini bırakmanın "suç teşkil edecek boyutta bir korkaklık" davranışı olduğunu söylemez miydi hep?

Uslu bir kız olmanın bir diğer ayrılmaz parçasının da muhtemelen belli şeyler konusunda çeneni kapalı tutmak olduğuna karar verdim.

Çıkıp orada göründüklerinde Bay Locke ya da Bay Stirling'e katiyen bir şey söylemedim; otelimize doğru yaptığımız taksi yolculuğu sırasında ya da Bay Locke ansızın içinden birazcık alışveriş yapmak geldiğini ilan edip taksiyi otel yerine Knightsbridge'e yönlendirdiğinde de öyle.

Kabaca bağımsız bir ulus büyüklüğünde, baştan aşağı mermer ve camdan, çok katlı bir mağazaya girdik. Beyaz

dişli tezgâhtarlar, gülümseyen askerler gibi her bir tezgâha konuşlanmıştı.

İçlerinden biri parlak zeminin öbür ucundan bize doğru süzülerek geldi ve şakır gibi konuştu: “Hoş geldiniz, efendim! Size nasıl yardımcı olabilirim? Bu arada ne cici bir küçük kız bu!” Gülümsemesi göz kamaştırıcıydı ama gözleri tenimi, saçlarımı, gözlerimi sorgudan geçiriyordu. Bir manto olsam beni ters yüz edip üreticime bakmak için etiketimi kontrol ederdi. “Onu nereden buldunuz böyle?”

Bay Locke elimi yakaladı ve korumacı bir tavırla kolunun altına sıkıştırdı. “Bu benim... kızım. Evlatlık elbette. Aramızda kalsın ama karşınızda Hawaii kraliyet ailesinin yaşayan son üyesi var.” Kadın da, Bay Locke’ın sesinin özgüvenli gürleyişi ile takım ceketinin pahalı görünüşünden ötürü ya da belki gerçek bir Hawaiiliyle hiç karşılaşmamış olduğu için ona inandı. Şüphesinin yok olup yerini büyülenmiş birinin hayranlık duygusuna bırakmasını izledim.

“Ah, ne kadar olağanüstü! Lahor’dan gelen, bone gibi başa sarılacak bazı hoş eşarplarımız var –hayli egzotik, onun o saçlarıyla son derece nefes kesici görünür– ya da belki güneş şemsiyelerimize bakmak ister? Yaz güneşinden korunmak için?”

Bay Locke başını eğip değerlendircesine bana baktı. “Bence bir kitap olsun. Hangisi onun hoşuna giderse. Çok uslu bir kız olduğunu kanıtladı.” Sonra bana gülümsedi, yalnızca bıyığının belli belirsiz kıvrılmasıyla sezilebilen bir ifadeydi bu.

İşildadım; ölçülüp tartılmış ve layık bulunmuştum.

1906 yazının ilk günlerinde neredeyse on iki yaşındaydım. RMS *Lusitania* dünyanın en büyük gemisi olarak henüz suya inmişti (Bay Locke yakında bilet alacağımıza söz vermişti); gazeteler o korkunç depremden sonra hâlâ San Francisco’daki enkazın grenli fotoğraflarıyla doluydu; ben de sırf her hafta Jack London’ın yeni romanını okuyabilmek için harçlığımı

Outing dergisinin üyelik ücretine kullanmıştım. Bay Locke bensiz iş seyahatindeydi ve babam ise bu seferlik evdeydi.

Bay Fawcett'in Brezilya'ya yaptığı keşif gezisine katılmak için önceki gün gitmiş olması gerekiyordu ama belgelerin uygun otoritelerce damgalanması ve özenli nakliye gerektiren hassas aygıtlarla alakalı bir gecikme olmuştu... ne var ki umurumda değildi. Yalnızca onun evde olması umurumdaydı.

Mutfak kanadında, nokta nokta yağ lekeleri ve yanıklarla iz içinde kalmış büyük, üzeri çizik dolu bir masaya oturmuş, birlikte kahvaltı yapıyorduk. Babam gözden geçirmek için saha defterlerinden birini getirmişti ve yüzünde kaşlarını kırıştıran minicik bir V şekliyle yumurtalarını ve kızarmış ekmeğini yiyordu. Benim için sakıncası yoktu; elimde Beyaz Diş'in son çıkan tefrikası vardı. Kendi ayrı dünyalarımıza dalıp gittik, birlikte ama uzaktık; bu da öyle huzurluydu ve insana öyle doğru gelen bir his veriyordu ki kendimi bu her sabah yaşıyormuş gibi davranırken buldum. Sıradan küçük bir aileymişiz, Locke Konutu bizim evimizmiş ve bu masa da bizim mutfak masamızmış gibi.

Yalnız, herhalde sıradan bir aile olsak, masada bizimle birlikte bir de anne olurdu. Belki o da bir şeyler okuyor olurdu. Belki kafasını kaldırıp kitabının sırtı üzerinden bana bakar, gözleri sadece şöyle bir kırışır ve babamın fırça gibi sakalından ekmek kırıntılarını silkelirdi.

Öyle şeyler düşünmek aptalca. İnsanda kaburgalarının arasında beliriveren şu içi oyukmuş gibi sancılı hissi yaratıyor sadece, zaten evde olmana rağmen evini özlemişsin gibi, sonra da sözcüklerin hepsi çarpık çurpuk olduğu ve sulanmış görüldüğü için dergini daha fazla okuyamıyorsun.

Babam tabağıyla kahve fincanını topladı ve defter kolunun altına sıkıştırılmış hâlde ayağa kalktı. Okurken taktığı altın çerçeveli gözlüğün arkasında gözleri mesafeliydi. Gitmek üzere döndü.

“Bekle.” Sözcüğü yutkunur gibi ağzımdan çıkardım ve o da irkilmiş bir baykuş gibi bana doğru gözlerini kırıştırdı. “Di-yordum ki acaba... sana yardım edebilir miyim? İşinde yani?”

Hayır demek için harekete geçişini izledim, başının üzün-tülü bir tavırla iki yana sallanmaya başladığını gördüm ama sonra bana baktı. Yüzümde her ne gördüyse –gözlerimde he-men hemen oluşmuş gözyaşlarının nemli parıltısı, yüzümde içi oyukmuş gibi gelen sancı– onun ani ve kesik bir nefes al-masına yol açtı.

“Elbette, January.” Aksanı ismimin üzerinden denizdeki bir gemi gibi salına salına geçti; tınısıyla mest oldum.

Günü aşağıda, Bay Locke’ın koleksiyonlarındaki sınıflan-dırılmamış, etiketlenmemiş ya da kırık parçaların, içi samanla doldurulmuş kasalarda depolandığı, Locke Konutu’nun uçsuz bucaksız mahzenlerinde geçirdik. Babam bir yığın defterle oturmuş homurdanıyor, bir şeyler karalıyor ve arada bir de beni kendi parlak siyah daktilosunda küçük etiketler yazmam için yönlendiriyordu. Ben de Harikalar Mağarası’ndaki Ali Baba, bir ejderhanın istiflenmiş hazineleri arasında gizli gizli ilerleyen bir şövalye ya da sadece babası olan bir kızmışım gibi yapıyordum.

“Ah, lamba, evet. Onu halı ve kolyeyle birlikte o tarafa koy lütfen. Ne yaparsan yap onu ovma –gerçi– ne zararı dokunabi-lir ki?” Elini sallayarak beni daha yakına çağırana dek benimle konuştuğundan emin değildim. “Buraya getirsene.”

TÜRKİSTAN diye etiketlenmiş bir kasadan eşeleye eşeleye bulup çıkardığım bronz kütleyi ona uzattım. Pek de lambaya benzemiyordu; daha ziyade, gaga yerine uzun bir ibrik ağzı ve kanatları boyunca oyulmuş tuhaf sembollerle küçük, biçimsiz bir kuş gibi görünüyordu. Babam tek parmağıyla o sembolleri nazikçe boydan boya okşadı ve yağ gibi yoğun, beyaz buhar bir sarmal hâlinde ibrik ağzından sızdı. Sonra bu buhar yük-seldi; soluk renkli bir yılan gibi kıvrılıp duruyor, eğilip bükü-

luyor, havada neredeyse sözcüklere benzeyen şekiller oluştuyordu.

Babam eliyle dumanı dağıttı ve ben de gözlerimi kırıştırdım. “Nasıl... orada, onun içinde bir tür fitil olmalı, bir de ateşleyici. Nasıl çalışıyor bu?”

Babam, ağzında bir kıvrım yaratan ufak, yarım yamalak bir gülümsemeyle lambayı kasasının içine geri sokuşturdu. Bana omuz silkti ve yarım yamalak gülümseme yayılarak genişledi, gözlüğünün arkasında da keyif gibi bir şeyin parıltısı vardı.

Sonra, belki babam son derece nadir gülümsediği ya da böyle mükemmel bir gün olduğu için, aptalca bir şey söyledim. “Seninle gelebilir miyim?” Babam başını yana eğdi, gülümsemesi soluyordu. “Brezilya’ya gittiğin zaman. Ya da ondan sonraki yere. Beni yanında götürür müsün?”

İnsanın içini yakacak kadar çok istediği, o yüzden de benliğinin merkezinde, derinlerde, kül yığınının altında gömülü duran kömürler gibi sakladığı şeylerden biriydi bu. Fakat –ah, otel lobilerinden, çok katlı mağazalardan ve düğmeleri düzgünce iliklenmiş seyahat mantolarından kaçıp kurtulmak–dünyanın vızır vızır ilerleyen akışına bir balık gibi dalıp babamın yanı başında yüzmek...

“Hayır.” Soğuk, sert. Nihai.

“Ben seyahatlerde usluyumdur, istersen Bay Locke’a sor! Araya girmem, dokunmamam gereken şeylere dokunmam, kimseyle konuşmam ya da başımı alıp gitmem...”

Babamın kaşları yeniden o kafa karışıklığı ifadesi yaratan V şeklini ortaya çıkaracak şekilde çatıldı. “O hâlde seyahat etmeyi neden isteyesin ki zaten?” Başını iki yana salladı. “Cevap hayır, January. Bu fazlasıyla tehlikeli.”

Mahcubiyet ve öfke, ateş gibi karıncalanmalar hâlinde yavaş yavaş ensemden yukarı ilerledi. Hiçbir şey söylemedim çünkü o zaman ağlardım ve her şey daha da kötü olurdu.

“Dinle. Ben kıymetli ve eşsiz şeyler buluyorum, değil mi?”

Bay Locke ve onun Cemiyet'ten dostları için hani?" Başımı sallamadım. "Eh, onlar yegâne, ah, ilgili taraf değil, görünüşe göre. Başkaları da var... kim olduklarını bilmiyorum..." Yutkunduğunu duydum. "Burada daha güvendesin. Burası bir genç kızın büyüüp yetişmesi için uygun bir yer." O son kısım öylesine prova edilmiş bir tınıda çıktı ki bunun doğrudan doğruya Bay Locke'tan bir alıntı olduğunu biliyordum.

Gözlerim saman saçılmış zeminde, başımı aşağı yukarı salladım. "Evet, efendim."

"Ama... bir gün seni yanımda götüreceğim. Söz veriyorum."

Ona inanmak istiyordum ama hayatım boyunca boş sözlerle bunları duyduğumda tanıyacak kadar karşılaşmıştım. Bir daha konuşmadan oradan ayrıldım.

Odamda güven içinde kendimi korumaya alıp hâlâ muskat ve sandal ağacı kokan pembe ve altın sarısı yatak örtüsüne sarınınca, sikkeli eteğimin içindeki minicik cepten çıkardım ve gümüş gözlü kraliçeyi inceledim. Muzip, "benimle kaçsana" havasında bir gülümsemesi vardı ve bir anlığına kalbimin uçuşa geçen bir şey gibi pike yaptığını hissettim, ağzımda sedir ağacı ve tuz tadı aldım...

Odanın diğer tarafına geçerek şifonyerime doğru ilerledim ve kraliçeyi takı kutumun astarı içindeki bir deliğe sıkıştırdım; böyle uyduruk ve hayalci, ıvır zıvır şeyleri yanımda gezdirmek için fazla büyümüşüm zaten.

Mart 1908'de on üç yaşındaydım, bu da öyle yoğun biçimde tuhaf ve sıkıntılı, tümüyle kendine dönük bir yaş ki on santimden birazcık fazla uzamış olmam ve Wilda'nın beni göğüslerimin üzerine korkunç bir tel düzenek takmaya başlatması dışında, o seneye dair neredeyse hiçbir şey hatırlamıyorum. Babam, Güney Kutbu'na doğru yol alan bir buharlı gemideydi ve tüm mektupları buz ve kuş kakası gibi kokuyordu; Bay Locke, Locke Konutu'nun doğu kanadında Teksaslı petrolcü-

lerden yağlı bir grubu ağırlıyordu ve bana onların ayağının altında dolaşmama talimatı vermişti; ben de on üç yaşında bir çocuk o zamana dek ne kadar yalnız ve sefil hâlde olduysa işte hemen hemen o kadar yalnız ve sefil hâldeydim, ki bu da sahiden çok yalnız ve sefil demek.

Tek can yoldaşım Wilda'ydı. Artık "usturuplu bir genç hanım" olduğum için yıllar içinde bana olan düşkünlüğü son derece artmıştı ama onun düşkünlüğü yalnızca kendisinin çok fazla gülümsediği –onlarca yıl boyunca küf kokulu bir sandıkta saklanmış gibi görünen harap, örümcek ağı bağlamış bir ifade– ve bazen ödül olarak *Çarmih Yolcusu*'ndan bölümleri yüksek sesle okumamızı önerdiği sonucuna çıkıyordu. Neredeyse insanın tek bir can yoldaşı bile olmamasından daha fazla yalnızlık hissi yaratan bir durumdu bu.

Fakat sonra bir daha asla gerçek anlamda yalnız kalmayacağım anlamına gelen bir şey oldu.

Babamın çalışma odasındaki masanın üzerine eğilmiş, Bay Locke için büyük hesap defterlerinden bir yığının kopyasını çıkarıyordum. Kendi odamda bir yazı masası vardı ama ben çoğunlukla onun yerine babaminkini kullanırdım – kendisi itiraz etmesine yetecek sıklıkta evde bulunmuyordu. Odanın dinginliğini de seviyordum, bir de onun kokusunun toz zerrecikleri gibi havada asılı kalışını: deniz tuzu, baharatlar ve acayip yıldızlar.

Odanın araç yolunun en güzel manzarasına sahip olması ise özellikle hoşuma gidiyordu, yani böylece Samuel Zappia'nın yük arabasının sallana sallana eve doğru gelişini izleyebiliyordum. Artık bana hikâyelerin olduğu gazetelerden hemen hemen hiç bırakmıyordu –o alışkanlık, mektupları her ay kısalan mektup arkadaşları gibi aramızda solup gitmişti– ama her zaman el sallardı. O gün nefesinin beyaz, tüy gibi bir buhar hâlinde yük arabasının üzerine yükselmesini izledim, başının yukarıya, çalışma odasının penceresine doğru çevril-

diğini gördüm. Bir an görünüp kaybolan beyaz dişlerin parl-tısı mıydı o?

Samuel'in kırmızı yük arabası mutfağa doğru henüz gözden kaybolmuştu ve ben de önümüzdeki yarım saat içinde oradan tesadüfen geçmeyi becerebilmek için bulabileceğim yolları düşünüp düşünüp kafamda eliyordum ki Bayan Wilda'nın parmak eklemelerini çalışma odasının kapısına vurdu. Bana, olabilecek en derin şüpheyi ifade eden ses tonuyla, genç Bay Zappia'nın benimle konuşmak istediği bilgisini verdi.

"Ah." Kayıtsızlık yönünde bir girişimde bulundum. "Ne içinmiş ki?"

Onunla görüşmek üzere aşağı indiğim sırada Wilda siyah yünden bir gölge gibi sessizce peşimden geldi. Samuel midillilerinin yanında bekliyor, onların kadife gibi kulaklarına bir şeyler mırıldanıyordu. "Bayan Scaller," diyerek beni selamladı.

Onun, çoğu ergen oğlanın yaşadığı talihsizliklerden esirgenmiş olduğunu fark ettim; Samuel, fazladan birkaç dirsek çıkarmak ve etrafta yeni doğmuş bir zürafa gibi sarsakça dolanmak yerine çevikleşmiş, daha sağlam yapılı olmuştu. Daha yakışıklı olmuştu.

"Samuel." Teslim olması için feryat ederek onu çimlerin bir ucundan öbürüne bir kez olsun kovalamamış ya da ona hiç çam iğnesi ve göl suyundan yapılmış sihirli iksirler içirmemişim gibi en olgun sesimi kullandım.

Samuel bana ölçüp tartan cinsten bir bakış attı. Wilda'nın bilhassa hoşlandığı kaba yün elbisemi ya da saçımın kıvrılıp kabarak firketelerinden çıkışının zapt edilemez tarzını düşünmemeye çalıştım. Wilda ise boğazını mezarın tozundan toprağından temizleyen bir mumya gibi tehditkâr bir havayla şöyle bir öksürdü.

Samuel üstü örtülü bir sepeti bulmak için yük arabasını karıştırdı. "Sizin için." Yüzü zerre kadar renk vermiyordu

ama ağzının köşesindeki belli belirsiz kıvrım bir gülümsemenin başlangıcı olabilirdi. Gözlerinde tanıdık, hevesli bir ışıltı vardı; ucuz romanlardan birinin olay örgüsünü aktarırken ve kahramanın, kaçırılan çocuğu tam da doğru anda kurtarmak için içeri daldığı o gerçekten güzel kısma gelmek üzere olduğu zaman yüzünde beliren bakışın aynısıydı bu. “Buyurun.”

Bu noktada, bu hikâyenin gerçekte Kapılarla ilgili değil de iki kalp arasında açılabilen şu daha mahrem, tümüyle daha mucizevi kapılarla ilgili olduğunu düşünüyorsunuzdur. Belki sonunda öyledir –doğru anda, akşam karanlığında yanlamasına dalarak yakalarsan, her hikâyenin bir aşk hikâyesi olduğuna inanmış bulunuyorum ben– ama o zamanlar öyle değildi.

Dünya üzerindeki en kıymetli dostuma dönüşen kişi Samuel değildi; onun bana uzattığı sepette gürültüyle soluyup etrafı koklayan ve güdük bacaklarını şaşkın şaşkın oynatan hayvandı.

Nadir ve Wilda’nın refakatinde gerçekleşen nadir Shelburne gezilerimden Zappiaların kasabada, bakkalın üstündeki bir apartman dairesine tıkmış hâlde, Bay Locke’in bıyığının arasından homurdanıp şu insanlardan yakınmasına sebep olan cinsten sere serpe yayılan, gürültülü yuvada yaşadıklarını biliyordum. Dükkân da Bella adında devasa, sağlam çeneli bir köpek tarafından korunuyordu.

Bella, Samuel’in açıkladığı üzere, yakın zamanda parlak bronz renkte birkaç yavru doğurmuştu. Zappiaların diğer çocukları bunların çoğunu, onların Afrika’ya has, aslan avlayan nadir bir köpek türü olduğuna inanacak kadar saf turistlere satmakla meşguldü ama Samuel birini saklamıştı. “En iyisi. Size ayırdım. Size nasıl baktığını görüyor musunuz?” Doğruydum; sepetimdeki yavru köpek, kafasını kaldırıp da nemli, mavi pırıltıları olan gözlerle, ilahi talimatlar bekler gibi bana bakmak için kıpırdanışına bir son vermişti.

O zamanlar o yavru köpeğin benim için neye dönüşeceğini

bilemezdim ama belki de bir parçam tahmin ediyordu çünkü kafamı kaldırıp Samuel'a baktığımda burnum o tehlikeli, "ağ-lamanın eşigindesin" tarzında karıncalanıyordu.

Ağzımı açtım ama Wilda yine boğazından gelen zırlıtlı sesi çıkardı. "Sanmıyorum, delikanlı," diye ilan etti. "O hayvanı doğruca geldiği yere geri götüreceksin."

Samuel kaşlarını çatmadı ama ağzının köşesindeki gülüm-sememsi kıvrım düzleşerek yok oldu. Wilda sepeti benim sıkı sıkı tutan ellerimden kaptı –yavru köpek devrildi ve havaya kalkmış, yüzer gibi kıpırdanan bacaklarla yuvarlandı– ve itti-rerek Samuel'ın eline geri tutuşturdu. "Bayan Scaller cömert-liğin için sana teşekkür ediyordur eminim." Sonra da beni yeniden içeri yönlendirdi ve bana birkaç milyar yıl boyunca mikroplar, büyük köpeklerin hanımlar için uygunsuzluğu ve alt tabakadan erkeklerden iyilik kabul etmenin tehlikeleri hakkında nutuklar attı.

Akşam yemeğinden sonra Bay Locke'a başvurup yalvarma faslım da başarısız oldu. "Hâline acıdığın, pire ısırtıkları içinde kalmış bir şey herhalde, öyle mi?"

"Hayır, efendim. Bella'yı biliyorsunuzdur, Zappiaların kö-peği hani? Onun yavruları olmuş ve..."

"Kırma o hâlde. Onların sonu asla iyi olmaz, January, hem ben de melez yaratığın tekine doldurulmuş hayvanları dişle-tecek değilim." Bana çatalını salladı. "Ama bak sana ne diye-ceğim... ortaklarımdan biri Massachusetts'te dachshund cinsi çok güzel köpekler yetiştiriyor. Belki kendini çalışmalarına verersen, seni erken bir Noel hediyesiyle ödüllendirmeye ikna olabilirim." Wilda'nın bükülmüş dudakları karşısında alttan alta göz kırparak, bana hoşgörölü, insanı şımartma havasında bir gülümsemeyle baktı ve ben de gülümseyerek karşılık ver-meye çalıştım.

Akşam yemeğinden sonra hesap defteri kopyalama işime kendimi huysuz, bir de tenime sürünüp duran görünmez zin-

cirler varmışçasına, tuhaf şekilde yıpranıp hassaslaşmış hissederek döndüm. Gözyaşları gözlerimde biriktikçe sayılar bulanıklaştı ve çoktan kaybedilmiş cep günlüğüme yönelik ani, işe yaramaz bir arzu duydum. Bir hikâye yazdığım ve gerçek olmasını sağladığım, çayırdaki o güne yönelik bir arzu.

Kalemim çakturmadan hesap defterinin kenar boşluğuna sokuldu. Kafamın içinde bunun gülünç, umutsuz, hayalciliğin birkaç adım ötesinde olduğunu söyleyen –bana bir sayfa üzerindeki sözcüklerin büyü olmadığını hatırlatan– sesi yok saydım ve şöyle yazdım: *Bir zamanlar yaramaz bir köpekle tanışan uslu bir kız vardı ve birbirlerinin en iyi, en yakın dostu oldular.*

Bu sefer dünya hiç öyle sessizce yeniden şekillenmedi. Yalnızca, bütün oda nefesini bırakmışçasına, belli belirsiz bir iç çekiş oldu. Güneye bakan pencere, çerçevesi içinde zayıf bir şekilde zangırdadı. Hastalık hissi yaratan türden bir yorgunluk, kemiklerimin her biri çalınmış ve yerine kurşun yerleştirilmiş gibi bir ağırlık, uzuvlarımla üzerinde sinsice ilerlerdi ve kalem elimden düştü. Nefesimi kısmen tutmuş hâlde, görüşü bulanıklaşan gözlerimi kırıştırdım.

Fakat hiçbir şey olmadı; hiçbir yavru köpek belirmedi. Ben de kopya çıkarma işime geri döndüm.

Ertesi sabah aniden uyandım, aklı başında herhangi bir genç kadının kendi isteğiyle uyanacağı vakitten çok daha erkendi. Israrcı bir *tın-tın-tın* sesi odamda yankılanıyordu. Wilda, kaşları içgüdüsel bir tasvip etmeme tavrıyla kıvrılıp birleşirken uykusunda sesli sesli soludu.

Gecelik ve nevresime dolanmış, el yordamıyla sakar hareketler yapan pejmürde bir yığın hâlinde pencereme atıldım. Şafaktan önceki sedef gibi pusla sarmalanmış, yukarı çevrili yüzü o hemen hemen gülümsemeyle kıvrılmış şekilde aşağıdaki kırağı kaplı çimlerin üzerinde dikilen Samuel'dı. Bir eli, çimlere kaçamak şekilde kur yapan gri midillisinin dizginlerini, diğeri ise yuvarlak tabanlı sepeti tutuyordu.

Bilinçli düşünce gibi sıradan herhangi bir şeye vaktim olana kadar kapıdan çıkıp arka merdivenlerden inmiştim. *Wilda senin derini yüzecek ya da Aman Tanrım, geceliğinlesin* gibi cümleler ancak yan kapıyı savurarak açmam ve onunla buluşmak için alelacele dışarı fırlamamdan sonra geldi.

Samuel başını eğerek kırağının üzerinde donmakta olan çıplak ayaklarıma, sonra da delice can atan, hevesli yüzüme baktı. Sepeti ikinci kez uzattı. Ürpermiş, uykulu bir yumak hâlindeki yavru köpeği oradan çıkarıp aldım ve göğsüme dayadım, o da kolumun altındaki sıcaklığa doğru iyice yerleşti.

“Teşekkür ederim, Samuel,” diye fısıldadım ve şimdi bunun yetersiz bir karşılık olduğunu biliyorum. Fakat Samuel hoşnut görünüyordu. Leydisinin lütfunu kabul eden bir şövalye gibi yiğitçe, Eski Dünya havasında bir hareketle eğilerek selam verdi, ağzının suları akan midillisine bindi ve puslu arazinin öbür ucuna doğru gözden kayboldu.

Şimdi, durumu açıklığa kavuşturalım: Ben aptal bir kız değilim. Hesap defterine yazdığım sözcüklerin koton ve mürekkepten fazlası olduğunu farkındaydım. O sözcükler dünyanın içine uzanmış ve onun şeklini, Samuel’ı penceremin altında dikilmeye getiren, gözle görülmesi ve bilinmesi imkânsız bir biçimde eğip bük müştü. Fakat benim için mevcut olan daha mantıklı bir açıklama vardı –Samuel’in yüzümdeki şiddetli arzuyu görmüş ve o aksi, ihtiyar Alman kadının cehenneme kadar yolu olduğuna karar vermiş olması– ve ben de onun yerine buna inanmayı seçtim.

Yine de odama gidip kahverengi tüy yumağını yastıklardan bir yuvanın içine yerleştirdiğimde, yaptığım ilk şey bir kalem bulmak için masamın çekmecesini taramak oldu. Bendeki *Orman Kitabı*’nı buldum, sayfaları çevire çevire sondaki boş yapılara geldim ve şöyle yazdım: *Kız ve köpeği o günden itibaren ayrılmaz oldu.*

1909 yazında neredeyse on beş yaşındaydım ve ergenliğin bencil sisinin bir kısmı dağılmaya başlıyordu. O ilkbahar Yeşilin Kızı Anne'in ikinci kitabı ve beşinci Oz kitabı çıkmıştı; Alice adında beyaz, küçük ve kalkık burunlu bir kadın bir otomobili ülkeyi boydan boya henüz kat etmişti (Bay Locke'ın "düpedüz gülünç" diye nitelendirdiği bir başarı); Osmanlı İmparatorluğu'ndaki bir darbe ya da devrimle alakalı bir yaygara vardı ("kesinlikle ziyankârlık"); babam da bir kartpostal bile göndermeksizin aylardır Doğu Afrika'daydı. Noel'de bana, karnına MOMBASA harfleri işlenmiş, sararmış fildişinden bir fil oyması ile doğum gününe kadar eve gelmiş olacağını söyleyen bir not göndermişti.

Gelmedi tabii. Ama Jane geldi.

Yazın ilk günlerinde, yaprakların hâlâ çiyle kaplı ve taze olduğu, gökyüzünün de yeni boyanmış gibi görüldüğü dönemdi ve Bad'la ikimiz birlikte bahçelerin bir köşesine kıvrılmış, yenisine hazırlanmak için diğer tüm Oz kitaplarını yeniden okuyorduk. O günkü Fransızca ile Latince derslerim çoktan yapılmıştı ve Bay Locke için yaptığım tüm hesaplarla defter tutma işlerini bitirmiştım; Wilda da artık gittiğinden öğleden sonralarım şahane bir şekilde boştu.

Bence övgünün çoğunu Bad hak ediyor aslında. Wilda'nın en karanlık kâbuslarını fiziksel bir varlık olarak dışa vurabilen, aşırı büyük patilere ve aşırı miktarda kahverengi ince tüye sahip ve dadılara zerre kadar saygısı olmayan, sarı gözlü bir yavru köpeğe epey benzerdi. Kadın onu benim yatak odamda ilk bulduğunda, tahmin edilecek şekilde etkileyici bir sinir krizi geçirdi ve beni, üzerimde hâlâ gecelik varken sürükleye sürükleye yukarıya, Locke'ın ofisine götürdü.

"Yüce Tanrım, kadın, ciyak ciyak bağırmayı kes. Kahvemi içmedim ben. Şimdi, nedir bütün bu tantana? Dün gece son derece açık konuştuğumu düşünmüştüm." Bay Locke, dıştan buzla çevrili, ay gibi soluk o *bakışla* gözlerini üzerime dikti. "Evin içinde olmasına müsaade etmeyeceğim."

İrademin, onun sabit bakışının etkisi altında zayıflayarak tır tır titreyip çarpıldığını hissettim – ama Kipling’in kitabının arka tarafına gizlenmiş o sözcükleri düşündüm. *Kız ve köpeği ayrılmazdı*. Kollarımı Bad’a sıkı sıkı doladım ve kararlı tavrımı takınmış hâlde, doğrudan Bay Locke’ın gözlerine baktım.

Bir saniye geçti ve sonra bir saniye daha. Fena hâlde ağır bir nesneyi kaldırıyormuşum gibi ter ensemde karıncalanma hissi yarattı ve sonra Bay Locke güldü. “Senin için bu kadar önemliyse seninle kalsın.”

Ondan sonra, Bayan Wilda’nın dışarıda, güneşte bırakılmış gazete kâğıdı misali hayatlarımızdan solup gider gibi bir hâli oldu. Endişe verici bir hızla büyüyen Bad’la düpedüz rekabet edemedi. Bad, bana karşı, taparcasına sevgi dolu ve yavru köpek havasında kaldı; boydan boya bacaklarıma yığılmış şekilde uyuyor ve gerçekten sığabileceği dönemi çoktan geçmişken kendini kucağıma sıkıştırıyordu – ama insan nüfusunun geri kalanına yönelik tavrı açıkça tehlikeliydi. Altı ay içinde Wilda’yı odamızdan başarıyla defetmiş ve kadını evin hizmet personeline ayrılmış bölümüne sürmüştü; sekizinci aya gelindiğinde ise o ve ben üçüncü katın büyük bölümünü kendimize ayırmış durumdaydık.

Wilda’yı en son, kaybedilmekte olan bir savaşın meydanından kaçan bir generalin, peşindekilerce avlanıyormuş havasındaki ifadesiyle arkasına, odamın üçüncü kattaki penceresine dikkatle bakarak telaşla geniş çim alanın karşı ucuna kaçarken gördüm. Bad’a öyle sıkı sıkı sarıldım ki hayvan ciyakladı; öğleden sonrayı da, özgürlükten başımız dönmüş hâlde, göl kıyısı boyunca etrafa su sıçratıp durarak geçirdik.

Şimdi ise başımı onun güneşten ısınmış kaburgalarına dayamış uzanırken, bir arabanın araç yolundan ilerleyişinin çırtılı sesini duydum.

Locke Konutu’nun araç yolu, iki yanına sıra sıra gösterişli meşe ağaçları dizilmiş uzun, kıvrıla kıvrıla ilerler. Bad’la iki-

miz evin ön tarafından dolandığımız sırada taksi henüz harekete geçmiş, oradan uzaklaşıyordu. Yabancı bir kadın, başı dik vaziyette, uzun adımlarla kırmızı taştan muazzam basamaklara doğru ilerliyordu.

Aklımdan geçen ilk düşünce, Afrikalı bir kraliçenin D.C.'de Başkan Taft'i ziyaret etmeye çalıştığı ama kendini yanlış yönlendirilmiş durumda bulup kazara Locke Konutu'na ulaştığıydı. Bilhassa ihtişamlı giyindiğinden değildi –muntazam bir sıra hâlinde siyah cilalı düğmeleri olan bej rengi bir seyahat mantosu, tek bir deri valiz, skandal yaratacak denli kısa saçlar– ya da özellikle mağrur görüldüğünden de. Bunu düşündüren, omuzlarının eğilmek nedir bilmeyen hattında ya da kafasını kaldırıp Locke Konutu'nun tüm ihtişamına hayranlığın veya sinmişliğin en ufak kıpırtısı olmayan bakışlarından sezilen bir şeydi.

Kadın bizi gördü ve ön basamakları çıkmadan önce, görünüşe göre bekleyerek duruverdi. Etraftan dolanarak yaklaştık, talihsiz dürtülerinden birine kapılırsa diye elim Bad'ın tasma-sındaydı.

“Sen January olmalısın.” Aksanı yabancı ve ritmikti. “Julian zapt edilmez saçları ve azılı bir köpeği olan bir kız beklememi söylemişti.” Elini uzattı, ben de sıktım. Nasırlar, yabancı bir ülkenin topografya haritası gibi avucunda boğumlar yaratıyordu.

Bay Locke'ın, yeni cilalanmış Buick Model 10'unun yolunu tutarak ön kapıdan o anda çıkması şans oldu çünkü ağzım açık kalmıştı ve kendi kendine yeniden kapanması ihtimal dışı görünüyordu. Bay Locke bizi görene kadar merdiveni yarıladi. “January, sana o dengesiz hayvana *tasma kayışı takmanı* kaç kere söyledim ben... bu da kim, Tanrı aşkına?” Nezakete dair düşünceleri, kapısının önünde beliriveren tuhaf kadınlar için geçerli değildi besbelli.

“Ben Bayan Jane Irimu. Bay Julian Scaller, haftada beş do-

larlık bir ücretlendirmeye kendi ödeneğinden karşılanmak üzere, beni kızına refakatçi olmam için görevlendirdi. Sizin kalacak yer ve yeme içme ihtiyacını karşılayacak kadar cömert olabileceğinizi belirtti. Sanıyorum bu mektup benim durumumu açıkça izah ediyordur.” Bay Locke’a lekelenmiş ve yıpranmış bir zarf uzattı. Bay Locke zarfı yırtıp açtı ve olabilecek en derin şüpheyi gösteren bir ifadeyle okudu. Ağzından birkaç nida kaçtı: “Demek kızının iyiliği, öyle mi?” ve “O mu işe almış?”

Mektubu aniden ve sert bir hareketle kapattı. “Julian’ın, kızı için dünyanın neredeyse öbür ucundan bir dadı yolladığına inanmamı mı bekliyorsunuz? Hem de hemen hemen büyümüş olan kızına bu arada, öyle mi?”

Bayan Irimu’nun yüzü, rüzgâr akıcılığında, mükemmelliğiyle neredeyse mimari eser havasına sahip, pürüzsüz bir dizi hat hâlinde uzanıyordu; bu hatların ne gülümsemenin ne de kaş çatmanın devinimiyle bir an olsun bozulması olanaksız görünüyordu. “Talihsiz bir durum içindeydim. Sanırım mektup da izah ediyordur zaten.”

“Ufak bir hayır işi, öyle mi? Julian her zaman kendi hayrına olmayacak kadar yufka yürekli olmuştur.” Bay Locke sürücü eldivenlerini avucuna çarpıp bize doğru öfledi. “Pekâlâ, Bayan Bilmem Kim. Bir babayla kızının arasına girmek bana düşmez. Güzel misafir odalarımдан birini doldurursam da ne olayım, gerçi... ona kendi odana kadar eşlik et, January. Wilda’nın eski yatağını kullanabilir.” Sonra da başını iki yana sallayarak uzun adımlarla uzaklaştı.

Onun gidişini izleyen sessizlik utangaç ve sinsiydi, sanki münasebetsizlik edesi vardı da Bayan Irimu’nun kararlı bakışı karşısında pek de cesaret edemiyordu.

“Ah.” Yutkundum. “Bu Bad. Sinbad yani.” Ona büyük bir kâşifin adını vermek istemiştım ama hiçbirı uygun görünmemiştı. Dr. Livingstone ve Bay Stanley bariz seçeneklerdi (Bay

Locke onlara öyle hayrandı ki Stanley'nin kendi tabancasını bile –Bay Locke'ın haftalık olarak temizleyip yağladığı, dar burunlu bir Enfield– ofisinde sergiliyordu) ama bunlar benim aklıma, kendi camekânı içindeki şu kuruyup büzülmüş Afrikalı kolu getiriyordu. Magellan fazla uzun, Drake fazla sıkıcı, Columbus ise fazla acemiceydi; sonunda ona, her bir yolculukla dünyayı daha acayip ve daha harikulade kılan yegâne kâşifin adını vermiştim.

Jane ihtiyatla onu izliyordu. “Merak etmeyin, ısırılmaz,” diyerek ona güvence verdim. Eh, sıklıkla ısırılmazdı, hem benim bakış açısına göre ısırıldığı insanlar da muhtemelen gizliden gizliye güvenilmezdi ve başlarına geleni hak ediyorlardı. Bay Locke bu savı ikna edici bulmuyordu.

“Bayan Irimu...” diyerek söze başladım.

“Jane yeterli olur.”

“Bayan Jane. Babamın mektubunu görebilir miyim?”

Beni nesnel bir soğuklukla, yeni bir mantar türünü değerlendiren bir biliminsanı gibi inceledi. “Hayır.”

“O hâlde bana, ah, onun sizi neden işe aldığını söyleyebilir misiniz? Lütfen.”

“Julian seni son derece içtenlikle önemsiyor. Yalnız kalmanı istemiyor.” *Eh, bu benim için yeni bir bilgi de dâhil, birkaç nahoş laf dilimin ucuna kadar geldi ama bunları dişlerimin gerisinde kilitli tuttum.* Jane hâlâ o mantar tanımlama ifadeyle beni izliyordu. Şöyle ekledi: “Baban aynı zamanda senin güvende tutulmanı da arzu ediyor. Ben de o işi sağlama alacağım.”

Locke'ın mülkünün tatlı, yeşil çimenlerini ve Champlain Gölü'nün dingin griliğini gözden geçirdim. “Hı-hı.”

Babam aklını kaçırmış ve sizin de buradan ayrılmanız iyi olur muhtemelen, demenin kibar bir yolunu düşünmeye çalışıyordum ki Bad ona doğru uzandı; değer biçen, ısırılmalı mı yoksa ısırılmamalı tarzı bir ifadeyle burnunu çekerek kokluyordu.

Kısa süreliğine düşünüp taşındı ve sonra da utanma duygusundan nasibini almamış bir kulak kaşıtma talebiyle başını onun eline doğru itti.

Elbette köpekler insanlardan daha iyi insan sarrafıdır. “Ah. Locke Konutu’na hoş geldiniz, Bayan Jane. Umarım burayı seversiniz.”

Başını eğerek karşılık verdi. “Seveceğimden eminim.”

Fakat Locke Konutu’nda geçirdiği ilk birkaç hafta boyunca, burayı –ya da beni– pek de sevdiğine dair zerre kadar emare göstermedi.

Günlerini hemen hemen sessizlik içinde, kafese kapatılmış bir yaratık gibi odadan odaya gezinip durarak geçirdi. Bana katı bir teslimiyetle bakıyor ve arada bir, benim kenara atılmış *The Strand* Gizem Dergisi ya da *The Cavalier: Gözü Pek Maceralarla Dolu Haftalık Hikâyeler!* dergilerimi kuşkulu bir ifadeyle eline alıyordu. Ortadan kaybolan bir nehirden su içmek ya da bir kayayı bir dağdan yukarı yuvarlamak gibi sonu gelmez bir göreve mahkûm edilmiş şu Yunan kahramanlarını anımsatıyordu bana.

Sohbetten yana ilk girişimlerim boşa çıkmış, sonuçsuz kalmıştı. Kibarca geçmişini sordum ve daha fazla sorgu sualin önüne geçen kesik kesik yanıtlar aldım. 1873’te İngiliz Doğu Afrika’sının merkez yaylalarında doğduğunu biliyordum, yalnız o zamanlar oranın adı İngiliz Doğu Afrika’sı değildi; Nai-ru’daki İncil Cemiyeti Misyoner Okulu’nda altı yıl geçirdiğini, orada Kraliçe’nin İngilizcesini öğrenip Kraliçe’nin pamuğundan yapılmış giysiler giydiğini ve Kraliçe’nin Tanrısına dua ettiğini biliyordum. Sonra kendini “kayda değer bir güçlük” içinde bulmuş ve babamın ona sunduğu iş fırsatını kabul etmişti.

“Ah. Şey,” dedim sıkıntılı bir şen şakraklıkla, “en azından burada hava o kadar sıcak değil! Afrika’ya kıyasla yani.”

Jane hemen karşılık vermedi, çalışma odasının pencere-

sinden yeşilimsi altın sarısı renkteki göle bakıyordu. “Benim doğduğum yerde her sabah toprakta kırağı olurdu,” diye yanıt verdi usulca, sohbet de ıstıraplı bir ölüme gider gibi sona ermiş oldu.

Bay Locke’ın yıllık Cemiyet partisine kadar Jane’in tek bir kez gülümsediğini gördüğümü sanmıyorum.

Cemiyet partisi, tarza ilişkin ufak tefek yeniliklerle her sene birebir olurdu: Bay Locke’ın en zengin koleksiyoncu dostları ve onların eşleri, alt kattaki salonlara ve bahçelere hıncahınç doluşur, birbirlerinin nüktelerine aşırı derecede yüksek sesle gülerdi; yüzlerce kokteyl eter kokulu tere dönüşerek keskin ve ağır bir hava kütleli hâlinde tepemizde asılı kalmak üzere sigara dumanından sarmalları tırmana tırmana yükselirdi; en sonunda da tüm resmi Cemiyet üyeleri sinsice sigara salonuna sıvışır ve puolarla birinci katın tamamını kokuturdu. Bazen kendi kendime bu benim için düzenlenmiş ihtişamlı bir partiymiş gibi yapardım çünkü doğum günüm neredeyse her zaman birkaç gün içinde olurdu ama sarhoş konuklar mütemadiyen seni hizmetçi kız zannettiğinde ve sende ilave şeri ya da viski isteyip durduğunda bu senin partinmiş gibi davranmak zor oluyor.

O seneki elbisem pembe kurdeleler ve fırırlardan oluşan, beni epey suratsız bir mini pasta gibi gösteren, biçimsiz bir köpük yığınıydı âdeta. Kanıtım var, maalesef – Bay Locke’ın özel bir ödül olarak bir fotoğrafçı tuttuğu seneydi o. Fotoğrafta kaskatıyım ve avlanıyormuş gibi bir hâlim var, saçlarım da firketelerle öyle gaddarca tutturulmuş ki kel olduğum zannedilebilir. Ellerimden biri Bad’ın omuzlarına dolanmış ve güç almak için ona sıkı sıkı tutunuyor muyum yoksa onu fotoğrafçıyı yemekten mi alıkoyuyorum, belli değil. Noel’de Bay Locke, belki de seyahatlerinde yanında götüreceğine dair sevimli inançla çerçeveli bir nüshasını babama takdim etmişti. Babam, kaşlarını çatarak, fotoğrafı elinde tutmuş ve şöyle

demmişti: “Kendin gibi görünmüyorsun. Şey gibi görünmüyorsun... onun gibi işte.” Annem gibi diye farz ettim.

Fotoğrafı birkaç ay sonra onun yazı masasının çekmecelelerinden birinde, yere bakacak şekilde yatırılmış hâlde buldum.

O düğün pastası kılıklı elbiseyle bile, bir de her iki yanımda suratsız bekçiler gibi dikilen Bad ve Jane’le bile, Cemiyet partisinde görünmez olup kaybolmak zor değildi. Çoğu insan bana ya –Boer halkından bir elmas madencisi ile onun Hottentot kabilesinden eşinin kızı ya da Hindistan’da bir servetin mirasçısı olduğum dedikodularını Locke’tan duymuş olduklarından– ne idüğü belirsiz acayip bir varlık ya da aşırı gösterişli giyinmiş bir hizmetçi gözüyle bakardı ve her iki grup da bana pek aldırış etmezdi. Ben hâlimden memnundum, özellikle de şu sinsi, kızıl saçlı adamı, Bay Barholomew Ilvane’i, kalabalığın kenarından sessiz sessiz ilerlerken gördüğüm için. Sırtımı duvar kâğıdına dayayıp kısa süreliğine ve boşu boşuna, Samuel’in orada benimle birlikte olmasını, bir balo, bir büyü ve saat gece yarısını vurduğunda yeniden hizmetçi kıza dönüşecek olan bir prensesle ilgili bir hikâye fısıldamasını diledim.

Bay Locke her bir konuğu sevinçli, hafiften aksanlı bir gürlemeye karşılıyordu; gençliğinde İngiltere’de bir yerde okula gitmişti ve alkol onun R’lerini gırtlaktan çıkarma ve sesli harflerini şişirme eğilimi gösterirdi. “Ah, Bay Havemeyer! Gelebilmene çok sevindim, cidden çok sevindim. Evlatlığım January’yle tanışmıştınız, değil mi?” Locke el kol hareketleriyle beni işaret etti, en sevdiği yeşim bardağı kenarından viski sıçratıyordu.

Bay Havemeyer uzun boylu, incecik bir yaratıktı; öyle beyaz tenliydi ki erkeklerin bir otomobilleri olduğunu herkeşe hatırlatmak için, gösteriş olsun diye taktığı o fiyakalı deri eldivenlerin altında gözden kaybolan bileklerinde şerit şerit uzanan mavi damarları görebiliyordum.

Adam altın topuzlu bir bastonu salladı ve bana bakmadan

konuştu. “Evet, tabii ki. Grevi hesaba katınca paçayı kurtarabileceğimden emin değildim ama amele sevkiyatım son anda gerçekleşti, Tanrı’ya şükür.”

“Bay Havemeyer şeker işinde,” diye açıkladı Bay Locke. “Yılın yarısını Karayipler’de kuş uçmaz kervan geçmez bir adada geçiriyor.”

“Ah, o kadar da kötü değil. Bana uyuyor.” Bakışları Jane’le bana kaydı ve ağzı kıvrılarak gülümseme şeklinde bir küçümseme ifadesine büründü. “Olur da onlardan sıkılacak olursan bu ikisini de oralara ziyarete yollamahsın. Ben her zaman daha fazla sıcak vücut ihtiyacı içindeyimdir.”

Tüm bedenim buz kesti ve porselen gibi kaskatı kesildi. Neden bilmiyorum, Bay Locke’in zengin gölgesi altında büyürken bile bu herhangi birinin beni ilk aşağılayışı sayılmazdı pek. Belki Havemeyer’in sesinde yeraltındaki bir kömür damarı gibi yanan teklifsiz açıklıktan ya da Jane’in içine çektiği nefesin yanı başımdan gelen sesindendi. Ya da belki genç kızlar develer gibidir ve çokmeden önce taşıyabilecekleri ancak belli miktarda saman vardır.

Tek bildiğim, birdenbire titrediğim ve üşüdüğüm, Bad’ın da korkunç bir şekilde canlanmış bir canavar heykeli gibi dışlerini göstererek ayağa fırladığıydı ve belki de onun tasmaşını yakalayabileceğim bir an olmuştu ama kendimi tam olarak harekete geçiremedim –sonra bir de baktım ki Bay Havemeyer tiz bir öfke patlamasıyla bağırıyor, Locke lanetler okuyor ve Bad, Bay Havemeyer’in bacağından ağız dolusu bir parçayla olabildiğince hırlıyordu– ondan sonra ise başka bir ses geldi, boğuk ve gürleyen bir ses, öyle uygunsuzdu ki neredeyse inanamadım...

Jane’di bu. Gülüyordu.

Sonuçta işler çok daha kötü olabilirdi. Bay Havemeyer’a on yedi dikiş atıldı, dört tek absent ikram edildi ve arabayla otele ne geri taşındı; Bad “ucu açık bir süre boyunca” benim odama

kapatıldı, bu süre de Bay Locke iş gezisi için Montreal'e gidene dek üç hafta sürdü; ben de konukların, terbiyenin ve gücün mahiyeti üzerine birkaç saatlik bir nutka maruz kaldım.

"Gücün bir dili vardır, canım. Bir coğrafyası, bir para birimi ve –üzgünüm– bir rengi vardır. Bu senin kişisel algılayabileceğin ya da itiraz edebileceğin bir şey değil; yalnızca dünyanın bir gerçeği ve sen de kendini buna ne kadar çabuk alıştıırırsan o kadar iyi olur." Bay Locke'ın gözleri acıyarak bakıyordu; kendimi küçük ve incinmiş hissederek mahcup bir şekilde ofisinden çıktım.

Ertesi gün Jane bir-iki saatliğine ortadan kayboldu ve hediyeler getirerek geri döndü: Bad için kocaman bir domuz dizi ve benim için de *The Argosy Tamamı Hikâye Haftalık Dergisi*'nin son sayısı. Wilda'nın sert, dar yatağının ucuna ilişti.

Teşekkür ederim, demeye niyetlenmiştim ama ağzımdan çıkan şu oldu: "Neden bana bu kadar iyi davranıyorsun?"

Jane gülümseyerek, ön dişlerinin arasındaki ince, muzip görünüşlü bir açıklığı ortaya çıkardı. "Çünkü senden hoşlanıyorum. Hem zorbalardan da hoşlanmam."

Ondan sonra kaderlerimiz az çok belirlenip resmileşmiş oldu (bu da hep kafamda geleceklerimizi bir zarfın içine soğuşturup balmumundan mührünü üzerimize bastıran bezgin, ihtiyar bir Kader canlandırmama yol açan bir ifadedir): Jane Irimu ve ben arkadaş gibi bir şey olduk.

İki yıl boyunca Locke Konutu'nun kıyıda köşede kalmış gizli boşluklarında, çatı katları, unutulmuş alanları ve bakımıyla ilgilenilmemiş bahçelerinde yaşadık. Yüksek sosyetenin kıyılarında casuslar ya da fareler gibi telaşla dolandık; çoğunlukla gölgelerde kalıyor, Locke veya onun seçme yaltakçıları ile konukları tarafından yalnızca ara ara fark ediliyorduk. Jane'de hâlâ hapsedilmiş gibi bir hava vardı, gergin ve bekleyen bir hava ama şimdi en azından aynı kafesi paylaşıyormuşuz gibi geliyordu.

Geleceği pek düşünmüyordum ve düşünsem de bir çocuğun muğlak, çok uzaklara ulaşan maceralara olan arzusuyla oluyordu bu, bir de yine bir çocuğun her şeyin her zaman olduğu gibi kalacağına dair kuşkusuzluğuyla. Çoğunlukla da aynı kaldı zaten.

Ta ki on yedinci doğum gününden önceki güne dek. Ben sandıktaki deri ciltli kitabı bulana dek.

“Bayan Scaller.”

Hâlâ Firavun Salonu'nda dikilip duruyor, hâlâ deri ciltli kitabı elimde tutuyordum. Bad sıkılmaya başlıyor, belirli aralıklarla duyulan iç çekiş ve homurtu sesleri çıkarıyordu. Bay Stirling'in ruhsuz sesi ikimizi de irkiltti.

“Ah... ben... iyi akşamlar.” Kitabı arkama saklayıp orna bakmak üzere döndüm. Kitapta hayat dolu ve fevkalade bir şey olması, Bay Stirling'in de hayat dolulukla fevkaladeliliğin insan suretindeki hemen hemen zıddı olması dışında, iyice yıpranmış bir romanı ondan gizlemek için herhangi bir özel sebep yoktu. Bay Stirling gözleri titreşir gibi destek tabanı üzerinde açık duran sandığa kayıp dururken, bana şaşkın şaşkın baktı ve sonra da başını son derece hafif bir biçimde yana eğdi.

“Bay Locke sizden ofisine gitmenizi rica ediyor.” Duraksadı ve anlaşılmaz bir şey adamın yüzünde esrarengiz şekilde belirip kayboldu. Bay Stirling fiziksel olarak özenli mülayimlik dışında herhangi bir ifade sergileme kabiliyetine sahip olsa bu gördüğüm korku olabilirdi. “Derhal.”

Bad'ın peşim sıra *tıkır tıkır* eden tırmaklarıyla, Bay Stirling'i takip ederek Firavun Salonu'ndan çıktım. *On Bin Kapı'yı* eteğimin içine sokuşturdum, o da orada sıcak ve sağlam bir şekilde kalçama dayalı hâlde durdu. *Kalkan gibi*, diye düşündüm ve sonra da bu fikrin neden bu kadar rahatlatıcı olduğunu merak ettim.

Bay Locke'in ofisi her zaman olduğu gibi puro dumanı, incecik deri ve konsolun üstünde kristal karaflarda saklanan

türden içkiler gibi kokuyordu, Bay Locke da her zaman olduğu gibi görünüyordu: Eski kafahya yakın bir havada ve derli topluydu, yaşlanma sürecini de kıymetli vaktin boşa harcanması olarak görüp reddeder gibi bir hâli vardı. Benim bütün hayatım boyunca şakaklarında aynı saygın görünüşlü, aralara şöyle bir serpiştirilmiş gibi duran kır saçlar olmuştı; babamın saçları ise kendisini son gördüğümde neredeyse tümüyle kül rengine bürünmüştü.

Bay Locke, ben içeri girerken kafasını üst üste dizilmiş bir yığın lekeli, yıpranmış görünen zarftan kaldırıp baktı. Gözleri mezar taşı grisiydi ve ciddi bakıyordu, nadiren yaptığı bir biçimde bana odaklanmıştı. “Başka bir şey yok, Stirling.” Uşağın geri çekilerek odadan çıkışını, kapı mandalının pirinçten kaynaklanan madeni tıkırtısını duydum. Göğsümde bir şey çırpındı, kaburgalarımın çarpan kuş kanatları gibiydi.

“Otur, January.” Her zamanki sandalyeme oturdum ve Bad da kendini kısmen başarıyla sandalyenin altına sıkıştırdı.

“Bad’dan dolayı özür dilerim, efendim, durum sadece şu ki Stirling’in acelesi varmış gibiydi ve ben de önce Bad’ı odama götüremedim...”

“Hiç sorun değil.” Göğsümdeki çırpıntılı, paniğe meyilli his güçlendi. İki yıl önceki Cemiyet partisinden beri Bay Locke’ın ofisi Bad’a yasaktı (aynı şekilde otomobiller, trenler ve yemek odaları da öyle). Sırf onu görmek bile genellikle Locke’ı kışkırtarak, terbiyesi zayıf evcil hayvanlar ve savsak evcil hayvan sahipleri hakkında bir konuşmaya ya da en azından bıyığının arasından duyulan homurtulu, burundan gelen bir ses çıkarmaya sevk ederdi.

Bay Locke’ın çenesi ileri geri oynadı, sanki ağzından çıkacak sıradaki sözler yumuşatılmak için çiğnenmeyi gerektiriyordu. “Mesele babanla ilgili.” Doğrudan Bay Locke’a bakmakta zorlandım; onun yerine masasındaki camekânı inceledim, pirinç levhadan etiketi ışıltıyordu: *Enfield tabanca, Mark I, 1879.*

“Şu geçtiğimiz birkaç hafta boyunca Uzak Doğu’daydı, eminim sen de biliyorsundur.”

Babam, bana söylediğine göre Manila Limanı’ndan başlıyor ve sonra da adadan adaya geçerek kuzeye, Japonya’ya doğru yol alıyordu. Sık sık yazmaya söz vermişti; haftalardır ondan haber almamıştım.

Bay Locke bir sonraki cümlesini daha bile etraflıca çiğnedi. “Bu keşif gezisine dair raporları düzensiz oldu. Her zamankinden daha düzensiz yani. Fakat son zamanlarda bu raporların gelişi hepten kesildi. Son bildirimini nisan ayındaydı.”

Bay Locke artık beklenti içinde ve pürdikkat bana bakıyordu, kendisi bir melodi mırıldanıyormuş da benim tamamlamam için duraklamış gibi. Bundan hemen sonra ne diyeceğini bilmem gerekirmiş gibi.

Ben tabancaya, onun yağlanmış karalığına, küt ve dik burna bakıp durmayı sürdürdüm. Bad’ın nefesi ayağıma sıcak sıcak çarpıyordu.

“January, dikkatini veriyor musun? Babandan neredeyse üç aydır haber yok. Keşif gezisindeki başka bir adamdan bir telgraf aldım; hiç kimse onu görmemiş ya da ondan haber almamış. Kampını bir dağ yamacında dağıtılmış ve terk edilmiş hâlde bulmuşlar.”

Göğümdeki kuş debeleniyor, taşkın bir dehşet içinde kanatlarını çırpıyordu. Ben kılımı kıpırdatmadan oturdum.

“January. Baban kayboldu. Görünüşe göre... eh.” Bay Locke kısa, kesik bir nefes aldı. “Babanın ölmüş olması çok olası görünüyor.”

İnce şiltemin üzerinde, güneşin pembe ve altın sarısı yatak örtümün bir ucundan öbürüne yavaşça, tereyağı gibi yumuşak yumuşak ilerleyişini izledim. Aşınıp ayrılmış iplikler ve pamuk dolgular, örtüde boydan boya, yabancı bir şehrin mimarisi gibi gölgeler ve sivri uçlu kuleler yaratıyordu. Bad, hava

her ne kadar sarılıp sokulmak için fazla sıcak olsa da sırtıma kıvrılmış, göğsünün derinliklerinden yumuşak, yavru köpekleri andıran sesler çıkarıyordu. Yaz mevsimi ve yeni kırılmış çim gibi kokuyordu.

Buna inanmak istememiş, feryat figan etmiş, çığlık çığlığa bağırmış, Bay Locke'ın söylediklerini geri almasını ya da kanıtlamasını talep etmiştim. Fırlayıp saldırıya geçmeme, onun küçük camekânlarını kırıp binlerce pırıltılı parçaya ayırmama çabasıyla kendimi sıkmaktan, avuçlarımda hilal şeklinde kanlı ve pembe yaralar açmıştım.

En sonunda omuzlarımda döşeme taşı gibi eller hissetmiştim, ağırlığını üzerime vererek beni bastırıyordu. “Yeter, evlat.” Sonra da onun gözlerine bakmıştım, soluk ve amansız gözlerine. Onların karşısında minik parçalara ayrılıp dağıldığını hissetmiştim. “Julian öldü. *Kabul et bunu.*”

Ben de kabul etmiştim. Locke'ın kollarına yığılmış ve gömleğini gözyaşlarıyla sırlıslam etmiştim. Onun boğuk mırıltısı kulaklarıma doğru gürlemişti. “Sorun yok, kızım. Yanında ben varım hâlâ.”

Şimdi, yüzüm şişmiş ve gözlerim kurumuş hâlde odamda oturuyor, sınırlarını göremeyeceğim kadar muazzam bir acının kıyısında yalpalıyordum. Fırsat versem beni büsbütün içine çekip yutacaktı.

Babamdan aldığım son kartpostalı düşündüm; üzerinde bir kumsal ve SUGASHIMA'NIN BALIKÇI KADINLARI diye belirtilmiş, çetin görünüşlü birkaç kadın vardı. Babamın kendisini düşündüm ama onu kafamda yalnızca kamburu çıkmış ve bitap vaziyette, yürüyerek benden uzaklaşırken ve korkunç, nihai bir kapı aralığından geçerek gözden kaybolurken canlandırabildim.

Beni yanında götürceğine söz vermiştin.

Yine çığlık atmak istedim, sesin boğazımda orayı burayı tırmaladığını ve kıvranıp durduğunu hissettim. Kusmak istedim.

Koşa koşa kaçıp gitmek ve başka, daha iyi bir dünyanın içine düşene dek koşmayı sürdürmek istedim.

İşte ondan sonra kitabı hatırladım. Bay Locke'ın, ne kadar fena hâlde ihtiyacım olacağını bilerek, bunu bana tam da bu an için verip vermediğini merak ettim.

Kitabı eteğimden çekip çıkardım ve başparmağımla kapağa basılmış kitap adının üzerinden geçtim. Kitap benim için, zank ve mumlu iplikten menteşelerle, minicik, deri ciltli bir Kapı gibi açıldı.

İçinden koşa koşa geçtim.

On Bin Kapı: Dünya Mitolojisinde Geçitler, Portallar ve Giriş Yolları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma

Bu metin Yule Ian Âlim tarafından, Üstatlık mertebesine
erişmesinin gereklerini kısmı olarak karşılamak üzere, 6908
ve – yılları arasında, Nin Şehri Üniversitesi için hazırlanmıştır.*

Aşağıdaki monograf, dünya mitolojilerinde tekrarlayan bir motifin değişik biçimleriyle ilgilidir: geçitler, portallar ve geçiş yolları. Böyle bir çalışma başta akademik dünyanın iki ana günahından –ciddiyetsizlik ve aleladelikten– mustarip görünebilir ama yazarın niyeti, kapı aralıklarının ehemmiyetini fenomenolojik gerçeklikler olarak ortaya koymaktır. Farklı çalışma alanlarına (simge-sözcük bilimi, dilbilim, antropoloji) sağlanacak potansiyel katkılar saymakla bitecek gibi değildir, şayet yazarın bu denli tahmine dayalı çıkarımlarda bulunması mazur görülebilirse, bu çalışmanın maksadı halihazırdaki bilgi birikimimizin sınırlarının çok ötesine geçmektir. Hatta bu araştırma evrenin fiziksel kanunlarına dair kolektif idrak biçimimizi yeniden şekillendirebilir.

Asıl tez en sade şekliyle şudur: Tüm mitolojilerde yaygın olan geçitlerin, portalların ve geçiş yollarının kökeninde, bunları kullanan kişilerin bir dünyadan başka bir dünyaya seyahat

* Orijinali “Scholar” olan bu kelime soyadından çok bir unvan şeklinde kullanıldığından metnin tamamında Âlim biçiminde çevrilmiştir –yhn.

etmesine imkân veren fiziksel anormallikler yatmaktadır. Ya da bunu daha bile sade bir şekilde ifade etmek gerekirse: Bu kapılar gerçekten vardır.

Bu bölümü izleyen sayfalar, varılan bu sonucu destekleyecek kapsamlı kanıtlar sunacak ve kapıların mahiyeti, kökenleri ve işlevi üzerine bir dizi teori ortaya koyacaktır. En kayda değer önermeler arasında şunlar bulunmaktadır:

i) Kapılar bir dünya ile başka bir dünya arasında, yalnızca hususi ve tanımlanması imkânsız bir rezonansa (fizik felsefecilerinin iki evren arasındaki “zayıf bağlaşım” olarak adlandırıldığı niteliğe) sahip yerlerde bulunan portallardır. İnsan elinden çıkma yapılar (kapı çerçeveleri, kemerler, perdeler, vs.) bir kapıyı çevreliyor olabilse de doğal olgunun kendisi her halükârda süslemesinden önce var olmaktadır. Aynı zamanda bu portalları bulmanın, fiziğin ya da insanlığın bir acayıplığı sonucu fena hâlde zor olması gibi bir durum da söz konusu görünmektedir.

ii) Bu tür portallar belli derecede bir sızıntı yaratmaktadır. Madde ve enerji bunların içinden serbestçe akarak geçmektedir; aynı şekilde insanlar, yabancı türler, müzik, icatlar, fikirler de öyle... kısacası, mitolojileri yaratan her türden şey. Şayet insan hikâyeleri takip ederse neredeyse her zaman bunların kökeninde gömülü bir kapı aralığı bulacaktır.¹

iii) Bu sızıntı ve sonucunda ortaya çıkan hikâye anlatıcılığı, insanlığın kültürel, entelektüel, siyasi ve ekonomik gelişimi için her dünyada elzem olmuştur ve olmayı da sürdürmektedir. Biyolojide, evrimle sonuçlanan şey rastlantısal genetik mutasyon ve çevresel değişim arasındaki etkileşimdir. Kapılar

1 Daha önceki âlimler böyle hikâyeleri derlemek ve belgelemekte epey başarılı olmuş ama bunlara *inanmayı* başaramamış, bu nedenle her bir miti birleştiren yegâne bulguyu keşfetmekte de başarısız olmuştur: Kapıları.

Bkz. James Frazer, *The Golden Bough: A Study in Magic and Religion* (Altın Dal: Dinin ve Folklorün Kökleri), İkinci Baskı

(Londra: Macmillan and Co. Limited, 1900)

ise *değişimi* beraberinde getirir ve her şey değişimden gelir: devrim, direniş, güç kazanma, ayaklanma, icat, çöküş, ıslah – kısacası, insanlık tarihinin en hayati unsurlarının tümü.

iv) Kapılar, çoğu kıymetli şey gibi kırılgandır. Bunlar bir bir kez kapandı mı, bu yazarın keşfettiği herhangi bir yöntemle yeniden açılamamaktadır.

Söz konusu teorileri (i-iv) destekleyen kanıtlar on sekiz alt kategoriye ayrılmıştır, bunlar da aşağıda şu şekilde sunulmaktadır

En azından benim genç ve kibirliyen yazmaya niyetlendiğim kitap buydu.

Alt edilmesi imkânsız kanıtlar, akademik saygınlık, yayınlar ve konferanslar hayal ediyordum. Elimde muntazam şekilde dizin oluşturan not kartlarıyla dolu kutu üstüne kutu var, kartların her biri de devasa bir araştırma duvarındaki küçük bir tuğlayı tarif ediyor: ana dalları ışıltılı bir kemer oluşturan, altından bir ağaçla ilgili bir Endonezya hikâyesi; Keltçe bir ilahide, uçarak cennetin kapısından geçen meleklerle dair bir atıf; Mali'de bulunan, kumların etkisiyle aşınmış ve yüzyılların sırlarıyla kararmış, ahşaptan oyulmuş bir kapı boşluğunun hatırası.

Yazdığım kitap bu değil.

Onun yerine, tuhaf, son derece kişisel ve bir hayli öznel bir şey yazdım. Kendi ruhunu inceleyen bir biliminsanı, kendi kuyruğunu yutan bir yılanım ben.

Fakat kendi dürtülerimi ehlileştirebilsem ve akademik bir şey yazabilsem de korkarım fark etmezdi çünkü somut kanıt olmadan iddialarımı kim ciddiye alırdı ki? Neredeyse keşfettiğim anda ortadan kaybolduğu için sunamayacağım kanıt olmadan yani. Peşimden ayrılmaksızın sinsice ilerleyen bir sis var, ayak izlerimi yutuyor ve kanıtlarımı siliyor. *Kapıları kapatıyor.*

Elindeki kitap, hâliyle, saygın bir akademik eser değil. Editör denetiminden faydalanmadı ve doğrulanabilecek pek az gerçek içeriyor. Yalnızca bir hikâye bu.

Ben yine de yazdım, bunun da iki sebebi var:

Birincisi, yazılan şeyin hakikatin ta kendisi olması. Sözcüklerle anlamlarının maddi dünyada ağırlığı vardır; son derece kadim bir simya yoluyla gerçeklikleri şekillendirir ve sonra yeni baştan şekillendirirler. Benim kendi yazılarımın bile – böyle fena hâlde güçsüzken– tam da doğru insana ulaşip doğru hakikati söylemeye ve bir şeylerin mahiyetini değiştirmeye yetecek kadar gücü olabilir.

İkincisi de şu ki araştırmayla geçen uzun yıllarım bana tüm hikâyelerin, en alelade halk hikâyelerinin bile önemi olduğunu öğretti. Onlar arkeolojik eserler ve yazısı silindikten sonra üzerine yeniden bir şeyler yazılmış parşömenler, bilmeceler ve tarihçelerdir. Takip ederek labirentten çıkabileceğimiz kırmızı iplerdir.

Umudum, bu hikâyenin de senin ipin olması ve sonunda bir kapı bulmandır.

Birinci Bölüm

Bayan Adelaide Lee Larson ve Kişiliğini Şekillendiren Keşiflerine Giriş

*Soyu ve hayatının ilk dönemleri – Bir kapının açılması – Bir
kapının kapanması – Genç bir kızın ruhuna işlenen değişimler*

Bayan Adelaide Lee Larson 1866'da doğdu.

Dünya, düzen ve kısıtlamalardan arındırılmış serbest ticaret gibi sözcüklerle birlikte, modern sözcüğünü kendi kendine fısıldamaya henüz başlamıştı. Demiryolları ve telgraf hatları sınırların bir ucundan öbürüne, uzun dikiş hatları gibi kıvrıla kıvrıla uzanıyor; imparatorluklar Afrika kıyılarını ufak ufak dişliyor; pamuk fabrikaları açık ağızlar gibi çalkalanıp uğuldayarak beli bükülmüş işçileri yalayıp yutuyor ve dışarıya ipliksi buharlar veriyordu.

Fakat başka, daha eski sözcükler –*kaos* ve *devrim* gibi– kıyıda köşede hâlâ varlığını sürdürüyordu. Avrupa'nın 1848 isyanları havada silah dumanı gibi asılı duruyor; Hindistan'ın, İngiliz ordusuna mensup yerli askerleri sepoylar, dillerinde başkaldırı sözcüğünün tadını hâlâ alabiliyor; kadınlar fısıldayıp birlik olarak bez afişler dikeyiyor ve el ilanları kaleme alıyor; özgürlüğüne kavuşmuş köleler yeni bir ulusun kanlı ışığında,

prangalarından kurtulmuş hâlde ayakları üzerinde duruyordu. Kısacası hâlâ açık kapılarla dolup taşan bir dünyanın tüm belirtileri söz konusuydu.

Ancak Larson ailesi, bütüne bakıldığında dünyanın genelinde olup bitenlere karşı büsbütün kayıtsızdı ve dünyanın geneli de onların hislerine kibarca karşılık veriyordu. Çiftlikleri ülkenin ortasında, söz konusu canlı bir beden olsa tam da ulusun kalbinin bulunacağı yerde, İç Savaş'ın her iki tarafından da birliklerin uygun adım geçerken gözden kaçırdığı, arazideki yeşil bir kıvrımın içine büzüşmüş vaziyetteydi. Aile, kendilerini ve süt veren dört ineği doyurmaya yetecek kadar mısır yetiştiriyor, nehrin aşağı tarafında güneyli pamuk balyacılarına satacak kadar kenevir hasat ediyor ve kışın dişlerinin zangır zangır titreyip gevşemesini önleyecek kadar da geyik eti tuzluyordu. İlgi alanları üç hektarlık arazi sınırlarının ötesine pek az uzanıyor, siyasi görüşleri de asla Larson Ana'nın "para parayı çeker" şeklindeki meşhur lafından daha karmaşık hâle gelmiyordu. 1860 yılında genç Lee Larson vatanseverlik damarının tutmasından mustarip olup da oyunu John Bell'e vermek için alelacele kasabaya koşturduğunda, ki Bell de yalnızca Bay Lincoln'a değil, aynı zamanda Douglas ve Breckenridge'e de çabucak kaybetmişti, bu yalnızca onların, siyasetle uğraşmanın çalışkan halkı oyalayıp işinden gücünden geri bırakmak için tasarlanmış bir üçkâğıt olduğuna dair, kendi küçük çevrelerinin dışına karşı önyargılı insanlara has şüphelerini doğrulamaya yaramıştı.

Bunların hiçbirisi Larsonlara, onları komşularının herhangi birinden ayıracak bir özellik katmıyordu. Biyografi yazan veya tarihi kayıtlar tutan herhangi birinin ya da yerel bir gazetecinin bile şu andan önce onların adını basılmak üzere yazmış olması ihtimal dışı görünüyor. Bu çalışma için yapılan mülakatlar doğallıktan uzak bir resmiyet içinde gerçekleşen, şüpheyandıran hadiselerdi, tıpkı sığırcıkları ya da beyaz kuyruklu geyikleri sorguya çekmeye benziyordu.

Aileyle ilgili yalnızca tek bir kayda değer gerçek vardı: Adelaide Lee doğduğunda hayattaki istisnasız her bir Larson kadını. Talihsizlik, kalp yetmezliği ve korkaklık yüzünden, eşleri ve oğulları arkalarında tıpkı çene hatları kadar sağlam karakterlere sahip bir grup metanetli kadın bırakmıştı; bu kadınlar birbirlerine öyle çok benziyordu ki tek bir kadının hayatının mümkün olan her aşamasıyla gözler önüne serildiğini görmek gibiydi bu.

Lee Larson oradan son ayrılan olmuştu. Zamanlama konusundaki tipik basiretsizliğiyle, milis kuvvetlerine katılmak üzere güneydoğuya doğru yürüyüşe geçmeden önce Konfederasyon'un tir tir titreyen ayaklarından birinin çukurda olduğu âna kadar beklemişti. Yeni evlendiği eşi –komşu ilçeden soluk benizli bir genç kadın– kendini Larsonların evine kapatmış ve haber beklemişti. Haber gelmemişti. Onun yerine, on yedi hafta sonra, Lee Larson'ın kendisi gece vakti yırtık pırtık bir üniforma ve poposunun sol tarafında kurşundan bir bilyeyle çıkagelmişti. Dört gün sonra ise dalgın ve sıkıntılı bir ifadeyle batıya doğru yürüyerek oradan tekrar ayrılmıştı. Yalnızca eşini hamile bırakacak kadar oyalanmıştı.

Annesi verem ve bunalıma yenik düşerek büsbütün solup gittiğinde Adelaide Lee üç yaşındaydı ve ondan sonra büyükannesi ile dört halası tarafından büyütüldü.

İşte böylelikle, Adelaide Lee talihsizlik ve yoksullukta doğmuş, cehalet ve yalnızlıkla büyütülmüş oldu. Bu bayağı köken hikâyesi de senin için, bir insanın başlangıçta yaşadıklarının çoğu zaman sonda geleceği yerlerin habercisi olmadığı konusunda paha biçilmez bir ders olarak baki kalsın zira Adelaide Lee büyüyüp de bir diğer solgun Larson kadınına dönüşmedi.²

2 Başka âlimlerin de belirttiği üzere (bkz. Klaus Bergnon, "An Essay on Destiny and Blood-right in Medieval Works" (Ortaçağ Eserlerinde Kader ve Soyaçekim Üzerine Bir Deneme), Amerikan Antikacılar Cemiyeti'ne teslim edilmiştir, 1872), kan bağı ve soyun ehemmiyeti pek çok masal, efsane ve fablada sıklıkla tekrar edilen bir varsayımdır.

Tümüyle başka bir şeye dönüştü, öylesine ışıık saçan, vahşi ve yırtıcı bir şey ki tek bir sözcük onu kapsamı içinde tutamazdı ve kendisi de başka sözcükler bulmaya mecbur kaldı.

Adelaide ismi –Adelaide’in kendi annesindeki rengi atmışçasına silik havanın aynısına sahip, Fransız-Alman bir kadın olan büyük büyük büyükannesinden gelen hoş, kadınsı bir isimfiyaskoya mahkûmdu. Çocuğun kendisi buna herhangi bir itirazda bulunduğundan değil, yalnızca isim kızın sırtından, suyun teneke çatıdan akması gibi kayıp gittiği için. Her gece dualarını okuyan, jilelerini temiz tutan ve yetişkinler kendisiyle konuştuğunda bakışlarını mahcup mahcup başka tarafa çeviren narin bir kıza uygun bir isimdi bu. Şimdi Larsonların evinde bir savaş esirinin düşman kampında yapabileceği şekilde ikamet eden sıkı, pasaklı yabaniye uygun bir isim değildi.

Beşinci doğum gününe gelindiğinde, Lizzie halası hariç (onun alışkanlıkları top ateşinden aşağı kalan herhangi bir kuvvetle değiştirilemezdi) evdeki her kadın yenilgiyi kabul etmişti ve ona Ade diyordu. Ade daha kısa, daha sert bir isimdi, bağırarak uyarı ve nasihatlerde bulunmaya daha uygundu. Nasihatler olmasa da isim kalıcı oldu.

Ade çocukluğunu keşifle geçirdi; üç hektarlık arazileri içinde, kıymetli bir şey düşürmüş de onu yeniden bulmayı umut ediyormuşçasına ya da daha doğrusu, kısa bir kayışla bağlanmış, tasmasını zorlayan bir köpek gibi oradan oraya tekrar tekrar gidip geliyordu. Araziyi, bir çocuğun araziyi tanıdığı tarzda, bu zamana dek az sayıda yetişkinin becerebildiği bir içli dışılık ve hayal gücüyle tanıyordu. Çınar ağaçlarının yıldırımla içlerinin boşaldığı ve bunların gizli sığınaklara dönüştüğü yerleri biliyordu. Mantarların soluk başlarını peri halkaları hâlinde kaldırma ihtimallerinin en yüksek olduğu yerleri ve piritlerin derenin yüzeyi altında ışıldadığı yeri biliyordu.

Bilhassa da arazilerinin arka tarafında kalan yıkık dökük

evdeki her bir döşeme tahtası ile kirişi tanıyordu. Burası bir zamanlar kendi arazisiyle ayrı bir konutken, şimdi çayırın cılız bir çıkıntısıydı. Larsonlar mülkü satın aldığı anda ev terk edilmişti ve arada geçen yılları da bir katran çukurunda kapana kısıtılmış tarih öncesine ait bir yaratık gibi toprağın içine doğru çökerek geçirdi. Fakat burası Ade için her şeydi: çürümekte olan bir şato, gözcü hisarı, korsan malikânesi, cadı ini.

Ev kendi arazileri üzerinde olduğundan, Larson kadınları Ade'nin oyunlarını açık açık yasaklamamıştı. Fakat kız ahşap çürüğü ve sedir ağacı gibi kokarak döndüğünde ona inceden inceye bakar ve evle ilgili ("Orası perili, biliyorsun ya, herkes öyle diyor."), bir de başını alıp gidenlerin muhtemel kaderlerine dair meşum uyarılarda bulunurlardı. "Baban da başıboş dolaşıp duran biriydi, biliyorsun" –büyükannesi bu noktada kasvetli bir havayla başını onaylarcasına salladı– "bunun bize ne faydası olduğuna da bir baksana." Ade sıklıkla babasının hayatını düşünmeye davet edilmişti –terk edilmiş bir eş, öksüz kalmış bir kız evlat, hepsi de onun yerinde duramaması yüzünden– ama bunun Ade için beyhude bir uyarı olduğu ortaya çıktı. Babası onları terk etmişti, orası kesindi ama aynı zamanda aşkı, savaşı ve belki çiftliğin ötesindeki mest edici dünyanın bir kısmını da görmüştü ve böyle bir macera her türlü bedele değer gibi görünüyordu.

(Bana öyle geliyor ki Lee Larson'm hayatını tanımlayan özellik maceracı bir ruhtan çok, fevrlilik ve korkaklık olmuştu, yine de bir kız evlat da babasında takdir edilecek ne özellik bulabiliyorsa bulmak durumundadır. Özellikle de baba ortada yoksa.)

Ade bazen, Illinois Merkez Demiryolu hattında giden trene saklanıp bir demiryolu görevlisi onu yakalayana kadar ta Paducah'ya ulaştığı zamanlarda olduğu gibi, belli bir amaçla dolaşırdı; bazen de kuşların yaptığı gibi, sırf hareket olsun diye hareket ederdi. Sabahtan akşama kadar dolambaçlı nehir

kıyısı boyunca yürüdüğü, buharlı gemilerin pofur pofur geçip gidişini izlediği günler geçirirdi. Bazen mürettebattan biriymiş, küpeştenin üzerinden eğiliyormuş gibi yapardı; daha çok da buharlı geminin ta kendisi, sırf bir yere varma ve bir yerden ayrılma amacıyla yaratılmış bir varlık olduğunu hayal ederdi.

Onun çocukluk gezintilerini bir harita üzerine çizecek, keşifleri ile varış noktalarını topografik biçimde gösterecek ve bunlar arasında döne dolaşa aldığı yolun izini sürecek olsak, onu bir labirenti merkezden dışa doğru çözen bir kız, özgür kalmak için gayretle ilerleyen bir Minotor olarak görürdük.

On beş yaşına geldiğinde dönüp dolaşarak kendi çizdiği dairelerden kısmen delirmiş durumdaydı, günlerinin aynılığından yüreği burkuluyordu. İşte o zamanlar, etrafındaki gözle görülmeyen labirentin ağırlığıyla beli bükülmüş hâlde, kendi içine dönebiliyordu ama bir olay onu kurtardı; öyle tuhaf bir olaydı ki bu, onu sıradan olan her şeye karşı kahçı olarak hoşnutsuz ve olağanüstü şeylerin varlığına ikna olmuş hâlde bıraktı: Eski çayırda bir hayaletle karşılaştı.

Sonbaharın ilk günlerinde, çayırın uzun çimlerinin yanıp kavrularak kızıl kahve ve gül rengine döndüğü, kargaların galkayışının berrak havada tiz bir şekilde cınladığı dönemde oldu bu. Ade, rol yapma oyunları için fazla büyümüş olsa da hâlâ arazinin arka tarafında kalan eski evi sık sık ziyaret ediyordu. Hayaleti gördüğü gün, bacanın sert tuğlalarına tırmanmayı ve çizdikleri çılgın desenler içinde sığırcık kuşlarını izlemek için çatıya ilişmeyi planlıyordu.

Yaklaştığı sırada bir karaltının harabeye dönmüş evin yanında ayakta durduğunu gördü. Yürümeyi bıraktı. Halalarının ona derhal arkasını dönüp eve geri gitmesini tavsiye edeceğine hiç şüphe yoktu. Karaltı ya kendisinden her ne pahasına olursa olsun kaçınılması gereken bir yabancı ya da evin kendisinden gelen bir hayaletti ki ona da benzer şekilde muamele etmek gerekirdi.

Fakat Ade kendini bir pusula oku gibi o yöne çekilir hâlde buldu. “Merhaba?” diye seslendi.

Karaltı irkildi. Uzun boylu ve leylek gibiydi, uzaktan bile erkek çocuğu gibi bir izlenim veriyordu. Bağıra bağıra bir şey söyleyerek ona karşılık verdi ama sözcükler çenesinde birbirine girmiş gibi geliyordu kulağa. Ade, “Pardon?” diyerek yeniden seslendi çünkü yabancılarla da hayaletlerle de muhatap olurken terbiyeli olmak uygun görülürdü. Karaltı başka bir anlamsız kelime dizisiyle yanıt verdi.

Ade artık onu net bir şekilde görecektik kadar yakındaydı ve her şeye rağmen daha en başta arkasını dönüp gitmiş olmasının daha hayırlı olup olmayacağını merak etti; karşısındakinin teni, Ade’nin hiçbir isim bulamadığı karanlık bir kızılımsı-siyahı.

Larsonların hane halkı ihtiyaç duydukları tüm haberleri kilisede aldıkları gerekçesiyle gazeteye abone olmazdı ama Ade bazen okunup bırakılmış gazeteleri aşırırdı. Bu nedenle yabancı siyahi adamların teşkil ettiği tehlikelere aşinaydı – onların kabahatlerini tarif eden köşe yazılarını, masum beyaz kadınlara olan iştahlarını tasvir eden karikatürleri görmüştü. Karikatürlerde adamlar, yırtık pırtık giysileri ve soytarıları anımsatan yüz ifadeleriyle canavar gibi iri yarı ve çirkindi, ayrıca kolları kılıhydı. Fakat çayırdaki oğlan gazetede çizimlere pek benzemiyordu.

Gençti –Ade’nin yaşında ya da belki birazcık daha küçüktü– ve vücudu pürüzsüz, uzuvları uzundu. Kaba, yünlü kumaşın tuhaf bir biçimde düzenlenmesinden ibaret bir kıyafet giyyordu; kumaş, oğlan bir geminin yelkenini çalmış da vücuduna sarmış gibi akıcı hareketlerin incelikli bir düzeni içinde oğlanın etrafına kıvrılıp katlanmıştı. Delikanlının yüz hatları dar ve narin görünüşlüydü, gözleri duru ve karaydı.

Oğlan yeniden konuştu, neredeyse soru gibi düzenlenmiş bir dizi çok heceli sözcük çıktı ağzından. Ade bunun cehen-

neme ait, yalnızca hayaletler ve iblislerce bilinen bir lehçe olabileceğini farz etti. Sözcükler oğlanın ağzında aniden değişim geçirdi ve tanıdık ünlü harfler yerine yerleşti. “Pardon, hanımefendi? Beni duyabiliyor musunuz?” Aksanı büsbütün yabancıydı ama sesi yumuşak, onu irkiltmekten korkuyormuş gibi bilinçli şekilde nazikti.

Ade o anda Lizzie halasının haklı olduğuna karar verdi: Gazeteler, üzerine basıldıkları kâğıda değmezdi. Önündeki oğlan, ürkmüş gözleri, çarşıftan bozma giysileri ve nazik sesiyle Ade’nin şahsına pek de tehdit teşkil etmiyordu.

“Seni anlayabiliyorum,” diye yanıt verdi Ade.

Oğlan, yüzünde şaşkınlıkla karışık, inanamıyormuş gibi bir ifadeyle bir adım atarak yaklaştı. Diken diken uçların avuçlarına değdiğini hissetmesi karşısında hayrete düşmüş görünerek çimlerin ağır başlarını okşadı. Sonra eli yukarıya doğru amaçsızca ilerledi ve gelip solgun avucuyla Ade’nin elmacık-kemiği üzerinde durdu. İkisi de irkilip uzaklaştı, sanki ikisi de öbürünün somut bir varlık olabileceğine inanmamıştı.

Oğlanın nezaketindeki, şaşkınlığının masumiyetindeki, uzun parmaklı ellerinin narinliğindeki bir şey Ade’yi birdenbire daha tedbirsiz hâle getirdi. “Kimsin sen? Hem tam olarak nereden geliyorsun böyle?” Şayet bir hayaletse türün kayıp, tereddütlü bir üyesiydi.

Delikanlının doğru sözcükleri bulmak için hafızasının kullanılmayan bir dolabını araştırıyormuş gibi bir hâli vardı. “Ben şeyden geliyorum... başka yerden. Buradan değil. Duvardaki bir kapıdan geçtim.” Arka tarafı, bakımsızlıktan harabeye dönmüş evi işaret etti, Ade’nin doğduğu zamanın öncesinden beri çerçevesinin içine sıkışmış olduğundan, kızı onun yerine pencereden tırmanmaya mecbur eden, çökmeye yüz tutmuş ön kapıyı. Şimdi kapı itile itile zayıf bir oğlanın göğüs genişliği kadar açılmış durumdaydı.

Ade çarşafılarına sarınmış hâlde insanın mülküne dalıp baş-

ka bir yerden geldiğini iddia eden tuhaf oğlanlara şüpheyle yaklaşılması gerektiğini bilecek kadar mantıklı bir kızdı. Oğlan ya aklını kaçırmıştı ya da yalan söylüyordu ve her ikisi de Ade'nin vaktini harcadığına değmezdi. Fakat Ade, oğlan konuşurken bir şeyin göğsünde ürperdiğini hissetti, tehlikeli biçimde umuda benzeyen bir şeyin. Bunun doğru olabileceğine dair umuda benzeyen bir şeyin.

“Gel.” Bir adım geri çekilip pazen battaniyesini açtı, kırmızı-beyaz bir sirk çadırı havasında, dik ve sert çimlerin üzerine serdi. Ayağını vura vura battaniyeyi düzleştirdi ve el kol hareketleriyle kendi yanını işaret ederek oturdu.

Oğlan ona yine o sevimli bir hayretle baktı, bir yandan da sonbaharın insanı ürperten havasında çıplak kollarını ovuyordu.

“Görünüşe göre başka yerde hava daha sıcak, ha? Bunu al.” Kaba, kanvas montunu çıkarıp ona verdi. Bu mont kuşaktan kuşağa öyle çok devredilmiş bir giysiydi ki tüm rengiyle şeklini kaybetmişti.

Oğlanın montun kollarını çekerek kendi kollarına geçirmesi, ikinci bir deri giymesi istenecek olsa bir hayvanın yapabileceği tarzdaydı. Ade onun hayatında hiç mont giymediğinden emindi ve bunun imkânsız olduğundan da aynı ölçüde emindi.

“Eh, hadi, otur da bana her şeyi anlat, hayalet çocuk. Başka yerle ilgili her şeyi yani.” Oğlan bakakaldı.

Şayet anlayışına sığınmama müsaade edersen, izninle burada bir ara verip sahneyi oğlanın bakış açısıyla yeni baştan sunayım: Oğlan eski çayırdan çok farklı bir yerden çıkmış ve yabancı güneşin altında hâlâ gözlerini kırptırırken, daha önce bir an olsun gördüğü herhangi bir şeye benzemeyen bir genç kadın görmüştü. Genç kadın, çimlere değdikçe hışır hışır eden koyu düğmeli elbisesi, geniş bir şapkanın altında karma-karışık olmuş kış buğdayı rengine saçlarıyla, büyük adımlar

atarak ona doğru gelmişti. Şimdi ise ayağının dibinde oturuyordu, yukarı çevrilmiş yüzü ıslıl ıslıl gözlere ve belki birazcık da muzip bir peri kızı havasına sahipti ve oğlandan dünya üzerindeki herhangi bir şeyi istese oğlan onu kendisine verecek durumdaydı.

Hâl böyle olunca oğlan oturdu ve ona başka yeri anlattı.

Başka yer, deniz tuzu ve rüzgârdan ibaret bir yerdi. İnsanların taş evlerde yaşadığı ve uzun, beyaz, cübbe benzeri giysiler giydiği bir şehir ya da belki bir ülke veya belki de bir dünyaydı (oğlanın bu hususta kullandığı isimler muğlaktı). Burası huzurlu bir şehirdi, sahil boyunca sürdürülen ticaretle refaha ulaşmış ve hünerli sözcük çalışmalarıyla meşhur olmuştu.

“Sizin kasabada çok mu yazar var?” Oğlan o sözcüğe aşina değildi. “Kitap yazan insanlar. Bilirsin... uzun, sıkıcı şeyler, hepsi de var olmayan insanlarla ilgili olur.”

Olabilecek en derin afallama ifadesi kendini gösterdi. “Hayır, hayır. Sözcükler.” Oğlan, yazıya dökülmüş sözcüklerin mahiyeti ve evrenin şekli, mürekkep ve kanın birbirine oranla yoğunluğu, dillerin ve özenle çalışılmalarının ehemmiyeti hakkında bir sürü tutuk cümleyle daha fazla açıklamaya çalıştı – ama oğlanın kısıtlı fiil dağarcığı ve Ade’nin gülme eğilimi bir araya gelince pek az ilerleme kaydettiler. Oğlan pes etti ve onun yerine Ade’ye kendi dünyası hakkında sorular sordu.

Ade elinden geldiğince yanıt verdi ama dışa kapalı hayatı yüzünden kısıtlanmış olduğunu keşfetti. Yakındaki kasaba hakkında azıcık bilgisi vardı ve dünyanın geneli hakkında ise tek odalı okul binasında iki sınıfın bir arada olduğu eğitimle öğretilebilecek kadarını biliyordu yalnızca. “Seninki kadar heyecanlı değildir, eminim. Bana okyanustan söz etsene. Okyanusa açılmayı biliyor musun? Ne kadar uzaklara gittin?”

Oğlan konuştu, kız dinledi ve akşam karanlığı muazzam bir güvercinin kanadı gibi üzerlerine yayıldı. Ade günün çöken sessizliğini ve gece kuşlarının ritmik, feryat eder gibi ötü-

şünü fark etti; evde olması gereken vaktin geçtiğini biliyor ama kendini dönüp gitmeye zorlayamıyordu. Asılı kalmış gibi hissediyordu, hayaletlere, sihre ve başka dünyalara, bu tuhaf siyahi oğlana ve onun loş ortamda bir an görünüp kaybolan ellerine.

“Hem benim memleketimdeki hiç kimse senin gibi değil. Tenini alıp götürcek bir şey mi oldu? Acaba... ne...” Oğlanın İngilizcesi yerini, Ade’nin *Bu da ne böyle be?* diye evrensel şekilde tercüme edilebileceği hissine kapıldığı, gırtlaktan gelen bir dizi nidaya bıraktı. Oğlan, gölgeler içindeki çayıra dik dik bakarak elini bir sağa bir sola savurdu.

“Onlar ateş böceği, hayalet çocuk. Yılın son ateş böcekleri. Senin kapının diğer tarafında onlardan yok mu?”

“Ateş böcekleri mi? Hayır, bizde onlardan yok. Ne işe ya-
nıyor ki?”

“Herhangi bir işe yaramıyor. Sana havanın karardığını ve yakın zamanda eve gitmezsen başının feci şekilde belaya gireceğini söylemek dışında tabii.” Ade iç geçirdi. “Gitmem lazım.”

Oğlan şimdi kafasını kaldırmış, üzerlerinde tasvip etmiyormuş havasında bir parlaklıkla ışıldayan akşam yıldızlarına bakıyordu. Ade’nin tercüme etmekte hiç zorlanmadığı başka bir dizi sözcük duyuldu. “Benim de gitmem gerek.” Oğlanın gözleri kızinkilerle buluştu, kara ve ıslıl ışıldı. “Ama dönecek misin?”

“Kahretsin, pazar günü mü? Geç vakte kadar dışarıda kaldıktan sonra hem de? Beni Noel’e kadar samanlığa kilitlemezlerse şanslı sayılırım.” Oğlanın bu beyandaki birkaç önemli sözcüğü kaçırdığı açıktı ama kıza ısrar etti ve anlaştılar: Üç gün sonra ikisi de geri dönecekti.

“Hem seni yanıma alıp geri götüreceğim ve bana inanacaksın.”

“Pekâlâ, hayalet çocuk.”

Oğlan gülümsedi.  gün sonra onunla bu çayırda buluş-
maktan daha iyi hiçbir şey hayal edemiyormuş gibi öyle serse-
me dönmüş, öyle hayranlık dolu bir ifadeydi ki bu, Ade onu
pmekten başka are göremedi. Sakar bir öpücük oldu, nere-
deyse oğlanın ağzını tümüyle ıskalayacak şekilde kuru kuru
değip geçmişti ama sonrasında kalpleri göğüslerinde tuhaf tu-
haf şamata etti ve uzuvları karıncalanıp titredi, yani belki de
her şeye rağmen o kadar da yetersiz bir çaba değildi.

Ade ondan sonra hızla oradan oraya savrulan etek ve bat-
taniye kargaşası içinde oradan ayrıldı, oğlanın ise nerede ol-
duğunu, bundan sonra nereye gitmesi gerektiğini tam olarak
hatırlayabilmesi birkaç dakika sürdü.

Evde Larson Ana, Ade'yi gecenin geç vakitlerinde tek baş-
larına dışarıda kalan kızların kaderi, onun sevgili halalarında
yarattığı korku ve kaygı (Lizzie Hala araya girerek kendisinin
korku içinde değil, küplere binmiş vaziyette olduğunu ve Lar-
son Ana'nın yalnızca kendi adına konuşabileceğini söylemişti)
bir de bu ülkede kadınlığın kşnn kaçınılmazlığı üzerine
sonu gelmez, feryat figan dolu bir nutukla karşıladı. "Hem se-
nin *montun* nerede, ahmak ocuk?"

Ade şöyle bir düşündü. "Başka yerde," diye yanıtladı ve
merdivenden yukarı süzüldü.

Pazar günkü kilise faşının haftalık eziyetine katlanmak,
Ade'nin keşfettiği üzere, insan kendi benliğinin merkezinde
bir fener gibi yanan enfes ve imkânsız bir sır sakladığında kıs-
men daha kolay oluyordu. Kasaba halkı –ki söz konusu kişi-
ler gerçekten kasaba halkı bile değil, daha ziyade tıpkı Larson
ailesininki kadar soyutlanmış ve uzak çiftliklerde yaşayan,
yalnızca mezatlar, cenazeler ve Tanrı için bir araya gelen bir
grup yabani insandı– her hafta takındıkları donuk ifadelerin
aynılarıyla, ayaklarını sürüye sürüye sıralara geçti ve Ade ken-
dini, yeni ve hayli hoş bir tarzda onlardan ayrı hissetti. Vaiz

McDowell'ın vaazı kızın etrafında bir kaya parçasına denk gelip ayrılan bir nehir gibi uğıldadı.

Larson kadınları her zaman arkadan üçüncü sırada otururdu çünkü Larson Ana önde oturmanın aşırı gurur göstergesi olduğu ama en arkada oturmanın da kibarlığa sığmayacağı konusunda ısrarcıydı, bir de geç kalanların dağınık şekilde içeri girip boyunları bükük hâlde son sıraya sessizce sığışıvermelerini izlemekten gelen üstünlük heyecanından hepsi de keyif alırdı. O pazar son sırayı Buhler ailesinin kızarık suratlı birkaç üyesi ve Hansonların kırklı yaşlarında olan ama savaşta geçirdiği askerlik süresi kendisini sarsıp aklını başından götürdüğü için hâlâ “Hansonların oğlan” diye anılan oğlu işgal ediyordu. Fakat McDowell'ın yükselen ses düzeyi ve terleme miktarından yola çıkarak ölçüldüğü üzere, vaazın en son kısmında, Ade'nin tanımadığı bir adam kiliseye girdi ve sondan ikinci sıraya sıkıştı.

Ade dışardaki dünyanın geneli hakkında pek bir şey bilmiyordu ama bu adamın orada yaşadığını kesin olarak biliyordu. Adamla ilgili her şey titizlik ve düzene işaret ediyordu. Yün paltosu kısa ve şıktı, ütülenmiş siyah pantolonun uzun kumaş boyunu gözler önüne seriyordu. Kırışan bıyığının uçları cerrah titizliğiyle kırpılmıştı. Cemaatin her bir üyesi herhangi biri kendisinin baktığını görmeden yabancıya bakmaya teşebbüs ederken, algılanması neredeyse imkânsız, hışırtılı bir kıpırdanma sesi oldu.

Ayin sona erdi ve insan seli, aralarına karışan kişinin etrafında dar bir boğazdan geçer gibi tıkanıklık oluşturdu. İlk sırada oturan ailelerin birkaç üyesi tanışma fasıllarını gerçekleştirme ve sorgu sual etme işlerini kendine vazife edinmişti. Adamın onların mütevazı ayininden keyif almış olduğunu umuyor (gerçi Ade, keyif alınmasının Vaiz McDowell'ın öncelik bakımından son sıralarda gelen bir hedefi olduğundan bile şüpheliydi) ve kendisinin bölgedeki meşguliyetini merak ediyorlardı. Belki yakınlarında akrabaları vardı? Ya da nehirde bir işi?

“Çok teşekkür ederim, beyler, sağ olun ama hayır, nehir gemileriyle hiç alakadar değilim. Muhtemel mülklere bakan bir kara adamı olduğumu itiraf edeyim.” Sesi, genizden gelen ve yabancı tınlı hâliyle cemaat üyelerinin kafaları üzerinden ilerledi ve Larson Ana, Ade’nin yanında homurdandı. Kilisenin çatısı altındayken hiç kimse hürmetkâr bir mırıltının üzerine çıkan bir sesle konuşmamalıydı.

“Mayfield’da, buranın yakınlarında uygun fiyatlı bir arazi olabileceğini duydum –görünüşe göre periliymiş ve fazla kullanılmıyormuş– ben de kendimi sizlere tanıtmak için bu fırsatı değerlendirdim.” Yabancıнын yanında bir dalgalanma, bir geri çekilme oldu. Ade, büyük şehirden gelen bir kuzeylinin sırf onları dolandırıp onlardan ucuz arazi koparmak için kiliselerine paldır küldür dalması fikrinden pek hoşlanmadıklarını farz etti. Kuzeyden gelen vurguncuların, pazar günü gazetelerinde mürekkeple berbat şekilde boyanarak basılmış kari-katürlerden çok daha fazlası olacağı kadar güneyde değildiler ama işaretleri de tanıyorlardı. Ade, onların homurdanarak verilen yanıtlarının tonundan adamın önünü tıkadıklarını tahmin etti (*Hayır, beyefendi, buralarda arazi yok, başka taraflara bakmanız gerekecek*).

İnsan akını oradan ayrılmaya başladı ve Ade de sıralar arasındaki geçiş yolundan arka arkaya ilerledikleri esnada Lizzie Halanın peşine takıldı. Yabancı hâlâ cana yakın bir tenezzül havasıyla herkese gülümsüyordu, yılmamıştı. Ade durdu.

“Bizim kendi arazimizde bir evimiz var, herkes oranın hortlaklarla dolup taşığını biliyor –bir tanesini daha dün kendim gördüm– ama satılık değil,” dedi yabancıya. Bunu neden söylediğini bilmiyordu, sadece adamı silkeleyip kendini beğenmişliğini üzerinden söküp atmak ve asılsız batıl inançlar yüzünden ucuza toprak satacak yoksul köylüler olmadıklarını kanıtlamak istemişti. Bir de belki adamın dünyevi farklılığına merak ve açlık duyduğundandı.

“Demek öyle.” Adam ona muhakkak sevimli olduğunu düşündüğü bir tavırla gülümsedi ve eğilerek yaklaştı. “İzninizle size dışarıya kadar eşlik edeyim o hâlde.” Ade kolunu onun takım elbisesinin koluna sıkıştırılmış, ayaklarını da onunkilerin yanı sıra sendeler hâlde buldu. Halaları çoktan dışarı çıkmıştı, muhtemelen yelpazeleniyor ve dedikodu yapıyorlardı. “Şimdi, bu hortlakların mahiyeti nedir? Ne gördünüz tam olarak?”

Fakat Ade’nin adamla konuşma arzusu uçup gitmişti. Haysuz, ergenlere özgü bir tavırla omuz silkerek elini sertçe çekip kurtardı ve başka tek kelime etmeden de dönüp gidecekti ki adamın gözleri onunkileri kendine çekti. Bu gözler ay ya da metal para rengindeydi, anlatılamayacak denli soğuk ama aynı zamanda da nasıl oluyorsa kendi yerçekimi kuvvetine sahipmişçesine cezbediciydi.

Yıllar sonra bile, akşamüstü güneşinin insana bitkinlik veren sıcaklığında yanıma kıvrılmışken Ade, o bakışı anlattığı sırada sadece birazcık da olsa ürperirdi.

“Bana hepsini anlat,” dedi yabancı tek solukta.

Ade de anlattı. “Şey, ben sadece öylesine eski kulübeye gidiyordum ve orada bekleyen bir hayalet çocuk vardı. Ya da en azından, çocuğun siyahi ve tuhaf giyimli olması, bir de garip dillerde konuşmasından ötürü ben başta öyle olduğunu düşündüm. Fakat o cehennemden ya da öyle bir yerden gelmiyormuş. Nereden geldiğini tam olarak bilmiyorum, yalnız sonunda bizim kulübe kapısından çıkıvermiş. Ben de öyle olmasına sevindim, ondan hoşlandım, elleri hoşuma gitti...” Dişlerini sözcüklerin üzerine kapattı, sersemlemiş ve birazcık da nefesi kesilmişti.

O pek de sevimli olmayan gülümseme konuştuğu sırada yabancıyı yüzüne geri döndü, yalnız şimdi bu gülümsemenin ardında yırtıcılara has bir tür dinginlik vardı. “Size çok ama çok teşekkür ederim, Bayan...”

“Adelaide Lee Larson.” Ade yutkundu, gözlerini kırıştırdı. “Affedersiniz, halalarım çağırıyor.”

Arkasına, o muntazam takım elbise içindeki yabancıya bakmadan kilise kapılarından dışarı seğırtti. Adamın gözlerini ensesine bastırılmış bir çift on sent gibi hissetti.

Halalarının özlerindeki yufka yürekliliklerinden dolayı Ade’nin cezaları asla çeşitlilik göstermezdi. Sonraki iki gün boyunca, hepsinin (aşağıda, kısmen yatay sayılabilecek çeşitli pozisyonlarda, uyumaktan çok rasgele kestiren Larson Ana hariç) birlikte uyuduğu üst kattaki odaya kapatılmıştı. Ade bu hapse, memnuniyetsizliğini açıkça göstererek katlandı –Larson kadınları o günleri, evleri bilhassa hırçın bir öcüyü ağırlyormuş gibi tepelerindeki patırtı ve gümbürtülerin kendilerine musallat olmasıyla geçirecekti– ama hiçbir gerçek direniş göstermedi. Onun kurduğu mantığa göre, üçüncü günün akşamında pencereden dışarı tırmanıp hanımeline asılarak aşağı inmeden önce onları yatıştırıp hoşnutluğa sevk etmek en iyisiydi.

Pazartesi günü Ade’ye, katlanmak üzere bir sepet dolusu yeni yıkanmış çamaşır ve yamanmak üzere birkaç yığın sökülmiş iç çamaşırını teslim edildi çünkü Lizzie Hala bütün gün yatakta yatmanın cezadan çok ödöl olduğu konusunda ısrarcı olmuş ve kızın kendisinin ertesi akşam kaçıp gidebileceğini, ondan sonra biraz yatak istirahati için onu üst kata kilitleyebileceklerini söylemişti. Öğle yemeği vaktinde tavan arasındaki hava, kızaran domuz pastırması ve fasulye kokusuyla ağırlaştı. Ade onlara yukarıya kendisi için yiyecek bir şey getirmelerini hatırlatmak için bir Kitabı Mukaddes’i yere düşürdü.

Fakat halalarından hiçbirini görünmedi. Ön kapıda buyurgan bir gümbürtü oldu, bunu da beş kadının hayret dolu sessizliği izledi; söz konusu kadınlar için ziyaretçiler öyle alışılmış bir şeydi ki kapıya vurulmasını hangi hareketin izlemesi

gerektiğinden tam olarak emin değildiler. Sonra sandalyenin çekingen çekingen yere sürtünmesi ile kıpırtılardan gelen bir hışırtı ve kapının içeriye doğru gıcırtyla açılması duyuldu. Ade boylu boyunca yere uzandı ve kulağını çam ahşabından döşeme tahtalarına bastırđı.

Tanıdık olmayan bir adamın mutfaklarından gelen boğuk, yabancı uğultusu ve beş kadının seslerinin onun etrafında sürü hâlindeki ürkmüş nehir kuşları gibi yükselip alçalmasından başka hiçbir şey duyamadı. Bir kez, iştahlı bir kahkaha yukarı doğru gümbürdedi, davul sesi gibi yankılı ve üzerinde bol bol çalışılmış gibi yapmacıktı. Ade kilise ayinindeki büyük şehirli adamı düşündü ve tuhaf bir kararına, kendi ufkunda asılı duran isimsiz bir şeye yönelik bir korku hissetti.

Adam oradan ayrıldı, kapı kapandı ve halaların cıvıltısı iyice şiddetlenerek kıkırtı gibi bir şeye dönüştü.

Lizzie Hala yukarıya bir tabak soğuk fasulye getirene kadar bir saat ya da daha fazla süre geçmişti. “Peki kapıdaki kimdi?” diye sordu Ade. Kendini bitkinlik ve dehşetin bir birleşimiyle felç olmuş hâlde bulduğundan hâlâ yerde yatıyordu.

“Sen hiç kafanı yorma, meraklı. Sadece ufak bir müjde aldık, hepsi o kadar.” Lizzie bunu söylerken muazzam bir sürprizi gizleyen bir kadın gibi epey kendini beğenmiş görünüyordu. Diğer halalarından biri olsaydı Ade daha fazla bilgi almak için onun üstüne gidebilirdi ama Lizzie Halanın üstüne gitmek bir dağın üstüne gitmek gibiydi, tabii dağlar ellerine bir dal alıp da küstahlık yüzünden insana dayak atmazdı. Ade sırtüstü döndü ve güneş ışınlarının tavan arasının tavanı boyunca ilerleyip kirişler arasındaki oyuklarda birikmesini izledi. Güneşin başka bir yerde, başka bir dünyada nasıl görünüyormuş olabileceğini ve gerçekten görülecek başka dünyalar olup olmadığını merak etti. Şimdiden hayalet çocuğun ona söyledikleri solup gidiyor ve bozuluyordu.

Üçüncü günün sabahında Ade uzuvlarında felaket haberci-

si gibi bir ağırlıkla uyandı. Halaları ve büyükannesi onun etrafında, kapitone yorgan ve kadın teninden bir deniz hâlinde hâlâ horluyor ve burunlarını çekiyordu. Gün doğumu isteksiz ve griydi, gelişi fazla yavaştı.

Ade, pencereden çıkmış ve şimdiden çayıra gitmiş olmayı dileyerek, giyindikleri sırada halalarının arasında gergin bir şekilde oturdu. Kemikleri vızır vızır titreşiyor ve geriliyordu; ayakları döşeme tahtalarına *pat-pat* vuruyordu. Tavan arası uykudaki nefeslerinden ötürü bunaltıcı ve nemliydi.

“Biz bugün kasabaya gidiyoruz,” diye ilan eden Larson Ana, özel olarak kasabaya giderken taktığı şapkasını işaret etti – 1850’lerde bir ara aldığı devasa beyaz bir boneydi bu, gitgide artan bir şekilde doldurulmuş tavşan gibi görünüyor ve öyle kokuyordu. “Ama sen, bize yaşattığın kalp krizinden ötürü olduğun yerde kalıyorsun.”

Ade gözlerini kırıştırdı. Sonra uysalca başını onaylarcasına salladı çünkü buna itaat edeceğine dair masalı sürdürmek kibarlık olurmuş gibi geldi.

Tüm Larson kadınları sahiden gittiğinde –ki bunun için geçen süre de elbiseler ve çoraplarla telaşlı telaşlı uğraşılmasıyla geçen bir sonsuzluk gibiydi, ardından ahırda katırları koşuma vurulmaları ve bir araba çekmeleri gerektiği konusunda ikna etmek de bu iş başarılana dek bir diğer ufak sonsuzluk etti– Ade başka bir yerde olma tutkusuyla neredeyse ürperiyordu. Bir eylül elmasıyla Lizzie Halasının iş montunu aldı ve aceleyle, neredeyse koşar gibi bir hızla oradan ayrıldı.

Eski kulübede bekleyen hiç kimse yoktu. Hatta yanında beklenecek eski kulübe de yoktu ortada; arazi açık, göze çaracak her türlü özellikten yoksun ve aksi görünüşlü birkaç karga ile toprağın içine çakılmış bir sıra yepyeni demir kazık dışında boştu.

Ade öne doğru sendeleyerek, insanı serseme çeviren ani bir baş dönmesi karşısında gözlerini kapadı. Kulübenin eskiden

durduğu yerde, bir devin eli onu devirmek üzere gökyüzünden gelişigüzel bir şekilde uzanmış gibi kırık dökük kerestelerden kaba bir yığın buldu.

Kapıdan geriye ise liken lekeli birkaç kıymıktan başka hiçbir şey kalmamıştı.

Eve ulaştığında lambalar pencerelerde yanıyordu. Katırlar, tüyleri kabarıp birbirine girmiş ve ter lekeleri içinde kalmış gibi görünerek otlaklarına geri dönmüştü ve Ade halalarının mutfaktan gelen hâinden memnun kıkırtısını duyabiliyordu.

Beşi birden mutfak masasının etrafında dikilmiş, üst üste dizili bir yığın muntazam, krem rengi çizgili alışveriş kutusuna hayranlıkla bakıyordu. Paket kâğıdı onların çevresinde buruşuk bulutlar hâinde süzülür gibiydi ve her bir kadının da yanakları gizli bir neşeyle pembe pembe olmuştu. Gülümsemeleri tuhaf ve genç kız havasındaydı.

“Adelaide Lee, nerede...”

“Neden aramızda ölçüm kazıkları var?” diye sordu Ade. Yakınlarının her biri, kızın gördüğü üzere, kadife kurdelelerden yana bir bolluk ve hatta parlak renkli eteklerin altındaki tarlatanların yabancı kabarıklığıyla o sabahkinden daha gösterişli giyinmişti. Ade, çamurlu elbisesi ve karmakarışık olmuş örgüsüyle kendini birdenbire hepsinden uzak hissetti, sanki o ve halaları çok geniş bir odanın iki karşı ucunda duruyorlardı.

Yanıt veren Larson Ana oldu. “Nihayet şansımız biraz yaver gitti.” Eli, kraliçeleri andıran bir hareketle süzülerek mutfak masasının üzerinden geçti. “O büyük şehirli adam dün uğradı ve bize eski çayır için iyi para teklif etti. *Gerçekten* iyi para.” Halalar kıkır kıkır güldü. “Kabul etmememiz için de katiyen bir sebep yoktu. Nakit para çıkarıp verdi –hepsi ceplerine gizlenmişti!– ve ben de imzamı atıp tapuyu hemen oracıkta devrediverdim. Her tarafını ot bürümüş bir çayır bizim için nedir

ki zaten?” Son cümle kulağa son bir gün içinde aralarında pek çok kez söylenmiş gibi geliyordu.

Lizzie Hala bir kutuyla birlikte öne çıktı. “Böyle suratsız durma, Adelaide. Bak, doğum gününe saklamaya niyetliydim ama...” Cezayir menekşesi renginde uzun bir boy koton kumaşı Ade’ye göstermek üzere kutuyu açtı. “Gözlerine uyar diye düşündüm.”

Ade sesinin onu büsbütün terk edip gittiğini keşfetti. Minnet duygusuna kapılıp içlendiğini zannedebileceklerini umarak Lizzie’nin eline hafif hafif vurdu ve gözyaşları yanaklarından aşağı uzanan güvenilmez yollarında ilerleyemeden üst kata koştu.

Zemini halattan örülmüş yatağının içe çökük orta kısmına hayvanları andıran bir hareketle emekledi. Çayırdağı çimler keskin kenarlıymış da onun maceraya ve sihre inanan çocuğu parçasını kesip atıyormuş gibi kendini yıpranıp hassaslaşmış hissediyordu.

Bütün gün hayalet çocuğun görünmeyeceğini bilerek ama yine de bekleyerek kulübenin enkazının yanında oyalanmıştı.

Belki de başka yer hiç var olmamıştı ve kendisi yalnızca genç, yalnız ve ahmaktı; kendisine can yoldaşı olsun diye bir hayalet çocuk ve başka bir dünya hakkında bir hikâyeye hayal etmişti. Belki halaları ile büyükannesinin kurallara bağlı, mısırsı ekmeğiyle toz toprak kadar gerçek ve bir o kadar da sıkıcı dünyası dışında hiçbir şey yoktu bile.

Buna inanmaya çok yaklaştı. Fakat içinde yeni bir şey, göğsüne gömülmüş yabancı bir tohum olduğunu keşfetti, dünyayı olduğu hâliyle kabul edemeyecek bir şeydi bu.

Görüyorsun ya, kapılar pek çok şeydir: yarıklar ve çatlaklar, arada uzanan yollar, gizemler ve sınırlar. Fakat her şeyden öte kapılar değişimdir.³ Varlıklar onların içinden kayıp geçti-

3 Önsözde de sonuç III olarak tanımlanan bu teori, onlarca yıl süren saha araştırmalarına dayanmaktadır ama aynı zamanda Batı âlimliğine ait pek çok eserle de dolaylı yoldan desteklenmektedir.

ğinde, ne kadar ufak ya da kısa ömürlü olursa olsun, değişim bir gemiyi peşi sıra takip eden yunuslar gibi onların arkasından gelir. Değişim Adelaide Lee'yi çoktan ele geçirmişti ve o da buna yüz çeviremezdi.

İşte hâl böyle olunca Ade o gece yatağında kısmen kalbi kırılmış ve kendini kaybetmiş vaziyette yatarken inanmayı seçti. Delice ve başka türlü bir şeye, solup giden ışıktaki oğlanın kuru dudaklarının kendininkilere değişine, dünyada içinden tuhaf ve şahane şeylerin sızabileceği, yarılıp açılmış yerler olma ihtimaline inandı.

Ade, inanmakla gençliğinin dağınık belirsizliklerinin yavaş yavaş güçsüz düşüp yok olduğunu hissetti. Nihayet aradığı kokuyu yakalamış bir tazi, birdenbire eline bir pusula tutuşturulmuş kayıp bir denizciydi o. Şayet kapılar gerçekse o zaman o da, ister on ister on bin tane olsun, onları arayıp bulacak ve içlerinden geçerek belki bin belki on bin engin başka yere düşecekti.

Hem içlerinden biri, günün birinde, deniz kıyısında bir şehre çıkabilirdi.

Örneğin, John of Plano Carpini'ni 1240'larda Moğol sarayına yaptığı yolculuğu ayrıntılarıyla inceleyen, Avrupa'nın erken dönem keşiflerine dair çok saygın bir eser olan *Ystoria Mongalorum*'u ele al. Eserde Carpini, onlarca yıl önce Tatarlar arasında mantıklı yöntemlerle izah edilemeyen muazzam bir değişim yaşandığını öne sürmektedir. Kendisi, Büyük Kağanlarının çocukken bir süreliğine ortadan kaybolduğuna, bir mağarada bulunan lanetli bir kapıdan geçerek yedi yıl boyunca geri dönmedigine ilişkin popüler bir Moğol efsanesini aktarmıştır. Belki Kağan, Carpini'nin ortaya attığı teoriye göre bu süreyi "kendi dünyası olmayan bir dünyada" geçirmiş ve Asya kıtasını fethetmek için gereken müthiş bilgelikle geri dönmüştür.

Belki de insan bir kapıdan geçip de dünyayı değiştirmeden geri dönemiyordur.



Herhangi Bir Yere Açılan Bir Kapı

Tanıdık gelmeyen bir odada uyanma ve oraya nasıl geldiğini bilememe hissini bilir misin? Bir dakikalığına yalnızca sürüklenip gidersin, sonsuza dek tavşan deliğinden aşağı düşen Ali-ce gibi zamansız bilinmezliğin içinde asılı kalmışsındır.

Hayatımın neredeyse her sabahında, Locke Konutu'nun üçüncü katındaki o gri küçük odada uyanmıştım. Güneşten solmuş döşeme tahtaları, ciltsiz kitap yığınlarıyla dolup taşan yetersiz kitap rafı, yanımda kılılı bir ocak gibi sere serpe yayılmış Bad; hepsi de kendi tenim kadar tanıdık. Fakat yine de... uzadıkça uzayan tek bir an için, tam olarak nerede olduğumu bilemedim.

Neden yanaklarımdan aşağı uzanan, kuruyup kabuklanmış tuzdan yollar olduğunu bilmiyordum. Neden göğüs kafesimin hemen altında, hayati bir şey gece vakti benden sökülüp alınmış gibi sancılı bir boşluk olduğunu bilmiyordum. Bir kitabın köşesinin çeneme neden battığını bilmiyordum.

İlk olarak kitabı hatırladım. Her tarafını ot bürümüş bir

çayır. Bir kız ve bir hayalet. Şahane bir şekilde başka bir yere açılan bir kapı. Bir de hikâyeyi daha önce duymuşum da sonunu hatırlayamıyormuşum gibi acayip, yankılı bir aşinalık hissi. Böyle bir şey nasıl olup da sonunda benim mavi Mısır sandığımı boylamıştı ki? Hem en başta kim yazmıştı bunu acaba? Bir de Ade Larson neden çocukken sahip olduğum ve sonra unuttuğum bir dost gibi geliyordu?

(Çaresizce bu keyifli gizemlere meyletmekte olduğumu hissedebiliyordum. Sanki görüş alanımın hemen kıyısında asılı duran, ona doğrudan bakacak olursam hücum etmek üzere bekleyen başka bir şey vardı.)

Jane'in odanın öbür ucundaki yatağından bir hışırtı geldi. "January? Uyanık mısın?"

Sesindeki bir şey, kendi karakterine uymayan bir tereddüt, korku dolu bir yumuşama bana şunu düşündürdü: *Biliyor.*

Sonra ise: *Neyi biliyor?*

İşte ondan sonra hatırladım. *Babam öldü.* Devasa, soğuk şey gölgelerden fırladı, beni büsbütün yuttu ve her şey bir bakıma grimsi, matımsı, uzaklardaymış gibi görünür hâle geldi. Mace-ra ve gizem hikâyem yeniden yıpranmış, deri ciltli bir kitaptan ibaret bir şeye dönüştü.

Jane'in kalktığını, gerindiğini, gün için giyindiğini duydum. Bana bir şey söyleyeceğine, rahatlatıcı ya da avutucu bir şey söyleyeceğine dair belli belirsiz hisse kapılmış durumdaydım ve o düşünce tahriş olmuş tene sürtünen bir tel fırça gibiydi. Gözlerimi sımsıkı kapadım ve Bad'ı iyice kavrayarak daha yakınımaya çektim.

Sonra açılan pencerenin gıcirtısı duyuldu ve ılık, yoğun bir şekilde çiyle dolu bir esinti saçlarımı dalgalandırdı. Jane tatlı tatlı şöyle dedi: "Hadi dışarı çıkalım, ne dersin? Hoş bir sabah."

Teklif ettiği şey öyle normal, öyle cumartesi sabahı havasındaydı ki. Bir sepet bisküvi, bir kucak dolusu ciltsiz kitap ve pik-

nik battaniyesi olarak yaptığı uzun süreli görevden ötürü kalıcı şekilde çimen gibi kokan bir kapitone örtüyle arazi içinde dışarı çıkmak en sevdiğimiz ritüellerimizden biriydi. Şimdi bunu düşünmek –huzur dolu sessizlik; yusufçukların sıcak, uyku getiren sesi– bir fırtınada güvenli bir liman düşünmek gibiydi.

Tanrı sizi kutsasın, Bayan Jane Irimu.

Doğrulup oturabildiğimi, sonra ayağa kalkabildiğimi ve ondan sonra da her zamanki sabah hareketlerimi yapabildiğimi keşfettim. Meğer bir kez başladın mı alışkanlık ve hafıza, saniyeler boyunca görev bilinciyle tik tak eden, kurulmuş bir saat gibi vücudunu doğru yönlerde hareket ettirmeyi sürdürüyormuş. Gelişigüzel giyindim: topuklarında birkaç delik bulunan çoraplar, sade kahverengimsi bir etek, kol boyu bileklerimde birkaç santim kısa duran şakayık rengi bir bluz. Bad'ın heyecanlı dişlemelerini savuşturdum ve elektriklenme yüzünden cızır cızır sesler çıkaran saçımdan bir fırça geçirdim (ergenliğin saçımı ehlileştirebileceğine dair gizli bir umut beslemiştim ama onun yerine yeni ve daha heybetli boyutlara ulaştırmıştı).

Odadan çıktığımızda sahte, kırılğan bir normallige erişmiştim. Sonra ise holde beni bekleyen pakete takılıp tökezledim.

Beyazlığı ve muntazamlığı öylesine baskın bir kutuydu ki elyazısı biçiminde altın harflerden tabelası ve ısıltılı vitrinleriyle şu New York'taki özel dükkânların birinden gelmiş olması gerektiğini biliyordum. Bir not kutunun tepesine düzgünce yerleştirilmişti:

Sevgili kızım...

Kendini keyifsiz hiss ediyor olman muhtemel olsa da bu akşamki partide hazır bulunmanı rica ediyorum. Sana doğum günü hediyeni vermek istiyorum.

Burada birkaç satırın üstü çizilmişti. Sonra:

Kaybın için üzgünüm.

CL

Not: Saçını yap.

Locke bunu sekreterine yazdırmamıştı; bu onun mimari havaya sahip kendi elyazısıydı. Bunu görmek onun buz gibi gözlerinin yeniden üzerime çökerek bastırıldığını hissetmek gibiydi –*kabul et bunu*– ve o soğuk siyah şey kendini etrafıma daha sıkı sarar gibi oldu.

Jane notu omzumun üzerinden okudu ve dudakları metal para kadar ince ve sert bir hâle büründü. “Görünüşe göre hiçbir şey seni Cemiyet partisinden kurtaramıyor.”

Yıllık parti –ki bir-iki haftadır da korkuyla bekliyordum– bu akşamdı. Unutmuştum. Kendimi sarhoş beyaz kalabalıkların arasında zikzaklar çizerken, fazla yüksek sesle gülen ve şampanyalarını ayakkabılarımın üzerine sıçratan adamları itip geçerken, bakışlarının yarattığı yağlı hissi tenimden silip atabilmeyi dilerken hayal ettim. Herkesin babamdan haberi olur muydu? Umurlarında olur muydu? Notun elimde titrediğini hissettim.

Jane onu kapıp benden aldı ve katlayarak eteğinin cebine soktu. “Boş ver. Daha saatlerce vaktimiz var.” Sonra da elimi dirseğinin altına sıkıştırdı ve ikimizi birden merdivenlerden iki kat aşağı yürüttü, aşçıların reçel, küçük yuvarlak ekmek ve bir demlik kahve alıp götürdüğümüzü fark edemeyecek kadar bezgin ve kan ter içinde olduğu mutfak kanadından geçirdi ve Locke Konutu’nun zerre kadar bozulmamış çimlik alanına çıkardı.

Başta gezindik. Bahçıvanların fazla canlı ya da yabani görünen her şeyi katletmekle meşgul olduğu, çalı çitlerle çevrili bahçelerden geçtik, balıkçıların öterek Bad’dan ötürü duydukları rahatsızlığı belirttiği ve dalgaların kıyıya *pıtır-pıtır* vurduğu karman çorman göl kıyısı boyunca ilerledik. Sonunda

kendimizi çim kaplı, güzel manzaralı bir yükseltide bulduk; önümüzde kıvrılmış, yeşil bir masa örtüsü gibi uzanan kırlarla, evin hiçbir bahçe makasının çırılçıplak bırakmayacağı kadar uzağındaydı.

Jane kendine kahve koydu ve hemen Tom Swift serisinin yedinci kitabına daldı (Jane düşük kaliteli seri romanlar konusunda şüphecilikten bağımlılığa geçiş yapmıştı; böylelikle Samuel'in çocukluk zaafı kendine bir kurban daha bulmuştu). Ben hiçbir şey okumadım. Yalnızca örtünün üzerine uzandım ve gökyüzünün yumuşak yumurta kabuğu gibi görüntüsünü izleyip güneş ışığı tenimin üzerinde biriksin ve beni yakıp kavursun diye kendimi bıraktım. Bay Locke'ın kulağıma doğru homurdandığını neredeyse duyabiliyordum: *Ten renginin hiç de hayrına olacak bir iş yapmıyorsun, kızım. Babamın ise hiç dert eder gibi bir hâli olmazdı.*

Babamı düşünmek istemiyordum. Başka bir şey düşünmek istiyordum, neredeyse başka herhangi bir şey de olsa olurdu. "Hiç bırakıp gitmek istediğin oluyor mu?" Soru, nereden çıktığını merak edecek vaktim olmadan ağızımdan fırlayıvermişti.

Jane kitabını ters çevirerek açık hâlde örtünün üzerine koydu ve beni dikkatle süzdü. "Nereyi bırakıp gidecekmişim?"

"Bilmem, Locke Konutu'nu. Vermont'u. Her şeyi."

Kısa bir sessizlik oldu, bu esnada da aynı anda iki şeyi fark ettim. İlki, Jane'e evine gitmek isteyip istemediğini bir kez olsun sormayacak kadar bencil olduğum ve ikincisi de artık babam ve onun haftalık ödeneği olmadığına göre, onu burada tutan hiçbir şey bulunmadığıydı. Panik, nefesimi kesik ve hızlı hâle getirdi. Jane'i de mi kaybedecektim? Büsbütün yalnız mı kalacaktım? Ne kadar çabuk olacaktı bu?

Jane dikkatle nefes verdi. "Evimi özlüyorum... sözlerle ifade edebileceğimden daha çok hem de. Uyumadığım her an orayı düşünüyorum. Fakat seni bırakıp gitmeyeceğim, January." Dillendirilmemiş bir *henüz* aramızda hayalet gibi asılı

duruyordu sanki ya da belki *ta ki*'ydi bu. İçimden ağlamak ve Jane'in eteğinin katmanlarına yapışarak sonsuza dek kalması için yalvarmak geldi. Ya da onunla birlikte uzaklara gitmek için yalvarmak.

Fakat Jane, kaygısız bir tavırla şöyle sorarak her ikimizi de utançtan kurtardı: “*Sen bırakıp gitmek istiyor musun?*”

Korkumu, ona doğrudan bakacak kadar güçlü olacağım, gelecekteki bir vakte kadar saklayarak yutkundum. “Evet,” diye yanıt verdim ve yanıt vermekle de bunun doğru olduğunun farkına vardım. Sonuna kadar açık ufuklar, yıpranmış ayakkabılar ve tepemde gece yarısı bilmeceleri gibi fırl fırl dönüp duran yabancı takımyıldızlar istiyordum ben. Tehlike, gizem ve macera istiyordum. Benden önceki babam gibi mi? “Ah, evet.”

Bana öyle geliyordu ki cep günlüğüne hikâyeler karalayan küçük bir kız olduğum zamanlardan beri hep o şeyleri istemiş ama böyle uyduruk hayalleri çocukluğumla birlikte terk etmiştim. Yalnız onları gerçekten terk etmemiş, sadece unuttuğum, dökülmüş yapraklar gibi benliğimin diplerine yerleşmeye bıraktığım ortaya çıkmıştı. Sonra da *On Bin Kapı* çıkagelmiş ve onları imkânsız hayallerden bir hengâme hâlinde girdap gibi döndürerek yeniden havaya savurmuştu.

Jane hiçbir şey söylemedi.

Eh, söylemesine de pek gerek yoktu; Locke Konutu’nu bir gün olsun bırakıp gitmemin ne kadar ihtimal dışı olduğunu ikimiz de biliyorduk. Hiç parası ya da parlak bir geleceğe dair beklentisi olmayan, tuhaf ten renkli genç ve öksüz kızlar için, “tam manasıyla eşsiz bir numunelik” bile olsalar, koca dünyada işler iyi gitmezdi. Artık babam olmadığına göre Bay Locke benim yegâne koruyucum ve dayanağımdı. Belki merhamet eder ve beni W. C. Locke & Co. şirketi için sekreter ya da daktilo görevlisi olarak işe alırdı, ben de donuk ve sesi soluğu çıkarmayan bir varlığa dönüşür, burnumun üzerinde duran kalın

mercekli bir gözlük takardım ve her iki bileğimden de yukarı uzanan kalıcı mürekkep lekeleri olurdu. Belki de ben, kısmen, Locke Konutu'na musallat olmuş, konukları telaşa düşüren bir hayalete dönüşecek kadar yaşlanana ve solup gidene dek küçük gri odamda kalmama izin verirdi.

Bir süre sonra Jane'in *Tom Swift Elmasçılar Arasında'nın* sayfalarını çevirmesinden gelen düzenli hış sesini duydum. Gözlerimi dikip gökyüzüne baktım ve asla yaşayamayacağım maceraları, bir daha asla göremeyeceğim babamı ya da hâlâ etrafıma sarılı vaziyette durarak yaz güneşini zayıf ve soluk hâle getiren soğuk, siyah şeyi düşünmemeye çalıştım. Tek bir şey bile düşünmemeye çalıştım.

Acaba şaşıla bir partiye katılmayı, benim o gece istediğimden daha az isteyen on yedi yaşında bir kız hiç olmuş mudur?

Salon kapısının kenarında uzun dakikalar ya da muhtemelen bir yüzyıl boyunca dikilip köşeyi dönerek briyantın ve parfümden oluşan kimyasal dumanın içine adım atmak için kendimi yüreklendirdim. Servis personeli, ısıtılı şampanya kadehleri ve etli görünen kanepelerle dolu tepsilerle hızla geçip gitti. Bana herhangi bir şey ikram etmek için durmadılar, yalnızca ben yanlış yere konmuş bir vazo ya da hantal, biçimsiz bir lambaymışım gibi manevra yaparak etrafımdan dolaştılar.

Bir nefes aldım, terli avucumu Bad'ın tüylerine şöyle bir değdirdim ve sessizce salondan içeri girdim.

Tüm odanın kıpırtısız kaldığını ya da sessizliğin, kitaplarımda bir prensesin balo salonuna girdiği zaman olduğu gibi ortama hâkim olduğunu iddia etmem aşırı dramatik olur ama bana görünmez bir rüzgâr eşlik ediyormuşçasına etrafımda bir tür sessiz vınlama vardı. Birkaç sohbet, katılımcıların kaşları kısmen kalkmış ve dudakları kıvrılır hâlde bana dönmesiyle duraksadı.

Belki de benim yanımda kaskatı ve haşın duran Bad'a bakı-

yorlardı. Ashına bakılırsa Bad tüm sosyal etkinliklerden ilelebet men edilmişti ama Locke'ın insan içinde olay yaratmaya-
cağına ve Bad'ın da kimseyi dikiş gerektirecek kadar ciddi şe-
kilde yaralamayacağına güveniyordum. Hem zaten, o yanımda
olmadan odadan çıkmayı fiziksel olarak başarabileceğimden
de emin değildim.

Ya da belki bana bakıyorlardı. Hepsi de beni daha önce, her
Cemiyet partisi ve resmi Noel yemeğinde Locke'ın gölgesinde
onun peşi sıra giderken görmüş, dönüşümlü olarak görmez-
den gelmiş veya üstüme düşmüştü. *Ne güzel bir elbiseniz var,
Bayan January!* diye şakırlardı bana, bir yandan da bankacıla-
rın zengin eşlerine özgü, kuşları andıran tavırla gülerek. *Ah,
çok cici değil mi ama? Onu nereden bulduğunu söylemiştin baka-
yım, Cornelius? Zanzibar mı? Fakat ben o zamanlar küçük bir
kızdım – oyuncak bebek kıyafetleri giyen ve kendisine hitap
edildiğinde kibarca konuşmak üzere eğitilmiş zararsız, arada
kalmış bir şeydim.*

Şimdi ise küçük bir kız değildim ve onlar da artık o kadar
hayran kalmıyordu. Kış mevsimi süresince, çocukları ansızın
tuhaf yetişkinlere dönüştüren tüm o gizemli, simyevi değişim-
lere uğramıştım: Daha uzun boyluydum, yumuşak ve kolayca
güvenen taraflarım törpülenmişti. Altın yaldızlı aynalardan
yansıyan kendi yüzüm bana yabancıydı, çukurlaşmıştı.

Sonra bir de Bay Locke'ın şu an sergilenmekte olan hedi-
yeleri vardı: uzun ipek eldivenler, birkaç sıra pembemsi inci
ve fildişi ile gül renklerinde, hafiften kıvrımlı ve dökümlü
şifon bir elbise, ki bu da öyle bariz şekilde pahalıydı ki ka-
dınların inanamadıklarını gösteren bir hesap kitap yapma
hâli içinde bakakaldığını gördüm. Saçıma bile görev bilinciyle
savaş açmıştım, saçım da yalnızca ısıtılmış bir tarak ve Ma-
dam Walker'ın Muhteşem Bakım Yöntemi'nin uygulanmasıy-
la mağlup edilebiliyordu. Saç derim hâlâ kavrulmuş vaziyette
hafifçe cızırdıyordu.

Sohbet yalpalayarak yeniden hayata döndü. Omuzlar ve sırtlar kararlı bir şekilde geri çevrildi ve dantelli yelpazeler davetsiz bir misafire karşı kaldırılmış kalkanlar gibi sertçe açıldı. Bad'la ikimiz onların arasından sessizce geçip birbirine uymayan vitrin mankenleri gibi her zamanki köşemizde yerimizi aldık. Konuklar lütfkârlık göstererek bizi görmezden geldi ve ben de kamburumu çıkararak durmak, elbisemin fazla sıkı düğmelerini çekiştirmek ve ıslıl ıslıl parlayan kalabalığı izlemek üzere serbest kaldım.

Her zaman olduğu gibi etkileyici bir gösteriydi. Evin çalışanları, oda belli bir kaynağı olmayan altın rengi bir ışık saçın-caya dek her bir lamba ve şamdanı parlatmıştı ve parke zemin insan hayatını tehdit eden boyutta bir kayganlığa ulaşacak şekilde cilalanmıştı. Muazzam, mineli vazolardan şakayıklar taşıyordu ve ufak sayılabilecek bir orkestra da bir çift Asur heykelinin arasına sıkıştırılmıştı. New England'ın tüm sahte kraliyet üyeleri birbirleri için kendilerine çekidüzen veriyor ve gösteriş yapıyor, ısıltılı aynalarca kendi üzerlerine yüzlerce kez geri yansıtıyorlardı.

Kalabalığın içine dağılmış benim yaşımda kızlar fark ettim; yanakları kızarıyor ve saçları mükemmel, ipeksi bukleler hâlinde yerli yerinde duruyor, gözleri umutla odanın çevresinde ok gibi oradan oraya çevriliyordu (yerel gazetenin dedikodu sayfaları partiden önce hep en seçkin bekârları ve rivayet edilen servetlerini listeleyen bir köşe yazısı çıkarırdı). Hepsini de haftalarca planlar yapıp kafalarında senaryolar tasarlarırken, anneleriyle birlikte tam da uygun elbise için alışveriş yaparken, aynada saçlarını bozup bozup yeniden yaparken hayal ettim. İşte şimdi de buradaydılar, ümit ve ayrıcalıkla ışıldıyorlardı, gelecekleri muntazam, yaldızlı bir tören alayı hâlinde önlerine serilmişti.

Onlardan nefret ediyordum. Ya da onlardan nefret edecektim ama o karanlık, şekilsiz şey hâlâ sıkıca etrafıma sarılı

hâldeydi ve donuk bir hoşnutsuzluktan başka herhangi bir şey hissetmek zordu.

Çınlayan bir *şık-şık-şık* sesi kalabalığın üzerinde yükseldi ve kafalar, saçlarına güzelce model verilmiş kuklalar gibi döndü. Bay Locke en azametli avizenin altında durmuş, insanların dikkatini çekmek için kadehine bir tatlı kaşığıyla hafifçe vuruyordu. Buna pek de gerek yoktu; kendi manyetik alanını üretiyormuş gibi Bay Locke’a her zaman bakılır ve kulak verilirdi.

Orkestra menüetin orta yerinde durdu. Locke müşfik bir karşılama havasıyla kollarını kaldırdı. “Hanımefendiler, beyefendiler, saygıdeğer Cemiyet üyeleri, izninizle ilk olarak hepinize geldiğiniz ve en iyi şampanyalarımın hepsini içtiğiniz için teşekkür edeyim.” Altın sarısı baloncuklar üzerinde yüzen kahkahalar. “Elbette New England Arkeoloji Cemiyeti’nin, şayet fazlaca gururlanmamın kusuruna bakmazsanız, insanlığın bilgi birikiminin ulvi ilerlemesine katkıda bulunmak için ellerinden gelenin en iyisini yapan küçük bir amatör âlim grubunun kırk sekizinci yıldönümünü kutlamak üzere buradayız.” Üstünkörü gerçekleştirilen, itaatkâr bir alkış. “Ama aynı zamanda da bir bakıma çok daha mühim olan bir şeyi kutlamak için buradayız: Bizzat insanlığın ilerlemesini. Zira bana net bir şekilde öyle geliyor ki bu gece burada toplanan insanlar, kutuptan kutba uzanan yeni bir barış ve refah çağının hem tanıkları hem de idarecileridir. Her yıl savaş ve çatışmanın azalmasını, ticari faaliyetler ve iyi niyetten yana bir artışı ve daha talihsiz durumda olanlar üzerindeki medeni yönetimlerin yayılmasını görüyoruz.”

Tüm bunları öyle çok kez duymuştum ki muhtemelen konuşmanın geri kalanını kendim yapabilirdim: kendileri gibi –zengin, nüfuzlu, beyaz– kişilerin sıkı çalışmaları ve kendilerini adamalarının insan ırkının durumunu nasıl geliştirdiği; on dokuzuncu yüzyılın kaos ve kafa karışıklığından başka bir şey olmadığı, yirminci yüzyılın ise düzen ve istikrarın ta

kendisi olmayı vadettiği; hoşnutsuzluk yaratan unsurların hem ülke içinde hem de dışında köklerinin nasıl kazanmakta olduğu; vahşilerin nasıl medenileştirilmekte olduğu sayılıp dökülecekti.

Bir seferinde, küçük bir kızken babama şöyle demiştim: *Vahşilerin seni yakalamasına izin verme.* Eski püskü valizi elinde, şekilsiz kahverengi paltosu öne eğilmiş omuzlarından sarkar hâlde gitmek üzereydi. Bana yarım yamalak gülümsemişti. *Ben gayet güvende olacağım,* demişti, *çünkü vahşi diye bir şey yoktur.* Ona, Bay Locke ve tonlarca macera romanının onunla aynı fikirde olmadığını söyleyebilirdim ama hiçbir şey söylememiştim. O da parmağının eklem kısmını yanağıma değdirmiş ve gözden kaybolmuştu. Yine.

Şimdi ise son kez gözden kayboldu. Gözlerimi kapadım, soğuk, karanlık şeyin bana daha sıkı dolandığını hissettim...

Kendi adımın tınısı beni irkiltti. "...benim Bayan January'yi düşünün, eğer kanıt istiyorsanız!" Şen şakrak ve gürleyen Bay Locke'tı bu.

Gözlerim hızla açıldı.

"Kendisi bu eve annesiz bir kundaktan ibaret hâlde geldi. Gizemli bir kökenden gelen, kendine ait bir senti bile olmayan bir öksüz. Bir de şimdi bakın ona!"

Çoktan bakıyorlardı. Suratlardan oluşan fildişi rengine bir dalga bana doğru dönmüştü, gözleri her bir dikiş ve inciye çekiştiren parmaklar gibiydi. Tam olarak neye bakıyor olmaları gerekiyordu ki? Hâlâ annesizdim, hâlâ beş parasızdım – yalnız şimdi aynı zamanda babasızdım da.

Sırtımı ahşap panele bastırarak bunun bitmesini diledim, Bay Locke'ın konuşmasının sona ermesini, orkestranın başlamasını ve herkesin beni yeniden unutmamasını diledim.

Locke buyurgan bir "buraya gel" hareketi yaptı. "Utangaçlık etme, kızım." Kıpırdamadım; gözlerim dehşetle kocaman açılmış, kalbim *ah hayır ah hayır ah hayır* diye tekleyip duru-

yordu. Kendimi kaçıp giderken, konukları itip geçerek çimlere çıkarken hayal ettim.

Fakat sonra Bay Locke'ın gururlu, ısııl ısııl yüzüne baktım. Kollarının, bana sarıldığı sıradaki sağlam sıcaklığını, sesinin merhametli gürleyişini, bunca yıldır Firavun Salonu'na bırakılan sessiz hediyeleri hatırladım.

Yutkundum ve kendimi itip duvardan uzaklaştırarak, oyulmuş ahşap kadar kaskatı kesilmiş ve ağırlaşmış bacaklarla kalabalığın içinden sendeleyerek ilerledim. Fısıltılar beni takip etti. Bad'ın tırnakları cilalanmış zeminde fazla gürültülü bir şekilde tıkırdıyordu.

Ben onun ulaşabileceği mesafeye gelir gelmez, Locke'ın kolu üzerime indi ve beni kendisine doğru sıkıştırdı. "İşte burada! Medeniyet timsali. Olumlu etkilerin gücünün göstergesi." Omuzlarımı insanı canlandıracak şekilde şöyle bir sarstı.

Kadınlar sahiden bayılır mıydı diye merak ettim yoksa Victoria dönemine ait kötü romanlarla cuma akşamları gösterilen sinema filmlerinin bir icadı mıydı bu? Ya da belki kadınlar duyma, görme ve hissetme yükünü, sadece kısa süreliğine de olsa ertelemek için, yalnızca bir yolunu bulup uygun zamanlarda yere yığılmayı başarıyordu. Duygularını paylaşıyordum doğrusu.

"...tüm bunlar hakkında bu kadar konuşmak yeter. Yaşlı bir adamın iyimserliğiyle hevesine müsamaha ettiğiniz için hepinize teşekkür ederim. Ama bana söylenene göre burada eğlenmek için toplanmışız." Son bir kadeh kaldırma faslı için bardağını havaya kaldırdı – yarı saydam yeşil renkteki çok sevdiği oyma yeşim bardağını. Bunu ona babam mı getirmişti? Bir lahit ya da tapmaktan çalmış, talaşlarla doldurarak paketlemiş ve bu düzgün, beyaz elin sıkı sıkı tutması için dünyanın öbür ucuna mı göndermişti?

"Barış ve refaha. İnşa edeceğimiz geleceğe!" Kafamı kaldırıp etrafımızı saran solgun, terli yüzlere bakma cesaretini

gösterdim; kadehleri avizenin prizmadan geçmiş gibi renklere ayrılan ışığında parlayıp sönüyor, alkışları etrafımda okyanus dalgaları gibi kırılıyordu.

Bay Locke'ın mengene gibi sıkın kolu gevşeyerek omuzlarımdan ayrıldı ve kendisi de çok daha kısık bir tonda konuştu. "Aferin, kızım. Saat on buçukta bizimle doğu tarafındaki sigara salonunda buluş, olur mu? Sana doğum günü hediyeni vermek istiyorum." Kastettiği "biz"i belirtmek için parmağıyla tembelce bir daire çizdi ve Cemiyet üyelerinin takım elbiseler içindeki güveller gibi onun etrafında toplanmış olduğunu fark ettim. Bay Havemeyer da aralarındaydı, bastonunun üzerinde duran eldivenli eli ve yüzünde safkan bir tiksinti türüyle beni izliyordu. Bad'ın sırtında, boynundan kuyruğuna kadar uzanan tüyler avucumun altında diken diken oldu ve kendisi de öyle boğuk şekilde hırladı ki denizin altında gerçekleşen bir depremi andırıyordu bu.

Döndüm ve kaskatı kesilmiş bacaklarla beni hemen arkamdan takip eden Bad'la birlikte, körlemesine başka tarafa atıldım. Güvenli, görünmez köşemizi hedefliyordum ama oraya ulaşmayı bir türlü başaramıyor gibiydim. Kalabalık baş döndüren rotalar izleyerek, girdap gibi bir o tarafa bir bu tarafa dönüyordu; ifadeleri sinsi, gülümsemeleri fazla genişti. Bir şey değişmişti – Locke'ın konuşması beni, sirkte dürtüle dürtüle ana gösteri alanına çıkarılmış isteksiz bir fil gibi ilgi odağı konumuna sürüklemişti. Geçtiğim sırada eldivenli parmakların tenime hafifçe değdiğini hissettim, kıvılcım saçır gibi dağılan kahkahaların titrek sesini duydum. Firketelerle tutturulmuş ve yanmış saçlarım şöyle bir çekiştirildi.

Kulağıma fazla yakın bir erkek sesi şöyle dedi: "Bayan January, öyle değil mi?" Morumsu-beyaz bir yüz tepemde belirdi, sarı saçları parlatılmış vaziyette kafatasına yapıştı ve altın kol düğmeleri parlayıp sönüyordu. "Bu ne biçim bir isim ki böyle, January?"

“Benimki işte,” diyerek sertçe yanıtladım. Bir seferinde babama bana bir ayın adını, özellikle de ocak kadar ölü, dondurucu soğuktan mahvolup gitmiş bir ayın adını vermesi için aklına neyin girdiğini ve bunun yerine sahip olabileceğim, kulağa daha normal gelen isimler olup olmadığını sormuştum. Bu güzel bir isim, demişti dövmelelerini ovuşturarak. Onu sıkıştırdığımda ise: *Annenin hoşuna gitmişti. Anlamı yani.*

(Zahmet edip de anlamına bakma. Webster sözlüğü şöyle diyor: *Yılın otuz bir gününü kapsayan ilk ayı. L. Januarius, fr. Janus, antik çağlardan bir Latin tanrısı. Ne kadar da aydınlatıcı.*)

“Bak şimdi, kabalık etme! Dışarıda benimle bir tur dolaşsana, olmaz mı?” Oğlan bana manalı manalı baktı.

Kendi yaşımda insanlarla fazla vakit geçirmemiştım ama beyefendilerin genç hanımları tek başlarına bir yaz gecesinin karanlık sıcağına çıkarmaması gerektiğini bilecek kadar okul hikâyesi okumuştım. Yine de ben gerçek anlamda bir hanımefendi değildim, öyle değil mi?

“Hayır, teşekkür ederim,” dedim. *Hayır* sözcüğünün var olduğunu bilen ama onunla hiç bizzat karşılaşmamış bir adamın afallamış ifadesiyle gözlerini kırıştırdı.

Daha yakına eğildi, nemli ellerinin teki dirseğıme doğru uzanıyordu. “Hadi ama...”

Gümüş bir şampanya tepsisi aramızda beliriverdi ve boğuk, dost canlısı olmayan bir ses şöyle dedi: “Size bir içki ikram edebilir miyim, efendim?”

Ücretli servis görevlilerinin jilet gibi siyah-beyaz üniforması içindeki Samuel Zappia’ydı bu.

Son iki yılda onu hemen hemen hiç görmemiştım, bu da büyük ölçüde, kırmızı Zappia bakkaliye arabası, sürücü bölümü kapalı, derli toplu siyah bir yük kamyonuyla değiştirilmiş olduğu ve artık çalışma odasının penceresinden ona el sallayamadığım içindi. Bay Locke’la birlikte arabayla dükkânın önünden bir-iki kez geçmiş ve Samuel’ı arka tarafa çıkmış, bir

kamyon kasasından un çuvalları indirir ve uzaklara dalmış, hayal kurar gibi bir ifadeyle göle doğru bakarken bulanık şekiller hâlinde şöyle bir görmüştüm. Hâlâ *The Argosy* dergisine abone miydi yoksa böyle çocuksu hevesleri terk mi etmişti diye merak etmiştim.

Şimdi ise bir kamera merceğinde tümüyle odağa girmiş gibi berrak ve belirgin görünüyordu. Teni hâlâ şu anlaşılmaz şekilde zeytuni diye bilinen altın-esmer renkteydi; gözleri hâlâ kara ve cilalı yapraktaşları kadar parlaktı.

O gözler şimdi, yalandan bir kibarlıkla soruyormuş havasında kaldırılmış kaşların altından sabit, soğukkanlı bir bakışla sarışın beyefendinin üzerine çevrilmişti. O dik bakışta insanı huzursuz eden bir şey vardı, bu öyle bariz şekilde boyun eğmez bir şeydi ki adam yarım adım geriledi. Samuel'a, genellikle hizmetçileri durumu telafi etmek için telaşla koşturmaya sevk eden, üst sınıf bir kızgınlık ifadesiyle baktı.

Fakat Samuel yerinden kıınıldı. Gözlerinde delice, muzır bir parıltı belirdi, sanki daha ziyade genç adamın onu azarlamaya kalkmasını umuyordu. Samuel'ın omuzlarının kolalı takım elbise ceketinin dikişlerini iterek zorlayışını, ağır tepsiyi tutan bileğinin sırmı gibi görüntüsünü fark etmemek elimde değildi; onun yanında sarışın adam kabarmamış bir hamur kadar soluk ve peltemsi görünüyordu.

Beyefendi ince dudakları kıvrılmış vaziyette dönüp gitti ve seğirterek yaşlılarının koruma alanına döndü.

Samuel ise ışıldayan, altın sarısı bir kadehi havaya kaldırarak akıcı bir hareketle bana döndü. "Doğum günü kızı için belki?" ifadesi tamamiyle yumuşaktı.

Doğum günümü hatırladı. Elbisem birdenbire kaşındırıp sıcağından bunalıyormuş gibi geldi. "Teşekkür ederim. Beni, şey, kurtardığın için."

"Ah, ben sizi kurtarmıyordum, Bayan Scaller. Ben o zavallı çocuğu tehlikeli bir hayvandan kurtarıyordum." Başını Bad'a

doğru eğdi; Bad ise sırtındaki tüyler havaya dikilmiş ve dudakları dişlerinin üzerine doğru kıvrılır hâlde geri çekilmekte olan adamı izliyordu.

“Ah.” Sessizlik. Binlerce kilometre uzakta olmayı diledim. Adı Anna ya da Elizabeth gibi bir şey olan ve kurmalı, mekanik bir kuş gibi gülüp her zaman tam da ne söyleneceğini bilen sarı saçlı bir kız olmayı diledim.

Samuel’in gözlerinin kenarları kıvrıldı. Kuru ve yaz sıcaklığını taşıyan elleriyle, parmaklarımı şampanya kadehinin bacağına doladı. “Yardıma dokunabilir,” dedi ve yeniden kalabalığın içinde gözden kayboldu.

Şampanyayı öyle hızlı kafama diktim ki baloncuklar burnumda fışkırdı. Salon boyunca ilerlediğim sırada birkaç gümüş tepsiyi daha yağmaladım ve sigara salonuna ulaştığımda adımlarımı çok büyük bir titizlikle atıyor ve renklerin görüş alanımın kıyısında çalkalanıp aralara sızışını fark etmemeye çalışıyordum. Kara örtümün, bütün gün etrafıma kıvrılmış olan o görünmez Şey’in, titreşip durur ve eğilip bükülür gibi bir hâli vardı.

Kapının dışında bir nefes aldım. “Hazır mısın, Bad?” Bana hitaben köpek tarzında iç geçirdi.

İlk izlenimim, son görüşümden bu yana odanın kayda değer ölçüde küçülmüş olduğu yönündeydi; gerçi şu da vardı ki burayı hiç mavimsi dumandan taşlar takan ve boğuk uğultular hâlinde sohbet eden bir düzine erkekle tıka basa doluyken görmemiştim. Bunun benim katılmama asla izin verilmemiş şu önemli, herkese açık olmayan toplantılardan biri olduğunu anladım; gerçek kararların verildiği, gecenin geç vaktinde gerçekleşen şu sarhoş erkek meclislerindendi. Memnun olmuş ya da onur duymuş gibi hissetmem gerekirdi ama onun yerine, genzimde acı bir şeyin tadını aldım.

Bad, puro ve derinin iç içe geçmiş pis kokusu karşısında hapşırdı ve Bay Locke bize döndü. “Gelmişsin, cici kız. Gel,

otur.” Odanın kabaca ortasında bulunan, sırtı yüksek bir koltuğu işaret etti, koltuğun etrafında da Arkeoloji Cemiyeti’ne mensup adamlar bir portre için ressama poz verir gibi dizilmişti. Havemeyer vardı, sansar kılıklı Bay Ilvane ve önceki partilerle ziyaretlerden tanıdığım diğerleri vardı: boynunda siyah bir kurdeleyle kırmızı dudaklı bir kadın; iştahlı bir gülümsemesi olan genç sayılabilecek bir adam; uzun, kıvrık tırnaklı, beyaz saçlı bir adam. Uzun çimlerin içinden sessizce ilerleyen yirtıcılar gibi gizemli bir havaları vardı.

Avlanıyormuş gibi hissederek koltuğa iliştim.

Bay Locke’ın eli o akşam ikinci kez omzuma indi. “Bu akşam seni buraya ufak bir duyuru için çağırdık. Dikkatle ve uzun uzun düşünüp tartıştıktan sonra meslektaşlarım ve ben sana epey ender rastlanan ve çok da rağbet gören bir şey teklif etmek istiyoruz. Bu alışılmışın çok dışında ama biz senin, ah, eşsiz durumunun buna hak kazandırdığı kanaatindeyiz. January,” –dramatik bir duraksama– “sana Cemiyet’te resmi üyelik teklif etmek istiyoruz.”

Ona bakarak gözlerimi kırıştırdım. Doğum günü hediyem bu muydu? Acaba memnun olmam mı gerekiyordu diye merak ettim. Acaba Bay Locke benim, küçük bir kızken, onun aptalca cemiyetine katılmayı ve maceralar yaşayıp nadir ve kıymetli nesneler toplayarak dünyanın dört bir yanında gezmeyi nasıl da hayal ettiğimi biliyor muydu?

O acı tat geri döndü, bir de dilimin üzerinde kor sıcaklığında yanan başka bir şey. Yutkunarak onu geriye ittim. “Teşekkür ederim, efendim.”

Bay Locke’ın eli candan tebriklerle bana iki kez pat pat vurdu. Adam resmî kabul süreci ve Kurucu’nun –selam duran bir asker havasındaki şu büyük K harfine baksana– huzurunda gerçekleştirilmesi gereken belli tören ve yeminler hakkında başka bir konuşmaya atıldı ama ben dinlemiyordum. Ağzımdaki yanma güçleniyor, dilimi haşlıyordu ve görünmez örtüm

etrafımda kül ve kömüre dönüşerek dağılıyor, parçalara ayrılıyordu. Beni çevreleyen odanın ısıyla dolup taşarak titreşir gibi bir hâli vardı.

“Teşekkür ederim,” diyerek araya girdim. Sesim tekdüze, neredeyse ruhsuzdu; mesafeli bir hayretle dinledim. “Ama korkarım davetinizi geri çevirmek durumundayım.”

Sessizlik.

Kafamdaki gümüşü gözlü bir ses benimle tıslar gibi dişlerinin arasından konuşuyordu –*uslu bir kız ol, haddini bil*– ama kanımda gümbürdeyen alkol onu bastırıyordu. “Demek istediğim, neden sizin Cemiyet’inize katılmak isteyeyim ki gerçekten? Daha cesur ve daha iyi adamlara gidip sizin için bir şeyler çalsın diye para ödeyen bir grup müşkülpesent, ihtiyar aristokrat. Hem o çalıştırdığınız adamlardan biri kaybolacak olsa onun yasını tutuyormuş numarası bile yapmazsınız. Yalnızca devam edip işinize bakarsınız... sanki hiçbir şeyin... sanki o adamın önemi...” Konuşmayı kestim, nefes nefese kalmıştım.

İnsan bir odayı şoka sokarak mutlak sessizliğin içine düşürene kadar bir evin ne kadar çok sayıda ufak ses çıkardığını fark etmiyor: sarkaçlı saatin tik takları; yaz esintisinin pencere camlarına çarpan uğultusu; zemin kirişlerinin yüz çift pahalı ayakkabının altında gıcırdayışı. Dizginlenmeye ihtiyacı olan oymuş gibi Bad’ın tasmaına yapıştım.

Bay Locke’ın eli omzumun üzerinde kasıldı ve cömert gülümsemesi diş sıkan, acı vericiymiş gibi görünen bir şeye dönüştü. “Özür dile,” dedi bana tek solukta.

Çenem kilitlendi. Bir parçam –Bay Locke’ın uslu kızı, asla şikâyet etmeyen, haddini bilen ve gülümseyen, sonra yine gülümseyen, gülümsedikçe gülümseyen kız– kendini onun ayaklarının dibine atmak ve affedilmek için yalvarmak istiyordu. Fakat benliğimin büyük bölümü ölmeyi yeğlerdi.

Locke’ın gözleri benimkileri buldu. Dondurucu, çelik ren-

ginde, yüzüme bastırılan iki soğuk el gibi zorlayarak içime işleyen gözler...

Tükürür gibi, “Affedersiniz,” dedim. Cemiyet mensubu adamlardan biri ani bir sesle alaycı bir kahkaha patlattı.

Bay Locke’ın sıkılmış durumdaki dişlerini gevşetmek için çaba sarf etmesini izledim. “January. Cemiyet çok eski, çok güçlü ve çok prestijli bir...”

“Ah, evet, çok *prestijli*,” dedim, küçümseyici bir tavırla. “Babam gibi insanların katılması için fazla prestijli, hem de sizin için ne kadar çok çöp çalarsa çalsın, siz de onu gizlice açık artırmada satarak ne kadar çok para kazanırsanız kazanın. Ben kaydolmak için yeterince açık tenli miyim, durum bu mu? Fikir edinmek için bakabileceğim bir çizelge var mı?” Onlara dişlerimi göstererek konuştum. “Belki öldüğüm zaman içinizden biri beni insanla maymun arasındaki bir tür kayıp halka olarak kafatası koleksiyonuna ekleyebilir.”

Bu seferki sessizlik mutlakı, sanki sarkaçlı saat bile çıt çıkmayacak kadar hakarete uğramıştı.

“Görünüşe göre resmen hoşnutsuz ufaklığın tekini yetiştirmişsin, Cornelius.” Olabilecek en saf kötü niyeti sergileyen bir gülümsemeyle ve yakılmamış bir puroyu eldivenli parmaklarında hızla döndürerek izleyen Bay Havemeyer’di bu. “Seni sahiden uyarmıştık, öyle değil mi?”

Bay Locke’ın nefes aldığını hissettim, beni savunmak için mi yoksa azarlamak için miydi bilemedim ama artık umurumda da değildi. Bununla işim bitmişti, onlarla, uslu bir kız olup haddimi bilmek ve önüme attıkları her bir itibar kırıntısına minnettar olmakla işim bitmişti.

Şampanyanın kafamın içinde insanı hasta edercesine vızıldadığını hissederek ayağa kalktım. “Doğum günü hediyem için teşekkür ederim, beyler.” Sonra da döndüm ve hemen arkamdan hızlı hızlı gelen Bad’la birlikte yürüyerek koyu renk vernikli kapılardan dışarı çıktım.

Kalabalık daha terli, daha gürültücü ve daha sarhoş bir hâl almıştı. Hortlakları andıran ifadelerle etrafımda dönüp duran, üzerine yeşil ışık vurmuş suratlarla, bir Toulouse-Lautrec tablosunun içinde mahsur kalmak gibiydi bu. Baştan aşağı dişlerden ve parlak bronz renkte tüylerden ibaret hâliyle Bad'ı üzerlerine salmak istedim. Sesim kısılana kadar çığlık atmak istedim.

Havaya bir kapı, başka bir yere açılan bir kapı çizmek ve içinden geçmek istedim.

Gümüş tepsi dirseğimin dibinde yeniden belirdi. İlk hava ensemeye doğru fısıldadı: "Dışarıya gel, batı kanadına. Beş dakika." Tepsi ortadan kayboldu ve ben de Samuel'in geri dönüp gevezelik eden güruhun içine sessizce dalışını izledim.

Bad'la ikimiz, kendimizi cehennemden fırlama bir peri balosunun kaçkınları gibi hissederek batı kanadı kapısından dışarı sıvıştığımızda, Samuel'i yalnız başına bulduk. Elleri ceplerinde, Locke Konutu'nun hâlâ sıcak durumdaki tuğlalarına yaslanmıştı. Derli toplu garson kıyafeti, yakın zamanda bir firar girişimine uğramış gibi görünüyordu; kravatı gevşetilmiş ve kırışmış, gömlek kollarının düğmeleri açılmış, koyu renk ceket ortadan kaybolmuştu.

"Ah, gelip gelmeyeceğinden emin değildim." Gülümsemesi nihayet gözlerinden öteye uzandı.

"Evet."

Sessizliklere dayanmak dışarıdayken daha kolay oluyor. Talihsiz bir yaratığı arayarak bir sıra çalı çiti boydan boya eşeleyerek Bad'ın gürültülü soluma seslerini ve Samuel kabaca sarılmış bir sigarayı yakarken bir kibritin çakılmasından gelen tıslamayı dinledim. Samuel'in gözlerinde ikiz alevler parladı.

Samuel bir nefes çekti ve inci gibi bir bulut bıraktı. "Dinle, ben... biz neler olduğunu duyduk. Bay Scaller'a yani. Üzgünüm..."

Ne kadar üzgün olduğunu, bunun ne kadar trajik ve ani olduğunu, vesaire, söyleyecekti ve buna dayanamayacağımı aniden oluşan bir netlikle kavradım. Hangi delice öfke patlaması benim esip gürleyerek Cemiyet toplantısından çekip gitmeme olanak tanıdıysa şimdi bozulup soğumuş ve beni çok yalnız bırakmıştı.

Birdenbire Bad'ı işaret ederek Samuel lafını bitiremeden araya girdim. "Onu bana neden verdin? Hiç ciddi ciddi söylemedin." Bir kasaba piyesindeki başarısız bir aktör gibi sesim fazla yüksek ve sahte tımlıydı.

Samuel'in kaşları kalktı. Bad'ın tarla faresi boyutunda bir şeyi neşeyle çatırdatarak yiyişini izledi ve sonra da bana doğru tek omzunu silkti. "Çünkü yalnızdın." Sigarasını yanındaki tuğlaya bastırıp bükerek söndürdü ve şöyle ekledi: "Hem insanların sayıca azınlıkta kaldığını görmekten hoşlanmam. Bay Locke ve şu ihtiyar Alman kadın, peh. Senin tarafında olacak birine ihtiyacın vardı. Tıpkı Robin Hood'un bir Küçük John'a ihtiyaç duyması gibi, ha?" Gözleri bana doğru parladı; Sherwood Ormanı oyunlarımızda ona hep Küçük John'u oynatır, ihtiyaca göre dönüşümlü olarak Dale'li Alan ya da Keşiş Tuck yapardım. Samuel, boğazına takılan fare kemiklerini yerinden oynatmak için bir dizi nahoş kuru öksürük sesi çıkarmakta olan Bad'ı işaret etti. "Bu köpek var ya, o senin tarafında."

Böylesine gelişigüzel, farklı düşüncelerden arınmış bir iyilik. Kendimi daha yakma eğilirken buldum, kaybolmuş bir geminin bir deniz fenerine doğru yana eğilmesi gibi ona doğru eğiliyordum.

Samuel hâlâ Bad'ı izliyordu. "Bu aralar çok yüzüyor musun?"

Ona bakarak gözlerimi kırıştırdım. "Hayır." Onunla ikimiz çocukken gölde kollarımızı bacaklarımızı çırpıp su sıçratarak saatler geçirirdik ama yıllardır suya ayağımı bile sok-

mamıştım. Büyüme yolunda ilerlerken bir şekilde kaybettiğim şeylerden sadece biriydi bu.

Samuel'ın yarım yamalak gülümsemesinin çarpık kenarını yakaladım. "Ah, o hâlde idmansızsın. Şimdi seni yenebileceğime bir çeyrekliğine bahse girerim."

Yarışlarımızı hep o kaybederdi, muhtemelen bunun sebebi de ailesinin dükkânında işlere yardım etmek zorunda olması ve benim alıştırma yapmak için sahip olduğum sonu gelmez yaz öğleden sonralarından mahrum olmasıydı. "Hanımefendiler bahse girmez," dedim resmi bir tavırla. "Ama bahse girecek olsam fazladan yirmi beş sentim olurdu."

Samuel güldü –küçüklüğümde beri duymadığım çocuksu, ölçüsüz bir ses– ve ben de ona epey şapşalca gülümseyerek karşılık verdim. Sonra ise nasıl olduysa, yüzünü görebilmek için kafamı yukarı çevirmek zorunda kalacağım şekilde, birbirimize daha yakın duruyorduk ve bütün, ter, bir de yeni biçilmiş çim gibi sıcak ve yeşil bir şeyin kokusunu alabiliyordum.

Birazcık çılgın gibi *On Bin Kapı*'yı, Adelaide'in kısacık tek bir şüphe ânı olmaksızın sonbahar takımyıldızları altında kendi hayalet çocuğunu öpüşünü düşündüm. Onun gibi olmayı diledim: yırtıcı ve korkusuz, ansızın bir öpücük kondurabilecek kadar cesur.

Uslu bir kız ol.

Uslu olmanın canı cehenneme.

O düşünce baş döndürücü, sarhoş ediciydi – bu gece şimdiden çok fazla kuralı çiğnemiş, onları ardımda paramparça olmuş ve ışıldar hâlde bırakmıştım – bir tane daha olsa ne çıkardı ki?

Sonra Bay Locke'ın, sigara salonundan hışımla çıktığım sıradaki yüzünü kafamda canlandırıdım –ağzının çevresindeki kaskatı öfke çizgileri, buz tutmuş gri gözlerindeki hayal kırıklığı– ve midem buz kesti. Babam artık yoktu ve Bay Locke olmazsa dünya üzerinde hiçbir şeyim olmazdı.

Bakışlarımı yere indirdim ve serinleyen gece havasında birazcık ürpererek uzağa çekildim. Samuel'in nefes verişini duyduğumu sandım.

Nefes alma işinin sırrını yeni baştan öğrendiğim kısa bir sessizlik oldu. Sonra Samuel usulca şöyle sordu: “Şu an başka bir yere gidebilseydin bu neresi olurdu?”

“Neresi olursa. Başka bir dünya.” Bunu söylerken mavi Kapıyı ve deniz kokusunu düşünüyordum. Yıllardır aklımdan geçirmemiştım ama Adelaide'in hikâyesi bunu hafızamın yüzeyine çekmişti.

Samuel bana gülmedi. “Ailemin Champlain'in kuzey ucunda bir kulübesi var. Eskiden her yaz tam bir haftalığına giderdik ama babamın sağlığı, bir de dükkân olunca... Yıllardır gitmiyoruz.” Samuel'i daha önce tanıdığım hâliyle hayal ettim; yaşça küçük, kolları sıırım gibi ve ışık yayar gibi görünecek kadar yanık tenli. “Çok büyük ya da çok güzel bir kulübe değildi—dışında çıkıntı yapan paslı bir soba borusuyla, yalnızca sedir kiremitten bir kutu— ama çok ıssız, kendi adasının kıyısında. Pencerelerden dışarı baktığında göl suyu, gökyüzü ve çam ağaçlarından başka hiçbir şey yok.

“Tüm bunlardan bıkıp usandığımda,” derken elini öyle geniş bir alanı kapsayacak şekilde salladı ki yalnızca Locke Konutu'nu değil, içindeki her şeyi, ithal şarapların her bir pahalı şişesini, her bir çalıntı hazineyi, onu bir an olsun görmeksizin Samuel'in tepsisinden bir kadeh alan kuş sesli her bir banker eşini dâhil ediyormuş gibi göründü, “o kulübeyi düşünürüm. Orası papyonlardan ve takım elbise ceketlerinden, zengin adamlarla fakir adamlardan ve aralarındaki mesafeden çok uzakta. Ben de gidebilsem oraya giderdim işte.” Gülümse-di. “Başka bir dünya.”

Birdenbire onun hâlâ hikâye yayımlayan gazetelerini ve macera romanlarını okuduğundan, hâlâ gözlerini uzak ufuklara çevrilmiş hâlde tuttuğundan epey emin oldum.

Arzuları senin kendi arzularına böylesine yakın tarzda sekillenmiş birine rastlamak son derece tuhaf bir his, bir aynada yansımana doğru uzanıp parmak uçlarının altında sıcak bir ten bulmak gibi. Eğer bir gün olsun o büyü, müthiş simetriyi bulacak kadar şanslı olursan, umarım onu iki elinle birden kapıp bırakmayacak kadar da cesur olursun.

Ben değildim. O zamanlar yani.

“Geç oldu. Ben içeri giriyorum,” diye ilan ettim ve bu ifadenin sertliği, kendi etrafımıza çizdiğimiz mucizevi çemberi, tebeşirden bir çizgiyi üzerinden geçerek dağıtan bir ayakkabı gibi sildi. Samuel gerildi. Onun yüzüne bakacak gücü kendimde bulamıyordum –yaptığıma karşılık üzüntü mü görürdüm yoksa suçlama mı? Benimkine denk bir arzu mu yoksa çaresizlik mi?– onun yerine yalnızca Bad’a ıslık çaldım ve dönüp gittim.

Kapıda duraksadım. “İyi geceler, Samuel,” diye fısıldadım ve içeri girdim.

Oda karanlıktı. Ay ışığı, şimdi yerde buruş buruş duran fildişi rengi elbisenin, Jane’in yastığına dayalı saçlarının, Bad’ın bana iyice yaslanmış omurgasının kıvrımının etrafına soluk kenar çizgileri çiziyordu.

Şampanya dalgasının geri çekildiğini ve beni talihsiz bir deniz yaratığı gibi kıyıya vurmuş hâlde bırakıp gittiğini hissederek yatakta yattım. O dalganın yokluğunda Şey –ağır, siyah, boğucu– bütün akşam baş başa kalmamızı beklemiş gibi geri döndü. Tenimin üzerinden yağ kayganlığında akıp gitti, burun deliklerimi doldurdu, genzimde toplandı. Kulağıma kayıp, yalnızlık ve küçük öksüz kızlar hakkında hikâyeler fısıldadı.

Bir zamanlar January adında, annesi ve babası olmayan bir kız vardı.

Locke Konutu’nun ağırlığı, kırmızı taş, bakır ve tüm o kıymetli, gizli, çalıntı şeyler, üzerime yüklenip bastırdı. O ağır-

lığın altında yirmi ya da otuz yıldan sonra benden geriye ne kalırdı ki?

İçimden kaçıp gitmek ve bu üzücü, çirkin masalın dışına çıkana dek koşmayı sürdürmek geldi. İnsanın kendi hikâyesinden kaçıp gitmesinin yalnızca tek bir yolu vardır ve o da sessizce bir başkasınıninkine sokulmaktır. Deri ciltli kitabı şiltemin altında sıkıştırdığım yerden çıkarıp onun o mürekkep ve macera kokusunu içime çektim.

Onun içinden geçip başka bir dünyaya çıktım.

İkinci Bölüm

Bayan Larson'ın Daha Fazla Kapı Keşfedişi ve Belgelenmiş Tarihten Kopuşu

*Vakitli bir ölüm – St. Ours'un hortlak cadıları –
Aç yıllar ve erdikleri nihayet*

Larson Ana, 1885 yılının amansız mart ayında, erken çıkan nergislerin sert ayaz ve don yüzünden mahvolmasından bir hafta sonra ve torununun on dokuz yaşına basmasından sekiz gün önce öldü. Larson halaları için annelerinin ölümü büyük bir imparatorluğun çöküşü ya da bir dağ sırasının yıkılmasıyla eşdeğer, neredeyse anlaşılması imkânsız bir trajediydi ve bir süreliğine ev halkı dağınık, amaçsız bir yas hâli içine düştü.

Yas tutmak kendine dönük bir iştir; bu nedenle Larson kadınlarının Adelaide Lee'ye pek dikkat edememiş olması bizi şaşırtmamalı. Ade onların ihmaline minnettardı – zira halaları onun çehresine dikkatle bakmış olsaydı, onu çaresizlik ya da üzüntüden çok uzak bulacaktı.

Ade, yün elbisesi hâlâ siyah bakkam boyası kokar hâlde büyükannesinin ölüm döşeginin yanı başında dikilirken, bir fidanın ihtiyar orman devlerinden birinin artık istirahat etmek üzere tüm ihtişamıyla yere yıkılışını izlediği sırada hissedebile-

ceği şekilde hissetmişti: Hürmetle karışık bir hayret içindeydi ve belki birazcık da korkmuştu. Fakat Larson Ana'nın son nefesi kaburgalarından hırıl hırıl döküldüğünde, Ade genç fidanın keşfedeceği şeyin aynısını keşfetti: İhtiyar ağacın yokluğunda, tepesindeki dal ve yaprak örtüsünde bir açıklık oluşmuştu.

Ade, hayatında ilk kez, özgür olduğunu sezmeye başladı.

Önceki birkaç yıl boyunca özgür olmadığı doğru sayılmazdı. Hatta o devirlerdeki başka genç kadınlara kıyasla başboş ve meşuliyetsiz bir hayat sürmüştü. Kanvas pantolonlar giymesine ve erkek modeli iş şapkaları takmasına izin veriliyordu, bunun başlıca sebebi de halalarının en sonunda onun eteklerini şık ve derli toplu tutma işinden ümidi kesmesiydi; hiçbir seçkin genç bekarı ağına düşürmesi beklenmiyordu çünkü halaları topluca erkeklere pek de hoş gözle bakmayan bir görüşü paylaşıyordu; okula gitmeye ya da iş bulmaya zorlanmadı; ayrıca başını alıp gitme alışkanlığı teşvik edilmiyorsa da halaları en azından bu duruma boyun eğmişti.

Fakat Ade yine de kayışıyla onu Larson çiftliğine geri çeken, görünmez bir tasmanın boğazında durduğunu hissediyordu. Kuzeye doğru bir tren yolculuğu yapıp yabancıların tütün ambarlarında uyuyarak iki, dört ya da altı günlüğüne ortadan kaybolabilirdi ama sonunda her zaman dönüp dolaşıp eve geri gelirdi. Larson Ana düşmüş kadınlar hakkında yaygara koparır, halaları dudak bükerek ve Ade de uykuya kederli kederli dalıp rüyasında kapılar görürdü.

Kayışı yıllar içinde gevşeyip aşındı, ta ki yalnızca sevgi ve ailevi sadakatten ibaret tek bir ipliğe dönüşene dek. Larson Ana'nın ölümiyle o iplik de koptu.

Kafese kapatılmış yaratıkların ve kısmen ehlileştirilmiş genç kızların pek çoğunda olduğu gibi, Ade'nin de sahiden gidebileceğinin farkına varması birkaç hafta sürdü. Büyükanesinin, çiftliğin öte tarafındaki topak topak, sarmaşıklar içinde kalmış arsada gerçekteşen defin merasimine kaldı ve Bay

Tullsen'a, kireç taşından bir mezar taşının üzerine yazı yazması için (ADA LARSON BURADA YATİYOR, 1813-1885, SON DERECE KIYMETLİ BİR ANNE) ödeme yaptı, üç hafta sonra da nabzının uygun adım yürüyüş ritminde boğazında atmasıyla uyandı. Aydınlık bir ilkbahar sabahıydı, vaatle doluydu. Çoğu yolcu bu tür havalara aşinadır –rüzgârın batıya doğru ve ılık ılık estiği ama zeminin hâlâ ayak tabanlarınızı dondurduğu, ağaçlardaki tomurcukların açılmaya ve havaya gizli ilkbahar deliliğiyle rayiha saçmaya başladığı zamanlar– ve o günlerin yola çıkmak için özel olarak yaratıldığını bilirler.

Ade de yola çıktı.

Halalarının her biri o sabah sırayla, en yaşlıdan en gence, yanaklarına kondurulmuş birer öpücük aldı. Şayet öpücükler her zamankinden daha içten olduysa ve yeğenlerinin gözlerinde hararetle bir ısıltı vardiysa da fark etmediler. Yalnızca Lizzie Hala kafasını haşlanmış yumurtasından kaldırıp baktı.

“Nereye gidiyorsun, çocuk?”

“Kasabaya,” dedi Ade, düz ve sakın bir sesle.

Lizzie Hala, yeğeninin niyetlerini omuzlarının öne eğiminden, gülümsemesinin çarpıklığından okuyabiliyormuş gibi ona uzun bir an boyunca baktı. “Peki,” diyerek iç geçirdi en sonunda, “geri döndüğünde biz burada olacağız.” Ade o zaman onu zar zor duymuştu, serbest bırakılmış bir kuş gibi çoktan mutfak kapısından dışarı seğirtiyordu; ama daha sonra o sözlerle geri dönecek ve kendini avutmak için onları, aşına aşına deredeki taşlar gibi pürüzsüz oluncaya dek ovuşturacaktı.

İlk olarak çökmeye yüz tutmuş ahıra gitti ve bir çekiç, bir cep dolusu kare başlı çivi, at kılından bir boya fırçası ve *Prusya Mavis*i diye etiketlenmiş paslı bir boya tenekesi bulup çıkardı.

Malzemelerini batıya, eski çayıra doğru götürdü. Zaman arazinin üzerinden çok yumuşak adımlarla geçmişti. Kısa süreligine zengin bir komşu tarafından biçilmiş ve kurutmalık

ot ekilmiş ama sonra yeniden terk edilmişti; birkaç topograf ekibi, nehir kıyısı boyunca uzanacak bir gemicilik şirketinin inşaatını yapma niyetleriyle etrafta telaşla koşturmuş ama zemini fazla alçak, nehir seviyesine fazla yakın bulmuştu. Şimdi ise yalnızca üzerinde buranın özel mülk olduğunu belirten ve izinsiz girmekten kaçınılmasını öneren teneke bir levha bulunan, paslı bir sıra dikenli tel vardı. Ade hızını kesmeden eğilip onun altından geçti.

Kulübenin keresteleri hiç bütünüyle temizlenip kaldırılmamış, hanımeli ve şekerciboyalarının oluşturduğu yabani ot dolu bir kargaşa içinde çürümeye bırakılmıştı. Ade, yeraltı nehirleri gibi derinden ve sessizce akıp giden düşünceleriyle eski kalasların önüne çömeldi ve yığının içinde çürümemiş ahşap, destek parçaları, eski menteşeler arayıp buldu. Amca ya da erkek kardeşlerin olmadığı çiftlik yaşamı ona vasatın üstünde marangozluk becerileri bırakmıştı ve bir çerçeveye kabaca şekillendirilmiş bir kapı için parçaları bir araya getirmesi yalnızca aşağı yukarı bir saat sürdü. Çerçeveyi toprağa çaktı ve parçalardan birleştirilmiş kapısını onun içine astı. Kapı nehir esintisinde gıcırdadı.

Ancak işini tümüyle bitirdiğinde ve kapı koyu, kadife gibi bir okyanus mavisine boyandığında ne yapmakta olduğunu tam olarak anladı: Oradan gidiyordu, belki de çok uzun süreliğine hem de ve arkasında bir şey bırakmak istiyordu. Hayalet çocuk ve kulübeyle olan anısının işareti olacak, Larson Ana'nın mezar taşı gibi bir tür anıt ya da hatırlatıcı. Aynı zamanda bir gün kapının yeniden açılabileceğini ve başka bir yere çıkabileceğini, en azından birazcık da olsa, umut etmemek de elinde değildi. Bu, benim hatırı sayılır tecrübelerime göre yersiz bir umuttu. Kapılar bir kez kapandı mı yeniden açılmaz.

Ade, halalarının aletlerini bıraktı ve kasabaya uzanan kısacık kilometreleri yürüdü. Sonra saçlarını, kafatasına yaslanmış uyuyan bir hayvan gibi duracak kadar biçimsiz ve yıp-

ranmış deri bir şapkanın altına sıkıştırdı ve uygun olabilecek bir buharlı gemi beklemek için uzun adımlarla rıhtım alanına ilerledi. Bu da, aynı şekilde, bir plan oluşturmaktan çok kendisinden daha büyük ve daha deli bir güç tarafından alınıp götürülerek akıntı yönünde nehirden aşağı yüzmek gibiydi. Ade buna karşı koymadı, onun yerine görünmez suların başının üzerine kapanarak onu içine almasına müsaade etti.

Onu güverte tayfası olarak alacak kadar çaresiz durumda olan bir buharlı gemi bulana kadar iki gün boyunca aylak aylak oyalanıp yalvarması gerekti. Önünü kesen şey cinsiyeti değildi; çizgili olacak şekilde boyanmış pantolonuyla son derece bol koton gömleği yeterli gizliliği sağlıyordu ve yüzünde güzelliğin kenarından dolanıp yakışıklılığa daha yakın bir yere konan çilli, kemikli bir şekil hâkimdi.

(Bu, en azından, şayet Ade onlardan birine bir kez olsun poz vermiş olsa bir dagerreyotipi fotoğraf makinesinin kaydetmiş olacağı şeydi. Fakat fotoğraflar da tıpkı aynalar gibi adı çıkmış yalancılarıdır. İşin gerçeği şu: Eğer güzelliği bir ruhun merkezinde bulunan, dokunduğu her şeyi tutuşturan bir tür hayati, yırtıcı yanma hâli olarak anlıyorsak, Adelaide benim bu dünyada ya da başka herhangi bir dünyada gördüğüm en güzel varlıktı.)

Fakat yine de gözlerindeki bir şey bilge gemicileri teredüde düşürüyordu – serbestlik ve korkusuzluğa, kendi geleceğinden tehlikeli bir biçimde kopmuş birine işaret eden bir şey. *Güneyli Kraliçe*'nin, nehrin yukarı tarafında üç sarhoşla bir hırsız işe almış, tecrübesiz bir kaptan tarafından idare ediliyor olması düpedüz şanstı; adam onların yerine başkalarını getirmeye öyle can atıyordu ki Ade'yi adından ve gideceği yerden başka hiçbir şey sormaksızın işe aldı. *Kraliçe*'nin seyir defteri bu soruların yanıtlarını da *Larson* ve *Başka Yer* diye kaydediyor.

İşte bu anda, tam da Ade'nin ayakları dans eder gibi yol alarak bir Mississippi vapurunun beyaz badanalı güverte tahtala-

rına çıkarken duraklamak durumundayız. Bayan Larson'ın şu âna kadarki hayatı alışılmışın dışında bir hikâyeydi ama gizemli ya da bilinmez değildi. Bir kızın büyüüp yetişmesine dair orta hâlli bir anlatım yaratmak için mülakat ve kanıtları derinlemesine inceleyerek bir tarihçi gibi hareket etmek mümkün oldu. Fakat bu andan itibaren Ade'nin hikâyesi daha muazzam, daha tuhaf ve daha çılgınca bir hâl alıyor. Ade, kenardan kenardan ve görülmeden, belgelenmiş tarihin çatlaklarından tıpkı dumanın yoğun bir orman örtüsü içinden yükseldiği şekilde kayar gibi geçip giderek masal ve halk hikâyelerinin içine adım atıyor. Hiçbir âlim, ne kadar zeki ya da titiz olursa olsun, sayfa üzerinde duman ve efsanenin haritasını çıkaramaz.

Ade'nin kendisi de bir elin parmaklarını geçmeyecek sayıda tarih ya da ayrıntıdan fazlasını açığa vurmayı reddetmiş bulunuyor ve bundan böyle, ayrıca hayatının bundan sonraki uzun yıllarını kapsayacak şekilde, hikâyemiz bir dizi dağınık, anlık bakışa dönüşmek durumunda.

Şu hâlde Güneyle Kraliçe'de geçirdiği aylar konusunda bilgi sahibi değiliz. İş ona uygun muydu değil miydi, mürettebat-taki çalışma arkadaşları ona hayran mı olmuştu yoksa ondan ürkmüş müydü ya da kıyı boyunca hızla geçip giden çamur rengi kasabalar hakkında ne düşündü, bilemiyoruz. Bazen yüzü güney rüzgârına doğru çevrilmiş hâlde güvertede durup çocukluk dünyasının küçüklüğünden kurtulmuş gibi hissedip hissetmediğini bilemiyoruz; gerçi daha sonra çok farklı bir yerde, çok farklı bir gemide, uzaklara, ufka, bizzat ruhu açılmış ve orayla buluşmak için uzanmış gibi bakarken görülmüş.

Çok muhtemel görünmesine rağmen, hortlak cadı hikâyesini ilk olarak nehrin bir ucundan öbürüne gidip geleerek çalışırken mi duydu, onu bile bilmiyoruz. Bu âlimin tecrübeleri, hikâyelerin, gümüşü deniz kızları gibi arkalarından takip ederek, gemilerin yanı sıra nehirlerin bir ucundan öbürüne süzülüp durduğu yönünde olmuştur ve hortlak cadı ri-

vayeti de muhtemelen o günlerde aralarında yüzüyordu. Belki de hikâye Ade'ye eski çayırındaki perili kulübeyi hatırlatmış ve on beş yaşındaki hâlinin toz tutmuş ümitlerini uyandırmıştı. Ya da belki yalnızca ilgisini çekmişti.

Kesin olarak söyleyebileceğimiz tek şey şu: 1886 yılının ılık kış mevsiminde Adelaide Larson, New Orleans'ın Algiers bölgesindeki St. Ours malikânesine girdi ve on altı gün boyunca tekrar görünmedi.

Bu noktada, kapıdan geçmesinden önce Ade'yle konuşan iki bölge sakininin tanıklığına bel bağlamak durumundayız. Ben onların izini sürüp anılarını kayıt altına almayı başarana kadar uzun yıllar geçmiş olsa da Bay ve Bayan Vincente LeBlanc aktarımlarının kesinlikle doğru olduğu çünkü bizzat koşulların son derece eşsiz olduğu konusunda ısrarcı oldu. Akşam saat onda, keyifli bir ruh hâli içinde bir dans salonundan çıkmalarının ardından Homer Caddesi boyunca geziniyorlarmış (Bayan LeBlanc akşam ayininde oldukları konusunda ısrar etti; Bay LeBlanc ise kasıtlı bir kayıtsızlık ifadesi takındı). Çifte genç bir kadın yaklaşmış.

“Kendisi... şey, size onun ziyadesiyle tuhaf bir kız olduğunu söylemek zorundayım. Bir bakıma pasaklıydı ve üzerinde kanvas pantolonla, rıhtım işçisi gibi giyinmişti.” Bayan LeBlanc ilave ayrıntılar sunmayacak kadar kibardı ama genç kadının aynı zamanda çok genç, yalnız, bilmediği bir şehirde gece vakti dolaşır vaziyette ve undan daha beyaz olduğunu da farz edebiliriz.

Bay LeBlanc uzlaştıracı bir tavırla omuz silkti. “Eh, kim bilir, Mary. Kaybolmuş gibi bir hâli vardı.” Sözünü açıkladı: “Bir çocuk gibi kaybolmuş olduğunu kastetmiyorum. Endişeli değildi. *Mahsus* kaybolmuş derdim ben.”

Genç kadın onlara bir dizi soru sormuş. Burası Elmira Bulvarı mıymış? Fortuna Malikânesi yakınlarda mıymış? Etra-

fındaki çit ne kadar yüksekmiş ve civarda hiç orta boy ya da büyük köpek olduğuna dair bilgileri var mıymış? En sonunda da: “Herhangi biriniz John ve Hortlak Cadı’nın hikâyesini biliyor musunuz?”

Aklı başında herhangi biri, hiç uğraşmadan böyle bir deli kadının etrafından geniş bir kavis çizerek dolandığı ve peşinden gelmediğinden emin olmak için omzunun üzerinden gergin bakışlar attığı için mazur görülebilir. Fakat Mary LeBlanc, insanları yabancılara para vermeye ve dilencileri akşam yemeği için davet etmeye sürükleyen türden pervasız şefkate sahipti. “Elmira batıya doğru bir sokak ötede, hanımefendi,” demiş yabancı kadına.

“Hah. Bana sorarsanız şehre bir ya da hatta üç sokak tabelasının faydası olabilir.”

“Evet, hanımefendi.” Hem Mary hem de Vincente LeBlanc bir sürü *hanımefendi* ve *affedersiniz* faslı aktarıyor, tahminen bu da ziyadesiyle tuhaf bir beyaz kadın ama yine de beyaz bir kadın olduğu için. Belki de peri masallarındakilere benzer, dilenci kadının bir cadıya dönüştüğü ve sizi terbiyesizliğinizden ötürü cezalandırdığı bir sınavdan korkuyorlardı.

“Peki, şu ev o bulvar üzerinde mi? Fortuna bilmem ne?”

LeBlanc’lar birbirlerine bakmış. “Hayır, hanımefendi, onu hiç duymadım.”

“Kahretsin,” demiş beyaz kadın ve on dokuz yaşında bir gencin kısmen bilinçli dramatik havasıyla kaldırım taşı döşeli sokağa tükürmüştü.

Sonra Mary LeBlanc şöyle sormuş: “Şeyi mi kastettiniz... Elmira’nın biraz yukarısında St. Ours binası var.” Vincente, bir uyarı işareti vermek için elinden geleni yaparak, dirseğini eşinin kolu etrafında sıkıştırdığını hatırlıyor. “Orası bir malikâne. Ben kendimi bildim bileli boştur.”

“Olabilir.” Kızın gözleri kedi çevikliğiyle Mary’nin yüzüne çevrilmiş.

Mary kendini kısmen fısıldarken bulmuş. “Şey, sadece siz şu hikâyeden bahsettiniz ya, ben de hep duyardım –bunlar yalnızca hikâye, muhakkak, hem eğitimli hiç kimsenin bunlara fazla kafa yormaması gerekir– ama ben hep John Prester’ın St. Ours’ta yaşadığını duymuşumdur. Ve hortlak cadıyla⁴ karşılaştığı yer de orası, hanımefendi.”

Baştan aşağı dişlerden ve arzudan oluşan bir Cheshire gülümsemesi kızın yüzünde yavaş yavaş kendini göstermiş. “Hadi be. Benim adım Ade Larson. Size başka birkaç soruyla zahmet verebilir miyim acaba, hanımefendi?”

Onlardan tüm hikâyeyi bildikleri şekliyle anlatmalarını istemiş; yıldızlarla aydınlanmış gökyüzleri ve çılgınca yolculuklara dair karman çorman rüyalarla birlikte, her sabah kendini yorgun ve ihtiyarlamış hâlde bulan yakışıklı, genç John’un hikâyesini. Onlara, herhangi birinin hiç St. Ours’a girip girmediğini sormuş (bazen genç oğlanlar birbirlerine meydan okurlar). Bu kişilerin tekrar çıkarak geri dönüp dönmediklerini sormuş onlara (elbette! Yalnız... eh, rivayetler oluyordu. Geceyi orada geçirip bir yıl bir günlük bir süre boyunca tekrar çıkmayan oğlanlar. Dolapların içine saklanıp kendini uzaklardaki ülkelerle ilgili rüyalar görürken bulan oğlanlar).

“Şimdi, sadece son bir bilgi kırıntısı, dostlarım: Bu hortlak cadı denen tip en başta eve nasıl girmiş? Zavallı John’u nasıl bulmuş?”

LeBlanc’lar birbirlerine bakmış, Mary’nin yufka yürekliliği bile genç kadının hararetinden tedirgin olmaya başlıyormuş.

4 LeBlanc’larla konuştuktan sonra bölgede bu olguları araştırarak biraz vakit geçirdim. Bu bana alışılmış cadı hikâyesinin bir çeşidi gibi geliyor – daha genç insanları avlayıp kanlarını ya da nefeslerini emen, belki derilerini bile çalıp bir geceliğine “gezme” giden yaşlı kadınlar. Bunlarla Georgia kıyısı açıklarındaki adalarda daha sık karşılaştım, buralarda *cadı istilasına uğramış* ifadesi hem uğursuz hem de yaygındır.

Adelaide Larson hikâyesinin evrenselliğinden bihaberdi. Varış noktalarını âlimlere özgü çıkarımlar ya da özenli ve meşakkatli çalışmalarla değil, bir gezginin daha belirsiz sonuçlar veren pusulasıyla bulurdu.

Yalnızca durumunun tuhaflığından, iş kıyafetleri giymiş, gece vakti etrafta dolanıyor olmasından kaynaklanmıyormuş bu; yüzünün kendi yarattığı bir gaz lambası ışıltısıyla aydınlanmış gibi görünmesinden, bir şeyden uzaklaşıp başka bir şeye doğru kaçarak, aynı anda hem avcı hem de avmış gibi bir hâli olmasındanmış.

Fakat çok az insan bir hikâyeyi bitirmeden, çözülmüş bir ucu arkadan sallanır hâlde bırakabilir. “Bir cadının herhangi birinin evine girmesiyle aynı şekilde, hanımefendi. Bir çatlak, bir delik ya da kilitlenmemiş bir kapı bulurlar.”

Kız, çifte neşe saçan bir gülümsemeyle bakmış, hızla eğilerek selam vermiş ve batıya yönelmiş.

Sokaktan aşağı çember yuvarlayan bir grup küçük erkek çocuğun, beyaz bir kadının St. Ours’tan çıktığını gördüğü vakte dek, on altı gün boyunca yeniden görülmemiş. Çocuklar onun görünüşünü “cadımsı” diye tarif etmiş; işlevsel giysileri yırtık pırtık paçavralar hâlinde üzerinden sarkıyor, yağlanmış siyah kuş tüylerinden tuhaf bir pelerinle tamamlanıyormuş; gözleri yediği rüzgârdan kısılmış vaziyetteymiş ve gece göğüne doğru gülümsemesi de o ve yıldızlar samimi bir ilişki içindeymiş gibi muzipmiş.

Oğlanlar onu neler yaptığı konusunda sorguya çektiğinde kız, yüksek dağ zirveleri, siyah çam dalları ve gökyüzünde yıldızlara tutturulmuş pembe ipek gibi ışıklara dair birkaç anlamsız tasvirin ötesinde herhangi bir net açıklama getirememiş.

Kapıdan geçtiğinde ne gördüğünü ona bizzat sorduğumda ise –zira muhakkak bir kapı olmalıydı– yalnızca güldü. “Ne olacak, hortlak cadılar elbette!” Ona kaşlarını çattığımda da beni şöyle susturdu: “Dinle, her hikâye anlatılmaya uygun değildir. Bazen sırf bir hikâyeyi anlatarak onu alıyor, gizemin küçük bir kısmını ondan alıp götürüyor olursun. O cadı kadınları rahat bırak derim ben.”

O zamanlar neyi kastettiğini bilmiyordum. Bende âlimlere özgü açığa çıkarma ve açıklama, bilinmeyeni bilinir kılma açlığı vardı – ama St. Ours kapısıyla ilgili durumda hezimete uğradım. Onun ayak izlerini takip ederek Elmira Bulvarı'ndan ilerledim ve manolya çiçeklerinin tatlı tatlı çürüyüşü içinde çökmekte olan beyaz badanalı bir malikâne buldum, aynı anda hem ihtişamlı hem de kısmen unutulmuştu. Akşam daha fazla keşif yapmak üzere geri dönmek için planlar yaptım ama 1895 yılının Büyük Algiers Yangını'nın olduğu geceydi bu. Gece yarısına gelindiğinde gökyüzü altın gibi bir turuncuya dönmüştü; şafak vaktine gelindiğinde ise St. Ours malikânesi de dahil olmak üzere, tüm bina sırası kendi isli iskeletinden ibaretti.

Bu yangını aklında tut. Hiçbir net kaynaktan çıkarak hararetlenmediğini ve St. Ours'un ihtişamlı, çökmeye yüz tutmuş her bir santimi yanıp küle dönene dek hortum ya da kovalarla gelen sulara hiç aldırış etmediğini aklında tut.

Fakat yine de benim bu anıları kayda geçirmememin sebebi şu: St. Ours benim bu dünyada bulduğum ilk kapı ve Bayan Larson'ın bulduğu ikinci kapıydı. Bir kapının bulunmasıyla da değişim gelir.

Sonraları Ade kabaca 1885 ve 1892 yılları arasındaki dönemden “aç yıllarım” diye söz edecekti. Neye aç olduğu sorulduğunda da güler ve şöyle derdi: “Bahse varım seninle aynı şeyedir. Ara yollara. Olmayan yerlere. Bir yerlere işte.” Kapıları arayarak oradan oraya dolanıp duran ve yırtıcıya dönüşmüş hâliyle Dünya'yı didik didik etti.

Onları buldu da.⁵ Terk edilmiş kiliselerde ve mağaraların

5 Kendisi, belki de cüretkâr bir kâşif olması beklenmeyecek bir karakterdir – ayırt edici hiçbir hususi özelliği olmayan yoksul, eğitimsiz bir kız. Fakat konu hakkında topladığım literatür, kapıların bizim tahmin edebileceğimiz türden kâşiflerle öncüleri (Dr. Livingstone ya da Bay Boone gibi sınır hattına cesurca atılmış olanları) kendine çekme eğilimi göstermediğine işaret eder gibi görünüyor. Daha büyük bir sıklıkla, yol arkadaşım sayabileceğim gezginleri yoksullar ve perişan hâldekiler, is-

kenarları tuz izleriyle kaplanmış duvarlarında, mezarlıklarda ve yabancı pazarların dalgalanan perdelerinde buldu onları. Öyle çok buldu ki dünyayı kafasında canlandırma biçimi, dantele benzer ve farelerin dişlediği bir harita gibi açılmış delikleriyle yırtık pırtık bir hâl aldı. Ben onu kendi hızımla takip ettim ve elimden geldiği kadarını yeniden keşfettim. Fakat kapılar tabiatları gereği açıklıklar, geçiş yolları, kayıp yerlerdir – ve yokluğun kati geometrisini kayıt altına almanın zor olduğu da ortaya çıkmış bulunuyor. Notlarım çıkmazlarla ve belirsizliklerle, fısıltı ve dedikodularla dolu ve en özenli raporlarım bile gri melekler gibi kenar boşluklarında havada duran yanıtlanmamış sorularla dolup taşıyor.

Platte Nehri'ndeki kapıyı ele al. Ade'nin yanardöner izi geri dönerek Mississippi'den yukarıya, batı tarafına ve en sonunda da Frank C. True adında bir beyefendiye çıktı. 1900 yılında Bay True'yla görüştüğümde, kendisi W. J. Taylor'ın Büyük Amerikan Çifte Sirki, Devasa Dünya Müzesi, Kervan, Hipodrom, Canlı Hayvan Koleksiyonu, Vahşi ve Canlı Hayvan Kongresi'nde at akrobatıydı.

Frank koyu renk saçları, çakmak çakmak bakan gözleri olan bir adamdı; büyüleyiciliği ve yeteneği, adamın mevcudiyetini kendi ufak bedeninin sınırlarının fazlasıyla ötesine yayıyordu. Ade'den bahsettiğimde gösteri sanatçılarına has gülümsemesi özlem dolu bir hâl aldı.

“Evet. Tabii ki hatırlıyorum onu. Neden? Onun eşi falan

tenmeyenler ve evsizler arasında buluyorum; kısacası, dünyanın sınırları boyunca koşturup duran ve çıkış yolları arayan insanlar arasında.

Thomas Aikenhead'i ele al, cennetin eski bir İskoç kilisesindeki küçük, yıkık dökük bir kapının hemen diğer tarafında bulunan gerçek bir yer olduğunu öne sürdüğü ihtiyatsız bir manifesto yayımlamış, hem öksüz hem de sakat bir genç adam. Bahsettiği yerin aslında cehennem ya da belki araf olabileceği ihtimalini de hesaba katmış ama buranın kesinlikle “İskoçya'ya fazlasıyla yeglenecek, sıcak, güneşli bir yer olduğu” sonucuna varmıştı. Kutsal değerlere küfür sebebiyle o yıl içinde asıldı.

Thomas Aikenhead, “A Tract on Magick and the Entrance to Heaven” (Büyü ve Cennete Giriş Üzerine Bir Risale), 1695.

mısınız?” Ben kendisini, hiç de on yıl kadar eskide kalmış bir saygısızlık iddiasında bulunmaya gelen kıskanç bir âşık olmadığım konusunda temin ettikten sonra, iç çekerek yeniden kamp sandalyesine gömüldü ve bana 1888 yılının sıcak yazında gerçekleşen tanışmalarını anlattı.

Onu ilk olarak Dr. Carver’ın Rocky Dağı ve Büyük Ova Gösterisi’nin seyircileri arasında görmüş; Frank orada Hakiki Ova Kızılderilisi olarak günde bir dolara vahşi batı gösterisi yapıyormuş. Ade, karman çorman olmuş saçları ve pis hâliyle, çöp karıştıran birinin serbestliğiyle aşırı büyük botlar ve erkek gömleği giymiş şekilde, ahşap sıralarda göze çarpacak biçimde yalnızmış. Custer’ın Son Direnişi’nin kanlı canlandırmasının başından sonuna kadar kalmış; kementle yabani at yakalama gösterisi sırasında, “yabani at” bir ev kedisinden zerre kadar vahşi olmayan yuvarlak göbekli bir midilli olsa da, tezahürat yapmış; Frank, Kızılderili Yarışı’nı kazandığında da ıslık çalmış. Frank ona göz kırpmış. O da Frank’e göz kırparak karşılık vermiş.

Dr. Carver’ın Rocky Dağı ve Büyük Ova Gösterisi ertesi akşam yola koyulup Şikago’dan ayrıldığında, Ade ile Frank’in ikisi de Frank’in trenin sanatçılara ayrılmış vagonundaki küçük odasına sıkışmış vaziyetteymiş. Böylelikle Ade tam olarak halaları ve büyükannesinin en çok korktuğu türden gözden düşüşe uğramış ve böyle yapmakla da bir keşifte bulunmuş: Düşmüş kadınlara özgürlüğün bir türü sağlanmakta.⁶ Kesinlikle sosyal açıdan bedeller olmuş –kadın sanatçılardan birkaç

6 Şayet yakın zamanda merdivenlerde ayağı takılmış bir kadından söz etmiyorsak, elbette düşmüş kadın diye bir şey yoktur. Bu dünyanın en zorlu unsurlarından biri, sosyal kurallarının aynı anda hem katı hem de keyfi olmasıdır. Servet sahibi genç bir erkek olmadığın müddetçe bağlayıcı, yasal bir evlilikten önce fiziksel anlamda gönül ilişkilerine girilmesine müsaade edilemez. Erkekler cüretkâr ve iddialı olmalıdır ama yalnızca açık tenlilerse. Toplum içindeki konumuna bakılmaksızın her insan âşık olabilir ama yalnızca söz konusu kişilerin biri kadın öbürü erkekse. Sana kendi hayatında yolunu böyle hatalı sınırlara göre bulman şiddetle tavsiye ederim, canım. Sonuçta başka dünyalar da var.

çı ögle yemeği çadırlarında Ade'yle konuşmayı reddetmiş ve erkekler onun elde edilebilir olma durumu hakkında talihsiz varsayımlarda bulunmuşlar— ama genel olarak Ade'nin ufku daralmaktan ziyade genişlemiş. Kendini, her biri de içki, kötü alışkanlık, tutku ya da sırf tenlerinin rengi yüzünden kendince düşmüş erkek ve kadınlardan oluşan hareketli bir yeraltı dünyasıyla çevrili bulmuş. Neredeyse tam da kendi dünyası içinde bir kapı bulmak gibiymiş bu.

Frank, Rocky Dağı gösterisinin mavi-beyaz çizgili vagonları içinde Birleşik Devletler'in doğusunda kuzeyden güneşe tıngır mıngır gidip gelerek hoşnutluk içinde geçen birkaç hafta yaşandığını aktarıyor ama sonra Ade huzursuzlanmaya, yerinde duramamaya başlamış. Frank onu oyalayıp kafasını dağıtmak için ona hikâyeler anlatmış.

“Kırmızı Bulut, dedim, bak şimdi, sana hiç ondan söz etmiş miydin ben? Yemin ederim güzelinden bir hikâyeye daha âşık bir kadınla hiç karşılaşmadım.” Frank ona, ABD Ordu-su ile Powder River garnizonlarının tepesine yeni ve korkunç bir felaket indiren yiğit, genç bir Lakota şefini anlatmış. Şefin, oymalı bir avuç kemik kullanarak savaşların sonuçlarını öngörme konusundaki doğaüstü yeteneğini anlatmış ona. “Bak şimdi, o kemikleri nereden bulduğunu asla söylemezdi ama çocukken bir yıllığına ortadan kaybolduğuna ve başka bir yerden bir çanta dolusu kemik taşıyarak geri döndüğüne dair rivayetler vardı.”

“Nereye kaybolmuş ki?” diye sormuş Ade; Frank de onun gözlerinin yeniay evresindeki iki Ay gibi yuvarlak ve karanlık bir hâle bürünmüş olduğunu anımsıyordu.

“Kuzey Platte Nehri'nin oralarda bir yerlere herhalde. Orası her neresiydiyse belki de oraya geri dönmüştür çünkü Kara Tepeler'de altın bulmalarından sonra ortadan kayboldu ve anlaşılmayı bozdu. Kalbi kırılmıştı herhalde.”

Ade şafaktan önce gitmiş. Bay True'nun paylaşmayı red-

dettiği ama hâlâ elinde bulundurduğu bir not, bir de zaten Frank'ın ayağına daha iyi olan aşırı büyük botları bırakmış. Bay True onu bir daha hiç görmemiş ya da ondan haber almamış.

Şayet Kuzey Platte, Nebraska'da bir yerlerde bir kapı vardiysa ben hiç bulamadım. Orayı bulduğumda kasaba amansız şekilde yoksul, rüzgârın kamçısını yemiş, buruk vaziyetteydi. Köhne bir meyhanedeki yaşlı bir adam bana oradan ayrılmam ve geri dönmemem gerektiğini açıkça söyledi çünkü öyle herhangi bir yer vardiysa bile orası kesinlikle bana ait değildi ve kendisi Oglala Lakotalarının sırlarını yabancılara gururla sergilemekle bir gün olsun hayırlı bir sonuç elde ettiğini görebilmiş değildi. Ertesi sabah kasabadan ayrıldım.

Bu, Ade'nin aç yılları sırasında keşfettiği onlarca kapıdan yalnızca biriydi. Aşağıya bu yazar tarafından doğrulanmış olanların kısmi bir listesi de eklenmiştir:

1889'da Ade, "sanki hikâyeleri" dediği bir şeyin peşine düşmüş (bu da muhtemelen selkie'lerdi),* Prens Edward Adası'nda, ihtiyar bir patates çiftçisinin yanında çalışıyormuş. Çiftçi ona, deniz mağaralarının oralarda genç bir kadın bulmuş olan, uzun zaman önce ölmüş bir komşusunu anlatmış. Kadının gözleri tuhaf biçimde birbirinden son derece ayrık, petrol gibi karaymış ve kadın herhangi bir insan dilinde tek kelime konuşamıyormuş. Ade bunu izleyen günleri kıyı mağaralarını bizzat inceleyerek geçirmiş, ta ki bir akşamüzeri geri dönemeyinceye dek. Zavallı patates çiftçisi onun boğulduğuna kani olmuş, ta ki Ade sekiz gün sonra serin ve gizli okyanuslar gibi kokarak yeniden görünene dek.

1890'da Ade, görünüşe göre Toussaint Louverture'ün isyanına ve birliklerinin öylece dağlık arazilere karışıp neredeyse sihir gibi ortadan kayboluşuna dair hikâyeler duyduğunda,

* Kelt ve İskandinav mitolojisinde "fok halkı" anlamına gelen, derilerini değiştirerek foktan insan formuna geçen mitolojik varlıklar -yhn.

Bahamalar'da sarhoş bir martı gibi kıvrılarak yol alan bir buharlı gemide çalışmaktaymış. O zamanki gemicilik rotaları, orada veba varmış gibi Haiti'nin etrafından bir kavis çizerek dolanıyormuş, o yüzden Ade gemideki görevini bırakmış ve onu Matthew Town'dan Haiti'nin girintili çıkıntılı yeşil sahiline götürmesi için bir balıkçıya rüşvet vermiş.

Toussaint'ın kapısını, dağlık arazilerde tomrukların taşındığı çamura bulanmış patikalar boyunca tökezleyerek ilerlemekle geçen haftaların ardından bulmuş. Boğum boğum bir akasya ağacının kökleri içinde dolambaçlı bir hâl almış, uzun bir tünelmiş bu. Diğer tarafta ne bulduğunu hiç tarif etmedi ve artık asla bilemeyebiliriz: Arazi birkaç yıl sonra satın alınmış, ağaçları tomruk olarak kullanılmak üzere kesilmiş ve şeker üretimine çevrilmiş.

Ade aynı yıl, bakışları ihtiyatsız insanları taş a çevirebilen buz gözlü canavarların hikâyelerini takip etmiş ve sonunda yolu Yunanistan'daki küçücük, unutulmuş bir kiliseye çıkmış. Orada bir kapı bulmuş (siyah, kırıktan kenar süslemeli) ve içinden geçmiş. Diğer tarafta rüzgârdan mahvolmuş, amansızca soğuk bir dünya bulmuş; orayı güle oynaya terk edecekmiş ama hayvan postları giymiş bir grup vahşi, soluk ahali tarafından ânında üzerine hücum edilmiş. Daha sonra aktardığı üzere sahip olduğu her şeyi "ta iç çamaşırlarına kadar" çalmış, bir süre ona bağırarak, sonra da onu kabile reisleri olan kadının önüne sürüklemişler; kabile reisi ise yalnızca gözünü Ade'ye dikmiş ve ona fısıldamış.

"Tanrı şahidim olsun neredeyse onu anlayabiliyordum. Bana onların kabilesine katılmam, düşmanlarıyla savaşmam, sandıklarına servet katmam gerektiğini söylüyordu. Yemin ederim ki neredeyse anladım. O gözlerdeki bir şeydendi... açık renkli, fena hâlde soğuk gözler. Fakat sonunda geri çevirdim." Ade reddinin sonuçları konusunda ayrıntılara inmedi ama Yunanistan'ın yerel halkı, üzerinde bir kürk pelerin,

hafiften soğuk yanığı emareleri ve çok tehlikeli görünen bir mızraktan başka hiçbir şey olmadan sokaklarda gezinen gözü dönmüş bir Amerikalı gördüklerini bildiriyor. (Benim özel olarak bu kapıyla ilgili kendi tecrübem daha ileri bir tarihte aktarılacaktır.)

1891'de Ade, İstanbul'daki Kapalıçarşı'nın gölgeleri içinde çinili bir kemer keşfetmiş ve ejderha pulları olduğunu iddia ettiği büyük altın disklerle geri dönmüş. Santiago'yu ve Falkland Adaları'nı ziyaret etmiş, Léopoldville'de sıtmaya yakalanmış ve Maine'in kuzeydoğu köşesinde birkaç aylığına ortadan kaybolmuş. Başka dünyaların tozunu kendi teni üzerinde on bin parfüm gibi biriktirmiş ve arkasında özlem dolu erkeklerle imkânsız efsanelerden oluşan takımyıldızlar bırakmış.

Fakat asla herhangi bir yerde uzun süre oyalanmamış. Çoğu gözlemci bana onun tek kelimeyle bir gezgin olduğunu, kırlangıçları güneye uçuranla aynı bilinmez baskılar tarafından oradan oraya geçmeye sürüklendiğini söyledi ama ben onun arayış içinde maceraya atılmış bir şövalyeye daha yakın bir şey olduğuna inanıyorum. Onun özel bir kapıyı ve özel bir dünyayı aradığına inanıyorum.

1893'te, yirmi yedinci doğum gününün sert, tepeleri karlı ilkbaharında da onu bulmuş.

Hikâye, hikâyelerin her zamanki yoluyla, demiryolları ve karayolları boyunca atardamarlardan ilerleyen bulaşıcı bir hastalık gibi ağızdan ağza yayılarak yol almış. 1893 yılının Şubat ayına gelindiğinde, Taft, Teksas'a sızmış vaziyetteymiş ve Ade Larson'ın çalışmakta olduğu çığit fabrikasının duvarlarından içeri nüfuz etmiş. Onunla birlikte çalışan işçiler belli bir öğle tatilini anımsıyor: Tenekeden sefer taslarıyla fabrikanın arka tarafında toplanmış, yağdan yapış yapış olmuş buharla çığit kabuklarının yeşil çürük kokusunu içlerine çekerek, Dalton Gray'in meyhane dedikodularına dair günlük raporunu din-

liyorlarmış. Kuzey taraflarında tuzakla kürklü hayvan yakalayan iki avcıcı anlatmış onlara; avcılar Rocky Dağları'ndan deli gibi hezeyan ederek inmiş, Silverheels Dağı'nın tepesinde bir okyanus bulduklarına, kıymet verdikleri her şey üzerine yemin ediyorlarmış.

İşçiler gülmüş ama Ade'nin sesi bir kütüğe inen el baltası gibi kahkahalarına gümbürtüyle dalmış. "Okyanus bulmuşlar derken ne demek istiyorsun?"

Dalton Gray omuz silkmiş. "Nerden bileyim ben? Gene'den duyduğuma göre kaybolmuşlar ve gümüş madenciliği günlerinden kalma eski bir taş kilise bulmuş, bir-iki haftalığına orada kalmışlar. Oranın tam anlamıyla sıradan küçük bir kilise olduğunu söylediler, yalnız arka kapısının dışında bir okyanus varmış!" Kahkaha yeniden canlanmış ama yavaş yavaş dinip kesilmiş; Ade Larson yenmemiş öğle yemeğini toparlamış ve fabrika avlusunu aşır Doğu Teksas & Körfez Demiryolu'na doğru ilerleyerek kuzeybatıya yürümüş.

Teksas'tan Colorado'ya kadar Ade'ye dair hiçbir iz bulamadım. Bir ay sonra ise öylece yüzeye çıkan bir dalgıç gibi Alma kasabasında görünüyordu; bot, kürk ve bir kadının Front Range dağlarının amansız, dondurucu ilkbaharında hayatta kalmak için ihtiyaç duyacağı türden giysi ve alet edevat sorup soruşturuyor. Yerel dükkân sahibi onun oradan ayrılışını hırçın bir acıma duygusuyla, yaz geldiğinde onun buzları çözülen cesedini patikalar üzerinde bulacaklarından emin hâlde izlediğini hatırlıyor.

Fakat onun yerine, kadın on gün sonra Silverheels Dağı'ndan inerek yanakları kızarıp çatlamış ve dükkân sahibine altın bulmuş madencileri anımsatan talihli havayla sırtır vaziyette geri dönmüş. Adama nerede bir kereste fabrikası bulabileceğini sormuş.

Adam ona söylemiş ama şunu da eklemiş: "Affedersiniz, hanımefendi ama keresteye niçin ihtiyacınız olacak ki?"

“Ah.” Ade glms; dükkân sahibi daha sonra bundan deli bir kadının dolunay vaktindeki kıkırtısı olarak anımsayacaktı. “Tekne yapmak için.”

Hiçbir hususi marangozluk becerisi olmayan yalnız, genç bir kadının, Rocky Dağları’nın hava basıncı düşük tepelerinde bir yelkenli tekne yapmasıyla oluşan manzara elbette dikkatlerden kaçmamış. Ade, bulup buluşturduklarını kabaca bir araya getirerek Silverheels’in eteğinde, bir muhabirin ifade ettiği üzere, “yakın zamanda bir kasırganın ziyaretine uğramış bir gecekond u mahallesi” gibi görünen bir tür kamp kurmuş. am kalaslar, eğilip bklerek şekli bozuk kavislere dönüşmüş hâlde, donmuş zemin üzerinde darmadağın duruyormuş. Ödünç alınmış aletler, bunları bir kereden fazla kullanmaya niyeti olmayan birinin yaratacağı özensiz yığınlar halinde karman ormanmış. Ade’nin kendisi de bu kaosa, yoğun isli bir ayı postu içinde, çalıştığı sırada neşeli küfürler savurarak nezaret ediyormuş.

Nisan ayna gelindiğinde, tekne ayırt edilebilir bir şekle sahip durumdaymış; ince, zsu kokulu, göğüs kafesi şeklinde bir iskelet, Ade’nin kampının ortasında Tanrı’nın deri ya da pul bahşetmeyi unuttuğu talihsiz bir deniz yaratığı gibi duruyormuş.

İlk gazeteciler bundan kısa süre sonra görünmüş ve basılan ilk haber, *Leadville Daily*’de, hayal gücünden yoksun şekilde **TEKNE YAPAN KADIN YEREL HALKI şAşKINA ÇEVİRDİ** diye başlık atılmış belli belirsiz bir kenar kutucuğuymuş. Bu haber, hikâyenin daha büyük gazetelere sıçramasına, tekrar tekrar basılmasına ve en sonunda da okyanus bulan avcılarının hikâyesiyle bağlantılı olarak ortaya atılmasına yetecek kadar dedikodu ve şamata yaratmış. Bir ayı aşkın bir süre sonra, Ade ve teknesi Alma’dan çoktan gitmişken, **ROCKY DAğLARININ KADIN NUH’U – COLORADO’DAKİ DELİ KADIN TUFANA HAZIR** şeklindeki çok daha şık bir başlıkla, *New York Times*’a kadar yol almış hatta.

O lanet haberin yayımlanmamış olmasını sağlamak için her şeyi verirdim – Yazılmış'taki her sözcüğü, her dünyadaki her yıldızı, kendi iki elimi.

Bildiğim kadarıyla Ade kendisi hakkındaki yazılardan herhangi birini okumamış. O yalnızca yelkenli teknesi üzerinde çalışmış; gövdeyi oluşturmak için kalasları birbiri üzerine kapatmakta ve birleşim yerlerini kalafatlaması için ona donyağı ve ladin özsuğu tarifiğini şaşkın şaşkın veren bölge yerlisi bir çatı ustasına danışmaktaymış. Kanvas yelken, karşısında halalarının hangisi olsa onu dehşete düşürecek, kötü dikilmiş bir pejmürdelik abidesiymiş ve küt bir direktan kaskatı sallanıyormuş ama ay sonuna gelindiğinde Ade bunun dünyadaki ya da en azından üç bin metrelik yüksekliğin üzerindeki, en ihtisamlı ve deniz seyahatine en elverişli taşıt olduğuna kaniymiş. Adını pruvaya kömürden titrek çizgilerle dağlamış: *Anahtar*.

Tam da o akşam yürüyerek kasabaya gitmiş ve çigit işinden kazandığı birikmiş maaşlarının son kısmını tütülenmiş domuz budu ve konserve fasulye, üç tane büyük boy matara ve bir pusula tedarik etmeye, bir de bozuk bir İspanyolcayla bir teknenin dağdan yukarı taşınmasını istediğini anlaması sağlanmış iki genç adamın para karşılığı yardımını elde etmeye harcamış. Bu beyefendilerden birini, Bay Lucio Martinez adında bir beyi, yıllar sonra buldum ve kendisi bana acı bir bezginlikle, o maceraya atılmayı hiç kabul etmemiş olmayı dilediğini itiraf etti. O ve arkadaşı, kaybolmasından önce deli beyaz kadınla teknesini gören hayattaki son kişiler oldukları için on yıllık bir sürenin çok büyük bölümünü asılsız bir şüphenin gölgesinde geçirmiş. Bölge şerifi Bay Martinez'in ona Adelaide'in son görüldüğü yerin çok titiz bir haritasını çizmesi konusunda ısrarcı olarak olayın kendisinden bir-iki yıl sonra onu sorguya bile almış.

Ade o zamanlar, Silverheels Dağı'nın zirvesinde yollarını ayırdıklarında Bay Martinez'in ne ıstıraplar çekeceğini bile-

mezdi ve o aşamada umursayacağından da emin değilim. Arayış dolu macerasının sonuna yaklaşan bir şövalyenin saf bencilliğiyle harekete geçirilmiş durumdaydı ve bir pusula iğnesi güneyi göstermeyi ne kadar başarabilirse o da hedefine yüz çevirmeyi ancak o kadar başarabilirdi.

Lucio ile arkadaşının zikzaklar çizerek bayırdan aşağı geri inmesini ve yarım ayın çamları yumuşak bir gümüş rengine boyamasını beklemiş. Sonra gelişigüzel yapılvirmiş deniz taşıtını bir geyik patıkası boyunca sürükleyerek, bir zamanlar bir madenci kilisesi ya da belki daha eski ve daha kutsal bir şey olarak iş görmüş olabilecek alçak bir taş binaya ulaştırmış.

Kapı aralığı tıpkı haftalar önce bulduğu gibiymiş. Yıllanmaktan kararmış devasa kerestelerle çerçevelenmiş hâliyle, üst üste yığılı taşlardan oluşan duvarının neredeyse tamamını işgal ediyormuş. Ahşap döşeme içindeki pürüzlü bir delik, kulp yerine geçecek yegâne tutma yeriymiş ve Ade şimdiden hafif bir esintinin tuz, sedir ağacı ve güneşin altın yaldızlarla bezediği uzun günlerin kokusunu taşıyarak bir uğultuyla o boşluktan geçtiğine yemin edebilirmiş.

Ona tanıdık gelmemesi gereken bir kokuymuş bu ama tanıdık geliyormuş işte. Yazın son demlerini yaşayan bir çayırdaki öpüştükleri sırada, hayalet çocuğun teninden gelen kokuymuş bu. Başka yerin kokusuymuş.

Ade kapıyı açmış ve teknesini başka bir dünyanın yabancı denizlerine indirmiş.



Kilidi Açılan Kapı

Gözlerimi açtığımda, gözlerim başımdan sökülüp alınmış, kaba kumlar içinde yuvarlanmış ve kafatasıma beceriksizce geri tıkmış gibi geldi. Ağzım zamlı yapıştırılmış gibiydi ve zehir zemberek bir tatla doluydu, kafamın ise bir gecede birkaç santim çekmiş gibi bir hâli vardı. Kafamın toparlanamadığı o birkaç saniyede partideki beş-altı kadeh şampanyayı unuttum ve sersem sersem bunu bana kitabın yapıp yapmadığını merak ettim. Sanki bir hikâye şarap gibi damarlarımda mayalanabilir ve beni sarhoş hâlde bırakabilirmiş gibi.

Herhangi bir hikâye bunu yapabilecek olsa bu o olurdu. Kesinlikle macera ve öpüşmenin daha fazla, ahkâm kesme faslınınsa daha az olduğu daha iyi kitaplar okumuştum ama onların hiçbirini beni belki de tüm bunların bir şekilde doğru olduğuna dair bu kırılgan, imkânsız şüpheyi baş başa bırakmamıştı. Gölgele içinde kalmış her yerde gizlenen, açılmayı bekleyen Kapılar olduğu; bir kadının çocukluk derisini yılan-

lar gibi üzerinden atıp kendini fokur fokur kaynayan bilinmeze fırlatabileceği doğru olabilirdi sanki.

Benim için ne kadar üzülmüş olursa olsun Bay Locke'ın bana böyle hayalci bir şey vermesi ihtimal dışı görünüyordu. O hâlde nasıl olmuştu da Firavun Salonu'ndaki hazine sandığımda bulmuştum bu kitabı?

Fakat durumun gizemi, hâlâ göğsümün üstünde oturan Şey'in ağırlığı altında zayıf ve uzak geliyordu. Onun nasıl hep orada olacağını, dokunduğum her şeyi gizlice zehirleyerek bedenime ikinci bir deri gibi ne şekilde yapışacağını sezmeye başladım.

Yavruyken yaptığı şekilde kolumun altında sokulup yerleştiği sırada Bad'ın burnunun nemli itişini hissettim. Hava fazla sıcaktı –temmuz güneşi şu anda döşeme tahtalarının bir ucundan öbürüne sızıyor, bakır çatıya değdikçe kavuruyordu– ama kollarımı Bad'a doladım ve yüzümü tüylerine gömdüm. Güneş yükselir ve Locke Konutu etrafımızda gıcırdayıp uğuldarken terden yapış yapış hâlde yattık.

Zoraki, sıcak sersemliğiyle dolu bir uykuya hafiften dalıyordum ki kapı açıldı.

Kahve kokusu aldım ve zeminde ilerleyen tanıdık, kararlı adımlar duydum. Göğsümdeki gizli bir gerginlik kendi kendine gevşeyerek rahat bir nefes verdi: *O hâlâ burada.*

Jane giyinmişti ve kayda değer bir süredir uyanık olduğunu belli eden bir biçimde canlıydı, beni rahatsız etmekten de uygun kaçacak kadar uzun süre kaçınmıştı. Dumanı tüten iki fincanı kitap rafına koyup dengelerini sağladı, ince ve uzun ayaklı bir sandalyeyi yatağımın yanı başına sürükledi ve kolları düzgün şekilde kavuşturulmuş olarak oturdu.

“Günaydın, January.” Sesinde neredeyse sert bir hava vardı, iş konuşur gibiydi. Belki çoğunlukla ortada olmayan bir baba için kabul edilebilir yas dönemi tek bir gündü. Belki de sadece

geç vakte kadar uyuduğum ve odamızı teketime aldığım için bana sinirlenmişti. “Mutfaktaki kızlardan partinin, ah, olaylı olduğunu duydum.”

İniltili, bunu konuşmak istemiyorum tarzı bir ses çıkardım.

“Sarhoş olduğun, Bay Locke’a bağırdığın ve sigara salonundan hışımla çıkıp gittiğin doğru mu? Sonra da –şayet muhbirlerim yanılmıyorsa– Zappiaların oğluyla ortadan kaybolmuşsun, öyle mi?”

İniltili sesi birazcık daha gürültüyle tekrarladım. Jane yalnızca kaşlarını kaldırdı. Bir kolumu yüzümün üzerine attım, gözkapaklarımın arkasında dışarının aydınlığından geriye kalan turuncumsu ışıltıya dik dik baktım ve şöyle homurdandım: “Evet.”

Jane, Bad’ı yerinden sıçratan gümbürtülü bir patlama hâlinde güldü. “Senin için hâlâ umut var. Dış dünyada hayatta tutunmayı başaramayacak kadar ürkek tipin teki olduğunu düşündüğüm zamanlar oluyor ama belki de yanıliyorumdur.” Ciddileşerek duraksadı. “Babanla ilk tanıştığımda bana senin baş belası, yabancı bir çocuk olduğunu söyledi; umarım öyledir. Buna ihtiyacın olacak.”

Babamın benden sık sık bahsedip etmediğini ve neler söylediğini, günün birinde beni de yanında götürceğinden hiç söz edip etmediğini sormak istedim ama sözcükler boğazımda düğümlendi. Yutkundum. “Niçin?”

O sert, sinirlenmesine ramak kalmış ifade Jane’in yüzüne geri döndü. “İşler sonsuza dek öylece olduğu gibi devam etmez, January. İşlerin değişmesi gerekir.”

Ah. Mesele buydu o hâlde. Bana yakında gideceğini, evine, İngiliz Doğu Afrikası’nın yaylalarına döneceğini ve beni bu küçük gri odada tek başıma bırakıp terk edeceğini söyleyecekti. Göğsümdeki çırpınıp duran paniği bastırmaya çalıştım. “Biliyorum. Gidiyorsun.” Sesimin kulağa soğukkanlı ve yetişkin gibi geldiğini umdum, çarşafın yumruklarımın içinde

tortop oluşunu fark etmediğini umdum. “Artık... artık babam öldüğüne göre.”

“Kayboldu,” diye düzeltti Jane.

“Pardon?”

“Baban kayboldu, ölmedi.”

Tek dirseğıme dayanıp doğrulurken başımı iki yana salladım. “Bay Locke dedi ki...”

Jane’in dudakları kıvrıldı ve hızla vurup bir sivrisineği ezen bir kadının havasında bir hareket yaptı. “Locke, Tanrı değil, January.”

Olsa da olur. Yanıt vermedim ama yüzümün inkârla inatçı bir hâl aldığını biliyordum.

Jane bana bakarak iç geçirdi ama yeniden konuştuğunda sesi daha yumuşak, neredeyse tereddütlüydü. “Buna inanmak için sebebe sahibim – baban belli güvenceler verdi. Julian’dan ümidi kesmedim daha. Belki senin de kesmemen gerekiyor.”

Siyah Şey’in bana daha fazla yaklaşarak kıvrılır gibi bir hâli vardı; beni Jane’in, içine azıcık umut katılmış ve acımasız sözlerinden koruyan, görünmez bir notilus kabuğuydu. Tekrar gözlerimi kapadım ve yatakta ondan ters tarafa döndüm. “Canım kahve istemiyor. Teşekkür ederim.”

Aniden ve hızla çekilen bir nefes. Onu gücendirmiş miydim? Güzel. Belki beni özleyecekmiş gibi yapmadan, irtibatla kalmakla ilgili sahte sözler vermeden öylece çekip giderdi.

Fakat sonra tıslar gibi bir sesle, “O ne?” dedi ve elinin arkamdaki örtülere dalıp oraları yokladığını hissettim. Küçük, karemsi bir şey altımdan sıyrılarak çıkıverdi.

Doğrulup oturdum ve *On Bin Kapı*’yı Jane’in sıkı sıkı kavrayan ellerinde gördüm, parmak uçlarının kapağa bastırdığı yeri bembeyazdı. “O benim, senin için sakıncası...”

“Bunu nereden buldun?” Sesi tam anlamıyla düz ama tuhaf şekilde ısrarcıydı.

“Hediyeydi,” dedim savunmaya geçerek. “Sanırım.”

Fakat o dinlemiyordu. Belli belirsiz titreyen eller, bunlar yalnızca onun için yazılmış hayati bir mesajmış gibi sözcükler üzerinde süratle kayan gözlerle, sayfaları hızlı hızlı çevirerek kitabı karıştırıyordu. Tuhaf, mantıksız bir kıskançlık hissettim.

“*Irimu* hakkında herhangi bir şey söylüyor mu? Leoparkadınlar hakkında? Bulmuş mu...”

Kapıda sert bir *pat-pat-pat* sesi duyuldu. Bad, açığa çıkarılmış tek bir beyaz dişle ayaklandı.

“Bayan Jane? Mümkünse Bay Locke sizinle özel olarak bir şey konuşmak istiyor.” Bay Stirling’i bu, sesi her zaman olduğu gibi kulağa her nasılsa yürümeyi ve konuşmayı öğrenmiş bir daktilo gibi geliyordu.

Jane’le birbirimize baktık. Bay Locke, Jane’in Locke Konutu’nda geçirdiği iki yıl boyunca hiç onunla baş başa bir şey konuşmamıştı, aynı şekilde insan içinde de on-on iki kereden fazla konuşmuş değildi. Jane’e üzüntü verici bir gereklilik gözüyle bakıyordu, insanın bir arkadaşından hediye olduğu için elinde tutmaya mecbur kaldığı çirkin bir vazo gibi.

Jane’in boğazının oynadığını gördüm, avuçlarının deri ciltli kitabın üzerinde koyu renkli ve nemli izler bırakmasına hangi duygu yol açıtıysa onu yutup bastırıyordu. “Hemen geliyorum, Bay Stirling, teşekkür ederim.”

Profesyonel şekilde akort edilmiş bir boğaz temizleme sesi kapının diğer tarafından duyuldu. “Mümkünse şimdi.”

Jane gözlerini kapadı, çenesi yılgınlıkla oynuyordu. “Peki, efendim,” diye seslendi. Kitabımı eteğinin cebine sıkıştırarak ve avucunu, kendine onun varlığı konusunda güvence verir gibi onun üzerine koyarak ayağa kalktı. Çok daha kısık bir sesle ve tıslar gibi şöyle dedi: “Geri döndüğümde konuşacağız.”

Onun eteklerine yapışıp ısrarla bir açıklama istemem gere-

kirdi. Bay Stirling'e çenesini kapamasını söylemem ve ondan sonra gelecek şok dolu sessizliğin tadını çıkarmam gerekirdi.

Fakat öyle yapmadım.

Jane koridora süzüldü ve onun geçişiyle hareketlenip karışan toz zerreciklerinin çalkantılı girdabı hariç her şey yeniden sessizliğe ve dinginliğe gömüldü. Bad yere hopladı, gerindi ve silkindi. İnce, bronz rengi tüylerden bir pus toza karışarak güneş ışınları içinde altın pırıltılar saçtı.

Yatağa geri yığıldım. Dışarıda, arazide, bahçıvanın makasının düzenli vuruşlarını duyabiliyordum. Ferforje bahçe kapılarından yavaşça geçen bir otomobilin uzaktan gelen vırlıtısını da. Kilitli bir kapıya çılgına dönmüşçesine vuran biri gibi kaburgalarımı çarparak çırpınan kalbimin fazla hızlı pırtırtısını da.

Bay Locke bana babamın öldüğünü söylemişti. *Kabul et bunu*, demişti ve ben de kabul etmiştim. Ama ya...

Nahoş bir yorgunluk uzuvlarımdan fışkırdı. Hayatımın kaç senesini babamı bekleyerek, onun yarın ya da öbür gün döneceğine inanarak geçirmiştım? Postayla gelenleri almaya telaşla koşup yığının içinde onun muntazam elyazısını arayarak? Eve gelip, *January, vakit geldi*, diyeceği ve onunla birlikte uzaklara, ışıltılı bilinmezliğe gideceğim günün gelişini umarak ve ummamaya çalışarak?

Hiç kuşkusuz kendimi bu son ve en büyük hayal kırıklığından kurtarabilirdim.

Jane'in kitabımı burada bırakıp gitmiş olmasını diledim. Yeniden kaçıp gitmek, Ade'nin hayalet çocuğunu arayışına dönmek istiyordum. Bunca yılı yalnızca olabilecek en zayıf, en olanaksız umut kırıntısına dayanarak arayışla geçirmişti. Benim yerimde olsa ne yapacağını merak ettim.

Gidip gerçeği kendim keşfederdim. Yanıt, şayet kurgusal bir karakter değil de gerçek bir insan olsa, muhakkak Ade'nin kendi sesi olacağını düşündüğüm tekdüze, güneyli esintileri

taşıyan sesle geldi. Daha önce duymuşum gibi kafamda net ve güçlü şekilde çınladı. *Git onu bul.*

Tehlikeli bir ürpertinin aniden yükselen ateş gibi göğsüm-den yayıldığını hissederek kılımı kıpırdatmadan yattım.

Fakat daha yetişkin havasında, kulağa akli başında gelen bir ses bana *On Bin Kapı*'nın sadece bir roman olduğunu ve romanların güvenilmez rehberler olduğunu hatırlattı. Onlar akılcılık ya da ciddiyetle alakalı değildir; trajedi ve heyecanlı belirsizlik, kaos ve kural ihlali, delilik ve ıstırap dağıtırlar ve insanı böyle şeylere de bir kavalcının fareleri tuzağa düşürerek nehre çekişinin tüm kurnazlığıyla yönlendirirler.

Burada kalmak, dün geceki felaketten sonra yalvara yakara bir yolunu bulup yeniden Bay Locke'ın gözüne girmeyi başarmak ve çocuksu hayallerimi ait oldukları yerde kilitli tutmak daha akıllıca olurdu. Babamın, *söz veriyorum*, dediği sıradaki kısık, içten sesini unutmayı öğrenmek de öyle.

Sen benim için hiç geri dönmedin. Sen beni hiç kurtarmadın.

Fakat belki –cesur, delice acar ve çok ahmak olsam– yüreğimdeki o tekdüze, korkusuz sesi, o çok tanıdık ve çok yabancı sesi dinlesem ikimizi birden kurtarabilirdim.

Çıkarken yolumun üzerinde herhangi birini görmeyi beklemiyordum. Beklemem gerekirdi –Cemiyet mensubu birkaç adam Locke'ın onur konukları olarak kalıyor, ikinci kattaki bitişik odalardan oluşan şatafatlı bölümleri işgal ediyordu ve ev hâlâ partiden sonra ortalığı temizleyen ücretli hizmetçilerle dolup taşıyordu– ama Evden Kaçmak çok belirli ve zamanla bayatlamış bir senaryo içerir: Bad'la ön kapıdan sıvışıp araç yolundan bir çift hayalet gibi süzülerek ilerlememiz gerekiyordu. Daha sonra Locke hışımla odama çıkıp notumu (aydınlatıcı olmayan ama özür diler tarzda, yıllar boyu gösterdiği cömertlik ve kibarlık için ona teşekkür eden bir not) bulabilir ve usulca

küfredebilirdi. Arkamdan, fazlasıyla geç kalmış şekilde, pencereden dışarı bakabilirdi.

Yalnız, Bay Locke antrede dikiliyordu. Aynı şekilde Bay Havemeyer da öyle.

“...sadece bir çocuk, Theodore. Bir-iki gün içinde bu işi tümüyle çözüp halletmiş olurum.” Locke, sırtı bana dönük duruyor, bir eliyle gergin bir daimi müşteriye güvence veren bir bankacının özgüvenli hareketlerini yaparken, öbürüyle de Havemeyer’ın paltosunu tutuyordu. Havemeyer, suratı şüphelye büzülmüş hâlde, paltoya uzanıyordu ki beni merdivende dururken gördü.

“Ah. Senin seçkin hoşnutsuz, Cornelius.” Havemeyer’ın gülümsemesi yalnızca dudaklarının kıvrılmış ve dişlerinin gösterilmiş olması bakımından bir gülümseme sayılırdı. Locke döndü. Yüzündeki ifadenin soğuk bir kınamadan afallamaya geçişini, ağzının belli belirsiz açık kalışını izledim.

O çatık kaşlı, “Bütün bu saçmalıklar da ne böyle?!” der gibi bakışın karşısında bocaladığımı hissettim. Beni bu noktaya kadar getiren –en dayanıklı kıyafetlerimi giyip kanvas bir çantayı kısmen gelişigüzel seçilmiş eşyalarla ağzına kadar doldurmamı ve iki not yazıp yerlerini de sanatsal bir şekilde ayarlamamı sağlayan– yıldırım gibi delişmen özgüven sarsıldı ve birdenbire kendimi, fazlasıyla, evden kaçtığını ilan eden bir çocuk gibi hissettim. Çantama en az dokuz-on kitap koyduğum ama tek bir çift yedek çorap almadığım aklıma geldi.

Locke ağzını açtı, göğsü yaklaşan vaazla şişiyordu ama tam da o sırada bir şeyin farkına varmıştım. Eğer o burada, aşağıda, Havemeyer’la birlikteyse Jane’le görüşmesini besbelli bitirmişti – ama Jane geri gelmemişti.

“Jane nerede?” diye araya girdim. Onun odamıza dönmesi ve *Tom Swift* ve *Zeplini*’nin içine sakladığım notu bulması gerekiyordu. Sonra Boston’da bana katılacak, doğuya giden bir

buharlı gemiden yer ayırtacaktı ve maceramıza başlayacaktık. İsterse tabii; akıllıca planım ona yüz yüze sorma gerekliliğinden ve hayır dediğini duyma ihtimalinden kaçınıyordu.

Locke'ın yüzü sinirle bembeyaz oldu. "Odana geri dön, evlat. Seninle daha sonra ilgileneceğim. Hatta bu vesileyle oda hapsine girmiş bulunuyorsun, ta ki ben..."

"Jane nerede?"

Havemeyer, bir yandan izlerken heceleri yaya yaya şöyle dedi: "Yalnızca sarhoşken kaba olmadığınızı görmek insanı teselli ediyor, Bayan Scaller."

Locke ona aldırış etmedi. "January. Yukarı. Hemen." Sesi kısık ve ısrarcı bir hâl almıştı. Bakışlarımı onun yüzünden çevirdim ama soluk renkli gözlerinin tenimi sıkıca kavrayıp yapışarak, beni geriye doğru ittiğini hissettim. "Odana geri dön..."

Fakat ben, Bay Locke'ı dinlemekten bıkmıştım, onun iradesinin ağırlığının beni küçülttüğüne küçülterek ezmesinden bıkmıştım, haddimi bilmekten bıkmıştım. "Hayır." Tereddüt-lü bir fısıltı gibi çıktı ağzımdan. Parmaklarımı Bad'ın bronz sıcaklığına değdirerek yutkundum. "Hayır. Ben gidiyorum."

Tam karşıdan esen kuvvetli bir rüzgârın içine dalan bir kadın gibi başımı eğip omuzlarımı dikleştirerek kendimi hazırladım ve çantamı basamaklardan aşağı, antrenin öbür ucuna güçlükle fırlattım. Omurgamı gayet dik tuttum.

Neredeyse onları geçmiş, neredeyse ön kapının pirinç kul-puna ulaşacak mesafeye gelmiştik ki Havemeyer güldü. Bad'ın sırtındaki tüyleri avucumun altında havaya diken iğrenç, tiz bir tıslamaydı bu. Parmaklarımı Bad'ın tasmaına geçirdim.

"Peki, senin gibi bir şey nereye gidiyor olabilir ki acaba?" diye sordu. Bastonunu kaldırdı ve torba tipi kanvas çantamı alaycı bir tavırla dürttü.

"Babamı bulmaya." Yalan söylemekten de bıkmıştım.

Havemeyer'in gülümseme olmayan gülümsemesi yılışık-

laştı. Bana doğru eğildiği ve eldivenli tek parmağını çenemin altına kıvrarak yüzümü yukarı çevirdiği sırada, yakışsız bir şey –beklenti mi? Keyif mi?– gözlerini aydınlattı. “Müteveffa babanı kastediyorsun sanırım.”

Bad’ın tasmaını tam da o anda bırakmam ve onun Havemeyer’ı çiğneye çiğneye kırmızı kurdelelere çevirmesine müsaade etmem gerekirdi. Adama tokat atmam, onu görmezden gelmem ya da kapıya atılmam gerekirdi.

Gerçekte yaptığım şey dışında ne olursa.

“Belki öyle. Belki değil. Belki yalnızca kaybolmuştur, dışarıda bir yerlerdedir. Belki bir Kapı bulmuş, içine düşmüştür ve başka bir dünyada, sizin gibi insanların olmadığı daha iyi bir dünyadadır.” Hızla yapıştırılmış zekice cevapların geneline bakarak değerlendirildiğinde *düpedüz delilik* ile *acınası* arasında bir yerdeydi bu. Bay Locke’ın iç çekişini, Havemeyer’dan da kakhaha yerine geçen o ıslıklı sesi bekledim.

Fakat onun yerine her ikisi de yoğun bir sükûnete gömüldü. İnsanın kollarındaki tüyleri havaya diken ve insana kurtlarla yüksek çimlerin içinde bekleyen yılanları düşündüren türden bir sükûnetti bu. Nasıl olduğunu göremesen bile az önce çok kötü bir biçimde yanlış adım atmış olduğunu fark ettiren türden bir sükûnet.

Bay Havemeyer, çenemi bırakıp ellerini de hareketsiz duramayacak hâle gelmişler gibi sürücü eldivenleri içinde gererek, dikleşti. “Cornelius. Belli bilgilerin Cemiyet üyeleri arasında saklı tutulması konusunda anlaştığımızı sanıyordum. Hatta bizzat Kurucu tarafından şart koşulduğu üzere, bunun örgütümüzün asli bir ilkesi olduğunu sanıyordum.” O sabah ikinci kez sohbetin birdenbire kulağa yabancı gelen bir dilde yürütülmeye başladığı hissine kapıldım.

“Ona lanet olasıca tek bir şey söylemedim.” Locke’ın sesi haşındı ama içinde adına korku diyebileceğim boğuk bir ton vardı; gerçi Locke’ı hiç korkmuşken duymamıştım.

Havemeyer'in burun delikleri titreşerek genişledi. "Demek öyle," dedi tek nefeste. "Luke! Evans!" Izbandut gibi iki adam onun bağıışı üzerine, kollarında kısmen toparlanıp kapatılmış valizle merdivenden paldır küldür indi. "Buyurun, Bay Havemeyer," dediler nefes nefese.

"Bu kıza odasına kadar eşlik edin, olur mu, sonra da onu içeri kilitleyin. Köpeğe de dikkat edin."

Kitaplarda bir karakterin korkuyla donakalmasından hep nefret etmişimdir. *Uyansana!* diye bağırarak isterim onlara. *Bir şey yap!* Orada, kanvas çantam saçma bir biçimde omzumda asılı, parmaklarım Bad'ın tasmaı üzerinde gevşemiş şekilde dikilen hâlimi hatırlayınca da kendime bağırarak istiyorum: *Bir şey yap!*

Fakat ben uslu bir kızdım ve hiçbir şey yapmadım. Havemeyer adamlarının acele etmesini sağlamak için bastonunu hafifçe vururken, Locke öfleyip itiraz ederken, ağır eklemli eller dirseklerimin yukarısına kapanırken sessizdim.

Bad, hırlayan ve cesur hâliyle son sürat fırlarken ve adamlardan biri onun çırpına çırpına oraya buraya saldıran başının üzerine ağır bir palto atıp onu zapt ederek yere indirirken de öyle.

Merdivenlerden yukarı kısmen sürüklenerek çıkarıldım, yatak odama fırlatıldım ve kilit dönerek Bay Locke'ın tabancasının yağlanmış metal horozu gibi yerine oturdu.

Çıtımı bile çıkarmadım, ta ki öfkeli havlamalar, küfürler savuran erkekler ve ardından bir dizi ete çarpan bot patırtısı, ondan sonra ise korkunç bir sessizliğin gelişini duyana dek. O zamana kadar da çok geç olmuştu.

Bu sana ders olsun: Fazla uzun bir süre boyunca fazla uslu ve fazla sessiz olursan bu sana pahaliya mal olacaktır. İşin sonunda bu sana her zaman pahaliya mal olacaktır.

Bad Bad BadBadBad. Topuzu bilek kemiklerim gıcırdayana kadar çevirerek kapıyı tırmaladım. Erkek sesleri kıvrılarak merdivenlerden yukarı ulaştı ve kapımın altından sızdı ama menteşelerin zangırtısı ve korkunç, kaynağı belirsiz bir inleme yüzünden onları duyamadım. Ancak Havemeyer'ın sinirli sesini sahanlıkta şöyle bir duyduğum zaman –“Biri şu kızı susturabilir mi acaba?”– sesin benden geldiğinin farkına vardım.

Durdum. Havemeyer'ın tekrar basamaklardan aşağı bağırdığını duydum: “Onu buradan çıkar ve bu pisliği temizle, Evans.” Sonra ise kulaklarımdaki güröldeyen kan şırıltısı ve kendi çöküşümün sessiz sesinden başka hiçbir şey kalmadı.

Yeniden yedi yaşındaydım ve Wilda'nın anahtarı siyah demir kilidin içinde henüz dönmüş, beni hapsedilmiş hâlde ve tek başıma bırakmıştı. Duvarların beni bir bitkibilim numunesi gibi kendi aralarında sıkıştırmasını, gümüş bir kaşık üzerindeki şurubun mide bulandıran tatlı tadını, kendi korkumun kokusunu hatırladım. Unuttuğumu sanıyordum ama anılar fotoğraflar kadar yeniydi. Hislerime fazla kapılmadan, o anılar her daim oradaydı da görüş alanının hemen dışında pusuda bekleyip korkularını bana fısıldıyor muydu diye merak ettim. Her uslu kızın ardında uslu bir tehdit pusuda mı bekler diye.

Uzaktaki salondan sürüklenme, küfretme sesleri geldi.
Bad.

Bacaklarım ağırlığının altında büküldü ve kapıdan aşağı kaydım, şöyle düşünüyordum: *Yalnızlık böyle bir his işte.* Daha önce yalnızca bildiğimi sanıyordum ama Jane gitmişti, Bad elimden alınmıştı, ben de bu köhne, gri odada çürüyüp pamuklu kumaş ve tozdan ibaret kalabilirdim ve dünya üzerindeki hiç kimse de umursamazdı.

O siyah Şey yeniden çöktü ve kömür dumanından kanat-

larını omuzlarıma sararak oraya yerleştirdi. Annesiz, babasız. Dostsuz.

Bu benim kendi suçumdu. Öylece kaçıp gidebileceğimi, öylece cesaretimi toplayıp bir maceraya başlayan bir kahraman gibi yola çıkarak engin bilinmezlere yürüyebileceğimi düşündüğüm için suç bendeydi. Kuralları, sadece birazcık da olsa, esnetebileceğimi ve kendimi daha iyi, daha büyük bir hikâyenin içine yazabileceğimi düşündüğüm için de.

Fakat kurallar Locke ve Havemeyer gibiler tarafından, dünyanın zenginliklerini altın bir ağın merkezindeki iyi giyimli örümcekler gibi kendilerine çeken, özel sigara salonlarındaki servet sahibi adamlar tarafından koyuluyordu. Önem teşkil eden insanlar; asla küçük odalara kilitlenip unutulamayacak olan insanlar tarafından. Benim umut edebileceğim en iyi şey, onların cömert gölgelerinde sürünmekle geçirilecek bir ömürdü – ne sevilen ne de hakaret gören, sorun çıkarmadığı sürece serbestçe koşturup durmasına müsaade edilen, arada kalmış bir yaratık olarak.

Ellerimin ayalarını gözlerime bastırdım. Bir büyü yapmak ve son üç günü geri sarmak, kendimi Firavun Salonu'nda masum ve şaşkın hâlde dikilmiş, mavi sandığa uzanırken bulmak istedim. Yeniden *On Bin Kapı*'ya dalıp ortadan kaybolmak, kendimi Ade'nin imkânsız maceralarında kaybetmek istedim – ama kitabı Jane almıştı ve o da gitmişti.

Bir Kapı bulmak ve yazarak yolumu yaratıp oradan geçmek istedim.

Fakat delilikti bu.

Yalnız... ortada benim kendi hatıramı akla getirip doğru-layan kitap vardı. Bir de Jane'in, onu elinde tuttuğu sırada-ki ısrarcı, gözü kararmış ifadesi. Ayrıca Kapılara dair en ufak imada donakalan Havemeyer ile Locke. Peki ya...

Kendimi aşağıda hiddetle köpüren, bolluk içindeki okyana düşmekten alıkoyarak, o görünmez uçurumun kıyısında

yalpaladım. Yavaşça ayağa kalktım ve şifonyerin olduğu tarafa geçtim. Takı kutum, diklemesine koyduğum ve on yedi yılın birikmiş hazineleriyle –tüyler ve taşlar, Firavun Salonu’ndan incik boncuklar, babamdan gelen, kat yerleri yarı saydam olacak kadar çok kez, tekrar tekrar katlanmış mektuplar– tıka basa doldurduğum eski bir dikiş kutusuydu. Tek parmağımı, bir sikkenin soğuk kenarını hissedene dek astar üzerinde boydan boya ilerlettim.

Gümüş kraliçe yabancı gülümsemesini bana yöneltti, tıpkı ben yedi yaşındayken olduğu gibi. Sikke avucumda ağırlığını hissettiriyordu, hayli gerçektir. Koca kanatlı bir deniz kuşu pike yaparak benliğimin merkezinden geçiyor, peşinden de tuzu, sedir ağaçlarını ve başka bir dünyanın tanıdık ama tanıdık olmayan güneşini sürüklüyormuş gibi insanın başını döndüren bir telaş hissettim.

Bir nefes aldım ve sonra bir nefes daha. *Delilik*. Fakat babam ölmüştü, kapım kilitliydi, Bad’ın bana ihtiyacı vardı ve delilikten geçen yol dışında hiçbir çıkış yolu yoktu.

O görünmez uçurum üzerinden balıklama atladım ve aşağıdaki karanlık sulara daldım; gerçek dışı olanın gerçeğe dönüştüğü, imkânsızın parıltılı yüzgeçlerle yüzerek geçtiği, hepsine inanabildiğim yere.

İnanmakla da ani bir sakinlik geldi. Sikkeyi eteğimin içine sıkıştırdım ve pencerenin altındaki yazı masasının olduğu tarafa geçtim. Yarı kullanılmış bir kâğıt parçası bulup masanın üzerine bastırarak düzleştirdim. Serseme dönmüş, sarhoşluk içindeki inancımın her bir kırıntısını toplayarak bir anlığına duraksadım, sonra kalemi aldım ve şöyle yazdım:

Kapı açılır.

Tıpkı yedi yaşında ve hâlâ sihre inanacak kadar küçük olduğum zamanki gibi oldu. Kalemin ucu noktanın etrafında kıvrılarak döndü ve evren etrafımda nefes veriyormuş, görünmez omuzlarını silkiyormuş gibi geldi. Pencereleğimden içeri

dolan, öğleden sonra bulutlarıyla loşlaşıp zayıflamış ışık birdenbire daha parlak göründü.

Arkamdaysa menteşeler gıcırdayarak açıldı.

İnsanı mest eden, kıkır kıkır kıkırdatan bir delilik hissi beni tamamen yutacağa benziyordu, peşinden de sancılı bir yorgunluk geldi –gözlerimin arkasında nabız gibi atan, insanı serseme çeviren zank gibi bir karanlık– ama buna vaktim yoktu. *Bad*.

Titrek bacaklarla koştum, irkilen birkaç konuğun yanından da muntazam pirinç etiketleriyle camekânların yanından da şöyle bir görünüp kaybolarak geçtim ve kendimi merdivenlerden aşağı savurdum.

Antredeki manzara değişmişti: Havemeyer gitmişti, ön kapı onun arkasından hâlâ açık duruyordu ve Bay Locke kestirip atan, boğuk bir sesle onun izbandut gibi uşaklarından biriyle konuşuyordu. Adam başını sallıyor, ellerini beyaz bir havluya siliyor ve ardında pas rengi lekeler bırakıyordu. Kan.

“*Bad!*” Bunu haykırarak söylemek istemiştım ama göğsüm havasız kalmış ve sıkışmıştı.

Yüzleri bir yay çizer gibi bana döndü. “Ne yaptınız siz?” Şimdi ise neredeyse fısıldıyordum.

İkisi de bana yanıt vermedi. Havemeyer’ın adamı bana gözü korkmuş, gözlerini kırptırmadan duramıyormuş gibi bir ifadeyle baktı, kendi gözünün önündeki kanıttan şüphe eden bir adam gibiydi. “Ben onu içeri kilitledim, efendim, yemin ederim öyle yaptım, tıpkı Bay Havemeyer’ın söylediği gibi... o nasıl oldu da...”

“Sessiz ol,” dedi Locke, tıslar gibi; adamın çenesi de sertçe kapandı. “Derhal dışarı çık.” Adam, omzunun üzerinden korku dolu bir şüpheyle bana bakarak, patronunun arkasından kapıdan dışarı koşturdu.

Locke tekrar bana dönerken, elleri ya teskin etme amacıyla ya da yılgınlıkla (hangisi olduğu umurumda değildi) havaya

kalkıyordu. “*Bad nerede?*” Göğüs kafesime dev bir yumruk inmişti sanki, ciğerlerimde hâlâ yeterince hava yoktu. “Ona ne yaptılar? Onlara nasıl izin verebildiniz?”

“Otur, evlat.”

“Oturursam ne olayım.” Hayatımda herhangi biriyle hiç o şekilde konuşmamıştım ama şimdi uzuvlarım sıcak ve heybetli bir şeyle ürperiyordu. “Nerede o? Bir de Jane, benim Jane’e ihtiyacım var – *bırakın beni!*”

Bay Locke merdivenlerin olduğu tarafa geçmiş ve çenemi sertçe kavramış, parmaklarıyla çeneme bastırıyordu. Yüzümü yukarı çevirdi, gözleri benim gözlerimdeydi. “*Otur.*”

Bacaklarım titredi ve ağırlığımın altında büküldü. Bay Locke tek kolumu yakaladı ve beni kısmen taşıyarak en yakındaki yan odaya götürdü –doldurulmuş antilop kafaları ve koyu renk, tropik ahşaptan yapılmış maskelerle dolu bir görüşme odası olan Safari Salonu– ve beni bir koltuğa fırlattı. Koltuğa sıkı sıkı tutundum; başım dönüyordu, sersemlemiştim ve hâlâ o hastalıklı yorgunluk içinde kıvranıyordum.

Locke başka bir sandalyeyi, altındaki halıyı sandalyenin ayakları altında kırıştırarak, odanın bir ucundan öbürüne sürükledi ve karşımda öyle yakına oturdu ki dizleri benimkilere bastırıyordu. Sahte bir sakinlik sergileyen bir duruşla arkasına yaslandı.

“Seninle çok uğraştım, biliyorsun,” dedi sohbet havasında. “Senin bakımınla alakadar olmakla, seni terbiye etmekle, seni *korumakla* geçen bunca sene... Koleksiyonlarımdaki tüm parçalar içinde, en çok, hepsinden çok sana kıymet verdim.” Yumruğu hüsrarla kapandı. “Sen yine de kendini tehlikeye atmakta ısrar ediyorsun.”

“Bay Locke, lütfen, *Bad...*”

Buz gibi gözleri benim gözlerimde, elleri de koltuğumun kollarında durur hâlde öne eğildi. “Neden *haddini bilmeyi* öğrenemedin ki?” Sesi aradaki o iki sözcükte boğuklaştı, çıka-

ramadığım yabancı, gırtlaktan gelen bir aksam yoğun şekilde hissettiriyordu. İrkildim; o ise başka tarafa dayandı ve içine uzun, tek bir nefes çekti.

“Söylesene, odandan nasıl çıktın? Bir de, her bir Tanrı aşkına, sapmaları nereden öğrendin?”

Kastettiği... Kapılar mı?

O korkunç ete çarpan bot seslerini duyduğumdan beri ilk kez Bad tümüyle aklımdan uçup gitmişti. Fakat onun yerini, *On Bin Kapı*’yı bana kesinlikle Bay Locke’ın vermemiş olduğuna dair belli belirsiz düşünce hariç, hiçbir şey almıyor gibiydi.

“Kaynak baban değildi, sanırım bundan epeyce emin olabiliriz. O ruhsuz küçük kartpostallarda posta puluna zar zor yetecek kadar yer vardı.” Locke genizden gelen bir sesle bığının arasından ofladı. “O lanet olasıca Afrikalı mıydı?”

Gözlerimi kırpıştırarak ona baktım. “Jane mi?”

“Hah işte, onun bu işle bir ilgisi var o hâlde! Zaten ben de öyle olduğundan kuşkulanıyordum. Onun izini daha sonra süreceğiz.”

“İzini mi? O nerede ki?”

“Bu sabah işine son verildi. Hizmetlerine, artık her ne idiyse, kesinlikle daha fazla ihtiyaç yok.”

“Ama yapamazsınız! Jane’i babam işe aldı. Öylece ondan kurtulamazsınız.” Sanki önemi vardı da. Sanki duruma ilişkin bir tür ayrıntı ya da boşluk vesilesiyle Jane’i geri getirebilirdim de.

“Baban artık kimseyi işe almıyor korkarım. Ölü insanlar nadiren yapar bunu. Fakat şu anda başlıca meselemiz bu değil.” Sohbetin bir yerinde Locke hiddet dolu sertliğini kaybetmiş ve kestirip atan, serinkanlı, tarafsız bir tavra bürünmüştü; bir yönetim kurulu toplantısında sunum yapıyor ya da Bay Stirling’e talimatlarını yazdırıyor olabilirdi. “Hatta, sahip olduğun bilgiyi nasıl elde ettiğinin de bu noktada pek önemi yok; önemli olan şu ki tümüyle çok fazla şeyi tümüyle fazla bağımsız şekilde biliyorsun ve böyle bir bilgiyi bizim daha,

mmm, ihtiyatsız üyelerimizden birine açık edecek şekilde son derece yetersiz bir feraset sergilemiş bulunuyorsun.” Hafifçe iç geçirdi ve “Ne yaparsın?” der gibi omuz silktilti. “Theodore epey kaba ama iş gören, ilkel yöntemler kullanır ve korkarım kilitli kapıyla alakalı ufak sihirbazlık numarandan ötürü daha bile fazla heyecanlanacaktır. Eh, genç işte.”

Senden yaşlı. Tavşan deliğinden tepetaklak düşerken Alice de böyle mi hissetmişti?

“İşte bu yüzden seni güvende tutmak, saklı kalmanı sağlamamak için bir yol bulmak durumundayım. Şimdiden birkaç telefon görüşmesi yaptım.”

Serbest düşüşteymişçesine debelendim. “Kimlerle görüştünüz?”

“Arkadaşlarla, müşterilerle, bilirsin.” Şekli kareye benzeyen tek elini salladı. “Sana bir yer buldum. Bana çok profesyonel, çok modern ve konforlu olduğu söylendi – hiç eskiden insanları içine attıkları o Victoria dönemi zindanları gibi değilmiş. Brattleboro’nun dört dörtlük bir ünü var.” Bunu duyduğuma memnun olmam gerekirmiş gibi bana doğru başını salladı.

“Brattleboro mu? Durun” –derken göğsüm sıkıştı– “Brattleboro *Inziva Merkezi* mi? *Akıl hastanesi* olan mı?” Adımın Locke’ın konukları arasında fısıldandığını duyar gibi oldum; orası zengin insanların aklını kaçırmış, kız kurusu teyzelerini ve işlerine gelmeyen kızlarını kapattığı yerdi. “Ama ben deli değilim ki! Beni almazlar.”

Locke’ın ifadesi neredeyse acıyan bir havaya büründü. “Ah, canım, sana paranın değerini öğretemedim mi daha? Hem şu da var: Herhangi birinin bildiği kadarıyla sen babasının ölümünü duymuş ve sihirli kapılar hakkında saçmalamaya başlamış küçük, melez bir öksüzsun. Ten rengine göz yummalarını sağlamak fazladan birazcık ikna gerektirdi, onu itiraf ediyorum ama seni temin ederim: Seni alacaklar.”

Kafamda bir film makarası gibi oynadı: Başlık kartları hızlı hızlı görünüp kaybolarak Bay Locke'ın repliklerini seyircilere aktarır. “*Baban öldü, January!*” Sonra genç bir kızın ağladığı, çılgına dönmüş gibi bağırıp çağırdığı kesik kesik sahneler. “*Aklını kaçırmış, zavalılık!*” Ondan sonra ise siyah bir tramvay, üzerinde *AKIL HASTANESİ* yazan taş bir kemerin altından süzülerek geçer, arka planda şimşek çakar ve kadın kahramanımızın kayışlarla bir hastane yatağına bağlanmış, cansız gözlerle duvara bakıp durduğu bir sahneye geçilir. *Hayır.*

Bay Locke yeniden konuşuyordu. “Bu yalnızca birkaç aylığına olacak, belki bir yıllığına. Cemiyet’le konuşmak, daha serinkanlı zihniyetlerin üstün gelmesine fırsat tanımak için zamana ihtiyacım var. Senin uysal tabiatını göstermek için de öyle.” Bana gülümsedi ve insanı serseme çeviren korkumun etkisindeyken bile o gülümsemenin içindeki kibarlığı ve özrü gördüm. “Keşke başka türlü olabilse ama seni güvende tutmak için benim bildiğim tek yol bu.”

Suluk soluğaydım, kaslarım titreşiyordu. “Yapamazsınız. Yapmazsınız.”

“Suyun kenarında oynar gibi işlere öylece uzaktan karışabileceğini mi sanıyordun? Bu sulara şöyle bir parmağını sokup çıkarabileceğini? Bunlar çok ciddi meseleler, January, sana anlatmaya çalıştım. Biz işlerin doğal düzenini uygulatıyoruz, dünyaların kaderini tayin ediyoruz. Belki bir gün bize yine de yardım edebilirsin.” Tekrar yüzüme uzandı ve irkilerek geri çekildim. Tek parmağını ithal, porselen bir parçayı okşayabileceği biçimde –hassas, açgözlü– yanağımdan aşağı sürükledi. “Acımasızca görünüyor, biliyorum... ama bunun en hayırlısı olduğunu söylediğimde bana inan.”

Sonra gözleri benimkilerle buluştuğunda ona güvenmeye, kendi içime kıvrılıp her zaman yaptığım gibi dünyanın benim etrafımda akıp gitmesine müsaade etmeye yönelik tuhaf, çocuksu bir arzu hissettim, ama...

Bad.

Kaçmaya çalıştım. Gerçekten denedim bunu. Fakat bacaklarım hâlâ zayıf ve titrekti, Locke da ben salondan çıkmayı başaramadan gövdeme dolanan kollarıyla beni yakaladı.

Beni, tırmalayıp tüküren hâlimle güçbela palto dolabına sürükledi ve aşçının temizlenmiş sığır gövdelerini buzlu soğutucuya fırlattığı şekilde dolabın içine fırlattı. Dolap kapısı çarpılarak kapandı ve giyilmemiş kürk mantoların küf gibi keskin kokusuyla kendi nefesimin sesinden başka hiçbir şey olmaksızın karanlıkta mahsur kaldım.

“Bay Locke?” Sesim titrete ve tiz çıktı. “Bay Locke, lütfen, üzgünüm...” Cırladım. Yalvardım. Ağladım. Kapı açılmadı.

İyi bir kadın kahramanın zindandaki hücrelerinde sert bir ifadeyle, birbirine sıkıca bastırılmış dudaklarından çıt çıkmaksızın oturup cesaretle kaçış planları oluşturuyor ve haklı bir hararetle düşmanlarından nefret ediyor olması gerekir; bense onun yerine, şiş gözlerle ve tir tir titreyerek yalvardım.

Kitaplarda insanlardan nefret etmek kolaydır. Ben de bir okurum ve karakterlerin yazardan gelen tek bir işaretle nasıl Kötülere dönüşebildiğini bilirim (hançer uçları ya da sivrilmiş dişler gibi uzantılarıyla o büyük K’ler). Gerçek hayatta öyle olmuyor işte. Bay Locke hâlâ Bay Locke’tı – kendi babam beni yetiştirmeye zahmet edemediğinde beni takım elbiseli kanatlarının altına alan adam. Ondan nefret etmeyi istemiyordum bile; yalnızca tüm bunları geri almak, son birkaç saati başa sarmak istiyordum.

Dolapta ne kadar beklediğimi bilmiyorum. Burası, hikâyede zamanın değişken ve oynak hâle geldiği kısım.

En sonunda ön kapıya işgüzar bir biçimde vurulduğu duyuldu ve Bay Locke’ın sesi şöyle dedi: “İçeri gelin, içeri gelin, beyler. Tanrı’ya şükür buradasınız.” Kıpırtılar, ayak sesleri, kapı menteşeleri. “Kendisi şu an birazcık taşkınlık içinde. Onunla başa çıkabileceğinizden emin misiniz?”

Başka bir ses bunun katiyen zor olmayacağını söyledi; o ve personeli böyle meselelerde çok tecrübeliydi. Belki Bay Locke, sıkıntıdan kaçınmak için başka bir odaya çekilmek isterdi?

“Hayır, hayır. İşin sonunu getirmek istiyorum.”

Botlu ayak seslerinin daha fazlası duyuldu. Sonra da dolap kapısının kilidinin açılmasından *sürgü ve güm* sesi geldi ve üç adamın akşamüzeri güneşiyle çevrelenmiş karaltısı görüldü. Kaba, eldivenli eller, kollarımın üst tarafına sıkıca kapandı ve beni, uyuşmuş bacaklarımla, çekerek girişe sürükledi.

“Bay Locke, *lütfen*, ben hiçbir şey bilmiyorum, öyle yapmak istememiştim, beni götürmelerine izin vermeyin...”

Bir bez burnumla ağzımın üstüne kenetlendi, nemli ve bal kadar tatlıydı. Onun içine doğru çılgılık attım ama o yalnızca büyüdükçe büyüdü, ta ki gözlerim ve uzuvlarım insanın sesini boğan, şekerli siyahlıkla kaplanana dek.

Hissettiğim son şey belli belirsiz bir rahatlamaydı; en azından karanlıkta olunca Bay Locke’ın acıyan gözlerini benimkiler üzerinde daha fazla görmek zorunda değildim.

Fark ettiğin ilk şey koku oluyor. Daha uyanmandan bile önce koku eğilip bükülerek seninle birlikte karanlığın içine dalyor: kola, amonyak, kül suyu, bir de onlarca yıl boyunca hastane duvarlarında damıtılıp mayalanmış panik olabilecek başka bir şey. Kendi kokunu da alıyorsun, tezgâhın üzerinde bırakılmış et gibi yağlı ve terli bir koku.

Hâl böyle olunca, gözlerimi açtığımda –ki bu da cebinde erimiş iki parça karameli çekiştirip birbirinden ayırmaya çok benzeyen bir süreçti– kendimi gri-yeşil duvarlı, yabancı bir odada bulduğuma şaşırmadım. Bir yatak odasına dair tüm normal unsurlar eksik görünüyor, geriye yalnızca cilalı zemininden oluşan pürüzsüz, geniş bir alan ve dar, kıt görünüşlü iki pencere bırakıyordu. O pencerelerden içeri süzülen güneş ışığı bile bir şekilde loşlaşmıştı.

Kaslarım, kemiklerimden ayrılmışçasına, fora edilmiş gibi bir his yaratıyor ve başım zonkluyordu. Çok susamıştım. Fakat gümüş sikkayı yoklamak için eteğimin beline uzanmaya çalışıp da bunu yapamayınca kadar korkmaya gerçekten başlamış değildim; yumuşak, yün kelepçeler bileklerimi çevreliyordu.

Korkmak tabii ki beni daha çok terletmekten başka hiçbir işe yaramadı.

Orada korkumla, çatlayan başımla ve sakız gibi yapış yapış olmuş ağzımla saatlerce yatarak Bad'ı, Jane'i, babamı ve Locke Konutu'nun tozlu, yıllanmış kokusunu ne kadar özlediğimi düşündüm. Bir de her şeyin ne kadar feci, ne kadar ciddi şekilde ters gittiğini. Hemşireler nihayet geldiğinde beklemekten kendimi sıkı sıkı içimi boşaltmıştım.

Hemşireler, kül suyundan pütür pütür olmuş elleri ve insanı tatlı sözlerle kandıran sesleriyle sarsılmaz bir metanete sahip kadınlardı. "Hadi doğrulup yemek yiyelim, uslu bir kız ol bakalım," diye buyurdular ve ben de oldum. Bir zamanlar yulaf ezmesi sayılacak bir şey olması muhtemel, lapamsı ve tatsız tuzsuz bir şey yedim, üç bardak su içtim, talimat üzerine üstü açık çelik bir kaba çişimi yaptım ve benden istediklerinde tekrar yatağa bile uzanıp kelepçeleri bileklerime yeniden bağlamalarına müsaade ettim.

İsyankârlıktan yana tek hareketim (bu da, Tanrım, ne kadar acınası ölçüde küçük) sikkayı eteğimin belinden alıp sıcağı ve yuvarlak hâliyle avucumda sıkı sıkı kavramak oldu. İlk geceyi onu tutarak ve yabancı denizlere açılan, hiçbir yere bağlı olmayan, gümüş yüzlü kraliçelerle ilgili rüyalar görerek geçirdim.

İkinci sabah, suratsız doktorlardan bir ordunun her an, akıl hastanelerine ilişkin en çarpıcı ve heyecan verici haber yazılarında yaptıkları gibi ilaç ya da dayak yöntemini uygulamaya geleceğinden emindim. Çocukken aldığım dersi hatırlayana

kadar uzun saatler boyunca daha sırtüstü yatmam ve zeminin bir ucundan öbürüne ağır ağır ilerleyen donuk güneş ışığına bakıp durmam gerekti: İnsanı harap edip insanlıktan çıkaran şey acı ya da eziyet değildir, yalnızca zamandır.

Dakikaları zeminde pençeler gibi tıkırdayarak ilerleyen, saatleri kükürt gibi hararetili kanatlarla süzülerek geçen, insanın göğüs kemiğinde siyah pullu bir ejderha gibi oturan zaman.

Hemşireler iki kez geri döndü ve ritüellerini tekrarladı. Ben çok yumuşak başlıydım, benimle kuş gibi cıvıdayarak konuşup ilgilendiler. Kekeleyerek mümkünse doktorla görüşmek istediğimi çünkü korkunç bir hata olduğunu ve sahiden deli olmadığımı söyledimde içlerinden biri kıkırdadı bile.

“Kendisi çok meşgul, canım. Senin değerlendirmen yarına planlandı ya da en azından hafta bitiminden öncesine.” Sonra hiçbir yetişkinin asla başka bir yetişkinin başını okşamayacağı tarzda başımı okşadı ve şöyle ekledi: “Ama sen çok uslu durdun, o yüzden bu gecelik bunları takmayabiliriz.”

Bunu söyleyiş şekli –sırf kelepçelerim çıkarıldığı için, kollarımı oynatmama ve aşırı derecede kolalanmış nevresimden başka bir şeye dokunmama olanak tanıyacak temel insan özgürlüğüne sahip olduğum için minnettar olmam gerekirmiş gibi– karnımda bir kömür tutuşturdu. Yanmasına fırsat versem dev bir yangın, kaskatı nevresimimi paralayacak, yulaf ezmemi duvara çarpıp tuzla buz edecek ve gözlerimi akkoraştıracak gözü dönmüş bir alev patlaması çıkarırdı. Hiç kimse aklımın başımda olduğuna inanmazdı ondan sonra. Kömürü boğdum.

Hemşireler gitti ve ben de alnımı yaz sıcakıyla ısınmış cama dayayarak penceremde durdum, ta ki ayaklarım ağrımaya başlayana dek. Sonra geri yattım.

Saat ejderhaları sinsice sokularak peşime düştü. Güneş battarken gölgelerde çoğalarak irileştiriler.

Sanırım o ikinci gece parçalara ayrılıp dağılabilir ve bir

daha kendimi asla tam olarak, her şeyimle bulamayabilirdim; pencereden gelen düzensiz, kısmen tanıdık bir pıtırta olmasaydı yani. Nefes almayı kestim.

Yataktan sessizce çıktım ve kollarımın sıvımsı zayıflığını hissederek sıkışmış pencere mandalıyla cebelleştim. Güçlkle, yalnızca ufacık birkaç santim açıldı ama tatlı bir yaz gecesi kokusunu içeri almak için yeterliydi. Tanıdık bir sesin, epey aşağıdan, “January, sen misin?” dediğini duymam için yeterliydi.

Samuel’di bu. Bir anlığına tıpkı prensi onu kuleden kurtarmak için nihayet çıkageldiğinde Rapunzel’in de muhakkak hissetmiş olması gerektiği gibi hissettim; yalnız benim saçlarım kıvrıkcık ve keçe gibi değildi, hem uzun ve altın sarısı olsa bile kendimi sıkıştırıp pencereden çıkaramazdım. Yine de olsun.

“Burada ne yapıyorsun?” diye fısıldadım ona, aşağıya doğru. Birkaç kat aşağıda, erkek şeklinde, ellerinde bir şey tutan bir gölgeden fazlasını göremiyordum pek.

“Beni Jane gönderdi, seni görmeye çalıştığını ama başaramadığını haber vermemi söyledi...”

“Ama hangi pencerenin benimki olduğunu nereden bildin?”

Gölgesinin tek omzunu silktiğini gördüm. “Bekledim. İzledim. Seni görene kadar işte.”

Bir şey söylemedim. Onu çalı çitlerin içinde saklanırken, yukarıya, hapisaneme bakıp dururken ve pencerede yüzümü görene dek peş peşe saatler boyunca beklerken hayal ettim – ve bir ürperti göğüs kafesimden aşağı aktı. Benim tecrübeleme göre, en çok önemsediyen insanlar yakınlarda kalmazdı. Her zaman dönüp gider, seni arkada bırakır, asla geri gelmezlerdi ama Samuel beklemişti.

Yeniden konuşuyordu. “Dinle, Jane şunun sende olmasının önemli olduğunu söylüyor...”

Durdu. İkimiz de birinci kat pencerelerinde titreşerek açı-

lan ışıkların sarı ışıltısını gördük, ne olduğuna bakmaya gelen ayak seslerinin boğuk patırtılarını duyduk. “Yakala!”

Yakaladım. Bir boy sicime bağlanmış bir taşı bu. “Yukarı çek! Çabuk!” Sonra da gitmiş, tam hastane kapıları dışarıya doğru gıcırdayarak açılırken bahçe düzenlemesi yapılmış arazinin iç kısmına kaçıp gözden kaybolmuştu. Panik dolu, sarsak hareketlerle sicimi bir anda yukarı çekip penceremden geçirdim ve pencereyi zorlayarak kapattım. Süratle gecenin içine koşan Samuel yerine benmişim gibi kesik kesik nefesler alarak, odamın duvarından aşağı kaydım.

İpin ucuna bağlanmış, küçük sayılabilecek ve kare bir şey vardı: Bir kitap. *Malum* kitap. Karanlıkta bile kısmen yıpranıp silinmiş harflerin bana loşluğun içinden altın dişler gibi gülümsediğini görebiliyordum. *ON İN API*. Samuel bana gizlice bir hikâye ulaştırmayalı uzun zaman olmuştu; en sevdiği sahnelerin olduğu sayfaların köşesini katlayıp katlamadığını ahmakça merak ettim.

Aklıma yüzlerce soru geldi –Jane kitabı nereden tanımıştı ve neden bende olmasını istiyordu? Şayet burada sonsuza kadar mahsur kalırsam Samuel beni beklemeyi ne kadar sürdürürdü?– ama onları yok saydım. Kitaplar Kapılardır ve ben de çıkmak istiyordum.

Zeminin orta noktasına, koridordan gelen eğimli, sarı bir ışık karesinin bulunduğu yere emekledim ve okumaya başladım.

Üçüncü Bölüm

Kapılar, Dünyalar ve Sözcükler Üzerine Uzun Açıklamalar

*Başka dünyalar ve doğa kanunlarının esnekliği – Nin Şehri –
Diğer tarafından görülen tanıdık bir kapı – Denizde bir hayalet*

Bu kalpsizce bir şey ama anlatımımızın bu noktasında Bayan Adelaide Larson'ı tümenden bırakmak durumundayız. Onu tam da *Anahtar*'ı yabancı bir okyanusa indirirken bırakıyoruz, tuzlu rüzgâr çam özsuyunu saçlarından alıp götürür ve yüreğini ıslıl ıslıl bir kuşkusuzlukla doldururken.

Onu haklı bir sebep olmaksızın bırakıyor değiliz: Bizzat kapıların mahiyetini daha dolaysız şekilde tartışmamız gereken vakit geldi. İlk olarak seni, bu izahatı herhangi bir sinsi gösteriş düşüncesiyle ertelemediğim, bunu sadece şu zamana kadar güvenini kazanmış olduğumu umut ettiğim için yaptığım konusunda temin etmem gerek. Ben, sadece, bana inana-
cağımı umut ediyorum.

Bu çalışmanın ilk fikriyle başlayalım: Kapılar bir dünya ile başka bir dünya arasında, yalnızca hususi ve tanımlanması imkânsız bir rezonansa sahip yerlerde bulunan portallardır. “Tanımlanması imkânsız rezonans” derken de dünyalar arasındaki alanı kastediyorum – her kapının eşiğinde bekleyen, içinden geçilmesi tüyler ürpertecek denli tehlikeli, o muaz-

zam siyahlık. İnsanın kendi sınırları, üstüne bastıran hiçlikle bozulup çarpılmış bir hâl alıyormuş ve kişinin tam da özü akıp giderek boşluğa saçılacağı benziyormuş gibidir. Edebiyat ve efsaneler, boşluğa girip öbür taraftan çıkamayanların hikâyeleriyle doludur.⁷ Bu nedenle kapıların kendilerinin başlangıçta bu siyahlığın en ince ve ölümcüllükten en uzak hâliyle var olduğu yerlere –çakışma noktalarına, doğal kavşaklara– inşa edilmiş olması olası görünüyor.

Peki, bu başka dünyaların mahiyeti nedir? Önceki bölümlerde keşfettiğimiz üzere, bu dünyalar sınırsız şekilde çeşitlidir ve daima değişir; sıklıkla da halihazırdaki dünyamızın, evrenin fizik kanunları diye adlandıracak kadar kibirli olduğumuz nizamına riayet etmez. Erkeklerin ve kadınların kanatlı, kırmızı derili olduğu yerler ve erkekle kadın diye bir şeyin olmadığı, yalnızca arada bir yerlerdeki kişilerin bulunduğu yerler var. Kıtaların tatlı su okyanuslarında yüzen devasa kaplumbağaların sırtlarında taşındığı, yılanların bilmeceler sorduğu, ölümlerle diriler arasındaki çizginin önem teşkil etmeyecek noktaya gelene dek bulanıklaştığı dünyalar var. Bizzat ateşin ehlileştirildiği ve itaatkâr bir tazi gibi erkeklerin ardı sıra gittiği köyler ve sarmal uçlarının etrafında bulutları toplayacak ka-

7 Kayıp çocuklarla, yeraltı zindanlarıyla, dipsiz kuyularla, okyanusların uç noktalarından açılıp hiçliğe dalan gemilerle ilgili tüm hikâyeleri ele al. Bunlar yolculuk ya da bir yerden başka bir yere geçiş hikâyeleri değildir; ani, geri dönüşü olmayan sonların hikâyeleridir.

Ben nihai başarı ya da başarısızlıkta yolcunun karakterinin rol oynadığı kanaatindeyim. Edith Bland'ın görünüşte masum *Kyriel'a Açılan Kapı*'sını ele al: Okullu beş İngiliz çocuk, onları yeni bir dünyaya götüren sihirli bir kapı keşfeder. Çocuklar eve dönerken yaşça en küçük ve en ürkek olanları "büyük bir karanlığın" içine düşer ve kendisinden bir daha haber alınamaz. Eleştirmenler bunu sağlıklı çocuklar için fazla karamsar ve tuhaf bulmuştu.

Bense buna dikkatle üzerinde durulması gereken bir tavsiye gözüyle bakıyorum: İnsan bir kapıdan içeri girerken, diğer tarafı görececek kadar cesur olmalıdır.

Edith Bland, *The Door to Kyriel (Kyriel'a Açılan Kapı)* (Londra: Loo-king Glass Library, 1900).

dar yüksek cam kulelerin bulunduğu şehirler gördüm. (Eğer başka dünyaların senin kendi sıkıcı Dünya'na kıyasla neden büyüyle böyle dolup taşıyormuş gibi göründüğünü merak ediyorsan, başka bir gözle bakıldığında bu dünyanın ne kadar büyüğü göründüğünü bir düşün. Deniz halkının yaşadığı bir dünya için senin dünyadaki insanların hava soluma becerisi dudak uçuklatacak bir şeydir; mızrak fırlatan insanların yaşadığı bir dünya için senin dünyadaki insanların makineleri, onların hizmetinde yorulmak nedir bilmeksizin çalışması için hâkimiyet altına alınarak gücünden faydalanılan iblislerdir; buzullarla bulutlardan ibaret bir dünya için yaz mevsiminin kendisi bir mucizedir.)

İkinci varsayımım ise şu: Kapılar, dünyalar arasında çeşitlilik gösteren ama kayda değer düzeyde bir sızıntı yaratıyor. Fakat aradan ne tür şeyler sızıyor ve bunların kaderi ne oluyor? Beraberlerinde ana dünyalarının özel yetenek ve sanatlarını getiren erkekler ve kadınlar elbette. Bazılarının akıbeti talihsiz olmuştur, kanımca –tımarhanelere tıkmış, kazıklara bağlanıp yakılmış, boyunları vurulmuş, sürgün edilmişlerdir, vesaire– ama diğerleri olağanüstü güçlerini ya da esrareniz bilgi birikimlerini daha kârlı bir biçimde kullanmış gibi görünüyor. Onlar güç kazanmış, servet toplamış, halkların ve dünyaların kaderini şekillendirmiştir; kısacası değişim getirmişlerdir.

Aynı şekilde nesneler de tuhaf rüzgârlarla uçurularak, beyaz köpüklü dalgalarla sürüklenerek, dikkatsiz yolcular tarafından taşınıp bir yerlerde bırakılarak –hatta bazen, çalınarak– dünyalar arasındaki kapılardan azar azar geçmiştir. Bazıları kaybolmuş, yok sayılmış ya da unutulmuştur –yabancı dillerde yazılmış kitaplar, tuhaf tarzlarda kıyafetler, ana dünyalarının ötesinde hiçbir işlevi olmayan aygıtlar– ama bazıları da arkalarında hikâyeler bırakmıştır. Sihirli lambalar ve efsunlu aynalar, altın postlar ve gençlik pınarları, ejderha pulundan zırh ve üzerine ay ışığı düşmüş süpürgeler hakkında hikâyeler.

Ben hayatımın büyük bölümünü bu dünyaları ve zenginliklerini belgeleyerek, roman ve şiirlerde, anı ve menkıbelerde, kocakarı masalları ve yüz farklı dilde söylenen şarkılarda arkalarında bıraktıkları hayalet izleri takip ederek geçirdim. Yine de hepsini ya da anlamlı bir bölümünü bile keşfetmeye yaklaştığımı hissetmiyorum. Daha genç yaşlarımda o yönde büyük hırslar beslesem de şimdilerde böyle bir görevin imkânsız olma ihtimali daha olası geliyor.

Bunu bir seferinde, Finlandiya kıyısı açıklarında bir yerlerdeki başka bir dünyada –insanın, dallarına koça gezegenlerin yerleştiğini hayal edebileceği kadar devasa ağaçlarla dolup taşan hoş bir dünyada– 1902 kışında tanıştığım çok bilge bir kadına itiraf etmiştim. Kendisi, dil engelleri ve birkaç matara şaraba rağmen bile alev alev yanan türden yırtıcı zekâyâ sahip, aşağı yukarı elli yaşında, azametli bir kadındı. Ona bu zamana dek var olmuş her dünyaya açılan her kapıyı bulmaya niyetli olduğumu söyledim. O ise güldü ve şöyle dedi: “Onlardan on bin tane var, ahmak.”

Sonradan öğrendim ki kadının halkında on binden daha büyük bir sayı yokmuş ve bir şeyden on bin tane olduğunu iddia etmek, sonsuz olduğu için onları saymanın hiçbir amaca hizmet etmediği anlamına geliyormuş. Şimdi onun evrendeki dünyaların sayısına ilişkin hesaplamasının tamamıyla doğru olduğuna ve hararetli heveslerimin de genç ve çaresiz bir adamın hayalleri olduğuna inanıyorum.

Fakat burada tüm o on bin dünyayla alakadar olmamıza gerek yok. Biz yalnızca Adelaide Larson’ın 1893’te açıldığı dünyayla ilgileniyoruz. Var olması mümkün olan tüm dünyaların en olağanüstü ya da en güzel olanı değil belki ama benim, diğer hepsinin ötesinde, görmeye can attığım dünya bu. Arayarak neredeyse yirmi yıl geçirdiğim dünya.

Yeni karakterleri tanıtan yazarlar sıklıkla ilk olarak onların dış görünüşle ilgili özelliklerini ve kılık kıyafetlerini tarif eder;

bir dünyayı tanıtırken de coğrafyasıyla başlamak kibarlık olur gibi geliyor. Engin okyanusları ve sayısız adacıkları olan bir dünya burası – bir atlası olsa cahil ressamın biri hata yapıp fazla büyük bölümünü maviye boyamış gibi, gözüne tuhaf şekilde dengesiz görünürdü.

Adelaide Larson tesadüf eseri bu dünyanın yaklaşık olarak merkezine açılmış bulundu. Teknesinin altındaki deniz yüz yıllar içinde, denizler için sıklıkla geçerli olduğu üzere, pek çok isme sahip olmuştu ama o dönemde çoğunlukla Amarico olarak adlandırılıyordu.

Yeni bir karakteri tanıtırken bir isim sunmak da aynı şekilde alışlagelmiş bir âdettir ama bir dünyanın adı, insanın elinden kaçıp gitmek konusunda ihtimal verebileceğinden daha yetenekli bir yaratıktır. Kendi Dünya'na kaç farklı dilde, kaç isim verildiğini –Erde, Midgard, Tellus, Ard, Uwa– ve yabancı bir âlimin gelip de bütün gezegene tek bir ad vermesinin ne kadar gülünç olacağını bir düşün. Dünyalar isimlendirilemeyecek kadar karmaşık, fazla güzel bir biçimde parçalıdır. Fakat kolaylık olsun, âdet yerini bulsun diye, bu dünyanın isimlerinden birini kabaca tercüme edebiliriz: Yazılmış.

Şayet bu bir dünya için tuhaf bir isim gibi geliyorsa Yazılmış'ta bizzat sözcüklerin gücü olduğunu anla lütfen.

Güçleri olduğunu, insanların yüreklerinde kıpırtılar yaratabildikleri, hikâyeler anlatabildikleri ya da gerçekleri ilan edebildikleri anlamında kastetmiyorum zira onlar sözcüklerin her dünyada sahip olduğu güçlerdir. Ben o dünyadaki sözcüklerin bazen mürekkep ve koton beşiklerinden kalkıp gerçekliğin mahiyetini yeniden şekillendirebildiğini kastediyorum. Cümleler havayı değişikliğe uğratabilir ve şiirler duvarları yerle bir edebilir. Hikâyeler dünyayı değiştirebilir.

Bak şimdi, yazılmış her sözcüğün böyle bir gücü yoktur –o nasıl bir kaos olurdu öyle!– yalnızca, doğuştan gelen yetenekle uzun yıllar süren özenli çalışmaları bir araya getiren belli

kişiler tarafından yazılmış belli sözcükler o güce sahiptir ve o zaman bile sonuçlar senin hayal edebileceğin, akla iyilik perilerini getirecek türden bir sihir değildir. Çok büyük bir sözcük işçisi bile, gelişigüzel bir biçimde, uçan at arabaları hakkında bir cümle çiziktirip bir tanesinin kanatlanmış uçarak ufkun öbür ucundan gelmesini bekleyemez, yazarak ölüleri hayata döndüremez ya da şu hâliyle dünyanın dayanaklarının ta kendisi olan unsurları başka şekilde altüst edemez. Fakat belli bir pazar gününde yağmur yağma ihtimalini artıracak bir hikâyeyi hünlerle işlemek için uzun haftalar boyunca gayret sarf edebilir, belki şehrinin surlarını istilaya karşı azıcık da olsa daha sağlam tutacak bir dörtlük yazabilir ya da tek bir tedbirsiz gemiye göze görünmeyen resiflerden uzağa doğru kılavuzluk edebilir. Daha muazzam büyülere dair, efsane olarak bile adlandırılmayacak kadar müphem ve inanılmaz, kısmen unutulmuş hikâyeler var –akıntıların yönünü tersine çeviren ve denizleri ayıran, şehirleri dümdüz eden ya da ejderhaları çağırarak gökyüzünden aşağı indiren yazarlara dair hikâyeler– ama bu rivayetler ciddiye alınamayacak denli olanaksız.

Sözcük büyüünün, güç konusunda her zaman olduğu gibi bir bedeli vardır. Sözcükler canlılıklarını yazarlarından alır ve böylelikle de bir sözcüğün gücü, kendisine araç olan insanın gücüyle sınırlandırılmıştır. Sözcük büyüü faaliyetleri, işçilerini hasta ve tükenmiş hâlde bırakır ve işçilik ne kadar hırslı olursa –şu anki hâliyle dünyanın dokusunun tek tek ipliklerle işlenerek oluşturulma biçimine ne kadar meydan okursa– hasar da o kadar büyük olur. Orta hâlli türden sözcük işçilerinin çoğu, ara sıra yaşanacak bir burun kanaması ve yatakta geçirilecek bir günden fazlasını göze alacak kuvvetten yoksundur ama daha yetenekli kişilerin özenli çalışmalar ve eğitimlerle, doğrudan kendi hayatlarını tüketmesinler diye kendilerini zapt etme becerisi ile dengeyi öğrenerek yıllar harcaması gerekir.

Bu yeteneğe sahip insanlara farklı adalarda farklı isimler verilmektedir ama çoğumuz onların hiçbir çalışma düzeyinin rekabet edemeyeceği hususi bir şeyle doğduğu konusunda mutabık durumdayız. O bir şeyin kesin mahiyeti âlimler ve din adamları arasında çekişmelere yol açan bir konudur. Bazıları bunun o kişilerin kendi benliklerinden emin oluşuyla, hayal güçlerinin genişliğiyle ya da belki sadece iradelerinin yola gelmezliğiyle ilişkili olduğunu iddia etmiştir (zira bu kişilerin ele avuca sığmaz insanlar olduğu bilinir).⁸ Aynı zamanda böyle insanlarla ne yapılması gerektiği ve doğal olarak sebep oldukları kaosun en iyi nasıl sınırlandırılacağı konusunda da büyük bir fikir ayrılığı söz konusudur. Belli inançların, yazarların kendi tanrılarının iradesini ileten araçlar olduğunu ve kutsanmış azizler gibi muamele görmeleri gerektiğini salık verdiği adalar var. Güneyde, kural tanımaz hayal dünyalarını bulaştırmasınlar diye, yazarlarının eğitimsiz halktan ayrı yaşaması gerektiğini ilan etmiş bir dizi ilçe var. Bununla birlikte böyle uç örnekler nadirdir; çoğu şehir, yazarları için işlevsel ama saygın bir rol bulur ve öylece işine bakar.

Amarico Denizi'ni çevreleyen adalarda da işleyiş böyleydi. Yetenekli yazarlar büyük sıklıkla üniversitelerce işe alınır, kendilerini şehrin menfaatine adanmaları beklenir ve kendilerine Sözcükişçisi soyadı bahşedilirdi.

O dünyayla seninki arasında, eski tanıdığının diyeceği gibi, başka on bin fark var. Pek çoğu belgelenmeyi hak etmeyecek kadar ehemmiyetsiz. Tuzlu su ve güneş kokularının her sokağın her taşına nüfuz edişini ya da vakit habercilerinin saat

8 Farfey, herkesçe bilindiği üzere onlara güçlerini bahşeden şeyin düpedüz inatçılıktan başka bir şey olmadığını bile öne sürmüştür. Kanıt olarak da Leyna Sözcükişçisi'ni, bir zamanlar şehrini ölümcül bir salgın hastalıktan kurtaran, "İlgin'in Şarkısı"nın yetenekli yazarını sunmuştur. Bahsi geçen kişi aynı zamanda Farfey'in eşi ve görünüşe göre idare edilmesi de epey zor bir kadındı.

Farfey Âlim, *A Treatise on the Nature of Word-Workers (Sözcük İşçilerinin Mahiyeti Üzerine Bir Risale)* (Nin Şehri, 6609).

kulelerinde durup şehirleri için saati haykırışını tarif edebilirim. Yelkenleri üzerine dikilmiş, talih ve güzel rüzgârlar için dua eden özenli yazılarla, denizlerde oradan oraya süzülen çok şekilli gemileri anlatabilirim sana. Evli her bir kadın ve erkeğin ellerini süsleyen, mürekkep balığının mürekkebiyle yapılmış dövmelerden ve iğneyle insan derisine sözcük işleyen ikinci derece sözcük işçilerinden bahsedebilirim.

Fakat gerçeklerin ve uygulamaların böyle antropolojik biçimde belgelenmesi, sonunda sana bir dünyanın mahiyeti hakkında pek az şey anlatacaktır. Ben onun yerine sana belli bir adayı, belli bir şehri ve tesadüfen bir kapıdan geçip başka bir dünyanın yanık portakal rengi çayırlarına çıktığı gün olmasa, zerre kadar dikkate şayan olmayacak belli bir oğlanı anlatacağım.

Nin Şehri'ne, Adelaide'in en sonunda yaptığı gibi akşamın erken saatlerinde yaklaşıp olsan, orayı ilk olarak taştan bir çıkıntının etrafına dolanmış kambur omurgalı bir yaratık olarak görebilirdin. Sen denizden yaklaştıkça, yaratık kendini beyaz badanalı omurlar gibi sıralar hâlinde duran bir dizi binaya ayırırdı. Sarmallar oluşturan sokaklar, binaların arasına damarlar gibi dökülürdü ve en sonunda o sokaklar boyunca gezinen karaltıları seçmeye başlayabilirdin: sıçrayarak giden kedileri ara yollarda kovalayan çocuklar; ağırbaşlı ifadelerle yürüyerek caddelerden ilerleyen beyaz cübbeli erkekler ve kadınlar; sepetlerini yüklenip kalabalık sahil şeridinden geri taşıyan dükkân sahipleri. Bazıları, sadece bir anlığına, içine hafif bal rengi karışmış denize bakmak için duraklayabilirdi.

Şehrin, cennetin küçük, çepeçevre deniz içinde kalmış bir versiyonu olduğunu farz edebilirdin. Bütüne bakıldığında bu izlenim yanlış da sayılmazdı, gerçi objektif olmakta zorlandığımı itiraf ediyorum.

Nin Şehri kesinlikle huzurlu bir yerdi ve Amarico Deni-

zi'nin kıyılarını çevreleyen ne en gösterişli ne de en yoksul şehirdi. Hünarlı sözcük işçiliği ve adil tüccarlar konusunda bir şöhrete sahipti ve prestijli âlimliğin bir merkezi olarak da ufak çaplı bir ün kazanmıştı. Âlimlik, kaynağını Nin'in tüneller oluşturan engin arşivlerinden alıyordu; bu arşivler de Amarico üzerindeki en eski ve en kapsamlı koleksiyonlardan bazılarını teşkil ediyordu. Kendini bir gün olsun adada bulacak olursan, oraları ziyaret etmeni ve o dünyada bu zamana dek belgelenmiş bulunan her dilde yazılmış parşömen tomarları, kitaplar ve sayfalarla tıklım tıklım doldurulmuş uçsuz bucaksız mahzenlerde gezinmeni şiddetle tavsiye ederim sana.

Elbette, Nin Şehri de insan şehirlerinin alışılmış tüm dertlerini çekmişti. Yoksulluk ve ihtilaf, suçlar ve cezaları, hastalık ve kuraklık – henüz böyle şeylerden tümüyle muaf olan herhangi bir dünya görmüş değilim. Fakat bu günahlardan hiçbirini, şehrin doğu ucunda, annesinin dövme dükkânının üst katındaki, dağılıp çökmeye yüz tutmuş taştan bir apartman dairesinde büyümüş, hülyalı bakan gözlere sahip bir oğlan olan Yule Ian'ın çocukluğuna dokunmadı.

Yule Ian'ın, onu şımartmaktan yalnızca evlatlarının epey yüksek sayısı ile alıkoyulmuş bulunan özverili bir annesi ve babası vardı. Her dünyadaki kardeşler gibi onun kâh en kıymetli dostları kâh en amansız düşmanları olan altı kardeşi vardı. Tavandan sallanan, rüyalarını ısıltılı gezegenler ve hayal ürünü yerlerle dolduran teneke yıldızlarla süslenmiş dar bir ranza yatağı bulunuyordu. Aynı zamanda, Var Hikâyeci'nin *Amarico Denizi'nin Masalları* adlı eserinin, kendisine en sevdiği teyzesi tarafından verilmiş ciltli bir setine ve kendisi kitap okurken güneşten kavrulmuş pencere eşiğinde uyumaktan hoşlanan kaprisli bir kediye de sahipti.⁹ Bu, hayallere ve derin

9 Kedilerin, keşfettiğim üzere, her dünyada hemen hemen aynı biçimde bulunuyormuş gibi bir hâli var; benim kanım, onların birkaç bin yıldır kapılardan gizli gizli girip çıkmakta olduğu yönünde. Ev kedilerine aşina olan herkes bunun onların hususi bir hobisi olduğunu bilecektir.

düşüncelere dalıp gitmeye gayet uygun bir hayatı; bunlar da Yule'un en çok sevdiği şeylerdi.

Yule ve kardeşleri öğleden sonralarını küçük balıkçı teknesinde babalarıyla birlikte çalışarak ya da dövme dükkânında annelerine yardım ederek – farklı elyazısı tiplerindeki takdis ve duaları temize çekerek, mürekkepleri karıştırarak ve annelerinin aletlerini ovalaya ovalaya temizleyerek geçirirdi. Yule, dükkânı gemiye tercih eder ve annesinin ona, iğneyle bir müşterinin tenine minicik, kanla benek benek olmuş sözcükler işleyişini izleme izni verdiği uzun öğleden sonraları bilhassa severdi. Annesinin sözcük işçiliği özel olarak kuvvetli değildi ama müşterilerinin, takdisleri Tilsa Mürekkep tarafından yazılsın diye daha fazla ödemeye razı olmasına yetiyordu çünkü kadının takdisleri bazen gerçek olurdu.

Annesi başlangıçta onu kendi zanaatında çıraklığa almaya niyetlenmişti ama oğlanın sözcük işçiliği yeteneğine dair en ufak kıvılcımdan bile yoksun olduğu çok geçmeden belli olmuştu. Kadın onu yine de eğitebilirdi ama çocukta asıl dövmecilik uğraşına karşı hiç sabır yoktu. Onun sevdiği sadece sözcükler idi, onların sesi, şekli, şahane akıcılığıydı ve bu yüzden onun yerine uzun beyaz cübbeleri içindeki âlimlere doğru sürüklendi.

Nin Şehri'ndeki her çocuk birkaç yıllık öğretime tabi tutulurdu; bu da genç bir âlimin onlara alfabe, sayılar ve Amarico üzerinde bulunan, insan yerleşiminin olduğu yüz on sekiz adanın tamamının konumları hakkında ders anlatmasını dinlemek üzere üniversite avlularında gerçekleşen haftalık toplantılara karşılık geliyordu. Çoğu çocuk, anne babası müsaade eder etmez bu derslerden kaçardı. Yule öyle yapmadı. Sıklıkla oradan ayrılmayıp sorular sormak için bekledi ve dil dökerek öğretmenlerinden fazladan birkaç kitap almayı bile başardı. Öğretmenlerinden biri, Rilling Âlim adında sabırlı bir genç adam, farklı dillerde kitaplar temin etti ve bunlar Yule'un

sahip olduğu en kıymetli şeylere dönüştü. Oğlan yeni hecele-
rin zihninde yarattığı inişli çıkışlı hisse ve dalgaların arkada
bıraktığı batık gemilerden gelen hazineler gibi beraberlerinde
getirdikleri hikâyelerin tuhaflığına bayılıyordu.

Yule dokuz yaşına geldiğinde, biri yalnızca üniversite arşiv-
lerinde var olan üç dilde yetkinliğe ulaşmıştı ve on bir yaşına
–geleneksel olarak böyle kararların verildiği yaşa– bastığında
da bir âlim olarak kaderine annesi bile karşı çıkamadı. Kadın
ona liman pazarından uzun birkaç boy boyanmamış kumaş
aldı ve oğlunun kara uzuvlarını âlimlerin tarzında sarıp bağ-
larken yalnızca birazcık iç geçirdi. Oğlan, hızla hareket eden
beyaz kumaşların hayal meyal görüntüsüyle geçiveren bir
anda, bir kucak dolusu kitapla kapıdan çıkıp gitmişti.

Üniversitedeki ilk yılları hülyalı, hemen hemen deha sayı-
lacak bir hâl içinde geçti, bu da eğitmenlerinde hem yılgınlık
hem de hayranlık uyandırdı. Bir kuyudan kepçeyle su çıkaran
bir oğlanın rahatlığıyla yeni diller öğrenmeye devam etti ama
kendini tek başına herhangi birinde ustalaşacak kadar ada-
mak konusunda gönülsüz görünüyordu. İncecik, ahşap bir
kürekle elyazmalarının sayfalarını çevirerek arşivlerde sayısız
saatler geçirdi ama bir denizcinin seyir defterinde deniz in-
sanları hakkında ilginç bir bölüm ya da bilinmeyen bir dilde
işaretlenmiş, parça parça dağılan bir harita bulduğu için sık-
lıkla kendisine görev olarak belirtilmiş dersleri kaçırıyordu.
Kitapları, sağlığı için ekmek ve su kadar gerekiymiş gibi tüke-
tiyordu ama bunlar nadiren onun okumakla görevlendirildiği
kitaplar oluyordu.

En cömert eğitmenleri, bunun yalnızca zaman ve olgunluk
meselesi olduğu konusunda ısrar ediyordu – eninde sonunda
genç Yule Ian sabit bir çalışma konusu bulacak ve kendini ona
adayacaktı. Sonra bir danışman seçebilir ve Nin Üniversitesi'ni
böyle prestijli kılan muazzam araştırma bütününe katkıda bu-
lunmaya başlayabilirdi. Diğer âlimler ise Yule'un kahvaltıda

bir fabl kitabını su sürahisine dayayıp uzaklara dalıp gitmiş bir ifadeyle sayfaları çevirmesini izlerken o kadar ümitli değildi.

Hakikaten, Yule'un on beşinci doğum günü yaklaşırken, en iyimser âlimler bile endişelenmeye başlamıştı. Oğlan çalışma alanını daraltma ya da bir araştırma doğrultusu beyan etme yönünde hiçbir emare göstermiyordu ve yaklaşan sınavlarından ötürü zerre kaygılı görünmüyordu. O sınavları geçecek olursa resmen Yule Ian Âlim olarak ilan edilecek ve üniversite-deki mevkilerde ilerleyişine başlayacaktı; sınavlardan kalacak olursa ise kendisinden kibarca başka, daha az çaba gerektiren bir çıraklık düşünmesi rica edilecekti.

Geriye dönüp bakınca, Yule'un amaçsızlığının aslında bir arayış, görüş alanının hemen dışında pusuda bekleyen şekilsiz, isimsiz bir şeye yönelik bir araştırma olduğunu sezmek kolay geliyor ve bu belki de doğrudur. Belki o ve Adelaide çocukluklarını hemen hemen aynı biçimde, başka bir dünyayı ararken kendilerinininkinin sınırlarını araştırarak geçirmiştir.

Fakat huzursuz arayışlar ciddi âlimlerin işi değildir. Yule da bu nedenle bir gün "geleceğine dair ciddi bir görüşme" yapmak üzere üstadın çalışma odasına çağırıldı. Parmağı, *Kuzey Denizi Adacıkları'ndaki Mitler ve Efsaneler Üzerine Bir Çalışma*'daki yerini işaretler hâlde ve şaşkın, uzaklara dalmış bir ifadeyle bir saat geç geldi. "Beni mi çağırmanız, efendim?"

Üstat, âlimlerin çoğu yerde sahip olduğu gibi çizgilerle dolu, ağırbaşlı bir yüze ve her iki kolundan da yukarı kıvrılarak Kenna Tüccar'la evliliğini, âlimliğe olan bağlılığını ve Şehre yirmi yıldır sunduğu takdire şayan hizmeti belirten saygın dövmelere sahipti. Saçları, çalışan zihninin ısısı onları yakarak başının tepesinden yok etmiş gibi kafasına beyaz bir eğri kılıç gibi yapışık vaziyetteydi. Yule'un üzerindeki gözleri sıkıntılıydı.

"Otur, genç Yule, otur. Seninle burada, üniversitedeki geleceğin hakkında konuşmak istiyorum." Üstadın gözleri,

Yule'un ellerinde hâlâ sıkı sıkı tutulmakta olan kitaba ilişti. "Sana karşı açık olacağım: Senin odak ve disiplin eksikliğini son derece ciddi ölçüde kaygı verici buluyoruz. Kendini bir çalışma programına bağlayamazsan, senin için başka yollar düşünmek zorunda kalacağız."

Yule'un başı, kendisine tanımadığı bir parça yiyecek ikram edilmiş bir kedi gibi tuhaf bir biçimde yana eğildi. "Başka yollar mı, efendim?"

"Zihnine ve mizacına daha uygun faaliyetler," dedi üstat.

Yule bir anlığına sessiz kaldı ama kendi mizacına, pırl pırl güneşli öğleden sonraları zeytin ağaçlarının altına kıvrılmış, çoktan unutulmuş dillerde kitaplar okuyarak geçirmekten daha uygun hiçbir şey düşünemiyordu. "Neyi kastediyorsunuz?"

Belki de bu sohbetin sıkıntılı yalvarışları daha fazla, kibar şaşkınlıkları ise daha az içermesini beklemiş olan üstat, dudaklarını ince, bordo bir çizgiye dönüştürecek şekilde birbirine bastırdı. "Başka bir yerde çiraklık yapabileceğini kastediyorum. Annen, eminim ki seni yine de dövmeci olarak eğitir veya doğu tarafındaki sözcük işçilerinden biri için kâtiplik ya da hatta bir tüccarın muhasebeciliğini yapabilirsin. Eşimle konuşabilirim istersen."

Yule'un yüz ifadesi ancak bunun üzerine üstadın beklediği dehşeti yansıtmaya başladı. Adam tekrar yumuşadı. "Eh, oğlum, henüz o noktaya tam olarak ulaşmış değiliz. Sen yalnızca önümüzdeki haftayı tefekkürle geçir, seçeneklerini iyice bir düşün. Şayet burada kalmak ve âlimlik sınavlarına girmek istersen de... bir yol bul."

Yule'un gitmesine müsaade edildi. Oğlan kendini serin taş koridorlardan ayrılıp avlular ve sarmallar oluşturan sokaklar boyunca uzun adımlarla ilerlerken, sonra da ensesini kavuran güneşle, bir an olsun herhangi bir özel varış noktasının tam olarak bilincinde olmaksızın, şehrin arka tarafında kalan tepe-

lere tırmanırken buldu. Yalnızca hareket ediyor, üstadın ona sunduğu seçimden kaçıyordu.

Âlimlerin saflarına katılmayı uman herhangi bir genç oğlan için seçim kolay olurdu: Ya Amarico tarihi, kadim diller veya din felsefesi içinde bir araştırma alanı beyan edecek ya da bunun gibi tüm hevesleri bırakacak ve mütevazı bir kâtip olarak çalışacaktı. Fakat Yule için her iki yol da sözcüklerle ifade edilemeyecek ölçüde kasvetliydi. Her ikisi de onun hudsutuz ufkunun daraltılmasını, dalıp dalıp gittiği hayallere bir son verilmesini gerektirecekti. Her ikisinin de düşüncesi, iki koca el kaburgalarının her iki yanından bastırıyormuşçasına göğsü sıkışmış gibi hissetmesine yol açıyordu.

Yule o zamanlar bunu bilemezdi ama nehir gemilerinin sesi ve gökyüzünün enginliğiyle baş başa kalmak için eski çayıra koştugu günlerde Ade de hemen hemen aynı şekilde hissediyordu. Yalnız, Ade hayatının her an hemen yakınlarda olan amansız sınırlarıyla büyümüş ve iradesini çoktan onlara karşı şartlamıştı; zavallı, büyülenmiş Yule ise o günden önce böyle kuralların var olduğunu cidden hiç bilmemişti.

Oğlan sendeleyerek kendi içinde yaptığı keşiften uzaklaştı, yamaçlardaki ufak tefek çiftlikleri, sıkıştırılmış toprak yolların sonuncularını geçti, elleriyle tutuna tutuna tırmanarak hayvan patikaları boyunca ilerleyip kayalık yamaçları aştı. En sonunda hayvan patikaları bile eğri büğrü gri taşlar içinde ortadan kayboldu ve rüzgâr, tuzla kaplı ahşabın uzaklardan gelen kokularını taşıdı. Yule, şehirden hiç bu kadar yüksekte olmamıştı ve şehrin, yalnızca denizin enginliğiyle çevrili bir dizi uzak, beyaz kareden ibaret kalana dek kendi aşağısında gitgide küçülüşünün hoşuna gittiğini fark etti.

Teni rüzgârla kurumuş terden kaşınıyordu ve avuçları taşlara sürünmekten açılmıştı. Geri dönmesi gerektiğini biliyordu ama bacakları onu ileriye, yukarıya taşımaya devam etti, ta ki Yule kendini bir kaya çıkıntısından yukarı çekip onu görene dek: Bir kemer.

İnce, gri bir perde kemerden sallanıyor, bir cadının eteği gibi kendi esintisiyle dalgalanıyordu. Oradan nehir suyu, çamur ve güneş ışığı gibi, Nin'in taşla karışık tuz kokusuna zerre kadar benzemeyen bir koku yayılıyordu.

Yule kemeri görür görmez, gözlerini başka herhangi bir yere bakma konusunda isteksiz hâlde buldu. Kemerin neredeyse, kısmen kıvrılmış bir ele benzer şekilde işaret ederek onu çağırır gibi bir hâli vardı. Oğlan, uzuvlarını doldurup taşınan delice bir umut hissiyle ona doğru yürüdü – o perdenin diğer tarafında sadece onu bekleyen, muhteşem ve tuhaf bir şey olduğuna dair imkânsız, kaynağı belirsiz bir umut hissiyle.

Perdeyi kenara çekti ve ilerisinde birbirine girip düğüm düğüm olmuş çimlerle taştan başka hiçbir şey göremedi. Kemerin altına doğru bir adım attı ve uçsuz bucaksız, her şeyi yutup yok eden bir karanlığın içine daldı.

Bu karanlık, azametiyle boğucu bir havaya bürünmüş şekilde, oğlanın üzerine bastırdı ve onu içine çekti, ta ki Yule avuçlarının altında sağlam bir ahşap dokusu hissedene dek. Çaresizlik ve hâlâ alev alev yanan umutla yüklenip onu itti – ahşabın, uzun zamandır yerinden oynatılmamış toprağa sür-tündükçe gıcırdadığını hissetti– sonra kapı açıldı ve Yule dışarıya, yumurta kabuğu görünümünde bir gökyüzünün altında uzanan yanık portakal rengi çimlere adım attı. Başka bir dünyanın yabancı havasında ağzı açık kalmış vaziyette yalnızca birkaç dakika durmuştu ki o, büyük adımlarla çayırın öbür ucundan kendisine doğru geldi. Süt ve ballı buğday ekmeği renginde genç bir kadın.

O karşılaşmanın hikâyesini ikinci kez aktarmayacağım. İki genç insanın sonbaharın ilk günlerindeki serinlikte nasıl oturduğunu ve burası ile başka yere dair imkânsız gerçeklerini nasıl anlattığını zaten duydun. Yalnızca Nin'in arşivlerindeki eskiden kalma birkaç metinde muhafaza edilmiş, Yule'un da sırf dilinin üzerinde dans eden yeni hecelerin keyfi için çalışmış olduğu, çoktan yok olmuş bir dilde nasıl konuştuklarını

da. Ayrıca bunun iki insanın karşılaşmasından çok, her ikisi de yörüngelerinin dışına savrulup birbirlerine doğru atılmış gibi iki gezegenin çarpışmasına benzer bir his yarattığını. Nasıl öpüşüklerini, ateş böceklerinin onların etrafında titreşerek nasıl yanıp yanıp söndüğünü.

Karşılaşmalarının nasıl da talihsizliğe mahkûm ve kısa süreli olduğunu.

Yule sonraki üç günü sersemlik dolu bir coşku hâli içinde geçirdi. Âlimler, kafasının bir düşme ya da kazada hemen göze çarpmayacak bir biçimde hasar almış olmasından endişelenmeye başladı; genç oğlanların dertlerine daha aşına olan annesi ile babası da onun âşık olmasından endişelendi. Oğlanın kendisi ise hiçbir açıklama sunmayıp yalnızca neşe saçarak gülümsedi ve meşhur âşıklar, bir de denize açılan gemilerle ilgili eski halk şarkılarının ahenksiz versiyonlarını mırıldandı.

Yule üçüncü gün perdeli kemere tam da ucu bucağı olmayan bir karanlığın diğer tarafında, Ade çayırdaki kulübeye geri giderken döndü. Onu neyin beklediğini biliyorsun tabii: Olabilecek en acı hayal kırıklığı. Yule, yabancı bir diyara açılan sihirli bir kapı yerine bir tepenin zirvesine yığılmış taşlar ve ölü bir yaratığın derisi kadar kıpırtısız ve gevşeyip çürümüş durumda asılı duran gri bir perdeden ibaret bir manzara buldu. O bulduklarının da, kendisi ne kadar öfkeyle lanetler okursa okusun, hiçbir yere açıldığı yoktu.

En sonunda Yule sadece oturup bekledi, kızın ona ulaşmanın yolunu bulabileceğini umuyordu. Öyle olmadı. İkisini –umut göğsünde fazlasıyla tükenmiş bir mum gibi eriyip akarak titreşirken, her tarafını ot bürümüş çayırın karanlığı yoğunlaşan gecesinde bekleyen Ade; çelimsiz kolları dizlerine sarılmış şekilde tepenin zirvesine ilişmiş Yule– kafanda neredeyse bir aynanın iki tarafındaki suretler olarak canlandırabilirsin. Yalnız, onların arasında soğuk cam yerine dünyalar arasındaki enginlik vardı.

Yule takımıyıldızların yavaşça ufkun üzerinden belirmesini izleyerek yıldızların ışığıyla işlenmiş tanınmış sözcükleri okudu: Cennetten Gönderilmiş Gemiler, Yaz Lûtufları, Âlim Tevazusu. Kendi adı kadar tanınmış, muazzam bir kitaptan sayfalar gibi oğlanın üzerinden kayıp gitti bunlar. Yule, kendi ayrı kararlığında bekleyen Ade'yi düşündü ve kendi yıldızlarının ona ne söylediğini merak etti.

Ayağa kalktı. Başparmağıyla, yanında getirdiği gümüş parayı ovaladı –kendi dünyasının bir kanıtı olarak kıza gösterebileceğini düşündüğünden getirmişti– ve onu yere bıraktı. Bu bir adak mıydı yoksa istenmeyen bir şeyin bir kenara fırlatılıp atılması mıydı, bilmiyordu ama artık bunu taşımayı, Şehir Kurucusu'nun gümüş damgalı, bilen gözlerinin onu izlediğini hissetmeyi istemediğini biliyordu.¹⁰ Sonra dönüp gitti ve taş kemere bir daha geri dönmedi.

Fakat kapılar, anımsayacağın üzere, değişimdir.

O gece kemerden ayrılan Yule da hâliyle üç gün önce orayı bulmuş olandan kısmen farklı bir Yule'du. Göğsünde, kalbinin yanı sıra yeni bir şey çarpıyordu; sanki ayrı bir organ birdenbire şişip inerek canlanmıştı. Yule'un bedbahtlığı içinde bile fark etmemezlik edemeyeceği ısrarcı, canlı bir ritmi vardı. Yule o gece, onun geri dönüşüyle uyanmalarının ardından tekrar uykuya dalan kardeşlerinin hoşnutsuz seslerini dinleyerek dar yatağında yattığı sırada bunu ölçüp tarttı. Ümitsizlik, kayıp ya da yalnızlık gibi bir his vermiyordu. Bu ona en çok, bazen arşivlerde eski zamanlardan kalma ince parşömen üzerine ya-

10 Amarico üzerindeki çoğu şehir madeni paralarında Kurucularını sergiler; Nin Şehri de Nin Sözcükişçisi tarafından uzun yüzyıllar önce kurulmuştur ve ayın aydınlatığı topraktan Yule'un bakışlarına karşılık veren de onun yarım yamalak gülümseyen yüzüydü. Madeni paralara aynı zamanda, şehrin ruhundan küçük bir parçayı kendi üzerinde toplayan, güce sahip sözcükler de damgalanır. Nin'den bir madeni parayı elinde tutan bir kişi tuzlu su ve kitap tozu kokuları alacak, belki de kendini güneşten ağarmış sokakları ve huzurlu bir şehrin şen şakrak gevezeliklerini düşünürken bulacaktır. Yule'un çayırdağı kızla paylaşmak istediği de buydu işte: memleketinin küçük, gümüş bir par(ç)ası.

zılmış ufak bir yazı parçası, oğlan kendini hikâyelerin ardında bıraktığı, sarmallar oluşturan izler içinde kaybedene kadar, onu ileriye, daha derine çektiğinde yaşadığı hissi hatırlatıyordu ama o bile şimdi hissettiği uğultulu aciliyet hissine kıyasla hiçbir şeydi. Kalbinde bir tür üfürüm gelişmiş olmasından belli belirsiz endişelenerek uykuya daldı.

Ertesi sabah ise bunu çok daha ciddi bir şey olarak teşhis etti: Hayat amacının keşfi.

Önündeki görevin azametini uzun uzun düşünerek yataкта birkaç dakika daha yattı, sonra da kalkıp öyle bir hızla giyindi ki kardeşleri onun beyaz kıyafetinin sertçe dalgalanarak kapıdan çıkışını yalnızca şöyle bir görebildi. Yule doğruca üstat âlimin odasına gitti ve sınavlarına derhal girmeyi rica etti. Üstat ona nazıkçe, âlimlik hedefi olan adaylardan gelecekteki çalışmaları için titiz ve önceden hazırlanmış, kurul üyesi meslektaşlarını da ciddiyetleri, özverileri ve becerileri konusunda ikna eden öneriler sunmaları beklendiğini hatırlattı. Yule'un kaynakçalar derleyip kaynaklarını toplamaya, belki daha üst düzey âlimlere danışmaya gereken vakti ayırmasını önerdi.

Yule sabrı tükenmiş gibi sinirli bir ses çıkardı. “Ah, pekâlâ. Üç gün içinde olsun o zaman. O olur mu?” Üstat razı oldu ama yüz ifadesi felaket ve rezillikten başka bir şey beklemediğini belli ediyordu.

Üstat bu hususta, başka birkaç şeyde de olduğu gibi yanılmıştı. Sınavı için gelen Yule, yıllar boyunca hepsinin de tanıdığı ve kendine dert edindiği Yule'dan tümüyle farklı bir oğlan gibi görünüyordu. Tüm o hülyalı hayret ve gözleri puslandırıran merak, güneşin altındaki deniz sisi gibi dağılıp yok olarak bir tür delici, sarsılmaz niyet ışığı yayan ciddi suratlı genç bir adamı açığa çıkarmıştı. Yule'un öneri sunumu, çok sayıda dilde ustalık, onlarca farklı çalışma alanıyla aşinalık ve kadim efsanelerle yarım yamalak yazılmış hikâyeleri taramakla ge-

çirilecek sayısız yıl gerektirecek bir netlik ve tutku örneğiydi. Böylesi sunumların bitiminde âlimlerin öneriye yönelik itiraz ve kaygıları dillendirmesi âdettendi ama oda çok sessizdi.

İlk konuşan bizzat üstat oldu. “Peki, Yule. Ömrünün yarısını alacak olması dışında çalışma programında hiçbir kusur bulamıyorum. Benim tek öğrenmek istediğim, bu ani... kesinliğin nereden geldiği. Seni bu yola ne iten ne oldu?”

Yule Ian göğüs kafesinde bir ürperti hissetti, sanki göğsünün etrafına kırmızı bir iplik bağlanmıştı da biri az önce öbür ucunu hızla çekiştirmişti. Kısa süreliğine ve akılsızca, öylece gerçeği söyleyivermeyi düşündü: Ateşböcekleriyle aydınlanmış, yanık portakal renginde bir çayırlı bulmak için, buğday ve süt renginde bir kıızı bulmak için, sözcüklerin oradan oraya sekerek başka dünyalara çıkan karınca izlerini takip etmeyi amaçladığını.

Onun yerine şöyle dedi: “Hakiki âlimlik ne başlangıç ne de varış noktasına ihtiyaç duyar, sayın üstat. Yeni bilgilerin peşine düşmek başlı başına bir motivasyon kaynağıdır.” Bu tam da âlimleri en çok hoşnut eden türden mağrur, gerçek bir yanıt teşkil etmeyen karşılıktı. Yule’un etrafında güvercinler gibi şişinip cıvıdayarak, önerisini bir sürü fazladan süslemeyle imzaladılar. Yalnızca üstat, Yule’u bir balıkçının ufuktaki kararan bir bulutu izlediği gibi izleyerek imzalamadan önce duraksadı. Fakat o da başını sayfalara eğdi.

Yule o gün toplantı salonundan resmi bir onay ve yeni bir isimle ayrıldı; annesi her ikisini de kıvrımlı sarmallar hâlinde onun sol bileğine dövme olarak işledi. Ertesi gün, Yule en sevdiği okuma odasına açılan beyaz taş merdivenlerden çıkarken, sözcükler hâlâ teninin üzerinde sıcak ve iğne gibi batan hisler yaratıyordu. Denize bakan sarıağaçtan bir masaya oturdu ve yeni bir defterin tatlı tatlı kokan ilk sayfasını açtı. Kendisi açısından hiç alışılmış olmayan tarzda düzgün bir elyazısıyla şöyle yazdı: *Notlar ve Araştırmalar, 1. Cilt: Dünya Mitolojisinin*

de Geçitler, Portallar ve Geçiş Yolları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma, Yule Ian Âlim tarafından derlenmiştir, 6908.

Başlık, hiç şüphesiz tahmin ettiğin üzere, sonradan gözden geçirildi.

Yule Ian Âlim, sonraki on iki yılın kayda değer bir kısmını aynı masanın üzerine eğilmiş, kâh bir şeyler karalayıp kâh okuyarak geçirdi; etrafı öyle çok sayıda kitap kulesiyle çevriliydi ki çalışma odası bir şehrin kâğıttan modeline benzeyecek noktaya geldi. Halk hikâyesi derlemeleri ve uzun zaman önce ölmüş kâşiflerle yapılmış mülakatlar, seyir defterleri ve unutulmuş dinlerden kutsal metinler okudu. Bunları Amarico Denizi'nin tüm dillerinde ve önceki birkaç yüzyıl içinde bir dünya ile diğeri arasındaki çatlaklardan şans eseri düşmüş bulunan tüm dillerde okudu. Okunacak pek az şey kalana kadar okudu ve kurul üyesi meslektaşlarını havai bir tavırla haberdar ettiği üzere, araştırmalarını “sahaya” götürmeye mecbur kaldı. Meslektaşları, âlimlerin rahat havasıyla “saha” derken yalnızca başka şehirlerdeki egzotik arşivlerin kastedildiğini farz etti ve ona iyi dileklerini sundu.

Yule'un omzuna astığı çantasını günlükler ve kurutulmuş balıkla ağzına kadar doldurup bir dizi ticaret gemisi ve posta aracına yolculuk ücreti ödeyeceğine ve hayvan izi takip eden bir tazmin odaklanmış havasıyla yabancı adaların medeniyetten uzak bölgelerine dalacağına ihtimal vermediler. Fakat onun takip ettiği izler, hikâyeler ve efsanelerin bıraktığı görünmez, titreşerek ışık saçan izlerdi ve Yule, hayvanlar yerine kapıları avlıyordu.

Zamanla, çok az sayıda da olsa buldu onları. Hiçbiri, pamuk rengi sakinleriyle sedir ağacı kokan bir dünyaya açılmadı ama Yule'un hevesi kırılmadı. İçi, yalnızca çok genç olanlara, asla gerçek anlamda başarısızlığın yakıcılığını tatmamış ya da ömürlerindeki yılların, birleştirilmiş avuçlardan akan su gibi

damla damla akıp gidişini hissetmemiş olanlara has, hasarsız özgüvenle doluydu. O zamanlar başarısı kaçınılmazmış gibi geliyordu ona.

(Elbette şimdi işin aslını biliyorum.)

Sıklıkla şu sahneyi hayal etmekten hoşlanırdı: Belki zahmetli seyahatlerle geçen haftalardan sonra onun evini bulurdu, o da işinden başını kaldırıp kendisinin uzun adımlarla ona doğru ilerlediğini görürdü ve o taşkın gülümseme yüzünü kaplardı. Belki aynı çayırda karşılaşırlardı ve ilkbaharla yeşermiş çimler içinden birbirlerine doğru koşarlardı. Belki de onu, güçbela hayal edebildiği uzak bir şehirde, uğultulu ve gök gürültülü bir fırtınada ya da adı koyulmamış bir adanın kıyılarında bulurdu.

Yule, genç adamların başına son derece sık bela olan mesnetsiz kibirle Adelaide'in onu bekliyor olmayabileceği ihtimalini bir kez olsun düşünmedi. Onun son on yılı, kendisine yol gösterecek tek bir kitap ya da kayıt olmaksızın, limanda süzülerek gemiden gemiye atılan bir martının içgüdüsel rahatlığıyla, dünyalara hızla girip çıkarak geçirmiş olabileceğini hiç aklından geçirmedi. Dağlarda kendine sarsak bir tekne yapıp onu Amarico Denizi'nin çivit mavisini dalgalarına indirebileceğini ise kesinlikle aklının ucundan geçirmedi.

Hatta bu öyle acayip bir fikirdi ki Yule, Plumm Şehri'nin nıhtım bölgesinde tuhaf bir rivayet duyduğunda buna zerre kadar itibar etmedi. Bu ona çoğu rivayet için geçerli olan biçimde ulaştı: yavaşça bir araya toplanarak tek bir hikâye oluşturan, oradan oraya sürüklenmiş bir dizi şaka ve "duydun mu" sohbeti. En sık tekrarlanan ayrıntılar şunlarmış gibi görünüyordu: Plumm Şehri'nin doğu kıyısı açıklarında, tüyler ürpertici beyaz kanvastan yelkenleriyle tuhaf bir gemi görül-müştü. Bir-iki balıkçı kadın ve tüccar, ne tür bir delinin kanvasa dikilmiş takdisler olmadan bir gemiyi denize indireceğini merak ettiğinden ona yaklaşmıştı ama hepsi de çabucak yön

değiştirip uzaklaşmıştı. Gemi, onların iddiasına göre, kâğıt kadar beyaz bir kadın tarafından idare ediliyordu. Bir hayaletti belki ya da yüzeye çıkmış soluk bir deniz yaratığı.

Yule, denizci kıyı halkının batıl inançları karşısında başını iki yana salladı ve Plumm kütüphanelerindeki ödünç odasına geri döndü. Yanardağların merkezinde yaşayıp sadece yüz on üç yılda bir çıkan, ateş püskürten kertenkelelere dair yerel efsaneleri takip ederek gelmişti ve akşamını da notlarını dikkatle yeni baştan incelemekle geçirdi. Zihni oradan oraya döne döne rüyalara serbestçe girip çıkar hâlde, dar, portatif karyolasına uzanana kadar da hayalet denizcinin saçlarının ne renk olduğunu merak etmek aklına gelmedi.

Yule ertesi sabah erken saatlerde rıhtım bölgesine geri döndü ve zorla bir yanıt almayı başarana kadar korkmuş birkaç tüccara sorup durdu. Bir denizci, “Kendisi kadar beyazdı!” diyerek ona güvence verdi, ürkmüş bir ses tonuyla. “Ya da şey, galiba daha çok bir tür saman rengiydi. Sarımsı.”

Yule zorlanarak yutkundu. “Peki, bu tarafa mı geliyordu? Plumm’a mı gelecek?”

Adam bu hususta hiçbir kesin bilgi sunamıyordu zira kim deniz cadıları ya da hayaletlerin arzuları konusunda tahminde bulunabilirdi ki? “Ama rotasından ayrılmazsa doğruca doğu kumsallarına ulaşacak. O zaman kimin masal anlatıldığını göreceğiz, öyle değil mi Edon?” Bu noktada, kendisiyle aynı gemide çalışan şüphe dolu arkadaşını dirseğiyle dürtmek ve deniz insanların kıyafet giyip giymediği konusunda hararetli bir tartışmaya girmek üzere sohbeti bıraktı.

Yule rıhtımda tek başına kalmış dikiliyor, birdenbire dünyanın eksenini kaymış gibi hissediyordu. Sanki yeniden genç bir oğlandı, mürekkeple işlenmemiş ellerle o ince perdeye uzanıyordu.

Koştı. Doğu kumsallarına –burası da yalnızca öteberi toplayanlarla belli bir cins romantik şairin düzenli olarak ziyaret

ettiği kayalık, çorak bir sahil alanıydı– inen yolu bilmiyordu ama soluk soluğa sorulmuş bir dizi soru ve alınan cevaplar onun gün ortasından epey önce denizin kıyısına ilişmesini sağladı. Yule, bacaklarını kıvrıp göğsüne çekti ve ufkun üzerinde belirecek bir yelkenin ince, beyaz çizgisini gözleyerek tepeleri altın rengiyle kaplı dalgaları gözlerini ayırmadan izledi.

Kız o gün ya da sonraki gün gelmedi. Yule her sabah sahile geri döndü ve akşam karanlığına kadar denizi izledi. Bunca yıldır huzursuz ve işler vaziyette olan zihninin, uyumak için kıvrılmış bir kedi gibi kendine kendi içinde bir yer hazırlayıp oraya yerleşmiş gibi bir hâli vardı. Bekliyordu.

Üçüncü gün ise bir yelken dalgaların üzerinden ağır ağır ilerledi; rüzgârla tamamen dolup şişmişti ve baştan aşağı bembeyazdı. Yule, gözleri tuz ve güneşten yanana dek suda kaba ve dik açılmış gibi duran geminin hantal hantal yaklaşmasını izledi. Gemide, meydan okuyan, gururlu bir duruş ve başının etrafında şiddetle dalgalanan, birbirine girmiş lepiska saçlarla, yüzünü adaya dönmüş tek bir karaltı vardı. Yule dans etme, çığlık atma ya da bayılma yönünde histerik bir arzu hissetti ama onun yerine sadece ayağa kalktı ve tek kolunu havaya kaldırdı.

Kızın onu gördüğünü gördü. Geminin ayaklarının altında sallanıp durmasına rağmen kızın üzerine bir dinginlik çöktü. Sonra da güldü –yaz mevsiminin gök gürültüleri gibi suyun üzerinden gümbürdeyerek Yule’a ulaşan taşkın, çığlık çığlığa bir kahkaha– toprak rengi kıyafetlerin birkaç katını çıkardı ve tereddüt emaresi olmaksızın, gemisinin altındaki sığ dalgaların içine daldı. Yule’un, on iki senedir tam olarak ne tür bir yarı vahşi deli kadını arayıp durmuş olduğunu merak etmek ve görev için yeterli özelliğe sahip olup olmadığından şüphe etmek için yarım saniyesi oldu; sonra gülerek ve beyaz âlim giysisini dalgaların içinde sürükleyerek, onunla buluşmak için su sıçrata sıçrata ilerledi.

İşte böylelikle senin dünyanda'1893 yılı ilkbaharının son günlerinde, o dünyada ise 6920 yılında, Yule Ian Âlim ve Adelaide Lee Larson, Plumm Şehri'ni çevreleyen gelgitin öğle dalgalarında birbirlerini buldu. Bir daha asla kendi istekleriyle ayrılmadılar.



Kilitli Kapı

Rüyam altın sarısı ve çivit mavisi renklerindeydi.

Yabancı bir okyanus üzerinde, suyun yüzeyini sıyrarak ilerliyor, beyaz yelkenli bir geminin arkasından gidiyordum. Pruvada, arkasından parıldayarak uçuşan saçlarıyla, ayakta duran bulanık bir karaltı vardı. Yüz hatları dağınık ve belirsizdi ama ufka karşı duran şekilde öyle tanıdık, öyle tam, taşkın ve gerçek bir şey vardı ki rüya gören yüreğim burkuldu.

Beni uyandıran, yanaklarımdan aşağı süzülen gözyaşlarının yarattığı his oldu. Odamın zemininde yatıyordum; her tarafım tutulmuştu ve donmuştum, yüzümün de *On Bin Kapı*'nın köşesine dayanan yeri acıyordu. Umursamadım.

Sikke. Küçük bir kızken, yabancı bir dünyanın tozu toprağı içine kısmen gömülü hâlde bulduğum gümüş sikke, şimdi avucumda duran sikke – o *gerçektir*. Dizlerimin altındaki serin karo kadar *gerçektir*, yanaklarımda soğuyan gözyaşları kadar *gerçektir*. Onu elimde tuttum ve denizin kokusunu içime çektim.

Hem sikke gerçekse... O zaman geri kalanı da öyleydi. Nin Şehri ve uçsuz bucaksız arşivleri, Adelaide ve yüzlerce başka yerdeki maceraları, gerçek aşk. Kapılar. Sözcük işçiliği?

Tepki olarak beliren şüphenin getirdiği bir ürperti hissettim, Locke'ın *uyduruk*, *hayalci saçmalıklar* diyerek dudak bükmesinin bir yankısını duydum. Fakat çoktan inanmayı seçmiştim bir kere ve yazarak kilitli bir kapıyı açmıştım. Bu hikâye her neydiyse –Kapılar, sözcükler ve başka dünyalara dair bu olasılıksız, imkânsız hayal– gerçektir. Ayrıca bir şekilde ben de bunun bir parçasıydım. Aynı şekilde Bay Locke, Cemiyet ve Jane de öyle, belki benim zavallı kayıp babam bile.

Kendimi, her dört satırından biri eksik bir gizem romanı okuyan bir kadın gibi hissettim.

Bir gizem romanına beline kadar dalmışken insanın yapabileceği yalnızca tek bir şey vardır gerçekten: Okumaya devam etmek.

Kitabı kaptım ve kaldığım yeri bulmak için sayfaları karıştırdım ama durdum; arka sayfalardan ince bir kâğıt parçası dışarı fırlamış, şöyle bir görünüyordu. *Zappia Aile Bakkaliyesi*, AŞ. etiketli bir fişin mumlu arka yüzüne yazılmış bir nottu bu. Şöyle diyordu:

DAYAN, JANUARY.

Harfler, elinde kalemle rahat edemeyen birinin özenli baskısıyla yazılmış kaskatı büyük harflerdi. Samuel'in, akşam karanlığının rengini alan parmaklarıyla karanlıkta işaret ederek gecenin içinde kuyruklu yıldız izleri çizen sigarasıyla, ailesinin gölün kuzey ucundaki kulübesinden söz edişini hatırladım.

Ah, *Samuel*.

O kâğıt parçasını elimde tutuyor ve o elleri düşünüyor olmasam, kilit tangırdayıp kapı açılmadan ve kendileri eşikte kolalı beyaz önlükler içindeki bir çift canavar heykeli gibi di-

kilmeden önce hemşirelerin ayak seslerini duyabilirdim. Gözleri odayı yokladı –içinde uyumamış yatak, mandalı açılmış pencere, kırışa kırışa dizlerinden yukarıda toplanmış geceliğiyle yerdeki hasta– ve kitaba ilişti. Bana doğru öylesine eşzamanlı bir etkinlikle hareket ettiler ki bu bir tür Prosedür olmalıydı. Prosedür 4B, Yatan Hastalardan Birinin Yatağı Dışında Olduğu ve Elinde Yasak Eşya Bulundurduğu Durumlar.

Elleri, yarı kadın yarı kuş olan mitolojik yaratıkların pençeleri gibi omuzlarıma indi. Donakaldım –sakin kalmak ve aklı başında görünmeyi sürdürmek, uslu durmak zorundaydım– ama hemşirelerden biri kitabımı yerden kaldırıp aldı, ben de onu kapmak için atıldım. Sonraki sahnede ise onlar bileklerimi arkamda büküyordu ve ben tekmeler atıyor, ulur gibi haykırıyor, tükürükler saçıyor, küçük çocuklarla deli kadınların belli bir yolu yöntemi olmayan velvesiyle karşı koyuyordum.

Fakat onlar yaşça daha büyük, daha kuvvetli, insanı umutsuzluğa sürükleyecek denli becerikliydi ve çok geçmeden kollarım iki yanıma sıkı sıkı bastırılmıştı, ayaklarım da koridora doğru kısmen yürüyor, kısmen kayarak sürükleniyordu.

“Doğruca doktora bence,” dedi hemşirelerden biri soluk soluğa. Öbürü başını onaylarcasına salladı.

Diğer odaların pencereci kapılarının önünden geçerken hızla belirip kaybolan kendi görüntümü birkaç kez şöyle bir gördüm: Ya melek ya da şeytan olmaları gerekecek kadar dik ve her şeyi kolalanmış kadınların refakatinde, gözleri deli deli bakan ve saçları birbirine girmiş, beyaz pamuklu kumaş içinde kara bir hayalet.

Beni iki kat aşağıya, bir büro kapısına yönlendirdiler; kapının camı üzerine altın harfler boyanmıştı: *Dr. Stephen J. Palmer, Başhekim*. Tüm o uslu hâlimin ve kibar sorularımın beni bu büroya sokamaması ama birazcık haykırmanın ve oraya buraya saldırarak çırpınmanın beni doğruca doktorun kapısına ge-

tirmiş olması bana fena hâlde trajikomik geldi. Belki de daha sık haykırmalıyım. Belki yeniden yedi yaşındayken olduğum o ele avuca sığmaz kız çocuğu olmalıydım.

Dr. Palmer'ın bürosu ahşap panelli ve deri koltukluydu, antika aletler ve altın çerçeveli Latince sertifikalarla doluydu. Dr. Palmer'ın kendisi ise burnunun ucuna telden terbiyeli bir kuş gibi konuvermiş minicik yarım gözlüğüyle, yaşlanmaya başlamış, kayıtsız bir adamdı. Akıl hastanesine has amonyak ve panik kokusu tümüyle noksandı.

Onun için kendisinden nefret ettim. Hayatının her günü oranın pis kokusunu solumak zorunda olmadığı için.

Hemşireler beni bir sandalyeye oturtup kısırdı ve arkamda heyula gibi dikildi. Ikisinden biri Dr. Palmer'a kitabımı verdi. Kitap, adamın masasında küçük ve eski püskü görünüyordu ve pek de öyle sihirli gibi bir hâli bile yoktu.

“Sanırım Bayan January artık rahat duracaktır. Öyle değil mi, canım?” Sesinde, aklıma senatörleri, satış görevlilerini ya da Bay Locke'ı getiren sağlam, tartışma götürmez bir özgüven vardı.

“Evet, efendim,” diye fısıldadım. Canavar heykeli kılıklı hemşireler oradan ayrıldı.

Dr. Palmer masasının üzerindeki bir dizi dosya ve kâğıdı yeni baştan karıştırıp düzenledi. Kalemimi eline aldı –acil bir durumda merdane olarak da iş görebilecekmiş gibi görünen ağır, çirkin bir numunelik– ve çok ama çok kıpırtısız bir şekilde öylece kaldığımı hissettim. Bir kapıyı yazarak açmışım, öyle değil mi?

“Şimdi. Bu kitap.” Doktor kitabın kapağına tek bir parmak eklemiyle hafifçe vurdu. “Bunu odana nasıl soktun?”

“Ben sokmadım. Pencereden geldi.” Çoğu insan gerçeğin söylenmesiyle delilik arasındaki farkın ayırımına varamaz; bir ara dene, ne demek istediğimi anlayacaksın.

Dr. Palmer bana ufak, acıyan bir gülümsemeyle baktı. “Ah,

anlıyorum. Bak şimdi. Bay Locke'ın bana söylediğine göre çö-küşünün babanla epey ilgisi varmış. Bana onu birazcık daha anlatmak ister misin?"

"Hayır." Kitabımı geri istiyordum. Zincirlerimden kurtul-mak ve serbest kalmak, gidip köpeğimi, dostumu ve babamı bulmak istiyordum. O lanet olasıca kalemi istiyordum.

Dr. Palmer yine o acıma gülümsemesiyle baktı. "Bir tür ya-bancıydı, öyle değil mi, hem de siyahi? Yerli ya da siyah ırktan bir adam mıydı?"

Kısa süreliğine ve yoğun bir istekle, doğruca adamın sura-tına tükürüp o muntazam gözlüğe yapış yapış salgı sıçratma-nın ne kadar güzel bir his olacağını düşündüm.

"Evet, efendim." Alışılmış uslu kız suratımı ortaya çıkar-maya, yüz hatlarımın Locke'ın dünyasında son derece işime yarayan o buğulu, yumuşak başlı ifadeye bürünmesini sağla-maya çalıştım. İfade, yüzümde ruhsuz ve kaskatı durdu, ikna edici değildi. "Babam, Bay Locke için çalışıyordu... çalışıyor. Arkeoloji kâşifi olarak. Çoğu zaman uzaklarda olur."

"Anlıyorum. Yakın zamanda da vefat etmiş."

Jane'in bana Locke'ın Tanrı olmadığını ve kendisinin daha ümidi kesmediğini söyleyişini kafamda canlandırdım. *Ah, baba, ben de ümidi kesmedim.*

"Evet, efendim. Lütfen söyler misiniz" –bunu derken yut-kundum, uslu kız maskemi yeniden toparlamaya çalıştım– "ne zaman eve dönebilirim?"

Ev. Düz çatılı bir ev gibi duran şu E'yi görüyor musun? Bunu söylerken Locke Konutu'nu kastetmiştim –koridorları-nın tanıdık labirenti, gizli tavan araları ve sıcak, kırmızı taştan duvarlarıyla– ama artık oraya bir an olsun geri dönmem ola-naksızdı.

Dr. Palmer yine dosyalarını yeni baştan karıştırıp düzen-liyor, bana bakmıyordu. Bay Locke'ın ona beni, deli olsam da olmasam da, burada ne kadar tutması için para ödediğini

merak ettim. “Şu anda net değil ama yerinde olsam acele etmezdim. Burada birkaç aylığına istirahat etmemen için hiçbir sebep yok, öyle değil mi? Gücünü toplamaman için?”

Ben bir akıl hastanesinde aylarca kilit altında kalmak istemem için en az otuz güzel sebep düşünebiliyordum ama tek söylediğim şu oldu: “Evet, efendim. Peki, acaba ben... sizce kitabımı geri alabilir miyim? Hem belki bir de kalem ve kâğıt? Yazmak kafamı rahatlatıyor da.” Ürkek bir gülümsemeye yeltendim.

“Ah, henüz olmaz. Olabildiğince uslu durmuş olursan, önümüzdeki hafta yeniden konuşuruz bunu. Bayan Jacobs, Bayan Reynolds, rica etsem...”

Kapı arkamda açıldı. Hemşirelerin süratli ayak sesleri zeminde tıkırdadı. *Bir hafta mı?*

Kendimi doktorun masasına fırlattım ve kaleminin kaygan, pürüzsüz yüzeyini kavradım. Kalemi onun sıkı sıkı tutan elinden bir anda kapıp hızla ters tarafa döndüm, hemşirelere paldır küldür çarptım... sonra ise beni yakalamışlardı ve iş bitmişti. Kolalı beyaz bir kol serinkanlı bir tavırla boğazımı sıkıştırdı ve parmaklarımla kalemden amansız şekilde sıyrılarak ayrıldığını hissettim.

“Hayır, lütfen, anlamıyorsunuz...” Yerde işe yaramaz şekilde kayan çıplak ayaklarımla çırpındım.

“Eter, bence bir doz da bromür. Teşekkür ederim, hanımlar.”

Büroya dair gördüğüm son şey, Dr. Palmer’in kalemi titizlikle cebine yerleştirmesi ve kitabımı masasının çekmecesine koymasındı.

Koridorlardan ilerlerken nefret ve yoksunlukla titreyerek tısladım, feryat ettim, çığlık attım. Dar kapı pencerelerinden Ay gibi soluk ve boş yüzler bana baktı. İnsanın medeni bir genç hanımdan deli kadın durumuna ne kadar hızlı düştüğünü görmek komik geliyor; sanki bu canavar, had hudut bilmez

yaratık yıllardır derimin hemen altında yaşıyor, kuyruğunu kamçı gibi savurup duruyordu.

Fakat canavar kadınları zaptetmek için inşa edilmiş yerler var. Beni çekiştirerek yatağa taşıdılar, kelepçeleri el ve ayak bileklerime bağladılar, ağzıma da soğuk ve yapış yapış şekilde nemli bir şey bastırdılar. Artık yapamayacağım âna kadar nefesimi tuttum ve sonra katran gibi bir siyahlığa sürüklendim.

Sonraki birkaç günden uzun uzun bahsetmek istemiyorum, o yüzden bunu yapmayacağım.

O günler kasvetli, gri ve uzundu. Günün tuhaf, düzensiz vakitlerinde, nefesimde ilaçların mide bulandırıcı, keskin kokusuyla uyanıyordum; gece ise rüyamda boğulduğumu ama kıpırdıyamadığımı görüyordum. Başka insanlarla konuşuyordum sanırım –hemşireler ve diğer yatılı hastalarla– ama sahip olduğum tek gerçek can yoldaşı, kendi metal parası üzerindeki gümüş kraliçeydi. Bir de nefret dolu, insanın peşini bırakmayan saatler.

Saatlerden uyuyarak saklanmaya çalıştım. Gayet kıpırtısız yatıp gözlerimi odanın sıkıcı aynılığına kapatıyor ve kaslarımı gevşetip rahat bırakıyordum. Bazen işe yarıyordu ya da en azından geri kalanından daha bile gri ve kasvetli bir zaman dilimi yaratmayı başarıyordum ama çoğunlukla da işe yaramıyordu. Çoğunlukla gözkapaklarımin pembe damarlarına bakıp durarak ve kanımın hışır-hışır sesini dinleyerek sadece orada öylece yatıyordum.

Hemşireler ve hasta bakıcılar, küçük yazı tahtaları üzerindeki programlarını ellerinde sıkı sıkı tutarak beni yataktan çözüp harekete teşvik etmek üzere birkaç saatte bir beliriveriyordu. Sıkı gözetim altında yenecek yemekler, giyilecek kolalı beyaz gecelikler, sıralar hâlindeki teneke küvetlerde yapılacak banyolar vardı. Başka yirmi-yirmi beş kadının balık gibi soluk çıplaklığının yanında ürperirdim; hepimiz de kabuklarından

çekilip çıkarılmış salyangozlar gibi çirkin ve mahremiyetten yoksun kılınmış hâlde olurduk. Onları –bir yerleri seğirirken, gözyaşı dökerken ya da mezar sessizliği içinde– kaçamak bakışlarla izlerdim ve içimden şöyle bağırmak gelirdi: *Ben onlar gibi değilim, ben deli değilim, ben buraya ait değilim.* Sonra da şöyle düşünürdüm: *Belki en başta onlar da buraya ait değildi.*

Zaman bir tuhaf akıyordu. Saat ejderhaları sinsi sinsi soku-luyor ve etrafta daireler çizerek dönüp duruyordu. Uykumda karınlarındaki pulların karoya sürtünerek hafif hışırtılar çıkar-dığını duyuyordum. Bazen sessizce yatağın içine girip Bad'ın eskiden yaptığı şekilde yanıma boylu boyunca uzanırlardı ve ıslak yanaklarla, ayrıca korkunç şekilde yalnız hissederek uya-nırdım.

Diğer zamanlarda onun yerine haklı bir öfke girdabına ka-pılırdım –Locke bana nasıl ihanet edip de beni bu cehenneme mahkûm edebilirdi? Bad'a zarar vermelerine nasıl izin verebi-lirdim? Babam beni nasıl burada, yalnız bırakabilirdi?– ama öfke yanıp yanıp en sonunda tükenerek söner ve geride kül-den, kömür grisiyle çizilmiş sessiz bir manzaradan başka bir şey bırakmaz.

Sonra mahkûmiyetimin beşinci ya da altıncı (veya yedin-ci?) gününde bir ses şöyle dedi: “Bir ziyaretçiniz var, Bayan Scaller. Amcanız sizi görmeye geldi.”

Gözlerimi sımsıkı kapatmışım, uyku numarasını yeterince uzun süre devam ettirirsem vücudumun pes edip ayak uydu-racağını umuyordum. Kapının tıkırtısını, bir sandalyenin yere sürtünmesini duydum. Sonra da bir ses heceleri yayarak şöy-le dedi: “Yüce Tanrım, saat sabahın on buçuğu. Bir Uyuyan Güzel şakası yapardım ama bunun yalnızca yarısı doğru olur, öyle değil mi?”

Gözlerim hızla açıldı ve işte oradaydı: bastonunun üzerin-de duran, beyaz eldivenli örümceklere benzeyen eller, acıma-sız gözlerle su mermeri beyazlığında bir varlık. Havemeyer.

Sesini son duyduğumda, adamlarına benim en kıymetli dostumdan ibaret olan pislikten kurtulmalarını emrediyordu.

Ona doğru atıldım. Çaresiz, zayıf, yatağıma kelepçelenmiş durumda olduğumu unutmuştum; yalnızca ona zarar vermek, onu ısırmak, tırnaklarımı yüzüne geçirip aşağı doğru tırmalamak istediğimi biliyordum... “Dur bakalım, dur, heyecanlanmayalım. Yoksa hemşireleri içeri çağırmak zorunda kalacağım ve ilaca boğulmuş, salyalar akıtan hâlinle hiç işime yaramazsın.”

Hırladım ve beni kısıtlayan bağlarla mücadele ederek eğilip büküldüm. Adam kıskıs güldü. “Locke Konutu’nda her zaman son derece uysal, son derece medeniydin. Cornelius’a buna inanmamasını söylemiştim.”

Ona tükürdüm. Çocukken Samuel’la göl kenarında yarışmalar yaptığımız zamanlardan beri kasten kimseye tükürmemiştim; nişan alma becerimi tümünden kaybetmediğimi görmek insanı teselli ediyordu.

Havemeyer yanağını tek bir eldivenli parmağıyla sildi, eğlenen hâli bozulup dağılmaya yüz tutuyordu. “Size bazı so-rularım var, Bayan Scaller. Cornelius’a kalsa, bizi tüm bunların çok fazla abartıldığına inandıracak, ayrıca senin yalnızca üstlerinin konuşmalarına kulak misafiri olduğuna, babandan ötürü perişan hâlde olduğuna, gerçekte hiç de tehdit teşkil etmediğine, vesaire, vesaire. Ben başka türlü düşünüyorum.” Öne eğildi. “Çatlakları nereden öğrendin? Kimlerle konuşuyordun?”

Ona dişlerimi gösterdim.

“Anlıyorum. Peki, odandan nasıl çıktın? Evans seni içeri kilitlediğinden emindi ve bana yalan söyleyecek kadar aptal da değildir.”

Dudaklarım kıvrılarak gülümseme olmayan bir gülümseme şekli aldı. İnsana, *Şu şahıs aklını oynatmış ve Biri onu kilit altına almalı*, diye düşündüren türden bir ifadeydi bu; umursamadığımı fark ettim. “Belki büyü yapmışımdır, Bay Have-

meyer. Belki de ben bir hayaletimdir.” Gülümseme, ağzın tek tarafa eğildiği bir hırıltuya dönüştü. “Ben artık deliyim, duymadınız mı?”

Başını bana doğru eğdi, düşünüp tartıyordu. “Senin şu pis köpeğin öldü bu arada, şayet merak ediyorsan. Evans onu göle attı. Özür dilerdim ama bana sorarsan birinin bunu yıllar önce yapmış olması gerekirdi.”

Vücudum tekme yemiş bir hayvan gibi irkilip büzüştü. Kaburgalarım, iç organlarımla yumuşak etine bastıran, darmadağın olmuş kırık parçalar gibiydi. *Bad, Bad, ah Bad...*

“Görünüşe göre tüm dikkatin bende. Güzel. Şimdi, söyle-sene, *upyr*’i hiç duydun mu? *Vampir*? *Shtriga*?” Sözcükler adamın ağzında dönerek titreşti ve tısladı. Bunlar bana, net olarak hiçbir sebebi olmaksızın, on iki yaşındayken Bay Locke’la birlikte Viyana’ya yaptığım yolculuğu hatırlattı. Şubat ayıydı ve şehir gölgeli, rüzgârdan aşınmış, eskiydi. “Eh, ismin pek de önemi yok. Eminim onları genel hatlarıyla duymuşsundur: Kuzeyin kara ormanlarından gizlice çıkıp canlıların yaşam kaynağıyla kendine ziyafet çeken şeyler.”

Konuştugu sırada, her bir beyaz parmak ucunu çekiştirerek eldiveni sol elinden çıkarıyordu. “Yalanlar, ekseriyetle batıl inançlı köylüler tarafından yayılır, hikâye yayımlayan gazetelerde yinelenir ve Victoria döneminin sokak çocuklarına satılır.” Şimdi eli tümüyle eldivenden çıkmıştı, parmakları öyle solgundu ki üzerinde şerit şerit uzanan mavi damarları görebiliyordum. “Bana sorarsan Stoker hiç geciktirilmeden infaz edilmeliydi.”

Sonra da bana uzandı. Parmak uçlarının bana dokunmasından önce kolumdaki tüm ince tüylerin dimdik havaya kalktığı, kalbimin sıkıştığı ve çırpınarak hayvani bir biçimde bana dokunmamasına izin vermemem gerektiğini, çığlık atarak yarıdım çağırmanın gerektiğini bildiğim belki yarım saniyelik bir süre oldu... ama çok geçti.

Tenime deĝen parmaĝı soĝuktu. Soĝuĝun da ötesindeydi. Sancılı, yakıcı, insanın dişlerini sızlatan bir ısı noksanlığı. Vücut sıcaklığım çaresizce ona doĝru akıp boşaldı fakat soĝuk, gözü dönmüş bir yırtıcının iştahına sahipti. Dudaklarım sözcükleri şekillendirmeye çalıştı ama dışarıda, dondurucu rüzgârda yürüyüşe çıkmışım gibi uyuşmuş ve beceriksizleşmişe benziyorlardı.

Havemeyer, şömine başında ellerini ısıtan ya da sıcak kahveden ilk yudumunu alan bir adam gibi son derece derin bir hoşnutluk belirten yumuşak bir iç geçirme sesi çıkardı. Parmağını isteksizce tenimden çekti.

“Hikâyelerde her zaman ufak da olsa bir gerçeklik payı vardır, sence de öyle deĝil mi? Sanırım babanı, efendisi için kırıntılar kazıp çıkararak dünyanın dört bir yanında koşturup durur hâlde tutan ilke de buydu.” Yanakları sağlıksız, veremi anımsatan kıpkırmızı bir renge bürünmüştü. Kara gözleri dans ediyordu. “O hâlde söylesene canım: Çatlakları nereden öğrendin?”

Dudaklarım hâlâ uyuşuktu, kanım damarlarımda ağır ağır akıyor ve donup katılaşmış gibi bir his yaratıyordu. “Ben anlamıyorum ki... ne... niye...”

“Niye mi bu kadar endişeliyiz? Cornelius olsa sana düzen, refah, barış, vesaire hakkında bir konuşma yapardı – ama ben kendi amaçlarımla o kadar ulvi olmadığını itiraf ediyorum. Ben yalnızca bu dünyayı olduğu hâliyle muhafaza etmek istiyorum: böyle elverişli; savunulup korunmayan ve yokluğu hissedilmeyen insanlarla böyle lütufkâr biçimde dolu hâliyle. Bu nedenle benim menfaat meselem de şahsi ve hırs dolu. Bil-diğin her şeyi bana anlatman akıllıca olur.”

Ona baktım –hâlâ özgüvenle gülümsüyor, çıplak başparmağını tırnaklarının üzerinde gezdiriyordu– ve hayatımda hiç korkmadığım kadar korktum. Bir delilik ve sihir denizinde boğulacağımdan, nasıl olduğunu tam olarak bilemeden birini ya

da bir şeyi ele vereceğimden ama en çok da o soğuk, hem de çok soğuk ellerle bana yeniden dokunacağından korkuyordum.

Kapıya sert bir biçimde vuruldu. İkimiz de çıt çıkarmadık.

Bayan Reynolds, karo zemine işgüzar bir havayla pat pat vuran ayakkabılarıyla yine de içeri girdi. “Korkarım banyosunun vakti geldi, efendim. Ailelerden daha sonra geri gelmeleri rica ediliyor.”

Zar zor zapt edilen öfke, Havemeyer’ın dudaklarını kıvırmakla dişlerinden uzaklaştırdı. “Meşgulüz,” dedi tıslar gibi. Locke Konutu’nda yakınlardaki çalışanları telaşla saklanacak bir yere kaçırmaya yeterdi bu.

Fakat burası Locke Konutu değildi. Bayan Reynolds’ın gözleri kısıldı, dudakları büzüldü. “Üzgünüm, efendim ama burada, Brattleboro’daki hastalarımız için düzenli programlar çok önemlidir. Kolaylıkla huzursuz olup heyecanlanırlar ve sakin kalmalarının sağlanması için ölçülü, öngörülebilir bir hayat gerekir...”

“İyi.” Havemeyer burnundan derin bir nefes aldı. Eldivenini silkeledi ve çıplak eline geçirdi. Hareketin çalımli yavaşlığındaki bir şey bunu tiksiniç hâle getiriyordu.

Elleri bastonunun tepesine üst üste koyulmuş şekilde bana doğru eğildi. “Yakında yine konuşuruz, canım. Yarın gece boş musun? Konuşmamızın yeniden kesilmesi hiç hoşuma gitmez.”

Yavaşça ısınan dudaklarımı yaladım, sesimin hissettiğimden daha cesur çıkmasını sağlamaya çalıştım. “İçeri... içeri davet edilmeniz gerekmiyor mu?”

Güldü. “Ah, canım, hikâye gazetelerinde okuduğun her şeye inanma. Siz insanlar her daim bir şeyler için *sebe*p icat etmeye çalışıyorsunuz. Canavarlar yalnızca yaramaz çocuklara, iffetsiz kadınlara, kâfir erkeklere saldırmaya gelirmiş. Gerçek şu ki güçlüler, her ne zaman ve her nerede isterlerse, zayıflara saldırmaya gelir. Hep öyle olmuştur, hep de öyle olacaktır.”

“Efendim.” Hemşire bize doğru bir adım attı.

“Evet, evet.” Havemeyer ona tek elini savurur gibi salladı, bana iştahlı bir gülümsemeyle baktı ve oradan ayrıldı.

Bastonunun şen şakrak bir havayla tıkırdayarak koridorda ilerleyişini dinledim.

Banyomun yarısında titremeye başladım ve duramadım. Hemşireler yaygara koparıp kollarımla bacaklarımı baştan aşağı sıcağın havlularla ovdu ama titremenin şiddetlenmesinden başka bir değişiklik olmadı; sonrasında ise karo zemine çıplak hâlde çömelmiş, dağılıp paramparça olmasına engel olmak için kendi omuzlarımı tutuyordum. Beni odama geri götürdüler.

Bayan Reynolds kelepçeleri ürperip tüyleri diken diken olmuş kollarıma bağlamak için oyalandı. O işini bitiremeden, iki elimle birden onun elini kavradım.

“Acaba ben... sizce kitabımı geri alabilir miyim? Sadece bu gecelik? Uslu duracağım. Lü-lütfen.” O kekelemeyi yalandan yapmak zorunda kalmış olmayı diledim, tüm bunların ben cüretkâr kaçışımı gerçekleştirmeden önce onları yatıştırıp bana güvenmeye sevk etmek için tasarlanmış zekice bir aldatmaca olmasını diledim – ama tam olarak görüldüğüm kadar korkmuş ve umutsuzluğa kapılmış durumdaydım ve yalnızca kafamdaki uğultulu düşüncelerden saklanmak istiyordum. Şunlar gibi düşünceler: *Havemeyer bir canavar*, sonra *Cemiyet canavarlarıyla dolu* ve *Bu durumda Bay Locke ne oluyor?* Bir de: *Bad ölmüş*.

Evet diyeceğini cidden düşünmemiştim. Hemşireler bu zamana kadar bize düzenli beslenme ve bakıma ihtiyaç duyan hantal, görgüsü zayıf mobilyalar gibi muamele etmişti. Bizimle konuşuyorlardı ama bunu bir çiftçi eşinin tavuklarıyla konuşurken kullanabileceği ciddiyetsiz, çene çalma benzeri tarzda yapıyorlardı. Bizi besliyor ve yıkıyorlardı ama tenimize değen elleri sert taşlar gibiydi.

Fakat Bayan Reynolds duraksadı ve başını eğip bana baktı. Neredeyse kazara gerçekleşmiş gibi bir hâli vardı o bakı-

şın, sanki yarım saniyeliğine benim yatılı bir hasta olduğumu unutmuş ve onun yerine kitap isteyen bir genç kız görmüştü.

Gözleri ürkmüş fareler gibi benimkilerden hızla kaçırıldı. Kelepçeleri, nabzımın atışını parmak uçlarımda hissedebileceğim aşamaya kadar sıkılaştırdı ve bana bir daha bakmadan oradan ayrıldı.

Ondan sonra ağladım, parıldayan sümük izini dudağımdan silmeyi bile beceremiyordum, yüzümü yastığa bastırmayı ya da başımı dizlerime doğru kıvrırmayı beceremiyordum. Yine de koridorlardaki kadınların ayak sürüme seslerini dinleyerek ağlamayı sürdürdüm, ta ki yastık kılıfı başımın altında yaşarana ve koridorlar sessizliğe bürünene dek. Elektrikli lambalar bir tıkırtıyla kapanırken vızıldayıp çatırdadı.

Bay Havemeyer'ı düşünmemek karanlıkta daha zordu. Karanlıktan fırlayıp örümcek gibi bana doğru ilerleyen beyaz parmaklarını, ay ışığında parlayan, içinde mavi rengin hafifçe seçildiği tenini düşünmemek...

Sonra ise bir anahtar sürtünüp tangırdadı ve kapım ağır ağır açıldı. Beni kısıtlayan bağları zorlayarak kasıldım, kalbim sıkışıyordu, şimdiden onun siyah takım elbiseli karaltısının odadan içeri sokulduğunu, bastonunun *pat-pat* sesleriyle yaklaştığını görüyordum...

Fakat gelen Havemeyer değildi, Bayan Reynolds'tı. Kolu-nun altına sıkıştırılmış *On Bin Kapı*'yla hem de.

Alelacele yatağımın yanı başına geldi, karanlıkta şöyle bir görünüp kaybolan beyaz bir leke gibiydi. Kitabı nevresimimin altına sıkıştırdı ve beceriksizce hareket eden parmaklarla kelepçelerimi çözdü. Ağzımı açtım ama o bana bakmadan başını iki yana salladı ve gitti. Kilit onun arkasından yerine oturdu.

Başta onu sadece elimde tuttum; başparmağımı aşınmış harflere sürdüm, onun uzaklara ait, özgür kokusunu içime çektim.

Sonra da meyilli bir şekilde içeri sızan ay ışığına yanaştım, kitabı açtım ve uzaklara kaçtım.

Dördüncü Bölüm

Aşka Dair

*Aşk kök salıyor – Aşk denize açılıyor – Aşkın aynı anda hem
öngörülebilir hem de mucizevi sonuçları*

Entelektüeller ve aydınlar arasında, gerçek aşka dudak bük-mek –bu, çocuklara ve genç kadınlara kakalanan, sihirli değ-nekler ve cam ayakkabılar kadar ciddiye alınacak,¹¹ tatlı bir peri masalından başka bir şey değilmiş gibi davranmak– re-vaçtadır. Ben bu bilgili insanlara karşı acıma duygusundan başka hiçbir şey hissetmiyorum çünkü aşkı bir an olsun ken-dileri tecrübe etmiş olsalar böyle aptalca şeyler söylemezlerdi.

Keşke 1893'te Yule Ian ve Adelaide Lee'nin buluşması es-nasında orada bulunabilselerdi. Bedenlerinin, bellerine kadar ulaşan köpüklü dalgalarda şiddetle çarpışır gibi bir araya ge-lişini, gözlerinin rotasından sapmış başıboş gemilere en so-nunda eve doğru yol gösteren deniz fenerleri gibi ışıldamasını gören hiç kimse aşkın varlığını inkâr edemezdi. Aşk onların arasında minicik bir güneş gibi asılı duruyor, ısı yayıyor, yüz-lerini kızıl ve altın sarısıyla yeniden yaratıyordu.

Fakat ben bile aşkın her daim zarif olmadığını itiraf etmek

11 Umarım şu aşamada kapıların mahiyetine, hem sihirli değneklerin hem de cam ayakkabıların, şu ya da bu dünyada bol miktarda bulunduğunu farz etmene yetecek kadar aşinasındır.

durumundayım. Ade ve Yule birbirlerinden güçlükle ayrıldığında, karşılarındaki düpedüz yabancıya gözlerini dikmiş bakarak dalgaların içinde dikilir hâlde kalmıştı. Yalnızca bir kez, başka bir dünyadaki bir çayırda karşılaştığın bir kadına ne söylersin? Bot derisi rengi gözleri on iki yıl boyunca sana musallat olmuş bir hayalet çocuğa ne söylersin? Ikisi de aynı anda konuştu; ikisi de kekeleyerek sessizliğe gömüldü.

Sonra Ade, hararetle, “Oha,” dedi ve bir duraklamanın ardından da: “Oha.” Parmaklarını sa ından geçirip fazla sıcaklayıp kızarmış yanaklarına deniz suyu bulaştırdı. “Gerçekten sen misin, hayalet  ocuk? Adın ne senin?”

Soru tamamıyla doğaldı ama aralarındaki güneşi s n kleştirdi. Her ikisi de birdenbire, birbirlerinin adını bile bilmeyen iki kişinin açık olmasının ne kadar olasılık dış olduğunun bilincine vardı.

“Yule lan.” Ağzından telaşlı bir fısıltı hâlinde  ıktı.

“Tanıştığımıza memnun oldum, Julian. Bana yardımcı olabilir misin?” Ade arka tarafı, şimdi tatlılıkla sallanarak güneye doğru giden teknesini işaret etti. Ikisi küçük gemiyi koya çekip kıyıya vuran dalgaların içinde sabit duran bir taşa bağlayarak demir atana kadar, yönlendirme ve idare işiyle, ayrıca  ırpınmalarla dolu uzun dakikalar geçti. Birbirlerinin bedenlerinin hareketlerini, kemik ve kasın mucizevi geometrisini tercüme etmekle görevlendirildikleri gizli bir kodmuş gibi inceleyerek sessizlik içinde çalıştılar. Sonra gün batımının kızıla boyanmış o en güzel ânında kıyıda durdular ve tekrar birbirlerine doğrudan bakmaları zor bir hâl aldı.

“şey ister mis... Benim kalacak yerim var, şehirde.” Yule bir çamaşırcı kadına ait evin ikinci katındaki sıkışık odasını düşündü ve Ade’yi bir şatoya, saraya ya da en azından gezgin tüccarların kiraladığı pahalı, balkonlu odalardan birine davet ediyor olmayı şiddetle diledi. Ade başını onaylarcasına salladı ve Plumm şehri boyunca d ne dolaşa ilerleyerek yan yana geri

döndüler. Ellerinin arka tarafları bazen, dar sokaklarda, çekingen bir havayla birbirine değdi ama hiç uzun süre o şekilde kalmadı. Yule gelip geçen o anların sıcaklığını, teninde çakılan çakmaklar gibi hissetti.

Odasında, Ade'yi toplanmamış portatif karyolasının ucuna oturttu ve kitap yığınlarını sağlamlaştırıp boş mürekkep şişelerini köşelere toplayarak kısa süreliğine daireler çizerek seğirtti. Ade ise hiçbir şey söylemedi. Yule onu küçüklüğünde birkaç saatten daha uzun süreliğine tanımış olsaydı, bunun ne kadar büyük ölçüde olağandışı olduğunun farkına varırdı. Adelaide Lee arzularını, utanç ya da kurnazlık olmaksızın açıkça sergileyen bir kadındı ve genellikle dünyadan da onlara uygun koşulları sağlamasını beklerdi. Fakat şimdi okyanus ve mürekkep gibi kokan darmadağın bir odada oturuyor ve doğru sözcükleri bulamıyordu.

Yule tereddütle onun yanına oturdu. “Buraya nasıl geldin?” diye sordu.

“Kendi dünyamda tekneyle dağ tepesindeki bir kapıdan geçtim. Buraya ulaşmam bu kadar uzun sürdüğü için kusura bakma, yalnız dışarıda aşırı derecede fazla kapı var.” Her zamanki çalımli havasının ufak bir bölümü sesine usul usul geri sokuldu.

“Bu dünyayı mı arıyordun? Benim için mi?”

Ade başını ona doğru eğdi. “Elbette.”

Yule gülümsedi, hem de kocaman ve bu Ade'ye çok daha küçük bir oğlandan çalınmış bir gülümsemeymiş gibi geldi. Ade üç gün sonra onunla buluşmaya söz verdiğinde, oğlanın, kendi güzel talihi karşısında serseme dönmüş hâlde, çayırdaki kızı yönelttiği gülümsemenin aynısıydı bu; birdenbire Ade için bundan sonra ne yapması gerektiği netleşmişti.

Onu öptü. Yule'un dudaklarının sırttan kıvrımlarının onunkilerle temas hâlinde yeniden şekillendiğini, hassas âlim ellerinin hafifçe kendi omuzlarına yerleştiğini hissetti. Ade

ona bakmak için çok kısa sürelğine geri çekildi –teninin kızıl hatlı karalığı, şimdi ona doğru eğri kılıç şeklinde bir Ay gibi ışıldayan son derece farklı gülümseme, oğlanın onun yüzü üzerindeki gözlerinin ciddiyeti– sonra bir kez güldü ve onu aşağı doğru itti.

Yule’un odasının dışında, Plumm Şehri tatlı bir akşam uyuşukluğuna gömüldü; sakinleri akşam yemeğinden sonra ama gece karanlığından önceki o sessiz saate takılmıştı. Plumm’ın ötesinde, Amarico Denizi kendi kendine *foş foş* ederek katran karası binlerce gemi gövdesiyle kayalık adalara çarpıyor, kapılardan başka gökyüzlerine yoğun tuzlu hafif rüzgârlar estiriyordu ve on bin dünyanın tamamı alacakaranlıkta gerçekleşen on bin dansla fırıl fırıl dönüyordu. Fakat hayatlarında ilk kez, ne Ade ne de Yule bu başka dünyaları umursadı zira şimdi kendi evrenleri Plumm Şehri’nde, bir çamaşırcı kadına ait evin ikinci katındaki dar bir portatif karyolanın sınırları içine sığmış durumdaydı. Oradan çıkmaları birkaç gün sürdü.

Gerçek aşkın var olduğu konusunda hemfikir olduğumuzda mahiyetini ele alabiliriz. Yanlış yola sapmış pek çok şairin insanı inandıracağı şekilde bizatihi bir olay değildir bu; *başta gelen* bir şey değil, yalnızca *var olan* ve hep de var olmuş bir şeydir. İnsan âşık olmaz; onu keşfeder.

Çamaşırcı kadına ait odadaki günlerinde Ade ile Yule’u böyle meşgul eden şey de bu arkeolojik süreçti. Aşkılarını önce bedeninin tuhaf ve mucizevi dili vasıtasıyla keşfettiler: ten ve tarçınla karışık ter, buruşmuş çarşaf ve nevresimin tende bıraktığı pembe kenarlı çizgiler, ellerinin arka kısımlarının haritasını çıkaran damardan deltalar vasıtasıyla. Yule için tümüyle yeni bir dildi bu; Ade içinse zaten bildiğini sandığı bir dili yeni baştan öğrenmek gibiydi.

Fakat çok geçmeden, dillendirilen sözcükler de süzülerek aralarındaki boşluklara sızdı. Nemli öğleden sonraların sualtı

hissi yaratan sıcaklığı boyunca ve serin gecelerin ferahlığına dek, birbirlerine on iki yılı kapsayan hikâyeler anlattılar. İlk olarak Ade kendi hikâyesini anlattı ve bu, yıldızların aydınlatdığı tren seyahatlerine ve ayaklara kara sular indiren yolculuklara, ayrılışlara ve varışlara akşam karanlığında, kısmen açılmış, meylli şekilde duran kapılara dair heyecan verici bir muhabbeti. Yule onu elinde bir kalem olmadan dinleyemediğini fark etti, sanki Ade ortadan kaybolmadan önce belgelemesi gereken, arşiv değerine sahip bir parşömen tomanydı.

Ade anlatımını Silverheels Dağı ve denize açılan kapının hikâyesiyle bitirdi ve Yule onu ayrıntılar, tarihler ve kesin bilgiler için sıkıştırdığında ise yalnızca güldü. “Bu tam da güzel bir masalın bütün keyfini kaçırın türden saçmalıkların daniskası. Hayır, efendim. Senin bana kendi hikâyeni anlatma vaktin geldi artık, sence de öyle değil mi?”

Yule serin taş zemine yüzüstü uzandı; bacakları çarşafa dolanmıştı ve kollarının ön kısımlarına da mürekkep bulaşmıştı. “Benim hikâyem senin hikâyene sanırım.”

“Nasıl yani?”

“Yani... çayırdaki o gün beni de tıpkı seni değiştirdiği gibi değiştirdi. İkimiz de hayatlarımızı kapıların sırlarını araştırarak geçirdik, öyle değil mi, hikâyeleri ve efsaneleri takip ederek geçirdik.” Yule başını kolunun üzerine koydu ve gözlerini yukarı çevirerek Ade’nin onun karyolasında sere serpe uzanmış altın sarısı görüntüsüne baktı. “Yalnız benim arayışım kütüphanelerde çok daha fazla vakit geçirmeyi içeriyordu.”

Ona hayallerle dolu çocukluğunu ve özverili gençliğini, saygın akademik yayınlarını (ki bunlarda kapıların varlığını hiç iddia etmemiş, onları yalnızca sosyal konulara kıymetli bir ışık tutan mitolojik yorumlar olarak sunmuştu), dünyalar arasındaki kapıların en gerçek mahiyetini keşfetmeyi amaçlayan sonu gelmez arayışını anlattı.

“Peki neler keşfettin, Julian?” Yule, Ade’nin onun ismi-

ni söyleyişinin yabancı, yuvarlanarak birleştirilmiş şekliyle mest oldu.

“Bir şeyler,” dedi Yule, *Dünya Mitolojisinde Geçitler, Portallar ve Geçiş Yolları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma*’nın masanın üzerinde yığılı hâlde duran çok sayıda cildini işaret ederek. “Ama yeteri kadar da keşfedemedim.”

Ade ayağa kalktı ve yabancı sözcüklerin sayfa üzerindeki açılarını gözden geçirerek Yule’un masasının üzerine eğildi. Teninin olabilecek en soluk süt renginden yanık çillere çarpıcı bir biçimde kaymasıyla, vücudu Yule’un gözüne tuhaf şekilde alacalı geliyordu. “Benim tek bildiğim, bu yerlerin –belli bir tür gözle bakmadığın müddetçe görmenin zor olduğu, bir bakıma seyrelmiş yerlerin– başka bir yere geçebileceğin bu geçitlerin var olduğu. Her türden başka yere geçebiliyorsun ve bazıları ağzına kadar sihirle dolu. Hem her zaman da sızıntı yapıyorlar, o yüzden tek yapman gereken hikâyeleri takip etmek. Senin elinde başka ne var?”

Yule tüm âlimlerin hayatlarını başka insanların çoktan gelişigüzel bir biçimde yanıtladığı sorulara adayıp adamadığını ve bunu can sıkıcı mı yoksa memnuniyet verici mi bulduklarını merak etti. Ade için sıklıkla her ikisinin de geçerli olacağını tahmin etti. “Fazla bir şey yok,” dedi ona, ince bir ironiyle. “Dediğin gibi dünyaların birbirine karıştığı seyrelmiş yerler var. Fakat benim kafamda bu sızıntının bir şekilde önemli olduğuna dair bir fikir var. Hatta hayati.”

Kapılar, diyerek anlattı ona, değişimdir ve değişim tehlikeli bir gerekliliktir. Kapılar devrim ve ayaklanmalardır, belirsizlik ve gizemlerdir, etrafında koca dünyaların döndürülebileceği eksen noktalarıdır. Onlar her gerçek hikâyenin başlangıçları ve sonlarıdır, maceraların, deliliğin ve –burada gülümsedi– hatta aşkın yolunu açan ara geçitlerdir. Kapılar olmasa dünyalar durağanlaşır, taşlaşır, hikâyesiz kalırdı.

Sözlerini âlimlere has ağırbaşlılıkla bitirdi. “Fakat kapı-

ların en başta nereden geldiğini bilmiyorum. Onlar hep var mıydı yoksa yaratıldılar mı? Kim tarafından ve nasıl? Dünyayı o şekilde yarıp açmak bir sözcük işçisinin hayatına mal olabilir! Gerçi... şayet dünyalar zaten birbirine o kadar yakın duruyorsa belki de olmaz. Belki bu daha çok bir tülü kenara çekmek ya da bir pencere açmak gibidir. Fakat önce bunun mümkün olduğuna bile ikna edilmeleri gerekirdi ve ben şeyden şüpheliyim..."

"Nereden geldikleri neden bu kadar önemli ki?" Ade, o konuşurken onun yanına uzanmış, hayranlık ve ciddiyetsizliğin bir karışımıyla onu izliyordu.

"Çünkü son derece kırılğan görünüyorlar. Son derece kolay kapatılıyorlar. Hem eğer yok edilebiliyor ama yaratılmıyorlarsa yıllar içinde gitgide daha az kapı olmaz mı? Bu düşünce aklımdan çıkmadı. Seni asla bulamayabileceğimi düşündüm." On iki yıllık sonuçsuz arayışın ağırlığı ikisinin de üzerine çöktü.

Ade tek kolu ile bacağına Yule'un sırtına attı. "Artık bunun önemi yok. Öyle ya da böyle seni buldum ve bizim için daha fazla kapalı kapı olmayacak." Bunu, kaburgalarında gürleyen bir dişi kaplan hırıltısıyla, öyle hararetle ve korkusuzca söyledi ki Yule ona inandı.

Ade ve Yule, birbirlerini tanımaya yönelik çılgın ihtiyaç olmaksızın karyolada yalnızca birbirlerinin yanında kıpırtısız ve sessiz yatabilecek duruma gelene dek, cömertçe uzatılmış birkaç gün daha geçti. Aralarındaki aşkın şeklini kabaca ortaya çıkarmışlardı ve işin geri kalanını, pruvalarının önündeki uçsuz bucaksız bir deniz gibi gözler önüne serilerek daha sakin ilerlemesi için kendi hâline bırakmaktan hoşnuttular.

Ade için bu bir tür yuvaya dönüştü; kök salmaksızın, başıboş gezerek geçen yıllardan, yüreğinde huzursuz bir sızıyla hikâyelerin muğlak izleri boyunca sürüklenerek geçen yıllar-

dan sonra kendini en sonunda olduğu yerde kalmaktan hoşnut hâlde buldu. Yule içinse bir ayrılıktı bu. Hayatını araştırma ve âlimliğin huzur veren sınırları içinde yaşamış, kafasını nadiren kaldırıp ufka doğru bakarak çalışmalarını tek bir amaca yönelmiş, yoğun bir gayretle sürdürmeye itilmişti. Fakat şimdi kendini akıntıya kapılmış, bağlandığı yerden kurtulup serbest kalmış durumda bulmuştu – çalışmalarının ne önemi vardı ki şimdi? Ade'nin onun yanına yayılmış uzun beyaz sıcaklığının çok daha muazzam gizemine kıyasla kapıların gizemi neydi ki?

“Şimdi ne yapıyoruz?” diye sordu Ade'ye, bir sabah.

Ade şafağın pembe inci rengi ışığında hafiften uyukluyordu. Yule'un sesindeki endişe onu güldürdü. “Ne istersek, Julian. Başlangıç olarak bana dünyayı gösterebilirsin.”

“Pekâlâ.” Yule birkaç nefeslik uzunca bir süre boyunca sessiz kaldı. “İlk önce yapmak istediğim bir şey var.” Ayağa kalktı ve bir kalemle yoğun, pelteleşmiş bir şişe mürekkep bulmak için masasını karıştırdı. Karyolanın yanına çömeldi ve Ade'nin sol kolunu çarşafın üzerine dümdüz uzattı. “Bir şey olduğunda, önemli bir şey olduğunda, biz bunu yazarız. Eğer bu herkesin bilmesi gereken önemli bir şeyse bunu buraya yazarız.” Ade'nin bileğinin iç kısmındaki yumuşak yere hafif hafif vurdu.

“Peki ne yazacaksın?”

Yule'un gözleri, Ade'ninkilerle buluştuğunda, ciddi ve yeraltı göletleri kadar kara bir hâle büründü. Ade karnında belli belirsiz bir ürperti hissetti. “Şöyle yazmak isterim: 6920 yazının bu gününde, *Adelaide Lee Larson* ve *Yule Ian Âlim* aşkı buldu ve onu ebediyen muhafaza etmeye yemin etti.” Yule yutkundu. “İtirazın olmazsa, yani. Bu şekilde, bu mürekkeple yazılınca, sözcükler birkaç hafta dayanacaktır ama yine de silinip çıkarılabilir. Bu yalnızca bir tür söz.”

Ade'nin kalbi güm güm attı. “Silmek istemediğime karar verirsem ne olur?”

Yule sessizce sol kolunu kaldırdı. Dövmeler kolunun etrafında sıkı, koyu hatlar hâlinde kıvrılarak ona Âlim adını veriyor ve en prestijli yayınlarını listeliyordu. Ade bir anlığına çizgilere çok ciddi bir tavırla, geleceğini gören ve dönüp gitmek için kendisine son bir şans veren bir kadın gibi baktı, sonra Yule'la göz göze geldi. "O zaman kalemle uğraşmaya ne gerek var? Kendimize nerede dövme yaptırabiliriz?"

İnsanı serseme çeviren rahatlatma hissinin oluşturduğu kocaman bir baloncuk Yule'un göğsünde patladı. Yule güldü, Ade onu öptü ve o öğleden sonra çamaşırcı kadının evinden ayrıldıklarında birbirine kenetlenmiş ellerinde, o elleri çevreleyen, henüz kurumuş siyah mürekkep vardı; geleceklerini herkesin görebileceği şekilde etraflica açıklıyordu.

Sonraki saatleri Plumm'ın parlak tenteli pazar yerinde alışveriş yaparak geçirdiler. Yule ortak Amarico dilinin kısa, pratik ifadeleriyle kurutulmuş meyveler ve yulaf için pazarlık ederken, Ade de arkalarında bir geminin ardında bıraktığı iz gibi bir yığın büyülenmiş seyirci topladı. Cılız kollu çocuklardan kıkırtı ve çığlıklar, pazarcı kadınlardan acıyan mırıltılar, hayalet kadına dair rivayetleri duymuş olan balıkçılardan da uğultulu dedikodular yükseldi.

Yule malzemelerini çeke çeke Ade'nin şişman, küçük gemisinin hâlâ koyda sallanıp durduğu doğu kumsalına taşımak için sarsak bir yük arabası kiraladı. Geceyi teknenin dibinde yedek bir kanvas parçasının altına sokulmuş, dalgaların çam katranıyla kaplı gemi gövdesine çarpa çarpa akışını dinleyerek ve gecenin onların üzerinde bir dansçının yıldızlarla süslü eteği gibi daireler çize çize dönüşünü izleyerek geçirdiler. Ade, Yule'un kolunun yumuşaklığına sokulup yerleşti ve "sonsuza dek mutlu yaşadılar" diye biten hikâyelerle insanda tatlı hisler bırakan sonları düşündü. Yule ise "bir varmış bir yokmuş" diye başlayan hikâyelerle cüretkâr başlangıçları.

Şafak vakti yola koyuldular. Nereyi görmek istediği sorul-

duğunda, Ade, “Her şeyi,” diye yanıt verdi, o yüzden Yule da itaatkâr bir biçimde her şeye doğru bir rota çizdi. İlk olarak, Ade’nin yerel şapellerin pembe kubbelerini hayranlıkla izleyebileceği ve taze gwanna meyvesinin biber gibi yakıcı tadına bakabileceği Sissly Şehri’nde rıhtıma yanaştılar. Sonra başarısızlığa uğramış bir şehrin harabelerinin güneşe karşı kırık, gri dişler gibi dikildiği, terk edilmiş Tho Adası’nda üç gece kaldılar; ardından da isim verilmeyecek kadar küçük bir dizi alçak, zemini aşına aşına kuma dönmüş adayı, birinden öbürüne geçerek hızla gezdiler. Yef Şehri’nin sokaklarında yürüyüp Jungil Şehri’nin serin yeraltı odalarında uyudular ve ikiz şehirler Iyo ve Ivo’yu birbirine bağlayan meşhur köprüden geçtiler. Yaz akıntılarını takip edip ekvatorun terli ısı alanının dışına çıkarak kuzeye ve batıya açıldılar ve öyle uzak şehirleri gördüler ki Yule bile onların adlarını yalnızca elindeki deniz haritalarında okumuştı.

Yule’un, küçük odaların kiralanması ve basit öğünlerin yenmesi için düşünülmüş âlim maaşı, ihtiyaçlarını sonu gelmez şekilde şehir pazarlarından karşılayabilecekleri kadar bol değildi. Onun yerine Yule babasının düğüm atma ve olta çengeli takma üzerine uzun zaman önce verdiği dersleri anımsamaya çabaladı ve akşam yemekleri için balık tuttu: Ade de ince fidanları kesip büktü ve kendileri için, geminin arka tarafında güneşten ve yağmurdan korunabilecekleri bir tür kemerli çardak inşa etti. Kalabalık Cain Şehri’nde, Yule bir makara mumlu iplik ve avucunun uzunluğunda demir bir iğne aldı. O, skandal yaratacak denli boş yelken bezlerine takdisler dikerken, Cain’in limanında öylece süzülerek bir gün geçirdiler. Yule güzel hava ve güvenli yolculuk için alışılmış tüm duaları yazdı ama çoğu geminin –verimli balıkçılığa, kârlı ticarete ya da rahat yolculuğa– belirli bir ithaf eklediği yere yalnızca *aşka* yazdı. Ade bileğine dolanmış sözcüğün yansımaları yelkende gördü ve gülerek Yule’un yanağını öptü.

Anahtar'da geçirdikleri o altın aylara bir son hayal etmek zordu. Yaz sıcağının şiddeti dindi ve yerini ticaret sezonunun serin, kuvvetli rüzgârları aldı; bu dönemde *Amarico*'da öyle bir gemi trafiği olurdu ki denizin kendisi baharat, yağ ve ince keten kâğıt kokusu taşırdı. Yule ve Ade akıntıların içinden aşk sarhoşluğuyla sarmallar çizen rotalar izledi; beyaz kenarlı dalgalar üzerinden dönüp dolaşarak güneye doğru geri gidiyor, bir sonraki adadan, bir sonraki şehirden, boş bir kumsalda birbirlerine sokulup kıvrılarak geçirilecek bir sonraki geceden zerre kadar ötesini planlamıyorlardı. Yule sonsuza dek böyle devam edebileceklerini düşünüyordu.

Yule tabii ki yanıliyordu. Gerçek aşk durağan değildir; içinden her türlü mucizevi ve tehlikeli şeyin girebileceği bir kapıdır aslında.

"Julian, aşkım, uyan." Geceyi, yalnızca geçimini ormandan sağlayıp orada oturan ahali ile keçi çobanlarının ikamet ettiği küçük, çam ağaçlarıyla kaplı bir adada geçirmişlerdi. Yule kanvas ve başka kumaşlardan oluşan yataklarında derinlere gömülmüş, önceki akşamın ardıç şarabını terle atıyordu ama Ade'nin çağrısı üzerine gözlerini güçlkle açtı.

"Nng?" diye sordu, sahiden tane tane konuşarak.

Ade arkası denize dönük, şafak vaktinin çam dallarının arasından gizli gizli sokulan ışığını çaprazdan alarak oturuyordu. Saman rengi saçlarının, Yule'a balık tutarken kullandığı bıçakla kestirdiği yeri omuzlarının etrafında çentikli bir hat hâlinde uzanıyordu ve teni, yanık kahverenginin açık yarayı anımsatan, olmayacak bir tonuydu. Denizci kadınların kullandığı bir şekilde sarılan giysisini giyiyordu ama henüz bunun gerektirdiği kat ve kıvrımlarda ustalaşmamıştı, hâl böyle olunca da kıyafeti gevşek bir ağ gibi vücudundan sarkıyordu. Yule onun bu ya da başka herhangi bir dünyadaki en güzel şey olduğunu düşündü.

"Sana söylemem gereken bir şey var." Ade, sol bileğinde

hâlâ izi duran siyah sözcükleri ovuyordu. “Epey de büyük bir şey sanırım.”

Yule ona daha yakından baktı ama yüz ifadesi ona tanıdık gelmiyordu. Birlikte geçirdikleri aylarda onu bitkin ve sevinçli, öfkeli ve dişli, sıkkın ve cesurken görmüştü; korkmuşken ise hiç görmemişti. Duygu, Ade’nin yüz hatlarında yabancı bir turist gibi duruyordu.

Ade üfler gibi bir nefes verdi ve gözlerini kapattı. “Julian. Sanırım –şey, biliyorum, aslında, bir süredir epey eminim– bir bebeğim olacak.”

Dünya o anda asılı kaldı. Dalgalar kıyıya çarpmayı kesti, büyük çam dalları birbirine daha fazla değmedi, topraktaki küçük yaratıklar bile kazıp eşeleme işini bıraktı. Yule kalbinin hâlâ attığından emin değildi, yalnız ölmüş gibi bir hâli de yoktu.

“Eh, böyle fena hâlde şaşırmış görünmene gerek yok. Demek istediğim, bizim yarım yıldır yapmakta olduğumuz şeyi yapan iki insan olunca, bizim şey yapabileceğimizi düşünmemek için düpedüz aptal olman gerekir... yani benim şey olabileceğimi...” Ade nefesini sıkı sıkı kenetlenmiş dişlerin arasından içine çekti.

Fakat Yule için onu net bir biçimde duymak zordu çünkü anlık sessizlik yerini gürültülü ve kutlama havasında bir şeye bırakmıştı; sanki kendi tekleyen kalbinin yerine bir şehir alayı koyulmuştu. Nazıkçe, ihtiyatla karşılık vermeye gayret etti. “Ne yapacaksın?”

Ade’nin gözleri kocaman oldu ve parmakları, Yule’u kovup uzaklaştırır gibi çaresizce kendi karnının üzerine yayıldı. “Fazla bir seçeneğim varmış gibi görünmüyor, öyle değil mi?”¹² Fakat sesinde hiç gücenme ya da pişmanlık yoktu, sa-

12 Aslında, sahiden bir seçeneği vardı. Ade belki kendininkinde değil de Yule’un dünyasında olduğunu ve Yule’un dünyasında sözcük işçileri olduğunu unutmuştu. Hamilelik, özellikle de başlangıçta kırılgan, belirsiz bir şeydir ve yeterli beceriye sahip ve zahmetlerinin karşılığı güzelce

dece o buz gibi korku vardı. “Ama erkeklerin var, değil mi? Tanrı biliyor ya benim babam şey değildi –o şey yapmadı– sen ne yapacaksın?”

Yule da işte bunun üzerine, bariz olması gereken şeyin farkına vardı: Ade’nin korktuğu şey bebek değildi, Yule’un *ta kendisiydi*. Bu öyle muazzam bir rahatlamaydı ki Yule güldü; tepelerinde bir yerlere tünemiş kuşları dağıtan ve Ade’nin ani bir umutla yanağını ısırmasına yol açan coşkulu bir sevinç çılgılığıydı bu.

Yule battaniyelerini kenara fırlattı ve onun yanına emekledi. Onun ellerini –yara izleri ve yanıklarla dolu, küt tırnaklı ve güzel elleri– kendininkilerin arasına aldı. “Şayet bana izin verirsen, yapacağım şey işte şu: Seni Nin’e geri götüreceğim, seninle evleneceğim ve bizim için bir yuvaya dönüştürülecek bir yer bulacağım. Sonra üçümüz – ya da dördümüz? Ya da altımız? – sen benim kardeşlerimle tanışana kadar bekle – kışlarımızı Nin’de, yazlarımızı ise denize açılarak geçireceğiz ve seninle çocuğumuzu herhangi bir adamın herhangi bir şeyi sevdiğinden daha fazla seveceğim. Yaşadığımı müddetçe ikinizi de bırakmayacağım.”

Ade’nin yüzündeki korkunun ortadan kayboluşunu izledi. Onun yerini, Yule’a uçurumların kenarında duran dalgıçları ya da boş sayfaya bakan sözcük işçilerini düşündüren alev alev, ılık saçan bir şey aldı. Ade, “Evet,” dedi ve tüm hayatları o tek sözcüğün içinde seriliydi.

Yule yalnızca daha iyi bir adam olsaydı, verdiği sözü tutabilirdi – eşine değilse de kızına verdiği sözü.

Evlilik yeminlerini kollarına bizzat Yule’un annesi dövme yaptı. Kadın, beyaz kurdeleli saçları bir eşarbın altında geriye çekilmiş hâlde ve iğnelerinin Yule’un çocukluğundan bildiği

ödenmiş herhangi bir sözcük işçisi istenmeyen bir çocuğu, annesinin vücudunda henüz yalnızca sönük bir potansiyel ışıltısıyken yazarak genellikle ortadan kaldırabilir.

ritmin aynısıyla bir aşağı bir yukarı yönelen hareketiyle çalıştı. Sözcüklerin, eski bir tanrının iki tekerlekli savaş arabasını takip eden şafak gibi iğnenin bıraktığı kan ve mürekkep izi içinde ortaya çıkışını görmek Yule'a hâlâ bir tür sihir gibi geliyordu. Ade için bu ritüel gelenegın ağırlığından yoksundu ama kolunun ön kısmından eğilip bükölerek yukarı uzanan kara çizgilerin tuhaf güzelliğı karşısında yine de nefesi kesildi ve kolunu, kırmızı-siyah yaraları birbirine değecek şekilde Yule'unkine bastırıp mürekkeple işlenmiş sözcükleri yüksek sesle dillendirdiğinde, yine de yer kabuğundaki bir şeyin ayaklarının altından kayarak yer değıştirdiğini hissetti.

Yeminlerini geleneksel Takdislerin İmzalanması izledi. Yule'un annesiyle babası -oğullarının nasıl olup da dünyanın en çirkin teknesinden başka kendisine ait hiçbir şeyi olmayan süt beyazı bir yabancıyla evlendiğini tam olarak anlayamadıklarına ama yine de onun adına mutlu olduklarına delalet eden şaşkın, cana yakın ifadeler takınarak- insanların bir araya geldiğı merasime ev sahipliğı yaptı ve Yule'un tüm kuzenleri, kamburu çıkmış teyzeleri ve üniversiteden meslektaşları, yeni evliler için dualarını aile defterine kaydettirmek için kalabalıklar hâlinde gelip doluştu. Geleneksel bir uyuşukluk çökünceye dek gönüllerince yiyip içmek üzere kaldılar ve Ade de Nin Şehri'ndeki üçüncü gecesini Yule'un çocukluk yatağına sıkışmış, onun kesme tenekeden yıldızlarının tepede fırl fırl dönüşünü izleyerek geçirdi.

Yule'un kendisiyle üniversite arasındaki çekişmeden yeni bir ayarlama koparması bir hafta daha aldı. Sahadaki araştırmalarını tamamladığını ve düşüncelerini derlemek için zamana ve sessizliğe ihtiyacı olduğunu, ayrıca bir eş ve çocuğun geçimini sağlamaya yetecek kadar cömert bir maaş istediğini ilan etti. Onlar direndi; Yule ısrar etti. Sonunda, üstelik de Yule'un gelecekte üniversitenin itibarına sağlaması beklenen katkılarına dair uzun homurdanmaların ardından, üstat on-

dan haftada üç kez şehir meydanında ders vermesini talep etti ve ona adanın yüksek kuzey yamacında küçük bir taş evi karıştırmaya yetecek kadar ödenek sağladı.

Ev bitap düşmüş, çökmeye yüz tutmuş türden bir yapıydı; arka tarafında kalan, sıcak öğleden sonralarda ağır bir keçi kokusu yayan tepenin içine kısmen gömülmüş durumdaydı. Yalnızca iki odası, birkaç fare neslinin istilası altında bulunan kararmış bir fırını ve içi samanla doldurulmuş kanvastan bir yatağı vardı. İsimlerini taş şömine rafına oyan taş ustası, içinden buranın genç bir aile için kasvetli, yetersiz bir ev olduğunu düşündü ama Yule ve Ade için burası bu zamana dek hakkıyla dört duvara ve tepesinde bir çatıya sahip olmuş en güzel binaydı. Bu da gerçek aşkın, dokunduğu her şeyi altına dönüştüren çılgın Midas dokunuşudur işte.

Kış, Nin'in üzerine, dondurucu puslar ve keskin rüzgârlardan oluşmuş kocaman beyaz bir kedi gibi ağır ve sinsice çöktü. Ade bundan zerre kadar etkilenmiş değildi ve Yule göğsüne yün kumaşlar sarıp ekmek fırınının başında tir tir titrerken güldü. Kendisi, yalnızca yazlık giysileri içinde, tepeler boyunca uzun yürüyüşlere devam etti ve rüzgâr yediğini belli eden yanaklarla geri döndü.

Yule, "Seni daha sıcak tutacak bir şey giymez misin?" diye yalvardı bir sabah. "Oğlumuzun iyiliği için?" Tek kolunu kıvrarak Ade'nin karnının hafif eğimine doladı.

Ade, kendini geri çekip uzaklaşarak güldü. "Kızımızın iyiliği için demek istiyorsun sanırım."

Yule ise, "Mm. Eh, belki bunu giymek istersin?" dedi ve arkasından kahverengimsi, kaba görünümlü bir kanvas mont çıkardı; Ade'nin dünyasında ne kadar tanıdık bir şeyse, Yule'un dünyasında da bir o kadar yabancıydı.

Ade kıpırtısız kaldı. "Bunu sakladın mı? Bunca yıl hem de?"

"Elbette." Yule bu sözcüğü Ade'nin ensesindeki tuz koku-

lu, karmakarışık saçların içine doğru fısıldadı ve Ade'nin o sabahki yürüyüşü kısmen gecikti.

Nin'de ilkbahar neme doyma mevsimiydi. Ilık yağmurlar her patikayı çamura çevirdi ve her taşı yosuna boğdu. Düzgünce katlanmış giysileri, yığınları içinde küflendi ve ekmek neredeyse soğumadan bayatladı. Ade, Yule'la birlikte şehre inerek orada daha çok vakit geçirdi; yağmurdan parlak ve kaygan bir hâl almış sokaklarda salına salma bir o tarafa bir bu tarafa gidiyor ve Amarico diline dair sınırsız birikimini gelip geçen her vatandaş üzerinde kullanarak pratik yapıyor ya da balıkçı teknelerinin omurgalarından küçük, kabuklu yaratıkları ovarak temizlemek üzere Yule'un babasıyla çalışıyordu. *Anahtar*'la da ilgilendi. Tekne, direği daha ince ve daha uzun, gövdesi sızıntıyı önleyecek şekilde güzelce kapatılmış vaziyette, rıhtımda birazcık daha gösterişli durana dek, Yule'un babasının idaresinde ayarlamalar yapıp kimi yerleri yeni baştan inşa etti. Onun dalgalarda sallanıp durmasını izlemek ve bebeğinin kaburgalarının altında döndüğünü hissetmek hoşuna gidiyordu. *Günün birinde o senin olacak*, dedi kızına, *günün birinde sen ve Anahtar gün batımına doğru denize açılacaksınız*.

Yaz ortasında, Ade'nin temmuz dediği güneşten ağarmış ayda, Yule evlerine dönüp Ade'yi küfürler savururken ve iki büklüm olmuş hâlde buldu, inci tanelerine dönüşmüş ter de tenini parlatıyordu.

"Yoksa... oğlan geliyor mu?"

"...Kız," dedi Ade, soluk soluğa, sonra da Yule'a ilk savaşına atılan genç bir asker ifadesiyle baktı. Yule, dövmeleri eşleştirilmiş yılanlar gibi ikisinin de bileklerinden yukarı dolanırken, onun ellerini kavradı ve o anda her babanın ettiği çaresiz, sessiz duaların aynılarını etti: eşinin hayatta kalması, çocuğunun tek parça ve sağlıklı doğması için, şafaktan önce her ikisini de kollarına almak için.

Duaları da dünyanın en sık tekrarlanan ve en ulvi mucize-siyle kabul edildi.

Kızları gün doğumundan hemen önce doğdu. Sedir ağacı renginde teni ve buğday gibi gözleri vardı.

Ona Ade'nin kendi dünyasından, Yule'un da bir seferinde Nin'in arşivlerinde muhafaza edilmiş eski zamanlardan kalma bir metinde incelediği kadim, kısmen unutulmuş bir tanrının adını verdiler. Tuhaf bir tanrıydı, solmuş elyazmasında hem geriye hem de ileriye bakan iki yüzle tasvir edilmişti. Tek bir belirli alana değil, arada kalmış yerlere nezaret ediyordu –geç-mişe ve bugüne, buraya ve oraya, sonlara ve başlangıçlara– kı-sacası kapı aralıklarına.

Fakat Ade, Janus isminin tını olarak Jane'e çok fazla benze-diğini düşündü ve bu konudaki görüşü, "Benim doğurduğum herhangi bir kız evlada Jane adı verilirse ne olayım," şeklin-deydi. Onun yerine kızlarına tanrının kendi ayının adını ver-diler: January.

Ah benim tatlı kızım, benim mükemmel January'm, affın için yalvarırdım ama bende o cesaret yok.

Senden tek isteyebileceğim inancındır. Kapılara, dünyalara ve Yazılmış'a inan. En çok da sana olan sevgimize inan – sana bıraktığımız yegâne kanıt şu anda elinde tuttuğun kitabın içindekilerle sınırlı olsa bile.



Kan ve Gümüşten Kapı

Ben çocukken kahvaltı, sohbetin sindirime engel teşkil ettiğine ve reçelle tereyağının yalnızca tatillere özel olduğuna inanan Bayan Wilda'nın karşısında oturarak geçen yirmi dakikalık mutlak sessizlikten ibaretti. Onun gidişinden sonra kahvaltı için devasa, cilalı yemek masasında Bay Locke'a katıldım; orada da düzgün duruşum ve hanımefendilere yakışır sessizliğimle onu etkilemek için elimden geleni yapardım. Sonra Jane geldi ve kahvaltılar, her şeyin toz ve güneş ışığı gibi koktuğu ve Bad'ın azar olmaksızın koltuklara bronz renkte ince tüyler saçabileceği unutulmuş bir oturma odasında, aşırılmış kahve faslına dönüştü.

Brattleboro'da ise kahvaltı, kepçeyle teneke kâselere şapır şapır doldurulmuş yulaf lapasından, ışığın yüksek pencerelerden süzülerek içeriye soluk bir şekilde sızmasından, hasta bakıcıların koridorlarda ilerleyen topuk tıkırtılarından ibaretti.

Akıllı durmak bana yemekhanede yiyen mırıltılı kadın kalabalığına katılma hakkı bahşetmişti. O sabah da uyumsuz bir çift beyaz kadının yanına oturmuştum: Biri yaşlı, ince ve

büzüşük görünüşlüydü, saçları da öyle sıkı bir topuzla toplanmıştı ki kaşlarını küçük kavisler oluşturacak şekilde çekiştiriyordu; öbürü ise nemli gri gözleri ve çatlamış dudaklarıyla genç ve iriydi.

Oturduğum sırada ikisi de gözlerini dikip baktı. Tanıdık bir bakıştı bu: şüpheli, “sen tam olarak ne oluyorsun” havasında bir bakış – etime bastırılmış bıçak ağzı gibi bir his yaratan bir bakış:

Fakat o sabah öyle değildi. O sabah benim tenim parlak, metal kaplamalı bir zırhtı, gümüş yılan derisiydi, zarar görmesi imkânsızdı; ben o sabah Yule Ian Âlim ve Adelaide Lee Larson’ın kızıydım ve o gözler bana dokunamazdı.

“Şunu yiyecek misin?” Gri gözlü kız görünüşe göre bisküvimi isteyemeyeceğim kadar tuhaf olmadığımı karar vermişti. Bisküvi, yulaf lapama kısmen gömülü duruyordu, balık pulu renginde, yassı sayılabilecek bir topaktan ibaretti.

“Hayır.”

Kız, bisküviyi alıp ıslaklığını emerek temizledi. “Ben Abby,” diye belirtti. “Bu da Bayan Margaret.” Yaşça büyük kadın bana bakmadı ama yüzü kendi içine doğru daha fazla kısıldı.

“January Scaller,” dedim kibarca ama içimden şöyle geçirdim: *January Âlim*. Benden önce babamın da olduğu gibi. Bu düşünce âdeta göğsümde bir fener ısıtıyordu; öyle gerçek bir aydınlıktı ki kapalı bir kapının etrafındaki ışık gibi içimden dışarı sızıyor olması gerektiğini düşündüm.

Bayan Margaret’tan belli belirsiz, asalete yakışır, genizden bir homurtu geldi, burun çekmeyle karıştırılması için dört dörtlük şekilde ayarlanmıştı. Onun deli bir kadın olmadan önce ne olduğunu merak ettim – vâris mi? Bankacı eşi mi? “Peki o tam olarak ne tür bir isimmiş öyle?” Hâlâ bana bakmıyordu, soruyu da havaya hitaben sormuştu.

Göğsümdeki fener daha parlak bir ışık saçtı. “Benimki işte.” Her şeyiyle benim. Bana kendi, gerçek annem ve babam

tarafından verilmişti; birbirini seven, beni seven – bir şekilde beni terk etmiş olan annem ve babam tarafından. Fenerin ışıltısı ani bir hava akımıyla titreşerek birazcık sönükleşti.

Yamaçtaki o küçük taş eve, *Anahtar*'a, annemle babama ne olmuştu?

Neredeyse bilmek istemiyordum. Kırılgan, gelip geçici geçmişte, bir yuvaya ve aileye sahip olduğum o kısa süreli mutlu sonda elimden geldiğince uzun süre kalmak istiyordum. Önceki gece bir sayfa daha okuyup hepsini birden kaybetme tehlikesini göze almaktansa *On Bin Kapı*'yı şiltemin altına tıkmıştım.

Abby ani sessizliğin içinde nemli gözlerini kırptırıyordu. “Bu sabah ağabeyimden bir telgraf aldım. Salı günü eve dönüşüm ya da belki çarşamba, ağabeyim öyle dedi.” Margaret yeniden genzinden gelen bir ses çıkardı. Abby onu görmezden geldi. “Sence sen uzun süre kalır mısın?” diye sordu bana.

Hayır. Yapılacak çok şey vardı –can alıcı kitabımı bitirmek, Jane'i bulmak, babamı bulmak, yazarak her şeyi tekrar *yoluna* koymak– bir gotik romanda, trajik durumdaki öksüz bir kız gibi burada kilit altında kalınmayacak kadar çok. Dahası, havanın kararmasından sonraya kadar kalırsam, bir vampirin penceresinden içeri tırmanıp beni yiyeceğinden de büyük oranda emindim.

Bir çıkış yolu bulmak zorundaydım. Hem ben, Yule ve Ade'nin başka bir dünyanın güneşi altında doğmuş kızı değil miydim? Arada kalmış yerlerin ve geçitlerin tanrısının, Kapıların tanrısının adını almamış mıydım? Nasıl kilit altında tutulabilirdim ki gerçekten? Benim kanım bile bir tür anahtar, kendime yeni bir hikâye yazmak için kullanabileceğim bir mürekkebe benziyordu.

Ah. Kan.

Ağır ağır beliren bir gülümseme dudaklarımı dişlerimin üzerine çekti. “Hayır, sanmıyorum,” diyerek cıvı cıvı yanıt

verdim. “Cidden yapacak o kadar çok işim var ki.” Abby hoşnutlukla başını aşağı yukarı salladı ve eve döndüğünde yapacağı pikniğe, ağabeyinin onu gerçekten çok özlediğine ve kendisinin insanı böyle uğraştıran bir kardeş olmasının ağabeyinin suçu olmadığına dair uzun ve pek muhtemel görünmeyen bir hikâyeye girişti.

Yemekhaneden aynı gri sıra içinde ayrıldık. Ben de diğer herkes gibi omuzlarımı içeri doğru çöktürmeye ve kamburumu çıkararak sırtımı eğmeye çalıştım ve Bayan Reynolds’la başka bir hemşire bana odama kadar eşlik ettiğinde, yumuşak, uysal bir sesle, “Teşekkür ederim,” dedim. Bayan Reynolds’ın gözleri hızla yukarı çevrilerek benimkilerle buluştu, sonra ise aynı hızla başka tarafa yöneldi. Giderken beni yatağa kelepçelediler.

Adımları koridorda bir sonraki kilitli kapıya doğru tıkrdayarak ilerleyene kadar bekledim, sonra şilteme atıldım. Parmak uçlarımı babamın kitabının sırtı boyunca hafifçe gezdirdim ama onu olduğu yerde bıraktım. Onun yerine Nin Şehri’nden gelen sikkenin soğuk gümüş dokusunu buldum.

Sikke avucumda ağırdı, yarım dolardan daha geniş ve iki kat kalındı. Kraliçe yukarı çevrilmiş yüzüyle bana gülümsedi.

Yavaşça, sikkenin kenarını yatağımın yanındaki duvarın sert çimento sıvasına sürttüm. Tekrar havaya kaldırıp ışığa tuttum ve sikkenin pürüzsüz kıvrımının, son derece belli belirsiz şekilde de olsa aşınmış olduğunu gördüm.

Gülümsedim –bir mahkûmun kaçış tüneline kazdığı sıradaki çaresiz gülümsemesiydi bu– ve sikkeyi yeniden duvara bastırdım.

Akşam yemeği vakti geldiğinde, kaslarım burularak sıkılmış paçavralara dönmüştü ve parmak eklemlerimin sikkenin etrafında kıvrılan yerleri sızlıyordu. Yalnız bu artık bir sikke değildi. Tek bir uca doğru uzanan, köşeli iki kenar vardı; ortada

bilgelikle bakan tek bir göz dışında da kraliçenin yüzünden geriye hiçbir şey kalmamıştı. Yemekten sonra kazımaya devam ettim çünkü yeterince keskin olduğundan emin olmak istiyordum ve aynı zamanda da korkuyordum.

Fakat gece yaklaşıyordu –boş duvarlarımdaki ışığın gül renginden olabilecek en soluk sarıya, ondan da silik kül rengine dönmesini izledim– ve Havemeyer yakında geri dönerdi. Koridorlar boyunca şu ucuz romanlardaki canavarlardan biri gibi sinsice ilerleyerek, soğuk parmaklarını bana ulaşmak için uzatarak, tenimden sıcaklığı içerek...

Battaniyelerimi kıvrıp açtım, çıplak ayaklarımı yere bastırdım ve sessizce kilitli kapıya yaklaştım.

Sikke avucumda ıslıl ıslıl ve incecik duruyordu, minicik bir bıçak ya da keskin, gümüş bir kalem ucuna dönüşmüştü. Onu hafifçe parmak ucuma değdirdim, Havemeyer'ın aç gözlerini düşündüm ve bastırdım.

Ay ışığında kan mürekkebe benzer. Dizlerimin üzerine çöktüm ve parmağımı titrek bir hat hâlinde, zeminin bir ucundan öbürüne çektim ama kan, pürüzsüz şekilde cilalanmış karoda boncuk boncuk olup inci tanelerine dönüştü. Elimi sıktım, gönülsüz damlaları göllenmiş, sıvanmış gibi duran bir K şekli almaya zorladım fakat şimdiden bunun işe yaramayacağını biliyordum: Çok kan ve çok zaman gerekecekti.

Yutkundum. Sol kolumu dizlerimin üzerine uzattım ve onu kâğıt, kil ya da yazı tahtası olarak, canlı olmayan bir şey gibi düşünmeye çalıştım. Gümüş bıçağı tenime, tam da sicim gibi ön kol kasımın yukarı uzanarak dirseğimle birleştiği yere değdirdim.

Dayan, January, diye düşündüm ve yazmaya başladım.

Düşündüğümünden daha az acıdı. Hayır, bu bir yalan – harfleri kendi etine oymak, hem de kanın kırmızı petrol kuyuları gibi şiddetle kabarcacağı kadar derine oymak ne kadar acır diye düşünüyorsan, işte tam da o kadar acıdı. Sadece şu var

ki bazen acı fazlasıyla kaçınılmazdır ve hissedilmesi fazlasıyla gereklidir.

KAPI

Kendi kanımı hastane zeminine döküp tüm kaçış teşebbüsümü trajik biçimde kısa kesebileceğime dair belli belirsiz bir sezgiyle, çizgilerimi kolumun ön kısmının ortasında kalan ip gibi damarların uzağında kesmeye özen gösteriyordum. Fakat gizli bir tereddüt ya da inançsızlığa işaret edebilirmiş gibi kesikleri fazla hafif açmaktan da aynı ölçüde korkuyordum. Önemli olan inanmak, hatırlasana.

KAPI KIZ İÇİN AÇILIR.

Sikkenin ucu gömölüp noktanın etrafında büküldü ve buna sarsılmış tüm kalbimle inandım.

Oda şu kendi kendini karıştırıp yeniden düzenlediği, neredeyse tanıdık gelen toparlanmanın aynısını yaptı; görünmez bir ev kadını, silkeleyerek kırışıklıkları açmak için gerçekliği köşelerinden çekiştiriyormuş gibi hafif bir asılma oldu. Gözlerimi sıkıca kapadım ve bekledim, umut damarlarımda güm-bürdüyor ve yere damlıyordu –işe yaramazsa Tanrı yardımcım olsun– sabah beni kendi kanımın pıhtılaşmış çamur gibi olmuş yığını içinde yatarken bulurlardı. En azından Havemeyer’a çalacak hayat ısısı kalmazdı...

Kilit tıkırdadı. Gözlerimi açarak ani ve şiddetli bir yorgunluk içinde kırıştırdım. Kapı, hafif bir esintiyle çekilmiş gibi içeriye doğru şöyle belli belirsiz sallandı.

Öne doğru yığıldım ve alnımı karoya dayayıp kendimi bırakarak dalgalar hâlinde bastıran yorgunluğun denizdeki gibi yükselip üzerime çarpmasına direnmeden izin verdim. Gözlerim kapanmak istiyordu; kaburgalarım gölün dibine yüzüp geri dönmüşüm gibi ağrıyordu.

Fakat o geliyordu ve ben kalamazdım.

Üç uzuvlu bir emeklemeye benzer şekilde, arkamda kırmızı izler bırakıp topallayarak yatağa döndüm ve el yordamıyla

kitabımı aradım. O baharat ve okyanus kokusunu içime çekerek kitabı sadece bir anlığına sıkı sıkı kendime bastırdım. Tıpkı babamın, ne zaman evde olsa akşam yemeğinde sandalyesinin arkasına asılmış hâlde bıraktığı eski püskü, şekilsiz montu gibi kokuyordu. Nasıl olmuştu da bunu daha önce hiç fark etmemiştim ben?

Kitabı kolumun altına sıkıştırdım, sikke-bıçağı avucumda sıkı sıkı kavradım ve oradan ayrıldım.

Burada Eşik yoktu elbette ama odamdan koridora adım atmak yine de bir dünyadan başka bir dünyaya geçmek gibiydi. Koridorda, bacaklarıma dolandıkça hışırdayan kaskatı geceliğim ve arkamda serpintilerden uzun bir hat hâlinde *pıtır-pıtır* eden kanla süzülür gibi ilerledim. Gülünç bir şekilde, karanlık peri masalı ormanları boyunca yol gösteren ekmek kırıntısından izleri düşündüm ve histerik bir gülme dürtüsünü belli belirsiz bastırdım.

Sessizce merdivenden iki kat aşağı inip ön lobinin saf beyazlığı içine daldım. Bulanık gören gözlerimi isimlere doğru kırıpıştırarak camı üzerinde muntazam, altın harfler bulunan kapıların önünden geçtim. *Dr. Stephen J. Palmer*. Onun bürosuna gizlice giriverip düzgün kayıtlarıyla dosyalarının hepsini altüst etme, özenli notlarının hepsini paramparça etme– belki de onun o aşırı derecede çirkin kalemini çalma– yönünde mantık dışı, şiddetli bir arzu hissettim ama sessiz adımlarla ilerlemeye devam ettim.

Giriş alanı çıplak ayaklarımın altında serin mermer zemin-den ibaretti. Şimdiden yaz çimleri ve özgürlüğün kokusunu alarak çift camlı gösterişli kapılara uzanıyordum ki aynı anda iki şeyin farkına vardım: Birincisi, üst katta yankılanan yükselmiş sesler, artan bir telaş yaygarası duyabildiğim ve koridorlar boyunca, doğruca ön kapılara kadar yol gösteren, sıçramış kırmızı bir iz bıraktığımdı. İkincisi ise, kapının diğer tarafında dikilen, gölgeler ve ay ışığıyla şekillenmiş bulanık

bir karaltı olduğuydu. Bir adamın uzun, inceltilmiş gibi görünen karaltısı.

Hayır.

Bacaklarım güçsüzleşip yavaşladı, sanki dize kadar gelen kumların içinde bata çıka ilerliyordum. Karaltı yaklaştıkça belirginleşti. Kapının topuzu döndü, kapı açıldı ve Havemeyer eşikte, kapının çerçevesi içinde durdu. Bastonuyla eldivenlerini bırakmıştı ve beyaz örümcek gibi elleri iki yanında çıplak hâlde sallanıyordu. Teni karanlıkta hafiften parlak ve acayıptı; birdenbire onun gün ışığında böyle insan gibi görünmesinin ne kadar tuhaf olduğunu düşündüm.

Beni gördüğü sırada gözleri kocaman oldu. Gülümsedi – akla yırtıcıları getiren, hayata aç bir gülümsemeydi bu ve şayet bir kez olsun bir insan yüzünde bunun gibi bir gülümseme gördüysen Tanrı yardımcın olsun– ve ben de kaçtım.

Sesler yükselmışti ve elektrikli lambalar önümde patlar gibi açılıp vızıldadı. Beyaz önlüklü hemşireler ve görevliler, bağırarak ve azarlayarak, bana doğru telaşla koşturuyordu. Fakat Havemeyer'ı arkamda kötücül bir rüzgâr gibi hissedebiliyordum ve onlarla neredeyse burun burna gelene kadar koşmayı sürdürdüm. Teskin edici hareketlerle kaldırılmış elleri, insanı yatıştıran sesleriyle yavaşladılar. Bana dokunma konusunda gönülsüz görünüyorlardı ve kısa, insanı serseme çeviren bir an için kendimi onların gözünden gördüm: Geceliğini lekeleyen kan ve derisine dua gibi oyulmuş sözcüklerle yabani, arada kalmış bir kız. Dişleri ortaya çıkmış, gözleri korkudan kararmış. Bay Locke'ın uslu kızının yerini tümüyle bambaşka biri almış.

Teslim olmaya hazır olmayan biri.

Yan tarafa dalarak üzerinde herhangi bir yazı olmayan ahşap bir kapıdan geçtim. Süpürge ve kovalar, amonyak ve kül suyu kokusu içinde, karanlıkta paldır küldür etrafıma devrildi; burası bir temizlik dolabıydı. Yukarıdan sallanan bir çekme

kordonu ışığı açtı ve portatif bir merdiveni acemice kapı topuzunun altına sıkıştırdım. Okuduğum hikâyelerde kahramanlar hep öyle yapardı ama gerçek hayatta çok daha dayanıksız görünüyordu.

Koşan ayak sesleri kapının dışında gümürdedi ve topuz şiddetle zangırdadı, bunu da küfürlerle bağrışlar izledi. Hayra alamet olmayan bir darbe sesi merdiveni sarstı. Nabzım bir anda fırladı ve boğazımdaki panik dolu bir iniltiyle mücadele ettim. Kaçacak hiçbir yer, açacak hiçbir kapı kalmamıştı.

Dayan, January. Merdivenden endişe verici, yarılır gibi bir ses çıktı.

Kaçmam gerekiyordu, hem de uzaklara ve hızlıca. Denize açılan mavi kapıyı düşündüm; babamın dünyasını; Samuel'ın dünyasını, göl kıyısındaki kulübesini. Başımı eğip şimdi acıyla uzaktaki bir bando takımı gibi uğuldayan sol koluma baktım ve şöyle düşündüm: *Neden olmasın ki?*

Yarım saniyelğine tereddüt ettim. *Bunun bir bedeli vardır, demişti babam, güç konusunda her zaman geçerlidir bu.* Dünyayı bu şekilde yarıp açmanın bedeli ne kadar büyük olurdu? Bir süpürge dolabında tir tir titreyip kan kaybederken bunu ödemeye gücüm yeter miydi?

“Hadi ama, Bayan Scaller,” diye hırladı bir ses kapıdan. “Ne kadar da çocukça.” Çok sabırlı bir sestti, ağaca çıkmaya mecbur edilip kısıtlanmış bir havyanın etrafında daireler çizen, bekleyen bir kurt gibi.

Buz gibi dehşeti yutkunararak bastırdım ve işe koyuldum.

Omzumun zar zor ulaşabildiğim üst tarafından başladım, harflerimi de sıkışık ve küçük tuttum. *KIZ KAN VE*

Dolap kapısındaki gümür gümür sesler kesildi ve o soğuk ses şöyle dedi: “*Yolumdan çekilin.*” Sonra kulağa bezginlikle dolu gelen bir ağız dalaşı, ayak sürüme sesleri ve çok daha kuvvetli, kapı çerçevesini zangırdatan darbeler duyuldu.

GÜMÜŞTEN BİR

Nereye? Gözlerim, yukarı doğru süzölmeyi ve kan döken, acı çeken vücudumu kendi hâline bırakmayı şiddetle arzu ediyormuş gibi, kafatasımda uzaklardaymış gibi bir his yaratıyordu. Elimde bir adres yoktu, orayı bir harita üzerinde göstere mezdim bile ama bunun önemi yoktu. Önemli olan inanmaktır. Kararlı bir şekilde istemektir.

KAPI YAZAR. Bıçağı son harfin etrafında kıvırdım ve Samuel'ı düşündüm.

Yeni harfler, yazdığım ilk cümlelerin hemen yanı başına doğru sıkıştı, böylelikle hepsi birlikte benim çaresizce, delice inandığım tek bir hikâye içinde ilerledi: *Kız kan ve gümüşten bir kapı yazar. Kapı kız için açılır.*

Portatif merdivenden geri dönüşü olmayan, nihai bir çıkırtı yükseldi. Kapı, temizlik malzemeleri ve kırık ahşaptan oluşan öbikle mücadele ederek içeriye doğru bastırıldı. Fakat umursamadım çünkü aynı anda dünyanın kendi kendine yeniden şekil verişinin fırl fırl dönen, yön değiştiren deliliğini hissettim; bunu da dünya üzerindeki en olanaksız şey takip etti: Sırtıma doğru gelen ferah bir esinti. Çam iğneleri, serin toprak ve temmuz ayının ılık göl suyu gibi kokuyordu.

Döndüm ve arkamdaki duvarda tuhaf, açık bir yara, pas ve gümüşle parıldayan bir delik gördüm. Bir çocuğun tebeşirle yaptığı kabataslak çizimin gerçeğe dönüştürölmüş hâli gibi çirkin, üstünkörö çizilmiş bir şeydi ama ne olduğunu anladım: Bir Kapı.

Dolap kapısı itilerek yarıya kadar açılmıştı ve beyaz parmaklı bir el de kenarından dolaşarak uzanıyordu. Kendi kanımda kayarak ve çenemdeki acayip ağrıdan, Bad'ın birini ısırmasından birkaç saniye önce yaptığı gibi azılı, insanın derisini ayıran bir sırtışıla güldüğümü fark ederek geriye doğru seğırttim. Kapıyı arkamda hissettim –mukaddes bir yokluk, çam kokulu bir vaat– ve kendimi sıkıştırarak, tırtık tırtık yontulmuş kenarlara sürtünüp açılan omuzlarımla oradan geçtim.

Her şeyi yutan karanlığın içine gerisingeri düştüm ve yüzlerle ellerin, beni yakalamak için arkamdan uzanan çok kollu bir canavar hâlinde, dolabın içine üşüşmesini izledim. Sonra Eşik'in hiçliği beni midesine indirdi.

Oranın ne kadar boş olduğunu unutmuştum. Boş doğru sözcük bile değil çünkü boş olan bir şey bir zamanlar dolu olmuş da olabilirdi, oysa Eşik'te bu zamana dek herhangi bir şeyin var olmuş olması imkânsızdı. Ben de var olduğumdan tümüyle emin değildim ve korkunç bir an için benliğimin sınırlarının dağıldığını, çözülmekte olduğunu hissettim.

Şimdi bile, altımda sağlam ahşap zemin ve yüzüme vuran sıcak güneş varken o an beni korkutuyor.

Fakat kandan yapış yapış olmuş parmaklarımın altında *On Bin Kapı*'nın yıpranmış deri cildini hissettim ve annemle babamın devasa, kara bir gölün bir ucundan öbürüne seken taşlar gibi düşmekten korkmaksızın, dünyadan dünyaya dalışını düşündüm. Sonra da Jane'i, Bad'ı ve Samuel'i düşündüm; ondan sonra ise yüzleri boşlukta önüme serilip açılan bir haritaymış gibi nereye gittiğimi hatırladım.

Tırtıklı kenarlar yine üzerime bastırdı ve tartışmasız şekilde Eşik kadar zifiri olmayan bir karanlık oluştu. Küf kokulu döşeme tahtaları altımda belirdi. Öne doğru düştüm ve bir uçurumun dik yüzüne tutunuyormuşum gibi tırnaklarımı kıvrarak zemine geçirdim; kitabımın kenarları da acı verecek şekilde, muhteşem bir şekilde, kaburgalarımın bastırıyordu. Eşik'te ortadan kaybolmuş gibi bir hâli olan kalbim, bir güm-bürtüyle yeni baştan var oldu.

"Kim var orada?" Bir karaltı zeminin bir ucundan öbürüne doğru hareket ederek, üzerime kenarları ay ışığıyla çevrili gölgeler düşürdü. Sonra: "*January*?" Ses boğuktu ve kadın sesiydi, adımın sesli harflerinde hem yabancı hem de tanıdık bir biçimde dalgalanıyordu. *İmkânsız* sözcüğü ansızın aklımda beliriverdi ama son birkaç gün neyin mümkün neyin imkânsız

olduğuna dair tüm mefhumumu telafi edilemeyecek ölçüde zayıflatmıştı ve sözcük tekrar sinsi sinsi sıvıştı.

Yağ gibi yoğun, altın sarısı ışık birden parlayıverdi. İşte o da oradaydı: Kısa saçları lambanın ışığıyla şekillenip ortaya çıkmış, elbisesi darmadağın olmuş, yanıma çömeldiği sırada ağzı belli belirsiz şekilde açık kalmıştı.

“Jane.” Başım aşırı derecede ağırmış gibi geliyordu. Yere dayayıp zemine doğru konuştum. “Tanrı’ya şükür buradasın. Burası her neresiye artık. Ben nereyi hedeflediğimi biliyorum ama söz konusu Kapılar olunca, hiç bilemiyorsun, öyle değil mi?” Sözlerim çorba gibiydi ve kulaklarıma ağzımda gevelenmiş gibi geliyordu, sanki suyun altında bağırıyordum. Lamba ışığının loşlaşıyormuş gibi bir hâli vardı. “Ama sen buraya nasıl geldin?”

“Bence daha ilginç olan soru *senin* buraya nasıl geldiğin. ‘Burası’ da Zappia ailesinin kulübesi oluyor, bu arada.” Ses tonundaki ince ironi kırılğanmış gibi geldi, sanki zorakiydi. “Hem sana ne oldu... her yerde kan var...”

Fakat ben artık dinlemiyordum. Odanın gölgeler içindeki uç noktalarından gelen bir ses duymuştum –bir yalpalama, sürünme sesi, ardından da ahşaba çarpan tırnakların tıkırtısı– ve nefes almayı kesmiştim. Ayak sesleri, dengesiz bir tereddütle hareket ederek pıtır pıtır yaklaştı. *İmkânsız*. Başımı kaldırdım.

Bad topallayarak aydınlığa çıktı. Tek gözü şişmişti, arka bacağı havada duruyor ve titriyor, başı da yerlere doğru sarkıyordu, bitkindi. Uzadıkça uzamış gibi gelen yarım saniyelik bir süre boyunca, karşısındakinin gerçekten ben olduğumdan emin değilmişçesine bana bakarak gözlerini kırptırdı ve sonra birbirimize doğru atıldık. Kara uzuvlar ve sarı tüylerden oluşan, çılgına dönmüş bir kargaşa hâlinde çarpıştık. Sokula-bileceği bir yer bulmaya çalışıyormuş gibi boynumla koltuk altılarımın etrafını burnuyla eşeleyerek ondan daha önce hiç duymadığım boğuk, yavru köpek havasında bir ses çıkarıyordu. Kollarımı ona doladım, bir yandan da alnımı onun titre-

yen omzuna dayıyor ve insanın köpeğinin canı yandığında söylediği aptalca, anlamsız şeylerin hepsini söylüyordum (*Biliyorum, canım, hepsi geçti, ben buradayım, üzgünüm, üzgünüm*). Göğsümdeki çentikli, kırık bir şey iyileşmeye başladı.

Jane boğazını temizledi. “Araya girmeyi hiç istemem ama bu delikten çıkan... başka bir şey olması gerekiyor mu?”

Kıpırtısız kaldım. Bad'ın kuyruğu yere çarpmayı kesti. Arkamda, sürünerek yaklaşan bir şeye benzer şekilde, sürtünme ve sürüklenme sesleri yankılandı. Omzumun üzerinden arkaya, Kapıma baktım –gerçeklik dikkatsizlik etmiş de gevşek bir çiviye takılmış gibi kaba, siyah bir yırtık– ve derinliklerinde, bir çift aç göze benzeyen, kötücül bir ışıltı gördüm ya da gördüğümü sandım.

“Beni yakalamaya geliyor.” Sesim sakın, neredeyse kayıtsızken, düşüncelerim dehşet dolu tek bir yönde dönüp duruyordu. Havemeyer, beyaz ve şeytani hâliyle beliriverecek ve benden istediği her neyse alacaktı. Öbürleri de cesaretlerini toplar toplamaz onu takip edecekti. Benden geriye kilit altına alınacak bir şey kalırsa, beni sonsuza dek hapsedeceklerdi; muhtemelen Jane'i de öyle. Gece yarısı klinik açıdan teşhis edilmiş şekilde aklını kaçırmış bir kaçağın yanında bulunan Afrikalı bir kadının başına kesinlikle hiç iyi bir şey gelmezdi. Hem zavallı, hırpalanmış Bad'a kim bakacaktı?

“Sanırım onu... onu kapatmam gerek.” Açık olan her şey kapatılabilir. Babam, Nin Şehri ile annemin çayırı arasındaki Kapı kapandığında keşfetmemiş miydi bunu? O bunun neden ya da nasıl olduğunu hiç bilememişti ama öte yandan babam bir âlimdi; onun araçları özenli çalışmalar, akılcı kanıtlar ve uzun yıllar boyu toplanıp derlenen belgelerdi.

Benim araçlarım ise sözcüklerle iradeydi ve zamanım kalmamıştı. Sikke-bıçağımı buldum, kurumuş kanla öyle bir kaplanmıştı ki artık gümüşü ışıltılar yaymıyordu. Dizlerimi karınımın altına çekip perişan haldeki, sızlayan kolumu önüme

uzattım. Sikkeyi derime son bir kez bastırarak odanın garip bir havayla hızla bulanıklaşıp netleşmesi karşısında gözlerimi birazcık kırıştırdım.

“Hayır! January, ne yapıyorsun...” Jane elimi çekiştirerek uzaklaştırdı.

“Lütfen.” Biraz sallanarak yutkundum. “Lütfen bana güven. İnan bana.” Bunu yapması için ortada zerre kadar bir sebep yoktu. Herhangi biri olsa, göğsüme iliştirilmiş, takriben bundan sonraki yüzyıl boyunca herhangi bir kesici alet olmaksızın küçük bir odaya kilitlenmemi öneren bir notla, beni güle oynaya sürükleyerek doktorlara geri götürürdü.

(Bay Locke’ın bana uyguladığı gerçek şiddet de buydu işte. İnsan, zengin bir adamın onu banka kredisi imzalamak kadar kolay şekilde elinden alıp götürmesini izleyene dek, kendi sesinin ne kadar kırılğan ve gelip geçici olduğunu gerçek anlamda bilemiyor.)

Sürtünme sesleri yükseldi.

Jane’in bakışları hızla arkamda kalan duvardaki deliğe ve kolumdaki pıhtılaşmış harflere çevrildi. Yüzünden tuhaf bir ifade geçti –dirayet miydi acaba? İhtiyatlı bir idrak mı?– ve elimi bıraktı.

Derinin boş, kan lekesi olmamış bir parçasını seçtim ve tek bir sözcük oymaya başladım: SA

Siyahlığın içinde bir hareket, sert nefes sesleri, karanlıktan bana doğru uzanan beyaz örümcek gibi bir el...

SADECE.

Kapı sadece kız için açılır.

Dünyanın, bir yara izinin etrafında sımsıkı gerilen deri gibi kendine yeniden çekidüzen verdiğini hissettim. Siyahlık geri çekildi, beyaz el kasıldı –korkunç, hiç de insana ait bir şeye benzemeyen tiz bir çığlık duyuldu– sonra ise kendimi bakarken bulduğum şey, kulübe duvarının alelade bir parçasından başka bir şey değildi.

Kapı kapanmıştı.

Bunun ardından yanağım yere yapışmıştı ve Jane'in soğuk eli alnımdaydı. Bad topallayarak yaklaştı, omurgasını bana bastırarak uzandı.

Gördüğüm son sarsıntılı sahne, döşeme tahtaları üzerinde duran üç tuhaf soluk nesneden ibaretti. Olağandışı bir mantarın beyaz uçlarına ya da belki kullanılmış mum parçalarına benziyordu. Çoktan gözlerimi kapatmış ve acının bulandırdığı bir uykuya dalmaya başlamıştım ki onların ne olduğunu anladım: Üç beyaz parmak ucu.

Bir süreliğine başka bir yerdeydim. Neresi olduğunu tam olarak bilmiyorum ama başka bir tür Eşik gibi geliyordu: ışıksız ve uçsuz bucaksız; yıldızların, gezegenlerin ya da ayların olmadığı sessiz bir galaksi. Yalnız, ben oradan geçmiyordum; ben sadece asılı kalmıştım. Beklemedeydim. Buranın canavarlardan, kan ve acıdan muaf, güzel bir yer olduğuna ve burada kalmayı cidden isteyeceğime dair belli belirsiz bir his hatırlıyorum.

Fakat bir şey zorla araya girip duruyordu. Yanıma sokulup yaslanan ve burnuyla saçımı eşleyip hafif, iniltili sesler çıkaran, sıcak, nefes alan bir şey.

Bad. Bad hayattaydı ve bana ihtiyacı vardı.

O yüzden hareketlenerek siyahlığın içinden çıktım ve gözlerimi açtım.

“Merhaba sana.” Dilim kupkuru ve kalınlaşmış gibiydi ama Bad'ın kulakları dikleşti. Yine göğsünden gelen o inleme sesini çıkararak boş yer olmamasına rağmen bir şekilde daha da yakınımaya sokuldu ve ben de yanağımı onun omzunun sıcak, yassı kısmına dayadım. Kollarımı hızla atıp ona dolamak için şöyle bir hareketlendim ama hafif bir ciyaklamayla vazgeçtim.

Acıdı. Her şey acıyordu: kemiklerim, kaldırılması imkânsız bir yükü taşımaya zorlanmışçasına, çürümüş gibi geliyor ve

sızlıyordu; sol kolum, ince ince kesilmiş çarşaf parçalarıyla sıkıca sarılmış, çok şiddetle yanıyor ve zonkluyordu; kanım bile kulaklarımda ağır ağır uğulduyordu. Her şey göz önüne alındığında, mekân ve zamanın asıl mahiyetini yeniden yazıp kendi yarattığım bir Kapı oluşturmak için ödenecek adil bir bedel gibi görünüyordu. Gözlerimi kırıştıtarak gülme ya da bir ihtimal ağlama yönünde bir dürtüyü bastırdım ve etrafa bakındım.

Samuel'in dediği gibi küçük bir kulübeydi ve birazcık da harap hâldeydi: Battaniye yığınları küf kokuyor, ocak pul pul soyulmuş turuncu tanecikler hâlinde pas tutuyordu, pencereler de örümcek ağlarıyla tıkanmıştı. Fakat koku – ah, koku. Güneş ışığı ve çam, göl suyu ve rüzgâr... Sanki yaz mevsiminin tüm kokuları duvarların içine işlemişti. Brattleboro'nun dört dörtlük, somut zıddıydı.

Jane'i ancak o zaman fark ettim; ellerinde dumanı tüten teneke bir kupayla yatağımın ayak ucunda oturuyor, Bad ve beni ağzının kenarında tuhaf bir kıvrımla seyrediyordu. Aynı geçirdiğimiz hafta içinde onunla ilgili bir şey değişmişti. Belki kıyafetlerindendi –her zamanki eski moda gri elbisesinin yerini, boyu baldırlarına gelen bir etek ve bol, koton bir bluz almıştı– ya da belki gözlerinin, taktığını bilmediğim bir maskeyi çıkarıp atmışçasına belirgin ısıltısından.

Kendimi birdenbire tereddütlü, huzursuz hâlde buldum. Konuşurken Bad'ın sırtına baktım. “Onu nerede buldun?”

“Kumsalda, evi geçtikten sonraki şu küçük koyda. O...” Jane duraksadı, ben de başımı kaldırıp şöyle bir baktım ve ağzındaki tuhaf kıvrımın düzelerek yok olduğunu gördüm. “Pek iyi durumda değildi. Neredeyse boğulmuş, kan revan içinde kalana kadar pataklanmıştı... Biri onu kıyıdaki eğimli araziden aşağı bırakmış ve boğulacağını umut etmiş gibi geldi bana.” Tek omzunu kaldırdı. “Onun için elimden gelenin en iyisini yaptım. O bacak hiç düzelecek mi bilmiyorum.” Parmaklarım,

tüylerin kırpıldığı bölümleri ve dikişlerin fırça gibi uzanan hat-
tını buldu. Arka bacağı tahta bir çubukla sabitlenip sarılmıştı.

Ağzımı açtım ama hiçbir sözcük çıkmadı. Bazı zamanlar vardır; *teşekkür ederim* sözü öyle yetersiz, borcun azameti kar-
şısında öyle gölgede kalır ki sözcükler insanın boğazında bü-
züşüp kalıverir.

Jane, olur da günün birinde bunu okursan: *Teşekkür ederim.*

Yutkundum. “Peki sen buraya nasıl... nasıl oldu da buraya geldin?”

“Tahmin etmiş olabileceğin üzere, Bay Locke beni aşağıya, ofisine, hizmetlerime daha fazla ihtiyaç kalmadığını bildirmek için çağırdı. Ben de... galeyana geldim ve onun o kahrolası, uğursuz uşağı bana, ben eşyalarımı bile toplamadan dışarıya kadar eşlik etti. O gece geri geldim tabii ama sen çoktan gitmiştin. Bu fiyasko için de” –derken burun delikleri titreşerek genişledi– “son derece üzgünüm.”

Omuzlarını şöyle bir salladı. “Eh. Bana söylendiğine göre Brattleboro beyazlara özel bir kurummuş. Seni ziyaret etmeme izin verilmedi. O yüzden ben de İtalyan’ın beyaza yeterince yakın olduğuna hükmederek Zappiaların oğluna gittim ama onun ziyareti de kabul edilmedi. Görünüşe göre kendisi pake-timi daha, ah, etkili yöntemlerle teslim etmiş.” Gülümsemesi yeniden belirdi ve dişlerinin arasındaki ince boşluğu gösterecek kadar genişledi. “Hayli özverili bir dost, öyle değil mi?”

Buna karşılık vermeyi gerekli görmedim. Jane ise ciddiyetle devam etti. “Üstelik çok da iyi bir genç adam. Artık Locke Konutu’nda hoş karşılanmadığımdan, düşünüp plan yapacak bir yer, uyuyacak bir yer olarak bana bu adresi verdi.”

“Üzgünüm.” Sesim boğuktu, kulaklarıma güçsüz geliyordu.

Jane burnundan gelen bir sesle güldü. “Ben değilim. Oraya ulaştığım andan itibaren o evden ve sahibinden nefret ettim. Sırf babanla vardığımız bir anlaşmaya dayanarak tahammül ettim. Seni korumamı istemişti, şey karşılığında... benim fena

hâlde istediğim bir şey karşılığında.” İfadesi, nefesimin kesilmesine neden olan bir tür dipsiz, kasvetli hiddetle kendi içine döndü. Yutkunarak bunu bastırdı. “Artık onu sağlayacak pozisyonda da değil.”

Kolumu Bad’a daha sıkı sardım ve sesimin elimden geldiğince tekdüze ve kayıtsız çıkmasını sağladım. “O zaman artık gidiyorsun. Eve dönüyorsun.”

Gözlerinin kocaman oluşunu gördüm. “Şimdi mi? Seni de hasta ve yaralı hâlde, peşine Tanrı bilir neler düşmüşken mi bırakacağım? Julian anlaşmamızın şartlarını bozmuş olabilir ama seninle aramızda tümüyle ayrı bir düzen var.” Gözlerimi şapşal şapşal kırıştıtarak ona baktım. Jane’in ifadesi o zamana dek hiç görmediğim kadar yumuşadı. “Ben senin dostum, January. Seni terk etmeyeceğim.”

“Ah.” Bir süreliğine ikimiz de konuşmadık. Mayışıp tekrar terli, yarı uyanık vaziyette bir uyuklamaya daldım; Jane ocağı kurcalayarak canlandırdı ve kahvesini yeniden ısıttı. Yatağın kenarına geri dönerek Bad’ın arka tarafını kaydırды ve yanıma ilişti. *On Bin Kapı’yı* –karışıp buruşmuş görünen ve üzerine pas gibi kızıl lekeler bulaşmış hâliyle– dizlerinin üzerinde tutuyor, tek başparmağını kapağın üzerinde gezdiriyordu.

“Uyuman gerek.”

Fakat bunu tam olarak yapamadığımı fark ettim. Sorular kulaklarımda sivrisinekler gibi vızıldıyor ve uğulduyordu: Babam, Jane’e ne söz vermişti? Gerçekte nasıl tanışmışlardı ve kitap Jane için ne anlam ifade ediyordu? Hem babam bu gri, sıkıcı dünyaya ne diye gelmişti ki zaten?

Bad bana hitaben iç geçirene dek örtünün altında kıpırdandım. “Rica etsem... acaba bana okusan olur mu? Dördüncü bölümü yeni bitirdim.”

Jane’in, arası boşluklu dişlerini gözler önüne seren gülümsemesi bana doğru ışıldadı. “Elbette.”

Kitabı açtı ve okumaya başladı.

Beşinci Bölüm

Kayba Dair

Cennet – Cehennem

Hiç kimse kendi kökenlerini gerçekten hatırlamaz. Çoğumuz, çocukluğumuzun ilk dönemlerine dair hayal meyal bir tür mitolojiye, anne babalarımız tarafından tekrar tekrar anlatılmış, kendi bulanık bebeklik hatıralarımızla içe içe geçmiş bir dizi hikâyeye sahibizdir. Bize, ailenin kedisinin peşinden merdivenden aşağı emeklerken ölümden döndüğümüz zamanı; eskiden gök gürültülü fırtınalar sırasında uykumuzda gülümseyişimizi; ilk sözcüklerimizi, adımlarımızı ve doğum günü pastalarımızı anlatırlar. Bize yüzlerce farklı hikâye anlatırlar, hepsi de aynı hikâyedir: *Seni seviyoruz ve hep sevdik.*

Fakat Yule Ian kızına o hikâyeleri hiç anlatmadı. (Bana, üçüncü tekil şahıs anlatımının süregelen korkaklığı konusunda müsaade edeceksindir umarım; bu aptalca ama bana kalırsa acıyı azaltıyor.) O hâlde, kızı ne hatırlıyor?

Annesiyle babasının, onun göğüs kafesinin inip kalkmasını dehşet dolu bir tür coşkuyla izlediği o ilk birkaç geceyi hatırlamıyor. Aynı şekilde, yine annesiyle babasının derileri altında sarmallar oluşturarak yeni sözcükler ortaya çıkaran (*anne, baba, aile*) henüz yapılmış dövmelerin yarattığı alev alev, kabarmış gibi hissi de. Şafak vaktinden önceki kızıl ışıktaki, bir ileri

bir geri yürüyüp durmakla, bebek sallamakla ve beş-altı farklı dilde saçma sapan şarkılar söylemekle geçen saatlerden sonra, tüm duyguları yüzlerine açık seçik işlenmiş şekilde –afalla-mayla dolu bir tür bitkinlik, belli belirsiz bir histeri, sadece uzanmak için duyulan, kelimelerle ifade edilmesi imkânsız bir özlem– bazen birbirlerine bakıp on bin dünya içindeki büsbü-tün en şanslı varlıklar olduklarını bilen hâllerini de öyle.

Babasının tepeyi tırmanarak küçük taş eve geri döndüğü ve onu yamaçta annesinin yanı başında uyurken bulduğu akşamı anımsaması da muhtemel değil. Ağzı açıktı, beline bağlanmış pamuklu kumaş dışında çıplaktı, hafif bir esinti şöyle bir de-gerek buklelerinin içinden geçiyordu. Ade onu çevreleyecek şekilde yanına kıvrılmıştı; onun süt kokan tatlı nefesine doğru sokulmuş, bir dişi aslan ya da notilus gibi altın-beyaz bir ka-visti. Neredeyse yaz mevsiminin sonuydu ve akşam gölgeleri ürpertici parmak uçlarında ilerleyerek ikisine ağır ağır yakla-şıyordu – ama henüz onlara ulaşmamıştı. İkisi hâlâ parlıyor-du, onlara el sürülmemişti, tek parçaydılar.

Yule onları izleyerek yamaçta durdu; hissettiği coşkulu, in-sanı havalara uçuran sevince hafifçe hüzün karışmıştı, sanki şimdiden bunu kaybetmenin yasını tutuyordu. Sanki sonsuza kadar cennette yaşayamayacağını biliyordu.

Şimdi böyle şeylerden söz etmek canımı acıtıyor. Şu anda – Ulanbator’un dışındaki dağ eteklerine kurulmuş çadırıma sin-miş, kalemimin çiziktirme sesi ve kurtların buzla bir bütün olmuş ulumaları dışında yalnız başıma– bunu yazarken bile acı dalgalarına karşı dişlerimi sıkıp gıcırdatıyorum, uzuvları-ma yerleşip iliklerimi zehirleyen bir sızı bu.

Bana adınla ilgili sorular sorduğun ve benim de adını an-nenin beğendiğini söylediğim zamanı hatırlıyor musun? Sinir-lenmiş, tatmin olmamış hâlde ayrılmıştın oradan, çene hattın onunkine öyle net bir biçimde benziyordu ki zar zor nefes

alabilmişim. İşime dönmeye çalışmış ama yapamamışım. Yatağa kıvrılmışım; mahvolmuş durumdaydım ve titriyordum, annenin ağzının senin adını söylerken aldığı şekli düşünüyordum: January.

O akşam yemek faslını kaçırmış ve ertesi gün şafak vaktinden önce gitmişim. Beni yolcu etmek için yataktan kaldırılmışın ve at arabasının penceresinden görünen yüzün –uykudan darmadağın, belli belirsiz şekilde suçlar gibi– sonraki aylar boyunca bana musallat olmuş, aklımdan çıkmamıştı. Kendi kaybımın acısıyla sana da yokluğun acısını yaşatmışım.

Artık o boşluğu dolduramam; zamanda geriye atılıp kendimi at arabasının kapısını savurarak açmaya, tekrar sana koşmaya, seni iyice kendime çekip kulağına, “Seni seviyoruz, hep de sevdik,” diye fısıldamaya zorlayamam. Bunu çok geç vakte bıraktım ve sen neredeyse büyüdün. Fakat sana en azından gerçeklerin bir izahını sunabilirim, bunun zamanı çoktan geldi de geçiyor bile.

İşte sen bu açıklayacaklarım yüzünden Yazılmış dünyasındaki Amarico Denizi’nin taş adaları yerine Vermont’un çam ağacı kabartılarıyla dolu karları içinde yetiştirildin. Bunlar yüzünden babanın gözleri, sen onu kör edebilecek minicik bir güneşmişsin gibi senin yüzüne yalnızca nadiren ve hafifçe değip geçiyor. Ben de bunlar yüzünden, ellerim soğuktan kasılıp dururken, her daim yanı başımda havada süzülen kuş bedenli ikiz canavarlar umutsuzluk ve umut dışında yapayalnız, sende neredeyse on bin kilometre uzaktayım.

İşte, kızlarının doğumundan sonra Yazılmış yılıyla 6922’nin henüz bastıran ilkbaharında, Yule Ian Âlim ve Adelaide Lee Larson’ın başına bunlar geldi.

Yule, eşinin yüzünde daha önce hiç görmediği bir ifadeyi ilk fark ettiğinde ilkbaharın daha başıydı. Bu bir tür hasretti, ufka uzun uzun bakıp iç çekme ve bir anlığına ne yaptığını unutma

yönünde bir eğilimdi. Geceleri, yorgan vücudu üzerinde dayanılmaz bir ağırlıklmış gibi eğilip bükülüyor, rahatsız oluyor ve çay yapıp mutfak pencerelerinden dışarıya, denize doğru bakmak üzere şafaktan önce uyanıyordu.

Bir gece, ilkbaharın yeşil kokusuyla sarmalanmış hâlde, karanlıkta birlikte nefes alıp vererek yattıkları sırada Yule şöyle sordu: “Bir terslik mi var, Adelaide?”

Yule, Nin Şehri’nin dilinde sormuştu ve Ade de aynı şekilde yanıt verdi. “Hayır. Evet. Ben biliyor değil.” İngilizceye geri döndü. “Sadece tek bir yere tümünden bağlı kalmaktan hoşlandığımdan emin değilim. Kızımızı seviyorum, seni seviyorum, bu evi ve bu dünyayı seviyorum ama... Bazı günler, kısa bir kayışla bağlanmış kuduz bir köpek gibi hissediyorum.” Dönerek Yule’dan uzaklaştı. “Belki herkes başta böyle hissediyordur. Belki de sadece mevsimin beni etkiliyor olmasındandır. Ben her zaman ilkbahar mevsiminin yola koyulmak için yaratıldığını söylemişimdir.” Yule yanıt vermedi; denizin uzaklardan gelen iç çekişini dinleyip düşünerek uyumadan yattı.

Ertesi gün Ade ve January hâlâ yatakta sere serpe yatarken ve gökyüzü tam anlamıyla aydınlık değil, yalnızca soluk hayaller kurar hâldeyken evden erkenden ayrıldı. Birkaç saatliğine ortalarda görünmedi, o süre zarfında da dört kişiyle konuştu, mütevazı birikimlerinin tamamını harcadı, borç ve mülkiyete dair üç ayrı beyan imzaladı. Küçük taş eve nefes nefese ve gözlerinin içi gülerek döndü.

“Ders nasıldı?” diye sordu Ade. (January de buyurgan bir tavırla, “Ba!” diye ekledi.)

Yule bebeği hızlıca Ade’nin kollarından aldı, göz kırptı ve “Benimle gel,” dedi.

Kıvrıla kıvrıla ilerleyen yollardan şehre indiler, meydanı ve üniversiteyi, Yule’un annesinin dövme dükkânını ve sahil şeridindeki balık pazarını geçip güneşin ısıttığı iskeleye çıktılar. Yule onu yönlendirerek en uca götürdü ve biçimli, küçük

bir teknenin önünde durdu; tekne, yelkeninde hız, macera ve özgürlük için alelacele dikilmiş takdislerle *Anahtar*'dan daha geniş ve daha düzgün hatlıydı. Kanvas çantalara doldurulmuş malzemeler –ağlar ve muşambalar, su fiçileri ve tutsülenmiş balık, kurutulmuş elma, ardıc şarabı, halat ve parlak, bakır bir pusula– ve bir uçta, içinde samandan bir şilteyle derli toplu, kapalı bir kamara vardı.

Ade öyle uzun süre sessiz kaldı ki Yule'un kalbi şüpheyle huzursuzlanıp pır pır etmeye başladı. İnsanın şafak vaktinden önce ya da eşine danışmadan kararlar alması asla münasip değildir ve kendisi ikisini birden yapmıştı.

“Bu bizim mi?” diye sordu Ade, en sonunda.

Yule yutkundu. “Evet.”

“Sen nasıl... neden?”

Yule sesini alçalttı ve elini, dövmelelerinin birleşerek siyah mürekkeple doldurulmuş tek bir sayfaya dönüşeceği şekilde onunkine geçirdi. “Ben senin kayışın olmayacağım, aşkım.” Ade bunun üzerine ona baktı; hem de coşkulu, aşkla öyle dolup taşan bir ifadeyle baktı ki Yule yalnızca kibar değil, düpedüz hayati bir şey yapmış olduğunu anladı.

(Bundan pişman mıyım? Elimden gelse, bunu geri alır mıydım? Ona durumuna boyun eğip kendini yuvasına ve ocağına adamasını, başını alıp gitme huylarından vazgeçmesini söyler miydim? Bu hangisinin daha ağır bastığına göre değişir: Hayat mı, ruh mu?)

Huzursuz olmuş bir martı kümesine doğru el çırpıp durmakta olan January sıkıldı. Onun yerine gemi dikkatini çekti ve normalde, “Şunu derhal bana ver,” şeklinde tercüme ettikleri ciyaklama sesini çıkardı.

Ade alnını kızıninkine bastırdı. “Kesinlikle katılıyorum, canımın içi.”

İki sabah sonra Nin Şehri arkalarında küçülüyordu ve doğu ufku önlerinde berrak ve aydınlıktı; Ade de kendi şekilsiz çift-

çi montunu giymiş, çocuğunu göğsüne sıkı sıkı bastırıp kucağında tutarak pruvada dizlerinin üzerinde oturuyordu. Yule emin olamıyordu ama onun January'ye fısıldayarak, dalgaların ayaklarının altında inip kalkmasının, alacakaranlıkta bir karaltı hâlinde beliren yabancı şehirler görmenin ve havada süzülen meçhul diller duymanın nasıl bir his olduğunu anlatıyor olabileceğini düşündü.

Sonraki ayları kendi tasarladıkları dolambaçlı bir göç rotasındaki küçük bir kuş sürüsü gibi daireler çizerek şehirden şehre ilerleyerek ama herhangi bir yere uzun süre konmadan geçirdiler. Ade'nin kış boyu yavaşça süt yumuşaklığına ulaşan teni yeniden çilli ve yanık bir hâle büründü, saçları ise at yellesini çağrıştıran, rengi açılmış, düğüm düğüm bir kargaşaya dönüştü. January'nin rengi, yanan kömürler ya da tarçın gibi parlak bir kıvılcık kahveye döndü. Ade, emeklemeyi güverte taktalarının hafif sallantısı üzerinde öğrenen, tuzlu suyla yıkanıp diş kaşıma oyuncağı olarak pusula kullanan herhangi bir bebeğin kaderinde yolculuklarla dolu türden bir hayat olması gerektiği teorisine dayanarak ona “doğuştan gezgin” diyordu.

İlkbahar yoğunlaşır ve adalar yeşerirken, Yule gezintilerinin tümüyle rotasız olmadığından şüphelenmeye başladı. Her ne kadar değişken ve dolaylı bir biçimde de olsa doğruya doğru yol alıyor gibi bir hâlleri vardı ve bu yüzden Ade bir akşam halası Lizzie'yi özlediğini ilan ettiğinde Yule büsbütün şaşırmadı.

“Sadece benim bir yerlerde bir çukurda küf tutmadığımı bilmesi gerekir diye düşünüyorum, hem bence yeni bir Larson kızını görmek de hoşuna gider. Bir de çekip gitmeyen bir adam.” Onun söylemediği ama Yule'un şiddetle şüphelendiği şey ise Ade'nin hayatında ilk kez ev hasreti çektiğiydi. Akşamları, Mississippi'nin bir yaz akşamından önceki kokusundan, çayırın üzerindeki gökyüzünün çini mavisi renginden bahsediyordu. Çocuk sahibi olmaktan ileri gelen bir şey insanı geriye, başlangıçlarına doğru eğip büküyor; sanki hayatın bo-

yunca bir daire çizip durmuşsun da şimdi onu tamamlamaya mecburmuşsun gibi.

Ade ve Yule'un önceki sene birbirini ilk bulduğu Plumm Şehri'nde eksiklerini tamamladılar. Pazara giden birkaç kişi onları tanıdı ve deli kadının âlimle evlenip (hayal kırıklığı yaratacak ölçüde normal) bir kız çocuğu dünyaya getirdiğine dair rivayet yayıldı; yola çıktıklarında, kumsalda ufak bir kalabalık vardı. January dönüşümlü olarak onlara keyifle tiz çığlıklar atıp yüzünü annesinin omzuna gizlerken, Ade de sorularına tatminkâr biçimde saçma sapan yanıtlar sunuyordu ("Ne tarafa mı gidiyoruz? Doğrusunu isterseniz Colorado'da bir dağın tepesine."). Gün batımına kadar durum bir tür pikniğe dönüşmüştü ve açık havada yakılmış ateşlerin sırtlarına vuran sıcak ısıltısıyla teknelerini iterek karadan açıldılar. Kalabalık onların gidişini merak, eğlence ve telaş arasında değişen ifadelerle, gökyüzü üstlerinde pembe ipekten mavi kadifeye dönüşürken seslenerek uyarılarda ve iyi dileklerde bulunarak izledi.

(O zamandan beri geçen yıllar içinde, boş doğu denizine açılarak uzaklaşmamızı izleyen o insanları sık sık düşünmüştür. Geri dönmeyi başaramadığımızda, herhangi biri bizi aramaya geldi mi acaba? Meraklı bir tüccar ya da endişeli bir balıkçı? Yüreğimi bağlamam için ne kadar ufak bir umut.)

Yule böyle bir velveleye yol açmaya alışkın değildi ama Ade ona güldü. "Ben otuz-kırk dünyada arkamda tıpkı bunun gibi yüzlerden oluşan bir iz bırakmışımdır. Onlar için iyi bir şey bu. Hikâyelerle masalları, açıklanamayacak şeyleri açıklamaya çalışarak elde ediyorsundur herhalde." Başını eğip kucağına kıvrılmış düşünceli bir tavırla kendi parmak eklemine çiğneyen January'ye baktı. "Bizim kızımız daha yürümeyi öğrenmeden masal olacak, Jule. Bu da bir şey değil mi? Gerçekten doğuştan gezgin diye bir şey varsa ancak bu kadar olur."

Ade, yönünü yıldız ışıkları ve hafızayla belirleyerek göğsü-

ne yaslanmış uyuyan January'yle gecenin geç vakitlerine kadar rotalarını çizdi. Yule ise kamaradan izledi ve kızını yetişkin bir kadın olarak gördüğü rüyalara dalıp gitti; onun altı dil konuşup gemi idaresinde babasını nasıl geride bırakacağını, annesinin cesur ve yırtıcı yüreğine sahip olacağını, asla kök salarak tek bir eve bağlı olmayıp onun yerine kendi yarattığı bir yolda, dünyalar arasında nasıl dans edeceğini gördü. Güçlü ve ısıtılı olacaktı o; on bin güneşin ışığında büyümüş hâliyle, kuvvetli bir biçimde, güzel bir biçimde farklı olacaktı.

Yule şafaktan önce, Ade yavaşça kamaraya süzülüp January'yi aralarına yerleştirdiğinde uyandı. Kolu her ikisinin de üzerine atılmış şekilde yeniden uykuya daldı.

Şehir adalarından uzakta rüzgâr hoyratlaştı ve soğudu. Sonraki günleri, teknelerinin gövdesine uyarı gibi çarpan dalgalar ve bir şişip gerilen bir rüzgâr alan tarafa dönen yelkenleriyle, gözle görülmeyen bir akıntıyı etrafından dolanmadan boydan boya aşarak geçirdiler. Ade, püsküren tuzlu suların içine doğru, avı görüş alanına girmiş bir şahin gibi sıırttı. January, bazen dalgalarla birlikte yuvarlanarak, beline bağlanmış bir hatlatla teknenin kış tarafından pruvaya emekleyip durdu. Yule, Ade'nin kapısını görmek için ufku izledi.

Üçüncü gün şafak vaktinde görüldü: Denizden ejderha dişleri gibi fırlayan, aralarında açık denizden dar bir geçidin uzanacağı biçimde, taştan uçları neredeyse temas eder gibi birbirine doğru eğilmiş iki kara, sivri kayalık. Sabah sisi kapı aralığının etrafında kıvrılıp buhar saçıyor, orayı önce örtüp sonra açığa çıkarıyordu. *Kolayca keşfedilmekten kaçınır gibi görünüyor, diye yazdı günlüğüne Yule, bu da başlangıçtaki önermemin doğruluğunu kanıtlıyor.*

Notlarını bir yere sokup kaldırdı ve kollarında sarılıp sarmalanmış, uyku mahmuru suratıyla Ade'nin yıpranmış montunun katlarından dışarı bakan January'yle pruvada durdu. Deniz dinginleşip sessizleşmişti; pruvaları suyun üzerinden

sayfa üzerinde ilerleyen bir kalem gibi kayıp geçti. Taşların gölgesi teknenin üzerine düştü. Geçidin içine süzülüp eşikten geçerek dünyalar arasındaki boşluğun siyah kursağına dalma- larından hemen önce, Yule Ian eşine bakmak için arka tarafa döndü.

Ade dümenin başına çömelmişti, geniş omuzları akıntıya karşı sağlam bir duruşa geçmiş, çenesi kararlı bir tavırla kalk- mıştı, gözleri ise ateşli bir sevinçle capcanlıydı; başka bir kapı aralığına dalmanın heyecanındandı belki ya da sınırların veya engellerin olmadığı bir hayatın ihtişamından, yahut da sadece eve gidiyor olmanın verdiği zevkten. Saçları tek omzunun üze- rinde gevşek, bal rengi, birbirine dolaşmış bir yığın hâlinde bir araya toplanmış, dövmesinin kıvrımlı hatlarına karışıyordu. Yule'un on seneden uzun süre önce sedir ağaçlarının yayıldığı çayırda onu ilk kez gördüğü o günden beri değişmişti –gözle- rinin kenarlarında toplanan şen şakrak çizgiler ve şakakların- da kıvrılan ilk beyaz saç tutamlarıyla, daha uzun boylu, daha iri yapılydı– ama saçtığı ışık zerre kadar azalmamıştı.

Ah, January, o öyle hoştu ki.

Tam da siyahlığın içinden geçtiğimiz sırada kafasını kaldır- dı ve çarpık, taşkın sırtışıyla bize baktı.

Puslu havada beyaz-altın renkte bir iz gibi duran o gülüm- seme hâlâ resmedilmiş bir portre gibi gözlerimin önünde du- rur. Dünyanın bir bütün olduğu son ânı, bizim kısa ömürlü, kırılğan ailemizin son ânını simgeliyor. Adelaide Larson'ı gör- düğüm son ânı.

Siyahlık bizi içine aldı. Ara yerin boğucu yokluğu. Korkak kalbimin Ade'nin bizi çıkarmayı başaracağına güvenmesiyle gözlerimi oraya kapattım.

Sonra ise bir yarılma, parçalanma sesi geldi ama bu aslında bir ses de değildi çünkü o havasız yerde ses diye bir şey ola- mazdı. Ayaklarım inip kalkan zeminde altımdan kaydı ve çıl- gına dönmüş gibi deniz canavarlarıyla dev deniz yaratıklarını,

gemimizin etrafını kuşatan muazzam dokunaçları düşündüm – ondan sonra hudutsuz, kaynağı belirsiz bir baskı üzerimize indi. Sanki ara yerin kendisi orta yerinden ısırılıp ikiye bölünüyordu.

Nefes nefese kalmış, kör olmuş, paniğe kapılmış hâldeydim. Fakat bir saniyelik bir sürenin çok küçük bir kısmı vardı ki – şimdi hafızamda diğer her şeyin etrafında döndüğü bir eksen noktası gibi asılı duruyor– o an farklı bir tercih yapabilirdim. Arka tarafa, teknenin kış tarafına doğru, Ade'ye doğru atılabılırdim. Ölebilir ya da uçsuz bucaksız ara yerde çözülüp dağılmak üzere lanetlenebilirdim ama en azından bunu yanı başımda Adelaide'le yapmış olurdum.

Onun yerine, ayaklarımı sağlam bir şekilde yere bastım ve kendimi senin etrafına sardım.

Bu ânı sık sık düşünürüm. Bundan pişmanlık duymuyorum, January, en karanlık ve en umutsuz anlarımda bile.

O an geçti. Ezici his şiddetlendi, ta ki sen ve ben, ciğerlerimiz boşalmış ve kafalarımız sızlar hâlde, geminin çatırdayan gövdesine yapışıp dümdüz olana dek. Kollarım senin etrafında bir mengeneydi ve seni koruyor muydum yoksa sıkıştırıp eziyor muydum, artık emin değildim. Gözlerim içeri doğru bastırıldı ve dişlerim birbirine sürtünüp gıcırdadı...

Hava. Basıncı düşük, ayaz keskinliğinde, çam ve kar kokan hava. Gözle görülmeyen bir bariyerden fırlayıp geçtik ve gemimiz yere çarparak sürüklendi. Öne fırlatılmış, başka bir dünyanın soğuk toprağına çakılmıştık.

Bu noktada anılarım insanı serseme çeviren ve kafa karıştıran bir hâl alıyor, bir projektörün içindeki bozuk bir ampul gibi yanıp sönüyor; sanırım kafamı bir taşa ya da havaya fırlamış bir keresteye çarpmıştım. Seni hatırlıyorum, kollarımda gerilmiş, çığlık çığlığa bağırıyordun ve hâliyle imkânsız şekilde, muhteşem bir şekilde hayattaydın. Sendeleyerek doğrulduğumu, gemimizin etrafa saçılmış kalıntılarına doğru arkama

döndüğümü ve çılgına dönmüş vaziyette, şöyle bir görünüp kaybolacak beyaz ya da altın sarısı bir iz aradığımı hatırlıyorum; yalnız, gözlerim doğru dürüst odaklanamıyordu ve sonra kendimi yeniden dizlerimin üzerinde buldum. Ade'nin bana anlattığı büyük, kereste çerçeveli kapıyı aradığımı ve enkaz yığınyla külden başka hiçbir şey bulamadığımı hatırlıyorum.

Onun adını haykırıp hiçbir yanıt alamadığımı hatırlıyorum.

Şafağın kendisini çevreleyen ışıyla hayal meyal bir görüntü hâlini almış bir karaltının gölgelerin içinden çıkarak orada belirdiğini hatırlıyorum.

Kafamın arkasına bir şey çarptı ve dünya parçalara ayrıldı. Burnum çam iğneleriyle taşların üzerine çakıldı, kanın okyanus gibi tadı ağzımı doldurdu.

Şöyle düşündüğümü hatırlıyorum: *Ölüyorum*. Ayrıca uzaktan uzağa sezilen, bencilce bir rahatlama hissettiğimi de hatırlıyorum çünkü o zamana dek anlamıştım: Ade bizimle birlikte kapıdan geçmemiştir.



Fildişi Kapı

Genel olarak çok ağlayan bir insan değilimdir. Yaşım daha küçükken alaycı gülüşlerden üzücü sonlara kadar her şeye ağlardım ve bir seferinde kurbağa yavrularıyla dolu, güneşte kurumuş bir gölet için bile gözyaşı dökmüştüm ama bir noktada metanetin sırrını öğrenmiştim: Saklanmak. Kendini kendi kale duvarlarının içine çekip asma köprüyü kaldırır ve her şeyi en yüksek kuleden seyrederisin.

Fakat o zaman ağladım; Zappia ailesinin kulübesinde kan revan içinde ve bitap düşmüş hâlde, yanımda Bad'la yatarken ve Jane'in sesi de babamın hikâyesini anlatarak üzerimizde dalgalanırken ağladım.

Gözlerimde iğneler batıyormuş gibi bir his oluşana ve yastık burnumdan akanlarla sırlıslıkla olana kadar ağladım. Bana bir yerine üç kişinin dökülmemiş gözyaşlarını dökme görevi verilmişçesine ağladım: sonsuz boşlukta kaybolan anem, onsuz kaybolmuş durumda olan babam ve ikisi de olmayınca kaybolan ben.

Jane okumayı bitirdi ve hiçbir şey söylemedi çünkü yorgun düşüp uykuya dalıncaya kadar kendi kendine ağlayan yetişkin bir kadına ne söylenir ki? Kitabı, sayfalar incinebilecek bir tenmiş gibi nazıkçe kapattı ve pembe kapitone yorganı etrafıma sıkıştırdı. Sonra gün ortası güneşine karşı perdeleri çekip soğumuş kahvesiyle bir sallanan sandalyeye oturdu. Yüzü öyle kıpırtısız ve düzgün hatlıydı ki arkasında pusuda bekleyen şiddetli duyguların varlığından şüphelendim; o da metanetin sırrını öğrenmişti.

Onu alev alev yanan, şiş gözlerle izleyerek kolum Bad'ın inip kalkan kaburgalarına sarılmış şekilde uykuya daldım.

Jane'in kulübede dolanıp durduğuna, bir kez oradan ayrılıp serinleyen akşam için bir kucak dolusu yakacak odunla geri döndüğüne ve masada, anlaşılmaz bir ifadeye bürünmüş yüzüyle, kara ve metal bir şey üzerinde çalıştığına dair hayal meyal, rüyalarla karışık anılarım var. Bir ara kısmen doğrulup kapının bir desteğe dayanarak açık bırakılmış olduğunu ve Jane'le Bad'ın ikisinin birden, bir çift gümüş heykel ya da koruyucu ruh gibi yaz mevsiminin ay ışığıyla çevrelenmiş hâlde ufak verandada oturduğunu gördüm. Ondan sonra daha iyi uyudum.

Ertesi sabah, güneş, bana saatin medeni insanların uyanmış olması için fazla erken olduğunu anlatan mavimsi, soluk bir ışıkla, batı tarafındaki duvara karşı belli belirsiz ilk çizgiyi çizerken adamakıllı uyandım. Çizginin şeker pembesine dönmesini izleyip kuşların tereddütlü cıvıltılarına başlamasını dinledim ve kendimi, belki de hayatımda ilk kez hakikaten güvende hissettim.

Ah, biliyorum: Kendi arazisine yayıldıkça yayılmış bir malikânede büyüdüm, birinci sınıf biletlerle dünyayı gezdim, satenler giyip inciler taktım – pek de tehlikeli bir çocukluk sayılmaz. Fakat bu ödünç imtiyazdı ve ben de bunu biliyordum. Tüm gösterişimin aldatıcı, koşullu, bir dizi yazısız ku-

rala ne kadar başarıyla uyduğuma bağlı olduğunu bilen, balodaki Külkedisi'ydim ben. Saat gece yarısını vurduğunda hepsi yok olacak ve beni gerçek kimliğim ifşa olmuş hâlde bırakacaktı: Kendisini koruyacak hiç kimsesi olmayan, beş parasız kara bir kız.

Fakat burada, bu kulübede –küflü, unutulmuş, en yakın kasabadan on beş-yirmi kilometre uzakta çamlarla kaplı bir kayalığın üzerine ilişmiş bu yerde– kendimi hakikaten, nihayet güvende hissediyordum.

Jane gece bir ara Bad'ı yataktan atıp benim yanımda onun yerini almıştı ve şimdi yalnızca saçlarının siyah kabartısı görölüyordu. Yatak başının üzerinden tırmanırken onu rahatsız etmemeye çalıştım. Sallanarak ve ne kadar uyuduğumla hiçbir ilgisi olmayan bir yorgunlukla bastıran bulantıyı hissederek bir anlığına ayakta durdum, sonra köşeden hafiften küf bağlamış bir battaniye aşardım. Bad'ın adını fısıldadım ve birlikte topallayarak kapının önündeki basamağa gidip sabah pusunun kabarık kıvrımlar hâlinde dolana dolana gölden yükselmesini izleyerek oturduk.

Düşüncelerim kafamın içinde daireler çiziyor, tekrar tekrar aynı kısımlara dönüp onları kırılmış, kıymetli bir şeyin parçaları gibi bir araya getirip birleşmelerini sağlamaya çalışıyordu: Cemiyet, Kapıların kapatılması, Bay Locke. Babam.

Hâlâ okunacak aşığı yukarı bir bölüm kalmıştı ama kayıp yılların boşluklarını doldurmak zor değildi. Babam bebek kıızıyla bu sefil dünyada mahsur kalmış, kendine seyahat imkânı sağlayan bir iş bulmuş ve on yedi yılı eve geri dönmenin bir yolunu arayarak geçirmişti. Ona geri dönmenin bir yolunu arayarak. Anneme.

Fakat ben onların Kapısını bulmuştum, öyle değil mi? Öbür tarafında bekleyen gümüş sikkeyle, son derece kısa süreliğine açılmış olan çayırdağıdaki mavi Kapı. Üstelik babam bunu hiç bilmemiş, belki de kendi kızının açtığı Kapıyı ararken ölmüştü.

Bu öyle... *aptalcaydı* ki. Sonunda herkesin bir dizi önlenmesi mümkün zehirlenme ve yanlış anlaşılma yüzünden öldüğü şu trajik tiyatro oyunlardan biri gibi.

Gerçi belki hepsi de önlenmesi mümkün şekilde ya da kazara olmamıştır. Dağ tepesindeki o Kapının dışında biri bekliyordu; biri onu kapatmıştı. Babamın kitabı başka Kapıların kapanmasına, onun adımlarını sinsice takip eden isimsiz bir güce ilişkin göndermelerle tatsız bir şekilde dolup taşıyordu.

Havemeyer'ın bana, dünyayı olduğu hâliyle muhafaza etmek istediğini söyleyişini düşündüm, Locke'ın düzen ve istikrar hakkında debdebeli bir konuşmayla beni Cemiyet'e davet edişini düşündüm. *Kapılar değişimdir*, diye yazmıştı babam. Fakat... New England Arkeoloji Cemiyeti'nin Kapıları kapatan kötü niyetli kişilerin oluşturduğu gizli bir örgüt olduğuna gerçekten inanıyor muydum? Hem, şayet öyleyseler... Bay Locke biliyor muydu? Bu hikâyenin büyük K'yle yazılacak Kötüsü o muydu?

Hayır. Buna inanacak değildim, inanamazdım. Babamla beni himayesi altına almış, bize kendi evini açmış adamdı bu. Bana dadılar, özel öğretmenler, pahalı ve gösterişli kıyafetler sağlamış adam, benim için o mavi hazine sandığına on yedi yıla yayılan hediyeler bırakmış adam. Hem de öyle sıradışı, öyle düşünceli hediyeler ki –uzaklardaki ülkelerden oyuncak bebekler, baharat kokulu eşarplar, okuyamadığım dillerde kitaplar– macera hayalleri kuran yalnız bir kız için biçilmiş kaftan.

Bay Locke beni seviyordu. Sevgisini biliyordum.

Brattleboro'nun iğrenç amonyak kokusu tenimden yayılıyormuş gibiydi, hafifçe hissedilen pis bir koku. Bunu o yapmıştı. Beni o yere göndermiş, hiç kimsenin beni duyamayacağı ya da göremeyeceği bir yere kapatmıştı. Beni korumak içinmiş, öyle demişti ama nedenini umursadığımdan emin değildim.

Jane –gözleri güneşe karşı kısılmış, saçlarının bir tarafı bel-

li belirsiz yassılaşmış hâlde- orada belirlediğinde, bacaklarım uyuşmuş, gölün buharı sıcaktan dağılıp yok olmuştu. Hiçbir şey söylemeden yanıma oturdu.

“Biliyor muydun?” diye sordum, bir sessizliğin ardından.

“Neyi biliyor muydum?”

Cevap vermekle uğraşmadım. Jane’den ise kısa, boyun eğer gibi bir iç çekiş geldi. “Birazını biliyordum. Bütün hikâyeyi hiç öğrenemedim. Julian mahremiyetine düşkün bir adamdı.” Cümlelerin içinde çimdeki bir yılan gibi beni sokmayı bekleyerek sinsice ilerleyen o geçmiş zaman...

Yutkundum. “Babamla gerçekten nasıl tanıştın? Seni buraya neden yolladı?”

Daha uzun bir iç çekiş. İçinde, bir kapı kilidinin açılmasına benzer bir tür gevşeme duyabiliyormuşum gibi geldi. “Babanla Ağustos 1909’da, leoparinsanlar ve insan yiyen devlerin olduğu bir dünyada tanıştım. Onu öldürmeye çok yakındım ama gün ışığı kararıyordu ve atışım hedeften uzağa gitti.”

O âna kadar, gerçek hayatta insanların ağızlarının sahiden açık kaldığını sanmazdım. Jane, beni göz ucuyla yan yan bakarak izlerken hâlimden gayet hoşnut görünüyordu. Ayağa kalktı. “İçeri gel. Yemek ye. Sana anlatacağım.”

“Kapıyı misyoner okulundan dördüncü kaçışımda buldum. Kolayca bulunacak gibi değildi; Suswa Dağı’nın kuzey tarafı mağaralarla doludur ve kapı da yalnızca bir çocuğun keşfetmeye değer bulacağı dolambaçlı, dar bir tünelin ilerisine gizlenmişti. Gölgerinin içinden bana doğru ışıldadı, uzun ve sarı-beyazdı. Fildişi.”

Kolalı ve kan lekeli geceliğimi Jane’den aldığım yedek bir bluz ve etekle değiştirmiş, parmaklarımı da tarak niyetine saçlarımdan geçirmiştim (fark edilebilir hiçbir etkisi olmamıştı) ve şimdi tozlu mutfak masasında karşılıklı oturuyorduk. Bu neredeyse normal geliyordu, sanki Locke Konutu’nun çatı

katlarından birine saklanmış, kahve içiyor ve *Sevgili Serisi: Meziyetli Genç Kızlar için Romantik Maceralar*'ın son sayısını tartışıyorduk.

Yalnız, tartıştığımız Jane'in hikâyesiydi ve o da baştan başlamamıştı. "Neden kaçtın?"

Dudakları belli belirsiz büzüldü. "Herkesle aynı sebepten."

"Ama şeyden endişe etmedin mi... demek istediğim ya annenle baban?"

"Annemle babam yoktu." Son sözcükte birazcık tısladı. Yutkunarak öfkesini bastırdığı sırada boğazının hareket edişini izledim. "O zamana kadar yanımda yalnızca küçük kız kardeşim kalmıştı. Biz yaylalarda, annemin çiftliğinde doğduk. Orayı fazla hatırlamıyorum: deri kadar kara, sürülmüş toprak; mayalanan akdarı kokusu; usturanın kafatasımı sıyrışı. *Mucii. Yuva.*" Jane omuz silktili. "Sekiz yaşımdaydım ki kuraklık geldi, bir de demiryolu. Annemiz bizi misyoner okuluna götürdü ve nisan ayında yağmurla birlikte geri döneceğini söyledi. Onu bir daha hiç görmedim. Çalışma kamplarında bir tür ateşli hastalıktan öldüğünü düşünmek işime geliyor çünkü o zaman onu affetmek mümkün oluyor." Sesi terk edilmenin, asla geri dönmeyen bir anne ya da baba için bekledikçe beklemenin hırçınlığını yayıyordu; o hissi tanıyarak ürperdim.

"Kardeşim onu tümüyle unuttu. Çok küçüktü. Dilimizi, topraklarımızı, isimlerimizi unuttu. Öğretmenler ona Bebek Charlotte diyordu ve o da kendini Bebek diye tanıtıyordu." Bir omuz silkme daha. "O mutluydu." Jane, çene kasları bilye kadar sert bir hâl almış şekilde duraksadı ve ben de dile getirilmemiş bir, Ben değildim, cümlesini duydum.

"Sen de kaçtın. Nereye gittin?"

Kasılmış çenesi açıldı. "Uzağa. Gidecek hiçbir yerim yoktu. Misyonerlerin merkezine iki kez; hastalanmış, acıkmış ya da yorgun düştüğüm için kendi kendime, bir kez de kışladan çörek çalarken yakalandığım için bir subayın atının arkası-

na bağlanmış şekilde geri döndüm. Dördüncüde yaşıma daha büyüktü, neredeyse on dört yaşımdaydım. Çok daha uzaklara gitmeyi başardım.” Kendimi kısa bir an için on dört yaşındaki hâlimle gördüm –kendine karşı tereddütlü, yalnız, ütülü etekler giyen ve elyazısı alıştırma yaparken hâlimle– ve o yaşta Afrika’nın çalılık arazilerinde tek başıma dolanmayı hayal edemediğimi keşfettim. Ya da herhangi bir yaşta diyeyim. “Ta evimize kadar gitmeyi başardım, yalnız orası artık evimiz değildi. Sadece arduvaz çatısı ve bacaları olan büyük, çirkin bir ev ve dışarıda, ön tarafta oynayan küçük sarışın çocuklar vardı. Beyaz önlüklü siyahi bir kadın da onları izliyordu.” Yeniden omuz silkti; bunları, omuzlarına yerleşeceğı benzer burukluğun ağırlığını üzerinden atmak için tasarlanmış, elverişli hareketler olarak görmeye başladım. “O yüzden ben de ilerlemeye devam ettim. Güneye, yaylaların kıvrılıp yükselerek vadi ve dağlarla birleştiğı yerlere gittim. Ağaçların kuru ve rüzgârdan yanmış olduğı, yiyeceğın az bulunduğı yerlere. Zayıfladım. Sığır çobanları geçip gidişimi izledi ve hiçbir şey söylemedi.”

Bir ses çıkardım, inanmıyormuş havasında bir tür *tsk* sesi; Jane de bana şöyle acır gibi bir bakış attı. “İmparatorluk, sınırları, tapuları, demiryolları ve Maxim tüfekleriyle o zamana dek oraya ulaşmıştı. Çalılık arazi boyunca koşturup duran tek annesiz, yabancı çocuk değildim.”

Sessiz kaldım. Bay Locke’ın İlerleme ve Refah hakkındaki nutuklarını düşündüm. Onların içinde asla öksüz kızlar, çalınmış çiftlikler ya da Maxim tüfekleri olmazdı. Tahta çubukla sabitlenmiş bacağı bedeninden kaskatı dışarı fırlar hâlde sandalyemin altında yatan Bad, kafasının ayağımın üzerini daha adamakıllı kapatacağı biçimde kıpırdanıp kaydı.

Jane devam etti. “Fildişi kapıyı buldum ve içinden geçtim. Başta öldüğümü, ruhlar ve tanrılar dünyasına geçtiğimi sandım.” Dudakları neredeyse gülümseme sayılacak bir ifadeyle

ayrıldı ve gözleri yeni bir duyguyla kıvrıldı... özlem miydi? Ev hasreti miydi? “Bir ormandaydım, öyle yeşildi ki neredeyse maviye çalıyordu. İçinden geçerek geldiğim kapı arkamdaydı, devasa bir ağacın açığa çıkmış kökleri arasına yerleşmişti. Oradan uzağa, ormanlık alanın derinliklerine doğru ilerleyerek gezindim.

“Şimdi bunun ne kadar aptalca olduğunu biliyorum. O dünyadaki ormanlar acımasız, ürpertici şeylerle, bitmek tükenmek bilmez bir açlığa sahip çok ağızlı canavarlarla doludur. Başka herhangi bir şey beni bulmadan önce benim Liik ve Avcılarını bulmam düpedüz şanstı – ya da misyonerlere kalırsa, Tanrı’nın iradesi. O zaman o kadar da şansmış gibi gelmedi; bir ağaç gövdesinin etrafından dolanmak için adım attım ve suratımdan birkaç santim ötede bir ok başı buldum.”

Yüksek sesle kesilen nefesimi bir öksürükle gizledim, çıkardığım sesin kamp ateşi başında anlatılan bir hikâye dinleyen küçük bir çocuğa daha az benzemesini umuyordum. “Ne yaptın?”

“En ufak bir şey yapmadım. Hayatta kalmak sıklıkla ne zaman yenildiğini bilme meselesidir. Arkamda hışırtılar duydum ve başkalarının da ortaya çıktığını, etrafımın sarıldığını anladım. Yayı tutan kadın bana bilmediğim bir dilde tıslıyordu. Görünüşe göre pek de tehdit sayılacak bir şeye benzemiyordum –yakası yırtılıp koparılmış beyaz, pamuklu kumaştan bir iç gömleği giyen aç bir kız çocuğu– çünkü Liik silahını indirdi. Ancak o zaman hepsine şöyle düzgünce bakabildim.”

Jane’in yüzünün sert hatları, sevgi dolu hatıralarla ısınarak sadece birazcık da olsa yumuşadı. “Onlar kadındı. Kashi, altın gözlü, bana dişi aslanları hatırlatan, dalgalanma havasında bir tür zarafetle, imkânsız denecek ölçüde uzun boyluydular. Derileri alacalı ve benekliydı, gülümsediklerinde görünen dişleri de sivriydi. O zamana dek gördüğüm en güzel şeyler olduklarını düşündüm.

“Beni yanlarına aldılar. Birbirimizi anlayamıyorduk ama komutları basitti: Takip et, ye, kal, akşam yemeği için bu yaratığın derisini yüz. Onlarla birlikte haftalarca, belki de aylarca devriye gezdim ve pek çok şey öğrendim. Ormanlık arazide kendimi hissettirmeden, sessizlik içinde ilerlemeyi ve yay kışını hayvan yağıyla yağlamayı öğrendim. Eti çiğ ve kanın sıcaklığını kaybetmemişken yemeyi öğrendim. O zamana dek duyduğum bütün insan yiyen dev hikâyelerinin doğru olduğunu ve canavarların gölgeler içinde pusuda beklediğini öğrendim.”

Sesi ritmik bir hâl almıştı, neredeyse hipnotize ediciydi.

“Liik ve Avcılarını sevmeyi öğrendim. Onları değişim geçirirken gördüğümde de –derileri soyulup değişirken, çeneleri uzarken, yayları unutulmuş şekilde ormanın zeminine paldır küldür düşerken– korkmaktan çok imrenmiştim. Ben bütün hayatım boyunca güçsüz olmuştum ve sıçrayarak savaşa atıldıkları sırada leoparkadınların şekli de dünya üzerine yazılmış *gücün* şekliydi.” Jane’in sesinde hiç bu denli duygu yoğunluğu duyduğumu sanmıyordum; bir kitap zayıf bir sonla bittiğinde, kahve yandığında ya da partideki bir konuk eldivenli elinin arkasından iğneleyici bir şey söylediğinde böyle olmazdı. Şimdi bunu duymak neredeyse münasebetsiz bir müdahale gibi geldi.

“En sonunda devriye bitti ve kadınlar beni eve götürdü: Ölü bir volkanın kazanı anımsatan boşluğu içine gizlenmiş, etrafı meyve ağaçları ve tarım alanlarıyla çevrili bir köy. Erkekleri onları, kalçalarına dayanmış şişman bebekler ve toprak testilerde taze birayla sokaklarda karşıladı. Liik eşleriyle konuştu ve onlar da bana gözlerinde acıma duygusuyla baktı. Beni Liik’in evine götürüp karnımı doyurdular ve o geceyi, ayrıca ondan sonrakini ve ondan da sonrakileri, etrafım Liik’in çocuklarının hafif horultularıyla çevrili hâlde, yumuşak hayvan postlarından bir yığın içinde uyuyarak geçirdim. Orası şey

gibi geliyordu” –diyen Jane yutkundu ve sesi kısa bir an için kulağa boğuk geldi– “yuva gibi.”

Ufak bir sessizlik oldu. “Yani orada mı kaldın? Köyde?”

Jane gülümsedi; çarpık ve acı bir gülümsemeydi bu. “Öyle yaptım. Fakat Liik ve Avcıları kalmadı. Bir sabah uyanıp hepsinin birden ormanlara, devriyeye döndüğünü ve beni arkada bıraktıklarını keşfettim.” Çok aksileşmişti; o ikinci terk ediliş ne kadar acı vermişti? “O zamana kadar dili, eşlerin bana ne söylediğini anlayacak kadar öğrenmiştim: Orman benim gibi bir yaratığa hiç uygun bir yer değildi. Fazla küçük, fazla güçsüzdüm. Köyde kalıp bebek büyütmem, tisi fısıklarını öğretip un yapmam ve güvende olmam gerekiyordu.” Bir çarpık gülümseme daha. “Fakat o zamana kadar kaçıp gitme konusunda çok ustalaşmışım. Bir yay, üç tulum da su aşardım ve gerisingeri fildişi kapıya doğru yol aldım.”

“Ama...”

“Neden mi?” Jane parmağını bastırarak masanın ahşabındaki damar boyunca gezdirdi. “Çünkü güvende olmak istemiyordum galiba. Tehlikeli olmak, kendi gücümü bulup onu dünya üzerine yazmak istiyordum.”

Bakışlarımı kaçırıp aşağıya, şimdi uykusunda belli belirsiz hırıltılar çıkaran Bad’a çevirdim. “Yani leoparkadınların dünyasından ayrıldın. Nereye gittin?” İnsanlar asla kendi Harikalar Diyarlarında kalmayı başaramazdı, öyle değil mi? Alice, Dorothy ve Darlingler; hepsi de sıradan dünyaya geri sürüklenmiş ve kendileriyle alakadar olan kişilerce yatağa yatırılıp sıkı sıkı sarmalanmıştı. Sonra babam... o da bu sıkıcı gerçeklikte mahsur kalmıştı.

Jane’den muazzam, küçümseyici bir *ha* yükseldi. “Doğruca en yakın İngiliz karakoluna gittim, bir Lee-Metford tüfeğiyle taşıyabileceğim kadar cephane çaldım ve fildişi kapımdan geri döndüm. İki hafta sonra omzumda tüfeğim ve kolumun

altında pis kokulu, kuruyup kabuklaşmış kanla kaplı bir kafatasıyla, yürüyerek yeniden köye girdim. Yine aç ve zayıftım, pamuklu kumaştan iç gömleğim belimin etrafına sarılmış yırtık pırtık bir paçavradan ibaretti, mücadelede iki kaburgamı kırmıştım. Ama gözlerimin gururla alev alev yandığını hissedebiliyordum.” Gözleri şimdi de öyleydi, kulübenin gölgeleri içinden tehlikeli bir biçimde ışıldıyordu.

“Liik’i köyün sokağında buldum ve devin kafatasını onun ayaklarının dibine yuvarladım.” Gülümsemesi genişlerken ön dişleri arasındaki boşluk göz kırpar gibi görünüp kayboldu. “İşte böylelikle sonraki yirmi iki yıl boyunca leoparkadınlarla birlikte devriye gezdim. Kendi namıma öldürdüğüm on iki av, erkeklerden iki eşim, kadınlardan bir av eşim ve üç dilde üç adım vardı. Kan ve şanla dolup taştan koskoca, eksiksiz bir dünyam vardı.” Gözleri, görünmez kuyruğu kırbaç gibi şiddetle savrulan, siyah, avcı bir kedi gibi benimkilere sabitlenirken bana doğru eğildi. Yeniden konuştuğunda sesi daha kısıktı, daha sertti. “Baban 1909’da gelip kapımı sonsuza dek kapatmasaydı onların hepsine hâlâ sahip olacaktım.”

Kendimi tümüyle, son derece dilim tutulmuş hâlde buldum. Utangaçlık ya da tereddütten değil; görünüşe göre tüm sözcükler kafamın içinden silkelenip atılmış ve arkalarında boğuk, parazitimsi bir uğultudan başka hiçbir şey bırakmamış olduğu içindi. Belki, daha uzun zamanımız olsa kendime gelir ve, *Benim babam, kapıları kapatıyor öyle mi?* gibi bir şey veya, *Nereden biliyorsun?* diyebilir ya da belki de hepsi içinde en dü-rüst ve en gerekli olanı söyleyebilirdim: *Üzgünüm.*

Fakat bunların hiçbirini söylemedim çünkü ansızın kulübe kapısına şiddetle vurulmasıyla ani bir patırtı oldu. Buz gibi, heceleri yayan bir ses şöyle dedi: “Bayan Scaller, benim sevgili yaratığım, orada mısınız? Sohbetimizi bir türlü bitiremedik.”

Dinginlikle geçen tek bir berrak an yaşandı.

Sonra kapı mandalı kalktı ve kulübenin kapısı bize doğru savruldu. Jane, elleri eteğinin katları içine dalarak ayağ a kalarken sandalyesi tangırdayarak geriye kaydı. Bad eşelenerek ayağ a fırladı, ensesiyle sırtındaki tüyler dikilmiş ve dudakları geriye çekilmişti. Kendi bedenim ise soğuk balın içine daldırılmışım gibi bir his yaratıyordu.

Havemeyer eşikte duruyordu. Fakat pek de Cemiyet toplantılarına katılmış ve Noel partilerinde bizi hakir görmüş adamın aynısı sayılmazdı: Keten takım elbisesi kırıışmış ve fazla uzun günler boyunca giyilip yıpranmanın etkisiyle hafiften grileşmişti; teni kızarmıştı; gülümsemesindeki bir şey mide bulandıracak şekilde uygunsuz bir hâl almıştı. Sol eli, kahverengiye dönmüş kanla sıırsıklam, sarılıp sarmalanmış gazlı bezden bir tomar hâlindeydi. Sağ eli ise çıplaktı.

Fakat beni, boşu boşuna kapıya doğru uzanan ellerimle, sendeleyerek ayağ a kaldıran Havemeyer değildi. Hırpalanmış ve serseme dönmüş hâlde, yanı başında kısmen sürüklediğ i genç adamdı.

Samuel Zappia.

Samuel'in elleri arkasında bağlanmış ve ağzına gazlı bez tıkılmıştı. Normalde kahverengine kaçan tereyağ ı renginde olan teni hastalıklı bir sarıya dönmüştü ve gözleri kafasında hızla dönüp duruyordu. O gözlerdeki avlanan hayvan paniğ i benim için tanıdıktı; Havemeyer bana dokunduktan sonra bir aynaya bakmış olsam kendi yüzümde de tıpatıp aynı ifadeyi görürdüm.

Samuel kulübenin loşluğ una doğru gözlerini kırıştırdı. Gözleri bana odaklandı ve beni görmek gözle görülmeyen bir darbe olmuşçasına gazlı bezi aşarak boğuk bir ses çıkardı.

Jane hareket hâlindeydi. Onunla ilgili her şey şiddet vadediyordu —omuzlarının açısı, büyük adımlarının uzunluğ u, donuk bir biçimde parıldayan bir şeyle eteğ inden çıkan eli— ama

Havemeyer çıplak sağ elini kaldırdı ve Samuel'in boynunun çevresine götürdü, teninin sıcaklığının hemen üzerinde havada duruyordu.

“Durun bakalım, durun bakalım, hanımlar, sakınleşin. Pişman olunacak hiçbir şey yapmak istemem.”

Jane tehdidi duyarak ama anlamayarak bocaladı ve ben de sesimi çıkarmayı başardım. “Jane, hayır!” Havemeyer’a doğru atılsalar Jane’i ya da Bad’i dizginleyebilirmişim gibi bandajlı kollarım uzanmış hâlde sallanarak ayakta durdum. “O bir tür... bir tür vampir. Sana dokunmasına izin verme.” Jane, akkor gibi bir gerginlik yayarak kıpırtısız kaldı.

Havemeyer kısa bir kahkaha attı ve kahkaha da tıpkı gülümsemesi kadar uygunsuz görünüyordu. “Biliyor musun, ben de yanındaki şu korkunç hayvan konusunda benzer hisler içindeyim. O nasıl hayatta kaldı ki? Evans’ın parlak zekâlı olmadığını biliyorum ama en azından bir köpeği doğru dürüst boğabileceğini sanıyordum.”

Hiddet tırnaklarımı avuçlarıma batırdı ve çene hattımı sertleştirdi. Havemeyer’ın gülümseme olmayan gülümsemesi genişledi. “Her neyse. Önceki randevumuzu kaçırdığınızdan, sohbetimize devam etmeye geldim, Bayan Scaller. Gerçi küçük büyü numarandan bu yana asıl amaçlarımin kısmen değiştiğini itiraf edeyim.” Gözleri kötü niyetle parlayıp sönerken bandajlı, kanlı sol elini bana doğru salladı. Yutkunduğu sırada Samuel’in boynundaki kasların oynayışını izledim.

“Öyle görünüyor ki epey dikkate şayan bir yaratıkmişsin – hepimiz de, her birimiz kendi ayrı tarzımızda olacak şekilde, olağandışı ölçüde yetenekli insanlarız ama hiçbirimiz dünyada hiçbir deliğin olmadığı bir yere delik açamayız. Cornelius biliyor mu? En iyi şeylerin hepsini toplayıp onları ev dediği o mozolede kilit altına almak tam da onluk bir iş olurdu zaten.” Havemeyer sevgi dolu bir tavırla başını iki yana salladı. “Fakat artık seni kendisine saklayamayacağı konusunda hemfikir ol-

duk. Seninle daha fazla konuşmayı çok arzu ediyoruz.” Gözlerim odada hızla oradan oraya çevrilip durdu –Jane’den Bad’a, oradan Havemeyer’ın bıçak ağzı gibi Samuel’in boğazına doğru tutulan beyaz parmaklarına– sanki bir matematik denklemi tekrar tekrar çözüyor, farklı bir cevap umuyordum.

“Benimle gel –hem de derhal ve yaygara koparmadan– ben de senin zavallı küçük bakkal çocuğun hayat enerjisini emip içini boşaltmayayım.”

Sonra Havemeyer parmaklarını, tiksindirici bir şefkatle Samuel’in teni üzerine bıraktı. Bir alevin rüzgârda titreşmesini izlemek gibiydi bu; Samuel’in tüm bedeni kasıldı ve ürperdi, nefesi gazlı bezi zorlayarak sertçe çekiliyordu. Bacakları gevşeyip büküldü.

“Hayır!” Öne doğru hareketlenip Samuel’a uzandım ve yalpalayarak tepetaklak öne devrildiği sırada onu kısmen yakaladım. Bir an sonra ikimiz de yerdeydik; Samuel’in titreyen ağırlığı dizlerimin üzerine yığılmıştı, zar zor kabuk bağlamış sayılacak yaralar açılıp kanarken sol kolum yanıyordu. Sırılsıklam olmuş pamuğu ağzından hızla çektim ve daha rahat nefes aldı ama gözleri, bulanık görüyormuş ve uzaklara bakıyormuş gibi görünen hâliyle kaldı.

Herhalde bazı sözcükler fısıldıyordum (*hayır, hayır, Samuel, lütfen*) çünkü Havemeyer cıkladı. “Sinir krizine lüzum yok. O gayet iyi, hiçbir şeyi yok. Eh, hiçbir şeyi demeyelim – dün gece izini sürüp onu bulduğumda benimle işbirliğine epey kapalıydı. Fakat ben ısrarcıydım.” Gülümseme olmayan gülümseme geri döndü. “Sen ortadan kaybolunca –benim bazı parçalarımı da yanına alarak elbette– devam etmek için elimdeki tek şey onun minik aşk notuydu. Sen çok büyük bir kalpsizlikle arkada, Brattleboro’da bırakmışsın; o da çok büyük bir aptallıkla Zappia Aile Bakkaliyesi’ne ait bir fişin arkasına yazmış.”

Dayan, January. Böylesine küçük, cesurca bir iyilik; karşılı-

ğı da ıstırapla ödenmiş. Ben yalnızca günahların cezalandırıldığını zannederdim.

“Şayet başına başka talihsiz bir şey gelmezse iyileşecek. Köpeği bile rahat bırakacağım, hizmetçini de öyle.” Havemeyer’in sesi özgüvenli, neredeyse kayıtsızdı; kafamda gönülsüz bir ineği mezbanhanın zeminine çağıran bir kasap canlandırdım. “Sen yalnızca şimdi benimle gel.”

Samuel’in benden aşağıda kalan yüzüne, tahta çubukla sabitlenmiş bacağıyla Bad’a, benim yüzümden işsiz ve evsiz kalan Jane’e baktım ve sözde yalnız bir öksüz kıza göre, benim için acı çekmeye gönüllü olan şaşırtıcı sayıda insan olduğu kafama dank etti.

Yeter.

Samuel’i elimden geldiğince nazik bir biçimde kucağımdan kaydırdım. Tereddüt ettim, sonra kara bir tutam saç okşar gibi onun nemli alından çekmek için kendime izin verdim çünkü muhtemelen asla başka bir şans yakalayamayacaktım ve kızların da hayatlarını birazcık da olsa yaşaması gerekir.

Ayağa kalktım. “Pekâlâ.” Sesim âdeta fısıltıydı. Yutkundum. “Pekâlâ. Sizinle geleceğim. Yeter ki onlara zarar vermeyin.”

Havemeyer beni izliyordu. İfadesinde bir tür acımasız özgüven, güçsüz ve küçük bir şeye sinsice sokulan bir kedinin çalımli havası vardı. Beyaz ve her nasılsa aç görünen, çıplak elini bana doğru uzattı ve ben de ona doğru bir adım attım.

Arkamdan bir eşelenme sesi, bir hırıltı geldi ve Bad bronz kaslardan bir şimşek hâlinde beni aşarak sıçradı.

Bay Locke’ın ben on beş yaşındayken verdiği, Bad’ın dişlerini Havemeyer’in bacağından çıkarıp ayırmak için partideki birkaç konuk ve bir kâhyanın müdahalesinin gerektiği Cemi-yet partisine dair ani, film makarasından yansıyan görüntüleri andıran hatıralar gözümün önüne geldi.

Bu sefer müdahale edecek hiç kimse yoktu.

Havemeyer tiz, pek de insandan gelmişe benzemeyen bir

ses çıkardı ve geriye sendeledi. Bad ağzını dolduran etin arasından hırladı ve Havemeyer'ın sağ elini kapmak için çekiştirme oyunu oynuyorlarmış gibi ayaklarını sağlam bir şekilde basıp yere yapıştırdı. Şayet zaten yaralanmış olmasaydı, çubukla sabitlenmiş bacağı bedeninin altına doğru bükülmeseydi, belki kazanırdı da.

Fakat Bad inleyerek tökezledi ve Havemeyer da sıçrayan siyahımsı kanlarla elini hızla, parçalarcasına çekip ayırdı. Her iki elini de sıkı sıkı göğsüne yapıştırdı –sol eli gazlı bezle sarılmıştı, mum gibi üç parmak ucu eksikti; sağ eli ise artık delik deşik olmuş ve kopmuştu– ve Bad'a öyle bir gazap ifadesiyle baktı ki onu öldüreceğini biliyordum, hem de son derece açık şekilde. Mahvolmuş ellerini Bad'm tüylerine gömecek ve onda hiç sıcaklık kalmayınca dek bırakmayacaktı, gözlerinin kehribar rengi ışığı soğuk ve donuk bir hâl alıncaya dek...

Ancak öyle yapamadı çünkü birbirine sürtülüp çakılan çakmak taşlarına benzer, metalik bir tıkırtı oldu ve ardından gök gürültüsü gibi ani bir patlama.

Havemeyer'ın keten takım elbisesinde, doğruca kalbinin aşağısında küçük bir delik belirdi. Adam şaşkın şaşkın aşağı bakıp ona doğru gözlerini kırıştırdı, sonra başını yukarı çevirip mutlak bir inanmazlık ifadesiyle baktı.

Göğsündeki deliğin etrafında karanlık bir leke büyüyüp yayıldı ve Havemeyer yere yığıldı. Teatral ya da zarif bir düşüş değildi bu, daha ziyade yanlamasına, eriyen bir mummuşçasına kapı aralığına dayanarak devrilir gibiydi.

Bir pipetten katran çekiyormuşçasına tiksiniç, kulağa ıslak gelen bir nefes aldı ve benimle göz göze geldi. Gülümsedi. “Seni aramayı asla bırakmayacaklar, kızım. Hem seni temin ederim” –derken, başının öne devrilmesiyle katran çekme sesi yeniden duyuldu– “seni bulacaklar.”

Gırtlaktan çalkalanır gibi gurul gurul seslerle yükselecek bir sonraki nefesi bekledim ama gelmedi. Orada yattığı sırada

bedeni, pencere eşiklerinde biriken kurumuş örümcek cesetlerine benzer şekilde, ne hikmetse daha küçük görünüyordu.

Yavaşça arkaya döndüm.

Jane, bacakları açık, yere sağlam bir şekilde basarak duruyordu; kolları kaldırılmış ve tam anlamıyla sabitti, elleri ise şeyin etrafına sıkı sıkı sarılmıştı...

Tanıdık bir nesneyi her zamanki ortamının dışında gördüğünde bunun nasıl bir his yarattığını bilir misin? Gözlerin gördüğü şekillere tam olarak anlam veremiyormuş gibi hani?

Ben o zamana dek o Enfield tabancayı yalnızca Bay Locke'ın masasındaki kendi camekânının içinde görmüştüm.

Jane onu indirirken yağla karışık tek bir duman sarmalı namludan yükseldi. Jane tabancayı soğukkanlı, mesafeli bir ifadeyle yokladı. "Dürüst olmak gerekirse ateşlemesine birazcık şaşırdım. Antika bu. Gerçi şu da var ki," -gülümsedi (yırtıcı, şen şakrak bir gülümseme) ve birdenbire onu bir zamanlar kendisi için muhakkak geçerli olan kimliğiyle gördüm: av heyecanıyla mest olan genç bir Amazon, başka bir dünyanın balta girmemiş ormanlarında gizli gizli gezinen bir av kedisi- "Bay Locke koleksiyonlarını her zaman çok iyi durumda muhafaza etmiştir."

Dördümüz içinde -yoksa beşimiz mi? Havemeyer sayılır mıydı?- yalnızca Jane kendi bedenine tümüyle hâkim görünüyordu. Bad, Havemeyer'm çevresinde üç bacağıyla hoplayarak huzursuz daireler çiziyor ve iniltili, homurtulu sesler çıkarıyor, görünüşe göre kandırılarak esaslı bir kavgadan edildiği için yakınıyordu. Ben de güçsüzce kımıldanan, suratını buruşturan ve rüyada gerçekleşen nahoş bir savaşın içinde mahsur kalmış gibi seğirip duran Samuel'in yanına, dizlerimin üzerine geri çöktüm. Nabzımın kanayan, bandajlı kolum boyunca güm güm ettiğini hissettim ve saçma bir şekilde şöyle düşündüm: *Hiç de hikâye gazetelerimiz gibi değil, Samuel.* Daha fazla kan olması gerekmez mi? Daha fazla telaş?

Jane endişeli görünmüyordu. Soğuk tek elini yüzüme koydu ve düşürdüğü porselen bebeği hasar almış mı diye kontrol eden biri gibi ölçüp tartan bir ifadeyle benimle göz göze geldi. Bir kez başını onaylarcasına salladı –tartışmaya açık bir teşhisti çünkü ben epey hasar almış gibi hissediyordum– ve belli bir amacı olduğunu hissettiren bir havayla kulübede oradan oraya dolanmaya başladı. Güvelerin yediği, katlanmış bir çarşafı açıp Havemeyer’ın yanına serdi, adamın cesedini düzgünce onun üzerine yuvarladı ve cesedi çekerek kapıdan dışarı taşıdı. Havemeyer eşiği aşarken bir dizi nahoş, dolgun gümbürtü oldu –*Eşikler fena halde tehlikeli yerlerdir*, diye düşündüm, kahkaha yerine geçen yarı histerik bir hıçkırıkla– sonra ise ağır bir şeyin çam iğneleri içinde sürüklenişinin hışır hışır sesinden başka hiçbir şey duyulmadı.

Jane, bluzunun kolları dirseklerine kadar kıvrılmış, paslanmış iki kova dolusu göl suyuyla geri döndü; cinayet işlemiş bir kadından ziyade hamarat bir ev hanımı gibi görünüyordu. Beni gördü ve birazcık iç çekerek durdu. “Samuel’la ilgilen, January,” dedi usulca.

Aynı zamanda şöyle diyormuş gibi geldi bana: *Topla kendini, evlat*. Bir de belki, *Her şey yoluna girecek*. Azıcık sarsak şekilde başımı aşağı yukarı salladım.

Samuel’ı yerine yerleştirmek, onun sersem hâlde sağladığı işbirliğiyle bile yarım saat sürdü. İlk olarak onu zorla yatağa yönlendirmek ve ağır ağır ilerleyip yatağa girmesine yetecek kadar uyansın, kendine gelsin diye dil dökerek ikna etmek zorunda kaldım. Sonra onu, bileğimi hararetle kavrayan elini gevşetmeye razı etmem– “Geçti, güvendesin, Havemeyer... şey, o gitti, her halükârda... *acıyor, Sam, yüce İsa*” –onun ardından da ateşi güçlendirmem ve Samuel’ın hâlâ titreyip duran bacaklarının üzerine fazladan battaniye yığmam gerekti.

Jane benimkinin yanına bir sandalye çekerken tahtanın tahtaya sürtünmesinden gelen bir gıcırta oldu. Kendisi de hâlâ

yaş olan ellerini ovuşturmak için eteğinin avuçlayabileceği kadar bir parçasını kullandı. Ellerin geride bıraktığı beneklerde soluk pembe lekeler vardı.

“Baban sana göz kulak olmam için beni işe aldığında,” dedi usulca, “bana kendisini takip eden, onun peşine düşen insanlar olduğunu anlattı. Günün birinde onu yakalayabileceklerini söyledi. Sonra da onun elinden geldiğince güvende tuttuğu kızını yakalamaya gelebileceklerini.” Duraksadı ve gözleri hızla bana doğru çevrildi. “Ben de ona kız evlatların güvende tutulmak istemediğini, anne babalarıyla birlikte olmayı tercih edeceklerini söyledim – ama karşılık vermedi.”

İçimdeki, ya ayağını sertçe yere vurup, *Nasıl olur?* demek ya da kendini Jane’in kollarına fırlatıp avutulması imkânsız şekilde feryat figan etmek isteyen çocuğu bastırarak yutkundum. *İkisi için de çok geç.*

Onun yerine şöyle dedim: “Fakat babam ne yapıyordu ki? Ayrıca, onu dünyanın dört bir yanında takip eden gizemli kötü adamlar *vardıysa* –sanırım gözlerimi devirmemeliyim çünkü sen daha az önce gerçek bir vampiri ciddi ciddi vurdun– onlar kim?”

Jane hemen yanıt vermedi. Öne eğildi ve babamın deri ciltli kitabını yatağın yanından, yerden aldı. “Bilmiyorum, January. Ama bence babana yetişip onu yakalamış ve seni de yakalamaya gelmiş olabilirler. Bir de bence bu kitabı bitirmelisin.”

Ne kadar da yerinde bir durum; hayatımdaki en dehşet verici dönem, en iyi yaptığım şeyi yapmamı gerektiriyordu: Bir kitabın içine kaçmayı.

On Bin Kapı’yı elinden aldım, ayaklarımı altına sıkıştırdım ve kitabın son bölümünü açtım.

Altıncı Bölüm

Julian Scaller'ın Doğuşu

*Gemi kazasına uğramış ve kurtarılmış bir adam –
Avlayan ve avlanan bir adam – Umut eden bir adam*

Yule Ian, kendi bedeninden kopup serbest kalmış hâlde çalkantılı karanlıkta sürüklendi. Bu, ona kalırsa en hayırlısıydı ve elinden geldiğince uzun süre akıntıya kapılmış vaziyette kalmayı kafasına koydu.

Kolay olmadı bu. Karanlık bazen tuhaf sesler ve fener ışı-ğıyla, vücudundan gelen münasebetsiz taleplerle, onu tanıma-dığı bir odada nefesi kesilmiş ve uyanmış hâlde bırakan rü-yalarla bozuluyordu. Bir ya da iki kez bir bebeğin sessizliği delip geçecek denli tiz, tanıdık ağlayışını duydu ve her şeyin unutulduğu hiçliğe yeniden dalmadan önce göğsünde, birbiri-ne sürtünen kırık çömlek parçaları gibi saplanıp içine işleyen bir sızı hissetti.

Fakat –huzursuzca, gönülsüzce, yavaşça– iyileştiğini sez-di. Artık tümüyle uyanık ama yeterince sessiz olursa gerçeklik onu gözden kaçırabilecek bir dişi kaplanmış gibi, kıpırtısız ve çıt çıkarmadan yattığı aralıksız saatler oluyordu. Onun ateşi-ni kontrol etmeye ve kafasını sarıp sarmalayan bandajları de-ğiştirmeye gelen, haşın, aksi görünüşlü, deri çantalı adamdan

daha fazla kaçamıyordu. Sorularını görmezden gelebiliyordu gerçi, ayrıca komodinin üzerine koyulan, dumanı tüten et suyuna çorba kâselerine karşı çenesini kilitleyebiliyordu. Aynı zamanda, yuvarlanır gibi içeri giren tıknaz, ufak tefek kadın bazen onu kızı konusunda, acı ve karanlık onu yeniden yutup içine alana dek yaralı kafasını şilteye bastırmaktan ibaret ince-lik-siz ama etkili yöntemle sıkıştırıp dursa –babası o muydu? Onu neden tek başına o dağa çıkarmıştı? Annesi neredeydi?– bile onu görmezden gelebiliyordu.

(Kendi korkaklığımla ilgili olarak aklımdan çıkmak bilme-yen pek çok şey arasında belki de en kötüsü, annenin beni o zaman görmüş olsa ne diyeceğini bilmekti. Onun gitmiş oldu-ğuna ve o hâlde onu hayal kırıklığına uğratamayacağıma dair düşünceyle acı bir tatmin sağladım.)

Yule birkaç gün ya da hafta sonra uyanıp yatağının yanı ba-sında oturan bir yabancı buldu – onun kısık bakan gözlerinde görüntüsü belli belirsiz bulanıklaşmış, siyah bir takım elbise giyen, zengin görünen bir adam.

“Günaydın, beyefendi,” dedi adam, hoş bir tavırla. “Çay? Kahve? Buradaki yabani dağ adamlarının içtiği bu çok sert vis-kiden biraz?”

Yule gözlerini kapadı.

“Hayır mı? Akıllıca bir seçim, dostum, bunda hafif bir fare zehri kokusu var.” Yule, yabancı kendine bir ölçü doldurur-ken bir çınlama ve şırlıtı duydu. “Buranın mülk sahibinin bana söylediğine göre kazada şaşkına dönmüşsün, seni buraya sürüklemelerinden bu yana üst üste iki kelime etmemişsin. Kendisi en iyi odasını leş gibi kokuttuğunu da ekledi, gerçi ben ‘en iyi’ sözcüğünün şu durumda bir hayli esnek bir biçim-de kullanıldığı kanaatindeyim.”

Yule yanıt vermedi.

“Eşyalarını gözden geçirmiş elbette ya da en azından dağın tepesindeki tuhaf enkazdan bulunup çıkarılabilecek türden

şeyleri. Halat, kanvas, tuzlanmış balık, epey garip kıyafetler. Ayrıca, görünüşe göre anlaşılmas bir tür yazı ya da şifreyle doldurulmuş deste deste sayfa. Kasaba, senin resmi mektupları Fransızlara geri yollayan yabancı bir casus olduğuna inanlarla –yalnız, kim bu zamana dek siyahi bir casus duymuştur ki?– başına aldığın yaradan önce de adamakıllı delirmiş olduğunu düşünenlere bir güzel ayrılmış bulunuyor. Şahsen ikisine de ihtimal vermiyorum ben.”

Yule başını samanla doldurulmuş şilteye bastırmaya başladı. Ufak, köpürür gibi görünen takımyıldızlar gözkapaklarına doğru patlarcasına belirdi.

“Yeter, oğlum.” Adamın sesi değişti; bir kürk montu yere bırakırcasına, son derece tatlı dilli olan derisini değiştiriyordu sanki. “Sokakta ağır ağır ölmek yerine neden yerel doktorun şaibeli becerilerinden faydalanarak güzel, sıcak bir odada uyduğunu merak etmek aklına geldi mi? Bunun bölge halkının iyi niyetinden ileri geldiğini mi düşündün?” Kısa ve alaycı bir kahkahayla güldü. “İyi niyet beş parasız, dövmeli zencilere gösterilmez – ya da sen her neysen artık. Korkarım, seni böyle rahat ettiren şey tümüyle benim iradem ve benim param. O yüzden bence” –Yule da o sırada nezaketten uzak bir elin çenesini kavrayarak yabancıya doğru çevirdiğini hissetti– “bana azami dikkatini borçlusun.”

Ancak Yule kendini görgü kuralları ve mukabelenin alışılmış sınırlarından her birini çoktan aşıp geride bırakmış hâlde buldu ve başlıca düşüncesi, bu adamın müdahalesi olmasa ölümün dört dörtlük karanlığına doğru ilerleyen yolunun çok daha hızlı olacağıydı. Gözlerini kapalı tuttu.

Bir duraksama oldu. “Aynı zamanda malum bir Bayan Cutley’ye de haftalık ödemeler yapıyorum. Öyle yapmayı bırakacak olsam kızın, Denver’a giden bir trene atılır ve bir devlet yetimhanesine tıklıp kalır. Ya pire içinde ve pespaye hâlde büyür ya da genç yaşta verem veya yalnızlıktan ölür ve

bu dünya üzerindeki hiç kimse de hangisinin gerçekleşeceğini umursamaz.”

Şu çömlek parçalarını anımsatan his yeniden Yule’un göğsüne saplandı; kafasının içinde yükselen bir tür sessiz bağırsık da ona eşlik ediyor, Adelaide’in, *Cesedimi çiğnersin*, diyen sesine epey benziyordu.

Yule’un gözleri açıldı. Batan güneşin loş ışığı, kafatasına sokulmuş yüzlerce iğneye benzer bir his yarattı ve başta tek yapabildiği gözlerini kırptırıp kesik nefesler almaktı. Oda yavaşça belirginleşti: Küçük ve pisti, kaba saba kesilip şekillendirilmiş çam ahşabından mobilyalarla döşenmişti. Yatağı, birbirine girip düğüm olmuş lekeli çarşaf ve örtülerden ibaretti. O karışıklığın içinden, sel akıntısından görünen yıkıntılar gibi savsak, gelişigüzel açılarla fırlayan kendi uzuvları ise zayıf ve harap görünüyordu.

Yabancı, şafak kadar soluk gözler, tek elinde de yeşim camından içki bardağıyla onu izliyordu. Yule çatlamış dudaklarını yaladı. “Neden?” diye sordu. Sesi daha önce olduğundan daha boğuk ve kulak tırmalayıcıydı, sanki ciğerlerini paslanmakta olan demir körüklerle değiştirmişti.

“Senin hayrına neden mi bu kadar cömertçe davrandım? Çünkü şans eseri bölgeye gelmiş, bazı maden yatırımlarını değerlendiriyordum –yeri gelmişken, pazar doygun durumda ve şu an için tavsiye etmem– ve bir dağ tepesinde gemi kazası geçirmiş, dövmeli, deli bir adam hakkında rivayetler duydum; kendisi kapıları, farklı gezegenleri ve şayet bana bilgi verenler yanılmıyorsa, *Adelaide* adında bir kadını sayıklayıp duruyormuş.” Adam, takım elbisesinin ince kumaşının azıcık hışırtı hışırtı etmesiyle öne eğildi. “Çünkü ben eşsiz ve kıymetli şeyleri toplayan bir koleksiyoncuyum ve senin her ikisi de olduğunu seziyorum.

“Şimdi.” İkinci bir kadeh çıkardı –kendi oymalı yeşil bardağından epey farklı, camı bulanık bir bardak– ve kıvamı yağlı

andıran içkinin devamıyla doldurdu. “Doğrulup oturacak ve bunu içeceksin, ben de sana bir tane daha koyacağım ve onu da aynı şekilde içeceksin. Sonra da bana gerçeği anlatacaksın. Hepsini.” Adam o son sözcükleri söylerken Yule’un bakışlarını yakaladı ve kendine sabitledi.

Yule doğrulup oturdu. İçkiyi içti –yakılmış kibritleri yutmaya fazlasıyla benzeyen bir süreçti– ve hikâyesini anlattı.

“Bu dünyaya ilk olarak, sizin takviminize göre 1881 yılında geldim ve Adelaide Lee Larson adında bir kızla tanıştım.” Sesi kısa bir an için kayboldu ve fısıltı olarak geri döndü: “Onu o günden itibaren sevdim.”

Yule başta kısa, yalın cümlelerle ve ağır ağır konuşuyordu ama çok geçmeden kendini bocalaya bocalaya paragraf ve sayfalar sıralarken buldu, ta ki sonu gelmez, nefes nefese bir akış içinde konuşur hâle gelene kadar. Bu bilhassa iyi ya da kötü gelmiyor, yalnızca gereклиymiş gibi bir his yaratıyordu, sanki o soluk gözler onun göğsünde oturan sözcükleri zorla onun içinden çekip çıkaran ikiz taşlardı.

Yabancıya, kapının kapanmasını ve bunu takiben kendini kapılara dair akademik çalışmalara adayışını anlattı. Ayrıca Adelaide’in kendi keşiflerini ve Plumm Şehri kıyılarındaki kavuşmalarını. Kızlarını, dağın tepesindeki kapıya doğru yaptıkları geri dönüş yolculuğunu ve dünyanın parçalanışını da öyle.

“Şimdi ise bilmiyorum – ne yapacağımı ya da nereye gideceğimi bilmiyorum. Eve açılan başka bir kapı bulmak zorundayım, onun hayatta kalıp kalmadığını öğrenmek zorundayım –hayatta kaldığından eminim, o hep öyle dayanıklıydı ki– ama bebeğim, kızım, January’m...”

“Zırlamayı kes, oğlum.” Yule hıçkırarak durdu, elleri kucağında eğilip bükülüyor, kolundaki sözcükleri ovuyordu (*âlim, eş, baba*); bir yandan da bunlardan herhangi birinin hâlâ doğru olup olmadığını merak ediyordu. “Daha önce de söylediğim

gibi ben bir koleksiyoncuyum. Koleksiyoncu olarak da dünyanın dört bir yanını dolaşarak bir şeyler –heykeller, vazolar, egzotik kuşlar, vesaire– toplayacak saha elemanları çalıştırıyorum. Şimdi, bana öyle geliyor ki bu –kapılar mı demiştin bunlara?– insanı bilhassa nadir nesnelere götürebilir. Hatta efsanevi olmanın eşiğindeki nesnelere.” Adam, açlık havası yayarak öne eğildi. “Öyle değil mi?”

Yule gözlerini boş boş kırıştıtarak ona baktı. “Sanırım... evet, öyle. Araştırmalarımda, bir dünyada alelade olan şeylerin başka bir dünyada mucizevi olarak algılanabileceğini kaydettim, bu da bağlamsal, kültürel anlayıştaki geçişten kaynakla...”

“Aynen öyle. Evet.” Adam gülümsedi, arkasına yaslandı ve paltosunun cebinden bir püronun şişman son kısmını çıkardı. Sonra çakılan bir kibritin sülfür kokusu ile tütünün çürüğümsü pis kokusu geldi. “Şimdi, bana öyle geliyor ki karşılıklı olarak kârlı çıkacağımız bir uzlaşmaya varabiliriz, oğlum.” Kibriti sallayarak söndürdü ve geriye kalanı bir fiskeyle yere fırlattı. “Sen barınacak yer, yiyecek, iş, bir de –fazlasıyla yanılmıyorsam– muhtemelen vefat etmiş sevgili eşine geri dönmenin bir yolunu araştırmak için fon ve fırsat ihtiyacı içindesin.”

“O ölmedi...”

Adam ona aldırış etmedi. “Bunu olmuş bil. Hepsini. Kalacak yer ve yiyecek içecek, ayrıca araştırma ve seyahat için de sınırsız bir ödenek. Kapını istediğin kadar uzun süre, istediğin yerde arayabilirsin ama karşılığında da...” Gülümsedi, dişleri puro dumanının arasından fildişi renginde ışıldıyordu. “Smithsonian’ı yoksulun tekine ait bir tavan arası gibi gösterecek bir koleksiyon yaratmama yardım edeceksin. Nadir, tuhaf, imkânsız, uhrevi şeyleri bul – hatta güçlü. Sonra da bana geri getir.”

Yule’un gözleri adama önceden olduğundan daha net bir biçimde odaklandı, nabızı da ani, dev gibi bir umut dalgasıyla

birden fırladı. Usulca kendi dilinde küfretti. “Bir de belki – benimle birlikte seyahat edecek bir sütanne? Sadece kısa süreliğine, küçük kızım için...”

Adam hatırı sayılır gürlükteki bıyığının arasından pofladı. “Eh, o konuya gelirsek... Bu dünya, senin de çok geçmeden keşfedeceğin üzere, yaşça küçük kızlar için bilhassa güvenli bir yer değil. Ben daha ziyade onun benimle kalabileceğini düşünmüştüm. Benim evim epey geniş ve” –derken, bakışlarını ilk kez Yule’den başka tarafa çevirip onun yerine en uzakta kalan duvara sabitleyerek öksürdü– “kendi çocuğum yok. Hiç sıkıntı olmaz.”

Tekrar Yule’a baktı. “Ne diyorsunuz, beyefendi?”

Yule bir an konuşamadı. Umut edebileceği her şeydi bu – Yazılmış’a geri dönmek için bir kapı aramaya yetecek vakit ve para, January için güvenli bir yer, karanlıktan çıkıp ilerlemek için bir yol– ama kendini tereddüt eder hâlde buldu. Umut-suzluk bir kez yerleşti mi, kökünden söküp atmak epey zor olabilir.

Yule bir nefes aldı ve elini Adelaide’in bir seferinde ona gösterdiği tarzda uzattı. Yabancı da gerekenden daha çok sayıda dışı gözler önüne sererek onun elini tuttu.

“Peki senin adın ne, evlat?”

“Julian. Julian Scaller.”

“Cornelius Locke. Ekibe katılmanızdan dolayı çok heyecanlıyım, Bay Scaller.”

Julian, Yazılmış’ta genç bir adam olarak, kapıları, dünyanın onun arzuları için uygun koşulları sağlamak amacıyla kendi kendini eğip bükeceğini varsayan âşık bir gencin sınır tanımayan özgüveniyle aramıştı. Beş-altı dilin peşinde dönüp durmaktan ağrıyan gözlerle, uzaklardaki bir şehrin arşivlerini baştan sona taramakla geçen verimsiz haftalardan ya da bir kapıya dair en ufak emare olmaksızın, sık ormanlarla kap-

lı yamaçların bir ucundan öbürüne doğru uzun yürüyüşlerle aşılan kilometrelerden sonra şüphenin sinsice sokulduğu zamanlar olurdu. Uykuyla uyanıklık arasındaki savunmasız yerde yattığı sırada, şunun gibi tehlikeli düşünceler kafasında gizli gizli gezinirdi: *Ya onu ararken yaşılanır ve onu asla bulamazsam?*

Fakat sabaha böyle düşünceler şafak vaktindeki sisler gibi günün sıcaklığıyla dağılıp ortadan kaybolmuş ve arkasında da zerre kadar bir şey bırakmamış olurdu. Julian yalnızca kalkar ve araştırmaya devam ederdi.

Şimdi, Adelaide'in dünyasında kapana kısılmışken ise zamanın kıymetli ve sonu olan bir şey olduğunu anlayan yaşlı bir adamın çaresizliğiyle arıyorum; göğsümün içinde ikinci bir el gibi yumruklar atarak akıp gidiyor zaman.

O vaktin bir kısmını sırf bu dünyada yolumu bulmayı öğrenmeye harcadım – kafa karıştırıcı, bazen acımasız ve son derece düşmanca bulduğum bir yer burası. Zenginlik ve statüyle, sınırlar ve pasaportlarla, silahlar ve umumi tuvaletlerle, ayrıca tenimin tonuyla ilgili kurallar var; hepsi de tam olarak bulunduğum konuma ve zamanlamama göre değişiyor. Bir yerde üniversite kütüphanesini ziyaret etmek ve birkaç kitap ödünç almak tümüyle hoş karşılanıp izin verilebilecek bir durum olabilir; yine de aynı eylem bir başka yerde yerel polisin aranmasına sebebiyet verebilir, onlar da benim tavrımdan hoşlanmaz, beni tutuklar ve Bay Locke, Orleans County karakoluna telgrafla bir özür mesajı ve karşı tarafı huzursuz edecek denli gösterişli bir miktar para yollayana kadar da bırakmayı reddeder. Belli koşullarda kendi alanımdan başka âlimlerle buluşup efsaneler yaratılmasının arkeolojik kıymeti üzerine uzun uzağıya konuşabilirim; başka zamanlarda ise İngilizce konuşmayı öğrenmiş epey akıllı bir köpek muamelesi görürüm. Keşiflerimden ötürü Acem prensleri tarafından şölenlerde de ağırlandım; bakışlarımı başka tarafa çeviremediğim için sokakta

üzerime de tükürüldü. Cornelius'ın masasında akşam yemeği yemeye davet ediliyorum ama onun Arkeoloji Cemiyeti'ne katılmaya asla.

Haksızlık olmasın, bu dünyada aynı zamanda güzel ve takdire şayan şeyleri de gördüm: Gucerat'ta, pembe ve turkuaz renklerinde bulanık tek bir şekil hâlinde hareket ederek uçurtma uçuran bir grup kız; Mississippi kıyılarında altın rengi bakışıyla gözlerini üzerime diken bir mavi balıkçıl; Sebastopol'da loş bir ara sokakta öpüşen iki genç asker. Büsbütün kötücül bir dünya değil burası ama asla benim dünyam olmayacak.

Cornelius'ın pazarlığında kendi üzerime düşeni yerine getirerek de daha fazla vakit harcadım. Üstelik bunun öyle de bir şeytan pazarlığı olduğu ortaya çıktı ki: Sınırdaki belgelerim mesleğimi *arkeolojik saha araştırmacısı* olarak tanımlıyor ama daha doğru bir ifadeyle iyi giyimli *mezar soyguncusu* da diyebilirdi. Bir seferinde Çin'in Uygurlarının benden, sürtünmeli sessiz harfler ve telaffuz edilmesi imkânsız sessiz harf birleşimleriyle dolu uzun ve karmaşık bir isimle söz edişine kulak misafiri oldum – isim de *hikâye yiyici* anlamına geliyor.

İşte ben buyum, dönüştüğüm şey bu: Dünyanın dört bir yanını didik didik eden, en gizli ve güzel yerlerini eşeleyip hazineleri ile efsanelerini devşiren, hikâyelerini yalayıp yutan bir leşçil. Kutsal sanat eserlerinin bölümlerini tapınak duvarlarından yontarak çıkardım; ölümlere ait küllerin saklandığı küpler, maskeler, hükümdar asaları ve sihirli lambalar çaldım; mezarları kazıp açtım ve ölümlerin kollarından mücevherler çaldım – hem bu dünyada hem de yüzlerce başka dünyada. Hepsi de dünyanın öbür ucundaki zengin bir adamın koleksiyonu uğruna.

Nin Şehri'nin bir Âliminin bir hikâye yiyiciye dönüşmesi ne kadar da utanç verici bir şey. Annen ne derdi?

Ona dönüş yolumu bulmak için daha kötü şeyler de yaptım.

Fakat zamanım tükeniyor. Senin yüzün benim kum saatim: Locke Konutu'na her dönüşümde, haftalardan ziyade onlarca yıldır yokmuşum gibi oluyor. Senin için koca ömürler iç içe eklendi ve solup gitti; yüz hatlarını incelikle şekillendirerek seni zar zor tanıdığım birine dönüştüren, gizli cefalar ve zaferlerle dolu aylar geçti. Bir güvercinin fırlayıp kaçmasından hemen önceki güvensiz durgunluğuyla boyun uzadı ve ses-sizleştin.

Bazen –düşüncelerimi tehlikeli yerlerden uzağa yönlendirmek için ya fazla yorgun ya da fazla sarhoş olduğumda– seni görebilse annenin ne düşüneceğini merak ediyorum. Yüz hatların öyle açık ve acı verici biçimde onun kendi hatları ama ruhun görgü ve aidiyetsizliğin gözle görülmez yükü altında öyle sıkı sıkı bağlanmış ki. O senin için farklı bir hayat hayal etmişti, son derece ve tehlikeli biçimde özgür, kısıtlanmamış, her kapının senin önünde açık durduğu bir hayat.

Onun yerine ben sana Locke Konutu ile Cornelius'ı ve bana yıkanmamış bir çamaşırmışım gibi bakan o korkunç Alman kadını verdim. Seni yalnız, öksüz, gerçekliğin yüzeyinin hemen altında kaynayan fevkalade ve dehşet verici şeylerden bihaber bıraktım. Cornelius bunun en hayırlısı olduğunu söylüyor; kafaları kapılar ve başka dünyalara dair fikirlerle dolup taşar hâlde büyümenin genç kızlar için sağlıklı olmadığını, zamanlamanın doğru olmadığını söylüyor. Hem, onun tüm yaptıklarından sonra –bizi kurtarması, beni işe alması, seni kendi kızını büyütebileceği şekilde büyütmesi– ben kimim ki itiraz edeyim?

Yine de: Şayet günün birinde anneni yeniden bulursam, beni affeder mi?

Bu, kendime düşünme izni vermediğim bir şey. Sözcüklerin sayfa üzerinden bana düşman gibi dik dik baktığını görmeyeyim diye yeni bir yaprakta tekrar başlayacağım.

Benim gibi adamlar kendi acılarının ötesinde hiçbir şey görmez; gözlerimiz içe dönük gibidir, kendi kırık kalplerimizin manzarasıyla büyülenmiştir.

İşte bunu bu yüzden bu kadar uzun süre fark etmedim: Kapılar kapanıyor. Ya da belki de daha doğru bir ifadeyle kapılar kapatılıyor.

Bunu daha çabuk görmüş olmam gerekirdi ama ilk yıllarda daha bile takıntılıydım, hemen bir sonraki kapının kendi vatanımın gök mavisi denizlerine açılacağına ikna olmuş durumdaydım. Efsaneleri, hikâyeleri ve rivayetleri takip ettim, ayaklanmalarla devrimleri aradım ve bunların eğilip bükülmüş köklerinde sıklıkla kapı aralıkları buldum. Hiçbiri beni ona geri götürmedi, o yüzden ben de hepsini elimden geldince hızlı bir şekilde, yalnızca her yeri çöplere kadar didik didik edip yağmalamaya vakit ayırarak terk ettim. Sonra onların çalıntı hazinelerini talaşlarla doldurarak paketledim, sandığın üzerine 1611 CHAMPLAIN YOLU, SHELBURNE, VERMONT diye karaladım ve bir sonraki buharlı gemiye, bir sonraki hikâyeye, bir sonraki kapıya doğru yola koyuldum.

Arkasından neyin geldiğini görecektik kadar uzun süre oylanmadım: açıklanamayan orman yangınları, tarihi binaların planlanmamış yıkımları, seller, arazi iyileştirmeleri, göçükler, gaz sızıntıları ve patlamalar. Kapıları moloz ve kül yığınına çeviren ve dünyalar arasındaki gizli bağlantıları koparan, herhangi bir kaynağın, kabahatin bulunamadığı felaketler.

En sonunda –bir otel balkonunda oturmuş, Vancouver Sun’da daha sadece önceki hafta bir kapı bulduğum yerdeki bir maden kuyusunun çöküşü hakkında bir makale okurken– örüntünün farkına vardığımda başta insan unsurunu suçlamadım. Zamanı suçladım. Kendi kuyruğunu ısırarak Ouroboros yılanı gibi kendi kendini yıkıma götürmeyi fena hâlde kafaya koymuş görünen yirminci yüzyılı suçladım. Kapıların modern

dünyaya ait olmayabileceğini, tüm kapıların kaderinde er geç kapanmak olduğunu düşündüm.

Şunu bilmem gerekirdi: Kader, kendi kendimize anlatarak oyalandığımız güzel bir hikâyedir. Altında pusuda bekleyen ise yalnızca insanlar ve yaptığımız korkunç seçimlerdir.

Belki de kanıtım olmadan önce bile gerçeği biliyordum. Şüpheli bir hâl almaya başladığımı, Bangalor restoranlarında yabancıların beni izlediğinden, Rio'nun ara sokaklarında arkamda ayak sesleri duyduğumdan endişe ettiğimi hissettim. O aralar, meçhul bir varlığın araya girerek raporlarımı alıkoyduğuna ikna olmuş vaziyette, Cornelius'a geri gönderdiğim resmi mektuplarımı kendi icadım olan bir şifreyle yazmaya başladım. Hiçbir fark yaratmadı; kapılar kapanmaya devam etti.

Kendi kendimi ikna ederek makul olmaya çalıştım: Özel olarak bu kapıların kapanmasının ne önemi vardı ki? Hepsi de yanlış kapılardı. Hiçbiri beni Ade'ye, Nin Şehri'nin tepesindeki taş evimize, yamacı tırmanıp ikinizi yatak örtüsünün üzerine kıvrılmış hâlde –altın sarısı, tek parça, mükemmel– gördüğüm o âna geri götürmeyecekti.

Fakat kendi kendime acıyarak içine daldığım duyguların derinliklerindeyken bile başka bir düşünce aklıma geldi: *Kapıların olmadığı bir dünyaya ne olur?* Önceden, mezar soyguncusu yerine Âlim olduğum dönemde, kapıların değişim getirdiği sonucuna varmamış mıydım? Kapıların, gizemli ve mucizevi şeylerin dünyalar arasında bir akış içinde, serbestçe dolaşmasına müsaade eden hayati yollar olduğu varsayımında bulunmuştum.

Şimdiden bu dünyadaki yokluklarının etkilerini görüyorum sanırım: hemen göze çarpmayan bir durağanlık, bütün bir yaz mevsimi boyunca kapalı bırakılmış bir evi akla getiren bir köhnelik. Üzerinde asla güneş batmayacak imparatorluklar, kıtaları aşan demiryolları, asla suyunu çekmeyecek ser-

vet nehirleri, asla yorulmayacak makineler var. Asla yerle bir edilemeyecek kadar muazzam ve aklıktan gözü dönmüş bir sistem bu; erkeklerle kadınları bütün bütün yutup gökyüzüne siyah duman püskürten bir ilah ya da motor gibi. Adı, bana söylendiği üzere, Modernlik’miş ve İllerleme ile Refah’ı da kömür yakıtlı karnında taşıyormuş – ama ben yalnızca katılık, baskı, değişime karşı kan donduran bir direnç görüyorum.

Sanırım kapıların olmadığı bir dünyaya ne olduğunu zaten biliyorum.

Ancak kapıları aramayı bırakmak, anneni aramayı da bırakmak olacaktı ve ben bunu *yapamam*. Yapamam.

Yazılmış’a açılan kapının başka bir dünyada saklı olabileceği teorisinden yola çıkarak, Ade’nin on kûsur sene geride kalmış ayak izlerini yeni baştan takip etmeye başladım. Onun bana anlattığı hikâyelerle, kalabalık caddelerde ve izbe barlarda, cinin etkisine dibine kadar batmış ve çarpıtılmış hâliyle, kulak misafiri olunan hikâyeleri bir araya getirip parçaları birleştirmek kolay değildi ama ben ısrarcıyım. St. Ours’taki kapıyı, Haiti’deki kapıyı, selkie kapısını, onlarca başka kapıyı buldum – hepsi de artık yitip gitmiş durumda. Yandılar, yıkıldılar, yok edildiler, unutuldular.

Peşimdekileri ancak 1907’de şöyle bir görebildim. Ade’nin bir seferinde “siyah bir cehennem çukuru” diye tarif ettiği bir dünyaya açılan Yunan kapısını –terk edilmiş bir kilisede soğuk bir taş levha– en sonunda bulmuştum. Onun tecrübelerini yinelemekle hiç ilgilenmiyordum (Ade, kendi beyanına göre, buz gözlü kadın bir kabile şefi tarafından neredeyse zorla çalıştırılmak üzere alıkonulacakmış) ve bu yüzden içeride uzun süre oyalanmadım. Bir günden kısa bir süre boyunca, karın içinden korkuyla sessizce ilerleyerek dolaştım ama canlı ve çalmaya değer hiçbir şey bulamadım. Yalnızca sonu gelmez sıralar hâlinde karaçamlar, uzakta top tuncu renginde bir ufuk ve bir tür hisar ya da köyün harabeye dönmüş kalıntıları vardı.

O yerde başka kapılar vardıysa da ben onları bulmak için kalıp oyalanmadım.

Sürünerek gerisingeri taş kapıdan geçip Aziz Petrus Kilisesi'nin küf lekeli iç kısmına girdim. Daha önce orada olmayan bir şeyin karo zeminde dikilmiş durduğunu da ancak –şiddetlenip şiddetlenip yatışan kasılmalarla tir tir titreyerek, bir Akdeniz akşamının tuz ve misket limonu kokusunu içime çekerek– kapıdan çıktıktan sonra fark ettim: Siyah botlu bir çift ayak.

Bunlar, Yunan polis memurlarının pirinç düğmeli üniformasını giyip yuvarlak kepini takmış uzun boylu, gür kaşlı bir adama aitti. Üstü başı toz tabakası hâlinde karla kaplanmış bir yabancıнын emekleyerek duvardan çıkışını gördüğüne bilhassa şaşırmış gibi değil de yalnızca birazcık rahatı kaçmış gibi bir hâli vardı.

Alelacele hareketlenerek ayağa kalktım. “Kim... ne yapıyorsunuz siz burada?”

Adam omuz silkti ve ellerini ayırdı. “Canım ne isterse tam da onu.” Gırtlaktan gelen, aksanlı bir İngilizce konuşuyordu. “Gerçi sanırım azıcık erkenciyim.” İç geçirdi ve abartılı, yapmacık hareketlerle bir sıranın tozunu temizleyip beklemek üzere oturdu.

Yutkundum. “Burada ne için bulunduğunuzu biliyorum. Numara yapmaya çalışmayın. Hem size müsaade etmeyeceğim, bu sefer olmaz...”

Alaycı kahkahası benim cüretkâr, minik konuşmamı boşa çıkardı. “Ah, aptallık etmeyin, Bay Scaller. Sahildeki o pis, küçük kulübeye geri dönün, sabah kendinize bir vapur bileti alın ve burayı unutun, oldu mu? Burada işiniz bitti.”

En paranoyakça kuruntularımın hepsinin birden gerçekleşmesiydi bu: Adam adımı biliyordu, bir balıkçı kadından kiraladığım barakadan haberdardı, belki araştırmalarımın gerçek mahiyetini de biliyordu.

“Hayır. Bunun yeniden olmasına müsaade etmeyeceğim...”

Adam, ben yatma vaktine direnen bir çocukmuşum gibi tek elini baştan savar bir havayla bana doğru salladı. “Evet, edeceksiniz. Hiç yaygara koparmadan buradan ayrılacaksınız. Başka kimseye söylemeyeceksiniz. Sonra da cici bir köpek gibi koklaya koklaya bizim için bir sonraki kapıyı bulacaksınız.”

“Peki niyeymiş o?” Sesim yükselip tizleşmiş ve gerilmişti; ayrıca, delici bir biçimde, Adelaide’i istiyordum. Cesur olan hep oydu.

Adam beni neredeyse acıyarak izledi. “Çocuklar,” diyerek iç geçirdi. “Çok hızlı büyüyorlar, doğru mu? Küçük January sadece birkaç ay içinde on üç yaşına girecek.”

Ben kendi kalp atışımın sesini dinleyip bir okyanus ötede bekleyen hâlinle seni düşünürken sessizlik içinde dikildik.

Oradan ayrıldım.

Ertesi sabah vapur biletimi satın aldım ve üç gün sonra da Valencia’da Dışişleri standından bir gazete aldım. Altıncı sayfada, bulanık Yunan yazı tipiyle basılmış şekilde, Girit kıyısında yaşanmış ani ve açıklanamayan bir kaya kayması hakkında ufak bir köşe yazısı vardı. Kimse zarar görmemişti ama bir yol toprak altında kalmış ve eski, büyük ölçüde unutulmuş bir kilise de enkaza dönmüştü. Yerel polis şefinin olayı “talihsiz ama kaçınılmaz” diye tarif ettiği alıntılanmıştı.

Aşağıda, Temmuz 1907’de notlarımın arasına kaydedilmiş bir listenin kısmi bir kopyasını bulacaksın. Tehlikeli ve karanlık bir durumla, masasına oturup bir liste yazarak başa çıkmak öyle bir âlim içgüdüsüdür ki. Annen ne yapardı merak ediyorum. İnsan çok daha fazla gürültü ve kargaşa hayal ediyor, bir de belki ölü sayısı.

Sayfaya, Kapıların Alçakça Kapatılmasına İlişkin Süregelen Duruma Verilecek Çeşitli Tepkiler ve En Yakın Aile Üyelerine Yö-

nelik *Potansiyel Tehlikeler*, diye başlık attım ve altını birkaç kez çizdim.

A. Komployu ifşa et. Şu zamana kadarki bulguları yayımla (*Times*'a yaz? Bir reklam çıkar?) ve ne idüğü belirsiz örgütü açıkça itham et. Lehte hususlar: Çabucak yapılabilir; January'nin hayatı asgari ölçüde sekteye uğrar. Aleyhte hususlar: Bûsbütün başarısızlık ihtimali (gazeteler kanıt olmadan bulguları yayımlar mı?); Cornelius'ın güveni ile korumasının kaybedilmesi; bilinmeyen taraflardan gelecek (şiddet dolu) misilleme tehlikesi.

B. Cornelius'a git. Korkularını daha etraflıca izah et ve January için ilave koruma talep et. Lehte: Locke'ın hatırı sayılır kaynakları yüksek derecede bir güvenliği kumanda edebilir. Aleyhte: Şu zamana kadar kaygılarıma anlayışla yaklaşmadı; sanrılı *paranoyalar* ve *gülünç zırvalamalar* terimleri kullanıldı.

C. January'yi güvenli, ikincil bir konuma taşı. Eğer, gayet sessiz sedasız bir şekilde başka bir sığınağa saklanacak olursa, peşimizdekiler onu bulamayabilir. Lehte: J güvende tutulmuş olur. Aleyhte: Güvenli bir konum bulma güçlüğü; Cornelius'ın J'ye olan bağlılığını idare etme güçlüğü; başarının kesin olmayışı/J'nin güvenliğini tehlikeye atma ihtimali; günlük hayatın azami ölçüde sekteye uğraması.

Bana kalırsa J her şeye rağmen Locke Konutu'nu seviyor. O küçükken sıklıkla oraya ulaşıp telaşlanmış bir dadı ve kızının ortalarda görünmediği bir manzara bulurdum; o da saatler sonra göl kıyısında kumdan kaleler yapar ya da bakkalın oğluyla sonu gelmez oyunlar oynarken bulunurdu. Şimdi ise onu, sere serpe yayılmış kocaman bir yaratığın omurgasını okşuyormuş gibi tek eli koyu renk ahşap panelde, koridorları adımlarken ya da tavan arasında köpeğiyle birlikte unutulmuş bir koltuğa kıvrılmış hâlde buluyorum. Ondan şimdiden bunca başka şeyi çalmışken bu zamana dek bildiği tek evi de çalmak doğru olur mu?

D. Kaçıp git, başka bir dünyaya sığın. Bir kapı bulup January'yi de yanıma alarak oradan geçebilir ve daha güvenli, daha aydınlık bir dünyada ikimiz için yeni bir hayat kurabiliriz. Lehte: Peşimizdekilere karşı nihai emniyet. Aleyhte: Yukarıdakilere bakınız. Hem tüm dünyaların birbirine bağlandığı konusunda emin olmaktan epey uzağım – başka bir dünyaya kaçacak olsak Yazılmış'ı bir daha hiç bulabilir miyim? Peki, Ade tırnaklarıyla kazıyarak eve dönse bile bizi bulabilir mi?

Hiç, E. Eskisi gibi devam et, diye bir şey yoktu ama en sonunda seçtiğim yol bu. Hayatın kendince bir devinimi var, ben bunu keşfettim; kararların kaydırılması imkânsız hâle gelen birikmiş bir ağırlığı var hayatta. Zengin bir adam zengin arkadaşlarına hava atabilsin diye, hikâyeleri yontup durarak ve sandıklara doldurarak hırsızlıklarına devam ettim; hikâyeleri takip edip kapıları gün yüzüne çıkararak çaresiz arayışına devam ettim; onların arkamdan kapanmasına müsaade etmeye devam ettim. Sürekli endişelenip tetikte kalarak omzumun üzerinden arkama bakıp durmayı bıraktım.

Yalnızca üç değişiklik yaptım. İlki İngiliz Doğu Afrika'sının dağlarındaki fildişi bir kapı ve bir Lee-Metford tüfeğiyle rahatsızlık yaratacak denli yakın bir münasebeti içeriyordu ve Bayan Jane Irimu diye biri için sahte pasaport yaptırıp tren biletleri alınmasıyla sonlandı. Tanışmamızın tüm hikâyesini burada ayrıntılarıyla aktarmak değil de yalnızca onun bu zamana dek tanıştığım en korkusuz ve gelişigüzel biçimde şiddet eğilimli kişilerden biri olduğunu ve kendisinde kasıtsız ama korkunç bir kedere yol açtığımı belirtmek gerekir. Aynı zamanda senin durumuna karşı çok hususi bir duygudaşlık besliyor ve seni benim yaptığımdan çok daha büyük bir beceriyle koruyacağı kanaatindeyim. Günün birinde ondan hikâyenin tamamını anlatmasını istemelisin.

İkinci değişiklik ikiniz için bir kaçış güzergâhı, asla faydalanmayacağınızı umut ettiğim bir gizlenme yeri bulmaktı. Bul-

duğum ve henüz kapatılmamış bir kapı olduğunu söylemek dışında –meraklı, dostane olmayan bir göz bu kitaba rastlarsa diye– onu burada herhangi bir ayrıntı vererek tarif etmeyeceğim. Orayı keşfetmek üzere takma bir isimle seyahat ettim ve bulur bulmaz da notlarımla belgelerimi yaktım. Gecikmeli dönüşümün suçunu fırtınalı denizlere yükledim ve galiba o zamana dek Locke Konutu’ndan öyle sık uzak kalmıştım ki ne Cornelius ne de sen daha fazla herhangi bir şey sordunuz. Gerçek amacımdan hayatta olan tek bir kişiye söz ettim; şayet günün birinde kaçacak bir yere, benim peşime düşen her neyse ondan saklanmak için bir yere ihtiyacın olursa – Jane’i takip et.

Üçüncü değişiklik ise şu anda elinde tuttuğun bu kitap. (Ciltlettiğimi farz edersek. Aksi takdirde daktiloda yazılmış, paket sicimi ve Avustralya’daki bir kapıdan geçerek ulaşılan azılı biçimde nahoş bir dünyada bulduğum, uçan bir yılanın değiştirilirken dökülüp bırakılmış derisiyle bağlanarak bir araya toplanmış darmadağın bir kâğıt yığınınından söz ediyorum.)

Artık akşamlarımı kendi hikâyemin –bizim hikâyemiz demeliyim buna– hiç benzeşmeyen ve oradan oraya uzanan parçalarını toplayarak, bunları yönlendirip tek bir düz çizgi hâline sokarak ve elimden geldiğince düzgün bir biçimde sayfa üzerine kaydederek geçiriyorum. Külfetli bir iş bu. Bazen, Amazonlar ya da Ozark Dağları boyunca hiç sonuç almadan dolaşıp durmakla geçen bir günün ardından, yatmadan önce bir cümleden fazlasını yazamayacak kadar bitap düşmüş oluyorum. Bazen kötü hava yüzünden bütün günü kampımda mahsur kalmış hâlde, kâğıt ve kalemden başka hiçbir can yoldaşı olmadan geçiriyor ama yine de tek bir sözcük yazmayı başaramıyorum çünkü kendi hafızamın aynalı koridorlarında kapana kısılmış oluyor ve kaçamıyorum (annenin bedeninin seninkini çevreleyen notilus gibi kıvrımı; gülümsemesinin Amarico’nun puslu şafağında bıraktığı beyaz-altın renkte iz).

Fakat yazmaya ısrarla devam ediyorum; yazmak uçsuz bu-

caksız bir dikenli çalı yığını boyunca güçlüklere karşı koyarak ilerlemek gibi geldiğinde bile, mürekkep lamba ışığında yapış yapış kırmızı renkte göründüğünde bile.

Belki de sözcüklerin güce sahip olduğu, mürekkepten kıvrım ve sarmalların yelkenleri ve tenleri süslediği, yeterli ölçüde yeteneği olan bir sözcük i cisinin uzanıp dünyasını yeniden yaratabileceği bir dünyada yeti tiğim için yazmayı s rd r yorumdur. Belki sözcüklerin burada bile tümüyle g cs z olduğuna inanam yorumdur.

Belki yalnızca, ne kadar afaki ve delilsiz olsa da bir belge bırakmaya ihtiya ım vardır; böylece benim ortaya çıkarmak için bu kadar sıkı çalıştığım gerçekleri başka bir kişi de öğrenebilir. Böylece başka biri de kitabı okuyup  una inanabilir: On bin dünya arasında on bin kapı var ve biri onları kapatıyor. Ben de bunu yapmasına yardım ediyorum.

Belki de büsbütün daha çaresiz ve saf bir umuttan ötürü yazıyorumdur: Benden daha cesur ve daha iyi birinin benim günahlarımı telafi edip, benim ba arisız olduğum hususlarda başarıya ula abileceğine dair umuttan ötürü. Birinin, bu dünyayı tüm kuzenlerinden koparıp kısır, mantıklı, son derece yalnız kılmayı arzu edenlerin karanlık entrikalarına karşı koyabileceğine dair umuttan ötürü.

Birinin, bir şekilde kendisinden canlı bir anahtar yaratıp kapıları açabileceğine dair umuttan ötürü.

SON

Not

(Elyazımın kusuruna bakma –annem ne derdi? – ama fazlasıyla acelem var ve bunu kitabın geri kalanı gibi daktilo ettirip ciltletecek vaktim yok.)

Biricik January'm,
Onu buldum. Onu buldum.

Japonya'nın kuzeyinde kalan soğuk, rüzgâr yemekten hırpalanmış adaların birinde kamp kurmuş durumdayım. Kıyının yakınlarında bambu otundan kulübeler ile oluklu tenekelerden barakaların, cömert davranarak köy denebilecek bir topluluğu var ama bu yamaca çıkınca, birbirine geçip düğüm düğüm olmuş çimler ve küllü toprağa yığılmuş tutunan birkaç kurumuş çamdan başka hiçbir şey yok. Önümde ilginç bir oluşum dikiliyor: Bazı ağaç dalları eğilip bükülerek, tepeden denize bakan bir tür kemer oluşturmuş.

Uygun açıdan görülürse neredeyse bir kapı aralığına benziyor.

Onu hikâyeleri takip ederek buldum: Bir zamanlar kitapların sayfalarını katlayıp onları denize açılan gemilere dönüştüren bir balıkçı varmış. Gemiler çevik ve hafifmiş, yelkenleri ise mürekkep lekeliymiş. Bir zamanlar kış ortasında ortadan kaybolup güneşten yanmış ve ısınmış hâlde geri dönen küçük bir oğlan varmış. Bir zamanlar tenine dualar yazılmış bir rahip varmış.

Adımı atıp içinden geçmeden önce nereye açıldığını biliyordum. Dünyaların evler gibi, kendilerine has, çok belirgin kokuları vardır; öyle incelikli, karmaşık ve çeşitlidir ki onları zar zor fark edersin. Yazılmış'ın kokusu da çam dallarının arasından narin bir sis gibi sızıyordu. Güneş, deniz, ufalanıp dağılan kitap sırtlarının tozu, binlerce ticaret gemisinin tuzu ve baharatı. Yuva.

Oradan elimden geldigince çabuk geçeceğim. Tam da bu akşam. Buraya doğru yaptığım yolculukta dikkatliydim ama yeterince dikkatli olmadığımdan korkuyorum. Beni bulacaklarından korkuyorum – *kapı kapatanların, dünya katillerinin yani. Hayalet gibi bir suret gölgelerden fırlayıp onu sonsuza kadar kapatırsa diye, bakışlarını kapı aralığından ayırıp aşağıya, bu sayfaya çevirmekten bile çekiniyorum.*

Fakat bunu bitirecek kadar geciktireceğim. Sana nereye ve neden gittiğimi anlatacak, bir de Tuya ve Yuha'nın Gök Mavis-i Sandıkları aracılığıyla bu kitabı gönderecek kadar. Bu arada sandıklar da İskenderiye'de bir kapıdan geçerek bulduğum epey kullanışlı bir çift nesne ve tümüyle Cornelius'a teslim etmeyi

reddettiğim az sayıda hazineden biri; birini ona verdim ama öbürünü kendime sakladım.

Sana daha önce de ufak tefek süsler ve oyuncaklar gönderdim – onların ne olduğunu anladın mı? Ortalarda olmayan bir babanın yetersiz ikramları? Bir korkağın, Seni hep düşünüyorum. seni seviyorum. beni affet. deme teşebbüsü. Senin hayal kırıklığından, kıymetsiz, acınası hediyelerimi reddetmenden korktum.

Bu kitap da bu tür hediyelerimin sonuncusu. Nihai yetersizliğim. Şu zamana kadar senin de çok iyi öğrendiğin üzere, son derece kusurlu bir çalışma ama gerçeğin ta kendisi – senin şu andan çok önce hak ettiğin fakat benim sana veremediğim bir şey. (Bir-iki kez denedim. Odana girdim, sana her şeyi anlatmak için ağzımı açtım ve sesimin çıkmadığını keşfettim. Senden kaçtım ve kendi yatağında kesik nefesler alarak, boğazımdaki söylenmemiş sözlerin ağırlığıyla neredeyse boğularak yattım. Hakikaten o denli korkağım işte.)

Eh, daha fazla sessizlik yok. Daha fazla yalan yok. Gök Mavisi Sandığı ne sıklıkla ziyaret ettiğini bilmiyorum, o yüzden kitabı vakitinde bulmanı kesin olarak sağlamak için bir yol buldum – buradaki kuşlar, insanoğlunun tehlikelerine aşına olmayan, güven dolu yaratıklar.

Kitap benim bilincinde olduğum yalnızca tek bir yanlış ifade içeriyor: Bunu Âlimlik, İlim ya da Ahlaki Gereklilik uğruna yazdığuma dair iddia. Benim sorumluluğumu cesurca üstlenebilecek, kim olduğu belirsiz müstakbel bir okur için “arkamda bir belge bırakmaya” ya da “bulduklarımı belgelemeye” çalıştığuma dair iddia.

Gerçek şu ki bunu senin için yazdım. Hep senin için yazıyordum, her an.

Altı ya da yedi yaşında olduğun ve benim de Burma’daki keşif gezisinden döndüğüm zamanı hatırlıyor musun? Geldiğimde kollarıma koşmadığın ilk seferdi bu (üstelik senin kıymetli kum saati suratının bana ne kadar vakit harcadığını söyleyeceği o gelişleri nasıl da can atarak ve korkarak bekledim). Onun yerine kolalı minik elbisenle öylece dikilip durmuş, kafanı kaldırmak bana kalabalık bir tren vagonundaki bir yabancıymışım gibi bakmıştın.

Cok fazla, demişti gözlerin. Beni çok fazla bıraktın ve artık aramızdaki kıymetli ve narin bir sev kırıldı.

Bu kitabı, onu onarabileceğime dair çaresiz, acınası umutla yazdım. Kaçırılmış her bir tatille bayramı ve yokluğumla geçen her bir saati, kederin bencilliğiyle sarılıp sarmalanmış hâlde geçirdiğim tüm yılları telafi edebilirmişim gibi. Fakat burada, işin sonunda, bunu yapamayacağımı biliyorum.

Seni yeniden bırakıp gidiyorum, hem de daha önce hiç olmadığı kadar büsbütün bir terk ediş bu.

Sana bu kitaptan başka hiçbir şey veremem, bir de bu kapının kapatılmayacağına dair bir duadan başka. Günün birinde peşimden gelmenin bir yolunu bulacağına dair bir duadan. Annenin hayatta ve bekliyor olduğuna, bir gün seni yeniden kucaklayacağına ve paramparça olan şeyin bir bütün hâline geleceğine dair bir duadan.

Jane'e güven. Ona de ki... ona üzgün olduğumu söyle.

Kapı beni annenin sesiyle çağırıyor. Gitmem gerek.

Beni affet. Peşimden gel.

YÂ

Yapamam.

Denedim, January. Seni bırakıp gitmeyi denedim. Fakat donakalmış vaziyette, ana dünyanın tatlılığını koklayarak ve kendimi öne doğru o son, nihai adımı atmaya zorlayarak yalnızca kapımın eşliğinde dikilip durdum.

Yapamam. Seni bırakıp gidemem. Tekrar olmaz. Eşyalarımı topluyorum, Locke Konutu'na dönüyorum. Seni yanıma alıp buraya geri getireceğim ve kapıdan birlikte geçeceğiz ya da hiç geçmeyeceğiz. Çok üzgünüm, tanrılar aşkına, çok üzgünüm – geliyorum.

Beni bekle.

KAÇ, JANUARY

ARKADYA

SAKIN GÜVENME



Yalostan Kapı

Jane'i bir küreğin kayalık toprakta çıkardığı ritmik sürtünme sesi ve gümbürtüyü takip ederek buldum. Jane, adanın merkezinde, alçakta kalan bir noktayı kazarak durmadan çalışıyordu; pis, bataklığa has bir koku ve birkaç milyon sivrisineğin iniltili vızıltısı sayılmazsa yalnızdı.

Elbette bir de Bay Theodore Havemeyer.

Kendisi çamurlu-beyaz ve belli belirsiz şekilde larvamsı, lekeli bir çarşaf yığınının ibaretti. Eli –kabaca Bad'ın dişlerinin büyüklüğünde, kan sızdıran deliklerle benek benek olmuş, renksiz bir pençe– kendisini sarıp sarmalayan çarşaflardan dışarı fırlıyordu. Öğleden sonranın geç vakitlerindeki ışıktaki fazla büyük bir gölge yaratıyordu.

“Onu ne bileyim, göle atsak falan olmaz mı? Ya da öylece bıraksak?”

Küreğin zemine saplanmasıyla çıkırtısı; toprağın onun üzerinden kayıp gidişinin hışırtı sesi. Jane kafasını kaldırıp bana bakmadı ama yüzünde şakalaşma havasından yoksun bir gü-

lümseme belirdi. “Sence dünyanın Havemeyerları öylece ortadan kaybolur mu? Sence kimse onu aramaya gelmez mi?” Başını iki yana salladı ve teselli edercesine ekledi: “Burası güzel ve nemli; uzun süre dayanmaz.”

Bunun bende hafiften fenalaşma hissi yarattığını keşfettim, o yüzden yosun istilasına uğramış büyük bir kaya parçasının üzerine iliştim ve kargaların görgüsüz cenaze katılımcıları gibi gıklayıp gevezelik ederek tepemizdeki çam dalları boyunca toplanmasını izledim.

Küreğin kıymıklı sapı görüş alanımın içinde belirdi. Küreği aldım ve bunu takiben birkaç şeyi öğrendim: Birincisi, kazma işinin çok zor olduğu ve Brattleboro’dan kaçışımdan ötürü hâlâ zayıf ve hasta gibi hissettiğim. İkincisi, insan cesetlerinin epeyce büyük olduğu ve kayda değer çukurlar gerektirdiği. Üçüncüsü ise kazma işinin düşünmek için insanın kafasında bol bol alan bıraktığı, hem de ter gözlerini iğneler batıyormuş gibi yaktığında ve avuçlarının derisi açık yara gibi, “zaten her tarafını su toplamış” havasında sızlarken bile.

Babam beni terk etmemiş. Benim için geri dönmüş. Bu düşünce gözlerimin arkasında yanan, güvenli bir biçimde bakılmayacak denli parlak, küçük bir güneşti. Onun bana olan sevgisinin küçük bir kanıtı için ne kadar zaman can atmıştım? Fakat anneme olan sevgisi, bencilce üzüntüsü hep daha kuvvetli olmuştu... ta ki son noktaya kadar. Ta ki durum öyle olmayana kadar ve kendisi on yedi yıldır istediği Kapıya arkasını dönüp gidene kadar. .

Peki nerede o? O düşünce karşısında birazcık bocaladım, o son sözcüklerin delice, kargacık burgacık yazılışını gözümde canlandırdım –KAÇ, JANUARY, ARKADYA, SAKIN GÜVENME– ve geri çekildim.

Bu son bölüm bana benim zaten tahmin etmediğim ne söylemişti ki sahiden? Eh, birincisi: Bay Locke’ın, babamın Kapı avladığını gayet iyi bildiğini ve hatta onu özel olarak bunu

yapması için işe aldığını. Uçsuz bucaksız kasa ve kutu sıralarıyla, camekân ve muntazam etiketlerle dolup taşan odalarıyla Locke Konutu'nu kafamda canlandırdım – o hazinelerden kaç başka dünyalardan çalınmıştı? Kaçı tuhaf güçler ya da esraren-giz büyülerle doluydu?

Ayrıca kaçını satmış veya takasa feda etmişti? Küçük bir kızken Londra'da gördüğüm toplantıyı, değerli nesneler için yapılan gizli açık artırmayı hatırladım. Orada hazır bulunan Cemiyet mensupları vardı, ondan emindim –en azından şu sansar kılıklı, kızıl saçlı adam oradaydı– o yüzden Cemiyet'in de babamdan ve çaldığı şeylerden haberdar olduğunu farz ettim. Peşine düşüp onu sinsi sinsi izleyen, ona musallat olan, Kapılarını kapatan da Cemiyet olmalıydı. Fakat onun kendileri için çaldığı hazineleri istiyorlarsa, neden? Ya da belki hazineleri kendileri için istiflemek sonra da daha fazla herhangi bir sızıntıya karşı Kapıları mühürlemek istiyorlardı. Bu hoşlarına giderdi; zengin ve nüfuzlu adamların etrafında, onların *münhasırlığı muhafaza etmek* ve *enderlik vasıtasıyla talep üretmek* gibi ifadelere olan düşkünlüğünü bilecek kadar vakit geçirmiştik.

Hemen hemen mantıklı geliyordu. Fakat annemin Kapısını, çayırdaki o ilk kapıyı onca yıl önce kim kapatmıştı? Ya dağın tepesindeki Kapıyı? Babam o zamanlar Bay Locke tarafından işe alınmamıştı bile. Tesadüfi bir talihsizlik mi olmuştu, yoksa Cemiyet, Kapıları babamın şahsi arayış serüveninden çok daha uzun süreden beri mi kapatıyordu? Bir ya da iki kez, hürmetkâr ses tonlarıyla bir Kurucu'dan söz etmişlerdi – belki de Cemiyet görüldüğünden çok daha eskidi.

Kendi paha biçilmez Kapı avcılarına zarar verecek olmaları da kulağa mantıklı gelmiyordu ama bir şey babamın geri dönmesine kesinlikle engel olmuştu. Bir şey onu o son üç satırı yazmaya sevk etmişti. Üstelik şimdi Cemiyet beni istiyordu. Seni aramayı asla bırakmayacaklar, kızım.

Arkamdan korkunç, etsi bir çatırtı geldi.

Dönüp Jane'i elinde bir tokmak ve yüzünde biliminsanlarına yaraşır tarafsız, mesafeli bir ifadeyle Havemeyer'ın cesedinin başına çömelmiş hâlde buldum. Dışı soyulmuş ahşap bir kazık şimdi beyaz yığından dışarı fırlıyordu, kabaca kalbinin bulunacağı yerdeydi.

Jane bana omuz silkti. "Ne olur ne olmaz."

Bir anlığına dehşet ve mizah arasında gidip geldim ama elimde değildi, güldüm. Aşırıya kaçan ölçülerde, parmak uçlarında gider gibi histeriye doğru ilerleyen tarzda bir kahkahaydı bu. Jane'in kaşları kalktı ama sonra başını geriye attı ve o da benimle birlikte güldü. Aynı rahatlamamanın ufak bir kısmını onun sesinde de duydum ve Jane'in serinkanlı, özgüvenli tavrının, aslında tümüyle gerçek olmayabileceği kafama dank etti.

"Ucuz macera romanlarından *büsbütün* çok fazla okumuşsun," diye azarladım onu. Yeniden omuz silkti, pişman değildi; ben de kazma işime geri döndüm. Bir şekilde daha kolay geldi, sanki ağır bir şey omuzlarıma konmuş durumdaydı ve gülüşümüzün sesi üzerine kanat çırpıp uzaklaşmıştı.

Aşağı yukarı bir dakika daha sessizlik içinde çalıştım, sonra Jane konuşmaya başladı. "Benim dünyamda, ormanlarda karşılaşabileceğin yabancı ya da olağandışı her şeyi vurmak yapılacak en akıllıca iştir ve işte bu yüzden babanı ilk gördüğümde neredeyse öldürecektim. İlk atışım hedeften uzağa gitti gerçi. Kazmayacaksan onu bana ver."

Küreğe doldurduğum miktarlar azalmış ve gelişigüzel bir hâl almıştı; debelenerek çukurdan çıktım ve yerimi Jane aldı. Sesi, kazısının daldır-fırlat ritmine uyuyordu. "Baban bağır-maya ve kollarını sallamaya başladı, bir yandan da on-on beş dilin birinden öbürüne geçiyordu. Dillerden biri İngilizceydi; İngilizcenin yüksek sesle konuşulduğunu duymayalı çok uzun zaman olmuştu ve hiçbir zaman da profesöre benzeyen

koyu tenli, dövmele bir adamdan duymamıştım. O yüzden onu vurmadım.”

Çukurun derinliği artık Jane’in belini iyiden iyiye geçiyordu ve küreğin her dolduruluşunda toprak cıvık, içini çeker gibi bir ses çıkarıyordu. Sivrisinekler fazla hevesli akşam yemeği konukları gibi kenarlarında uçuşuyordu. “Onu kampıma geri götürdüm, karnını doyurdum ve karşılıklı hikâyelerimizi anlattık. O bana bu dünyada hiç başka bir Kapı bulup bulmadığımı ya da yazılan sözcüklerin gerçeğe dönüştüğüne dair hikâyeler duyup duymadığımı sordu. Hayır, diye yanıt verdim ve omuzları çöktü. Özür dilemem gerekiyormuş gibi hissettim ama ne için olduğunu bilmiyordum.

“Sonra bana bir uyarıda bulundu: *Kapılar benim arkamdan kapanıyor, dedi. Biri beni takip ediyor.* Bana onunla birlikte asıl dünyama geri dönmem için yalvardı. İnsanın kendininki olmayan bir dünyada kapana kısıp kalmasının nasıl bir şey olduğunu bildiğini söyledi bana, onunla birlikte geri gitmeye ısrarla teşvik etti. Reddettim.”

“Neden?” Kollarım kendi dizlerime sarılmış hâlde çukurun kenarına iliştim. Ödünç eteğim şimdiden umutsuz şekilde çamur olup lekelenmişti ve insanı serseme çeviren bir an için yaşımın küçük olduğu, ele avuca sığmaz ve şen şakrak biçimde bakımsız olduğum bir zamana doğru hızla geriye fırlatılmış gibi hissettim.

Jane tırmanıp çukurdan çıktı ve yanıma ilişti. “Çünkü doğduğun yer ille de ait olduğun yer değildir. Ben, beni terk eden, benden çalan, beni reddeden bir dünyanın içine doğdum; daha iyi bir dünya bulmuş olmam o kadar şaşırtıcı mı?” Uzun uzun ve kederle iç geçirdi. “Fakat bu deli adamın haklı olması ve bunun tek şansım olması ihtimaline karşı, kapıdan geçerek son bir yolculuk yapmak istiyordum. Julian, Suswa Dağı’nın eteklerinde kamp kurmuş vaziyette kalırken, ben de daha fazla cephane aramaya gittim, bir de... kardeşime dair

havadis aramaya.” Jane’in gözleri, kış havasının ani ve sert bir esintisinde kalmış fenerler gibi titreşti ve, *Ona ne oldu?* sorusu boğazımda ölüp gitti. Ufak bir sessizlik oldu, yeniden konuştuğunda da ses tonu haşındı. “Julian’ın kampına geri döndüm. Yine benden kalmamı istedi ve ben de onun suratına karşı güldüm – memleketimin neye dönüştüğünü görmüştüm. Beni tren pencerelerinden izleyen beyaz kadınlar, aptalca şapkalar takıp hayvan leşlerinin yanında fotoğraflar için poz veren kaçak avcılar, İngilizce, *Lütfenefendim, lütfenefendim* diye dilenen şiş göbekli çocuklar. Hayır. Hâl böyle olunca Julian bana eşlik ederek vedalaşmak için beni fildişi kapıma geri götürdü. Ama mağaranın içinde bekleyen tuhaf bir şey vardı.”

Jane gözlerini dikmiş mezarın içine bakıyordu, yüzü gerindi. “Bir araya getirilip bağlanmış tomarlar hâlinde gri çubuk yığınları, dışarı doğru çıkıntı yapan kablolar ve hafif bir vızıltı sesi. Baban bağırdı ve beni ittirerek uzaklaştırdı, sonra ise her şey dağılıp paramparça oldu. Kollarımın arkalarını yakıp kavuran ve her ikimizi de kibrit çöpleri gibi öne fırlatan bir patlama. Kendimden geçip geçmediğimi bilmiyorum ama gözümü kırpmışım ve birdenbire tepemde dikilen, açık kah-verengi İngiliz üniforması giyen bir adam varmış gibi geldi. Onun arkasında, mağaranın olması gereken yerde ise kaya dö-küntüleri ve toz topraktan başka hiçbir şey yoktu.

“Adamın dudakları kımıldıyordu ama kulaklarımda bir sorun vardı. Sonra adam tabancasını çekti ve Julian’a doğrulttu. Bana doğrultması gerekirdi –silahı olan bendim– ama öyle yapmadı.” Jane’in dudakları kıvrıldı. “Öldüğüm zaman umarım en azından bu kadar şaşırmış görünmem.”

Havemeyer’ın cesedine bakmadım, göğsünde belirmiş olan deliğin muntazamlığını düşünmedim.

“Bedeninin yere çarpmasını bile beklemedim; kendimi yamaca fırlattım, taşlarla toprağı ayırıp sıyrıyordum. Julian beni durdurduğunda, ellerim vahşi hayvan etine benzemişti. Beni

geride tutup zaptetti ve, ‘Üzgünüm, üzgünüm,’ dedi durdu, ta ki ben anlayana kadar: Burada, bu dünyada sonsuza kadar kapana kısıлып kalmıştım.”

Jane’i hiç ağlarken görmemiştim ama bir tür ritmik ürper-tinin, koyun bir ucundan öbürüne sürüklenen fırtına bulutla-rı gibi bedeninden geçtiğini hissedebiliyordum. İkimiz de bir süreliğine konuşmayıp serinleyen akşamda öylece oturduk ve gölün karşı tarafındaki bir dalgıç kuşunun boğuk, dokunaklı ötüşünü dinledik.

“Eh. Bu dünyada kara derili olup da üniformalı, ölü bir be-yaz adamın yanında bulunamazsın. Bir arama ekibinde infiale sebep olacak hiçbir kurşun yarası olmasın diye cesedi parçala-mak için bir taş kullandım ve onu yıkıntının yakınına sürük-ledim, sonra da kaçtık.

“Baban bundan sonra nereye gideceğimi sorduğunda Hartum’a giden bir trendeydik. Ona başka bir giriş yolu, bir arka kapı bulmak istediğimi söyledim ve bana üzüntüyle gü-lümsedi. ‘Bütün hayatım boyunca kendi ana dünyama açılan bir kapı arayıp durdum,’ dedi bana. ‘Ama benim için bir şey yaparsan, seninkini de ararım.’ Sonra da benden Vermont’taki zengin bir adamın evine gelmemi ve kızını korumamı istedi.”

Başka bir sessiz dalga onu sarstı. Sesi ise kusursuz şekilde soğukkanlı, titremeden kaldı. “Ben pazarlıkta üzerime düşeni yaptım. Fakat Julian... yapmadı.”

Boğazımı temizledim. “O ölmemiş.” Jane’in yanımda gayet kıpırtısız kaldığını hissettim, umutla gerilmişti. “Kitabını bi-tirdim. Japonya’da kendi dünyasına geri açılan bir Kapı bul-muş ama oradan geçmemiş – benim için geri gelmeye çalış-mış” –derken o küçük güneş, kısa bir an için, yeniden alevlen-di, sonra gücünü yitirdi– “ama bir türlü başaramadı herhalde. Sana şeyi söylememi tembihlemiş...” Dilimin üzerinde bunun utancının tadını alarak yutkundum. “Üzgünmüş.”

Hava, Jane’in dişlerindeki boşluktan tıslayarak geçti. “Bana

söz verdi. *Söz verdi.*” Sesi boğuktu, neredeyse duygu patlamasının içinde kaybolup yutulmuştu: olabilecek en acı ihanet, kıskançlık ve ardında cesetler bırakan türden hiddet.

İrkildim ve Jane’in gözleri hızla bana çevrildi, sonra kocaman oldu. “Bir dakika. January, sen akıl hastanesi ile bu kulübe arasında bir geçit oluşturdu. Bunu benim için yapabilir misin? Yazarak beni evime ulaştırabilir misin?” Yüzü çaresiz bir umutla parladı, sanki cebimden bir kalem çıkarıp aramızdaki havaya Kapısını çizmemi bekliyordu, sanki erkek eşleriyle kadın eşini yeniden görmek üzereydi. Onu hiç görmediğim kadar genç görünüyordu.

Yanıt verdiğim sırada ona bakamadığımı fark ettim. “Hayır. Ben... babamın kitabı, dünyaların iki ağacın dalları gibi birbirine sürtündüğü yerler olduğunu ve işte Kapıların da oralarda olduğunu söylüyor. Burada, Vermont’taki bir kapının ta senin dünyana bir an olsun ulaşabileceğini sanmıyorum.”

Jane sabırsız, baştan savar gibi bir ses çıkardı. “Peki, ama benimle birlikte Kenya’ya, fildişi kapıma gitsen...”

Susarak, sargılı sol kolumu kaldırdım ve onun gözleriyle aynı seviyede tuttum. Kolum sadece birkaç saniyenin ardından sarsılıp titredi ve birkaç saniyenin daha ardından ise kolumu tekrar yanıma indirdim. “Akıl hastanesinden buraya gelen yolu açmak beni neredeyse öldürecekti sanırım,” dedim ona usulca. “Üstelik o aynı dünya içindeki bir Kapıydı. İki dünya arasındaki bir Kapıyı yeniden açmak için ne gerekebileceğini bilmiyorum ama onun bende olduğundan şüpheliyim.”

Jane, elimin toprağa dayanmış şekilde duran yerine gözlerini ayırmadan bakarak çok yavaş bir şekilde nefes verdi. Hiçbir şey söylemedi.

Birdenbire ayaklanarak eteğindeki tozu toprağı silkeledi ve yeniden küreğe uzandı. “Ben buradaki işi bitiririm. Sen git Samuel’la ilgilen.”

Jane’in ağladığını görmektense kaçıp gittim.

Hem Bad hem de Samuel, ölmüşler de yeteneği tartışmaya açık bir büyücü tarafından tekrar canlandırılmış gibi görünüyordular. Bad –üstü başı kurumuş kanla benek benek olmuş, bandajlar ve dikişlerle yamalanmış vaziyette– kendini yatakta Samuel’la duvarın arasına sıkıştırmıştı ve şimdi çenesini taparcasına bir havayla Samuel’in omzuna dayamış uyuyordu. Samuel’in teni ise beyazla sarı arasında sağlıksız, mantarimsı bir renkteydi ve nefesi yorganın altında tekleyip titreşiyordu.

Yatağın kenarına iliştiğinde gözleri yapış yapış yarıklar halinde açıldı. Hiç beklenmedik bir biçimde gülümsedi. “Merhaba, January.”

“Merhaba, Samuel.” Onunkine karşılık veren gülümsemem çekingen, ürkek bir şeydi.

Samuel tek kolunu kurtardı ve Bad’ın yan tarafına hafifçe vurdu. “Ne demiştin ben sana, ha? Bad senin tarafında.”

Gülümsemem sağlamlaştı. “Evet.”

“Hem,” dedi daha usulca, “ben de öyleyim.”

Gözleri sabitti, kaynağı belirsiz bir sıcaklıkla ışıldıyordu; o gözlerin içine bakmak, şubat ayında ellerimi içine odun yığılmış bir şöminenin üzerinde tutmak gibiydi. Aptalca bir şey söylemeden ya da yapmadan bakışlarımı kaçırdım. “Üzgünüm. Olanlar için. Havemeyer’in sana yaptıkları için.” Sesim her zaman o kadar tiz miydi?

Samuel, işkence görüp kaçırılmak can sıkıcı bir rahatsızlıktan ibaretmiş gibi omuz silkti. “Ama tabii, o adamın ne olduğunu, bu kadar sinirini bozan o kapıların ne olduğunu ve benim cüretkâr kurtarışım olmadan buraya nasıl ulaştığını tam olarak açıklayacaksın.” Konuştuğu sırada yorganın altından kayarak çıkıyor, vücudunun her bir santimi yara bere içindeymiş gibi yastıklara dayanarak pozisyonunu ayarlıyordu.

“Cüretkâr kurtarış mı?”

“Olağanüstü olacaktı,” diyerek kederle iç geçirdi. “Bir gece yarısı baskını... pencereden uzatılan bir halat... beyaz atlar üzerinde bir firar... eh, gri midilliler diyelim – tıpkı hikâye gazetelerimizden birindeki gibi olacaktı. Hepsi boşa gitti.”

O akşam ikinci kez güldüm. Sonra ise –duraksaya duraksaya, karmakarışık bir biçimde, Samuel’ın bana ya güleceğinden ya da acıyacağından korkarak– ona her şeyi anlattım. Her tarafını ot bürümüş çayırdaki mavi Kapıyı anlattım ona; babamı, annemi ve her ikisinin de ölmediğini ya da belki ikisinin de ölmüş olduğunu; New England Arkeoloji Cemiyeti’ni, kapanan Kapıları ve ölmekte olan dünyayı anlattım. Babamı kayışla bağlanmış bir tazı ve beni de kafese kapatılmış bir kuş gibi tutan Bay Locke’ı. Yazılmış’ı ve irade gücü yüksek belli kişilerin mevcudiyeti yeniden yazabilme şeklini. Sonra da ona bir bıçağa dönüşen gümüş sikkeyi anlattım ve kendi tenime yazdığım sözcükleri gösterdim.

Sargılarımın altındaki deri, kıyıya vurmuş yaralı bir göl yaratığı gibi soluk ve yeni oluşmuş yara kabuklarıyla büzülmüştü. Samuel tenime kazınmış S’nin tırtıklı kavisine dokundu.

“Görünüşe göre Kurtarılmaya ihtiyacın yokmuş o hâlde,” dedi, gülümsemesinde alaycı bir kıvrımla. “Stregalar tüm hikâyelerde kendi kendilerini kurtarır.”

“Stregalar?”

“Cadılar,” diye açıklık getirdi.

“Ah.” Elbette, birazcık daha iltifat havasında bir şey umuyordum ama – *bana inandı*, bir şüphe kırıntısı bile olmadan hem de. Belki, dükkân tezgâhının başında hazır bulunması gerekirken gizlice uyduruk canavar hikâyeleri ulaştırmakla geçen bunca yıl tıpkı annesinin olacağını söylediği gibi beynini çürütüp bozmuştu. Belki de bana güveniyordu sadece.

Samuel, farazi bir havayla devam etti. “Hikâyelerde hep en sonunda yalnız kalırlar –cadılar, yani– ormanlarda, dağlarda ya da kulelere kilitlenmiş hâlde yaşarlar. Sanırım bir cadıyı

sevmek cesur bir adam gerektirir ve erkekler de çoğunlukla korkaktır.” Lafını bitirdiği sırada doğrudan bana baktı, o anki tavrının insanın çenesini havaya kaldıran türden yürekli havası şöyle der gibiydi: *Ben korkak değilim.*

Hiç ama hiçbir şey söyleyemediğimi fark ettim. Ya da pek düşünemiyordum bile.

Bir an sonra Samuel yeniden, nazıkçe gülümsedi ve şöyle dedi: “Peki, şu Cemiyet ahalisine gelelim. Seni aramayı sürdürcekler, değil mi? Bildiğin ve yapabildiğin şeylerden dolayı.”

“Evet, öyle yapacaklar.” Jane’in sesi arkamdan geldi. Güneşin son kırmızı ışınlarıyla çevrelenmiş, ağzı haşın bir çizgi şekli almış vaziyette kapı aralığında duruyordu. Onun havasındaki bir şey bana babamı ve yasın onun omuzlarını eğip suratına çizgiler kazıma şeklini anımsattı.

Jane toprakla kirlenmiş kollarını temizlemek için tutuk hareketlerle su kovaşına ilerledi, bir yandan da şöyle diyordu: “Bir plana ve saklanacak bir yere ihtiyacımız var.” Hafif hafif vurarak kendini kuruladı. “Ben Arkadya’yı öneriyorum, babanın Maine’in güney kıyısındaki gizli bir dünya için bana verdiği isim bu. Koşulları barınılmayacak kadar sert ve ulaşılması imkânsız ya da bana aktarıldığı kadarıyla öyle, bu da orayı ortadan kaybolmak için dört dörtlük bir yer haline getiriyor. Yolu da biliyorum.” Jane’in sesi tamamıyla düzdü, sanki koşulları sert ve yabancı bir dünya, banka veya postane gibi tamamıyla sıradan bir varış noktasıydı.

“Ama herhalde şey yapmamıza gerek yoktur...”

“January,” diyerek araya girdi Jane, “bizim hiç paramız, yaşayacak yerimiz, ailemiz yok. Ben siyahilikten tiksinen bir ulusun içinde siyahiyim, yabancılardan tiksinen bir ulusun içinde yabancıyım. Hem en kötüsü de akılda kalıcı tipleriz – Afrikalı bir kadın ve zapt edilmez saçları, yara izleriyle dolu bir kolu olan arada kalmış bir kız.” Ellerini, avuçları yukarı bakacak şekilde çevirdi. “Şayet Cemiyet seni bulmak istiyorsa

bulacaktır. Ayrıca Bay Havemeyer'in onların en kötüsü olduğundan da şüpheliyim.”

Samuel yastıklarına dayanarak kıpırdandı. “Ama unutuyorsun... Bayan January savunmasız değil. Bana öyle geliyor ki canın her ne isterse sana onu yazabilir. Bir kale. Timbuktu'ya ya da Mars'a açılan bir kapı. Bay Locke için talihsiz bir kaza.” Sesi kulağa o son ihtimal konusunda epey umutlu geliyordu; ona Brattleboro'dan söz ettiğimde Bad'a çok benzer bir tarzda hırlamıştı.

Acı bir gülümseme Jane'in yüzünü çarpıttı. “Bana söylene- ne göre güçleri sınırsız değilmiş.”

İçine utanç karışmış bir savunma içgüdüsünün bedenimde yol açtığı karıncalanmayı hissettim. “Hayır.” Ağzımdan, hafiften boğulmuş gibi bir tınıyla çıktı bu. “Babam sözcük işçiliğinin bir bedeli olduğunu söylüyor. Bir şeyleri öylece parçalayıp nasıl istersem o şekilde yeniden bir araya getiremem.” Samuel'a yandan, göz ucuyla bir bakış attım, sesim de alçalıyordu. “Korkarım pek de büyük bir cadı sayılmam.”

Samuel elini battaniyelerin üzerinde benimkinin çok yakınında duracağı, parmak uçlarımızın neredeyse birbirine değeceği şekilde aniden kıpırdattı. “Güzel,” diye fısıldadı. “Ben de o kadar cesur değilim.”

Jane epey dikkat çekici bir biçimde boğazını temizledi. “Şimdi, oraya ulaşmak zorlayıcı olacak. Tanınmadan ya da takip edilmeden aşılacak üç yüz-üç yüz elli kilometremiz var ve bunu başarmak için kullanılacak fazla paramız da yok. Korkarım” –derken gergin, buz gibi bir gülümsemeyle baktı– “Bayan Scaller hayli farklı bir hayat standardına alışmak zorunda kalacak.”

İşte o canımı yaktı. “Benim birazcık seyahat etmişliğim vardır, biliyorsun.” Minik pirinç levhaların üzerine adımın damgalandığı valizlerim vardı; pasaportum çok okunmaktan yıpranmış, ciltsiz bir roman gibi görünüyordu.

Jane güldü. Pek de neşeli bir ses değildi bu. “Peki, tüm seyahatlerin içinde tek bir geceyi kendi hazırladığın bir yatakta geçirdin mi? Tek bir öğün yemek pişirdin mi? İkinci sınıf bir bilet hiç gördün mü hatta?” Kahretsin ki hiçbir şey söylemedim, sadece ters ters baktım. “Ormanlık alanlarda uyuyup insanların bizi bir yerlere bırakması için yalvaracağız, o yüzden beklentilerini ona göre ayarla.”

Bilhassa zekice bir karşılık düşünemedim, o yüzden konu değiştirdim. “Ben bu Arkadya denen yere gitmemiz gerektiğine bile ikna olmadım. Babam *Japonya*’da ortadan kayboldu hatırlarsan, bizim de onu aramaya gitmemiz lazım, en azından...”

Fakat Jane bitkin bir şekilde başını iki yana salladı. “Her şeyden öte onu bekliyor olacaklar. Belki bir gün, biraz zaman geçtikten sonra bu daha güvenli olduğunda.”

Daha güvenli olanı cehenneme. “Belki... belki yardım için Bay Locke’a gidebiliriz.” Samuel ve Jane’in ikisi de inanamayla infial arasında bir yerlerde olan sesler çıkardı. Omuzlarım dikleşmiş vaziyette devam ettim. “Biliyorum, biliyorum – ama bakın: Onun babamla ikimizden birinin zarar görmesini veya ölmesini istediğini sanmıyorum. O yalnızca birazcık daha zengin olmak ve camekânlara koyacak birkaç nadir nesneye daha sahip olmak istiyordu. Cemiyet’in Kapıları kapattığını bilmiyor bile olabilir ya da belki umursamıyordur – hem o beni seviyordu bence. En azından birazcık. Saklanmamıza yardım edebilir, bize biraz borç para verebilir, bizi *Japonya*’ya ulaştırabilir...” Sesim azalarak kesildi.

Jane’in gözleri katran gibi ve içinden bir şeyler sızdıran bir duyguyla doldu: Acıma. Acımanın insanın canını ne kadar acıtabileceğini görmek şaşırtıcıdır. “Gidip maceralara atılmak ve bir masal kahramanı gibi babanı kurtarmak istiyorsun. Anlıyorum. Fakat sen genç, beş parasız, evsizsin ve dünyanın çirkin tarafını gerçek anlamda hiç görmedin. Seni bütün bütün yutar, January.”

Samuel yanımdan şöyle dedi: “Hem şayet Bay Locke önceden seni korumaya çalışıyorduyrsa bile şu zamana kadar çok kötü bir iş çıkarmış demektir. Bence kaçmalısın.”

Tüm geleceğimin ayaklarımın altında baş döndürücü bir şekilde eğilip büküldüğünü ve çarpıldığını hissederek sesim soluğum kesilmiş hâle geldim. Hayatımın bir anda normalle geri dönmesini bekliyordum ben, sanki babamın ortadan kaybolmasından bu yana olup biten her şey bir filmi ve çok geçmeden SON yazacak, ışıklar bir vızıltıyla yeni baştan canlanacaktı, ben de kendimi güven içinde yeniden Locke Konutu’nda, *The Rover Boys on Land and Sea*’yi baştan okurken bulacaktım.

Fakat tüm bunlar temelli geçmişte kalmıştı, kehribar içinde muhafaza edilmiş bir yusufçuk gibi.

Jane’i takip et. “Pekâlâ,” diye fısıldadım ve tekrar yedi yaşımdaymış, ebediyen koşarak kaçıyormuş gibi hissetmemeye çalıştım. “Arkadya’ya gideceğiz. Peki sen... orada benimle mi kalacaksın? Yoksa eve mi döneceksin?”

Jane irkildi. “Benim evim yok.” Onunla göz göze geldim ve bakışlarındaki acıma duygusunun donarak perişan ve çaresiz bir şeye dönüşmüş olduğunu keşfettim: Bu bana antik çağlardan kalma harabeleri ya da çürüyüp dağılan duvar halılarını, kendi iplerinin ucunu kaçırmış şeyleri düşündürdü.

Jane bir anlığına daha fazla bir şeyler söylemenin eşiğinde bocaladı –karşı suçlamalar, azarlamalar ya da pişmanlıklar– sonra ise döndü ve kulübeden sırtı çok dik bir şekilde ayrıldı.

Samuel ve ben onun yokluğunda sessizdik. Düşüncelerim sarhoş kuşlardan oluşan bir sürü gibiydi; umutsuzluk (*İkimiz de sonsuza dek evsiz mi kalacaktık? Hayatımı kaçarak mı geçirecektim?*), çocuksu, fokur fokur kaynayan bir heyecan (*Arkadya! Macera! Kaçış!*) ve Samuel’in yorganın üzerinde hâlâ benimkinin yanı başında duran elinin dikkat dağıtıcı sıcaklığı arasında oradan oraya sekip duruyordu.

Samuel boğazını temizledi ve pek de gelişigüzel olmayan bir havayla şöyle dedi: “Ben seninle gelmeye niyetliyim. Eğer izin verirsen.”

“Ne... yapamazsın! Aileni, evini, şeyini, işini bırakıp... aşırı derecede tehlikeli bu...”

“Asla iyi bir bakkal olmayacaktım ki,” diyerek araya girdi sakince. “Annem bile kabul ediyor bunu. Ben hep başka bir şey istemişimdir, daha büyük bir şey. Başka bir dünya iş görür.”

Çileden çıkmış, yarım, yamalak bir kahkaha attım. “Nereye ya da ne kadarlığına gittiğimizi bilmiyorum bile! Geleceğim büsbütün karmakarışık olmuş ve dağılmış durumda, sen de tüm bunlara iyiliğinden ya da acıdığınan atılamazsın veya şeyden ötürü...”

“January.” Sesi daha kısık ve daha ısrarcı bir hâl almıştı, bu da kalbime kaburgalarımaya doğru tuhaf bir *da-dam* yaptırdı. “Acıdığınan teklif etmiyorum. Bence bunu biliyorsun.”

Bakışlarımı kaçırıp kulübe penceresinden dışarıya, mavileşen akşama baktım ama fark etmedi; sabit bakışının yoğun sıcaklığını yanağıma değerken hissedebiliyordum hâlâ. Kül yığınının altında gömülü duran kömürler tutuşmuş ve alev almıştı.

“Belki,” dedi Samuel yavaşça, “belki daha önce senin tarafında olduğumu söylerken kendimi açıkça ifade edememişimdir. Ben aynı zamanda senin yanında olmak, her kapıya ve tehlikeye seninle birlikte gitmek, karmakarışık olmuş geleceğine seninle birlikte koşmak istediğimi de kastetmişim. Şeye kadar” –kendini uzaklardan hissettiren bir parçam da Samuel’in sesinin titrek ve gergin bir hâl aldığını fark etmekten memnuniyet duydu– “sonsuz kadar. Eğer istersen.”

Zaman –akıl hastanesinden bu yana güvenilmez, aksi bir yaratık– şimdi kendini işlerin ilerleyişinden tümüyle çekmişti. İkimizi, öğleden sonranın güneş ışığında asılı kalmış bir çift toz zerreciği gibi ağırlıksız, havada süzülür hâlde bıraktı.

Kendimi, hiçbir özel sebep olmaksızın babamı düşünürken buldum. Onca sefer, omuzları eğilmiş ve başı önünde, tozlu paltosu bedeninden gevşek biçimde sarkarken, yürüyüp giderek benden uzaklaştığı sıradaki görüntüsünü. Sonra Bay Locke'ı düşündüm; omzumdaki elinin sıcaklığını, kahkahasının şen şakrak gürleyişini. Bana ilaç verilmesini ve onun evinden sürüklenerek götürülüşümü izlediği sırada gözlerindeki acıma duygusunu.

Hayatım boyunca sevdiğin insanların seni terk edeceğini öğrenmiştim ben. Seni terk edecek, hayal kırıklığına uğratacak, sana ihanet edecek, seni bir yere kapatıp kilit altına alacaklar ve sen de sonunda yalnız kalacaksın, yine ve her zaman.

Fakat Samuel öyle yapmamıştı, değil mi? Ben, can yoldaşı olarak Wilda'dan başka hiç kimsesi olmayan, Locke Konutu'nda kapana kısılmış bir çocukken bana gizlice hikâye gazeteleri ulaştırmış ve en kıymetli dostumu vermişti. Ben bir akıl hastanesine tıkmış, umudu ya da yardım edecek kimsesi olmayan deli bir kadinken de bana bir anahtar getirmişti. Şimdi ise ben canavarlar ve gizemler tarafından kovalanan bir kaçakken bana kendisini sunuyordu. *Sonsuza kadar.*

O teklifin çekiciliğini kalbimin arka tarafına atılmış bir kanca gibi hissettim. Yalnız olmamak, sevilmek, o sıcak varlığın her daim omzumun dibinde, destek hâlinde olması... Aç bir tavırla Samuel'in yüzüne baktım, bilhassa yakışıklı bir yüz olup olmadığını merak ediyor ve artık bunun ayrımına varmadığımı fark ediyordum. Benim gördüğüm yalnızca onun kor parlaklığında, tereddütsüz gözleriydi.

Evet demek öyle kolay olurdu ki.

Fakat duraksadım. Babam Gerçek Aşk'tan söz ederken bu sanki yerçekimiymiş gibi yazmıştı – öylece var olan, gözle görülmesi ve kaçılması imkânsız bir şey. Nefesimi kesen ve kalbimi sıkıştırıp tekleten Gerçek Aşk mıydı? Yoksa ben yalnızca korkmuş ve yalnız mıydım, bitkinlikten sersemliyor, kendi-

sine bir şamandıra sunulmuş boğulan bir kadın gibi sımsıkı Samuel'a mı tutunuyordum?

Samuel yüzümü izliyordu ve her ne gördüyse bu onun yutkunmasına yol açtı. "Seni gücendirdim. Bağışla beni." Gülümsemesi mahcubiyetle donarak bozuldu. "Bu yalnızca bir teklif. Üzerinde düşünüp değerlendirmek için."

"Hayır, ondan değil... ben sadece..." Cümleye nereye gittiğini bilmeden, nerede sonlanabileceğinden de kısmen korkarak başlamıştım ama sonra –tanrısallık sınırında bir zamanlama anlayışıyla– Jane geri döndü.

Bir kucak yosun tutmuş, yakılacak odun taşıyordu ve suratında, dikiş atılmış bir yara gibi kapalı bir ifade vardı. Bizi görüp durakladı, kaşları da, "Amanın, ben neyi böldüm böyle," havasında bir ifadeyle kalktı ama yorum yapmadan ocağa doğru ilerledi. Tanrı onu kutsasın.

Bir-iki dakika sonra (bu süre zarfında da Samuel'la ikimiz birden nefes verip ellerimizi birbirinden daha da uzağa kaydırdık), Jane yumuşak bir ses tonuyla şöyle dedi: "Bu gece erkenden uyumalıyız. Sabah çıkıyoruz."

"Elbette." Samuel'ın sesi tamamıyla düzdü. Yüzü harcadığı çabayla solarken kendini destekleyerek yataktan kalktı ve başını nezaketle bana doğru eğdi.

"Ah hayır, bunu yapmana gerek yok – ben yerde uyuyabilirim..."

Samuel duymuyormuş gibi yaparak fare gibi kokan birkaç battaniyeyi köşeye yaydı ve onların içine kıvrıldı. Yüzünü külbe duvarına çevirdi, omuzları da içe doğru eğiliyordu.

"İyi geceler, Jane. January." Adımı dikenliymiş gibi dikkatli bir biçimde söyledi.

Bad'ın yanına yatağa çıktım ve kaskatı, ağrılar içinde yatımtım, uyuyamayacak kadar yorgundum. Gözkapaklarım hareketli ve yanıyormuş gibi geliyordu; kolum zonkluyordu. Jane, kucığında Bay Locke'ın tabancasıyla ocağın önündeki sallan-

nan sandalyeye yerleşti. Zayıf k  m  r ışığı ocak ızgarasından ışıldıyor, Jane'in y  z  ndeki hatları yumuşak bir turuncuyla   ziyordu.

şimdi kendisini g  zlemleyen biri olmadığından, kederini   zerinde daha a ık  a taşıyordu. Yazısına ara verip kanatlana-bilmeyi ve onların içinden atlayarak havaya dalabilmeyi diler-miş gibi gri pencerelerden dışarı baktığı zamanlarda, babamın y  z  nde bir  ok kez g  rd  ğ  m ifadenin aynısıydı bu.

Onlarınki ger  ekleşmesini bekleyebileceğim yeg  ne ge-lecek miydi? Kendiminki olmayan bir d  nyada tatsız bir bi-  imde hayatta kalmaya mahk  m muydum? Yaşlı, bağlarından kopmuş, korkun   bir bi  imde yalnız h  lde hem de?

Bad şu sakın k  pek esnemelerinden birini sergileyip ya-nımda gerindi.

Eh, b  sb  t  n yalnız değilim en azından. Y  z  m onun t  yle-rinin g  neş ışığı kokusuna bastırılmış h  lde uykuya daldım.

Jane'le birlikte New England'ın bir ucundan   b  r  ne seyahat etmek, Bay Locke'la seyahat etmeye zerre kadar benzemiyor-du, tabii her ikisinin de kimin s  z sahibi olduğuna dair benzer şekilde net fikirleri olması hari  . Jane, s  ylediklerine riayet edildiğini g  rmeye alışkın birinin sakın   zg  veniyle emir ve talimatlar veriyordu; ben de onun eskiden, sahiplendiği d  n-yasında kendi emrindeki avcı gruplarına   nderlik edip etme-diğini ve bu d  nyada hizmet  i rol  ne b  r  nmenin onun için ne kadar zor olduğunu merak ettim.

Samuel'la beni şafak   ncesindeki loş ışıkta uyandırdı ve g  neş ışığının içine bal rengi karışmış ilk hattı ufkun   zeri-ne ağır ağır ilerlemeden evvel g  l  n karşı kıyısına doğru yolu yarılamıştık. D  rd  m  z, vapur ve içindeki meraklı g  zlerin tehlikesini g  ze almaktansa Zappiaların kayığına sıkıştık ve kıyının donuk havagazı ışıltısına doğru sırayla k  rek   ektik.

K  rek   ekmek, keşfettiğim   zere, tam da toprak k  remek

kadar zormuş. Kayığın gövdesi kaba kumlara sürtündüğünde avuçlarım su toplama aşamasını geride bırakmış, kanlanmaya yaklaşıyordu ve Samuel da gerçek yaşından onlarca yaş daha büyük biri gibi hareket ediyordu. Jane ise eteğini hâlâ lekelemekte olan mezar toprağı ve kan hariç, tam manasıyla iyi görünüyordu.

Dağınık bir biçimde kasabaya girdiğimiz sırada insanların şapkalarını sıkı sıkı kavrayıp homurdanarak telaşla bizden uzağı kaçışacağını tahmin etmem gerekirdi. Tedirgin edici bir ekip oluşturunayduk: silahlı siyahi bir kadın, hastalıklı bir genç adam, kötü kötü bakan bir köpek ve üzerine olmayan kıyafetleri, ayakkabısız hâliyle tuhaf renkli bir kız. Alelacele kaçan kadınlardan birine en yakın tren istasyonu için yol tarifi sormaya çalıştım ama Jane çıplak ayağıma sertçe bastı.

“Eh, *kusuruma* bakma ama trene bineceğimizi söylediyini sanıyordum?”

Jane bana hitaben iç geçirdi. “Evet ama bilet almayacağımıza göre dikkati kendi üzerimize çekmemek en iyisi olur.” Başının ani bir hareketiyle doğuya doğru kıvrıla kıvrıla kasabadan çıkan demiryolunu işaret etti. “Beni takip edin.” Onay beklemeden yürüyerek yoluna devam etti.

Samuel’la ikimiz neredeyse önceki geceki sohbetimizden bu yana ilk kez birbirimize baktık. Samuel, gözleri şakacılıkla kıvılcımlar saçır hâlde kaşlarını kaldırdı ve gösterişli bir “önden buyurun” reveransı yaptı.

Jane önümüzden giderek bizi ufak ama büyük ölçüde boş bir tren bakım alanına götürdü, orada da üzerinde *MONTPELIER KERESTE ŞİRKETİ* yazan düz bir vagona gizlice binip bekledik. Bir saat içinde doğuya doğru son sürat yola koyulmuştuk; rayların gümbürtü ve ıngırtısıyla sağır olmuş, kömür dumanı ve tozla kaplanmış, çocuklar ya da deliler gibi sırtıyorduk. Bad’ın dili rüzgârda sallanıyordu.

Sonraki iki gün, hafızamda birbirine girip bulanıklaşmış,

sıcak, ağrıyan ayaklar ve ensemden beni avlayan gözler olduğuna dair hep var olan korkunun oluşturduğu bir pus içinde kaybolmuş durumda. Jane'in serinkanlı ve kendinden emin sesini hatırlıyorum; üzerimde pullu bir yorgan gibi asılı duran gökyüzü ile her tarafını ot bürümüş bir çayırın bir köşesine kıvrılarak geçirilmiş bir gece; yol kenarındaki bir dükkândan alınmış yağlı, balıklı sandviçler; Concord'da katırla çekilen bir yük arabasına yabanmersini yükleyen bir çiftçinin sağladığı bir yolculuk ve güzergâhının sonuna gelmiş konuşkan bir postacının yardımıyla yapılan bir diğer araba yolculuğu.

Bir de Maine ana hattının hemen üzerindeki isimsiz bir yoldan topallaya topallaya ilerlediğimiz sırada Jane'in yüzünü esintiye doğru kaldırdığını hatırlıyorum. "Şunun kokusunu alıyor musunuz?" diye sordu.

Alıyordum: tuzlu su, soğuk taş ve balık kemikleri. Okyanus.

Pürüzsüz çakıl taşlarıyla tuzdan kavrulmuş çamlara dönüşüncüye dek yolu takip ettik, ayak seslerimiz de ay ışığında tümüyle kesilmişti. Jane'in herhangi bir harita ya da kendine ait herhangi bir hatıradan ziyade, babamın talimatlarından yola çıkarak yolunu buluyormuş gibi bir hâli vardı. Ara sıra tuhaf şekilli bir kayaya dokunmak için uzanarak veya gözlerini kısıp yukarıya, yıldızlara bakarak kendi kendine homurdandı. Denizin ritmik akışı bizi daha yakına çekti.

Duvar gibi sık bir çam sırasının etrafından dolaştık, kısa bir kayalıktan güçlkle aşağı indik... ve işte oradaydı.

Deniz kenarında onlarca kez bulunmuştum: Güney Fransa'nın kumsalları boyunca gezintilere çıkmış ve Antigua kıyısında limonata yudumlamıştım; Atlas Okyanusu'nun bir ucundan öbürüne giden buharlı gemilere binmiş ve denizin önümüzde muntazam şekilde ayrılışını izlemiştim. Bir otelin ya da çelikten bir gemi gövdesinin içinde fırtınalar bile önemsiz gelirdi. Okyanusu insanın hoşuna giden ve güzel bir şey,

kendi tanıdık gölümün hafiften büyük bir versiyonu olarak düşünmüştüm. Fakat orada, bulunduğum yerin aşağısına çarpan dalgalar ve Atlas Okyanusu'nun bir cadı kazanının kara içeriği gibi uzanan enginliğiyle, kaya çıkıntısında dururken tümüyle başka bir şey gibi görünüyordu. Vahşi bir şey, ketum bir şey, insanı bütün bütün yutabilecek bir şey gibi.

Jane falez yamacına sıkı sıkı tutunarak, likenlerden kayganlaşmış patikadan dikkatli adımlarla iniyordu. Samuel ve ben onu takip ettik, Bad da önümüzden güçlkle ilerliyordu. Cığerlerim tuhaf bir biçimde sıkışmış gibi geliyor, nabzım beklentiyle ürperiyordu: Bir Kapı. Gerçek, somut bir Kapı, çayırlarda boydan boya koşturup duran kısmen yabani bir çocuk olduğum dönemden beri gördüğüm ilk Kapı.

Babamın sadece benim için gizli ve açık bıraktığı bir Kapı. Şimdi bile, gezegenin öbür ucunda kapana kısılmış, hapsedilmiş ya da ölmüşken beni terk etmemişti. Tümüyle terk etmiş değildi. Bu düşünce, kırbaç darbeleri gibi şiddetle çarpan deniz rüzgârına karşı güvende tutulmuş bir mum alevi gibi içimi ısıttı.

Jane alçak, nemli bir yarığın içinde gözden kaybolmuştu. Hevesle öne eğildim ama Jane kalas ve çürümüş sicimlerden tangır tungur sesler çıkaran bir yığını arkasından çekistirerek yeniden ortaya çıktı. Derin derin iç geçirdi. "Eh, bu havada dayanacağını umut etmek fazla büyük bir beklentiymiş sanırım. Geriye her ne kaldıysa malzemeleri onunla yanımızda yüzdürebiliriz." Sonra da -sistemli ve kendisiyle alakalı herhangi bir mahcubiyetten çok uzak bir biçimde- soyunmaya başladı.

"Jane, sen ne... Kapı nerede?"

Yanıt vermeyip yalnızca denizi işaret etti.

Parmağını takip ettim ve ufukta, yıldızların ışığında gümüş renkte ışıldayan çıplak kaya parçaları ile şekilsiz, gri bir leke gördüm. "Bir ada mı? Ama herhalde şey yapamayız... oraya yüzmüyorsun ya?"

“Ulaşılması imkânsız. Koşulları barınılmayacak kadar sert. Bana kalırsa tam da tanıtıldığı gibi.” Ses tonunda ince bir alaycılık vardı. Beyaz beyaz parlayan iç çamaşırları, karanlığın içinde gözden kaybolan uzuvlarıyla, şimdiden su sıçratarak denize giriyordu. Bad neşeyle onun arkasından daldı.

Bir müttefik arayışı içinde Samuel’a döndüm ve onu gömleğinin düğmelerini açarken buldum. “Seni yenebileceğime dair son ekmek somununa bahse girerim seninle,” diye mırıldandı; sanki Tanrı bilir neden kaçarak, soğuk bir denizin kıyısında dikilen bezgin, çaresiz yetişkinler değıl de gölde oynayan çocuklardık. Elimde olmadan güldüm.

Benimkine karşılık veren gülümsemesinin parlak kıvrımı gözüme ilişti, göğsünün solukluğunu şöyle bir gördüm, bir an sonra ise Jane ve Bad’ını arkasından bata çıka ilerliyordu. Onun peşinden gitmekten başka yapacak hiçbir şey yoktu.

Soğuğa şaşırmamam gerekirdi –yaz mevsimiydi ama Maine’de yaz mevsimi güneş batır batmaz ortadan kaybolan gelip geçici, ihtiyatlı bir yaratıktır– fakat o kadar soğuk suya şaşırmadan adım atmanın mümkün olduğunu sanmıyorum. O suyun içinde yüzmek, insanı sokan böceklerden bir bulut içinde yüzmek gibiydi. Çürümüş sal kalaslarına donmuş parmaklarla tutunarak, nefesimiz zayıf, kesik kesik şekillerde gelirken, eşyalarımızı yanımızda çekiştirerek sürükledik. Bad bile yüzmekten ziyade havada durmaya çalışıyormuş gibi kafasını suyun üzerinden yükseklerle kaldırıyordu. Tuz, sargılarından geçip içeri sızarak koluma kazınmış sözcüklerin oyuklarına yerleşiyordu. Geri dönebilecek, pes edip sürünerek eve, Locke Konutu’nun al al şöminelerine geri gidebilecek olsam bunu yapardım. Fakat olmazdı. O yüzden iğneler batıyormuş gibi olan kollarımı dondurucu siyah denize uzatmayı, adanın gri, bulanık görüntüsüne ağır ağır yaklaşmayı sürdürdüm.

Sonra ise bir baktım, nasıl oluyorsa dizlerim taşa sürtünüyor, Jane salı kıyıdan yukarı çekiyordu ve Samuel’ın nefesi de

yanımda sert bir hırıltıya dönüşmüştü. Samuel bir-iki metre öteye emekledi ve tüyleri diken diken olmuş bir yığın hâlinde, yüzü çakıl taşlı kıyıya bastırılmış şekilde yığıldı. “Soğuğu,” dedi kesik kesik nefeslerle, “sevmiyorum. Artık.”

Havemeyer’ın dokunuşunun insanın içine işleyen donduruculuğunu, Samuel’in yere düştüğü sıradaki hastalıklı suratını hatırladım ve korku beni çırpına çırpına onun yanı başına fırlattı. Uyuşmuş parmaklarla sırtına dokundum. “Sen iyi misin?”

Samuel tek dirseğine dayanarak destek aldı ve başını bitkin bir hâlde yukarı uzattı. Tuzlu suyu gözlerinden uzaklaştırarak bana doğru kırıştırdı, suratı da tuhaf bir biçimde ifadesiz bir görüntüye büründü. Okyanusun içliğini şekilsiz koton çuvaldan, üzerime yapışan ve neredeyse yarı saydam, ikinci bir deriye daha çok benzeyen bir şeye dönüştürmüş olduğunun bilincine vardım. İkimiz de kıpırdamadık. Donakalmış, onun petrol ve kor gözleriyle kapana kısıtılmış gibi hissettim... ta ki Bad birkaç santim uzakta pozisyon alıp silkinerek üzerimize dondurucu tuzlu su sıçratana kadar.

Samuel bilinçli bir şekilde gözlerini kapattı ve alnını çakıl taşlarına geri bıraktı. “Evet. İyiyim,” diyerek iç geçirdi. Sonra sendeleyerek ayaklanıp topallayarak sala gitti. Kendi büyük ölçüde kuru gömleğiyle geri döndü ve onu, parmaklarının tenime değmesine fırsat vermeden omuzlarımın üzerine attı. Gömlek un ve ter kokuyordu.

“Neredeyse geldik. Kamp kurmadan kapıdan geçeceğiz bence.” Jane’in bile sesi artık kulağa bezgin geliyordu.

Onun peşinden tökezleyerek ilerledik, kıyıdan yukarı doğru dolambaçlı yollar izliyor ve titreyen bacaklarla alçak bir yamacı tırmanıyorduk. Rüzgâr kırbaç gibi çarpa çarpa bizi kurtarak tenimde beyaz bir tuz tabakası bıraktı.

Adanın öbür tarafında, uzun zaman önce ölüp gitmiş bir muhafızın iskeleti gibi oraya kondurulmuş benzeyen, bir de-

niz fenerinin terk edilmiş omurgası dikiliyordu. Kulesi çökmeye yüz tutmuş ve eğilmiş, bir zamanlar neşeli bir şekilde kırmızı-beyaz olması mümkün boyası da aşınıp solarak altındaki kayalarla aynı grimsi kahverengiye dönmüştü. Bir kapı aralığının olması gereken yerde yalnızca açık duran ağza benzer bir boşluk vardı. İlk olarak Jane eğilerek oradan geçti. Devrilmiş kirişler ve zemindeki eksik döşeme tahtalarının boşlukları üzerinden dikkatli adımlarla ilerliyordu; Bad'la ikimiz de onu takip ettik.

İçeride durmak, bir deniz yaratığının karanlık ve her tarafına su yosunları saçılmış, çürümüş göğüs kafesinin içinde durmak gibiydi. Ay'dan gelen tek bir parlak ışın kırık pencereden geçerek parıldıyor ve batı tarafındaki duvarda, dışarıda hiçbir kapının bulunmadığı yerde bulunan bir kapıyı aydınlatıyordu. Kalbim göğsümde titreşti.

Kapı eski görünüşlüydü, etrafında çürüyüp dağılan deniz fenerinden bile daha eski duruyordu; birbirine bağlanmış yallos ve kıvrımlı, ince fildişi parçalarından inşa edilmişti. Belli belirsiz bir esinti ağustos güneşinde kalmış otlaklara benzer sıcak, kuru bir koku taşıyarak, vızıldayarak açıklıklardan geçiyordu.

Jane balina kemiğinden yapılmış kulpu çekti ve kapı rahatça, yağlanmış ve sessiz şekilde ona doğru süzüldü. Jane arkasına dönüp bize baktı, arası boşluklu dişlerini ortaya çıkaran sırtışını sergiledi ve siyahlığın içine adım attı.

Tek elimi Bad'ın omurgasına koyup diğerini de içgüdüsel olarak Samuel'a doğru uzattım. "Korkma ve bırakma."

Benimle göz göze geldi. "Bırakmam," dedi ve parmakları benimkilerin etrafına sıkı sıkı sarıldı.

Eşik'in bir ucundan öbürüne birlikte adım attık. Hiçlik tıpkı önceden olduğu kadar dehşet verici, bir o kadar boş, bir o kadar boğucuydu ama bir şekilde, Samuel ve Bad yanı başımdayken o kadar da engin gelmedi. Karanlığın içinde bir

kuyruklu yıldız üçlüsü gibi, gecenin içinde dönüp duran çok bacaklı bir takımyıldız gibi süzıldük ve sonra ayaklarımız kurumuş çim üzerinde çıtırdadı.

Başka bir dünyanın turuncu, yabancı gün batımında durduk. Uçsuz bucaksız altın sarısı ovayı, üzerimde havada asılı kalmış bir okyanus gibi gelecek kadar sınırsız şekilde açık gökyüzünü görmek için baş döndürücü tek bir saniyem olmuştu ki kaba bir ses konuştu.

“Yüce İsa, lanet olasıca bir geçit alayı bu. Pekâlâ, millet, olduğunuz yerde duracak ve cidden yavaş bir biçimde arkınıza döneceksiniz. Sonra da bana burada ne işiniz olduğunu ve yüce İsa aşkına, kapımızı bulmayı nasıl becerdiğinizi anlatacaksınız.”



Yanan Kapı

Yabancı bir dünyaya adım atmışsan, üşüyorsan, uzuvların zayıf düşmüşse ve yalnızca kısmen giyiniksen, sana söyleneni yapma eğiliminde olursun. Üçümüz yavaşça arkamıza döndük.

Karşımızda pejmürde, sırık gibi ihtiyar bir adam vardı; eğer korkuluklar parça parça beyazlamış sakallar bırakıp mızrak kullanıyor olsa korkuluğa çok benzediği söylenebilirdi. Üzerinde belli belirsiz şekilde askerî havası olan gri bir palto, halat ve kauçuktan yapılmış bir çift kaba sandalet ve saçlarının oluşturduğu karmakarışık beyaz yığının içine sokuşturulmuş parlak bir kuş tüyü vardı. Mızrağın ucunu karnıma doğru iterek homurdandı.

Titreyen ellerimi havaya kaldırdım. “Lütfen, efendim, biz yalnızca şey yapmaya çalışıyorduk...” diyerek söze başladım, sesimin kulağa acınası ve dehşete düşmüş gibi gelmesini sağlamak da zerre kadar çaba gerektirmedi. Fakat bunun yarattığı etki, sırtındaki tüyler diken diken olmuş, rölantide çalışan

motor gibi bir ses çıkaran Bad ve Bay Locke'ın tabancasını çekip doğruca yaşlı adamın göğsüne doğrultmuş olan Jane tarafından kısmen baltalanmıştı.

Adamın bakışları sertleşerek hızla silaha çevrilip bana geri döndü. “Buyurun, hanımefendi. Fakat bahse varım, kan kay-bından ölmeden önce bu kızın bağırsaklarını deşip ortaya dö-kebilirim. Siz de aynı bahse girmek ister misiniz?” Kısa süreli bir durgunluk oldu, ben de bu esnada paslı, ev yapımı bir mız-rakla bağırsaklarımın boşaltılmasının ne kadar nahoş olacağını hayal ettim ve kötü kararından ötürü içimden babama lanetler okudum – ve sonra Samuel bir adım atarak aramıza girdi.

Mızrağın ucu gömleğinde bir çukur oluşturuncaya dek ha-fifçe öne eğildi. “Efendim. Buna hiç gerek yok. Size herhangi bir şekilde zarar vermek niyetinde değiliz, size yemin ederim.” Jane’e haşin bir havada *silahını bıraksana be kadın* işareti yap-tı, Jane ise onu tümüyle görmezden geldi. “Biz yalnızca, şey, ah, kısa süreliğine saklanacak bir yer arıyoruz. İzinsiz şekilde gelip rahatsızlık vermek istememiştik.” İhtiyar adamın gözleri kısılmış ve şüpheli hâlde kaldı, derin ten katmanları içine yer-leştirilmiş bir çift nemli, mavi bilye gibiydi.

Samuel dudaklarını yaladı ve tekrar denedi. “Yeni-den deneyelim, olur mu? Ben, Vermont’taki Zappia Aile Bakkaliyesi’nden Samuel Zappia. Bu Bay Sinbad, kendisine çoğunlukla Bad diye hitap edilir; Bayan Jane Irimu ki eminim o da silahını *çok yakında* indirecektir; bir de Bayan January Scaller. Bize buranın şey için iyi bir yer olduğu söylenmişti...”

“Scholar gibi, yani Âlim mi?” Adam bunu tükürürcesine, çenesini bana doğru eğerek söyledi.

Samuel’in omzu üzerinden başımı aşağı yukarı salladım.

“Sen Julian’ın kızısın o zaman?”

Babamın adının tınısıyla tenim karıncalandı. Tekrar başımı onaylarcasına salladım.

“Eh, kahretsin.” Mızrağın ucu birdenbire toprağa doğru

düştü. Adam rahatça mızrağa dayanarak çarpık dişlerini tek tırnağıyla karıştırdı ve gözlerini kısarak cana yakın bir tavırla bize baktı. “Sizi korkuttuğum için üzgünüm, tatlım, hata bende. Fakat bekçilik görevinin tüm amacı bekçilik etmektir, öyle değil mi, hem insan ne kadar dikkatli olsa azdır. Neden hep birlikte beni takip etmiyorsunuz, böylece size biraz sıcak yemek ve yerleşip dinlenecek bir yer ayarlarız. Tabii” –deyip bu noktada hemen arkamızdaki boğum boğum budaklı ağaca, onun köklerine sokulmuş Kapiya doğru el kol hareketleri yaptı– “peşinizden koşarak gelip buradan geçmesi muhtemel herhangi biri yoksa, var mı?”

Samuel’la ikimiz hafiften şaşkınlık dolu bir sessizlik içinde ona boş boş baktık ama Jane düşünüp taşınır gibi bir ses çıkardı. “Hemen olmaz, zannetmiyorum.” Tabanca tekrar onun sıkı sıkı düğümlemiş bohçasının içinde gözden kaybolmuş, Bad’ın hırlamaları da aralıklı homurtulara dönüşmüştü. Kuyruğu olabilecek en ufak hareketle sallandı; dost canlısı tavırlardan ziyade, açıkça sergilenen düşmanlık gösterilerinin sona erişine delalet ediyordu bu.

“Eh, hadi gelin o zaman. Çabuk olursak akşam yemeği için vaktinde dönmeyi başarabiliriz.” Adam batmakta olan güneşe doğru döndü, paslanmış kırmızı bir bisikleti uzun çimlerden almak üzere eğildi ve bisikleti tekerlekleri üzerinde dar bir patikadan ilerletmeye başladı. Yürüdüğü sırada da ahenkten yoksun bir biçimde ıslık çaldı.

Birbirimize karşılıklı olarak, *bu ne be şimdi* ile *en azından artık bizi öldürmeye çalışmıyor* arasında değişen bir dizi bakış attık ve onu takip ettik. Son kırmızı güneş ışınları yanaklarımızı ısıtır, Atlas Okyanusu’nun dondurucu soğuğunu kemiklerimizden defederken ovanın bir ucundan öbürüne güçlükle ilerledik. Yaşlı adam, bizim bezgin, gergin sessizliğimiz karşısında katiyen yılmadan, ıslık çalmakla gevezelik etmek arasında gidip geldi.

Adı, öğrendiğimiz üzere, John Solomon Ayers'tı, arkadaşları ona Sol derdi ve 1847 yılında Polk County, Tennessee'de doğmuştu. On altı yaşındayken Tennessee Piyade Birliği'nin 3. Alayı'na katılmış, on yedi yaşında ise onu zerre kadar umursamayacak zengin pamuk yetiştiricisinin teki adına sefil ve aç hâlde ölmesinin muhtemel olduğunun farkına vardığında firar etmiş ve ânında Yankee'ler tarafından esir alınmıştı. Massachusetts'teki bir hapishanede birkaç yıl geçirmiş, sonra ise kaçıp kıyıya doğru koşuya geçmişti. Şans eseri bu dünyaya rastlamıştı ve o zamandan beri de buradaydı.

“Peki siz, şey, tamamen yalnız mıydınız? Babam kapıdan geçip gelene kadar yani?” Bana öyle geliyordu ki Solomon'un daha uçuk özelliklerinden birkaçını açıklardı bu. Onu çerçöpten bir virane içinde çömelmiş, kendi kendine ısıklık çalarken kafamda canlandırdım, belki de yerli halk tarafından dışlanmıştı... Hem bu dünyanın yerli halkı *neredeydi* ki? Gümbür gümbür bir guruh hâlinde üzerimize çullanmaları muhtemel miydi? Kafamı kaldırıp açık ufka şöyle bir baktım ama ileride tepelerden oluşan alçak bir hat ve kum rengi taşların karma-karışık bir yığınından daha endişe verici hiçbir şey görmedim.

Solomon kıkırdadı. “Tanrım, hayır. Arkadya –biz buraya böyle diyoruz, eskiden ne isim veriliyordu kimbilir– bu günlerde adamakıllı bir şehir olmaya doğru yolu hemen hemen yarılamış durumda. O adamakıllı şehirlerden çok fazla gördüğümünden de değil ya. Neredeyse geldik artık.” Hiç kimse ona karşılık vermedi ama Jane'in yüzü son derece derin bir şüphecilik ifadesi sergiliyordu.

Biz yürüdükçe devrilmiş taşlar daha büyük görünecek şekilde karşımızda belirip büyüyerek tehlikeli açılarla birbirine dayanan devasa kaya parçalarına dönüştü. Birkaç kuş –Sol'un saçındaki tüyle aynı ışıltılı altın renginde, belki kartal ya da şahin– tünedikleri dik ve kayalık yerlerden güvensizlikle bizi izledi. Biz yaklaşırken de uçuşa geçip zayıflayan ışığın bir

oyunuyla gökyüzüne karışarak gözden kaybolmuş gibi göründüler.

Solomon önden giderek bizi en büyük iki kayanın arasındaki bir açıklığa götürdü, burası da bir ucundan öbürüne gerilmiş tuhaf, parlıtlı bir perdeyle gölgeli bir tünel oluştuyordu. Bunun kumaş bile değil, bağlanmış ve yumuşak rüzgâr çanları gibi sallanan onlarca altın rengi kuş tüyü olduğunun farkına da ancak önünde durduğumuzda vardım. Tüylerin arasından bakarak dikilmiş duran kayaların diğer tarafını görebiliyordum: birkaç boş tepe, sallanıp duran uçsuz bucaksız çimler, battığı sırada güneşin gül rengi son zayıf ışıltısı. Hiç gizli şehir yoktu.

Solomon bisikletini kayaya dayadı ve gözlerini dikip, bir şey olmasını bekliyormuşçasına tüylere bakarak kollarını kavuşturdu. Bad sabırsız bir inilti koyverdi.

“Affedersiniz, Bay Ayers,” diyerek söze başladım.

“Sol diyebilirsin,” dedi adam dalgınca.

“Peki. Şey, affedersin, Sol, sen ne...” Fakat kendisi boş vakitlerini kuş tüylerinden perde örerek geçiren hakiki bir deli mi, yoksa aklında gidilecek gerçek bir yer var mı diye sormanın kibar bir yolunu bulamadan boğuk gelen ayak sesleri duyduğum. Sesler perdenin arkasındaki karanlıktan geliyordu ama orada da taş ve toz toprak dışında hiçbir şey yoktu...

Ta ki kocaman bir el, tüyleri kenara çekene ve siyah silindir şapkalı tıknaz bir kadın bir adım atarak yoktan var olup, kolları kavuşturulmuş ve gözleri kısılmış şekilde karşımızda dikilene dek. Jane bilmediğim ama nezaketsiz olduğundan emin olduğum bir dizi sözcük söyledi.

Kadın, ara ara gümüş tutamların çizgiler hâlinde belirmediği saçlarla, tombulumsu ve esmerimsiydi. Tıpkı Solomon'un ki kadar karmakarışık, uyumsuz bir dizi kıyafet giymişti –aralarında gümüş düğmeli bir frak ceketi, çuval bezinden dikilmiş bir pantolon ve parlak, boncuklu bir tür gerdanlık bulunuyor-

du- ama bir şekilde komik olmaktan ziyade azametli görünmeyi beceriyordu. Gözkapakları yığın gibi duran gözlerle her birimize sırayla dik dik baktı.

“Misafir mi, Sol?” *Misafir* sözcüğünü insanın *pire* ya da *grip* diyebileceği şekilde söyledi.

Solomon abartılı bir biçimde eğilerek selam verdi. “İzninizle son derece muhterem reis kadınıymızı tanıtabilir miyim –bana hırlama, hayatım, öyle olduğunu biliyorsun– Bayan Molly Neptune. Molly, şu Julian Âlim adında, dövmeleri olan siyahi adamı hatırlıyor musun? Birkaç sene önce kapıdan geçip gelmiş ve bir kızı olduğundan söz etmişti hani?” Her iki avucunu da yakaladığı bilhassa büyük bir balığı sergileyen bir balıkçı gibi bana doğru çevirdi. “En sonunda ziyarete gelmiş.”

Molly Neptune yalnızca belli belirsiz şekilde yatışmış göründü. “Anlıyorum. Peki bu diğerleri?”

Jane çenesini kaldırdı. “Bu diğerleri de onun yoldaşları oluyor. Kendisini hayatta ve güvende tutmakla yükümlüyüz.” *Yoldaşlar*. O Y’nin ileri uzatılmış bir çift kola benzeyen uzantılarını görüyor musun? Ejderhaları kılıçtan geçiren, umutsuz maceralara atılan ya da gece yarısı kan yeminleri eden türden dostları ima ediyordu bu. Yutkunarak kendimi minnettarlıkla Jane’e doğru fırlatma dürtüsünü bastırdım.

Molly dilini dişlerinin üzerinden geçirdi. “Şu zamana kadar fazla iyi bir iş çıkarmışsınız gibi görünmüyor,” diyerek gözlemlerde bulundu. “Boğulmasına ramak kalmış, yarı çıplak ve her tarafı da harap halde.” Jane’in çenesi kasıldı ve ben de Samuel’in gömleğinin manşetlerini, bileğimi çevreleyen, grimsi bir renk almış sargıların üzerine doğru daha aşağıya çekmeye çalıştım.

Kadın iç geçirdi. “Eh, Molly Neptune’un sözünü tutmadığımı asla söyletmeyin.” Sonra da hafiften alay eder gibi gösterişli bir havayla tüylü perdeyi geri çekti.

Kayalar arasındaki manzara –gökyüzü ve çimden oluşan o

donuk üçgen parça— ortadan kayboldu ve yerini bulanık bir şekil karmaşasına bıraktı. Eğilerek Molly'nin kolunun altından geçtim ve kısa tünele girdim, gözlerimi kısıp odaklanarak görüntülerin belirginleşmesini sağlamaya çalışıyordum. Yamaçlardan yukarıya doğru yükselen dik merdivenler; saz çatılar ve kil tuğlalar; yükselen bir uğultu hâlindeki sesler.

Bir şehir.

Dışarıya, kumtaşmdan meydana ağzım birazcık açık kalmış vaziyette adım attım. Boş tepeler birdenbire, devasa bir çocuk oyuncak bloklarını vadinin içine fırlatmış ve oradan uzaklaşmış gibi dağınık bir biçimde etrafa yayılmış bir bina ve sokak yığınıyla doldurulmuştu. Her şey —dar yollar, duvarlar, alçak evler ve kubbeli tapınaklar— sarı kil ve kurutulmuş çimden inşa edilmişti. Akşam karanlığı çökerken havanın serinlediği vakitte altın rengi ışıltılar yayıyordu: Maine kıyısında saklanmış gizli bir El Dorado.

Yalnız buranın havasında tuhaf biçimde ölü görünen bir şey vardı, sanki bir şehrin ta kendisinden ziyade, artık kemikleri içinde duruyordum. Devrilmiş tuğlalar ve çökmeye yüz tutmuş binalar yamaçlara yer yer yayılmıştı, etrafları ise kanatlı adamlar ve kartal başlı kadınların kırık heykelleriyle çevriliydi. Bazı yerlerde boğum boğum olmuş ağaçlar, çürümüş saz çatıların içine kök salmış, çatlak zeminli sokaklarda çim öbekleri filizlenmişti. Çeşmelerin hepsi kurumuştur.

Bir harabe. Fakat boş bir harabe de değildi: Çocuklar kauçuk bir tekerleği dar bir yolda yuvarlayarak ilerletirken gülüyor ve tiz cıgıllıklar atıyordu; çamaşırlar telgraf tellerine benzen şeyler üzerinde zikzaklar çizerek pencereden pencereye uzanıyordu; yağlı yemek dumanı meydan alanı üzerine iyice çökerek havada asılı kalmıştı.

“Arkadya’ya hoş geldiniz, Bayan Âlim.” Molly beni hafiften kendini beğenmiş bir ifadeyle izliyordu.

“Ben... burası da ne böyle? Tüm bunları siz mi inşa ettiniz?”

Birazcık taşkın sayılabilecek el kol hareketleriyle kartal başlı heykelleri, kilden yapılmış ev sıralarını işaret ettim. Samuel ve Jane de şaşkınlıkla dolu bir hayranlığı belli eden benzer ifadelerle arkamızdan çıkmıştı.

Molly başını hafifçe iki yana salladı. “Bulduk.” Bir çan şehirde bir yerden iki kez çınladı ve Molly şöyle ekledi: “Yemek hazır. Hadi.”

Kendimi Alice, Gulliver ve bir sokak kedisinin bir karışımı gibi hissederek onun peşinden gittim. Sorular kafamın içinde uçuşuyordu –eğer şehri bu insanlar inşa etmediyse, o zaman kim etmişti? Peki onlar şimdi neredeydi? Hem herkes neden sirk sanatçısıyla sokak serserisinin tuhaf bir karışımı gibi giyiniyordu?– ama üzerime ağır, sessiz bir bitkinlik çökmüştü. Bu, bir ihtimal yeni bir dünyanın duyularımın üzerine baskı yapan ağırlığındandı veya belki de yüzerek aştığım aşağı yukarı bir kilometrelik dondurucu okyanustan.

Bize tuhaf bir biçimde, şaşkın şaşkın bakan başka bir insan akınına katıldık. Ben de şaşkınca bakarak karşılık verdim; hayatımda hiç birbirinden bu kadar çılgınca farklı bir grup insan görmemiştim. Bana küçük bir kızken bulduğum Londra tren istasyonunu hatırlattı – *insan bahçesi*, demişti Locke oraya.

Kanarya rengi bir elbise giyen ve tek kalçasına dayadığı, bebeklikten yeni çıkmış bir çocuk taşıyan çilli, kızıl saçlı bir kadın; saçları kafalarını çevreleyecek biçimde, karmaşık sarmallar hâlinde örülmüş, kıkırdayıp duran bir grup kız; belirli aralıklarla yükselen kesik çıtırtı ve takırtı sesleri içeren bir dil konuşan, çok ihtiyar görünen siyahi bir kadın; parmakları birbirine dolanmış şekilde yürüyen yaşlıca iki adam vardı.

Solomon bakakaldığımı gördü ve sırtıttı. “Kaçaklar işte, söylediğim gibi. Bu zamana dek kaçacak bir yere ihtiyaç duymuş her tür insan en sonunda, şu ya da bu dönemde kendini Arkadya’da bulmuştur. Birkaç Kızılderilimiz var, pamuk fabrikasından hoşlanmamış bazı İrlandalı kızlarımız, ataları

açık artırma platformuna doğru giderken yolda kendini gemiden atmış bazı siyahilerimiz, hatta bir-iki Çinli adamımız bile var. Birkaç nesilden sonra hepten birbirimize karışıyoruz işte. Molly Hanım'ı ele alın – dedeciği Kızılderili bir büyücü hekimdi ama annesi kuzeye doğru kaçmış, Georgia'dan gelen bir köleydi.” Sesi kulağa, kendisi kadını bizzat icat etmişçesine epey gururlu geliyordu.

“O hâlde hiçbiriniz aslında *buralı* değilsiniz. Bu dünyadan yani.” Jane, kaşları çatılmış vaziyette Solomon'ın diğer tarafından dinliyordu.

Molly yanıt verdi. “Büyükbabam ilk bulduğunda burası kartallar ve kemikler dışında boşmuş. Tek bir canlı varlık yokmuş, fazla yiyecek veya su da – ama hiç beyaz adam da yokmuş. Ona gayet uygun gelmiş.”

“Gerçi o zamandan beri biz beyaz heriflerden birkaçı da içeri sızıvermiş,” dedi Solomon, sahnelerdeki abartılı tarzı anımsatan yüksek tonda bir fısıltıyla. Molly arka tarafa bakmadan ona hızla vurdu ve o da yana çekilerek kaçtı; hareketlerinin rahatlığındaki bir şey de bana onların çok uzun zamandır dost olduğunu düşündürdü.

Şüphe uyandıracak biçimde bir zamanlar deniz fenerinin zeminine aitmiş gibi görünen yıpranmış ahşaptan bir dizi uzun masaya oturup yemeği açık havada yedik. Biz çiğnemekten çok daha fazlasını yapamayacak kadar şaşkına dönmüş ve yorgun düşmüş durumdaydık, Arkadyalılar da bizi kendi hâlimize bırakmaktan hoşnut görünüyordu. Kendileri muazzam, dağınık bir aile gibi gevezelik edip tartıştı, tepeleme dolu yiyecek çanaklarını –tam olarak mayasız tuğla dokusuna sahip esmer ekmek; fırında pişirilmiş tatlı patates; Bad'ın hararetle beğendiği, şişlere takılmış tanımlanamayan etler ve teneke çorba konserveleri içinde servis edilen, yalnızca Jane'in içmeye cüret ettiği alkollü bir şey– aralarında değiş tokuş ederken de gülüyorlardı.

Gökyüzü kararıp rüzgâr insanı üşütecek denli serin bir hâl alırken, omzum Samuel'inkine dayandı ve kendimi çekilip ayrılmaktan büsbütün aciz hâlde buldum. O omuz bu yabancı dünyada öyle sıcak, öyle tanıdıktı ki. Samuel bana bakmadı ama gözlerinin kenarlarının kıvrıldığını gördüm.

O gece, ödünç battaniye ve yorganlardan bir öbeğin içinde, kil zeminde yatarak sahipsiz evlerden birinde uyuduk. Saz çatı kaplamasının eksik parçaları arasından ışıldayan yıldızlara, adlarını bilemediğim takımyıldızlara bakıp durarak uzandım.

"Jane?" diye fısıldadım.

Jane sinirli, yarı uyur yarı uyanık havada bir ses çıkardı.

"Sence Cemiyet bizden ümidi kesene dek burada ne kadar kalmamız gerekecek? Gidip babamı aramak ne zaman güvenli olur?"

Kısa süreli bir sessizlik oldu. "Bence uyumalısın, January. Bir de elindekiyle yaşamayı öğrenmelisin."

Elimde ne vardı ki? Her ikisi de çalıntı bir yastık kılıfına sıkı sıkı sarılmış hâlde, babamın kitabı ve gümüş sikke-bıçağım. Yanı başımda hafif hafif horuldayan Bad. Jane. Samuel. Dünyanın şeklini değiştirmek için bekleyen, kendi yazılmamış sözcüklerim.

Hiç kuşkusuz tüm bunlar elimde olmayanlar karşısında ağır basardı: bir anne, bir baba, bir yuva. Hiç kuşkusuz yeterli olurdu bu.

Ansızın uyandım, kendimi kıyıya vurmuş ve güneşte kurumaya bırakılmış bir şey gibi hissediyordum: tuzlu, terli, ekşi kokulu. Kendimi düpedüz irade gücüyle yeniden uykuya dönmeye zorlayabilirdim, yalnız Bad selamlama niyetiyle tiz ve kesik bir sesle havladı.

"Sana da günaydın, köpek." Molly Neptune'un yavaş, haşin sesiydi bu.

Doğrulup oturdum. Samuel da öyle yaptı. Jane ise sahile

vurmuş bir balık gibi içler acısı bir çırpınma hareketi yaptı, sonra yüzünü battaniyelerin içine doğru daha derinlere bastırdı.

“Dün gece içtiği şey Sol’un kendi yaptığı içkiydi. Ölmez.” Molly bir adım atarak eşiği geçti ve bağdaş kurarak yere yerleşti. “Muhtemelen.” İki kavanoz erik ve yarım somun tıkız ekmek çıkardı. “Yiyin. Sonra da konuşacağız.”

“Ne hakkında?”

Molly silindir şapkasını çıkardı ve beni ciddiyetle süzdü. “Burası hayatta kalmanın kolay olduğu bir dünya değil, January. Babanın sana ne kadar anlattığını bilmiyorum” –*çok ama çok az, her zaman olduğu gibi*– “ama buralar kurak, amansız topraklar. Asıl sakinlere ne olduğunu kesin olarak bilemiyoruz ama büyükbabamın buranın bizim hikâyelerimizde bahsedilen asıl Şafak Ülkesi olduğuna ve atalarımızın bu insanlarla yakın ilişkiler kurduğuna dair bir teorisi vardı. Belki de o hâlde, bizim başımıza gelenlerle aynı hastalık ve musibetlere maruz kalmışlardır. Yalnız onlar sağ çıkmayı başaramamış.”

Omuz silkti. “Fark etmez aslında. Fakat bu durum, buradaki herkesin bizi de aynı gidişata kapılıp gitmekten alıkoymak için kendi üzerine düşeni yapması gerektiği anlamına geliyor. Sizin üzerinize düşenin ne olabileceğini kararlaştırmamız lazım.”

İnsanı son derece huzursuz eden, bıçak gibi saplanan bir şüphe sızısı hissettim –ben bu dayanıklı, işbitirici insanlara ne konuda katkıda bulunabilirdim ki? Muhasebe mi? Latince dersleri mi?– ama Samuel rahat bir tavırla başını aşağı yukarı sallıyordu. “Yardımcı olunacak ne iş var?”

“Ah, her türden iş var. Bir pınardan su çekip kuzeye taşıyoruz, elimizden geleni ekip biçiyoruz, çayır faresi ve geyik avlıyoruz... İhtiyacımız olan her şeyi yapıyoruz. Hemen hemen.” Molly’nin bizim üzerimizdeki gözleri, zekâmızı test ediyormuş gibi keskindi, tetikteydi.

Ben kendimi zeki hissetmiyordum. “Öyleyse... ne yapıyorsunuz? Bu yeterli değilse yani?”

Fakat yanıt veren Samuel oldu. Konserve yapıp kavanoza doldurulmuş erikleri yukarıya, ışığa doğru kaldırdı ve başparmağını kabartmalı camın üzerinde gezdirdi. *BALL MASON KAVANOZ ŞİRKETİ*, yazıyordu. “Çalıyorlar.” Sesi kulağa bundan bilhassa tedirgin olmuş gibi gelmiyordu.

Molly’nin gözlerinin etrafındaki kıvrımlar acı bir mizah havasıyla derinleşti. “Çöpçülük yaparak etrafı yokluyoruz, oğlum. Buluyoruz, ödünç alıyoruz, satın alıyoruz. Bazen de çalışıyoruz. Sizin dünyanız her birimizden yeterince şey çaldığına göre birazını bize geri vermesinden zarar gelmeyeceği sonucuna varıyoruz.”

Arkadyalıları ânında fark edilip tutuklanmadan ve muhtemelen hapse atılmadan Maine’in küçük kasabalarına kafalarına göre girip gezinirken hayal etmeye çalıştım ve başaramadım. “Ama nasıl?”

“Çok dikkatli bir şekilde,” diye yanıt verdi Molly, ince bir alayla. “Şayet iş planlandığı gibi gitmezse de elimizde bunlar var.” İki parmağını boncuklu gerdanlığının altına uzattı ve ışıltı, altın sarısı bir kuş tüyü çıkardı. “İçeri gelirken kartalları gördünüz, değil mi? Her biri ömrü boyunca tek bir tüy döküyor. Çocuklar her sabah ve her akşam ovalık arazileri yokluyor, bir tane bulduklarında da onu kimin taşıyacağına karar vermek için şehir çapında bir toplantı çağrısında bulunuyoruz. Bunlar bizim en kıymetli varlıklarımız.” Tüyün kenarına büyük bir özenle hafifçe dokundu. “Korkacak ya da köşeye kısıtılacak ve bu tüye doğru üfleyecek olsam artık beni karşınızda otururken görmezsiniz. Bizim anlamadığımız ve açıkçası anlamayı da çok dert etmediğimiz bir biçimde gözü yanılıyor – tek bildiğimiz, dikkatsiz bir gözlemci nazarında insanın neredeyse görünmez olduğu.” Gülümsedi. “Bir hırsızın hayali.

Bu zamana dek hiç kimse geri döndüğümüz sırada bizi deniz fenerine kadar takip etmedi.”

Tek dirseğine dayanarak doğrulmak için debelenmiş ve şimdi şiş gözlü hâliyle gayret içinde dinlemekte olan Jane, anlaşılcasına bir homurtu çıkardı. “Ama o zaman Julian sizi nasıl buldu?” diye sordu. Sesi kulağa boğazı gece boyunca kumla kaplanmış gibi geliyordu.

“Eh, yine de rivayetler oluyor. Sahile musallat olan, pencere eşiklerinden turla ve ineklerden süt çalan hıncır ruhlarla dair hikâyeler. Julian bir hikâyenin nasıl takip edileceğini biliyordu. Onun gibi az sayıda adam olduğu için şanslıyız. Eh” –Molly bu sırada kendini çekerek tekrar ayağa kalktı, bir yandan da frak ceketinin tozlarını silkeliyordu– “eğer aranan suçlularsanız üçünüzü dışarıya malzeme arayıp toplamaya gönderebilmemiz pek de mümkün olmaz.”

“Değili...” diye başladı Samuel.

Molly elini sinirlenmiş bir havayla ona doğru salladı. “Pensinizde güçlü insanlar var mı? Paralı, nüfuzlu ve sabırlı insanlar?” Karşılıklı olarak birbirimize huzursuz bakışlar attık. “O hâlde, şimdiden olmadıysanız da çok geçmeden suçlu olacaksınız ve bizim de kesinlikle size ayırıp harcayacak tüyümüz yok. Size başka iş bulmamız gerekecek.”

Bu tehdidin hem ciddi hem de ivedi olduğu ortaya çıktı; üçümüz sonraki haftayı Arkadyalıların yanı sıra çalışıp didinerek geçirdik.

Ben –grubumuzun en az sayıda işe yarar beceriye sahip üyesi olarak– çocuklarla birlikte çalışmaya gönderildim. Çocuklar bu durum karşısında gereksiz ölçüde eğleniyordu. Bana çayır farelerinin derisini yüzmeyi ve su çekip taşımayı neredeyse hakaret sayılacak bir hevesle öğrettiler ve benim dokuz yaşındaki ortalama bir Arkadyalıdan daha yavaş ve daha sakar olduğumu keşfetmekten zevk aldılar.

Gri gözlü, kara tenli bir kız ikinci sabahında, “Endişelenme,” diyerek tavsiyede bulundu. Pis, dantel bir elbise ve çalışırken kullanılan türden bir çift erkek botu giyyordu. “Benim de su kovalarını dengede tutmakta gerçekten ustalaşmam yıllar aldı.” Hem olgunluk hem de asalet sergileyerek kovayı bir vuruşla kızın başının üzerinden devirme dürtüsüne karşı koydum.

Bad bile benden daha çok işe yarıyordu; bacağı tahta çubugun çıkarılacağı kadar iyileşir iyileşmez, Jane ve avcılara katılmak üzere göreve alındı. Her sabah şafak vaktinden önce, sahiden gelişigüzel bir silah ve kapan çeşitlemesiyle kuşanmış vaziyette, hızlı hızlı yürüyerek ovalık arazilere doğru ilerliyor ve omuzlarının üzerine atılmış pörsük sıralar hâlindeki kürklü cesetlerle geri dönüyorlardı. Jane’in yüzü gülmüyordu ama Locke Konutu’nun dar koridorlarında hiç görmediğim, yırtıcılara has bir rahatlıkla hareket ediyordu. Yitirdiği dünyasının ormanları içinde sessizce dolaşıp leoparkadınlarla birlikte avlanırken böyle mi görünüyordu diye merak ettim; Kapısının sonsuza dek kapanmış olup olmadığını merak ettim. Yoksa deneyecek kadar cesur olsam onu açabilir miydim?

Samuel’in aynı anda her yerde herkesle birlikte çalışırmış gibi bir hâli vardı. Onu saz kaplamalı bir çatının tepesini onarıırken; mutfak alanında dumanı tüten bakır bir kazanın üzerine eğilmiş vaziyette; şilteleri yeni kurutulmuş otlarla tıka basa doldururken; bahçeleri sürüp havaya sarı toz bulutları kaldırırken gördüm. Hep gülümsüyor, hep gülüyordu, muazzam bir macera yaşıyormuşçasına gözleri parlıyordu. Belki de söylediğinde haklı olduğu kafama dank etti: Ondan çok da iyi bir bakkal olmazdı.

“Burada mutlu olabilir misin? Sahiden yani?” diye sordum ona, dördüncü ya da beşinci akşamda. Gün içinde herkesin karınları tıka basa doymuş hâlde yayılıp uzandığı ve Bad’ın çayır farelerinin küçük kemiklerini hoşnutlukla çatırdattığı, ağır ilerleyen, akşam yemeğinden sonraki vakitti.

Samuel omuz silkti. “Belki. Duruma göre değişirdi.”

“Hangi duruma göre?”

Hemen yanıt vermeyip gözlerinin bir an olsun başka yöne çevrilmediği, kaburgalarımı sıkıştıran ciddi tavırla bana baktı. “Sen burada mutlu olabilir misin?” Ben de omuz silkerek karşılık verdim, bakışlarım da uzaklara kayıyordu. Kısa bir sessizliğin ardından Yaa Murray’yle, gri gözlü kızla oturmak üzere hareketlendim ve dil dökerek onu saçımı örmeye ikna ettim. Parmaklarının insanı hipnotize eden bükme ve çekiştirme hareketlerinin etkisi altında sessizleştim.

Babamın akıbetini asla öğrenmeden sahiden mutlu olabilir miydim? Yazılmış’ın denizlerini ya da Nin şehrı’nin arşivlerini hiç görmeden? Cemiyet’i müphem entrikalarını, kötü niyetli Kapı kapatma faaliyetlerini sürdürmek üzere kendi hâline bırakarak?

Gerçi şu da vardı... başka ne yapabilirdim ki hakikaten? Ben de buradaki diğer herkes gibi uyumsuzun ve kaçağın tekiydim. Gen tim, dayanıksızdım ve sınanmamıştım. Benim gibi kızlar kendilerini kaderin ezici ağırlığının karşısına atmaz; onlar kötü adamları avlamaz ya da maceralar yaşamaz; bir yere sığınır, hayatta kalır ve bulabildikleri yerde mutluluğu yakarlar.

Koşar adım gelen ayak sesleri sokakta gümbür gümbür ilerledi ve Yaa’nın parmakları sa larımanın içinde donup kaldı. Arkadyalıların huzur dolu uğultusu kesildi.

Bir oğlan son sürat meydana daldı, göğsü inip kalkıyordu ve bakışları çılgın gibiydi. Molly Neptune ayaklandı. “Bir terslik mi var, Aaron?” Sesi yumuşak bir mırıltıydı ama omuzları gerginlikle dikleşmişti.

Oğlan, kesik soluklar alarak iki büklüm oldu, gözleri beyaz birer halka içinde kalmıştı. “Sorun şu ki... aşağıda, ağacın orada yaşlı bir hanım var, cidden sinirleri bozulmuş, bir adamın onu kapıdan geçene kadar kovaladığını söylüyor. şimdi adam-

dan hiç iz yok.” Korku soğuk pamuk gibi boğazımı tıkadı. Bizi buldular.

Fakat oğlan hâlâ konuşmaya çalışıyor, kafasını kaldırmış Molly’nin gözlerine bakıyor ve ses çıkarmaksızın dudaklarını oynatıyordu.

“Başka ne var, oğlum?”

Oğlan yutkundu. “Sorun Sol, hanımefendi. Boğazı pürüzsüz bir kesikle açılmış. Ölmüş.”

Şayet Bay Locke bana herhangi bir şeyi başarıyla öğrettiyse o da içimden ulur gibi bağırarak, çılgık atmak ya da duvar kâğıdını tırmalayarak şeritler hâline getirmek gelirken nasıl sessiz olunacağıydı. Uzuvarım, beceriksizce gerçekleştirilmiş bir tahnit işlemine maruz kalan bir varlığa tutturulmuş, içi doldurulmuş uzantılar gibi kaskatı kesildi ve kafamın içini çınlayıp duran bir sessizlik doldurdu. Zerre kadar bir şey bile düşünmemek için büyük çaba sarf ettim.

Molly bağıra çağıra emirler yağdırır ve Jane ile Samuel yaradım etmek için ayağa fırlarken şöyle düşünmedim: *Ah Tanrım, Solomon*. Onun gösterişli, altın sarısı kuş tüyünü, korkuluktan bozma kıyafetlerini, cana yakın göz kırpışlarını düşünmedim.

Kalabalık bir insan topluluğu oradan ayrılıp avluyu çocuklar ve anneleri dışında büyük ölçüde boş bıraktığında, korkunun yılan gibi karnımın bir ucundan öbürüne sinsice sokulduğunu hissetmedim, şöyle düşünmedim: *Sıradaki ben mi olacağım? Şimdiden buradalar mı?*

Sonra geri döndüklerinde, Molly Neptune açık mezar gibi gözlerle, cılız, beyaz kumaşla örtülmüş bedeni masaya bizzat yatırdığında da şöyle düşünmedim: *Benim suçum. Hepsi benim suçum*. Bad sıcak ağırlığını bacağıma dayadı ve içimden bir çarpıntı, kederden doğan bir ürperti geçti.

Samuel avluya kamburunu çıkarmış, ayak sürür vaziyette

girdi, uzun gri etekli, narin görünüşlü bir kadına yol gösteriyordu. Kadın ise içler acısı bir biçimde onun koluna yapışmış, burnunun çarpık başlangıç noktası üzerinden yaşlı gözlerini kırptırıyordu. Samuel onu dikkatlice oturttu, bir yandan da şalını öyle bir şefkatle düzeltiyordu ki kendi büyükannesini düşünüp düşünmediğini merak ettim – o da Zappiaların verandasına ilişmiş, geçip gittiği sırada Bay Locke'ın Buick'ine İtalyanca küfürler homurdanırken gördüğüm, ötüp duran karga gibi bir kadındı. Samuel'in onu bir daha hiç görüp göremeyeceğini merak ettim. *Benim suçum.*

Yaşlı kadının gözleri benim üzerime ininceye dek bir yüzden öbürüne hızla çevrildi. Ağzı, nemli ve nahoş şekilde, açık kaldı ve irkildim. Tanıdık bir histi bu –on yedi yıl boyunca, benim Siyamlı mı Singapurlu mu olduğum konusunda tahmin yürüttükleri sırada, kaba, yaşlı, beyaz kadınların gözleri üzerine dikilmişti– ama beni sarstı. Arkadyalıları arasında görünmezlik lüksüne şimdiden alışmıştım.

Jane kısık, telaşlı ses tonlarıyla Molly ve diğer avcılarla konuşuyor, dönüşümlü devriyeleri ve gece boyu sürececek nöbetleri tartışıyordu. Bir kadın kalabalığı yaşlı kadının etrafını sarmış, merhametle kuş gibi cıvıldıyordu. Kadın onların sorularını titrek, çekingen bir sesle yanıtladı – evet, kıyı boyunca kürek çekiyordu ama kaybolmuştu; evet, koyu renk palto-lu bir adam onu kovalamıştı; hayır, adamın nereye gittiğini bilmiyordu. Konuştuğu sırada kadının gözleri benimkilerin üzerinden fazlasıyla sık sekiyordu. Bakışlarımı kaçırdım ama yine de gözlerinin tenimin üzerinde bıraktığı sıkı sıkı yapışan, örümcek ağlarıyla kaplı hissi duyumsayabiliyordum.

Kendimi ona içerlerken buldum. Deniz fenerini bulmayı bile nasıl becermişti ki zaten? Peşi sıra ölüm getirerek bu minicik, kırılğan cenneti neden istila etmişti?

Samuel en sonunda, asi bir koyunu yakalayıp sürüye geri

katan bir çoban gibi beni almaya geldi. “Bu gece uyumak dışında yapabileceğimiz başka hiçbir şey yok.” Onun peşinden giderek karanlık, zemini çatlaklarla dolu sokaklardan geçtim.

Birkaç kez arkamızdan hışır hışır gelen ayak sesleri, taş üzerinde sürüklenen uzun etekler ya da ihtiyar bir göğüste hırıldayan nefes sesleri duyduğumu sandım. Kendi kendimi azarladım –*aptallık etme, o zararsız, yaşlı bir kadın*– ta ki bakır bir heykel gibi geriye çekilmiş ve göğsünden bir hırlama yayılır vaziyette arkamıza bakıp duran Bad’ı fark edene dek.

Sessiz bir soğukluk, insanın gölde fazla derine daldığı ve dipte bulunan, kış mevsimiyle buz gibi olmuş suları karıştırıp hareketlendirdiği zamanlarda olduğu gibi üzerimden kayıp geçti. Ağzım kurumuş hâlde Bad’ı dizimle hafifçe dürttüm. “Hadi, oğlum.”

Sahiplendiğimiz evimizin çizgi çizgi sızan ay ışığıyla bölünmüş karanlığında, *hesinlikle değildir ve bu imkânsız* gibi şeyler düşünerek, sonra *imkânsız* sözcüğü ile son günlerde yaşadığım çok sayıda ani dalgalanmaya kafa yorarak ve uykusuz şekilde tavana bakıp durmaya devam ederek Samuel’in yanında yattım.

Jane gece yarısından sonraki bir vakitte içeri geldi ve kendi battaniye yığınının içine kıvrıldı. Nefesinin derinleşmesini, tam da horlama sayılmayan horultusunun usul bir ısılgı andıran sesini bekledim ve sonra sessizce onun yanına sokuldum. Bay Locke’ın tabancasını eteğinin katları içinden dikkatlice kaydırarak çıkardım ve kendi eteğimin belinin altına sıkıştırdım. Eğilerek evden çıkıp berrak, siyah geceye daldığım sırada soğuk ve ağır şekilde kalçama dayanmış vaziyette durdu.

Yanı başımda pıtır pıtır yürüyen Bad’la birlikte, sona erip küme küme çimlerle devrilmiş tuğlalara dönüşünceye dek sokağımızı yukarıya doğru takip ettim. Ovalık araziler yarım ayla gümüş renge boyanmış hâlde etrafımda yükseldi. Avuçlarım-

da hafif hafif karıncalanma hissi yaratan teri, karnımda bunun çok, hem de çok aptalca bir fikir olduğunu söyleyen titremeyi yok saymaya çalışarak çimlerin içinden güçlkle ilerledim.

Sonra durdum. Bekledim.

Bekledikçe bekledim. Dakikalar fazla hızlı kalp atışlarıyla ölçülerek gümbür gümbür geçip gitti. *Sabırlı ol. Cesur ol. Jane gibi ol.* Titrek ve tereddütlü duruşansa, onun duracağı gibi gergin ve uzun bacaklı bir av kedisi kadar hazır şekilde durmaya çalıştım.

Arkamdan fısıltı gibi bir ayak sürüme sesi geldi, öyle hafifti ki kaynağı çimlerin içinden oluklar açarak ilerleyen küçük bir yaratık olabilirdi. Bad boğuk ve derinden gelen bir sesle hırladı ve ben de ona inandım.

Tabancayı eteğimden çekip çıkardım, döndüm ve arkamdaki kambur karaltıya doğrulttum. Burnunun çarpık uzunlunu, boğazındaki sarkık deri katmanlarını, havaya kaldırdığı sırada ellerinin titreyişini gördüm.

Uzun adımlarla yaklaştım. “Kimsiniz siz?” dedim, tıslar gibi.

Ne kadar da fena hâlde basmakalıp bir hareket. Kan kafamın içinde nabız gibi atarken ve boğazım dehşetle sıkışmış hâldeyken bile kendimi Rover Boys’taki kahramanlardan birinin başarısız bir taklidini yaptığımın farkına vardım, tabii Rover Boys’taki kahramanlar masum, yaşlı hanımları bir kez olsun tehdit ettiyse.

Kadın nefes nefeseydi ve korkuyla kekeliyordu. “Benim... benim adım Bayan Emily Brown ve yalnızca birazcık yolumu kaybettim, yemin ederim, lütfen bana zarar vermeyin, küçük hanım, lütfen...”

Ona neredeyse inanıyordum. Büzüştüğümü, geri çekildiğimi hissettim, yalnız... kadının sesinde bir terslik vardı. Şimdi onun yakınında duruyorken kulağa sahiden yaşlı bir kadın sesi gibi *gelmiyordu*; daha genç birinin yaşlı bir kadının hafiften kaba bir taklidini yapması gibi tiz ve titrek geliyordu.

Kadının eli eteğinin katlarına doğru ağır ağır ilerlemeye başladı, sesi hâlâ dehşetle bir şeyler geveleyip duruyordu. Gümmüş bir şey siyah kumaş katmanları arasından bana doğru bir an parlayıp kayboldu. Donakaldım, ufak tefek yaşlı bir kadının boğazımı kesmesine izin verirsem Jane'in ne kadar hayal kırıklığına uğrayacağına dair yarım saniyelik bir görüntü kafamda belirdi – sonra bir vuruşla kadının elini uzaklaştırdım ve bıçağı elbisesinin cebinden alelacele çekip çıkardım. Siyah ve kuruyup pul pul olmuş bir şey bıçağın ağzında kabuk gibi bir tabaka oluşturmuştu.

Bıçağı karanlığa fırlattım ve silahı tekrar kadının göğsüyle aynı hizaya getirdim. Kadın da lafları geveleyerek konuşmayı bırakmıştı.

“Kimsiniz. Siz.” Bu sefer kulağa çok daha iyi geldi, neredeyse tehditkârdı. Silahın titremeyi kesmesini diledim.

Kadının ağzı çirkin bir dikiş çizgisi hâlinde kapandı. Bir anlığına gözleri kısılmış şekilde düşmanca baktı, sonra tiksintiyle dilini şaklattı. Cebinden bir sigara bulup çıkardı ve bir kibrit çakarak sigarası ışıldayıp çıtırdayana dek içine hızlı nefesler çekti. Bir iç çekişle burnundan beyaz duman boşaldı.

“Dedim ki...”

“Cornelius ve Havemeyer'in seninle neden bu kadar sorun yaşadığını anlıyorum artık.” Sesi şimdi çok daha boğuktu, kulağa çok daha akıcı ve düzgün, hafiften yağ gibi geliyordu. “Baş belası bir tipsin, öyle değil mi?”

İnsanın en uçuk şüphelerinin doğruluğunun kanıtlanması tuhaf bir his. Aklını kaçırmış olmadığını keşfetmek insanı tatmin ediyor elbette ama görünüşe göre erişebileceği yerlerin sınırı olmayan karanlık bir örgütün hakikaten senin peşine düşmüş olduğunun farkına varmak da kısmen cesaretini kırıyor.

“Kim... siz Cemiyet'tensiniz, öyle değil mi? Solomon'ı siz mi öldürdünüz?”

Kadın kaşlarını kaldırdı ve gelişigüzel, erkeksi bir hareketle sigarasından kül silkeledi. “Evet.”

Yutkundum. “Peki bir tür, bir tür şekil değiştirme yeteneğine ya da öyle bir şeye mi sahipsiniz?”

“Tanrım, ne biçim bir hayal gücü ama.” Başının arkasına uzandı ve görünmez bir düğümü çözüyormuşçasına havada tuhaf bir bükme hareketi yaptı ve...

Suratı sarkıp düştü. Onu eliyle yakaladı, yalnız bu kırıksık, yaşlanmaktan lekelenmiş el değildi artık; şimdi tiksiniç bir biçimde bana gülümseyen ağız da nemli bir yarık değildi. Yalnızca yaşlı gözler değişmemiştir.

Bay Locke’ın Cemiyet toplantılarındaki kızıl saçlı adamdı bu; sansar kılıklı, ince suratlı hâliyle, şimdi gri etek değil koyu renk bir seyahat takımı içindeydi.

Bana doğru süpürür gibi abartılı bir hareketle eğilerek ölü bir dünyanın boş karanlığında gülünç duran, samimiyetsiz bir reverans yaptı ve maskeyi yukarıda, gümüşü bir hâl almış ay ışığında tuttu. Üzerinden birbirine dolaşmış tutamlar hâlinde at kılı sarkıyordu. “Kızılderili işi bir şey – sahte surat, sanırım buna öyle diyorlar, değil mi? Senin kendi sevgili baban bunu bizim için uzun yıllar önce, Ontario Gölü’nün güneyindeki bir çatlaktan ele geçirmişti ve biz de bunu *epey* elverişli bulduk. Çirkin, yaşlı kadınlar öylesine alelade yaratıklar ki.” Maskeyi göğüs cebine tıktı.

Yutkunarak şoku bastırdım, sesimin afallamıştan ziyade tehditkâr çıkmasını sağlamaya çalıştım. “Peki beni nasıl buldunuz?”

“Bir şeylerin avlanması gerektiğinde, genel olarak benim en iyi avcı olduğum konusunda fikirbirliği söz konusudur.” Duman soluyarak teatral bir havayla burnunu çekip havayı kokladı ve güldü. Bad, ovanın bir ucundan öbürüne gürleyen bir sesle hırladı ve Bay Ilvane’in kendinden emin gülümsemesi birazcık sönükleşti.

Adam yeniden göğüs cebine uzanıp lekeli ve bakırımsı-yemişil bir şey çıkardı. “Bir de elimde bu vardı tabii.”

Öne fırladım, onu kaptım, tekrar geri adım attım. Bu bir tür pusulaydı, yalnız hiç harf, sayı ya da dereceleri belirten küçük çentik işaretleri bile yoktu. Ok birdenbire durulup bir yere yerleşti, kuzey olmadığından epey emin olduğum bir yönü işaret ediyordu. Onu çimlerin içine fırlattım, adamın bacağına çarparak tangırdadığını duydum.

“Ama neden?” Silahı biraz taşkınca salladım, adamın gözlerinin onu gerginlikle takip edişini izledim. “Size herhangi bir zararım dokunmuyor. Neden yalnızca beni rahat bırakmıyorsunuz? Ne istiyorsunuz?”

Adam hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi bir tavırla omuz silkti; hüsrânım, korkum karşısında gülümsüyordu.

Bundan birdenbire tamamen bıkip usandım – sırlardan, yalanlardan ve yaklaşık gerçeklerden, kısmen bildiğim ve kısmen şüphelendiğim şeylerden, asla başından sonuna kadar sırasına göre anlatılmamış, parça parça, kabaca bir araya getirilmiş hikâyelerden. Dünyada, parası ya da imkânı olmayan genç kızların, düpedüz her şeyin anlatılamayacağı kadar önemsiz olduğu konusunda sözlü olarak dile getirilmemiş bir fikirbirliği varmış gibi görünüyordu. Öz babam bile bana kendi gerçeklerinin tamamını anlatmak için son âna kadar beklemişti.

Yeter. Silahın ağırlığını avucumda hissettim, bu –sadece bir anlığına da olsa– kuralları değiştirebileceğim anlamına gelen demir gibi sağlam bir otorite kaynağıydı. Boğazımı temizledim. “Bay Ilvane. Lütfen oturun.”

“Pardon?”

“İsterseniz ayakta durabilirsiniz ama bana çok uzun bir hikâye anlatacaksınız ve bacaklarınızın yorulmasını hiç istemem.” Bağdaş kurmuş ve suratı asılmış hâlde yere geçti.

“Şimdi.” Namluyu doğruca göğsünün yukarısında sabitledim. “Bana her şeyi anlatın, hem de baştan. Ayrıca herhangi

bir şekilde ani hareketler yaparsanız, yemin ederim Bad'ın sizi yemesine müsaade edeceğim.” Bad'ın dişleri gözler önüne serilmişti ve mavi-beyaz parlıyordu; Ilvane'in boğazı bir yutkunmayla sallanarak inip kalktı.

“Kurucumuz kendi bulduğu çatlaktan bin yedi yüzlü yıllarda bir ara geçmiş, İngiltere ya da İskoçya'ya çıkmış, hatırlamıyorum. İnsanların aklını çelerek onları kendi davasını benimsemeye razı etmek konusunda esrarengiz bir beceriye sahipmiş ve dünyada yükselmesi uzun sürmemiş, dünyanın gerçekte ne olduğunu görmesi de öyle: Bir kargaşa. Devrimler, ayaklanmalar, kaos ve katliam. Zıyan. Üstelik hepsinin kökeninde de sapmalar varmış... her türlü musibeti içeri alan, doğaya aykırı delikler. Bulduğu her yerde onları onarmaya başlamış.

“Başta Kurucu yalnız çalışıyormuş. Fakat çok geçmeden başkalarını da yanına katmaya başlamış; bazıları kendisi gibi bu dünyaya göç etmiş, bazıları ise yalnızca onun düzen tesis etmekten gelen çıkarını paylaşan kişiler.” Genç, hırslı ve açgözlü hâliyle Bay Locke'ı kafamda canlandırdım – davaya katmak için ideal bir aday. Kolay olmuş olmalıydı. “Birlikte dünyayı temizlemeyi, onu güvende ve refah içinde tutmayı kendimize görev bildik.”

“Bir de bir şeyler çalmayı elbette,” diye ekledim.

“Hadi ama” havasında bir ifadeyle dudak büktü. “Belli nesne ve güçlerin bilge ellerce ihtiyatla kullanıldığında bize görevimizde yardımcı olabileceğini keşfettik. Daha somut servet biçimlerinin de öyle – hepimiz de itibarlı ve güçlü konumlar elde etmek için çalıştık. Paramızı ortak bir havuzda topluyor ve dünyanın her köşesinde gerçekleştirilecek keşif gezilerine ödenek sağlayarak çatlakları arıyoruz.

“Altmışlı yıllara gelindiğinde bir isim ve saygın bir işlev edinmiştik: New England Arkeoloji Cemiyeti.” Ilvane elleriyle ufak bir, “İşte!” hareketi yaptı ve hevesli bir ivedilikle devam

etti. “Hem işe de yarıyordu. İmparatorluklar büyüyor. Kârlar yükseliyor. Devrimciler ve insanları kışkırtıp ortalığı karıştıran laf cambazları bir elin parmaklarını geçmez. Biz de *senin* gibi başkalarının işine burnunu sokan küçük bir şımarığın tüm çabalarımızı mahvetmesine izin veremeyiz, izin verecek de değiliz. O yüzden söyle bana, kızım – sende hangi nesne ya da güçler var?” Üzerimdeki gözleri nemli ve parlaktı.

Bir adım geriledim. “Bu... fark etmez. Şimdi, ayağa kalkın...” Ne yapacağımdan emin değildim –onu gerisingeri şehre yürütüp sahibi için ortalığa nahoş bir şey bırakan bir kedi gibi Jane’e mi teslim edecektim?– ama Ilvane birdenbire gülümsedi.

“Biliyor musun, baban bize engel olmaya niyetlenmişti. Başına neler geldiğine bir baksana.” Dilini şaklattı.

Kımıldamayı bıraktım. Nefes almayı bile bırakmış olabilirdim.

“Onu öldürdünüz, değil mi?” Kulağa yetişkin gibi gelen tüm o otorite sesinden akıp gitmişti.

Bay Ilvane’in gülümsemesi genişledi ve keskinleşti, tilkileri andırıyordu. “Eminim *senin* de farkına varmış olduğun üzere, bize Japonya’da bir çatlak bulmuştu. Genellikle âdeti içeride bir-iki gün gezinip Locke için birkaç ilginç, ufak tefek süsle geri dönmek sonra da yola koyulmaktı. Fakat bu sefer oyalandı. Ben de beklemekten sıkıldım, bu berbat şeyi takmaktan sıkıldım.” Yaşlı kadın maskesinin üzerinden göğüs cebine hafifçe vurdu.

“Bir gün yamaçta beni şöyle bir gördü. Beni tanıdı.” Ilvane, yalandan özür diler gibi omuz silkti. “Yüzündeki ifadeyi bir görseydin! Kireç gibi oldu derdim ama onun o ten rengiyle... ‘Sen!’ diye haykırdı. ‘Cemiyet!’ Eh, sahiden, on yedi yıl boyunca dizginle zapturapt altında tutulduktan sonra gafil avlandığını hayal etsene. Sonra epey ölçüsüz, insanı bezdiren bazı şeyler söyledi. Bizi ifşa etme tehdidinde bulundu –sorarım

sana ona kim inanırdı ki?– delirmiş gibi, küçük kızını kurtarmakla ilgili bir şeyler sayıkladı, yapacağı son şey de olsa bu kapıyı açık tutacağını söyledi bana... Hepsi de çok acıklıydı.”

Nabzım *hayır hayır hayır* diye fısıldadı. Silah yine titriyordu.

“Sonra tam bir deli gibi telaşla kampına geri döndü. Ben de peşinden gittim.”

“Sonra da onu öldürdünüz.” Şimdi sesim fısıltıdan daha kısıktı, boğulup gitmiş bir nefesten ibaretti. Tüm bu umut edişin, bekleyişin ve bilemeyişin ardından, tüm bunların ardından... bedenini donmuş ve unutulmuş, deniz kuşları tarafından didiklenmiş hâlde hayal ettim.

Ilvane hâlâ gülümsüyor ve gülümsüyordu. “Bir tüfeği vardı, biliyor musun? Onu sonradan, eşyalarının içinde buldum. Fakat tüfeğe ulaşmayı denemedi bile... onu çadırından dışarı sürüklediğimde *yazıyordu*, hayatı buna bağlıymış gibi *yazıyordu*. Sırf günlüğünü kutusuna geri koymak için dişini tırnağına takarak boğuştu benimle. Doğrusu seni böyle dengesiz bir adamdan kurtardığım için bana teşekkür ediyor olman lazım.”

Elini neredeyse görebiliyordum, kara ve mürekkeple çevrili hâliyle o son çaresiz sözcükleri çiziktiriyordu: *KAÇ, JANUARY, ARKADYA, SAKIN GÜVENME*. Beni uyarmaya çalışıyordu.

Bunun üzerine Ilvane’in gülümsemesi görüş alanım içinde prizmadan geçmiş gibi ayrışıp bulanıklaştı.

“Çatlağı ateşe verdim. Kuru çamdandı, meşale gibi alev aldı. Baban ağladı, January, ben onu oradan içeri itmeden önce *yalvardı*. Elleri alevlerin arasında sağa sola sallanırken kısa süreliğine şöyle bir gördüm, sonrası ise bir hiç. Asla çıkıp da görünmedi.”

Ilvane sözlerini bitirdiği sırada beni izledi, gözleri aklıkla parlıyordu. Gözyaşı istiyordu, biliyordum. Yoğun bir keder ve çaresizlik istiyordu çünkü babam başka bir dünyada sonsuza dek kapana kısılmıştı ve ben de temelli, korkunç bir şekilde yalnız kalmıştım. Fakat...

Hayatta, hayatta, hayatta. Babam hayatta. Yabancı bir yamaçta mahvolmuş, çürür hâlde değil, *hayattaydı* ve en sonunda kendi gerçek dünyasına, yuvasına dönmüştü. Ben onu bir daha asla göremeyecek olsam bile.

Gözlerimi kapatıp kayıp ve sevincin ikiz dalgalarının üzerine çarpmasına müsaade ettim, bacaklarımı gevşemesi ve dizlerimi de bir çıtırtıyla yere inmesi için serbest bıraktım. Bad'ın burnu endişeyle enseme kokladı, yara bere var mı diye kontrol ediyordu.

Ilvane'in hareket edişinin hışırtılı seslerini duyduğumda çok geç olmuştu. Gözlerim hızla açılıp onu bıçağı ile bakır pusulaya doğru yan yan debelenirken buldu.

"Hayır!" diye bağırdım ama o çoktan geri dönüp şehre doğru koşmaya başlamıştı, çimlerin arasından ok gibi fırlayan siyah ve kıızıl bir gölgeydi. Silahı yükselcere, gecenin içine doğru ateşledim, adamın kaçmak için eğildiğini gördüm ve boş sokakta ayaklarının yankılı patırtısını duydum. Terk edilmiş evlerin birbirine girdiği kargaşanın içine dalarak gözden kayboldu.

Bad'la ikimiz onun arkasından fırladık. Onu yakalasam ne yapacağımı pek de bilemiyordum –tabanca ağır bir biçimde elimden sarkıyordu ve Solomon'un beyaz kumaşla örtülü cesedinin görüntüsü mide bulandıracak biçimde hızla gözümün önünde belirip kayboldu– ama gitmesine izin veremezdim, Cemiyet'e benim nerede olduğumu söylemesine izin veremezdim, Arkadya'nın nerede olduğunu söylemesine de...

Uzun boylu iki karaltı yalpalayarak ilerideki sokağa döndü. Jane beni yakalamak için tek kolunu uzattı. "Bir silah sesi duyduk... ne..."

"Ilvane. Cemiyet'ten. Şu tarafa gitti – sanırım geri dönüp tekrar Kapıya ulaşmaya çalışıyor..." Sözlerim kesik kesik çekilen nefeslerin arasında ağızımdan hızlı, anlaşılmaz şekilde

dökülüyordu. Jane meseleye açıklık getirilmesini beklemeyip sadece fırladı, benimkinden birkaç kat daha hızlı, uzun adımlı bir koşuyla tepeden aşağı süzülüyordu. Samuel ise çıkıntı yapan tuğlalara ve çatlaklara takılıp tökezleyen hâlimizle Bad ve bana ayak uydurdu.

Savrularak avluya dalıp Jane'i tüy perdeli tünelin önüne cömelmış, dudakları avcılara has muzafferane sırtıyla geri çekilmiş hâlde bulduk. Ilvane birkaç adım ötede dikiliyordu, gözleri çılgına dönmüş gibiydi ve burun delikleri hayvani bir çaresizlikle genişleyip titreşiyordu.

"Bu kadarı bence yeterli," dedi Jane serinkanlı bir tavırla ve Bay Locke'ın tabancasını çıkarmak üzere eteğinin cebine uzandı. Fakat sonra suratı gevşeyip ifadesizleşti. Dişi leopar gülümsemesi ortadan kayboldu.

Çünkü tabanca orada yoktu. Çünkü tabancayı ondan çalmıştım.

Horoz üzerinde kayan terli başparmağımla, silahı evirip çevirdiğim, uzadıkça uzayan tek bir saniye geçti ve Ilvane, Jane'in boş elinin eteğinin katlarından çıkmasını izledi. Gü-lümsedi. Sonra da saldırdı.

Hızla inen gümüş bir darbe, ıslak ve şarap rengi bir şeyin ay ışığındaki parıltısı göründü... ve sonra adam gitmişti, altın sarısı perde de onun ardından dalgalanıyordu.

Jane usul, şaşkın bir iç çekişle dizlerinin üzerine düştü.

Hayır. Bunu bağırarak mı söyledim, sözcük kilden harabelere çarparak paramparça oldu ve yankılanarak ara yollardan ilerledi mi, karşılık veren telaş bağrıışları ve koşar adım gelen ayak sesleri yükseldi mi, hatırlamıyorum.

Jane'in yanına diz çöktüğümü, kesiğin uzun, açık duran kenarlarına sıkıca yapıştığımı, kendi ellerimin kanla karardığını gördüğümü hatırlıyorum. Jane'in, onu uzaklardan izliyor-muş gibi gösteren hayret ifadesini hatırlıyorum.

Samuel'in onun diğer tarafına çömeldiğini, gırtlaktan gelen hırlamasını –“Piç kurusu”– ve Ilvane'in peşinden perdeyi aşarak gözden kaybolan sırtının görüntüsünü hatırlıyorum.

Ondan sonra ise benimkilerin yanı sıra bastıran başka eller –becerikli, yoklayan eller– ve belirgin bir ezilmiş nane kokusu belirdi. “Tamam, sorun yok, evlat, sen sadece bana biraz yer aç.” Kır saçlı kadının, yanında cızırdayıp kıvılcım püskürten eski tarz bir fenerle Jane'in üzerine daha fazla yaklaşıp eğilmesine fırsat vermek için geri çekildim. Kandan yapış yapış olmuş ellerimi, birinin onlara ne yapmaları gerektiğini söylemesini umuyormuşçasına hantal bir biçimde vücudumdan uzakta tuttum.

Kadın seslenerek temiz pamukla kaynatılmış su istedi ve biri de onun dediklerini yerine getirmek üzere alelacele fırladı. Kadının sesi öyle sakin, öyle telaşsızdı ki düğüm olmuş vaziyetteki en minik umut kıvrımı karnımın içinde gevşeyip açıldı.

“Acaba o... acaba...” Sesim, yakın zamanda soyulmuş bir şey gibi hassas ve kaba çıkıyordu.

Kadın omzunun üzerinden bezgin bir bakış attı. “Tüm bunlar yalnızca dağınıklık ve gösteriş, kızım. Bunu yapan, yokluğunda onun idare edemeyeceği hiçbir şeye denk getirememiş.” Ona bakarak gözlerimi kırıştırdım ve kadın yumuşadı. “Enfeksiyonu içeri sokmadığımız müddetçe iyi olacak.”

Bir rahatlamayla fiziksel olarak gevşedim, kaslarım makaradan ayrılan kesilmiş teller gibi açılıyordu. Yüzeyin hemen altında cızırdayarak yükselen histerik gözyaşlarını bastırarak yapış yapış avuçlarımı gözlerime doğru ittim ve şöyle düşündüm: *Hayatta. Onu öldürmedim.*

Tüylü perde yeniden hışırdayana dek o şekilde, dizlerimin üzerine kısmen yığılmış ve rahatlamayla zayıf düşmüş hâlde kaldım. Gelen Samuel'di ve ağzının yarattığı haşın çizgiden, Bay Ilvane'in gerisingeri Kapıdan geçerek kaçtığını anlamıştım.

Samuel şimdi korku dolu fısıltılarla meydana doldurmakta olan insanlara ya da fener ışığında görülen yakut rengi kan pırılusına bakmadı. Uzun adımlarla doğruca benim yanıma geldi; ayakları çıplak, gömleği kısmen iliklenmişti, gözleri kararlık bir duyguyla bulanıyordu. O duygunun ne olduğunu da ancak Samuel doğrudan tepemde dikildiği zaman anlayabildim: Korku.

“Onu ağaca kadar takip ettim,” dedi usulca. “Onu daha da uzağa kadar takip etmeye çalıştım, onun arkasından kapıdan geçmeye çalıştım. Ama” –ve ne diyeceğini biliyordum, o boş ovada onun yanında durmuşçasına kesin şekilde biliyordum bunu– “hiçbir şey yoktu, hiç geçiş yolu yoktu.”

Samuel yutkundu. “Kapı kapanmış.”



Yalnız Kapı

Samuel usulca konuşmuştu, sesi yorgun bir hırıltıdan ibaretti ama bir trajedi kendi korkunç ses şiddetine sahiptir. Gürler ve çatlar, insanın ayağının altındaki zemini sarsar, havada yaz mevsiminin gök gürültüleri gibi asılı kalır.

Avluda toplanmış olan Arkadyalılar, gözleri inanamama hissi ve dehşetin onlarca tonuyla bize doğru çevrilmiş şekilde sessizliğe gömüldü. Piyano teli kadar gergin sessizlik uzadıkça uzadı, ta ki bir adam boğuk bir küfür savurana dek. Ardından da paniğe kapılmış seslerin yükselen bir yaygarası geldi.

“Biz ne yapacağız?”

“Bebeklerim, bebeklerimin şeye ihtiyacı var...”

“Açlıktan öleceğiz, istisnasız her birimiz hem de.”

Bir bebek uyandı ve annesinin kollarında inleyerek ağladı, annesi ise başını eğerek oğlanın buruşmuş yüzüne cansız bir umutsuzlukla uzun uzun baktı. Sonra iri bir beden onu omzuyla iterek geçti ve kalabalığın ön tarafına doğru hareket etti. Molly Neptune’un silindir şapkası ortada yoktu, fenerin

yukarı vuran parıltısı da yüzünün üzerine gölgeli oyuklar çiziyordu.

İki elini yukarı kaldırdı. “Yeter. Eğer yol kapalıysa biz de başka bir geçiş yolu buluruz. Hayatta kalmak için başka bir yol buluruz. Burada hepimiz şu ya da bu şekilde tehlikeler atlatıp hayatta kalmayı başarmış kişiler değil miyiz?” Onları bir tür şiddetli, hararetle sevgiyle inceleyerek irade gücüyle onların titreyen uzuvlarına güç sağlamaya çalıştı. “Ama bu gece olmaz. Bu gece dinleneceğiz. Yarın ise plan yapacağız.”

Kendimi onun sesinin uğultusuna doğru eğilerek, o sesin beni içine çekip yutacağa benzeyen suçluluk ve dehşet dalgasını geri püskürtmesine fırsat tanırken buldum – ta ki gözleri benimkilerle buluşana ve ben de tüm sıcaklığın kadının yüzünden yağmurda akan boya gibi akıp gidişini izleyene dek. Geride acı bir pişmanlıktan başka hiçbir şey bırakmadı bu. Babamı bir an olsun görmüş olduğu için duyduğu pişmanlık belki ya da Arkadya’yı bir sığınak olarak bir an olsun teklif etmiş olduğu için; peşimde canavarlarla kırılğan krallığına ayak basmama müsaade etmiş olduğu için duyduğu pişmanlık.

Başka tarafa döndü ve hâlâ Jane’in üzerine eğilmiş durumdaki kadına hitap etti. “Yaşayacak mı, Iris?”

Iris başını eğdi. “Kuvvetle muhtemel, efendim. Yalnız kesik bazı yerlerde derin ve dağınık, bir de...” Dudaklarını nemlendirdiği sırada dilinin birden fırlayıveren pembeliğini, gözlerinin tüylü perdeye doğru hızla, korku dolu bir tavırla çevrilişini gördüm. “Bir de iyodumuz bitti. Tuzlu su bile işi halledebilirdi ama biz, biz şey yapamıyoruz...” Sesi zayıflayarak ıstıraplı bir fısıltıya dönüştü.

Molly Neptune tek elini nazikçe kadının omzuna koydu ve başını iki yana salladı. “Artık endişelenmenin hiç faydası yok. Sen onun için elinden gelenin en iyisini yapacaksın, hepsi de bu kadar.” Seslenerek, Jane’in döndürölüp bir örtüye yerleştirilmesine ve yakınlardaki bir eve taşınmasına yardımcı olacak

iki genç adam çağırdı. Iris de iki yanında kanlı ve boş hâlde sarkan elleriyle onların arkasından gitti.

Molly'nin gözleri bizi inceleyerek bir kez daha üzerimizden geçti ve dudakları, bir şey söylemek istiyormuş gibi dalgalandı; ama kadın dönüp gitti ve arkada kalmış son Arkadyalı grubunu takip ederek tekrar karanlık sokaklardan ilerledi. Omuzlarının yenilgi hissiyle eğilmesine de ancak şimdi, halkı onu göremezken müsaade etti.

Korkunç kaderine mahkûm, güzel şehrinin derinliklerine dalarak gözden kaybolana dek onu izledim. Ana dünyalarından gelecek malzemeler olmadan ne kadar dayanabileceklerini ve ikinci bir şehrin de burada, ilkinin kemikleri arasında ölüp ölmeyeceğini merak ettim.

Omuzlarıma yerleşen suçluluk duygusunun ağırlığı karşısında gözlerimi kapadım, Samuel ve Bad yaklaşırken tırnak tıktırtıları ile yıpranmış ayakkabıların yere sürtünme sesini duydum. Bir çift güneş kadar sıcak ve daimi hâlleriyle iki yanıma yerleştiler. Açlıktan ölmüş bu dünyada onlara ne olacaktı? Bad'ı belirginleşmiş, çıkık kaburgalar ve donuklaşmış tüylerle; Samuel'i ise gözlerindeki kor ışıltısı sönükleşmiş hâlde hayal ettim. Jane daha açlığın çaresiz yırtıcılığını karnında hissedebilecek duruma gelmesinden bile önce ateş denizi içinde boğulup gidebilirdi.

Hayır. Bunun olmasına izin verecek değildim. Buna engel olabilmem için bir şans –en ufak, en düşük şans bile– varken olmazdı.

“Samuel.” Sesimin cesur ve kararlı çıkmasını umuyordum ama yalnızca yorgun çıktı. “Lütfen eve gidip benim için babamın kitabını alır mısın? Bir de mürekkepli kalem.”

Yanı başımda epey hareketsiz kaldı, ne yapmaya niyetlenmediğini anladığını biliyordum. İçimdeki küçük, güvenilmez bir parça, romantik bir sinema filmindeki bir aktör gibi ellerimi yakalayıp bunu yapmamam için bana yalvarmasını umdu ama

Samuel öyle yapmadı. Onun da Arkadya'da ölmeyi pek istemediğini farz ettim.

Samuel yavaşça ayağa kalktı ve meydandan ayrıldı. Ben de yarım ayın altında, kolum Bad'a sıkı sıkı dolanmış hâlde oturup bekledim.

Samuel ellerinde sımsıkı tuttuğu deri ciltli kitap ve bir kalemle geri döndü. Sayfaları hızla çevirerek arkadaki boş yaprakların son hışırtısına ulaştım ve Samuel'in endişeden kararımış gözlerine, son derece ciddi ağzına bakmadan o sayfaları nazikçe yırtıp cildinden ayırdım. "Acaba... benimle gelir misin?"

Yanıt olarak elime uzandı ve tereddüt ettim –teklifini hiç kabul etmemiş, ona hiç evet dememiştim– ama sonra her ikimizin de kısa hayatlarımızın geri kalanı boyunca ölmekte olan bir dünyada kapana kısılmış olacağımızı aklıma getirdim ve parmaklarımı onunkilere doladım.

Birlikte yürüyerek şehirden ayrıldık ve önümüzden, çimlerin içinden kehribar gözlü bir hayalet gibi süzülen Bad'la birlikte koyu mavi geceye çıktık. Öyle geç bir vakitti ki ay ufkun yakınlarında pusuda bekliyordu ve yıldızların da etrafımızda alçaklarda, yakınlarda asılı durur gibi bir hâli vardı.

Ağaç karanlıktan çıkarak gökyüzüne doğru uzanan boğum boğum, çok parmaklı bir el gibi belirdi. Muntazam ahşap kallaslar, ağacın şişkin ve bombeli kökleri arasına yerleşmiş, tuhaf bir biçimde terk edilmiş görünüyordu – artık basit bir kapıya indirgenmiş bir Kapı. İçinden ağır, pis bir duman ve kömür kokusu sızıyordu; diğer tarafta deniz fenerinin yandığını anladım. Babamın nihai Kapısında da üzerinde ölü yakılan odun yığınlarına has, aynı kötü koku olduğunu hayal ettim.

Parmaklarımı kapının koyu renk ahşabı boyunca okşar gibi gezdirebileceğim kadar yaklaşıp dek yürüdüm ve durdum. Kıpırdamadan dikildim; avuçlarım buruşmuş sayfalara değerek terliyordu, kalem de elimde ağırdı.

Samuel sessizliğin uzadıkça uzamasına fırsat verdi, sonra şöyle sordu: “Sorun ne?”

Güldüm – umutsuz, gerçek keyiften yoksun bir öflemeden ibaretti bu. “Korkuyorum,” dedim ona. “Başarısız olmaktan korkuyorum, işe yaramayacağından, bana şey olmasından...” Konuşmayı birdenbire kestim, korkunun demir gibi metalik, keskin tadı ağzımı dolduruyordu. Akıl hastanesinden çıkış yolumu yazdıktan sonra uzuvlarımda oluşan yorgunluğun insanın iliklerine işleyen yakıcılığını, odanın etrafımda mide bulandıracak şekilde dönüp duruşunu hatırladım. İki dünya arasında bir yol açmak ne kadar fazlasını gerektirirdi?

Babam Kapıların “hususî ve tanımlanması imkânsız bir rezonansa sahip”, iki dünyanın nazikçe birbirine değdiği seyrilmiş yerlerde bulunduğunu söylemişti. *Belki bu daha çok bir tülû kenara çekmek ya da bir pencere açmak gibidir.* Hayatım üzerine bahse tutuşmak için zayıf bir varsayım.

Samuel gözlerini kısarak yukarıya, yıldızlara bakıyordu, ifadesi kaygısızdı. “Bunu yapma o zaman.”

“Ama Jane... Arkadya...”

“Hayatta kalmanın bir yolunu buluruz, January ve o kadarını yapacağımıza güven. Eğer işe yaramayacaksa kendini tehlikeye atma.” Sesi, yağmur ihtimalini ya da tren tarifelerinin güvenilmezliğini tartışıyormuşuz gibi dengeli ve sakindi.

Başımı eğip aşağı baktım, tereddütlüydüm ve kendi tereddüdümünden utanıyordum.

Fakat sonra çenemin altında çekingen bir dokunuş, nazik bir itiş hissettim; Samuel iki parmağıyla yüzümü yukarı doğru çevirdi. Bakışları içtendi, ağzı yandan beliren bir gülümsemeyle kısmen kıvrılmıştı. “Ama denemeye razıysan ben sana inanıyorum. Strega.”

İnsanı sarhoş eden bir sıcaklık beni yakıp kavurarak üzerimden geçti, sanki alev alev bir şenlik ateşinin tam ortasında duruyordum. Bu hissi tanıyamadım, buna ne ad vereceğimi

bilemedim – gerçi şu da var ki daha önce hiç kimse bana inanmamıştı. Ya da benim başka, daha kabiliyetsiz bir versiyonuma inanmışlardı. Locke, babam ve Jane'in her biri de Locke Konutu'ndan çıkmak bilmemiş, onların korumasına çok ihtiyaç duyan ürkek January'ye inanmıştı. Fakat Samuel şimdi bana ateş yutmamı ya da yağmur bulutları üzerinde dans etmemi bekliyormuş gibi bakıyordu. Mucizevi, cesaretli ve imkânsız bir şey yapmamı bekliyormuş gibi.

Tam takım bir zırh kuşanmak ya da kanatlanmak, kendi sınırlarımın ötesine uzanmak gibi geldi bu; fena hâlde aşk gibi geldi.

Doyumsuzlukla dolu fazladan bir saniye boyunca daha onun yüzüne bakarak inancının tenime işlemesine fırsat verdim, sonra kapıya döndüm. Duman ve okyanus havasını ciğerlerime çektim, Samuel'in güvenini bir geminin yelkenlerini dolduran ılık bir rüzgâr gibi arkamda hissettim ve kalemi sayfaya götürdüm.

Kapı açılır, diye yazdım ve her harfine inandım.

Mürekkebin gece karanlığında beliren siyah ışıltısına, kaleme sarılmış kendi parmaklarımın gücüne, görünmez bir perdenin hemen öbür tarafında bekleyen o diğer dünyanın gerçekliğine inandım. İkinci şanslara, düzeltilmiş yanlışlara ve yeniden yazılmış hikâyelere inandım. Samuel'in inancına inandım.

Kalemi kaldırarak kapıdan uzaklaştırdığım sırada bir rüzgâr çıt çıkarmaksızın ovanın bir ucundan öbürüne esti. Yıldızlar tepemde yanıp söndü ve ayın gölgeleri toprağın üzerine delice desenler çizdi. Uzaklardaymış gibi gülümsediğimi hissettim, sonra her şey yanlamasına kaydı ve Samuel'in kolları beni sıcacık sarmaladı.

"Yoksa... sen..."

Başımı salladım. Kontrol etmeye hiç gerek yoktu; şimdiden Atlas Okyanusu'nun ritmik gürleyişini duyabiliyor, Kapının

ötesinde uzanan Eşik'in sonsuz boşluğunu şimdiden hissedebiliyordum. Muzafferane bir kahrkaha Samuel'in göğsünde dalgalanarak yanağıma doğru gürledi ve bir an sonra ben de onunla birlikte gülüyordum çünkü işe yaramıştı. İşe yaramıştı ve ölmemiştim – Brattleboro'da kendi koluma kazıdığım sözcüklere kıyasla neredeyse kolay olmuştu. Bir tülü kenara çekmek gibi.

Geri dönüp sendeleyerek şehre doğru ilerledik; rahatlamayla serseme dönmüş, sarhoş gibi birbirimize yaslanıyorduk. Neredeyse sokağa çıkmalarının yasak olduğu saat geçmişken, başlarında kimse olmadan gizlice gezintiye çıkmış, sabah feci şekilde azarlanacaklarından emin ama umursamayacak kadar da mutluluk sarhoşu olmuş iki sıradan genç insanmışız gibi davranabilecek durumdaydım.

Ta ki Samuel sessizce şöyle diyene dek: "Bu güvende olduğumuz anlamına geliyor, biliyorsun ya. Bu dünyanın sonsuza dek kaybolup gittiğini sanıyorlar, öyle değil mi, o hâlde aramaya gelmezler. Burada kalabiliriz, en azından bir süreliğine."

Sesinde bir soru vardı ama ben ona yanıt vermedim. Kafamda Ilvane'in fırl fırl dönen bakır pusulasını ve iz üstündeki bir tazı gibi burnunu çekerek havayı koklayışını canlandırdım. Beni yine bulurdu.

Bulduğunda da başka bir dünyada bir yere sinmiş vaziyette mi olacaktım? Daha iyi ve daha cesur insanların korumasının arkasına saklanıyor mu olacaktım? Kafamın içinde bir film makarası döndü ve çıtırdadı: solgun ve cansız hâlde kulübenin zeminine devrilen Samuel; o beyaz örtüyle sarılıp sarmalanmış Solomon; gözleri yıldızlarda, kendi kanı içinde yatan Jane.

Hayır.

Genç, sınanmamış, beş parasız ve başka her şey olabilirdim ama –elimdeki kalemi parmak eklemlerim beyaz tepelere dönüşünceye dek sıkı sıkı kavradım– güçsüz değildim. Üstelik şimdi hiçbir Kapının asla gerçekten kapanmadığını biliyordum.

Yandan göz ucuyla Samuel'ın grileşen, neredeyse sökmüş şafak ışığındaki karaltısına baktım. "Evet," diye cevap verdim ona. "Tabii ki kalacağız."

Her zaman iyi bir yalancı olmuşumdur.

Gitmeden önce üç mektup yazdım.

Sevgili Bay Locke,

Ölmediğimi bilmenizi istiyorum. Neredeyse bu mektubu yazmıyordum bile ama sonra sizi kafamda endişeli ve huysuzlanmış hâlde, ofisinizde oradan oraya yürüyüp dururken, Bay Stirling'e bağırırken ya da çok fazla puro içerken canlandırdım ve size bu kadarını borçlu olduğum sonucuna vardım.

Aynı zamanda sizden nefret etmediğimi de bilmenizi istiyorum. Sanırım belki de etmem gerekir: Babamın gerçek hikâyesini biliyordunuz ama benden sakladınız; aslında bir tür kötü niyetli tarikat olan bir arkeoloji cemiyetinin parçasısınız, Jane'i kovdunuz, Sinbad'a zarar vermelerine müsaade ettiniz, beni Brattleboro'ya yolladınız... ama nefret etmiyorum. Tam olarak değil.

Sizden nefret etmiyorum fakat size bilhassa güveniyor da değilim – beni gerçekten korumaya mı çalışıyordunuz? Havemeyer ve Ilvane gibi yaratıklardan yani? Eğer öyleyse, korumanızın hazine bir biçimde yetersiz kaldığını bilmeniz gerek... o yüzden size bundan sonra tam olarak nereye gittiğimi söylemediğim için başgışlayın beni.

Keşke Locke Konutu'na, üçüncü kattaki o küçük gri odaya geri gelebilsem ama yapamam. Onun yerine babamın peşinden gidiyorum. Eve gidiyorum.

Artık sizin uslu kızınız olamadığım için üzgünüm. Fakat çok da değil.

Sevgiler,

J

Jane,

Her ihtimale karşı yazıyorum: Resmi olarak bütün kitap koleksiyonumu sana bırakıyorum. Bu mektubu bağlayıcı, kanunen geçerli bir sözleşme farz et. Belki günün birinde bir mülk satışında ortaya çıkabilir, bunu açık artırma görevlisine gösterebilir ve Orman Kitabı'nın ilk baskısını ya da Pluck and Luck'ın bütün sayılarını alıp gidebilirsin.

Komik bir durum –kaçmak için, eteklerimi ütülü tutma, doğru çatalı kullanma ya da Bay Locke'ı gururlandırma konusunda endişelenmeksizin kendimi uçsuz bucaksız ufka fırlatmak için bir şansı şiddetle arzu ederek geçirdiğim onca zaman– ve şimdi... Şimdi sanırım bunu seninle birlikte, Locke Konutu'nun kulelerinde, devasa, karaya bağlı bir gemideki kaçak yolcular gibi kıvrılmış hâlde, aşk romanlarını tekrar okuyarak geçirilecek başka bir yağmurlu öğleden sonrayla değiştirebilirim.

Fakat geriye dönüp bakınca, her ikimizin de gizliden gizliye beklediğimizi fark ediyorum. Kendimizi dikkatli, acı verici, muallak bir durumda tutuyormuşuz; valizleri düzgünce toplanmış, beklentiyle rayların ilerisine bakarak istasyonda dikilip duran kadınlar gibi.

Ancak babam beni almak için asla dönmedi ya da senin için de öyle, şimdi ise beklemeyi bırakma zamanı geldi. Valizi istasyonda bırakıp koşma zamanı.

Jane; ona verdiğin sözlerden azat edilmiş bulunuyorsun. Ben artık kendi kendimin koruyucusuyum.

Şikago'ya taşınıp bir bankanın güvenlik görevlisi olarak rahat bir iş bulmanı ya da Kenya'ya geri dönüp leoparkadınları ve onların çılgınca avlarını unutmama yardımcı olacak iyi bir genç hanımla tanışmanı dileyebilirdim... ama öyle yapmayacağını biliyorum. Fildişi Kapını aramayı sürdüreceğini biliyorum. Evini aramayı sürdüreceksin.

Bir de –bir Âlim sözünün artık senin için fazla bir değeri olmaması muhtemel olsa da– şunu bilmeni istiyorum:

Ben de evini aramayı sürdüreceğim.

Sevgiler,

J

S—

Keske bizim için daha fazla

Seni hep sev

En zor mektubu büyüü bir şekilde kolaylaşacakmış gibi en sona bırakmak tam da benden beklenecek bir iş. Fazla yerim kalmadı, o yüzden kısa tutacağım:

Cevabım evet. Sonsuza kadar.

Yalnız, peşimi bırakmayan, adımlarımı bıkip usanmadan takip eden, nefeslerini ensemde hissettiren canavarlar var. Ben de seni onların yoluna çıkarmayacağım, çıkaramam. Kendi canavarlarımla tek başıma yüzleşecek kadar güçlüyüm – bunu bana sen gösterdin, hem de sadece birkaç saat önce. (Meğer yalnızca seni sevmekle seni terk edecek kadar cesur olabiliyormuşum. Orada korkunç bir ironi var, sence de öyle değil mi?)

İşte bu yüzden eve dön, Samuel. Eve dön; tek parça, güvende ve hayatta ol; Kapılar, vampirler ve gizli cemiyetlerle ilgili bütün bu tehlikeli deliliği unut. Tüm bunlar sadece bilhassa acayip, ciltsiz bir kitabın olay örgüsüyümüş, göl kıyısında bahsedip gülebileceğimiz bir şeymiş gibi yap.

Bir de Bad'a göz kulak ol, olur mu? Şu zamana kadar ona çok da iyi baktığım söylenemez ve bence senin yanında daha güvende olur.

J

Not: Aslında Bad benimle geliyor. Onu hak etmiyorum ama köpekler söz konusu oldu mu işler tam da böyle yürür, değil mi?

Sessizce mutfak alanına girdim ve bir torba yulaf, dört elma ve Bad için tuzlanmış çayır farelerinden birkaç iri parça çaldım. Hepsini gümüş sikke-bıçağım ve babamın kitabıyla birlikte bir yastık kılıfının içine doldurdum ve Arkadya'nın artık iyiden iyiye söken şafakla pembe pembe ışıldayan sokaklarına geri kaçtım. Tüylü perdeye neredeyse ulaşmıştım ki boğuk, sert bir ses beni durdurdu.

“Bu kadar çabuk mu yola koyuluyorsun?”

Bad’la ikimiz, Bay Locke’ın Model 10’unun farları karşısında korkudan ne yapacağını şaşırmış bir çift geyik gibi donup kaldık. “Ah. Günaydın, Bayan Neptune.”

Molly de uyumamış gibi görünüyordu –yüzündeki çizgiler derinlere kazınmış örümcek ağları gibiydi ve saçı da birbirine girmiş siyah ve gümüş bir düğüm hâlindeydi– ama silindir şapkasıyla boncuklu gerdanlığını yeniden bulup takmıştı. Bana incecik yontulmuş akmak taşı gibi gözlerle, o gözleri kısararak baktı. “Dışarıda, ovalık arazide  gün dayanamazsın, kızım. Senin yerinde olsam kalırdım.”

Benim gizlice tepelere giderek uzaklaştığımı, suçluluk duygumdan kaçtığımı sanıyordu. Omuzlarımdın dikleştiğini ve bir gülümsemenin ağzımı kıvırdığını hissettim. “Teşekkür ederim ama eve geri dönüp ilgilenmem gereken şeyler var. Kapıdan geçerek geri dönüp yani.”

İdrak ettiğini gösteren ifadenin yüzüne yerleşmesini izlemek, bir kadının yaşlanma sürecini tersten izlemek gibiydi. Eğilmiş omurgası doğrulup düzeldi ve gözleri umutla büyüyüp yuvarlaklaştı. “Hayır,” dedi tek nefeste.

“Dün gece atık,” dedim ona usulca. “Herkesi uyandırmak istemedik, o yüzden biz –şey, Samuel– sabah size söyleyecekti.”

Molly gözlerini kapadı, sonra omuzları inip inip kalkarken yüzünü ellerinin arasına gizledi. Gitmek üzere döndüm. “Bekle.” Sesi her zamanki hırıltısının aksine, yoğun bir şekilde gözyaşlarıyla dolup kalınlaşmış durumda ve titrekti. “Peşinde kim ya da ne var bilmiyorum, seni buraya kadar nasıl takip ettiğini de bilmiyorum ama dikkatli ol. Sol” –derken, boğulur gibi tıkanan nefesiyle kederi bastırarak yutkunduğunu duyudum– “Solomon’un tüyü, saına taktığı hani... gitmiş.”

Altın rengi kuş tüyünü llvane’in elinde sıkı sıkı kavranmış şekilde hayal ettiğim sırada bir ürperti, gremediğin bir şey tarafından avlanıyor olmanın dehşeti, omurgamda karınca-

lanmalar yarattı. Kendimi sakince başımı sallamaya zorladım. “Tüyük kaybından ötürü üzgünüm. Beni uyardığınız için teşekkür ederim.” Ona bakmadan, yastık kılıfının omzumun üzerindeki yerini ayarladım. “Samuel’a söylemeyin lütfen. Onun... endişelenmesini istemem.”

Molly Neptune başını eğdi. “İyi şanslar, January Âlim.”

Onu ısınan güneş ışığında, uyuyan çocuklarını inceleyen bir anne gibi kafasını kaldırmış şehrine bakarken bıraktım.

Kapı gündüz gözıyla nasıl oluyorsa daha küçük görünüyordu, karanlık, dar ve korkunç şekilde yalnızdı. Arkamdan çekerek kapattığım ve dünyalar arasındaki boşluğa adım attığım sırada hafifçe çimlere değdi.

İnsan paralı vaziyette seyahat ettiğinde, dünyanın bir ucundan öbürüne uzanan dümdüz ve muntazam, çokça kullanılıp aşınmış bir yolu takip eder. Her bir adımın bir öncekini zahmetsizce izlemesiyle ahşap panelli tren vagonları parlak siyah taksilere, taksiler de kadife perdeli otel odalarına çıkar. Jane ve Samuel’la birlikte seyahat ettiğimde yol daralmış ve dolambaçlı bir hâl almış, sıklıkla da dehşet verici olmuştu.

Şimdi ise yalnız başımaydım ve var olan tek yol da arkamda bıraktığım yoldu.

Bad’la ikimiz, sisin içinden çukurlarla dolu ve engebeli kıyıya bakarak deniz fenerinin yanıp kömürleşmiş iskeleti içinde bir anlığına durduk. Kendimi, yalnızca mürekkep ve umutla donanmış hâlde yeni, vahşi bir dünyanın kıyısındaki dik uçurumda duran bir kâşif gibi hissettim; annem gibi hissettim.

Yalnız annemin peşine tilki dişli gülümsemeleri olan görünmez canavarlar düşmemişti. Heyecan sarhoşluğuyla dolu sırtış yüzümden solup gitti.

Yastık kılıfımı deniz fenerinden bulduğum yanmamış bir kalasın üzerinde yüzdürdüm ve yanı başımda Bad’la bata çıka

ilerleyerek tekrar buz gibi denize girdim. Bulutlar kuş tüyü yorgan gibi etrafımıza yerleşti, her şeyi içine çeken, tüylü bir sisti; sıçratıp durduğum suların sesi, kıyının görüntüsü, güneşin kendisi... hepsini yutuyordu. Öbür tarafa ulaştığımızı da ancak parmaklarımın altındaki taşların sertçe sürtünüşünden anladım.

Pelteye dönmüş bacaklarla kayalığın yamacına tırmandık, yolu bulduk ve yürümeye başladık. En azından bu sefer botlarım vardı, gerçi Molly bunları bana gösterdiğinde öyle tanımlamakta zorlanmıştım – daha ziyade küçük, talihsiz yaratıkların kalıntıları gibi görünmüştü. Kısa bir an için dar burnu ve kasakatı topuklarıyla, ben küçük bir kızken Bay Locke'ın bana aldığı cilalı, rugan ayakkabıları düşündüm; onları özlemiyordum.

Kuşluk vakti geldiğinde, yakınlarda Samuel'in saygın beyazlığı olmayınca, daha az sayıda kamyon ya da arabanın arada kalmış bir kız ve saldırgan görünüşlü köpeği için durmaya gönüllü olduğunu fark etmiştim. İnsanlar yavaşlamadan yön değiştirerek etrafımdan dolaşıyordu; sanki arada kaynayıp gitmiş, düzgün insanların yok saymayı tercih ettiği görünmez bir yeraltı dünyasına düşüvermiştim.

En sonunda yanımda duran, koşum takımlarından yükselen bir şangırtı ve söylenir gibi bir, "Lanet olsun, Rosie, *höst* dedim," feryadıyla bir at ve iki tekerlekli bir araba oldu. Arabayı süren, sarı botlar ve evde dikilmiş tuhaf bir tür panço giyen pejmürde, hemen hemen dişsiz, beyaz bir kadındı. Bad'ın arabada, patatesleri ve çalı fasulyelerinin arasında yolculuk etmesine izin verdi, hatta beni Brattleboro yakınlarında bıraktığında bana onlardan bir torba hediye etti.

"Nereye gittiğini bilmiyorum ama uzakmış gibi görünüyor." Burnunu çekti sonra şu şekilde öneride bulundu: "Köpeğini yakında tut, güzel arabalı adamların seni gideceğin yere bırakma tekliflerini kabul etme ve kanun güçlerinden uzak dur." Onun da arada kaynayıp gitmiş olduğunu tahmin ettim.

New York Eyalet sınırının öbür ucuna tam da gün ışığı morararak akşam karanlığına dönerken ulaştım. Sadece bir araca daha binmiş, beni görmezden gelmek için ellerinden geleni yapan on-on iki vurdumduymaz, talaşa bulanmış adamlarla birlikte boş bir tomruk kamyonunun arkasına ilişmiş vaziyette yolculuk etmiştim. Adamlardan biri Bad'a pastırmalı sandviçinden artakalan kabukları yedirdi. Beni bir kavşakta dikilirken bıraktıklarında da bir tür selamlama havasıyla tek elini kaldırdı.

O gece üç kenarlı bir koyun ahırında uyudum. Koyunlar acayip, yan yan bakan gözleriyle Bad'ı izleyerek bize şüphayle meeledi ve ben de Jane'le Samuel'in yanımdaki hafif seslerinin eksikliğini hissederek uykuya daldım.

Rüyamda bana doğru uzanan beyaz parmaklar ve tilki dişli bir gülümseme gördüm, bir de Bay Havemeyer'ın sesi vardı: *Seni aramayı asla bırakmayacaklar.*

New York Eyaleti'nin batı ucuna ulaşmam beş gün, dört yüz elli-beş yüz kilometre, Albany tren istasyonundan çalınmış bir yol haritası ve yerel kolluk kuvvetleriyle kıl payı atlatılmış dört tehlikeli karşılaşma gerektirdi. Aranıyor posterleri olmasa, daha hızlı da yol alabilirdim.

İkinci sabah, Bay Locke'in mektubunu göndermek için bir postaneye uğramıştım, dışarıda avuç terleten bir tereddüdün ardından tabii. Fakat benim ıssız, yabancı bir dünyada sonsuza dek kapana kısılmış olmadığımı bilmeyi hak ediyordu, öyle değil mi? Hem peşimden gelmeye çalışırsa da mektubum onu yanıltarak Japonya'ya doğru epey zahmetli, dolambaçlı bir yola sürükleyecekti. Locke eve ulaşmak için başka bir yol, yalnızca kilidinin açılmasını bekleyen bir arka Kapı olduğunu bilmiyordu.

Mektubu bankonun karşı ucuna doğru ittim ve sonra onu gördüm: Duvara tutturulmuş yepyeni, beyaz bir poster. Sağa

sola bulaşan siyah beyaz mürekkeple basılmış kendi suratım oradan aşağı bakıyordu.

KAYIP ÇOCUK. Bayan January Scaller (17), Shelburne, Vermont'taki evinden kaybolmuştur. Vasisi acilen bulunduğu yere ilişkin bilgi istemektedir. Kayıp şahısta hem histeri hem de kafa karışıklığı geçmişi söz konusudur ve kendisine ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Siyahi bir kadın ve hırçın bir köpekle bir arada olabilir. **HATIRI SAYILIR MİKTARDA ÖDÜL TEKLİF EDİLMEKTEDİR.** Lütfen Bay Cornelius Locke'la iletişime geçiniz. 1611 Champlain Yolu, Shelburne, Vt.

Bay Locke'ın partisinde çekilmiş, babamın hiç beğenmediği fotoğrafı bu. Suratım yuvarlak ve genç görünüyordu, saçlarım da firketelerle öyle gaddarca tutturulmuştu ki kaşlarım hafiften havaya kalkmıştı. Boynum, tereddütle kabuğundan dışarı bakan bir kaplumbağa gibi kolalı yakasından dışarı fırlamıştı. Postane penceresindeki kendi yansımanı kontrol ettim –toz toprakla kirlenmiş ve güneşten kararmış hâldeydim, saçlarım ise örgü ve burgulardan karmakarışık bir düğüm içinde sarkık duruyordu– ve herhangi birinin beni tanımamasının muhtemel olmadığını düşündüm.

Fakat yine de... Sokaktaki her yabancıнын adımı biliyor olabileceği, her polis memurunun fotoğraftaki çekingen kızı arıyor olabileceği düşüncesiyle buz gibi, ağır ağır ilerleyen bir ürperti sinsice omurgamdan yukarı sokuldu. Bana öyle geliyordu ki sivil toplumun tüm olağan işleyişleri parmaklarının ucundayken, Cemiyet'in kendi maskelerine, tüylerine ve çalıntı büyülerine pek de ihtiyacı yoktu.

Ondan sonra kıvrılarak uzanan arka yollara bağlı kaldım ve daha az araca bindim.

Gerçi Buffalo'ya ulaştığımda risk alacak kadar acıkmış ve yıpranmıştım. Sendeleyerek Buffalo Çamaşır Şirketi'nin ön

bürosuna girdim ve kısmen sokağa atılmayı bekleyerek ücretli iş için yalvardım.

Fakat görünüşe göre hasta olduğu için çalışamayan üç kız ve yakın zamanda ıslahevinden gelmiş büyük bir üniforma yığını vardı, o yüzden çamaşırhanenin sahibesi bana kolalı beyaz bir önlük teslim etti, beni saat başı otuz üç buçuk sent kazanacağım konusunda bilgilendirdi ve Koca Linda adında kaslı, şakayla işi olmayan beyaz bir kadının sorumluluğuna verdi. Koca Linda beni son derece derin bir kuşku ifadesiyle süzdü ve ıslak giysileri silkeleyip merdanelere sokma işine koştı.

“Ayrıca parmaklarını seviyorsan kahrolası ellerini silindirlerden uzak tut,” diye de ekledi.

Zordu. (Eğer çamaşır işinin zor olduğunu düşünmüyorsan, hiç temmuz ayında bir çamaşır odasının buharlı sıcaklığında sırlıslıkla birkaç yüz yün üniforma kaldırmamışsın demektir.) Hava insanın içine çektiği bir şeyden çok içtiği bir şeymiş gibi geliyordu, ciğerlerimde birikip çalkalanır gibi bir hâli olan pamuksu bir buhardı. Kollarım bir saatin ardından sarsak bir his yaratan ve titrek, iki saatin ardından sızım sızım sızlayan bir hâl aldı ve üç saatin ardından da uyuştı. Henüz tam olarak iyileşmemiş yara kabuklarım açıldı ve içine toplanmış suları sızdırdı.

İşe devam ettim çünkü o haftaki yolculuk bana o kadarını öğretmişti; kalçaların ağrıdığında ve köpeğinin aksak yürüyüşü üç bacaklı bir hoplamaya dönüştüğünde bile, akşam yemeği için tüm bulduğun, olgunlaşmamış üç elma olduğunda bile, her yabancı ve her ani rüzgâr en sonunda sana yetişen düşmanın olabileceksen bile yola nasıl devam edileceğini öğretmişti.

Yine de... işte buradaydım. Buffalo Çamaşır Şirketi'nin derinliklerinde ter döküyor ve ağrı çekiyordum ama hayattaydım, beni bağlayan her şeyden kurtulup serbest kalmıştım ve hayatımda ilk defa tümüyle kendimdim. Bir de tümüyle yal-

nız. Gece vakti şöyle bir görünüp kaybolan zeytuni elleri, si-
gara ışıltısıyla aydınlanan kara gözleri kısa bir anlığına görür
gibi oldum ve göğsümde ani bir boşluk, çekilmiş bir dişin ar-
dında bıraktığı yer gibi sızılı bir eksiklik hissettim.

O vardiyanın tamamı boyunca, yarım ay gibi bir gülümse-
meye ve güneylilere has, heceleri yayan bir konuşma tarzına
sahip kara tenli bir kadın hariç kimse benimle konuşmadı. Ka-
dın beni gördüğünde de gülümseme ortadan kayboldu. Bana
doğru çenesini kaldırdı.

“Peki sana tam olarak ne oldu böyle?” Omuz silktim. Ba-
kışlarını indirerek toz tabakasıyla kaplı eteğime, korkuluğu
andıran bedenime baktı. “Bana kalırsa bir süredir boş mideyle
yürüyormuşsun.”

Başımı onaylayarak salladım.

“Daha da yürünecek yolun var mı?” Tekrar başımı salla-
dım. Kadın dalgın dalgın cıkladı, sepetime bir giysi yığını daha
boşalttı ve başını iki yana sallayarak oradan ayrıldı.

Koca Linda bana paçavra yığınının içinde uyuyabileceği-
mi söyledi –“Ama sadece bu geceliğine, ona göre, burası lanet
olasıca bir otel değil”– ve Bad’la ikimiz çamaşır sodası kokulu
bir yuvadaki bir çift kuş gibi birbirimizin etrafına kıvrılmış şe-
kilde uyuduk. Şafak öncesi karanlıkta cınlayan ilk vardiya zi-
line uyandık ve yuvamızın yanında bekleyen iki şey keşfettim:
Bad için tüm iç yağı ve kıkırdağı hâlâ üzerinden sarkan yağlı
bir domuz dizi ve benim için de koca bir tava mısır ekmeği.

Kafadan kabaca çarpma işlemi yaparak yarım vardiya daha
çalıştım, sonra ön büroya ilerledim ve çamaşırhanenin sahi-
besine çok üzgün olduğumu ama artık gitmem gerektiğini
söyledim, mümkünse ödememi çek olarak alıp alamayacağımı
sordum. Kadın dudak büküp serseriler, aylaklar ve karşılarına
güzel bir fırsat çıktığında bunun kıymetini anlamayan kızlar
hakkındaki düşüncelerini belirtti... ama çeki de yazdı.

Dışarıdaki ara yolda mürekkepli kalemimi yastık kılıfım-

dan bulup çıkardım ve çeki tuğla duvara dayayarak bastırdım. Dudağımı ısırarak sarsak bir sıfır ve fazladan birkaç harf ekledim. Çek, harflerin bulanıklaşıp kıvrılmasıyla orada olmayan ani bir rüzgârda dalgalandı ve ben de başımı buhardan ısınmış tuğlaya yasladım, başım dönmüştü. İşe yaramaması gerekirdi –mürekkep farklı bir renkteydi ve boş yere epey bariz şekilde sıkıştırılmıştı, hem kim elinde 4 dolarlık yerine 40 dolarlık çek olan bir çamaşırcı kadın duymuştur ki?– ama yazdığım sırada buna *inanmıştım*, banka memuru da aynı şekilde inandı.

İkinci vaktinin ortalarında, üzerinde muntazam kırmızı mürekkeple basılmış *LOUISVILLE, KY.* harfleriyle kıymetli bir tren bileti elimde sıkı sıkı kavranmış vaziyette, New York Merkez Demiryolu Hattı'nda giden bir trene biniyordum.

Yastık kılıfım, bagaj rafındaki ıslıl ıslıl deri valizlerin yanında, fark edilmemeyi uman, yeterince özenli giyinmemiş bir parti konuğu gibi bilhassa lekeli ve pis görünüyordu. Kendimi de bir bakıma lekeli ve pis hissediyordum; diğer bütün yolcular, şık açılarda duracak şekilde iştirilmiş şapkaları ve yepyeni cılarla ışıldayan ayakkabılarıyla ütülü keten ve dik yakalı elbiseler giyyordu.

Gümbür gümbür bir zangırdama, silkinerek kendini uykudan uyandıran bir ejderha gibi vagonun bir ucundan öbürüne dalgalandı ve tren hareket ederek Buffalo Merkez Terminali'nin sağladığı gölgeden bir yaz ikindisinin tembel güneş ışığına çıktı. Alnımı ısınan cama bastırıp uyudum.

Rüya gördüm veya belki de sadece hatırladım: On yıl önce aynı yönde ilerleyen farklı bir tren. Mississippi'de bodur görünümlü bir kasaba; bir çayırdaki tek başına duran mavi bir Kapı; tuz ve sedir ağacı kokan bir şehir.

Babamın şehri. Şayet bir şekilde hayattaysa annemin şehri. Benim de şehrim olabilir miydi hiç? Şimdi bir kül yığınının ibaret olmasına rağmen Kapıyı tekrar açabileceğimi farz edersek tabii. Önce Cemiyet'in bana ulaşmadığını farz edersek.

Uyuklayıp uyuklayıp uyandım, uykum trenin tekerleklerinin her istasyonda dönerken birden duruşuyla, kondüktörün bağırarak yaptığı duyurular ve düzenli aralıklarla gerçekleşen biletimi görme talebiyle, trenden ayrılan ve yeni gelen yolcuların patırtı ve yer değiştirme hisırtılarıyla kesintiye uğruyordu. Yolcuların hiçbiri yanıma oturmadı ama gözlerini üzerimde hissettim. Ya da hissettiğimi sandım; birkaç kez onları gözlelerini dikmiş bakarken yakalamaya çalışarak başımı hızla yana çevirdim ama hepsinin de yüzü kibarca başka tarafa dönük vaziyetteydi. Bad ise ayaklarımın üzerinde gergin ve kulakları dikilmiş hâlde yattı.

Tek elimi yastık kılıfımın içine uzatıverdim ve gümüş sikke-bıçağı yumruk yaptığım elimde sıkıca tuttum.

Vagon yeni yolcularla havasız bir hâl alıp kalabalıklaşırken, tren Cincinnati'de tam yarım saat boyunca kımıldamadan durdu. En sonunda bir kondüktör koridorda kendine ite kaka yol açarak geldi. Vagonun arka tarafına, bir uçtan öbürüne uzanan bir zincir gerdi ve üzerine de düzgün, beyaz bir levha astı: SİYAHİLERE AYRILMIŞ OTURMA ALANI.

Artık beni koruyacak Bay Locke yoktu. Gülümseyen kondüktörlerce getirilen öğünlerin olduğu özel kompartımanlar yoktu, benimle dünyanın geri kalanı arasında rahatlık sağlayan paradan tül yoktu.

Kondüktör, insanları ucu küt bir değnekle dürterek, uzun adımlarla koridordan gerisingeri ilerledi: kahve tenli bir kadın ve üç çocuğu, tüy gibi seyrek tek bir tutam beyaz saçı olan yaşlı bir adam, geniş omuzlu ve asi ifadeli iki genç adam. Kondüktör değneğini bagaj rafına vurdu. "Bu tren eyalet kanunlarına riayet eder, çocuklar, sıradaki durak da Kentucky'de. Ya arka tarafa geçersiniz ya da inip yürürsünüz, hangisini yapacağınız benim için fark etmez." Sessizce arkaya geçtiler.

Kondüktör benim koltuğuma gelince tereddüt etti; gözlelerini kısarak, zihninde var olan bir renk skalasına danışır gibi

kızıl parıltılara sahip tenime bakıyordu. Fakat sonra pis etek ucuma, yara izli koluma, bir de tümüyle güvenilmez bir havaya sahip köpeğime baktı ve başının sert bir hareketiyle arkayı işaret etti.

Görünüşe göre para olmayınca tam manasıyla eşsiz, arada kalmış ya da tuhaf renkli olmuyordum; düpedüz siyahiydim. Bu düşünce karşısında soğuk bir şeyin üzerime yerleştiğini hissettim, uzuvlarım üzerinde asılı duran, baskısıyla ciğerlerimi sıkıştıran bir kural, kanun ve tehlike ağırlığıydı bu.

İtirazsız şekilde ayaklarımı sürüyerek arka tarafa geçtim. Bu aptalca dünyada bu aptalca kurallarla daha fazla mahsur kalmayı planlamıyordum nasılsa.

En arkadaki aşırı kalabalık bir sıranın ucuna tutundum, sikke de yumruğumun içinde nemli nemli duruyordu. Bad'ın, boğazında bir hırlamanın son derece hafif titreşimiyle, gözlerini sabit bir şekilde benim yanımdaki koridor boşluğuna dikerek bakmakta olduğunu da ancak tren yeniden hareket ettiğinde fark ettim. Orada hiç kimse yoktu ama yumuşak, düzenli, neredeyse nefes gibi bir hışırtı duyabiliyormuşum gibi geldi.

Solomon'un kayıp tüyünü düşündüm ve babamın kitabının köşesinin karnıma bastırdığını hissederek yastık kılıfımı daha sıkı kavradım. Gözlerimi dikkatli bir biçimde kırların mavi-yeşil dalgalanışı üzerinde tuttum.

Kırk dakika sonra kondüktör vagonun ön tarafından, "Turners İstasyonu, Louisville'e kadar son durak," diye bağırdı. Tren yavaşladı. Kapı kayarak açıldı. Zar zor nefes alarak tereddüt ettim ve sonra arkamda gayretle çırpınan Bad'la birlikte çıkışa doğru atıldım. Omzumun havada asılı duran sağlam bir şeye çarptığını hissettim, homurtu hâlinde bir küfür duydum...

Bir an sonra ise boğazıma dayanmış keskin ve soğuk bir şey vardı. Gayet kıpırtısız durdum.

“Bu sefer olmaz,” diye tısladı bir ses, kulağıma doğru. “Bu kalabalığın içinden çıkalım, olur mu?” Bir şey beni dürterek öne itti ve ahşap kalash platformun üzerine doğru sendeledim. İstasyonun içine yürütüldüm; adamın nefesi kulağıma sıcak sıcak vuruyor ve bıçağın ucu da enseme batıyordu. Bad endişeli, düşmanca bakan gözlerle beni izledi. *Daha değil*, diye düşündüm ona hitaben.

Bedensiz ses beni döndürerek üzerine *KADINLAR TUVALETİ* yazılmış, boyası soyulan beyaz bir kapıdan geçirip loş, yeşil karolu bir odaya soktu. “Şimdi yavaşça arkanı dön, aferin sana, uslu kız...”

Yalnız ben artık uslu bir kız değildim.

Yumruğumu omzumun üzerinden yukarı ve arkaya doğru ittim, sikke-bıçak da parmak eklemlerimin arasına kıştırılmış vaziyetteydi. Elimin altından korkunç, ıslak bir *pat* sesi ve kulakların zarını yırtan bir çığlık yükseldi. Bıçak sıcak bir hat hâlinde sürüklenerek boğazımdan ayrıldı ve sekerek karo zeminin öbür ucuna gitti. “*Seni lanet olasıca...*”

Bad, yeterli çabayla görünmez yaratıkların bile ısırılabilceğine karar vermiş görünerek hırladı ve dişleriyle kapmaya çalışır gibi havaya doğru fırlayıp durdu. Dişleri ağız dolusu bir şeyin etrafına kapandı ve Bad tatminle hırıldadı. Ben bıçağa doğru atıldım, onu kandan kayganlaşmış ellerimde sımsıkı tuttum ve Bad’a seslendim. Hızlı adımlarla yanıma geldi, bir yandan da dudaklarından kırmızılıkları yalıyor ve görünmez avına kötü kötü bakıyordu.

Ne var ki adam artık tam olarak görünmez değildi. Gözlerimi kısarak bakarsam, neredeyse havada perişan bir parıltı, inip kalkan bir göğüs ve kara bir ıslaklık sızdıran ince bir yüz görebiliyordum. Nefret dolu tek bir göz benim üzerime sabitlenmişti.

“Pusulunuz, Bay Ilvane. Onu bana verin.”

Adam boğuk ve kötücül bir sesle hırladı ama bıçağı ona

dogru kaldırdım ve cebinden bakır rengi bir şey bulup çıkardı. Hınçla zeminin öbür ucuna kaydıldı.

Gözlerimi ondan ayırmadan pusulayı kapmak için hızla elimi uzattım. “Şimdi gidiyorum. Size de bir daha peşimden gelmemenizi tavsiye ederim.” Sesim pek titremedi bile.

Kasvetli, sesini çatlatan bir kahkaha attı. “Peki nereye kaçacaksın, küçük kız? Hiç paran yok, seni koruyacak dostun kalmadı, baban da yok...”

“Sizin gibi insanlarla ilgili sıkıntı şu ki,” diyerek gözlemde bulundum, “siz sürekliliğe inanıyorsunuz. Düzenli bir dünya öyle kalacaktır; kapalı bir kapı kapalı kalacaktır.” Kapıya uzanarak başımı iki yana salladım. “Bu çok kısıtlayıcı.”

Oradan ayrıldım.

İstasyonun kibar hareketliliğine çıkınca, omzumu yalandan gelişigüzel bir tavırla tuvalet kapısına bastırdım ve yastık kılıfından bozma torbamdan Samuel’in kalemini bulup çıkardım. Hatıra olarak oraya yerleşmiş sıcaklığın bir yansımısını hissederek onu bir anlığına sıkıca tuttum, sonra ucunu kapının soyulan boyasına batırdım.

Kapı kilitlenir ve hiç anahtar yoktur

Sözcükler boyanın derinliklerine kazınmış, ahşabın damarları boyunca titreşiyordu. Metalin metal üzerine sürtünmesinden gelen boğuk sıyrma sesi, kalıcı türden bir tangırtı kapının içinden yükseldi ve uzuvlarımı çekiştiren şiddetli yorgunluğun ani ağırlığı karşısında ufak, kesik bir nefes aldım. Gözlerim kapanmış hâlde alnımı ahşaba yasladım ve kalemi tekrar kaldırdım.

Kapı unutulur, diye yazdım.

Bir an sonra ise yerden yukarı bakarak gözlerimi kırıştıırıyordum, dizlerimin üzerine düştüğüm yerleri ağrıyordu. Orada bir süreliğine kımıldamadan, istasyon şefi kendi sorumluluğundaki zemine yığılıp kalmış zavallı avare kızı yoklamaya gelir mi, yoksa şöyle yaklaşık bir saatliğine öylece uyuyabilir

miyim diye düşünerek yattım. Gözlerim ağrıyordu; boğazım kurumuş kanla kaskatı olmuştu.

Fakat... işe yaramıştı. Tuvalet kapısı belli belirsiz ve bulanık bir hâl almış, gözlerimin uzun uzun üzerinde gezinemeyeceği kadar sıradan bir şeye dönüşmüştü. Küçük istasyondaki başka hiç kimsenin kapıyı görüyormuş gibi bir hâli bile yoktu.

Nefes vererek ufak, yorgun bir *ha* sesi çıkardım ve bunun ne kadar dayanacağını merak ettim. Kaçmaya yetecek kadar uzun süre olacağını varsaydım. Ayağa kalkabileceğimi farz edersek tabii.

Kendimi platformdaki bir banka sürükledim ve tek elimde sıkı sıkı kavranmış kırmızı mürekkepli biletimle bekledim. Güneye giden bir sonraki trene bindim.

Kırların bereketli ve ıslak bir hâle bürünmesini, muazzam, zümrüt yeşili balinalar gibi yükselip alçalan tepeleri izleyerek oturdum ve şöyle düşündüm: *Geliyorum, baba.*



Annemin Kapısı

Son dört yüz elli-beş yüz kilometre, insanı her adımda yedi fersah ileri götüren şu büyülü botlardan bir çift giyiyormuşum gibi baş döndürücü bir hızla akıp geçti. Onları yalnızca kulak tırmalayan bir dizi *pat* sesi olarak hatırlıyorum.

Pat. Bir adımla trenden inip Louisville'deki Union Tren İstasyonu'nun sere serpe yayılmış, terli dağınıklığına dalıyorum. Gökyüzü bile işlek; elektrik hatları, kilise kulelerinin sivri uçları ve ışıltılı ısı dalgalarının çapraz çizgiler hâlinde kesişen bir keşmekeşinden ibaret. Bad bundan nefret ederek dizlerimin dibine yapışıyor.

Pat. İstasyonun dışındaki toz toprak dolu bir arsada dikilmiş, yan tarafına siyah, büyük matbaa harfleriyle *BLUE GRASS BIRACILIK* yazısı basılmış bir kamyonu binebilmek için yalvarıyorum. Şoför bana geldiğim yere geri dönmemi söylüyor; arkadaşı iç bulandırıcı ve müstehcen öpüşme sesleri çıkarıyor.

Pat. Bad'la ikimiz, içine topraksı, yeşil yeşil kokan kenevir saplarının insan boyuna gelene kadar yığıldığı gıcırtılı bir yük

arabası içinde sallanarak batıya doğru gidiyoruz. Ağırbaşlı siyahi bir adam ve onun ağırbaşlı genç kızı ön taraftaki oturakta oturuyor. Kıyafetlerinde, yalnızca kumaş orijinalinden geriye neredeyse hiçbir şey kalmayınca dek tekrar tekrar yamalandığında oluşan şu alacalı, uyumsuz görüntü var ve bana endişeli, uyarıcı gözlerle bakıyorlar.

Pat. Nihayet Ninley.

Son on yılda hem değişmiş hem de değişmemişti. Dünya için de aynısının geçerli olduğunu tahmin ettim.

Kasaba hâlâ bodur ve gönülsüz görünüşlüydü, kasaba halkı da hâlâ gözlerini dertli, kısmen kısarak düşmanca bakıyordu ama sokaklara taş döşenmişti. Otomobiller oralarda, utanç verici ölçüde büyük cep saatleri olan, üç parçalı takım elbiseler içindeki yeni zengin olmuş adamların yanı sıra, bir o yöne bir bu yöne ilerliyordu. Nehir, birden patlayan motor sesleriyle ilerleyen vapurlar ve mavnalarla tıklım tıklımdı. Bir tür değirmen –çirkin, heyula gibi bir şey– şimdi kıyıda kötü kötü dikiliyordu. Buhar ve duman üzerimizde asılı duruyordu, batan güneşle yağlı pembe bulutlara dönüşmüştü. Bay Locke'ın diyeceği üzere, ilerleme ve Refah.

Buraya yaptığım yolculuk sırasında kovalanmış ve avlanmışım ama şimdi ulaşmışken, kendimi son birkaç adımı atma konusunda tuhaf biçimde isteksiz hâlde buldum. Çamaşır işinden kazandığım paranın son kısmıyla Junior's River Supply dükkânından kendime bir paket yerfıstığı aldım ve oturmak için civık tütün bulaşığıyla kaplı bir bank buldum. Bad, bronz bir bekçi gibi ayağımın dibine ilişti.

Bir vardiya zili çaldı ve parmakları iki yanlarında kıvrılarak nasırlı pençelere dönüşmüş, telaşla değirmenden içeri ve dışarı koşturan ince suratlı kadınları izledim. Rıhtıma yanaşmış vapurlara kömür yükleyen adamların bükülmüş kara bellerini ve nehrin yüzeyindeki petrolün gökkuşağı parıltısını izledim.

En sonunda lekeli bir önlük takmış terli, ufak tefek bir

adam gemi mutfağından çıkıp bana bankın ücret ödeyen müşteriler için olduğunu söyledi ve şayet kendim için neyin hayırlı olduğunu bilincindeysem, gece çokmeden Ninley'den ayrılmam gerektiğini şiddetle ima etti. Bay Locke yanımda olsa asla yaşanmazdı bu.

Gerçi şu Bay Locke yanımda olsa, elim Bad'ın hırıltıyla titreşen kafasında, gözlerimi dikip adama bakarak küstah bir tavırla bankta oyalanmazdım muhtemelen. Ayağa kalkıp onun belli belirsiz şekilde fazla yakınına adım atmaz ve adamın pencere eşiğinde fazla uzun süre bırakılmış bir şey gibi büzüşmesinin tadını çıkarmazdım. Kesinlikle dudağımı büküp de “Zaten gidiyordum. *Beyefendi*,” demezdim.

Ufak tefek adam telaşla mutfağına geri koştu, ben de gerisingeri kasabanın merkezine doğru aylak aylak gezindim. Düz camdan bir vitrinde kendimi titrek bir görüntü hâlinde, şöyle bir gördüm –çamurla kaplı, aşırı büyük botlar, şakaklarımda yolun tozu toprağı içinde nemli çizgiler çizen ter, bilekten omza gelişigüzel sarmallar hâlinde uzanan pembemsi beyaz yara izleri– ve yedi yaşındaki hâlimin –o biricik, delice acar kızın– on yedi yaşındaki hâlime epey bayılacağı kafama dank etti.

Belki de Grand Riverfront Hotel'deki müdür de beni tanımıştır çünkü hemen serserileri andıran varlığımın işletmesinden dışarı atılmasını emretmedi. Ya da belki Bad, insanların beni herhangi bir yere atma konusunda tereddüde düşmesine yol açıyordu.

“İyi akşamlar. Ben, ah, Larson aile çiftliğini bulmaya çalışıyorum. Buranın güneyinde sanırım, öyle mi?”

İsim karşısında adamın gözleri kocaman oldu ama benim gibi bir yarattığı masum bir aileye yönlendirmenin ahlaki boyutunu etraflıca düşünüp tartıyormuş gibi tereddüt etti. “Mesele nedir?” diyerek orta yolu buldu.

“Onlar... aileden. Anne tarafından.”

Bana “çok da iyi bir yalancı değilsin” havasında bir bakış attı ama görünüşe göre Larson kadınları kasaba halkı içinde, adamın beni güneye, değirmeni geçip üç-üç buçuk kilometre devam etmeye yönlendirmesine engel olmaya yetecek kadar sadakat uyandırmamıştı. Adam omuz silkti. “Orası bu günlerde pek bir şeye benzemiyor. Fakat son duyduğumuzda hanımefendi hâlâ oradaydı.”

O son üç-üç buçuk kilometre sıradan kilometrelerden daha uzundu. Ayaklarımın altında esnedikçe esnemiş gibi ve kırıl-gan bir his yarattı, sanki fazla şiddetli bir ayak sesi onları paramparça edebilir ve beni Eşik’in “var olmayan yerinde” mahsur bırakabilirdi. Belki de yalnızca yürümekten yorulmuştum. Belki korkuyordum. Annenin hayatının hikâye kitabına dönüştürülmüş bir versiyonunu okuyup buna inanmayı seçmek başka şey; bir yabancının kapısını çalıp da *Merhaba, sağlam bir kaynaktan aldığım bilgiye göre sizler benim büyük (büyük?) halalarımısınız*, demek ise bambaşka.

Yürüdüğümüz sırada parmaklarımı Bad’ın omurgasına değip geçecek şekilde serbest bıraktım. Akşam karanlığı nemli, mor bir battaniye gibi omuzlarımızın üzerine yerleşti. Nehir–tekne trafiğinin çalkantı ve tangirtisi, suyun *foşur foşur* sesi, kedibalığı ve çamurun buruk kokusu– yavaş yavaş hanımelle-ri, ağustosböcekleri ve aynı üç heceyi iniş çıkışlı hoş bir döngü hâlinde seslendirerek öten bir kuş tarafından bastırıldı.

Tüm bunlar çok tanıdık ve çok da yabancıydı. Tarçın çubuğu gibi bacaklarla koşarak aynı bu yoldan ilerleyen, mavi koton elbiseli küçük bir kız hayal ettim. Sonra da onun önünden koşan, beyaz, çene yapısı köşeli ve karakteri kadar sağlam başka bir kız hayal ettim. Adelaide. Anne.

Arayarak bakıyor olmasam onu kaçırdım: Her iki tarafı da dikenli çalılar ve budanmamış ağaç dallarıyla dolup taşmış dar bir toprak yol. Patikayı sonuna kadar takip ettikten sonra bile emin olamadım – kim böyle büzüşüp tortop olmuş, sarmaşık-

lar ve bir tür yabancı sarmaşık gülünün kısmen yiyip bitirdiği, beli bükük bir kulübede yaşırdı ki? Ahşap kiremitten çatı kaplaması yosunlardan yeşermişti; ahır tümünden çökmüştü.

Fakat çok ihtiyar tek bir katır, üç bacak üzerinde uyuklar vaziyette, hâlâ bahçede duruyor ve birkaç tavuk da ahırın kalıntıları içine tünemiş, kendi kendilerine miskinçe gıdıklıyordu. Bir ışık –loş, ayrıca pis beyaz perdelerle büyük ölçüde karartılmış durumda– mutfak penceresinde hâlâ titreşiyordu.

Çökmeye yüz tutmuş ön basamaklardan çıktım ve ön kapının karşısında kıpırdamadan durdum. Bad yanıma oturup bacağıma yaslandım.

Eski bir kapıydı bu, bir dizi gri kalastan ibaretti; kalaslar da zamanla öyle yıpranmıştı ki ahşabın damarları aşınarak parmak izlerinin sarmallarla benzer kabartılara dönüşmüştü. Kapı kolu petrol karası bir deri şeritti; mum ışığı çok meraklı bir ev kadını gibi çatlaklarla budak deliklerinden bakıyordu.

Bu annemin kapısıydı, ayrıca onun da annesinin kapısıydı.

Bir nefes verdim, kapıya vurmak için elimi kaldırdım ve son anda tereddüt ettim çünkü ya tüm bunlar güzel bir yalan, elimin o kapının boyun eğmez gerçekliğine dokunduğu anda bozulacak bir masal büyüsüye... ya yaşlı bir adam kapıyı açıp, “Hangi Adelaide?” derse? Ya da ya kapıyı Adelaide’in kendisi açar ve sonuçta bu dünyaya dönüş yolunu bulduğu ama hiç beni aramaya gelmediği ortaya çıkarsa?

Kapı, ben ona dokunacak gücü kendimde bulamadan açıldı.

Çok yaşlı, çok aksi görünümlü bir kadın eşikte durmuş, kafasını kaldırarak (imkânsız ölçüde, insanı serseme çevirecek biçimde) tanıdık gelen bir ifadeyle bana kötü kötü bakıyordu. Büyükanne havasında, “zamane gençleri işte” diyen türden bir bakıştı ve ceviz içi kadar çizgi çizgi ve kırışıklı. Bunu çok daha alçak bir gözlem noktasından gördüğüme dair kafa karıştırıcı bir hisse kapıldım, belki de çocukken görmüştüm...

İşte o zaman hatırladım: Yedi yaşındayken çarptığım ka-

dın. Bana gözlerini dikip yıldırım çarpmış bir ağacı andıran bir ifadeyle bakan ve, “Sen de kim oluyorsun böyle?” diye soran kadın.

O zaman ondan kaçmıştım. Bu sefer kaçmadım.

Gözleri –kenarları kızarmış, ağlamaklı, mavi-beyaz bulutlarla bulanıklaşmış hâlde– benimkilerle buluştu ve kocaman oldu. Ağzının bükülmüş durumdaki çizgisi açıldı. “Adelaide, evladım, saçına ne yaptın sen?”

Kafasını kaldırarak başımın arka tarafına yığılmış, kısmen örülü, etrafı da aralardan çıkmış saçların yarattığı tiftik tiftik, kızılımsı halkayla çevrili öbeğe doğru gözlerini kırpıştırdı. Sonra tekrar kaşlarını çattı ve yeniden suratıma odaklandı, bakışı gerçek kuzeyi bulamayan bir pusula iğnesi gibi daireler çizip duruyordu. “Hayır... hayır, sen benim Ade’m değilsin...”

“Hayır, efendim.” Sesim fazla yüksek çıktı, sakın akşamda çalınmış bir çan gibi çınliyordu. “Hayır. Ben January Âlim. Sanırım siz benim halam olabilirsiniz. Adelaide Larson benim annem... annemdi.”

Yaşlı kadın tek bir ses çıkardı –kendini etkisine hazırladığı bir darbe en sonunda gelmiş gibi usulca verilen bir nefes– ve sonra yere yığılıp eşikte fırlatılıp atılmış bir öbek çamaşır kadar kıpırtısız ve buruşuk hâlde kaldı.

Larsonların evinin iç kısımları da dış kısımlarıyla uyumluydu; insan yerleşimine dair çok az belirtiyile düzensiz ve bakımsızdı. Asmalar çürümüş pencere eşiklerinin etrafından sinsice içeri sokuluyor ve konserve kavanozları son akşam ışığında bulanık altın rengi ışıltılar saçıyordu. Bir şey çatı kirişlerine yuva yapmış ve döşeme tahtaları üzerinde beyaz, sıçramış gibi ufak lekeler bırakmıştı.

Yaşlı kadın (halam?) kollarımda kuş gibiydi, kof kemikli ve narin bir hâli vardı. Onu kumaş parçaları ya da kirli tabak çanaklarla dolu olmayan yegâne mobilyaya yasladım –altın-

daki döşeme tahtalarında parlak oyuklar bulunacak kadar eskiden kalma bir sallanan sandalyeye– ve kısa süreliğine, onu uyandırmak için suratına soğuk su çarpmak gibi şiddetli ve ucuz roman havasında bir şey yapmayı düşündüm. Onu kendi hâline bıraktım.

Onun yerine mutfağı karıştırdım, bu da oranın sakinlerinden yükselen bol miktarda tangırtı ve gıcırtya, hemen ardından da Bad'ın çenelerinin nahoş bir biçimde sertçe kapanıp çatırdatma sesine vesile oldu. Üç yumurta, benek benek küf lekeli bir soğan ve Bay Locke'ın camekânlarından biri içinde olabilecek kadar pörsüyüp kıvrılmış dört patates (*Kesilip bedeninden ayrılmış kulaklar, 4 adet, yemeye elverişli olması imkânsız*) bulup çıkardım. Jane'inkine çok benzeyen bir ses kafamın içinde tısladı: *Kendi başına tek bir öğün yemek pişirdin mi hiç?*

Ne kadar zor olabilirdi ki?

Yanıt –paslı demir tavalar, titreşip duran mum ışığı, bir de ya ılık ya da güneşin ta kendisinin sıcaklığında olan huysuz ocaklarla tecrübene bağlı olarak biliyor da olabileceğin bilmiyor da olabileceğin üzere– şu: Hakikaten çok zor. Bir şeyler doğradım, tangırtılar çıkardım, ateşi harekete geçirmek için ocağın kapağını birkaç yüz kez açtım. Tavanın üstünü kapamayı ve açmayı denedim, herhangi bir biçimde etkisi oluyor-muş gibi de görünmedi. Kalın bir patates parçasını aradan yakalayıp çıkardım ve nasıl oluyorsa hem yanmış hem de az pişmiş buldum; Bad bile onu yiyip yememekte tereddüt etti.

Tüm bunlar çok etkili bir dikkat dağıtma fırsatı oldu. Kafamda şunlar gibi düşüncelere hemen hemen hiç yer yoktu: *Annem tam da burada durmuş olmalı; ya da Acaba bir şekilde hâlâ hayatta mı ve babam onu buldu mu?*; veya *Keşke ikisinden biri bana nasıl yemek pişirileceğini öğretmiş olsaydı*. Mavi Kapıyı bile pek düşünmedim, oysa şimdi o kadar yakındaydı ki küllerinin fısıldadığını ve kendi kendilerine ağıt yakarak yas tuttuğunu duyabilirmişim gibi geliyordu.

“Evi yakıp kül etmeye mi yoksa akşam yemeği yapmaya mı çalışıyorsun, karar veremiyorum.”

Elimde tuttuğum ocak maşasını bıraktım, sallanıp duran ocak kapağına doğru atıldım, kendimi yaktım ve yüzümü yaşlı kadına döndüm. Hâlâ sallanan sandalyeye yığılmış durumdaydı ama gözleri mum ışığıyla aydınlanmış yarıklara dönüşmüştü. Bana doğru hırıltılı soluklar aldı.

Yutkundum. “Ah. Akşam yemeği yapıyorum, efendim...”

“Büyük Hala Lizzie diyeceksin sen.”

“Evet. Büyük Hala Lizzie. Biraz patates ve yumurta ister miydiniz? İşte şu gevrek, kahverengi, ince parçalar yumurta oluyor, patateslerin arasındakiler yani. Bence tuzun faydası olabilir belki.” Yemeği kazıyarak iki teneke tabağa aktardım ve tezgâhtaki bir fıçıdan kepçeyle su aldım. Tadı yeşil ve sedirimsiydi.

Yanık yemeğin dişlerimiz arasındaki çıtırtısı hariç sessizlik içinde yedik. Ben söyleyecek hiçbir şey düşünemiyordum ya da söyleyecek yüzlerce şey düşünebiliyor ama aralarında seçim yapamıyordum.

“Ben hep onun günün birinde eve geleceğini düşündüm.” Lizzie Hala, Bad’ın tabaklarımızı yalamayı bitirmesinden ve pencerelerdeki rengin uçup giderek çivitten siyah kadifeye dönmesinden uzun süre sonra konuştu. “Bekledim.”

Ona yeğenin akıbeti hakkında söyleyebileceğim çeşitli gerçeklerin hepsini düşünüp –gemi kazası geçirdi, koparılıp alındı, yabancı bir dünyada mahsur kaldı– en nezaketli ve en basit olanında karar kıldım. “Ben çok küçükken korkunç bir kazada ölmüş. Ben onun hakkında fazla bir şey bilmiyorum aslında.” Lizzie karşılık vermedi. Ben de şöyle ekledim: “Ama eve gelmek istediğini biliyorum. Buraya ulaşmaya çalışıyordu, sadece... bir türlü tam olarak başaramadı.”

Göğsüne darbe almış gibi şu pofur pofur nefes seslerinden biri daha yükseldi ve Lizzie, “Ah,” dedi.

Sonra çok ani bir şekilde ve çok yüksek sesle ağlamaya başladı. Ben hiçbir şey söylemedim ama sandalyemi kaydırarak onun kine yaklaştırdım ve tek elimi onun inip kalkan sırtına koydum.

Hıçkırıklar azalarak tekleyen, burun akıntılarıyla yoğunlaşmış nefeslere dönüştüğünde şöyle dedim: “Merak ediyordum da acaba bana... acaba bana ondan bahsedebilir misiniz? Annemden yani.”

Yine öyle uzun süre sessiz kaldı ki anlaşılmas bir biçimde onu gücendirdiğimi sandım ama sonra gıcırtilarla ayağa kalktı, kilerden kahverengi bir cam sürahi bulup çıkardı ve bana tadıyla kokusu fener yağına benzeyen bir şeyden yağlı bir bardak dolusu koydu. Ayaklarını sürüyerek şişeyle birlikte sallanan sandalyesine geri döndü ve yeniden yerine yerleşti.

Sonra konuşmaya başladı.

Sana onun bana anlattığı her şeyi anlatmayacağım, bunun da iki sebebi var: Birincisi, büyük ihtimalle sıkıntıdan öldürdün. Lizzie Hala bana annemin ilk adımları ve uçabileceğini düşündüğü için ahırın çatısına tırmanıp oradan atladığı zamanla ilgili; onun tatlı patateslere olan nefreti ve taze bal peteklerine olan sevgisiyle ilgili; Larson kadınlarının onun bahçenin bir ucundan öbürüne yan taklalar atıp yalpalaya yalpalaya koşturmasını izleyerek geçirdiği kusursuz haziran akşamlarıyla ilgili hikâyeler anlattı.

İkincisi ise her biri benim için, açıklayamadığım gizli bir biçimde, kıymetli ve acı verici; henüz onları başka herhangi birine göstermeye de hazır değilim. Onları bir süreliğine kendi benliğimin sessiz dip akıntıları içinde tutmak istiyorum, ta ki kenarları aşınarak nehirlerdeki taşlar kadar pürüzsüzleşene dek.

Belki günün birinde sana onları anlatırım.

“Eskiden, biz oraları satmadan önce, arka taraftaki araziye ve o çürümüş, eski kulübeye bayılırdı. Bak sana söyleyeyim: Benim pişmanlık duyduğum bir şey bu.”

“Ne, çayırı satmak mı?”

Lizzie başını onaylarcasına salladı ve fener yağından bozma alkollü içkiden düşünceli bir yudum aldı. (Benimki el sürülmemiş vaziyette duruyordu; buğusu tek başına kaşlarımı yakıp kavurmaya yetiyordu.) “Parası güzeldi, yalan söylemeyeceğim ama o büyük şehirli adam işe yaramazın tekiydi. Mülkle de bir şey yapmadı hiç, sadece kulübeyi dümdüz etti ve orayı çürümeye bıraktı. Ade de ondan sonra o taraflara gitmeyi bıraktı. Hep biz ona bir şekilde kötülük yapmışız gibi bir tavır takındı.”

Ona, mülkünü karanlık bir Cemiyet mensubuna sattığını ve aşka tutulmuş iki çocuk arasındaki kapı aralığını kapatarak her ikisini de sonu gelmez gezginlikten ibaret hayatlara sevk ettiğini söylemeyi düşündüm. “En azından hiç komşunuz yok,” diyerek, acemice bir teselli sundum.

Kadın alaycı bir tavırla dudak büktü. “Eh, orayla asla bir şey yapmadı ama yine de aşağı yukarı her on yılda bir uğrar. Yatırımının durumunu kontrol ettiğini söylüyor, peh. Biliyor musun, bir ara –yıl kaçtı, 1902 mi? 1 mi?– gelip kapımı çalma ve etrafta hiç şüpheli tipler görüp görmediğimi sorma cüretini gösterdi. Mülkünde bir tür hareketlilik olduğunu söyledi. Ben de ona, *Hayır, beyefendi*, deyip gösterişli altın saatler ve saç boyaları almaya gücü yeten bir adamın –çünkü söyleyeyim sana, sözleşmeyi imzaladığımızdan beri *zerre* kadar yaşlanmamıştı– şayet o kadar endişeliyse kahrolası bir çit yaptırmaya ve gidip de yaşlı kadınları huzursuz etmemeye de gücünün yeteceğini ekledim.” Kahverengi cam şişeden büyükçe bir yudum daha aldı ve kendi kendine homurdanarak sonunda sessizliğe gömüldü; zenginlerden, gençlerden, her şeye burnunu sokan meraklılardan, Yankee’lerden ve yabancılardan yakınıp duruyordu.

Ben dinlemeyi bırakmıştım. Hikâyesindeki bir şey beni rahatsız ediyor, beynimin yorgun derinliklerine pamuğa takıl-

miş bir diken gibi hafifçe batıp duruyordu. Bir soru oluşuyor, yüzeye doğru yükseliyordu...

Lizzie, "Hepsinin de canı cehenneme derim ben," diyerek sözlerini sonlandırdı. Kapağı döndürerek iğrenç kahverengi şişesine geri geçirdi. "Yatma vaktimiz geldi, evlat. Sen üst kata geçebilirsin; ben uykumu tam da burada uyurum." Lizzie'nin ağzını çevreleyen hırçın hatlar yumuşarken bir duraksama oldu. "Kuzey tarafında, pencerenin altındaki yatağı kullan, olur mu? Onun geri gelmeyeceğini anlar anlamaz hep o lanet şeyden kurtulmaya niyetlendik durduk ama niyeyse bir türlü yapmadık bunu."

"Teşekkür ederim, Lizzie Hala."

Merdivenin iki basamağını çıkmıştım ki Lizzie şöyle dedi: "Yarın belki bana karmakarışık koca bir yığın yara izi ve acımasız görünüşlü bir köpeği olan siyahi bir kız çocuğunun sonunda nasıl benim kapımın önünde beliriverdiğini anlatabilirsin. Bir de neden böyle fena hâlde geciktiğini."

"Evet, efendim."

Yan tarafıma sıkı sıkı bastırarak sokulmuş Bad, burnumda toz kokusu ve kafamın içinde dillendirilmemiş şekilde hâlâ heyula gibi dikilen o müphem soruyla annemin yatağında uykuya daldım.

Mavi Kapı ve beni yakalamak üzere uzanan ellerle ilgili şu rüyayı gördüm, yalnız bu sefer eller beyaz ve örümceğimsi değil, kalın parmaklı ve tanıdıktı: Boğazıma doğru uzanan, Bay Locke'ın elleri.

Bad'ın burnunun çenemin altında sesli sesli soluması ve asmaların yiyip bitirdiği pencereden sızan yeşilimsi güneş ışııyla uyandım. Bad'ın kulaklarını okşayarak ve kalbimin gümbürdeyip kendi kendini yatıştırmasına fırsat vererek bir süreliğine yattım. Etrafımdaki oda pis bir müzedeki bir sergi gibiydi. Sert kıllı bir saç fırçası, hâlâ etrafına dolanmış durumdaki kaskatı

birkaç tel beyaz saçla şifoniyerin üstünde duruyordu; çenesiz bir isyancı Konfederasyon askerinin çerçevelemiş dagerreyo-tipi fotoğrafı bir yere dayanmış hâlde bir konsol üzerindeydi; bir dizi çocuk hazinesi (iri bir parça pirit, kırık bir pusula, üzerinde yer yer donuk beyaz fosiller bulunan bir kaya parçası, küflü bir saten kurdele) muntazam bir sıra hâlinde pencere eşiğine iliştirilmişti.

Başka dünyalar bulmak için kaçıp gitmesinden önce an-nemin tüm dünyasıydı bu. Ölmeden önce de denize açılmış, buraya doğru geliyordu işte, yaşlı kadın ve pastırma yağı gibi kokan bu köhne eve.

Benim denize açılıp da gidecek bir evim var mıydı? Locke Konutu’nu düşündüm – çalıntı hazinelerle tıklım tıklım dolu, aptalca, debdebeli salonları değil; en sevdiğim hantal koltuğu. Gölün öbür ucundan gelen fırtınaları izleyebildiğim küçük, yuvarlak pencereyi. Merdiven boşluğunun hep balmumu ve portakal yağı kokmasını.

Bir evim vardı sahiden. Sadece oraya geri dönemezdim işte. *Anasına bak, kızını al.*

Lizzie’nin kahvaltısının, kaynatılıp siyah lekeli bir kumaş parçasından geçirilerek süzölmüş, fena hâlde acı kahveden ibaret olduğu ortaya çıktı. Siyanür içmeyi hiç denememiştim ama mide zarını yakarak geçen sıcak sıvı hissinin benzer olduğunu farz ettim.

“Duyalım bakalım o zaman,” dedi Lizzie ve bıkkın, “hadi başla artık” havasında bir hareket yaptı.

Ben de ona arada kalmış bir kızın, yeğeninin ortadan kaybolmasından yirmi küsur yıl sonra kendini nasıl onun kapısında buluverdiğini anlattım.

Gerçeği anlatmadım –çünkü o zaman geriye kalan yegâne akrabam aklımı kaçırdığımı düşünürdü ve insanların aklımı kaçırdığımı düşünmesine karşı bir tür alerji geliştirmiştim– ama bütün önemli kısımların doğru olmasını sağlamaya çalıştım.

Babam, Ninley'den geçerken annemle düpedüz şans eseri tanışmış bir yabancıydı ("Peh," diye homurdandı Lizzie). Aramakla geçen yıllardan sonra birbirlerini tekrar bulmuş, resmi nikâhla evlenmiş ("Eh, Tanrı'ya şükür") ve babamın tarih profesörü olarak aldığı maaşla geçimlerini sağlamışlardı (şüphe dolu bir sessizlik). Kentucky'ye geri dönmek üzere yolculuk yaptıkları sırada korkunç bir kaza olmuş ve annem ölmüştü (yine o göğse darbe alma sesi) ve babamla ikimiz de zengin bir hami tarafından hemen hemen evlat edinilmişti. Babam son on beş yılı dünyanın dört bir yanında araştırmalar yürüterek geçirmişti; bir daha hiç evlenmemişti (gönülsüz bir tasvip etme sesi).

"Ben de Locke Konutu'nda, Vermont'ta büyüdüm. Herhangi bir kızın isteyebileceği her şeye sahiptim." Aile ya da özgürlük hariç ama ne önemi var ki? "Ben şeyimle, ah, üvey babamla birlikte her yere seyahat ettim. Bir keresinde buraya bile geldim, hatırlar mısınız bilmem."

Lizzie gözlerini kısarak bana baktı, sonra tasdik belirten ufak bir *hah* sesi çıkardı. "Ah! Senin gerçek olduğunu düşünmemiştim. Eskiden her tarafta Adelaide'i görürdüm ama en sonunda hep onun sarı örgülü bir kız ya da eski bir mont giymiş bir adam olduğu ortaya çıkardı. O eskiden etrafta gezinirken benim montumu giyerdi, görüp görebileceğin en çirkin şey... Neyse. O ne zamandı? Kendini nasıl burada buluvermiştin?"

"1901 yılıydı. Üvey babamla birlikte şeye gelmiştim..."

Söylediğim sırada 1901 sayısı tuhaf bir biçimde yankılandı.

Lizzie önceki gece kendi gizemli mülk alıcısının 1901'de yeniden ortaya çıktığını söylemişti, hem ikimizin birden aynı yıl Ninley'de olmamız çok tuhaf değil miydi? Hatta belki aynı anda burada bulunmuştuk. Belki de Grand Riverfront Hotel'de yollarımız kesişmişti – kafatası koleksiyonu olan şu vali olabilir miydi? Babamın kitabının onu nasıl tarif ettiğini hatırlamaya çalıştım: uçları kırpılmış bıyık, pahalı takım elbise, soğuk gözler. Ay ya da metal para renginde gözler...

Düşüncelerim yavaşladı, sanki insanın kalçasına kadar gelen şurup içinde güçlkle ilerliyordlardı.

Soru –bütün gece bana musallat olup durmuş o şekilsiz, siyah hayalet– birdenbire belirginleşti. Üstelik belirginleştiği sırada bunun sormayı hiç ama hiç istemediğim bir şey olduğunu da biliyordum.

“Affedersiniz ama... sizin arka taraftaki araziyi satın alan adam var ya hani? Adı ne demiştiniz?”

Lizzie bana bakarak gözlerini kırıştırdı. “Ne? Eh, ismini hiç öğrenemedik, hem bir adamın adını bilmeden arazini satmak da tuhaf bir şey, öyle değil mi? Fakat onda acayip bir hava vardı, bir de o gözler...” Sadece birazcık da olsa ürperdi ve ben de kadının tenine bastıran bir çift buz gibi göz hayal ettim.

“Ama hemen sözleşmenin üzerinde şirketinin adı yazıyor: W. C. Locke & Co.”

Tam olarak nasıl tepki verdiğimi hatırlamak zor.

Belki çığlık atmışımdır. Belki nefesim kesilmiştir ve ellerimle ağzımı kapatmışımdır. Belki sandalyemde geriye doğru devrilerek derin, soğuk sulara düşmüş ve ısıltılı son bir baloncuk dizisi gerisingeri yüzeye doğru kaçarken, düştükçe düşmüşümdür...

Belki de boğazımı temizlemiş ve Lizzie Halam’dan, mümkünse söylediği şeyi tekrar etmesini istemişimdir.

Bay Locke. Kilisedeki pazar ayininden sonra on beş yaşındaki annemle tanışan, onu hayalet çocuklar ve kulübe kapıları ile ilgili sorguya çeken, Larson kadınlarının arka taraftaki arazisini satın alan ve Kapılarını kapatan Bay Locke’tı.

Gerçekten şaşırdın mı? Kafamdaki ses aksiydi ve kulağa yetişkinmiş gibi geliyordu. Söylediği şey, herhalde, yerinde bir noktaya değiniyordu; Bay Locke’ın yalancı, hırsız ve kötülerden biri olduğunu zaten biliyordum. Onun bir Cemiyet mensubu olduğunu ve hâliyle kendini Kapıların imhasına adanmış

olduğunu biliyordum; babamı bir yarış atı satın alan zengin bir adamda görülecek tüm o duygusuz kişisel çıkar gayesiyle işe aldığını ve on yedi yıl boyunca babamın çektiği eziyetten menfaat sağladığını biliyordum; bana olan sevgisinin koşullu ve kırılğan olduğunu, bir eseri açık artırmada satmak kadar kolayca bir kenara atıldığını biliyordum.

Fakat bu kadar acımasız olduğunu bilmiyordum ya da kendime bunun bilincine varma olanağı tanımamıştım. Babamın Kapısını bir değil, iki kez bilerek kapatacak kadar acımasız olduğunu...

Ya da belki mavi Kapının hiç de öyle özel bir şey olduğunu bilmiyordu. Belki de onu yıllar sonra bulduğu tuhaf, dövme-li adamla hiç ilişkilendirmemişti. (Bu, şimdi farkına vardığım üzere, çaresiz, gülünç bir umuttu; bir şekilde Bay Locke'ı günahlarından arındıracak ve onu yeniden çocukluğumun me-safeli ama sevilen üvey baba figürüne dönüştürecek bir ipucu keşfedebilmişim gibi.)

Pis kokan, lekeli yastuk kılıfının içindekileri bir anda boşalttım, bu arada da Lizzie'nin ciyak ciyak, "Mutfak masamın üstüne olmaz, evlat!" feryadını yok sayıyordum. Deri ciltli kitabı, babamın kitabını, beni kendi kökenime geri giden bu delice, dolanıp duran yola sevk etmiş kitabı kaptım. Elimde belli belirsiz şekilde titredi.

Sayfaları çevirerek son bölümü, Bay Locke'ın kederli babamı kurtarmak üzere mucizevi bir biçimde ortaya çıktığı kısmı açtım. İşte oradaydı: 1881. *Adelaide Lee Larson* adında bir kız. Hiç şüphesiz Locke, adı ve tarihi tanıdı. Boğazımda, bahaneleri tükenmiş küçük bir çocuk gibi kapana kısılmışlığa benzer, paniğimsi bir his yükseldi.

Biliyordu. Locke biliyordu.

1895'te babamla tanıştığında Larsonları, onların arka taraftaki arazileriyle ve çayırdağı Kapıyla ilgili her şeyi zaten biliyordu. Kapıyı kapatan kendisiydi sonuçta. Fakat benim

zavallı, ahmak babama tek kelime etmemişti. Şey olduğunda bile –üstelik bu sefer nefesimin sesli bir şekilde sahiden kesildiğini hissettim ve Lizzie’nin dilinin sinirle şakladığını duydum– 1901’de Kapıyı yeniden açılmış hâlde bulduğunda bile.

Bay Locke babamla beni zerre kadar sevmiş olsaydı, mavi Kapımı yıkmadan bırakır ve babama hemen o saat içinde bir telgraf gönderirdi: *Eve gel, Julian STOP Lanet kapını buldum.* Babam, sektirilmiş bir taş gibi Atlas Okyanusu’nun öbür ucundan süzülerek gelirdi. Alelacele Locke Konutu’ndan içeri dalardı, ben de koşarak onun kollarına atılırdım ve saçlarımın içine doğru, *January, canımın içi, eve gidiyoruz,* diye fısıldardı.

Fakat Bay Locke o şeylerin hiçbirini yapmamıştı. Onun yerine mavi Kapıyı yakıp kül etmiş, beni odama kilitlemiş ve babamı da on yıllığına daha mahsur bırakmıştı.

Ah, baba. Kendini zengin bir baron ya da prensin cömert himayesindeki bir şövalye gibi görüyordun, öyle değil mi? Oysa gerçekte kırbaç darbeleri altında koşan, gem vurulmuş bir attan ibarettin.

Kitap hâlâ ellerimdeydi. Başparmaklarım kanı çekilip bembeyaz kesilmiş vaziyette sayfalara bastırıyordu. Boğazımda boğucu bir sıcaklık toplandı –nihai, korkunç bir ihanet, kabaran bir hiddet– ve uzaktan izliyormuş hissi yaratan bir parçam bunun düpedüz muazzamlığı karşısında neredeyse dehşete kapılmıştı.

Fakat hiddete vaktim yoktu çünkü tam da o sırada Bay Locke’a yolladığım mektubu hatırlamıştım. *Eve gidiyorum,* demiştim ona. Yazdığımda, Bay Locke’ın, Ilvane’in Japonya’da imha ettiği Kapıya ya da hatta Cemiyet’in Colorado’da kapattığı Kapıya doğru yola koyulduğumu farz edeceğini sanmıştım. Babamın hikâyesinde, onlarca yıl önce kapatılmış olduğu belirtilerek bahsinin şöyle bir geçmesi dışında, bu ilk Kapıdan haberinin olmadığını düşünmüştüm.

Ah, lanet olsun.

“Gitmem gerek. Hem de hemen.” Çoktan ayaklanmıştım, yetişmek için debelenen Bad’la birlikte yalpalaya yalpalaya çoktan kapıya doğru hareketlenmiştim. “O eski çayıra hangi yoldan gidiliyor? Boş verin, ben bulurum – nehir üzerindeydi, değil mi?” Konuşurken de Lizzie’nin eşyalarını serbestçe karıştırdım, yaz sıcağında sıkıca kapanıp sıkışmış çekmeceleri çekiştirerek açıyor, şey arıyordum... evet. Solmuş birkaç sayfa gazete kâğıdı. Onları diğer her şeyle birlikte yastık kılıfımın içine geri sokuşturdum: Ilvane’in yeşilimsi pusulası, gümüş sikke-bıçağım, babamın kitabı, Samuel’in kalemi. Bu kadarının yeterli olması gerekecekti.

“Dur bakalım, kızım, daha anca yarı giyiniksin...” En azından dörtte üç giyinik sayılırdım... sadece ayağımda ayakkabı yoktu ve bluzum da yanlamasına düğmelenmişti. “Orayla ne işin var ki hem?”

Arkamı dönerek onunla yüz yüze geldim. Sallanan sandalyesinde, kabuğundan çekilip çıkarılmış ve yavaş yavaş fosilleşen bir şey gibi öyle büzüşüp küçülmüş ve narin görünüyordu ki. Üzerimdeki gözleri, kenarları kızarmış durumda ve kaygılıydı.

“Üzgünüm,” dedim ona. Hep yalnız olmak, hep birinin eve gelmesini beklemek nasıl bir his biliyordum. “Ama gitmem gerek. Şimdiden fazlasıyla geç kalmış olabilirim. Ama ziyarete geleceğim, yemin ederim.”

Ağzının çevresindeki çizgiler eğilip bükülerek tatsız, incinmiş türden bir gülümsemeye dönüştü. Daha önce vaatler duymuş ve bunlara inanmamak gerektiğini iyi bilen birinin gülümsemesiydi bu. Onun nasıl bir şey olduğunu da biliyordum.

Düşünmeden gerisingeri sallanan sandalyenin olduğu tarafa geçtim ve Lizzie Halamı alnından öptüm. Eski zamanlardan kalma bir kitaptaki küf kokulu ve kurumuş bir sayfayı öpmek gibiydi.

Kadın yarım yamalak bir gülüşle öfledi. “Tanrım, sen sahi-

den tıpkı annen gibisin.” Sonra burnunu çekti. “Geri döndüğünde ben burada olacağım.”

Ben de elimde sıkıca kavranmış yastık kılıfı ve yanı başımda pürüzsüz ve parlak, bronz bir mızrak gibi âdeta uçan Bad’la birlikte annemin evinden ayrıldım.



Külden Kapı

Elbette o zaten beni bekliyordu.

Ŗu hissi bilir misin... bir labirenttesindir ve çıkmayı neredeyse başardığını düşünüyorsundur ama sonra köşeyi dönersin ve *bam*, girişe geri dönmşsündür. Zamanda geriye düşmüş olduğuna dair o çarpık, tekinsiz his hani?

İşte her tarafını ot bürümüş çayırı ve tam ortasında beni bekleyen siyah takım elbiseli karaltıyı görmek de böyle bir his yarattı. Bir yerde bir hata yapmışım ve dönüp dolaşıp yedi yaşında olduğum ve Kapıyı bulduğum güne geri dönmüşüm gibi.

Yalnız manzara belli belirsiz şekilde değişmişti. Yedi yaşında buraya geldiğimde çimler turuncuydu ve sonbaharla kurumuştu; şimdi ise yeşilin yüzlerce tonuna bürünmüş ve sarı sarı patlamış altınbaşaklarla bezenmişti. O zaman mavi pamuklu kumaşlar içinde düzgün giyimliydim; şimdi ise yanımda pıtır pıtır yürüyen Bad'la birlikte, çıplak ayaklı ve toz toprak kırıyla kaplıyđım.

Ayrıca o zamanlar Bay Locke'a doğru koşmak yerine ondan kaçırıyordum.

"Merhaba, January. Sinbad, seni görmek her zaman zevktir." Bay Locke seyahat yüzünden birazcık dağılmış görünüyordu ama onun dışında tam olarak aynıydı: muntazam, soluk gözlü, son derece kendinden emin. Şaşırdığımı hatırlıyorum, sanki onun kırmızı ipek astarlı siyah bir pelerin takıyor olmasını ya da meşum bir gülümsemeyle uzun bir bıyık büküyor olmasını bekliyordum ama o yalnızca rahat tavırlı, bildik Bay Locke'tı.

"Merhaba, efendim," diye fısıldadım. Kibar olma, nezaketi ve normalligi muhafaza etme istenci korkutucu ölçüde kuvvetlidir. Bazen, sırf araya girmek kabalık olacağı için kötülüğün kontrolsüz şekilde işlemesine ne kadar müsaade edildiğini merak ederim.

Bay Locke, muhakkak cana yakın, dostane olduğunu düşündüğü bir tavırla gülümsedi. "Ben de tam seni kaçırdığımdan ve senin çoktan Tanrı bilir nerelere gitmiş, gezip tozduğundan şüphelenmeye başlıyordum."

"Hayır, efendim." Kalemin çentikli ucu avucumun içine baskı yapıyordu.

"Ne büyük şans. Peki... yüce Tanrım, evlat, koluna ne yaptın sen?" Gözlerini kıstı. "Kasap bıçağı kullanarak babacığının dövmelemlerini taklit etmeye mi çalıştın, ne yaptın?"

Bir sonraki *Hayır, efendim* boğazıma takıldı ve dışarı çıkmayı reddetti. Bakışlarım bir zamanlar benim mavi Kapım olan, yabani ot kaplı, büyük ölçüde yok olmuş külden daire üzerine indi; karşımda da onu yakıp kül etmiş, babama ihanet etmiş, beni kilit altına almış adam duruyordu – ve benim ona görgü borcum yoktu. Ona herhangi bir borcum bile yoktu.

Eğilmiş omuzlarımı doğrulttum ve kafamı kaldırdım. "Size güvenmiştim, biliyorsunuz ya. Babam da öyle."

Şen şakraklık Bay Locke'ın suratından, yağmurda akarak

silinen palyaço makyajı gibi kayıp gitti. Üzerime sabitlenmiş bakışı teyakkuza geçmiş gibi ve kısık gözlü bir hâl almıştı. Karşılık vermedi.

“Bize yardım ettiğinizi sanıyordum. Bizi *umursadığınızı* sanıyordum.” Beni umursadığını.

Bunun üzerine teskin eder havadaki tek elini kaldırdı. “Elbette umursuyoru...”

“Ama sonunda ikimize birden ihanet ettiniz. Babamı kullandınız, ona yalan söylediniz, onu sonsuza dek başka bir dünyaya kapattırdınız. Sonra da bana yalan söylediniz, bana onun *öldüğünü* söylediniz...” Sesim yükseliyor, göğsümden fokur fokur kaynayıp kabarıyordu. “Beni *koruduğunuzu* söylediniz bana...”

“January, ben seni bu dünyaya geldiğin andan itibaren korudum!” Locke hareketlenerek bana yaklaştı, elleri de omuzlarının üzerine koymaya niyetliymiş gibi uzanmıştı. Ben geriye doğru bir adım attım ve Bad da sırtındaki tüyler kabarıp sertleşmiş, dudakları geriye çekilmiş vaziyette ayağa kalktı. Bay Locke kati şekilde onun Mümkünse Asla Isırılmayacaklar listesinde olmasaydı, sanırım dişleri etle buluşurdu.

Locke geri çekildi. “Theodore o hayvanı göle attırdı sanıyordum. Boğulmak mizacını pek de geliştirmiş gibi görünmüyor, değil mi?” Bad’la düşmanca baktık.

Locke iç geçirdi. “January, beni dinle: Sen ve baban Colorado’daki o kapıdan tam da biz orayı kapatırken bir gümbürtüyle geçtiğinizde, iş ortaklarımın hepsi kafalarınızı parçalayıp sizi yamaçta ölüme terk etme taraftarıydı.”

“Babamın anlattıklarına bakılırsa bunu hakkıyla denemişsiniz de,” dedim soğuk bir tavırla.

Locke baştan savar tarzda, ezmek için sivrisineğe vurur gibi bir hareket yaptı. “Bir yanlış anlaşılma, seni temin ederim. Biz, annen gazetelerde epey bir yaygara koparılmasına sebep olduğu için oradaydık. Herkes deli kadın ve dağlardaki

gemisiyle dalga geçti ama biz işin içinde bundan daha fazlasının olduğundan şüphelendik ve haklıydık da, öyle değil mi?” Boğazını temizledi. “Adamımın baban konusunda kısmen, ah, haddinden fazla heyecanlı olduğunu itiraf edeyim ama zavallı adamcağız bir kapı aralığını yıkıyordu ki aralıktan lanet olasıca yarım bir gemi geçti! Hem zaten kalıcı hiçbir hasara da yol açılmadı. Diğerleriyle görüş alışverişinde bulunduğum sırada ikinize de iyi bakılmasını sağladım.”

“Diğerleri derken Cemiyet’i kastediyorsunuz herhalde.” Locke kibar bir selamlama havasıyla başını eğdi. “Onların hepsi de size çifte cinayet işlemenizi tavsiye etti, öyle mi? Hem bunu yapmadığınız için benim de *minnettar* olmam mı gerekiyor?” İçimden ona tükürmek, kendisi önemsiz, yitik ve değersiz olmanın nasıl bir his olduğunu anlayana kadar ona bağırarak geldi. “Bebek katletmediğiniz için madalya da dağıtıyorlar mı? Belki de sadece hoş bir sertifika veriyorlardır, ha?”

Bana bağırmasını bekledim, hatta belki de öyle yapmasını umut ettim. Bu yapmacık temiz kalp ve iyi niyet gösterisini bırakmasını, neşeyi kıs kıs gülmesini istedim. Kötülerin böyle yapması gerekirdi; kahramanlara onlardan nefret etme hakkı tanıyan da buydu.

Fakat Locke yalnızca ağzının tek tarafı yukarı doğru bükülmüş hâlde bana baktı. “Bana kırgınsın. Anlıyorum.” Bundan hakikaten, yoğun bir biçimde şüphe ettim. “Ama siz tam da bizim önlemek için bu kadar çok çabaladığımız, tam da kendimizi karşısında durmaya adanmak üzere yemin ettiğimiz şeydiniz: Her türlü bela ve aksaklığa ön ayak olma potansiyeline sahip, kökünün kazınması gereken gelişigüzel, yabancı bir unsur.”

“Babam yas tutan bir âlimdi. Ben de kısmen öksüz kalmış bir bebektim. Ne tür bir belaya yol açabilirdik ki biz?”

Locke yeniden selam verir gibi başını eğdi, gülümsemeşi birazcık gerilmişti. “Ben de bunu öne sürdüm işte. En sonunda

hepsini yola getirdim – öyle olmayı arzu ettiğim zamanlarda *çok* ikna ediciyimdir.” Ufak, kasvetli bir gülüş. “Babanın notlarıyla belgelerini ve ilave çatlaklar arayıp bulma konusundaki hususi ve şahsi motivasyonunu açıkladım. Seni bizzat himayeme alabileceğimi, her türlü işe yarar, olağandışı yetenek ihtimaline karşı dikkatle gözleyebileceğimi ve bunlardan kendi amaçlarımıza hizmet edecek şekilde faydalanabileceğimi ileri sürerek teklifte bulundum. Seni *kurtardım*, January.”

Ben büyürken bana bunu kaç kez söylemişti? Zavallı babamı bulup onu kendi kanatları altına almasının, bize güzel kıyafetler ve ferah odalar vermesinin hikâyesini kaç kez yeni baştan anlatmış ve onunla ne cüretle böyle konuştuğumu kaç kez sormuştu? Üstelik ben de her seferinde, tasma çekilmiş bir evcil hayvan gibi, suçluluk ve minnet duygusuyla büzüşüp kalırdım.

Fakat artık serbesttim. Ondan nefret etmekte, ondan kaçmakta, kendi hikâyemi yazmakta serbesttim. Kalem elimde çevirdim.

“Dinle, January, hava gittikçe ısınıyor.” Locke boncuk boncuk terleri teatral bir havayla alnından sildi. “Hadi, sizinle ikimiz kasabaya geri dönelim ve her şeyi daha medeni bir ortamda tartışalım, hı? Tüm bu olup biten bir dizi yanlış anlaşılma-
madan başka bir şey...”

“Hayır.” Beni buradan, usul usul hışırdayan yeşil çayırdan ve Kapının siyah kalıntılarından uzaklaştırmak istediğine dair bir şüpheye kapılmıştım. Ya da belki sadece beni kasabaya, polisi veya Cemiyet’i arayabileceği yere geri götürmek istiyordu. “Hayır. Bence konuşmamız da bitti aslında. Gitmeniz gerek.”

Sesim öyle duygusuz çıkmıştı ki bir kondüktörün trendeki duyurusu olabilirdi ama Bay Locke savunmaya geçerek ellerini havaya kaldırdı. “Anlamıyorsun... bazı kişisel talihsizliklere maruz kaldın, kabul ediyorum ama bu kadar da bencil olmaya çalış. *Dünyanın iyiliğini düşün*, January! Bu ‘kapıların’

–biz onlara çatlak ya da sapma diyoruz– neleri teşvik ettiğini düşün: kargaşa, delilik, sihir – *düzeni* altüst ediyor bunlar. Düzenin olmadığı, güç ve zenginlik için sürdürülen daimi bir rekabetle, değişimin acımasızlıklarıyla sınırlandırılmış bir dünya görmüşlüğü var benim.”

Bu sefer bana sahiden uzanarak elini acemice omzuma koydu ve Bad’ın hırılısını yok saydı. Gözleri –renksiz, buz gibi– benimkilerin üzerine dikildi. “Gençliğimi öyle bir dünyada harcadım.”

Ne? Kalemi çevreleyen parmaklarım gevşedi.

Yavaş yavaş, neredeyse tatlılıkla konuştu. “Ben soğuk, amansız bir dünyaya doğdum ama kaçıp daha iyisini buldum. Daha yumuşak, potansiyelle dolup taşan bir dünya. Hayatımı ve iki yüzyılın büyük bölümünü de onun geliştirilmesine adadım.”

“Ama... siz... iki yüzyıl mı?”

Şimdi sesinde şurup tatlılığında ve kokuşmuş hâliyle acıma duygusu vardı. “Gençliğimde seyahatlere çıktım, anlıyorsun ya. Şans eseri Eski Çin’in orta yerinde bir çatlak ve çok özel bir yeşim bardak buldum – onu görmüşsündür eminim. İnsanın yaşam süresini uzatma özelliğine sahip. Belki de süresiz olarak. Göreceğiz.” Lizzie’nin onun zerre kadar yaşlanmadığını söyleyişini düşündüm; babamın gümüşü bir renge bürünen saçlarını, ağzını çevreleyen çizgileri düşündüm.

Locke iç geçirdi ve usulca şöyle dedi: “Bu dünyaya ilk olarak 1764’te, Iskoçya’nın kuzey dağlarından geldim.”

İngiltere ya da Iskoçya’ya çıkmış, hatırlamıyorum.

Dönüp dolaşıp kendi labirentimin başlangıç noktasına geri geldiğimi sanıyordum. Nerede olduğumu bildiğimi sanıyordum. Fakat şimdi her şey görüş alanımda tuhaf bir biçimde çarpılıyordu ve hâlâ labirentin tam ortasında gezindiğimin farkına vardım, tümüyle kaybolmuştum.

“Kurucu sizsiniz,” diye fısıldadım.

Bay Locke ise gülümsedi.

Bad'ın tüylerine yapışarak geriye sendeledim. "Ama nasıl olabilir... hayır. Fark etmez, umurumda değil. Ben gidiyorum."

El yordamıyla gazete sayfalarını aradım, kalemi titreyen parmaklarımda sıkı sıkı tuttum. *Kaçıp git, kaçıp git.* Bu dünyayla ve acımasızlıklarıyla işim bitmişti, canavarları ve ihanetleriyle, aptal trenlerinde siyahilere ayrılmış aptal oturma bölümleriyle de öyle...

"Böyle mi yapıyorsun? Bir tür sihirli mürekkeple mi? Yazılmış sözcüklerle mi? O kadarını tahmin etmiş olmam gerektirdi." Locke'ın sesi cana yakın, hayli sakindi. "Sanmıyorum, canım." Kafamı kaldırıp ona baktım, kalemin ucu çoktan sayfaya değiyordu...

Ve gözleri beni iki gümüş olta iğnesi gibi yakaladı. "*Bırak onu, January ve kıvıldama.*" Kalemle kâğıt ellerimden düştü.

Locke onları topladı, kalemi paltosunun cebine soktu, gazete kâğıtlarını lime lime etti ve kalıntılarını da arkasına fırlattı. Parçalar sarı-beyaz güveler gibi titreşerek çimlerin içine doğru süzüldü.

"Şimdi beni dinleyeceksin." Nabzım kafamın içinde abartılı ve isteksiz bir biçimde attı. Bir buzulun içinde sonsuza dek muhafaza edilmiş şanssız, tarih öncesinden kalma bir kıza benzer şekilde kendimi asılı kalmış gibi hissettim. "Dinlemeyi bitirdiğinde hayatımı adadığım işi anlayacaksın. Ayrıca umuyorum ki bana nasıl yardım edebileceğini de."

Hâl böyle olunca ben de dinledim çünkü dinlemek zorundaydım çünkü gözleri tenime sıkı sıkı kenetlenmiş kancalar, bıçaklar ya da pençeler gibiydi.

"Şu senin hikâyeler hep nasıl başlar? *Bir zamanlar* çok şanssız küçük bir oğlan vardı. Berbat, gaddar, amansız bir dünyaya, öldürmeye ve öldürülmeye kendine bir isim bile veremeyecek denli dalıp gitmiş bir dünyaya doğmuştu. Sizin dünyanızdaki yerel halk, sonradan öğrendiğim üzere, buraya Ifrinn diyordu

ve hakikaten de öyleydi: Cehennem. Şayet cehennem karanlık ve dondurucuysa tabii.”

Kuru bir anlatım ve acı bir öfke arasında gidip gelen ses tonuyla, aksanlar arasında tuhaf bir biçimde bocalıyordu. Sanki yanında büyüdüğüm Bay Locke –sesi, kendine has tavırları, duruşu– sadece bir tür parti maskesiydi, arkasında da çok daha yaşlı ve tuhaf biri pusuda bekliyordu.

“Bu şanssız oğlan daha on dört yaşına basmadan dört savaşa mücadele etti. Hayal edebiliyor musun? Hırpani hayvan postları giymiş, aç leşçiller gibi askerlerin arasında koşturan, kısmen yabani kız ve erkek çocuklar... Tabii ki hayal edemiyorsundur.

“Öyle de yetersiz ödüller için savaşırdık ki. Kar kaplı birkaç dönümlük iyi av arazisi, hazine rivayeti, gurur. Bazen kabilemizin kadın reisinin öyle istemesi dışında neden savaştığımızı bilmezdik bile. Onu nasıl da severdik. Ondan nasıl da nefret ederdik.” Yüz ifadem değişmiş olmalıydı çünkü Locke güldü. Kulağa son derece normal gelen bir gülüştü, kimbilir kaç yüz kez duyduğum şen şakrak gürlemenin aynısıydı ama kollarımdaki ince tüyleri ayağa dikti.

“Evet, *her ikisi de*. Her daim her ikisi de. Sanırım senin de benimle ilgili hislerin hemen hemen aynıdır, aslında ironiyi fark etmediğimi de sanma. Fakat ben sana asla bizim başımızdakilerin davrandığı biçimde acımasızca davranmadım.” Şimdi ses tonu neredeyse kaygılı bir havaya bürünmüştü, sanki ikimizden birinin ona tam olarak inanmayabileceğinden korkuyordu ya da ikimizin birden. “Ben sana asla kendi çıkarına aykırı bir şey yaptırmadım. Fakat Ifrinn’de bizi *kullandılar*, asker veya mermi gibi hem de. Kabilesiz ya da aç yaşanmayacak kadar feci şekilde soğuktu ama Doğum Hakkı meselesi olmasa yine de deneyebilirdik.”

Büyük *D* ve *H* harflerinin arkalarına şişkin birer gölge dü-

şürerek Locke'ın cümlesini boydan boya sıkıştırdığını duydum ama ifadeyi anlamadım.

“Doğum Hakkı’yla başlamam gerekirdi. Hepsini karmakarışık ettim.” Locke hafifçe dokunarak dudağından teri sildi. “Bu hikâye anlatma saçmalığı görüldüğünden daha zormuş, haksız mıyım? Doğum Hakkı. Aşağı yukarı on altı-on yedi yaşlarındayken Ifrinn'deki çok az sayıda çocuk, ah, hususi bir beceri ortaya koyar. Başta yanılığa düşerek çocukları zorba ya da büyücü zannetmek kolaydır. Fakat onlar çok daha nadir bir şeye sahiptir: Yönetme gücüne. Insanoğlunun aklını çelme, demir ustalarının sıcak demiri eğip büküğü gibi onların iradelerini eğip bükme gücüne... Sonra bir de gözler var tabii. Nihai işaret.”

Locke bana doğru eğildi ve ben inceleyeyim diye buz solukluğundaki kendi gözlerini kocaman açtı. Usulca şöyle sordu: “Onlara ne renk derdin? Bizde bunun için İngilizcenin sağlamadığı bir sözcük vardı; gri ve kısmi bir şeffaflığı olacak şekilde, yere inmiş ve yeni baştan donmuş çok özel bir kar türüne atıfta bulunurdu...”

Hayır, diye düşündüm ama sözcük kafamda, çok uzak bir yerden seslenerek yardım isteyen birine benzer şekilde, zayıf ve belirsizmiş gibi bir his yarattı. Kırık bir cam parçasının ucu ayak tabanımın çıplak kemerine battı; ayağımı ona doğru bastırdım, camın derimden yarım daire şeklinde bir parçayı soyduğunu hissettim, açılan derinin açık havada karıncalanmasını hissettim.

Locke'ın yüzü hâlâ benimkine yakındı. “Sen Doğum Hakkı’nı çoktan biliyorsun elbette. Öylesine dik başlı, küçük bir kızdım ki.”

Demir ustalarının sıcak demiri eğip büküğü gibi. Kendimi kısa bir an için donuk turuncu ısıtılar saçan işlenmiş bir metal parçası olarak gördüm, çekiçle dövüldükçe dövülüyordum...

Locke yeniden dikleşti. “Doğum Hakkı hükmetmek için bir davetti. Bizden ya bir irade savaşında halihazırdaki kadın reisimize meydan okumamız ya da korkakça kaçıp giderek kendi sefil kabilemizi kurmamız bekleniyordu. Ben ona, ihtiyar kaltağa ilk fırsatta meydan okudum, onu gözyaşları içinde ve mahvolmuş hâlde bıraktım ve Doğum Hakkı’mıla ilgili iddiamı on altı yaşında ortaya koymuş oldum.” Sesi tatminle vahşileşmişti.

“Fakat o dünyada hiçbir şey baki kalmıyordu. Her daim yeni kabileler, yeni liderler, yeni savaşlar oluyordu. Benim hükmüme meydan okuyanlar. İhtilaflar. Bir gece baskını, bir irade savaşı oldu, kaybettim, sonra kaçıp gittim ve... Ne bulduğumu biliyorsun tabii.”

Ağzım çıt çıkarmaksızın kımıldadı. *Bir Kapı.*

Müşfik bir tavırla gülümsedi. “Çok haklısın. Bir buzulun içinde başka bir dünyaya açılan bir yarık. Hem de ah, ne dünya ama! Bereketli, yeşil, sıcak, benim en ufak telkinime teslim olan zayıf gözlü bir insan nüfusuyla dolu – Ifrinn’de olmayan tüm özelliklere sahip. Çatlağa geri dönüp orayı çıplak ellerimle paramparça ederek enkaza çevirmem yalnızca birkaç saat sürdü.”

Nefesim kesildi, gözlerim kocaman olmuştu; Locke ise alaycı bir şekilde güldü. “Ne? Sence orayı ardına kadar açık mı bırakmalıydım? Ifrinn’den gelen piçin teki arkamdan sinsice sıvışabilsin diye mi? Benim güzel, yumuşak dünyamı mahvedibilsin diye mi? *Hayır.*” Günahkâr cemaatini kurtarmak için büyük gayret sarf eden bir rahip gibi sert bir biçimde ısrarcı ve ilkeliydi. Ancak vaaz veren yüzeyin altında soluk soluğa kalmış başka bir şey vardı, bana köşeye kısıtılmış köpekleri ve boğulan adamları düşündüren bir şey, pençelerini geçirmiş tırmaladıkça tırmalayan bir tür dehşet. “Sana anlatmaya çalıştığım şey şu, January... sen bunlara ‘kapı’ diyorsun, sanki bunlar gerekli, her gün karşılaşılan türden şeylermiş gibi ama aslında tam tersi geçerli. Bunlar her türden tehlikeli şeyi içeri alıyor.”

Sizin gibi. Benim gibi?

“Birazcık mahremiyet sağlayacak kadar büyük bir kasaba buldum. Giysi ve yiyecek, Doğum Hakkı’na sahip bir adam için elde edilmesi kolay şeylerdi. Aynı şekilde epey hoş bir ev ve bana dili öğretecek, yardıma hazır genç bir kadın da öyle.” Kendini beğenmiş bir gülümseme. “Bana, istiflenmiş altın yığınlarıyla dağlarda yaşayan muazzam, kanatlı yılanlarla ve ruhunu çalarlarsa diye, insanın asla onların gözlerine bakmaması gerektiğiyle ilgili hikâyeler anlattı.” Bıyık altından seven bir gülüş. “İtiraf edeyim, güzel şeyleri hep sevmişimdir – Locke Konutu da bir ejderhanın istiflenmiş hazinesi değil de nedir ki?”

Locke düzensiz daireler çizerek oradan oraya yürümeye başladı, bir yandan da paltosunun cebinden tütününün yarısı çiğnenmiş bir puro bulup çıkarıyor ve öğle vaktine has mavi-likteki gökyüzüne karşı el kol hareketleri yapıyordu. Bana dil, coğrafya, tarih, ekonomi çalışarak geçen ilk yıllarını; yurtdışına yaptığı seyahatleri ve yağmalayıp derhal imha ettiği ilave sapmaları keşfedişini; yeni dünyasının hâlâ her türlü keşme-keş ve hoşnutsuzluğun pençesinde olduğuna (“Önce Amerikalılar, sonra lanet olasıca Fransızlar, hatta Haitililer! Hepsi peş peşe!”) ama tertipli yeni imparatorlukların rehberliğinde istikrarlı bir şekilde gelişmekte olduğuna dair kendi vardığı sonucu anlattı.

Ben ise güneş sıcak, sarı bir kalp atışı gibi tenime çarparak titreşir ve *kımıldama* sözcüğü kafamın içinde yarı kadın yarı kuş, mitolojik bir yaratık gibi daireler çizerek uçarken dinledim. Kendimi yeniden on iki yaşında hissettim, Locke’ın ofisinde nutuk dinliyor ve gözlerimi onun kendi camekânı içindeki Enfield tabancasına dikmiş bakıyordum.

1781’de Saygıdeğer Doğu Hindistan Şirketi’ne katılmış. Hızlı bir şekilde kademe kademe yükselmiş elbette –“Hem bu tümüyle Doğum Hakkı’mdan dolayı da olmadı, bana öyle

bakma”– büyük sayılabilecek bir servet edinmiş, kendine ait iş girişimleri yürütmüş, yaşıyla ilgili şüpheleri gidermek için birkaç kez emekli olup şirkete yeni baştan katılmış, 1790’larda kendine Londra, Stockholm ve Şikago’da evler, hatta Vermont’ta yeşillikler içinde küçük bir mülk inşa ettirmiş. Beş-altı kez satın yeniden satın alarak evleri arasında gidip gelmiş tabii.

Uzun bir süre boyunca bunun yeterli olacağını sanmış.

Fakat sonra 1857’de, malum bir grup isyancı sömürge tebaası ayaklanmış, birkaç İngiliz karargâhını ateşe vermiş ve bir kez daha gaddarca boyunduruk altına alınana kadar, neredeyse bir yıl boyunca kırsal bölgede zafer kazanmış şekilde istediği gibi at koşturmuş.

“Ben oradaydım, January. Delhi’de. Bulabildiğim her isyancıya ulaştım –kaptan onları top ateşine tuttuğundan sayıları da fazla değildi– ve hepsi de bana aynı hikâyeyi anlattı: Merut’taki yaşlı, Bengalli bir kadın tuhaf bir kemerin altından geçip gitmiş ve on iki gün sonra geri dönmüş. Kâhinlik özellikleri taşıyan bir tür yaratıkla konuşmuş, o da kendisine o ve tüm ulusunun günün birinde yabancı yönetimden kurtulup özgür olacağını söylemiş. İşte böylece onlar da bize karşı silahlanmış.”

Locke’in elleri anımsanan infial duygusuyla havaya kalktı. “Bir çatlak! Tam da burnumun dibinde sinsice gizlenen, lanet olasıca bir kapı!” Kuvvetli bir biçimde nefes verdi ve kendini zorla sakinleştirmeyi amaçlıyormuşçasına başparmaklarını kemerinin arkasına soktu. “Görevimin aciliyetinin, çatlakları kapatmanın öneminin farkına varma noktasına geldim. Başkalarını da kendi davama katmayı görev edindim.”

İşte böylelikle de Cemiyet kurulmuş, güçlülerin gizli kapaklı bir birliğiymiş bu: Volgograd’da kalbini küçük, kadife bir kutuda saklayan ihtiyar bir adam; İsveç’te zengin bir kadın mirasçı; Filipinler’de kocaman, siyah bir yaban domuzuna dö-

nüşen bir adam; az sayıda prens ve on-on beş Kongre üyesi; Romanya’da insan sıcaklığıyla beslenen beyaz tenli bir yaratık.

O anda Locke, yürüyüşü esnasında dolambaçlı bir hareketle yüzünü bana döndü, gözlerimi kendininkilerle sıkı sıkı yakalayıp ele geçirdi. “İşimizi iyi yaptık. Yarım yüzyıl boyunca bu dünyayı güvende ve refah içinde tutmak amacıyla perde arkasından didinip durduk –onlarca, belki yüzlerce çatlak kapattık– istikrarlı, parlak bir gelecek inşa edilmesine yardımcı olduk. Fakat, January” –derken sabit bakışı yoğunlaştı– “bu yeterli değil. Hâlâ hoşnutsuzluk homurtuları, istikrara yönelik tehditler, tehlikeli dalgalanmalar var. Bulabileceğimiz tüm yardıma ihtiyacımız var açıkçası, özellikle şimdi baban da gitmişken.”

Sesi kısılarak çatallaşmış; boğuk bir fısıltıya dönüştü. “Bize yardım et, sevgili evladım. Bize *katıl*.”

Artık öğle vakti iyiden iyiye geçmiş ve gölgelerimiz de uzun çimlerde parçalanıp kara, ortası şişkin çubuğumsu şekiller hâlinde dağılarak, altımızdan ihtiyatlı bir biçimde dışarı doğru sokulmaya başlamıştı. Nehir ve ağustosböcekleri ayak tabanlarımın altında, yeryüzü kendi kendine mırıldanıyormuşçasına gürül gürül bir tür uğultu yaratıyordu.

Bay Locke nefes aldı, bekliyordu.

Sözcükler damağıma doğru bastırdı; *Teşekkür ederim* ya da *Evet, elbette, efendim* veya belki *Bana biraz zaman verin* gibi sözcükler. Bunlar memnuniyet dolu, insanın gururunun okşandığını ifade eden sözcüklerdi, onun beni seviyor, bana güveniyor ve beni yanında istiyor olmasından doğan, küçük kızlara has bir minnet duygusu saçıyordu.

Bunlar benim sözcüklerim mi yoksa Bay Locke’ın bana kendi beyaz gözlü sabit bakışı vasıtasıyla aktarılmış sözcükleri mi diye merak ettim. Bu düşünce mide bulantısı uyandıracak, insanı serseme çevirecek, çileden çıkaracak cinstendi. “*Hayır*.

Teşekkür ederim.” Bu sözleri birbirine kenetlenmiş dişler arasından tıslayarak söyledim.

Locke dilini şaklattı. “İhtiyatsızlık etme, kızım. Sendeki bu kapalı bırakılması gereken şeyleri açma alışkanlığıyla serbestçe dolaşıp durmana müsaade edilir miydi sence? Cemiyet böyle bir yaratığın yaşamasına müsaade etmezdi.”

“Bay Ilvane o kadarını ifade etti zaten. Aynı şekilde Bay Havemeyer da öyle.”

Locke hiddetle öfledi. “Evet, Theodore ve Bartholomew konusunda son derece üzgünüm. Her ikisi de aşırılıklara ve şiddet içeren çözümlere meraklıydı. Hiç kimse Theodore’u fazla özlemeyecek, seni temin ederim. Bayan Bilmem Kim ve senin küçük bakkal çocukla ilgili bazı kaygılar olduğunu itiraf edeyim ama onları da hallettim artık.”

Hallettim –ama onların güvende olması, Arkadya’da saklanıyor olması gerekiyordu– usul, iniltili bir ses kulaklarımda cınladı, sanki birinin çok uzaklarda bir yerlerden ağladığını duyuyordum. Kül yığınına gömülmüş bir şeye takılıp kısmen tökezleyerek bir adım öne çıktım.

“Jane... S-Samuel...” İsimlerini zar zor söyleyebiliyordum.

“İkisinin de kesinlikle hiçbir şeyi yok!” Rahatlama hissiyle zayıf düştüm ve kendimi, bir tarafımda dayanarak beni destekleyen Bad’la birlikte küllerin içinde diz çökmüş hâlde buldum. “Onları senin peşinden Maine kıyısı boyunca sinsi sinsi ilerlerken bulduk. Bayan Bilmem Kim’i güçbela şöyle bir görebildik –kendisi fena hâlde çevik, hırsızlık düşkünü bir kaltak– ama onu er geç bulacağız, ondan eminim. Oğlan ise işbirliğine epey açıldı gerçi.”

Uğultulu bir sessizlik. Ağustosböcekleri vızıldayıp coşkuyula şakıdı. “Ona ne yaptınız?” Bu bir fısıltıydı.

“Vay, vay, ‘Beni Rahat Bırakın Kitap Okuyorum’ pozları ke-sen küçükhanım fasıyla geçmiş on yıldan sonra bir gençlik aşkı mı bu?” Eğer onu öldürdüysen, yazarak elime bir bıçak tu-

tuştururum, yemin ederim, yaparım bunu... “Sakinleş, January. Benim sorgu yöntemlerim Havemeyer’inkilere kıyasla hiç de o kadar, hımm, ilkel değildir. Ben yalnızca ona seninle ilgili birkaç soru sordum, senin hiç akıllıca sayılmayacak şekilde ona Cemiyet meselelerine ilişkin her şeyi anlatmış olduğunun farkına vardım ve kendisine bütün hadiseyi unutmamasını söyledim. O da nezaketle öyle yaptı. Onu son derece tasasız hâlde hızla eve doğru yoluna gönderdik.”

Bay Locke’in gülümsemesi –teskin edici, kendinden emin hâliyle– ona ne yaptığını anlamadığını anlattı.

Durumun dehşetini, söz konusu ihlali anlamıyordu. Birinin zihninin içine uzanıp onu canlı kil gibi şekillendirmenin Havemeyer’inkinden çok daha kötü bir şiddet türü olduğunu anlamıyordu.

Tüm hayatım boyunca bana yaptığı da bu muydu? Beni başka biri olmaya mı zorlamıştı? Kaçıp çayirlara gitmeyen, göl kıyısında bakkalın oğluyla oyun oynamayan ya da babasıyla maceralara atılmaya gitmek için düzenli olarak her hafta yalvarmayan, yumuşak başlı, mahcup ve uslu biri olmaya mı zorlamıştı?

Uslu bir kız ol ve haddini bil. Ah, nasıl da çabalamıştım. Kendimi Bay Locke’in bana olmamı söylediği kızın dar sınırları içine sığdırmak için nasıl çabalamış, başarısızlıklarım karşısında nasıl da kederlenmişim.

O anda, gözyaşlarım yanaklarımda çamurlu bulamaca dönerken, küller ve uzun çimlerin içinde diz çöktüğüm sırada ondan ne kadar nefret ettiğimi anlamıyordu.

“İşte, görüyorsun ya, her şeyin icabına bakıldı. Sen Cemiyet’e katıl, tüm bu saçmalıklar unutulacak. Davet hâlâ geçerli, tıpkı söz verdiğim gibi.” Gürleyen, ağıtlar yakan öfke-min sesinden onu zar zor duyabiliyordum. “Bunu yapmak için yaratıldığını görmüyor musun? Seni yanı başımda büyüttüm, dünyayı görmene olanak tanıdım, öğretebileceğim her şeyi öğ-

rettim sana. Kendi çocuğuma sahip olmanın... ah..." –derken Locke kısa süreli bir mahcubiyetle öksürdü– "tümüyle akıllıca olacağı kanaatinde olmadım hiç... ya Doğum Hakkı'na sahip olsaydı? Ya benim hükmüme meydan okumaya gelseydi? Fakat kendine, şu hâline bir baksana! Evlatlık çocuğumun da neredeyse herhangi bir öz oğlumun olabileceği kadar iradeli ve güçlü olduğu ortaya çıktı." Üzerimdeki gözleri, en iyi atına hayran hayran bakan bir hayvan sahibi gibi gururla aydınlanmıştı. "Tam olarak hangi kabiliyete sahip olduğunu bilmiyorum, bunu itiraf edeyim ama hadi birlikte keşfedelim! Katıl bize. Bu dünyayı korumamıza yardım et."

Bay Locke'ın bir şeyi koruduğunda onu kilit altına aldığını, boğarcasına zapt ettiğini, bir camekân içinde duran, bedeninden ayrılmış bir uzuv gibi muhafaza edilmiş şekilde tuttuğunu biliyordum. Beni tüm hayatım boyunca korumuştı ve bu neredeyse beni ya da en azından ruhumu öldürüyordu.

Bunu dünyaya da yapmaya devam etmesine izin verecek degildim. İzin vermeyecektim. Fakat kendisi sırf bir bakışla irademi baştan yaratabilirken, izin vermemeyi nasıl başarabilirdim ki? Ellerimi etrafımdaki yabancı ot dolu küllere daldırdım, yüksek sesle dışa vurulmamış bir inilti de boğazıma takılıp kalmıştı.

İşte o anda iki ilginç şey keşfettim: Birincisi, içine yağmur nüfuz etmiş kül ve çamurun yüzey katmanını altında gizlenen iri bir parça kömürdü. İkincisi ise cep günlüğümün yanmış, çürüyen kalıntılarıydı. Babamın on sene önce sadece benim için mavi sandığa koyduğu günlük.

Bir zamanlar dünyanın en yumuşak dana derisinden olan kapak şimdi kaskatıydı ve kenarları çatlamış, yanarak simsiyah olmuştu. Adımın yalnızca ilk üç harfi hâlâ görülebilecek durumdaydı (şu J'nin, bir hapishane penceresinden dışarı sarkan bir halat gibi açılmış kıvrımını görüyor musun?). Açtığım sırada parçaları ufalandı ve soyulup üzerinden ayrıldı; içindeki sayfalar ateş yüzünden zedelenmiş ve kirlenmişti.

“O ne? Ne... onu yere bırak, January. Ciddiyim.” Locke’ın ayakları bana doğru paldır küldür ilerledi. Kömürü sayfaya götürdüm, tek bir düz çizgi çektim. *Tanrım, umarım işe yarar.*

“Şaka yapmıyorum ben...” Terli bir el çenemi çevreledi ve suratımı yukarıya doğru zorladı. O soluk, insanın içine işleyen gözlerle karşılaştım. “*Dur, January.*”

Kış mevsiminde bir nehre dalmak gibiydi bu. Haddi hesabı olmayan bir ağırlık beni aşağı doğru sıkıştırdı, üzerime bastırdı, kıyafetlerimi ve uzuvlarımı çekiştirip onları tek bir yöne sevk etti –hem ben inatla çenemi sıkıp reddetmek yerine sadece nehrin beni alıp götürmesine izin versem çok daha kolay olmaz mıydı– yeniden *eve* dönebilirdim, sahibinin ayağının dibindeki sadık bir tazı gibi eski uslu kız köşeme geri kıvrılabilirdim...

Bay Locke’ın kemik solukluğundaki gözlerine bakıp durduğum sırada, kendisinin beni haddini bilen uslu bir kıza dönüştürmekte ne kadar etraflı biçimde başarılı olduğuna dair bir soruya dönüştü bu. Onun iradesi benimkini tümüyle gölgede mi bırakmıştı? Kendisi benim doğal benliğimi ovalaya ovalaya silip yok etmiş ve geride bir porselen bebekten başka hiçbir şey kalmamış mıydı? Yoksa sadece beni bir kostümün içine sokmuş ve bir rolü oynamaya mı zorlamıştı?

Birdenbire Bay Stirling’i düşündüm – itaatkâr uşak maske-
sinin altında saklanan zerre kadar bir şey yokmuşçasına, içi-
nin tüyler ürpertici boşluğunu. Benim geleceğim de o muydu? Bunca sene önce çayırdan bir Kapı bulmuş olan o dik başlı, delice acar kız çocuğundan geriye herhangi bir şey kalmış mıydı?

Brattleboro’dan çaresizce, her şeyi göze alarak kaçışımı düşündüm; gece yarısı, terk edilmiş deniz fenerine doğru yüzüşümüzü ve güneye doğru uzanan dolambaçlı, tehlikeli güzergâhımı düşündüm. Wilda’ya itaat etmediğim ya da *Roma İmparatorluğu’nun Gerileyiş ve Çöküş Tarihi*’ni okumaktansa Locke’ın ofisine gizlice bir hikâye gazetesi soktuğum her sefe-

ri; macera, gizem ve sihir hayalleri kurarak geçirdiğim saatleri düşündüm. Kendimi şimdi buradaki hâlimle, Havemeyer, Cemiyet ve Bay Locke'ın ta kendisine kafa tutarak annemin evine ait toprakta diz çöken hâlimle düşündüm – ve sahiden geriye kalan bir şeyler olduğunu tahmin ettim.

Kim olmak istediğimi seçebilir miydim şimdi?

Nehir bana ters yönde dalgalarla kabarıp hızla aktı, beni batmaya, battıkça batmaya zorluyordu... ama sanki olanaksız ölçüde ağır bir şeye, karşısına çıkanı ezip geçen nehirden etkilenmeksizin, birlikte ayakta duran bir kız ve köpeğinin kurşundan heykeline dönüşmüştüm.

Locke'ın çenemdeki eline karşı koyarak kendimi çektim, gözleriyle temasımı kestim. Kömür, sayfanın üzerinde hareket etti. KIZ...

Locke geriye sendeledi ve belinde bir yerleri eşelediğini duydum. Onu görmezden geldim. KIZ KÜLDEN...

Sonra metalin deri üzerindeki yumuşak hışırtı sesi ve ritmi vurgulanmış bir tık-tık sesi geldi. O tıkırtıyı biliyordum; Zappia ailesinin kulübesinde Havemeyer'ı öldüren gök gürültüsü gibi patlamadan hemen önce duymuştum; Ilvane'in arkasından çılgınca ateş ettiğim zaman Arkadya'nın kırlarında duymuştum.

"January, ne yaptığını tam olarak bilmiyorum ama buna müsaade edemem." Uzaklardan izliyormuşum gibi bir belirsizlikle, Bay Locke'ın sesinin titrediğini daha önce hiç duymadığım dikkatimi çekti ama aldırış etmeyi becerebilecek gibi de değildim; ellerindeki şey dikkatimi dağıtıyordu.

Bir tabanca. Jane'in çaldığı eski, kıymetli Enfield değil, çok daha düzgün ve şık, daha yeni görünen bir silah. Gözlerimi dikerek siyah tünel gibi namlusunun bir ucundan öbürüne sersemce baktım.

"Sen sadece onu yere bırak, canım." Sesi kulağa öyle sakın ve otoriter geliyordu ki bir yönetim kurulu toplantısına baş-

kanlık ediyor olabilir, tabii sesindeki belli belirsiz titremeyi hesaba katmazsak. Bir şeyden korkuyordu – benden mi? Yoksa Kapılardan ve diğer tarafta kendisinden daha güçlü bir şeyin sinsice bekliyor olduğuna dair her zaman var olan tehditten mi? Belki de tüm güçlü adamlar, içten içe gücün geçici olduğunu bildiklerinden, aslında korkağın tekinden ibarettirler.

Locke gülümsedi ya da gülümsemeye yeltendi; ağzı, dişlerini ortaya seren, yüz buruşturma benzeri bir ifadeyle gerildi. “Korkarım senin bu kapılarının kapalı kalması gerekiyor.”

Hayır, gerekmiyor. Dünyaların asla hapisane olması, kilitli, boğucu ve güvenli olması gerekmiyordu. Dünyaların, tüm pencereleri savrularak açılmış olan ve rüzgârla yaz yağmurlarının hızla buralardan içeri girdiği, dolaplarının içinde sihirli geçitler ve tavan aralarında gizli hazine sandıkları olan muazzam, düzensiz evler olması gerekmiyordu. Locke ve cemiyeti o evde deli gibi dört dönerek, pencerelerin üzerine tahta çakarak ve kapıları kilitleyerek bir asır geçirmişti.

Kilitli kapılardan çok ama çok usanmışım.

KIZ KÜLDEN BİR KAPI...

Geriye dönüp bakınca, Bay Locke’tan hiçbir zaman adama kıllı korkmadığımı tahmin ediyorum. Çocuksu kalbim, yüzlerce farklı tren, buharlı gemi ve feribotta yanımda oturmuş, puro, deri ve para kokan, kendi annemle babam yokken hep yanımda olan adamın... bir an olsun bana gerçekten zarar verebileceğine inanmayı reddediyordu.

Haklı da olabilirdim çünkü Bay Locke beni vurmadı. Onun yerine, namlunun siyah parıltısının sağa çark ettiğini gördüm. Namlu durakladı; Bad’a, tüylerinin göğsünden aşağı doğru çıkıntılı bir çizgi hâlinde birleştiği noktaya çevrildi.

Hareketlendim. Çığlığım gümbür gümbür bir patlamanın içinde kaybolup gitti.

Bir an sonra ise Bay Locke bağırıyor, bana küfürler ediyordu; ben parmaklarımı Bad’ın göğsü üzerinde gezdirerek, Ah

Tanrım hayır diye fısıldıyordum ve Bad da inleyip duruyordu ama hiç yara yoktu, hiç delik yoktu, derisi daha önce olduğu kadar pürüzsüz ve tek parçaydı...

O hâlde her yere bulaşan tüm bu kırmızılık nereden geliyordu?

Ah.

“Sen hiç, sadece bir kez olsun, lanet olasıca *haddini* bilemez misin...”

Kanın, yabancı bir şehrin sokak haritası gibi muntazam oluklar hâlinde kolumun toprak karası teninden aşağı kaymasını izleyerek tekrar dizlerimin üzerine çöküp oturdum. Omzumdaki koyu deliği incelediği sırada Bad'ın bıyıkları orayı boydan boya takip etti, kulakları ise kaygıyla geri çekilip dümdüz olmuştu. Onu teselli etmek için sol kolumu yukarı uzatmaya çalıştım ama kopmuş bir kukla ipini çekiştirmek gibiydi bu.

Acımadı ya da belki sahiden acıdı ama acı o konuda ısrarcı olmak istemedi. Görgülü bir misafir gibi görüş alanımın kıyılarında kibarca bekledi.

Kömürümü elimden bırakmıştım. Cümlem, parmak uçlarımda dibinde biriken küçük sayılabilecek kızıl bir gölün yanı başında bitmemiş hâlde duruyordu.

Eh. Bunun iş görmesi gerekecekti çünkü sevdiğin insanların sana böyle korkunç şeyler yapabildiği bu yırtıcı, beyaz dişli dünyada kesinlikle oyalanmayacaktım.

Kaçıp gitme konusunda hep başarılı olmuşumdur.

Parmağımı, neredeyse tembel bir havayla, uzattım ve çamurlu kan gölünden geçirdim. Yaz mevsiminin ikinci vaktinde ışıldayan kızıl-çamur harflerle toprağın ta kendisine yazdım. Ağustosböcekleri elimin kemiklerini vızır vızır titreştirdi.

KIZ KÜLDEN BİR KAPI YAZAR. KAPI AÇILIR.

İnsanların, bunu bilinçli bir şekilde yaptıklarını zar zor fark edecekleri denli şaşmaz bir yoğunlukla Tanrı'ya ya da yerçeki-

mine inandığı gibi inandım buna. Bir sözcük işçisi olduğuma ve irademın bizzat gerçekliğin dokusunun tek tek ipliklerle işlenerek oluşturulma biçiminin ta kendisini yeniden şekillendirebileceğine inandım. Kapıların dünyalar arasında belli bir rezonansa sahip, iki gezegene ait iki gökyüzünün birbirine karşı fısıldadığı nadir yerlerde var olduğuna inandım. Babamı yeniden göreceğime inandım.

Doğuya doğru hareket eden bir rüzgâr birdenbire nehir kıyısından yukarı esti ama olması gerektiği gibi kedibalıgımsı ve rutubetli kokmuyordu. Onun yerine kuru, serin ve tarçınla sedir ağacı gibi baharat yüklü bir koku taşıyordu.

Rüzgâr, kül yığınının üzerinden hızla geçip gitti. İnsanın bazen yaprakları yerinden ederek havaya kaldırdığını gördüğü şu tuhaf toz hortumlarından-biri gibi fırl fırl döndü ve küller, yağmurdan çürümüş kömürler ve toz toprak kendini yukarı doğru fırlattı. Bunlar bir anlığına Bay Locke'la benim aramda asılı kaldı, yaz mevsiminin mavi gökyüzüyle çevrelenmiş bir kemerdi bu. Locke'ın suratının gevşeyerek sarktığını gördüm, silahı da kararsızlıkla sağa sola sallanıyordu.

Sonra kül şey yapmaya başladı... yayılmaya mı? Erimeye mi? Sanki her bir toprak ya da kömür zerresi aslında suyun içindeki bir mürekkep damlasıydı ve şimdi narin uzantılar birbirlerine doğru sarmallar oluşturuyor, bağlanıyor, karışıyor, kararıyor, havada kıvrımlı bir çizgi oluşturuyordu, ta ki...

Önümde kemerli bir geçit duruyordu. En ufak dokunuşta tekrar ufalanıp dağılarak küle dönebilirmiş gibi tuhaf bir biçimde kırılğan görünüyordu ama bir Kapıydı bu. Şimdiden denizin kokusunu alabiliyordum.

Bir kenara atılmış yastık kılıfıma uzandım ve sarsak şekilde bir yerlere tutunarak ayağa kalktım; bir yandan yorgunluk görüşümü bulandırıyor, minicik toprak ve çim parçaları da diz kapaklarıma yapışmıştı. Bay Locke'ın tutuşunun tabanca-nın etrafında yeniden kasıldığını gördüm. "Bak şimdi, sadece,

sadece dur. Bu işi hâlâ düzeltebiliriz. Hâlâ benimle geri gelebilirsin, eve gelebilirsin... her şey hâlâ yoluna girebilir...”

Bu bir yalandı; ben tehlikeliydim, o da korkağın tekiydi ve korkaklar tehlikeli şeylerin kendi evlerindeki fazladan yatak odalarında kalmasına izin vermez. Bazen yaşamalarına bile izin vermezler.

Külden Kapıya doğru bir adım attım ve Bay Locke’la son kez göz göze geldim. O gözler bir çift ay kadar beyaz ve çoraktı. Ona bir soru sorma yönünde ani, çocukça bir dürtü hissettim –*Beni gerçekten sevdiniz mi hiç?* – ama sonra silahın namlusu tekrar yukarı doğru savruldu ve, *Herhalde sevmediniz*, diye düşündüm.

Hemen peşimden sıçrayan Bad’la birlikte, kalbim göğsümde güm-güm eder ve beni karanlığın içine kadar takip eden ikinci bir silah atışının patlaması kulaklarımda çınlarken, külden kemere atılarak içinden geçtim.



Açık Kapılar

Eşik'e daha önce dört kez girmiştım. *Belki*, diye düşündüm, yankılı siyahlığın içine düştüğüm sırada, *beşinci sefer o kadar kötü olmaz.*

Elbette yanılmıştım. Nasıl ki gökyüzü sen onu daha çok gördükçe maviliğinden bir şey kaybetmiyorsa, aynı şekilde dünyalar arasındaki boşluğun atomsuz, havasız hiçliği de insanı daha az korkutacak bir hâle bürünmüyor.

Karanlık beni canlı bir şey gibi yuttu. Öne devrildim, düşün-
yor ama aynı zamanda da düşmüyordum çünkü düşmek için yukarı diye bir şey ile aşağı diye bir şey olması gerekir, Eşik'te ise yalnızca uçsuz bucaksız siyah hiçlik vardır. Bad'ın, boşluğa karşı etkisiz şekilde çırpınıp duran bacaklarla bana değip geçtiğini hissettim ve kolumu atıp ona doladım. Bad ise gözlerini üzerime sabitlenmiş şekilde tuttu. Köpeklerin her zaman tam olarak nereye gittiklerini bildikleri için muhtemelen ara yerde asla kaybolmadığı kafama dank etti.

Hem bu sefer ben de nereye gittiğimi biliyordum. Babamın

kitabının kaburgalarına doğru iyice bastırarak araya sıkışmış varlığını hissettim ve o beyaz taştan şehre doğru onun ana dünyasının, *kendi* ana dünyamın sedir ağacı ve tuz kokusunu takip ettim.

Karanlığın iştahlı çekiştirmelerini hâlâ hissedebiliyordum ama sanki içimdeki parlak ve ışık saçan bir şey nihayet büzüşüp kıvrılmış hâlimden kurtularak açılmış ve beni en uç noktalarım kadar doldurmuştu. Zayıf düşmüş durumdaydım, yara bere içindeydım –ihamet, terk edilmişlik, omzumdaki o minicik siyah delik, sol kalçamda düşünmek istemediğim yeni bir çok büyük terslik– ama tümüyle kendimdim ve korkmuyordum.

Ta ki bir elin ayak bileğimi sararak kapandığını hissedene dek.

Beni takip edeceğini düşünmemiştim. Bunu anlamamı istiyorum... ben bunun olmasını istemedim, hiçbirinin olmasını istemedim. Onun kendi güvenli, küçük dünyasında, arkada kalacağını ve Kapımı yeniden kül ile kömüre çevireceğini düşünmüştüm. Esefle iç çekeceğini, kafasının içindeki büyük hesap defterinde bulunan kaydımın (*Arada kalmış kız, sihirli güçlerinin varlığından şüphelenilmektedir, değeri bilinmiyor*) üzerini çizeceğini ve sonra da servet biriktirip Kapı kapatmaktan oluşan çifte tutkularına geri döneceğini düşünmüştüm. Fakat öyle yapmadı.

Belki de her şeye rağmen beni seviyordu.

Sanırım yüzüne bakmak için arkamı döndüğümde sevgiyi şöyle bir gördüm bile –ya da en azından hükmedici, koşullu bir sahip olma arzusunu– ama bu onun her şeyi gölgede bırakan öfkesinin altında çabucak kaybolup gitti. Zayıf olması gereken biri tarafından engellenmiş çok güçlü birinin kızgınlığı gibisi de yoktur.

Parmakları tenime iyice yerleşti. Diğer eli hâlâ ısıltılı ta-bancayı tutuyordu ve başparmağının kımıldadığını gördüm.

Eşik'te hiç ses yoktu ama yine o meşum tık-tık sesini duya-biliyormuşum gibi geldi. Hayır hayır hayır – yavaşladığımı, karanlıkta debelendiğimi hissedebiliyordum, korku hedefimi bulanıklaştırıyordu...

Fakat Bad'ı unutmuştum. İlk dostum, en kıymetli can yol-daşım, Mümkünse Asla Isırılmayacaklar listesini her daim temelde pazarlık konusu edilebilir bir belge olarak görmüş korkunç köpeğim. Sarı gözleri en çok sevdiği şeyi yapan bir hayvanın şiddetli neşesiyle ışıldarken bir yay çizerek geriye doğru gerildi ve dişlerini Locke'ın bileğine gömdü.

Locke'ın ağzı sessiz bir çığlıkla açıldı. Beni bıraktı. Bir an sonra ise havada sürükleniyor, Eşik'in boş enginliğine tek ba-şına düşüyordu ve gözleri porselen tabaklar kadar beyaz ve kocaman bir hâl almıştı.

Kapatığı onca Kapı varken kendisi onların birinden geç-meyeli, Eşik'i görmeyeli ne kadar olduğunu merak ettim. Hid-detini, istikametini, elindeki silahı unutmuş gibi görünüyor-du... şimdi suratında zaptı imkânsız bir dehşetten başka hiçbir şey yoktu.

Hâlâ beni takip edebilirdi.

Fakat çok korkuyordu. Değişimden, belirsizlikten, Eşik'in kendisinden korkuyordu. Kendi gücünün dışında kalan şey-lerden ve arada kalmış şeylerden de öyle.

Karanlığın onu incelikle kenarlarından dişlemesini izle-dim. Sağ eli ve tabancası gözden kayboldu. Tüm kolu. Gözleri –ona böyle bir servet ve böyle bir statü kazandırmış, düşman-larına boyun eğdirmiş, müttefikleri ikna etmiş ve hatta inatçı genç kızları, geçici olarak, yeniden şekillendirmiş güçlü, soluk gözleri– karanlığa karşı hiçbir şey yapamadı.

Dönüp gittim. Kolay bir dönüp gidiş değildi bu; bir parçam hâlâ elimi tekrar ona uzatmak, onu kurtarmak istiyordu; baş-ka bir parçam ise onun, her bir ihanetin ve her bir yalanın be-delini ödemek üzere parça parça gözden kayboluşunu izlemek

istiyordu. Ancak ana dünyamın, Kutup Yıldızı kadar kesin ve daimi hâliyle hâlâ beni beklediğini hissettim ve hâlâ arkama bakarsam ona doğru gidemezdim.

Çıplak ayağım sağlam, sıcak taşı buldu.

Güneş ışığı ve denizin kokusundan başka bir şey bildiğim yoktu.

Gözlerimi açtığımda gün batımı vaktiydi. Güneşin küçük, kırmızı bir kömür gibi batı okyanusuna doğru alçaldığını görebiliyordum. Her şey keskin kenarlı hatlarından kurtulmuş, yumuşak bir havaya bürünmüştü; uykulu bir an için bana babamın ben küçük bir kızken bana verdiği yatak örtüsünü anımsatan pembemsi-altın rengi bir ısıltıyla aydınlanmıştı. *Ah, baba, seni özlüyorum.*

Yüksek sesle iç geçirmiş olmalıydım çünkü yanı başımda Bad'ın köpek büyüklüğünde bir toptan atılmışçasına ayağa fırlamasıyla ufak sayılabilecek bir patlama oldu. Bad, sakar bir havayla sakat bacağının üzerine indi, tiz bir sesle kesik kesik havladı ve kıvrılarak dört bir yana sokulup suratını boynuma gömmekle yetindi.

Kollarımı atıp ona doladım ya da öyle yapmaya çalıştım – yalnızca sağ kolum sahiden herhangi bir ölçüde gayret göstererek itaat etti. Sol kolum sadece balık gibi çırpınma benzeri bir şey yaptı ve kıpırdamadan durdu. İşte o anda, hafif bir yılgınlıkla gözlerimi dikmiş asi koluma baktığım sırada kibarca bekleyen acı boğazını temizledi, öne çıktı ve kendini tanıttı.

Lanet olsun, diye düşündüm, haklı olarak. Ardından, omzumdaki yırtılmış kasların her bir lifini ve sol kalçamdaki titreyen her bir kemiği hissedebildiğim kısacık birkaç saniye daha geçtikten sonra, bunu gözden geçirip düzelttim: *“Siktir.”*

Aslında bunun biraz faydası oldu; Bay Locke, ben on üç yaşındayken ve kendisi beni mutfakta yeni aşçı yamağı olarak çalışan oğlana kahrolası ellerine hâkim olmasını söylerken

yakaladığında, bana kötü kelimeler kullanmayı yasaklamıştı. Hayatımı yönetmiş bu önemsiz, ufak tefek kaideleri keşfetmeyi bırakmamın ne kadar süreceğini ve bunları yalnızca çiğneyerek mi ortaya çıkaracağımı merak ettim. İnsanı hayli neşelendiren bir düşünceydi bu.

Sonra ise Bay Locke'ı vücut bulmuş karanlık tarafından yalanıp tutulmuş hâlde görmeyi bırakmamın ne kadar süreceğini merak ettim ve birazcık ciddileştim.

Bir yerlerden destek alarak –ağır ağır, acı verici bir biçimde ve çok daha fazla küfürle– ayağa kalktım ve *On Bin Kapı*'yı kolumun altına sıkıştırdım. Şehir ayaklarımın altında uzanıyordu. Orayı sana daha önce nasıl tarif etmiştim? Tuzlu su ve taştan bir dünya. Beyaz badanalı sarmallar hâlinde dikilen, kömür dumanı ve kumtaşının ele geçiremediği binalar. Kıyı boyunca gemi direkleri ve yelkenlerden bir orman. Hepsi de hâlâ oradaydı ve neredeyse değişmemişti. (Bunun üzerine, Kapıların kapatılmasının, sadece kendi tanıdık dünyam için değil, diğer dünyalar için ne anlama gelmiş olduğunu merak ettim.)

Bad'a hitaben, "Gidelim mi?" diye mırıldandım. Bad da sarp ve kayalık yamaçtan aşağıya, içinden geçerek geldiğim taş kemer ve pejmürde perdeden, yerde pul pul ayrılan ve çatlayan, güneşten kavrulup kurumuş kan lekelerinden uzağa ve aşağıya, Nin Şehri'nin içine doğru önden yürüdü.

Ayaklarımız şehrin kaldırım taşlı sokağına basığında akşam karanlığı tümenden çökmüştü. Pencerelerden bal rengi lamba ışığı sızıyor ve yemek vakti sohbetleri tepemdeki havada kırlangıç gibi süzülüp gidiyordu. Dilde insana tanıdık gelen inişli çıkışlı bir ritim, bana babamın sesini anımsatan zayıf bir dalgalanma vardı. Yoldan geçen az sayıda insan da bir bakıma ona benziyordu – kollarının ön tarafından kıvrıla kıvrıla yuvarkanı uzanan mürekkep sarmallarıyla, kızılımsı-kara tenli, kara gözlü insanlar. Ben babamın özünde yabancı, alışılmışın dışındaydım, diğer herkesten farklı biri olduğunu düşünerek büyümüş-

tüm; şimdi ise onun yalnızca evinden çok uzaklarda bulunan bir adam olduğunu görüyordum.

İnsanların gözlerini dikip bakmalarına, homurdanmalarına ve telaşla geçip gitmelerine bakılırsa *ben* hâlâ eğreti duruyordum, tam olarak uygun değildim. Hayli harap durumdaki yabancı kıyafetler giydiğimi ve Bad'la ikimizin de topallar vaziyette ve pis olduğumuzu, ayrıca kanamamız olduğunu hatırlamadan önce de nereye gidersem gideyim, hep yanlış renkte ve arada kalmış hâlde mi olacağım diye merak ettim.

Yeni yıldızların kendi tuhaf takımıyıldızlarını oluşturdukları yerden bana muzipçe göz kırpmasını izleyerek belli belirsiz şekilde kuzeye doğru dönüp dolaştım. Aslında nereye gittiğimi bilmiyordum –bilindik adreslere kıyasla *kuzeydeki yüksek yamaçta bir taş ev* son derece muğlak kalıyordu– ama bu küçük, aşılabilir türden bir engel gibi geldi.

Beyaz taştan bir duvara yığılır gibi dayandım ve Bay Ilvane'in bakırımsı-yeşil pusulasını torbamdan bulup çıkardım. Onu avucumda sıkıca tutup babamı düşündüm. İğne batıya doğru fırıl fırıl döndü, doğruca dingin, gri denizi işaret ediyordu. Onun yerine on yedi yıl önce, annemle birlikte üzerine vuran güneşi içine çekmiş bir yatak örtüsünün üstünde yattığım bir eve, bir geleceğe ve beni seven bir anneye babaya sahip olduğum altın sarısı bir akşamı kafamda canlandırarak yeniden denedim. İğne, camın altında titreşerek duraksadı ve tam da kuzey olmayan kuzeyi işaret etti.

Onu takip ettim.

Küçük bakır iğnemle gayet uyumlu bir şekilde hizalanıyormuş gibi görünen toprak bir patika buldum ve onu Ay'ın saman rengi orak şekline doğru takip ettim. İşlek, çokça aşındırılmış bir yoldu ama dik bir yokuştü ve bazen acının ayaklarını paldır küldür yere vurup kulaklarıma doğru haykırmasına fırsat vermek için duraksadım, sonra ise onu susturup yola devam ettim.

Gökyüzündeki parıltılı yazı döngülerine benzeyen daha fazla yıldız ortaya çıktı. Sonra ise bir evin alçak, gölgeli gövdesi karşımızda belirdi. Kalbim –üstelik o zamana dek dünya tarihinde hiçbir kalbin o kadar bitap düşmüş ve büküle büküle suyu sıkılmışçasına kuruyup kalmış duruma geldiğini sanmıyorum– göğsümde tekleyerek dirildi.

Pencere titreşen bir ışıkla parladı ve iki karaltı aydınlanmış şekilde durdu: uzun boylu ama yaşlandıkça kamburlaşmış, saçları kafasının çevresinde beyaz, tüy gibi öbekler hâlinde bitiveren bir adam ve saçlarına bir eşarp sarılmış, kolları da mürekkeple omuzlarına kadar simsiyah kesilmiş yaşlı bir kadın.

İkisi de babam ya da annem değildi. Elbette. İnsan umutlarının yeryüzüne doğru çakılmasını izleyene dek onların ne kadar yükseklerle çıkmış olduğunu gerçek anlamda bilemiyor.

Mantıklı bir insan bunun üzerine dönüp gider, şehir merkezine geri döner ve sıcak bir yemek, uyuyacak bir yer elde etmenin, biraz da tıbbi müdahale sağlanmasının bir yolunu buluncaya dek yalvarır veya el kol hareketleriyle derdini anlatmaya çalışırdı. Kesinlikle gözyaşları sessizce yanaklarından aşağı süzülürken sendeleyerek ilerlemezdi. Kendininki olmayan kapının, topuz yerine demir bir kancası olan, grileşme aşamasına gelmiş, tuzla muhafaza edilmiş kalın ve yassı bir ahşap parçasının önünde dikilip kapıya vurmak için sağlam elini kaldırmazdı.

Yaşlı bir kadın, soru sorar gibi yukarı çevrilmiş kırışık yüzü, beyaz beyaz puslanmış ve kısılmakta olan gözleriyle kapıya baktığında ise gözyaşlarıyla ağızda gevelenir hâle gelmiş bir konuşmaya alelacele girişmezdi. “Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim, efendim, sadece şu var ki acaba siz eskiden burada yaşayan adamı tanıyor musunuz diye merak ediyordum. Ben gerçekten uzun yoldan geldim ve istediğim... onu görmek istiyordum. Adı Julian’dı. Yule Ian, yani...”

Yaşlı kadının ağzının dikişli bir yara gibi ince bir çizgiye

dönüştüğünü gördüm. Başını iki yana salladı. “Hayır.” Sonra, neredeyse kızgınlıkla şöyle dedi: “Sen de kim oluyorsun da gelmiş benim Yule’umu soruyorsun, ha? Biz onu neredeyse yirmi yıldır görmedik.”

İçimden yüzümü göğe çevirip feryat figan etmek ya da kapı önündeki basamağa kıvrılıp küçük, kaybolmuş bir çocuk gibi gözyaşı dökmek geldi. Babam hiç eve dönmemişti, aynı şekilde annem de öyle ve kırılmış olan şey asla onarılamazdı; yaşlı kadının sözleri nihai, acımasız bir hükümdü.

Bunlar aynı zamanda da çok gizemli bir şekilde İngilizceydi.

Uzuvlarımda tehlikeli, budalaca bir karıncalanma başladı. Kadın benim dünyamdan bir dili nereden biliyordu? Biri ona öğretmiş miydi? Bir de ben tümüyle aklımı mı kaçırmıştım yoksa kadınla ikimiz aynı elmacıkkemiklerini, belki de omuzlarımızdaki aynı eğimi mi paylaşıyorduk... ama sonra soru kalabalığı sessizliğe büründü.

Yamaçtaki küçük taş evde başka biri vardı. Yanımda duran Bad’ın kulakları dimdik havaya kalktı.

Yaşlı kadının lambayla aydınlanmış karaltısının arkasında şöyle bir görünüp kaybolan bir hareket fark ettim –karanlıkta yaz buğdayı gibi beyaz-altın bir parıltı– bir an sonra ise kapı aralığında dikilen başka bir kadın vardı.

Şimdi, zaman ve aşinalığın sağladığı, insana dinginlik veren kazanımla onu sana kolayca tarif edebilirim: şakaklarındaki tutamları kırışmış sarı saçlar, neredeyse bir yerliye ait zannedilebilecek kadar çilli, yanık bir ten ve romancıların çarpıcı diye tasvir ettiği türden güçlü, güzellik kavramının dışında kalan yüz hatlarıyla yorgun, sağlam görünümlü bir kadın.

Fakat o anda, biri kaburgalarımın arkasından uzanıp kalbimi kapmış gibi göğsümde bir sıkışmayla doğduğum evin eşliğinde dururken ona baktım. Elleri: kalın parmaklı, parlak beyaz yara izleriyle çentik çentik ve karmakarışık olmuş, üç tırnağı ise tümüyle kayıp. Kolları: siyah mürekkeple sarılı sı-

rım gibi kaslar. Gözleri: yumuşak, rüya mavisî. Burnu, köşeli çenesi, düz hatlı kaşları: Hepsî de tıpkı benimkiler gibi.

O beni tanımadı elbette. Farklı evrenlerde geçirilmiş neredeyse on yedi yıldan sonra tanımasını dilemek gülünçtü. Ben yine de diledim.

“Merhaba, Adelaide.” Ona bunun yerine *anne* mi demeliydim? Sözcük, ağır ve alışılmamış hâliyle dilime oturup kaldı. Onu babamın kitabından bir karakter olarak daha iyi tanıyorum zaten.

Kaşları, karşısındaki kişinin adını hatırlayamayan ve gücendirmek de istemeyen birinin tereddütlü ifadesiyle kıvrıldı –ağzı *Pardon?* ya da *Tanışmış mıydık?* gibi bir şey söylemek üzere açıldı ve bunun tıpkı yeniden vurulmak gibi bir his, insanın derinliklerine yerleşen, zamanla kötülesecek bir acı yaratacağını biliyordum– ama sonra gözleri kocaman oldu.

Belki İngilizce konuştuğum içindi veya belki de bunu sağlayan tanıdık/yabancı kıyafetlerimdi ama yüzünde arzulu, çaresizlikten gözü dönmüş bir açıklıkla bana bakmaya, bana *gerçekten* bakmaya başladı. Gözlerinin birkaç saniye önce benimkilerin gerçekleştirdiği coşkulu dansın aynısını sergilemesini izledim – zapt edilmesi imkânsız örgülü saç yığının, kandan kir pas içinde kalmış kolum, gözlerim, burnum, çenem...

Sonra ise beni tanıdı.

Anlama ânının gelişini gördüm, muhteşem ve korkunçtu. Hafızamda, bana adını verdiği tanrı gibi aynı anda tamamen farklı iki surâtı var: Suratların birinde bana doğru güneşin ta kendisi gibi alev alev yanan, taşkın bir sevinç var. Öbüründe ise olabilecek en derin matem, bir şeyi çok uzun süre boyunca aramış ve çok geç bulmuş birinin çektiği, ağıtlar yakan, iliklere işlemiş sızı.

Elini bana doğru uzattı ve ağzının kımıldadığını gördüm. *Jan-u-ary*.

Her şey bir film makarasının titrek son sahneleri gibi sal-

landı ve ne kadar sancılı, ne kadar korkunç şekilde yorgun olduğumu, canımın ne kadar yandığını, tam olarak bu noktaya ulaşmak için kaç adım attığımı hatırladım. *Merhaba, anne* diye düşünenecek kadar vaktim oldu, bir an sonra ise öne devriliyor, acısız karanlığın içine düşüyordum.

Emin olamıyorum ama düştüğüm sırada birinin beni yakaladığını hissetmişim gibi geldi. Kuvvetli, rüzgâr yemekten yıpranmış kolların beni bir daha asla bırakmayacakmış gibi etrafıma dolandığını, yanağıma doğru bir başkasının kalp atışının patirtısını hissetmişim gibi... benliğimin merkezindeki huzuru kaçmış, kırık şeyin kendi parçalarını yeniden bir araya getirip belki de iyileşmeye başladığını hissetmişim gibi geldi.

Ve şimdi: Elimde bir kalem ve durduğu yerde bekleyen, her bir sözcüğün bir günah, yeni yağmış kar üzerindeki bir ayak izi sayılacağı kadar temiz ve mükemmel bir yığın koton sayfayla, bu sarağaçtan masada oturuyorum. Eski, üzeri işaretsiz bir pusula pencere eşğinde duruyor, hâlâ inatla denizi işaret ediyor. Kesme tenekeden yıldızlar tepemde asılı durduğu yerden sallanıyor, pencereden eğimli bir biçimde süzülen kehribar rengi güneş ışığında yanıp yanıp sönüyor ve dönüp duruyor. Yol yol olan minik ışık huzmelerinin kolumda inci gibi parlak bir hâl almış yara izleri, omzumdaki düzgün sargılar, kalçamın etrafına özenle yığılmış yastıklar üzerinde dans etmesini izliyorum. Kalçam, derinlere uzanan, insanın omurgasına işleyen, şiddeti de asla tam olarak azalmayan bir sıcaklıkla hâlâ ağrıyor; doktor –adına da Vert Kemikonaran demişlerdi sanırım– hep öyle olacağını söyledi.

Nedense makul bir durummuş gibi geliyor bu. Sanırım belki de yazarak dünyalar arasında bir Kapı açar ve vasi-gardiyanını Eşik'in ebedi karanlığına mahkûm edersen, tam olarak daha önce hissettiğin şekilde hissetme şansına sahip olmaman gerekiyordur.

Hem her halükârda Bad'la uyumlu olacağız. Şu an onu görrebiliyorum, insana belki de bir şans verip aynı şeyi yapmayı denemek gerektiğini düşündüren, köpeklerle has şu aşırı heyecanlı havayla sırtını taşlı yamaca sürterek ovuyor. Tırtıklı gibi duran o dikişler ve her tarafındaki şişlikler olmadan, yine pürüzsüz ve bronz görünüyor ama tek bacağı hâlâ sonuna kadar açılıp düzleşiyormuş gibi görünmüyor.

Onun ilerisinde ise denizi görüyorum. Güvercin grisi, güneş ışığında tepe noktaları altın rengine bürünmüş. Adelaide bu odayı yamaçtaki taş eve yıllar önce ekletmiş; pencerelerin denize bakmasının rastlantı olduğunu sanmıyorum, böylece izleyerek, arayarak, umut ederek, gözlerini her daim ufkun üzerinde tutabiliyor.

Bu, burada bulunduğum-on altıncı gün. Babam gelmedi.

Ade'yi (Ade hâlâ *anne* demekten daha kolay geliyor; o da beni düzeltmiyor ama bazen kendi adı benim ona fırlattığım bir taşmış gibi irkildiğini görüyorum) teknesini yükleyip elinde ona yol gösterecek hiçbir şey olmadan ve hangi yöne gideceğini bilemez hâlde maviliklere açılmamaya ikna ettim ama bunu kıl payı atlattık. Ona her ikimizin de babamın Kapısının Yazılmış'a nereden açıldığını bilmediğimizi, aradaki yolda başına her türlü tehlikeli durumun gelmiş olabileceğini, kendisi eğer tam da babam Nin'e doğru gelirken oradan uzaklara açılırsa gerçekten aptal gibi hissedeceğini hatırlattım. O yüzden kalıyor ama tüm bedeni deniz tarafına doğru eğilen bir diğer pusula iğnesine dönüştü.

"Aslında o kadar da farklı değil," dedi bana üçüncü gün. Şafaktan önceki hoş, âdeta soluklanıp canlanan saatlerde, onun yatak odasının taştan kaynaklanan loşluğu içindeydik. Ben yastıklara dayanmıştım, uyuyamayacak kadar ateşlenmiş ve acıdan kıvranır hâldeydim, Ade ise sırtı yatağa yaslanmış, Bad'ın kafası da kucagında, yerde oturuyordu. Fark edebildiğim kadarıyla üç gündür yerinden kımıldamamıştı; gözümü

her açtığımda omuzlarının köşeli hattını, saçının ara ara beyaz çizgileri olan dolaşık yığını görüyordum.

“Önceleri hep onu arıyor, onun izini sürüyordum. Şimdi ise onu bekliyorum.” Sesi yorgundu.

“Öyleyse sen... sahiden denedin.” Çatlamış dudaklarımı yaladım. “Bizi bulmayı yani.” İçerleme ve kırgınlığı, *Bunca senedir neredeydin* ve *Sana ihtiyacımız vardı* sözlerini sesimin dışında tutmak için çaba sarf ettim –evet, benim bütün hayatım boyunca başka bir dünyada mahsur kaldığı için annemi suçlamanın adil olmadığını biliyorum ama kalpler satranç tahtası değildir ve kurallara göre oynamaz– fakat o yine de duydu.

Omuzlarının kararlı hattı irkildi sonra da içe doğru kıvrıldı. Avuçlarını gözlerine bastırdı. “Evlat, on yedi yıl boyunca lanet olasıca her bir gün sizi bulmaya çalıştım ben.”

Hiçbir şey söylemedim. Söyleyemedim aslında.

Bir an sonra devam etti. “O kapı kapandığında –senin dediklerine bakılırsa o orospu çocuğu onu kapattığında– o küçük kaya parçasında mahsur kaldım... günler, günler boyunca. Doğruyu söylemek gerekirse ne kadar olduğunu bilmiyorum. Hiç yiyecek yoktu, enkazda suyun üzerinde yüzer hâlde bulduğum azıcık su vardı. Göğüslerim acıyor, sonra süt sızdırıyor, ondan sonra da kuruyup kalıyordu ve ben sana ulaşamıyordum, bebeğimi bulamıyordum...” Yutkunduğunu duyduğum. “Bir süre sonra güneş başıma vurdu ve belki taşı kazarak ilerleyip diğer tarafta size ulaşmanın yolunu bulabileceğimi düşünmeye başladım. Yeterince çok çabalarsam yani. Galiba beni o hâlde buldular: Tam bir zırdeli gibi çıldırmış, kaskatı kayaları tırmalar, ağlarken.”

Ekşik tırnaklarını gizleyerek ellerini kısıp göğsüne götürdü. Göğsümdeki o yeni yeni iyileşmiş şey sızladı.

“Gelenler Plumm Şehri’nden iki balıkçıydı, denize açıldığımızı görmüş ve geri gelmediğimizde de endişelenmişlerdi. Beni yanlarına aldılar, karnımı doyurdular, bir dolu küfür ve

çığlığa katlandılar. Gerisingeri denize dalmayayım diye bir halatı belime bağlı tuttular galiba. Ben... o dönemi fazla hatırlamıyorum.”

Fakat en sonunda, durumu iyiye gitmiş ya da en azından planlar yapacak kadar iyiye. Nin Şehri'ne geri dönüş yolculuğu için bilet almış, Yule Ian'ın annesiyle babasına neler olduğunu anlatmış –“Tam bir ahmak gibi onlara bütün gerçeği anlattım ama yalnızca oğullarıyla bebek torunlarının denizde kaybolduğuna hükmettiler ve yas tutmaya koyuldular”– *Anahtar*'ı donatmak için yeterli para kaynağını çalışarak, dilenerek, çalarak toplamış ve eve ulaşmanın başka bir yolunu aramak üzere denize açılmış.

İlk yıllar verimsiz ve son derece telaşlıymış. Kederden bembeyaz kesilmiş, kaybettiği aşkını arayarak durmaksızın denizlere yelken açan, deliye dönmüş dulla ilgili anlatılan hikâyeler var hâlâ. Ücra yerlere –okyanus mağaraları, terk edilmiş madenler ve unutulmuş harabelere– musallat oluyor, haykırarak bebek kızını çağırıyor bu kadın.

Onlarca Kapıya rastlayıp oralardan geçmiş. Bilmece gibi konuşan kanatlı kediler, sedef pullu deniz ejderhaları, yükseklerde, bulutların içinde asılı duran yeşil şehirler, granit ve kaymak taşından yaratılmış kadınlar görmüş. Fakat istediği Kapıyı hiç bulamamış. Öyle bir Kapının var olduğundan veya onun diğer tarafında eşiyle kızını bulacağından emin bile değilmiş. (“Belki de ara yerde kaybolmuşsunuzdur diye düşündüm... belki de gidip peşinizden dalmam gerekiyordur diye düşündüm zaman zaman.”)

En sonunda Yazılmış'm dört bir yanına yaptığı yolculukları karşılayabilmek için ufak çaplı ticarete başlamış. Çok az para için ya da bazen sadece güzel bir-iki hikâye karşılığında çok uzaklara gitmeye gönüllü, zaman zaman günlerce ya da haftalarca geciken ama sıklıkla satacak acayip ve harikulade mallarla çıkagelen bir denizci olarak nam salmış. Akli başın-

da her tüccarın yapacağı şekilde aynı yerlere doğru düzenli güzergâhlar izlemeyi reddettiği için hiçbir zaman fazla para kazanmamış ama aç da kalmamış.

Bu arada aramayı sürdürmüş. Kızının on, on iki, on beş yaşında olacağını, kendisi için tam bir yabancı olacağını anladıktan sonra bile; Yule'un annesiyle babası nazıkçe çok geçmeden tekrar evlenirse başka bir çocuğu olabileceğini ima ettikten sonra bile. Yule Ian'ın kalemini çevreleyen ellerinin birebir şeklini, kamburunu çıkararak işinin üzerine eğilişini ya da güldüğü zaman omuzlarının sarsılışını (ben onu hiç öyle gülerken görmüş müydüm?) unuttuktan sonra bile.

“Yılda birkaç kez işlerin arasındaki boşlukta buraya geri gelir, kendi evimde uyur, olduğum yerde nasıl duracağımı hatırlarım. Julian'ın ailesini ziyaret ederim, Tilsa dövme dükkânını bırakınca onlar da bu tarafa taşındı. Ama çoğunlukla sadece yol almaya devam ederim.”

Güneş o arada yükselmişti ve limonsu bir ışık çizgisi zeminin bir ucundan öbürüne yavaşça sokuldu. Kendimi yakın zamanda sökülüp parçalarına ayrılmış, ovalana ovalana temizlenmiş ve yeniden birleştirilmiş bir şey gibi hissediyordum, yalnız hiçbir şey tam olarak eski yerinde değildi. Orada hâlâ yüzeyde sürüklenen bir miktar içerleme, bir de epeyce kırıngılık vardı ama aynı zamanda tüy hafifliğinde ve ıslıl ıslıl bir şey de vardı – bağışlama belki ya da merhamet.

O kadar uzun zamandır konuşmamıştım ki sesim kullanılmayan bir menteşenin gıcırdaması gibi birazcık çatallandı. “Ben eskiden hep öyle bir hayat hayal ederdim. Oradan oraya dolaştığım, özgür bir hayat.”

Annem burnundan hüzünlü bir nefes verdi. “Doğuştan gezgin işte, hep söylediğim gibi.” Bad'ın başını okşadı, bir yandan da onun en sevdiği çene altı noktasını kaşıyordu. Bad onun kucığında eriyip gitmiş tüylü, bronz bir yığına dönüşerek patilerini zayıf hareketlerle havaya doğru salladı. “Ama

inan bana; özgürlük paylaşılmıyorsa insanın yalnız başına yaptığı tek bir saçmalığa değmez. O kapıdan geçmek üzere hiç açılmamış olmamızı dileyerek öyle çok vakit geçirdim ki, January. Ama en çirkin, en bencil anlarımda... keşke pruvada seninle birlikte duran ben olsaydım diyerek bunu diledim. En azından Julian'ın yanında *sen* vardın.” Sesi on yedi yıllık yırtıcı acıyla boğulmuş hâlde öyle usulca çıkmıştı ki zar zor duyabiliyordum.

Babamı düşündüm. Onu ne kadar nadir gördüğümü ve suratında anneminkinde olan çökük yorgunluğun aynısının olduğunu, gözlerinin benim yüzümün üzerinden, fazla uzun süre bakarsa acıtabilirmiş gibi şöyle bir geçip gidişini düşündüm. “Ben... Evet, yanında ben vardım. Ama ben yeterli değildim.” Garip – bu eskiden beni son derece kızdırdı ama şimdi kızgınlık eriyen balmumu gibi büsbütün akışkan ve yumuşak bir hâle bürünmüştü.

Annemin kesilen nefesinden kulak tırmalayan, hiddetli bir ses yükseldi. “Gayet de yeterli olman *gerekirdi!* Peki o...” O iyi bir *baba mıydı?* diye soracağını biliyordum ve yanıt vermek istemediğimi fark ettim; gereksiz ölçüde acımasızlık olacaktı gibi geliyordu bu.

“*Senin için yeterli olur muydum?*” diye sordum onun yerine. “Sen babamı aramayı bırakır mıydın?”

Soluğunun kesildiğini duydum ama cevap vermedi. Vermesine de gerek yoktu. “İşte.” Minderlerimle yorganlarımın içinde oradan oraya debelendim, *On Bin Kapı*’nın sıcak, deri kapağını buldum. “Bence bunu okumalısın. Böylece onu” –*af-fede*bilirsin– “anlayabilirsin.”

Kitabı aldı.

Onu hâlâ bazı kısımları tekrar okurken, parmaklarını, bunlar mucize ya da büyü tılsımlarmış gibi basılı sözcüklerin üzerinde gezdirirken, dudakları duaya çok benzeyen bir şeylerle kımıldarken yakalıyorum. Sanırım bunun faydası oluyor.

Eh, *şaydası* değil tam olarak – sanırım yerine getirilmemiş tüm vaatleri ve kaybedilmiş tüm şanslarıyla hayatının anlatımını yeni baştan okumak, babamın dönüştüğü adamı ve yaptığı seçimleri okumak fena hâlde canını yakıyor.

Fakat okumayı da sürdürüyor. Bu, galiba babamın hâlâ yaşadığına ve onu hâlâ sevdiğine, onun yanına geri dönmenin bir yolunu bulmak için didinip durduğuna dair bir tür kanıt. Paramparça olan şeyin yeniden bir bütün olacağına dair bir kanıt.

İşte böylelikle şimdi denize doğru bakan iki kişiyiz. Bekliyoruz. Umut ediyoruz. Gemilerin yaklaşıp yükselerek ufkun kıvrımına ulaşmasını izliyor, yelkenlerine dikilmiş takdislerin siyah sarmallarını okuyoruz. Annem bazen onları bana tercüme ediyor: *Bol bol şişman balığa. Karşılıklı kârlı alışverişlere. Güvenli yolculuklara ve kuvvetli akıntılara.*

Bazen büyükannemle büyükbabam da bizimle birlikte oturup izliyor. Muhtemelen karşılıklı olarak birbirimizin varlığı karşısında serseme dönmekle meşgul olduğumuzdan fazla konuşmuyoruz ama yakınımnda oturmalarının yarattığı his hoşuma gidiyor. Tilsa, büyükannem, gerçek olduğuma tam olarak ikna olmamış gibi sık sık elimi tutuyor.

Bazen baş başa kaldığımızda annemle konuşuyoruz. Ona Locke Konutu'nu, Cemiyet'i ve akıl hastanesini anlattım; babamı ve Jane'i anlattım, bir de epeyce senden söz ettim. Larson çiftliğinde tek başına yaşayan Lizzie Hala'yı anlattım ona. ("Tanrım, onu görmek isterdim," diye iç geçirdi annem. Ona Kapının açık olduğunu, haftanın herhangi bir gününde oradan fırlayıp geçebileceğini hatırlattım ve gözleri kocaman oldu. Fakat gitmedi, gözlerini ufka dikip bakmayı sürdürdü.)

Artık çoğunlukla sessiziz. Annem yırtılmış kanvasları onarıyor, babamın kitabını tekrar okuyor, mis gibi tuzlu rüzgâr yüzündeki gözyaşı izlerini kuruturken yamaçta duruyor.

Ben de yazıyorum. Bekliyorum. Seni düşünüyorum.

Şimdi sivri dişli bir ay gibi ufukta yükselen bir yelken var. Takdisleri çarpık ve kaba görünüyor, sanki iğne iplik kullanma becerisi olmayan biri tarafından çılgınca bir aceleyle dikilmiş.

Anca gemi büyüdükçe farkına varıyorum: Bu takdislerin tercüme edilmesine ihtiyacım yok. Onları olabilecek en sade İngilizceyle yazılmış halleriyle kendim okuyabiliyorum: *Eve. Gerçek aşka. Adelaide'e.*

Görebiliyorum –görebiliyor muyum? Hayal mi ediyorum bunu?– pruvada ayakta duran tek bir denizcinin güneşle çevrenip gölgelenmiş karaltısını yani. Şehre doğru eğiliyor, yamaçtaki taş eve doğru, gönlünden geçen en büyük arzuya doğru.

Ah, baba. Eve geldin.

Ve şimdi: *Anahtar*'ın içine kıvrılmış, yabancı dolunayın insanı etkisi altına alan gümüşü ışığında yazıyorum. Geminin ahşabı karanfil, mazı tozu ve ardıç şarabı gibi kokuyor. Yabancı ufuklardaki gün batımları, isimsiz takımyıldızlar, fırl fırl dönen pusula iğneleri ve dünyanın kıyısındaki unutulmuş sınır bölgeleri gibi kokuyor. Annemin gemisinin de tıpkı babamın kitabı gibi kokması tümüyle tesadüfi olamaz.

Eh, sanırım bu artık annemin gemisi değil, öyle değil mi? Annem onu Bad'la ikimize verdi. "Güzel bir son yolculuğu hak ediyor kanımca," demiş ve çarpık sayılabilecek, hüzünlü gibi bir havayla gülümsemişti. Babamın kolu onun omzu etrafında sıkışmış ve gülümseme de bir dalışı kesip yukarı fırlayarak güneşe doğru süzülen bir martı gibi kendini düzeltmişti.

Denize açılarak onlardan uzaklaştığım sırada ikisi de çok genç görünüyordu.

Kalmamı istemişlerdi elbette ama ben kalamazdım. Sebebi de kısmen –ki bunu bir gün olsun onlara söylemen yasak– annemle babamın yanında durmanın açık bir yüksek fırının yanında durmaktan farklı olmaması. Yüzümü onlardan başka

tarafa çevirdiğimde yanaklarım derisi açılmış ve güneşten yarmış gibi geliyor, gözlerime de doğrudan güneşe bakıp durmuşum gibi iğneler batıyor.

Babamın gemisinden dışarı adım atma ânından itibaren böyle oldu durum. Bad'la ikimiz hâlâ taş döşeli sokaklardan topallayarak yavaşça ilerliyorduk, öğleden sonra sıcağında terden yapış yapış olmuştuk; annem ise çoktan iskeledeydi, çıplak ayakları döşeme tahtalarının üzerinde *şap-şap-şap* ediyor, saçları da arkasından flama gibi dalgalanıyordu. Koyu tenli bir karaltı, üzerinde tanıdık, biçimsiz bir montla, kolları havaya kalkmış ve elleri kaba bandajlarla sarılı hâlde ona doğru sendeledi. Fizik kanunlarıyla bir araya çekiliyormuş gibi, çarpışmak üzere hızla fırlamış iki yıldız gibi hareket ettiler... ve sonra babam yalpalayarak durdu.

Annemden en fazla bir metre ötedeydi. Ona doğru eğildi, paçavrayla sarılı tek elini onun yanağının kıvrımı üzerinde, havada duracak şekilde kaldırdı ama ona dokunmadı.

İlerlemeyi kesmiş, elli-yüz metre öteden onları izliyor, sırf kendi duyabileceğim kısık bir sesle *hadi-hadi-hadi* diye hırıliyordum.

Fakat babam, kendisini on yedi sene boyunca çaresiz bir şekilde hareket hâlinde tutmuş, onu on bin dünyanın bir ucundan öbürüne sürüklemiş ve en sonunda da buraya, benim hesabıma göre 1911 ya da onunkine göre 6938 yılında Nin Şehri'nde durarak, gerçek aşkının yaz göklerine benzeyen gözlerine baktığı noktaya getirmiş olan şeye bir sebepten direnç gösteriyordu. Sanki kendi kalbi ikiye ayrılmış ve kendine karşı savaşa girmişti.

Elini kıvrarak annemin yüzünden uzaklaştırdı. Başı öne eğildi ve dudakları kımıldadı. Sözcükleri duyamadım ama annem sonradan onun ne dediğini bana söyledi: *Onu bıraktım. Kızımızı ardımda bıraktım.*

Annemin omurgasının dikleşmesini, başının bir tarafa eğil-

mesini izledim. Evet, demiş ona. *Hem eğer bebeğimiz, kızımız olmadan sürüne sürüne bana dönebileceğini ve her şeyin yoluna gireceğini sandıysan, oğlum, o kadar yanılıyorsun ki.*

Babamın başı daha da aşağı indi, zavallı, yanık elleri de iki yanında umutsuz hâlde sallanıyordu.

Sonra annem gülümsedi ve o gülümsemede alev alev yanan gururu neredeyse durduğum yerden hissedebiliyordum. *çan-sına, demiş annem, çocuğumuz meseleye kendisi el atmış.*

Babam anlamadı elbette. Fakat işte o anda Bad topallaya topallaya göründü. Babamın onu fark edişini gördüm, tam da o sırada matematiksel bir olanaksızlıkla karşılaşmış ve iki artı ikinin birdenbire nasıl beş ettiğini anlamakta güçlük çeken bir adam gibi donup kalışını gördüm. Sonra kafasını kaldırdı, biraz daha kaldırdı – yüzü ışık saçan, çılgınca bir umutla aydınlanmıştı...

Beni gördü.

Ondan sonra ise iskeleye yığıldı, ağlıyordu. Annem onun yanına diz çöktü, inip kalkan omuzlarını o ilk gece bana do-ladığı aynı kuvvetli, güneşten yanmış kollarla sardı ve alnını onunkine bastırdı.

Sessiz bir gök gürültüsünün dalgaların üzerinden dalga dalga yayılması, Nin şehri'nin sokaklarındaki herkesin işine ara vermesi ve kıyıya doğru bakarak dikilip kalplerinin göğüs-lerinde gümbürdeyişini hissetmesi de muhtemelen yalnızca benim kafamda canlandırdığım şeylerdi. Muhtemelen.

Fakat bu, artık benim hikâyem ve anlatıcı da benim, öyle değil mi?

Hikâye anlatma işinde bir bakıma ustalaştım sanırım. En sonunda babama kendi hikâyemi anlattığımda beni öyle yo-ęun bir dikkatle izledi ki gözlerini kırpmayı unutmuş olmalı çünkü gözyaşları burnunun yanından ağır ağır aşağı süzölerek sessizce yere damlayıp durdu.

Bitirdiğimde hiçbir şey söylemedi, sadece parmaklarıyla

koluma kazınmış sözcükleri takip etmek üzere uzandı. Günlerdir annemin korkunç yemekleriyle besleniyor olmasına rağmen hâlâ zayıf duran ve açmış gibi görünen yüzü suçluluk duygusu altında ezilmiş hâldeydi.

“Kes şunu,” diye buyurdum ona.

Gözlerini kırptırarak bana baktı. “Neyi keseceğim?”

“Ben kazandım, görüyorsun ya. Brattleboro’dan, Haveme-
yer ve Ilvane’den kaçtım, Bay Locke’la yüzleşmemizde hayat-
ta kalan ben oldum...” Babam birkaç dilde coşkulu küfür ve
Locke’ın ölümden sonraki ebedi yaşamına ilişkin belirttiği,
kulağa hayli şiddet içerikli gelen bazı umutlarla araya girdi.
“Şş, mesele o değil. Mesele şu ki zaman zaman korktum, in-
cindim ve yalnız kaldım ama sonunda kazandım. Ben... özgü-
rüm. Hem eğer özgür olmanın bedeli buysa öderim.” Birazcık
çoştüğumu hissederek durakladım. “Ödemeye de devam et-
mek isterim.”

Babam esrarengiz birkaç saniye boyunca gözlerini üzerime
dikti, ardından öte tarafımdaki anneme baktı. Aralarında sinir
bozucu şekilde telepatik bir şey geçti ve babam usulca şöy-
le dedi: “Gururlanmamam gerek çünkü seni ben yetiştirme-
dim... ama gururlandım.” Göğsümdeki iyileşmiş şey keyifle
kedi gibi mırladı.

Ondan sonra gitmeme engel olmak için fazla çabalamadı-
lar. Eh, kendilerince kaygıları vardı (babam ve büyükannem,
sözcüklerimle imkânsız güçlü şeyler yaptığım ve hakkıyla
eğitilmem gerektiği gerekçesiyle kalıp gerçek bir sözcük işçi-
sine çıraklık yapmam için yalvardı; ben de insan gerçekliğinin
kurallarının tam olarak neler olduğunu bilmediğinde bunları
çiğnemenin çok daha kolay olduğunu, hem zaten benim ça-
lışmalar ve derslerle işimin bittiğini öne sürdüm) ama beni
kilit altına almaya çalışmadılar. Onun yerine bana yapacağım
şeyi yapmak için ihtiyacım olan her şeyi verdiler. Bu tehlikeli,
korkutucu ve belki birazcık delice olsa bile.

Büyükannem bana kendi pişirdiği onlarca ballı yassı kek verdi ve eğer istersem yara izlerimi dövmelemin altına saklamayı teklif etti. Parmaklarımla tenimdeki sözcüklerin (KIZ KAN VE GÜMÜŞTEN BİR KAPI YAZAR. KAPI SADECE KIZ İÇİN AÇILIR.) kabarık beyaz çizgilerinin üzerinden geçerek bunu düşünüp tattım ve başımı iki yana salladım. Sonra yara izlerimi kapatmadan onların etrafına dövme yapıp yapamayacağını sordum ve şimdi kolumdan yukarı uzanan, beyaz kesikler hâlindeki harflerin arasından siyah asmalar gibi kıvrıla kıvrıla dolanan, dolambaçlı sözcük uzantıları var. *January Sözcükişçisi, Adelaide Lee Larson ve Yule Ian Alim'in kızı, Nin Şehri'nde doğdu ve Ara Yer'e gidiyor. Gezip dolaşsın ama hep evine geri dönsün, tüm sözcükleri yazılıp gerçek olsun, önünde her kapı açık dursun.*

Annem bana *Anahtar*'ı verdi, bir de aralıksız üç haftalık gemicilik dersleri. Babam aralarındaki daha tecrübeli denizci olarak kısa süreliğine bana kendisinin öğretmesi gerektiği iddiasını savunmaya çalıştı ama annem sadece çenesinin kararlılıkla kalktığı şu ifadesiz tavırla ona bakıp, "Artık değilsin, Julian," dedi ve babam çok sessiz bir hâle büründü, bir daha da araya girmede.

Babam bana *Amarico Denizi'nin Masalları* adında bir kitap verdi. Kitap benim bilmediğim bir dilde, tanımadığım bir alfabeyle yazılmış ama babam dillerin insanın marketten süt alır gibi öylece "kapıverdiği" şeyler olduğunu düşünüyormuş gibi görünüyor. Bana aynı zamanda eskiden annemin olan biçimsiz, yamalı montunu verdi çünkü bu onu uzaklardaki yerlerde sıcak tutmuş, hep ona eşlik ederek sağ salım eve dönmesini sağlamıştı ve belki aynısını benim için de yapardı. Dahası, dediğine göre, kendisinin artık gezginlikle işi bitmişti.

"Bir de, January" –derken sesi, çok uzak bir yerden geliyormuşçasına, gergin ve zayıftı– "üzgünüm. Seni onca sefer bırakıp gittiğim için, ayrıca son seferde de bırakıp gittiğim için. Geri dönmeye ça-çalıştım son anda, seni se-sevi..." Göz-

yaşlarından nefesi tıkanmış hâlde durdu, gözleri utançla kapanmıştı

Sorun değil ya da Seni affediyorum demedim çünkü sorun olmadığından ya da affettiğimden emin değildim. Onun yerine sadece, “Biliyorum,” dedim.

Sonra da çok küçük bir kızken onun yurtdışına yaptığı yolculuklardan geri döndüğü zamanlarda yaptığım şekilde, yedi yaşındayken yapmadığım şekilde ona doğru atıldım. Bir süre yüzüm onun göğsüne yapışmış, onun kolları da bana sıkı sıkı sarılmış hâlde öylece kaldık; ta ki ben geri çekilene dek.

Yanaklarımı ovuşturdum. “Zaten sonsuza kadar uzaklarda olmayacağım ki. Ziyarete gelirim. Bekleme sırası sende.”

Ailemin (güneş ışığında açılarak yayılan bir yaprağa benzeyen şu sivri çatılı A’yı görüyor musun?) geri kalanı hep birlikte bana yiyecek, toprak fıçılarda içme suyu, Amarico haritaları, güvenilir şekilde kuzeyi gösteren bir pusula, aslında bu giysileri gerçek hayatta hiç görmemiş kadın terziler tarafından kabaca pantolon ve gömlek benzeri şekillerde, yelken bezinden dikilmiş bir dizi yeni kıyafet verdi. Dikilenler tuhaf, arada kalmış türden giysiler, iki dünyanın karman çorman, mükemmel bir birleşimi; bence bana gayet uygun.

Ben de sonuçta hayatımın geri kalanını çılgın ara yere dalıp çıkarak geçirmeye niyetliyim – dünyaları birbirine bağlayan cılız, gözden kaçmış yerleri bularak, Cemiyet’in ardında bıraktığı kilitli Kapıların izini sürerek ve yaza yaza bunları tekrar açarak. Tüm o tehlikeli, güzel deliliğin dünyalar arasında yine serbestçe akmasına fırsat vererek. Tıpkı babamın söylediği gibi kendimden canlı bir anahtar yaratarak ve Kapıları açarak.

(Bu da annem ve babamla birlikte Nin’de kalamamamın ikinci sebebi elbette.)

İlk olarak hangi Kapıyı açacağımı bahse varım tahmin edebiliyoursundur: annemin 1893’te teknesiyle geçtiği, Bay Locke’ın 1895’te imha ettiği, dağdaki kapı; küçük ailemi pa-

ramparça edip bizi yalpalayan tekнемizle tek başımıza korku dolu karanlığın içine yollayan Kapı. Düzeltilmesi gereken eski bir yanlış bu, ayrıca bu lanet olasıca kitabı vaktinde bitirebileceğim kadar da uzun bir yolculuk. (Bir hikâye yazmanın bu kadar zahmetli bir iş olacağını kim bilebilirdi ki? Çamur atıp durdukları tüm o ucuz roman ve aşk romanı yazarlarına yeni yeni saygı duymaya başladım.)

Tüm bunları neden yazdığımı merak ediyorsundur. Neden burada olduğumu, elime kramplar girerken, yanımda da can yoldaşı olarak köpeğim ve okyanusun engin, gümüşü gölgesinden başka hiçbir şey olmadan, Ay'la aydınlanmış bir tomar kâğıdın üzerine eğilmiş, bizzat ruhumun akıbeti buna bağlıymış gibi yazdığımı. Belki aileden gelen bir dürtüdür bu.

Belki de düpedüz korkudandır. Ulvi amaçlarımı gerçekleştirmekte başarısız olup arkamda hiçbir belge bırakamaya bileceğime dair korkudan. Sonuçta Cemiyet dünyamızın çatlakları arasından sinsice sokulmuş, hepsi de Kapıların kapalı kalmasını fazlasıyla isteyen, çok güçlü ve çok tehlikeli varlıklardan oluşan bir örgüt. Ayrıca bizim dünyamızın böylesi yaratıkları cezbeden ya da böylesi fikirleri körükleyen tek dünya olduğunu farz etmek de aptallık olur. Kâbuslarımda, beyaz ellerini binlerce aynadan bana doğru uzatan Havemeyer'larla dolu, uçsuz bucaksız bir karnaval salonunda oluyorum; gerçekten kötü kâbuslarımda ise aynalar soluk gözlerle dolu oluyor ve irademin benliğimin içinde çözülüp gittiğini hissedebiliyorum.

Bu iş tehlikeli, bunu anlatmaya çalışıyorum işte. O yüzden bu hikâyeyi, işi batırma ihtimalime karşı bir nevi kapsamlı sigorta poliçesi niyetine yazıyorum.

Şayet bu kitaba şans eseri rastlamış –belki de onu yabancı bir çöp yığını içinde çürürken, tozlu bir seyahat sandığında kilitli ya da küçük, yanlış yönlendirilmiş bir yayınevi tarafından yayımlanıp bir yanlış içinde Kurgu türüne ayrılan raflara

yerleştirilmiş hâdeyken bulmuş– yabancının biriysen, yapılması gerekeni yapacak cesarete sahip olmanı umuyor, bunu her bir tanrıdan diliyorum. Umarım dünyadaki çatlakları bulur ve başka güneşlerin ışığı da parlayarak diğerk tarafa geçsin diye, onları zorlayıp genişletirsin; umarım dünyayı kural tanımaz, karmakarışık, tuhaf büyülerle dolup taşar hâlde tutarsın; umarım her bir açık Kapıdan koşa koşa geçer ve geri döndüğünde hikâyeler anlatırsın.

Fakat bunu yazmamın gerçerk sebebi bu değıl elbette.

Bunu senin için yazdım. Bunu okuyasın ve sana unutmanı söyledikleri şeyleri hatırlayabilesin diye.

şimdi beni hatırlıyorsun, değıl mi? Bana sunduğun teklifi de hatırlıyor musun?

Eh. şimdi en azından kendi geleceğıne önünü net görerek bakabilir ve seçim yapabilirsin: Akklı başında her adamın yapacağı gibi güven içinde ve aklını kaybetmeden evde kal – yemin ederim, anlayışla karşılarım...

Ya da benimle birlikte parıltılı, çılgın ufka doğıru kaçıp git. On bin dünyanın toplanmak üzere olgunlaşmış ve kızarmış hâlde asılı durduğı bu ebedi, yeşil meyve bahçesinin bir ucundan öbürüne dans et; benimle birlikte ağaçların arasında gezerek onlarla ilgilen, otları temizle, içeriyi havalandır.

Kapıları aç.

Kapanış

Sisin İçindeki Kapı

Ekim ayının son günleri. Tırtıklı kırağı hatları her pencere camının üzerine sokulup kendini gösteriyor; Vermont'ta kış mevsimi sabırsız bir yaratık.

Şafak vakti gelmiş ve genç bir adam, Washington Değirmenleri Emsalsiz Beyaz Un çuvallarını bir kamyonu yüklüyor. Kamyon siyah ve cilalı, yan tarafında da süslü kıvrımlar verilmiş altın harfler yazılı. Genç adam ise esmer ve vakur bakışlı. Ayaza karşı kepini aşağı çekiyor, sis ensesine doğru boncuk boncuk olarak inci tanelerine dönüşüyor.

Genç adam ağır işe alışkın birinin rahat ritmiyle çalışıyor ama ağzının etrafında toplanmış belli belirsiz, mutsuz çizgiler var. Çizgiler, daha yeni gelmiş ve nasıl davranması gerektiğinden emin olamıyormuş gibi körpe görünüyor. Onu yaşlı gösteriyor bunlar.

Ailesi çizgileri yaz boyunca geçirdiği hastalığı ağır ağır atlatmasına bağlıyor. Temmuz sonunda bir gece –çok tuhaf bazı davranışlar ve Locke Konutu'ndaki Afrikalı kadınla acil bir konuşmanın ardından– öylece ortadan kaybolmuş ve eve neredeyse iki hafta sonra serseme dönmüş ve akli başından gitmiş hâlde, yalpalayarak geri dönmüştü. Nerelerde olduğunu ve neden gittiğini hatırlıyormuş gibi bir hâli yoktu ve doktor da (aşlında yarı fiyata daha kuvvetli tonikler yazan at doktoru)

vahim bir hummanın oğlanın beyinde yangına yol açmış olabileceği tahmininde bulunmuş ve müşhil türü ilaçlar verilip zaman tanınmasını önermişti.

Zamanın biraz da olsa faydası oldu. Temmuz ayının insanı serseme çeviren kafa karışıklığı dağılarak belli belirsiz bir tereddüde, genç adamın gözlerindeki hafif bir pusa ve orada bir şeyin ya da birinin belirmesini umuyormuş gibi gözlerini ufka dikip bakma yönünde bir temayüle dönüşmüş durumda. Çok sevdiği hikâye gazeteleri bile onun ilgisini uzun süre canlı tutamıyor. Ailesi bunun er geç unutulup gideceğini farz ediyor; Samuel ise göğsündeki sızının ve kendisi için çok değerli bir şeyi kaybetmiş olduğuna ama ne olduğunu hatırlayamadığına dair ısrarcı hissin de gücünü kaybederek aynı şekilde unutulup gitmesini umuyor.

Üç hafta önce durumun kötüye gitmesine yol açan bir şey olmuştu: Shelburne Inn'e teslimat yaptığı sırada bir kadın onun yanına gelmişti. Besbelli yabancıydı, petrol karasıydı ve bu kadar yabancı birine göre fazlasıyla tanıdıktı. Samuel için hiçbir anlam ifade etmeyen bir sürü şey söylemişti (ya da daha doğrusu söyledikleri bir an anlamlı gelmiş, sonra ise sözcükler genç adamın zihninde çöküyor ve parça parça dağılıp gidiyor-muş gibi öyle gelmemeye başlamıştı, ayrıca Samuel bir sesin *Hepsini unut, oğlum* dediğini neredeyse duyabiliyordu) ve en sonunda da ona sinirlenmişti.

Kadın, üzerinde kırmızı mürekkeple karalanmış bir adres olan bir kâğıt parçasını oğlanın eline tutuşturmuş ve şöyle fısıldamıştı: "Her ihtimale karşı."

"Ne ihtimaline karşı, hanımefendi?" diye sormuştu Samuel.

"Hatırlama ihtimaline karşı." Kadın iç çekmişti ve o iç çekişteki bir şey Samuel'in, kadının da kalbinde bir boşluk olup olmadığını merak etmesine yol açmıştı. "Ya da onu tekrar görme ihtimaline karşı." Sonra da gitmişti.

O zamandan beri genç adam göğsündeki sızıyı kış mevsiminde açık duran bir pencere gibi hissedip duruyor.

Bunun gibi sabahlarda, Samuel yalnız kaldığında ve kargaların haykırırları tiz ve soğuk olduğunda durum daha kötü oluyor. Genç adam ortada katiyen hiçbir sebep yokken, çocukluğunda sürdüğü arabayı çeken gri midillileri düşünüyor, sonra Locke Konutu'na giden araç yolundan tangır tungur ilerleyişini ve kafasını kaldırıp üçüncü kat penceresine bakarak şeyi görmeyi umut edişini... neyi görmeyi umduğunu hatırlamıyor. Yalnızca teslimat güzergâhlarıyla unları düşünmeye çalışıyor, bir de patlamış çuvalı, içindekilerin dökülme-yeceği şekilde en güzel nasıl yerleştirebileceğini.

Bir kıpırtı onu irkiliyor. İki karaltı epey ani bir şekilde kaldırım taşlı ara yolun sonundaki sisin içinden belirivermiş. Sağlam çeneli, koyu altın rengi bir köpek ve genç bir kadın.

Genç kadın uzun boylu, kahvemsî bir teni var, saçları da Samuel'in daha önce hiç görmediği bir tarzda örölüp sarılmış. Ser-serinin teki ile sosyeteye ilk kez takdim edilen bir genç hanımın bir tür birleşimi gibi giyinmiş – inci düğmelerle bağlanmış hoş, mavi bir etek, genç kadının kalçaları üzerinden iyice aşağılara sarkan deri bir kemer, yaş olarak kadının kendisinden birkaç yüzyıl büyük görünen biçimsiz bir mont. Genç kadın, yalnızca hafif hafif de olsa topallıyor; aynı şekilde köpek de öyle.

Köpek ona neşeyle havlıyor ve Samuel da gözlerini dikmiş baktığının farkına varıyor. Bakışlarını sert bir biçimde un çuvallarına geri çeviriyor. Fakat genç kadında bir şey var, öyle değil mi, bir tür ışıltı, kapalı bir kapının etrafından parlayan ışık gibi...

Onu şampanya rengi bir elbise giyerken, inciler içinde, etrafı şatafatlı bir partinin hareketliliği ve keşmekeşiyle çevrili hâlde hayal ediyor. Genç kadın bu hayalde kafese kapatılmış bir şey gibi çok mutsuz görünüyor.

Şimdi ise mutsuz görünmüyor; hatta ışık saçıyor, gülümsemesi şenlik ateşi parlaklığında ve birazcık da taşkın. Genç kadının yürümeyi bıraktığının ve gülümsemenin de kendisine yöneldiğinin farkına varmak Samuel'ın kısa bir vaktini alıyor.

“Merhaba, Samuel,” diyor kadın ve sesi şu kapalı kapının çalınması gibi.

“Hanımefendi,” diyerek karşılık veriyor Samuel. Yanlış şey söylediğini ânında anlıyor çünkü kadının şenlik ateşine benzeyen gülümsemesi birazcık sönükleşiyor. Köpeğin ise aldırış ettiği yok; ikisi eski dostmuş gibi Samuel'ın üstüne tırmanıyor.

Kadının gülümsemesi hüzünlü ama sesi titremiyor. “Size bir şey getirdim, Bay Zappia.” Montundan, kahverengi sicim, bir paçavra ve bir tel örgü parçası gibi görünen şeylerle bağlanmış yassı bir kâğıt yığını çıkarıyor. “Şekilsizliğinden dolayı üzgünüm, bastırıp ciltletecek kadar sabredemedim.”

Samuel kâğıt destesini alıyor çünkü yapacak başka bir şey yokmuş gibi geliyor. Aldığı sırada kadının sol bileğinin mürekkep ve yara izlerinden bir labirent olduğunu fark ediyor.

“Tüm bunlar sana çok tuhaf geliyor olmalı, biliyorum ama lütfen sadece bunu oku. Benim için bir tür iyilik olarak yap bunu, gerçi bu herhalde fazla anlam ifade etmiyordur artık.” Kadın hemen hemen kâhkaha havasında bir nefes veriyor. “Sen yine de oku işte. Bitirdiğinde de gelip beni bul. Şeyi biliyor... Locke Konutu'nun nerede olduğunu hâlâ hatırlıyorsun, değil mi?”

Samuel bu genç kadın bir ihtimal birazcık delirmiş olabilir mi diye düşünüyor. “Evet. Ama Bay Locke buralara uğramayalı aylar oluyor artık –ev boş, çalışanlar ayrılmaya başladı– vasiyetiyle ilgili, geri dönüşüyle ilgili dedikodular var...”

Kadın kaygısızca tek elini sallayıveriyor. “Ah, kendisi geri dönmeyecek. Hem vasiyeti de daha yeni, ah, ortaya çıktı.” Gülümsemesi kurnaz, muzip, kenarlarında da minik bir intikam kıvrımı var. “Avukatlar bir şeyler imzalamayı ve hortumlayabi-

lecekleri kadar çok para hortumlamayı tamamlar tamamlamaz ev benim olacak. Adamın korkunç koleksiyonlarından da bir kurtuldum mu, amaçlarıma gayet uygun bir yer olacak bence.” Samuel bu çılgın genç kadını Locke’ın servetinin meşru vârisi olarak hayal etmeye çalışıyor, başaramıyor ve kadın bir ihtimal hem deli *hem de* suçlu olabilir mi diye düşünüyor. Bu ihtimalin onu neden daha fazla rahatsız etmediğini merak ediyor. “Eşyalarını mümkün olduğunca gerçek sahiplerine iade etmem gerektiğini düşünüyorum, bu da çok tuhaf ve şaşırtıcı birtakım yerlere bir hayli seyahat etmeyi gerektirecek.” Gözleri bu düşünce karşısında parlıyor ve ışık saçıyor.

“İlk olarak Doğu Afrika’ya gideceğiz elbette. Bize tam yerini göstermesi için Jane’e ihtiyacımız olacak ama herhalde ortaya çıkacaktır o da – bir ihtimal sen onu görmüş olabilir misin?” Samuel yanıt vermeden devam ediyor. “Eve gittiği zaman onu fena hâlde özleyeceğim ama o konuda bir şeyler yapmam mümkün olabilir –Locke Konutu’nda çok fazla kapı var sonuçta– nereye açıldıklarını kim nereden bilsin?”

Salonunu yeni baştan dekore eden bir kadın gibi gözlerini kısıyor. “Bir tane Afrika’ya, bir tane Kentucky’ye, hatta eğer istersen belki bir tane de gölün kuzey ucundaki malum bir kulübeye. Bunların benim için bir bedeli olacak ama ödenen bedele değer. Hem gittikçe güçleniyorum bence.”

“Ah,” diyor Samuel.

Yaz aydınlığını taşıyan o gülümseme geri dönüyor, Samuel’a doğru küçük bir güneş gibi parlıyor. “Hızlı oku, Samuel. Yapılacak işlerimiz var.” Kadın gayet korkusuz bir tavırla yukarı doğru uzanıyor ve Samuel’ın yanağına dokunuyor. Parmakları genç adamın soğuk tenine kor sıcaklığında değişiyor ve kadın şimdi ona çok yakın, gözleri aydınlanmış; Samuel’ın kalbindeki boşluk ise inim inim inliyor, susmadan konuşuyor, sızlıyor...

Sonra Samuel onun yüzünü sadece bir anlığına Locke

Konutu'nun üçüncü katından aşağıya, kendisine bakarken görüyor. *January*. O sözcük genç adamın göğsünde bir gıcır-tıyla açılıp o korkunç yokluğa şiddetle ışık yağdıran bir kapı oluyor.

Genç kadın onu öpüyor –yumuşak bir sıcaklık bu, öyle çabuk belirip kaybolan bir şey ki Samuel bunu hayal edip etmediğinden emin olamıyor– ve dönüp gidiyor. Samuel kendini büsbütün dili tutulmuş hâlde buluyor.

Kadınla köpeğinin gerisingeri yürüyerek ara yoldan ilerlemesini izliyor. Kadın duruyor ve gökyüzüne bir şey yazıyormuşçasına parmaklarını havadan geçiriyor. Sis kocaman, soluk renkli bir kedi gibi kıvrılıp onun etrafına dolanıyor. Kendini kemer ya da kapı gibi bir şekle sokuyor.

Kadın oradan geçmek üzere adımını atıyor ve yok olup gidiyor.

Teşekkürler

Kitapları ortaya çıkarmak için, tıpkı bebek büyütmede olduğu gibi koca bir destekçi ordusunun yardımı gerekir. Şans, ayrıcalık ve büyücülüğün bir birleşimi vasıtasıyla dünya tarihindeki en iyi destekçi ordusuna sahip olmuş bulunuyorum. Bu korkarım ki somut bir gerçek.

Temsilcim Kate McKean'e minnettarım; kendisi her e-postaya sabır ve nezaketle yanıt verdi, içinde madde belirtme işaretleri, renk kodlaması ve konu dışı tarihi istatistikler olanlara bile. Nivia Evans ise kapılarla Kapılar arasındaki farkı bilen ve başlıca işi okurlar içinden geçsin diye bunların daha fazlasını inşa etmek olan bir editör, bu yüzden ona da minnettarım. Ayrıca Emily Byron, Ellen Wright, Andy Ball, Amy Schneider ve o Kapıların rafta parlamasını nasıl sağlayacağını bilen tüm Orbit/Redhook ekibine de.

Jonah Sutton-Morse, Ziv Wities ve Laura Blackwell'e teşekkür ederim; bu kitabı, kan ya da evlilik bağından kaynaklanan bir anlaşma gereğince kibarlık etmeye mecbur olmaksızın okuyan ilk kişiler onlardı ve yine de kibar davrandılar.

Berea College ve Vermont Üniversitesi'nin tarih bölümlerine müteşekkirim; gerçekleri kendi hayal dünyama uydurarak kullanmamdan sorumlu tutulmamaları gerekir ama dipnotlar için suçlanmaları muhtemelen yerinde olur.

Bize içlerinden istediğimiz gibi seçebileceğimiz on bin dünya –Orta Dünya ve Narnia, Tortall ve Hyrule, Barrayar, Jeep ve Pern– sunduğu için anneme ve benimle birlikte oralarda gezindikleri için erkek kardeşlerime teşekkür ederim.

Kendi dünyalarımızı inşa edebileceğimize inandığı ve batı Kentucky’de her tarafını ot bürümüş o çayırdaki yanımda durduğu için de babama.

Bu kitabın tam olarak orta noktasında doğan Finn’e ve en sonunda doğan Felix’e de teşekkür ederim. İkisi de kalbimde oradan oraya tepinerek duvarları yıkmak ve ışığı içeri almak dışında, en ufak şekilde katkıda bulunmadı.

Bir de Nick’e: ilk, son ve daima. Çünkü insan kendi kalbini bulmadan o kalpten geçenleri yazıya dökemez.

